

ཕར་ཕྱིན་ཟུར་བཞོལ་སྟོང་ཆ།

མཛེད་པ་པོ། མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་བྱས།
བཛེད་བྲ། ཕྱི་ཕྱི་ཟུར་བཞོལ་དཀའ་གནད།

སེར་སྤང་དཔེ་མཛེད་ཁང་།

༡༡། །པར་ཕྱིན་ཟུར་བཞོལ་སྟོང་ཆ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་དང་།

བསམ་གཟུགས། རྟེན་འབྲེལ། གུན་གཞི་བཅས་

བཞུགས་སོ།།

མཛད་སྤྱད་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་བྱས།

བཛོད་གྲ། གུན་གྱི་ཟུར་བཞོལ་དཀར་གནད།

དཀར་ཆག

སྒྲིབ་སྒྲིབ་།	A
མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་རྣམ་ཐར།	H

དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྒྲི་དོན།

དགེ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་དང་དེའི་འབྲས་བུ།	1
འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ།	3
འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ།	3
འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ།	4
འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ཁམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ།	5
གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་བརྟན་སྦྱོར་ཚུལ།	5
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ།	10
རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས།	13
ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ།	15
སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས།	20
ཕྱིར་ཁོང་ཞུགས་འབྲས།	22
ཕྱིར་མི་ཁོང་ཞུགས་པ།	25
ཕྱིར་མི་ཁོང་འབྲས་གནས།	26

ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ།	30
བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོ་མ།	32
དག་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།	38
མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན།	40
ཞུགས་གནས་བརྒྱད་གྱི་དཀར་གནད་གྱི་སྒོ་མ།	42

དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་འཇམ་དཔྱད།

གང་ལ་གནས་བ་འབྲས་བུ་འཇམ་གཞག།	44
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་བ།	56
རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས།	62
རྒྱན་ཞུགས་སྤྱིད་བ་ལན་བདུན་བ།	74
རིགས་ནས་རིགས་སྒྲི།	84
ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས།	88
ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས།	94
བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོ་མ།	106
དག་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།	119

བསམ་གཞུགས་གྱི་སྒྲི་དོན།

སྒྲིམས་འདུག་གི་རྟེན།	125
----------------------------	-----

ཞི་གནས་སྐྱབ་ཚུལ།	134
བྱིང་གོད་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཚུ་བཅས།	137
ཞི་གནས་ཐོག་མར་བྱབ་པའི་དུས་མཚམས།	139
སེམས་གནས་སྐྱེ་རིམ་དབྱས་མཐས་བཤད་ཚུལ།	141
སེམས་གནས་སྐྱེ་རིམ་རྒྱ་ནས་བཤད་ཚུལ།	142
ཞི་ལྷག་གི་གོ་རིམ་སོགས་ལ་དབྱད་པ།	144
ལྷག་མཐོང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་བདུན།	146
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཤད་པ།	150
ཡན་ལག་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་ལ་དབྱད་པ།	162
འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན།	168
ཐག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ།	170
རྒྱ་སྟོངས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད།	174
འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད།	178

བསམ་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད།

སྟོངས་འཇུག་གི་རྟེན།	180
རྒྱ་སྟོངས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན།	185
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོངས་འཇུག་	188
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སོགས་ལ་དབྱད་པ།	191

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་དབྱང་བ།	201
བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་དབྱང་བ།	205
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་དབྱང་བ།	210
འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན།	212
རྒྱ་སྟོང་མ་འདྲུག་གི་གཟུགས་མེད།	216
འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད།	220

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲི་དོན།

འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ།	222
ཐེག་ཆེན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ།	224
མ་རིག་པ་ངོས་བཟུང་བ།	225
ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་ངོས་བཟུང་བ།	228
གཉིས་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་ལས།	230
གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་བཤད་བ།	231
མ་རིག་པའི་དཔེ་སོགས་བཤད་བ།	235
ཆེ་དུ་ལ་རྩོགས་དབྱང་བ།	238
ས་མཆུངས་བཤད་བ།	241
སས་བསྐྱུས་ཆུང་ཆུང་བཤད་བ།	249
རྟེན་འབྲེལ་གཏན་ལ་པབ་པའི་དགོས་བ།	250

རྟོན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱད།

རྟོན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བ་དངོས་བཤད་པ།	252
མ་རིག་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་པ།	253
འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་དཔྱད་པ།	264
ནུམ་ཤེས་རྟོན་འབྲེལ།	272
སྐྱེ་མཆེད་རྟོན་འབྲེལ་སོགས་བཤད་པ།	276
ཚོར་བའི་རྟོན་འབྲེལ།	279
སྤྲེག་པའི་རྟོན་འབྲེལ་སོགས་བཤད་པ།	281
ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་གྱི་བྱེད་ལས་སོགས་བཤད་པ།	289
ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་བཤད་པ།	291
ས་མཚུངས་ཚུལ།	295
སས་བསྐྱས་གྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ།	304

རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་གསུང་།

ཀུན་གཞི་ཅ་བ།	307
--------------------	-----

ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན།

མཆེད་བརྗོད།	311
སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་བྱུང་བ།	312

ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་མཛོར་བསྟན་པ།	314
ནམ་སྒྲིན་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་ནམ་སྒྲིར་བསྟན་པ།	316
ནམ་སྒྲིན་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་ནམ་ལ་མཐའ་དཔྱོད་པ།	318
ནམ་སྒྲིན་ཀུན་གཞིའི་རོ་བོ་བཤད་པ།	325
ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་གྲོགས་ངོས་བཟུང་པ།	326
ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་དོན།	327
ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་འདུག་ལྡོག་གི་དུས།	330
ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་དབྱེ་བ་བཅས།	333
བརྟེན་པ་ས་བོན་ཀྱི་ཀུན་གཞི།	334
བག་ཆགས་སྒྲོ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ངོས་བཟུང་པ།	337
གང་བསྒྲོ་བའི་ས་བོན་ལ་དབྱེ་ཚུལ།	337
བག་ཆགས་དང་ནམ་ཤེས་གཅིག་ཐ་དད་ལ་དབྱེད་པ།	342
སྒྲིར་རྗེས་བཏགས་འདོད་ཚུལ་ཀྱི་བྱུང་བ་ད།	346
ཞར་བྱུང་དགེ་སོགས་གང་དུ་འཛོག་བཤད་པ།	350
བག་ཆགས་འཛོག་ཚུལ་སོགས་བཤད་པ།	352
ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་ནམ་སོགས་བཤད་པ།	355
ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འདུག་ལྡོག་གི་དུས་བསྟན་པ།	358
ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་གཉིས་ལྷང་ལས་བཤད་ཚུལ།	359

ཀུན་གཞི་འཐད་པའི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད།	360
ཐེག་དམན་གྱིས་ཀུན་གཞིའི་དོན་བཀའ་ཚུལ།	365
ཉོན་ཡིད་འཐད་པའི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད།	366
རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དགུར་འདོད་པ་དགག་པ།	368
རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།	370

ཀུན་གཞི་མཐའ་དཔྱད།

ས་ཐོན་ཀུན་གཞི་ལ་དབྱད་པ།	374
ཀུན་ཤེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་དབྱད་པ།	378
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་དབྱད་པ།	395
ཀུན་ཤེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་ཕྱོག་ལ་དབྱད་པ།	399
བག་ཆགས་སྒྲོ་གཞི་དང་སྒྲོ་བྱེད་ལ་དབྱད་པ།	415
བྱི་ནང་གི་ས་ཐོན་ལ་དབྱད་པ།	425
བག་ཆགས་འཇོག་ཚུལ་ལ་དབྱད་པ།	440
ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་སོགས་བཤད་པ།	446
ཉོན་ཡིད་སས་བསྐྱས་དང་འཇུག་ཕྱོག་གི་ཚུལ།	452
པར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག་.....	463

སྒྲུབ་མཁའ་

༡༡། ཡངས་པའི་ནམ་མཁའ་ཁྱེད་ཡོངས་ལ་སྐར་ཆོག་གསུངས་ལས་འདས་པ་ཇི་སྟེད་
བྱུང་བ་ལས། གྲེ་བྲག་སའི་གོ་ལ་འདིར་མའི་སྤྱི་ཆོག་གསུངས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དང་ཕྱིའི་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཆེ་འདི་ཅམ་གྱི་མཛོན་འདོད་ཀྱི་རེ་བ་ཅུང་ཟད་བསྐྱར་རྒྱས་ཀྱང་། ཆེ་འདིའི་བདེ་ཐབས་
ཁོ་ནས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པར་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་བསམ་པ་དང་། དེ་དག་གི་གོང་མའི་
ཁྱད་པར་འཆོལ་འདོད་ཀྱི་ཆོར་བ་མཛོན་འགྱུར་སྤྱི་རྒྱས་པའི་ལེགས་ཉེས་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་
སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་བསྟན་པ་ལ་ཚུལ་བཞིན་
དུ་སྦྱོབ་པ་ཁོ་ནར་རག་ལས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་། དེར་དུས་ཀྱི་ཆོན་
རིག་ལ་རེ་བ་བཅོལ་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ལས་འདི་ཕྱིའི་
ལེགས་ཆོག་སྤྱོད་ཐབས་ལ་དམིགས་ཏེ་འབྲུལ་ཆས་ཀྱི་མཆོན་པའི་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཇི་སྟེད་ལ་
སྦྱོད་ཀྱང་། ངལ་བ་འབྲས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་ལས་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་དཀའ་བ་ནི་ཆེས་
གསལ་བར་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་པར་སྦྱོས་ག་ལ་དགོས།

སྤྱིར་གཏང་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་གི་རྩ་བ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་
བར་ནང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་ལྡན་ན། དེ་དང་བྲལ་བའང་
སེམས་སྟེང་ནས་བྲལ་དགོས་པ་ལས་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཁོ་ནས་སེལ་བར་འདོད་པ་ནི་རྟེན་འབྱུང་གི་
གཤིས་ལུགས་དང་རྒྱབ་འགལ་སོང་བར་ངེས་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ངེས་པ་དང་ནི་སྦྱོ་འདོགས་
ཡིད། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་རོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆ་གང་ལྟ་བུ་གཟུགས་ཅན་
དངོས་པོའི་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ལ་པན་ཚུན་གཉིས་ཀ་གཟུགས་ཅན་དུ་མཚུངས་དགོས་
པ་བཞིན་དུ། སེམས་སྟེང་གི་བདེ་སྤྱུག་གཉིས་པོ་པན་ཚུན་དངོས་སུ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ལ། ཕྱི་
རོལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྟེང་ནས་མ་ཡིན་པར་ནང་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་སྟེང་ནས་བྱུང་དགོས་པ་རྣམ་པ་

ཀུན་ནས་མཚུངས་ལ།

འོན་པར་གཉེན་ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་བ་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་ཡོད་ན།
 སེམས་སྤྲེང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་སེལ་བའི་ཐབས་ཤིག་ཡོད་དམ། ཡོད་ན་གང་ལ་བསྟེན་འོས་པ་ཡིན་
 ཞེ་ན། ད་བར་དཔལ་ནལ་རྒྱུ་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲུབ་
 གསུམ་གྱིས་འཇུག་པ་ལས་ཐབས་གཞན་གང་དུ་བཅའ་ཡང་ཆེད་དཀའ་ལ། དེ་ལྟར་འདུག་ཆ་སྤྱི་
 ཆོག་ནས་ནང་དུ་འབྱུལ་ཆས་དངོས་པོས་ལུས་ཆོར་བའི་གོ་སྐབས་དཀའ་ཆེགས་མེད་པར་
 འབྱེན་ཅུས་པར་བཏེན། དེ་དག་གིས་ཡིད་ཆོམས་པར་བྱས་ནས་འདི་སྤྲེང་འདུ་རྩི་རྣམས་གཡེང་
 བས་ཆེ་བའི་སྐབས་འདིར། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང། དེའི་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡང་དག་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལས་གཞན་དུ་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་སོགས་ཡང་དག་པ་མིན་ཅོ་སྟེན་དུ་སྒྲུབ་པོ་དད་ཞེན་ཅན་
 གྱིས་དམ་བཅའ་བཤམ་སྒོངས་དད་ཅམ་གྱིས་མི་རུང་བར། ཆད་མས་ངེས་པ་རྒྱངས་པའི་སྒོ་ནས་
 ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། རྒྱངས་པའི་ཆད་མ་ལའང་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་
 རྩིས་དཔག་གཉིས་སུ་ངེས་པས། ལས་དང་པོ་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་ངེས་མི་ཅུས་
 བས་རྩིས་དཔག་ཆད་མ་དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་སྤྱི་མཐུ་མེད་ཀྱང་མ་མཐའ་ཐོས་བྱུང་གི་ཡིད་དཔྱོད་
 ཅམ་གྱིས་གོ་བ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཆར་དགོས་པར་གསལ་ཏེ། ལྷ་ལས་ཕུལ་འབྱུང་གི་བསྟོད་པ་
 ལས། བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཕྱོགས་མི་འདྲིན། །སེར་སྒྱུ་སོགས་ལ་མི་ལྡང་ཡང། །གང་ཞིག་
 རིགས་པ་ལྡན་པའི་ཆོག། །དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་འདྲིན། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས།

རི་སྐད་གསུངས་པ་བཞིན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་ཆོས་ཚུལ་ཡང་དག་ཡིན་པར་
 ཡིད་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ངེས་པ་མ་ཆེད་པ་དེ་སྤྲིད་དུ། སྐབས་གནས་ཡང་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་
 ཀྱི་དད་པ་སྦྱེད་དཀའ་བ་དང། དེའི་སྟོན་དུ་སྟོན་པའི་གསུང་གི་བརྗོད་བྱ་བདེན་བཞིན་གནས་
 ལུགས་ལ་ངེས་པ་ཆེད་དགོས་པའི་རིགས་པའི་དབང་སྤྱད་རྣམས་ཀྱི་མཁས་པའི་བཞེད་སྟོལ་

བཟང་པོ་དེ་དག་ནི། གང་ཟག་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བས་སྒྲན་གྱི་སྒྲུ་གྲུ་བཞིན་
 དུ་གཅེས་སྤྲས་ཀྱིས་སྐྱོང་དགོས་ལ། དེ་དག་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པ་ལ་སྒྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 དངོས་སུ་གསུངས་པའི་མདོ་རྒྱུད་སྤྱི་དང། དེ་དག་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་
 ལྟན་གྱི་སྤྱི་ས་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་བོད་གཞུང་ཆོད་ལྟན་རྣམས་དང། བྱང་པར་མདོ་རྒྱུད་གཞུང་
 ལུགས་རྒྱ་མཆོར་བདེ་ལྟན་ཏུ་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པའི་གཟིངས་ཆེན་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་
 སྒོམ་གསུམ་གྱིས་འབྲུག་པ་ཁོ་ནར་རག་ལས་ཏེ། མདོ་ལས། དས་ནི་བྱིད་ལ་ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་
 གྱི། ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་ཤེས་པར་བྱ། ལུབ་རྣམས་སྤྲིག་པ་རྒྱ་ཡིས་མི་འབྲུ་ཞིང། འཕྲོ་བའི་
 ལུག་བསྐྱེད་ལུག་གིས་སེལ་མི་མཛད། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་འཕྲོ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་བདེན་
 པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། ཞེས་པའི་མདོ་འདི་ནི་བྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་མིན་པར་སྤྲི་
 བཞིན་པར་ཀུན་གྱིས་མ་སྟན་སྤང་དུ་འདོད་ན། སྤང་དོར་ཆོས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ལས་གྲོལ་དགོས་
 པར་གསུངས་པས་འདི་ལས་གསལ་བའི་མདོ་གཞན་ག་ལ་དགོས།

ཐོས་བསམ་སྒོམ་གཉིས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལའང་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མཆོག་པས་དགོས་
 པ་ལས། ཕྱིའི་རྒྱུན་བསྐྱབ་བྱའི་དཔེ་དེ་བ་རྣམས་ནི་པར་སྒྲན་གྱི་ལམ་ནས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཡོངས་
 ཀྱིས་ཞབས་འདེགས་མི་དམན་པ་ཞུ་ལུས་ལྟར། ད་ལམ་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཀྱང་གྲུ་ཆོད་
 འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་མངའ་བདག་གནས་ལྟ་རིགས་པའི་དབང་སྤྲུག་བརྒྱུ་ཆེན་པོ་མཁས་གྲུབ་
 དག་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་གསུང་འབྲུམ་དབྱ་པར་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་
 མཐའ་དཔྱོད་དང། ལུར་བཀོལ་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད། མདོ་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཁྱིམ་ཁ་སྐོང་བྱང་དེས་
 སྒོམ། ཀུན་གཞི་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་གསུང་འབྲུམ་སྤྱོད་སྤྲིལ་སྤེལ་གསུགས་སུ་པར་སྒྲན་
 ཐོག་མར་ཞུས་པ་ནི། ཡིག་ཆ་མཛད་ནས་དུས་རབས་བྱེད་དང་ལྟ་ཅམ་སོང་ཡང་། ད་དུང་སྒོམ་
 གཉིས་རྒྱལ་བཞིན་གནད་མཁན་དཔག་བསམ་གྱི་སྒྲོན་པའི་དབང་པོ་བཞིན་འཛད་མེད་དུ་འཕེལ་
 བས་བཞུགས་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང། སྤྱོད་སྤྲིལ་གཞན་ནས་དེ་སྤྱི་ས་ཕྱི་པར་ཤིང་ལྟ་བུ་ལ་འབྱུང་བཞིའི་

གཞོན་པ་དང། རང་རེའི་པ་ཡུལ་ཆོས་ལུན་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་དུས་ལོག་སོགས་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་གཞོན་སྦྱོར་ཏེ་ཅང་ཆབས་ཆེ་བྱུང་བའི་ཡིད་སྦྱོའི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ལས་སྒྲིག་ཐབས་སུ། ད་ལན་པར་སྦྱོར་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཤིང་པར་དང། སྐག་སའི་དོ་པར། སྤེལ་འཕྲུལ་པར་ཨོལ་སེཌ་དང། དཔེ་མཛོད་ལྷགས་པར་ཁང་ནས་པར་སྦྱོར་བྱས་པའི་མ་ཕྱི་བཞི་པེ་དེ་དག་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དག་འཁྱུར་གྱིས་བྱས་ཏེ་པར་སྦྱོར་སྐབས་ཀྱི་ཆོད་ལུན་གང་ལེགས་འཁྱུར་བྱས་མ་ཟད། འབྲུང་འབྲུང་སྒྲིག་སྐྱོད་ནང་གི་མ་ཕྱི་དེ་དག་འཕྲུལ་དེབ་དང་བྱ་རྒྱུ་ནང་དུ་འང་བཅུག་སྐབས་ནས་འདི་གོ་ལའི་བཅོས་མའི་སྐར་འཁོར་གནས་ཀྱི་བར། ཡིག་ཆ་དེ་དག་ཀྱང་སྦྱོར་མེད་དུ་བཞུགས་སྐབས་འདི་དགོ་མཆན་ཆེ་བར་སྦྱོར་ཏེ་འབད་བ་མི་དམན་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱེད་འཆར་ལགས།

ཡིག་ཆར་དག་ཁྱེད་ཚུལ་ནི། གཞུང་ཆོས་སོ་སོའི་སྐབས་འགོ་བཙོན་དུ་ཚོད་པའི་མིང། ཤིང་རྩ་སྒོལ་འབྲེད་ལྟ་བུ་ཡིག་ཆེན་གྱིས་སྒོལ་ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྐད་དེབ་རིང་སོགས་སུ་མེད་པར་བཞེན་ལྷག་སྦྱོར་ཡིན་མོད་ཀྱང། དེབ་གཟུགས་སུ་གཞུང་ཆོས་རྩིས་པའི་ཆེད་དེབ་གཟུགས་དུ་མའི་ནང་དེ་བཞིན་དར་སྒོལ་ཆེ་བ་དང། སྒོ་བ་གཉེར་བའི་སྒོ་རོར་གཞུང་ཆོས་སྐྱེའི་གོ་རིམ་རྣམས་ཀྱང་འབད་མེད་དུ་འཆར་ཞིང། བྱེད་པར་ཡིག་ཆར་འཕྲི་སྦྱོར་གྱི་འི་མས་སྦྱོར་སོགས་མེད་པར་བཞེན་རང་སོར་འཛོག་

དེ་སྐད་པར་མཆན་སུ་ས་བཅད་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུ་མཆན་གྱི་རིགས་མི་དགོས་པ་རྣམས་འཕྲི་བ་ལས། དེ་མིན་གཞུང་གོང་འོག་བསྐྱེགས་ནས་དངོས་སུ་བཅོས་དགོས་ངེས་རྣམས་བཅོས་པ། དཔེར་ན། ཡང་མཐའ་དག་ལྟ་བུ་ལ་ས་བཅད་སྐྱོས་ཟེན་ན། འོག་ཏུ་སྐད་ངེས་པར་འཆད་དགོས་ཤིང། མི་འཆད་ན་ཆད་སྦྱོར་ལས་མི་འདའ་བས་བཅོས་དགོས་པའི་རིགས་དང།

ཡང་གོང་དུ་ས་བཅད་སྐྱེད་བཟངས་ཟེན་ནས། ས་བཅད་གསུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ། གསུམ་པ་ཞེས་མ་སྒྲོས་པར་གཞན་ལ་དང་པོ། གཉིས་པ། བཞི་པ། ལྔ་པ་བཅས་ཡོད་ན། གསུམ་པ་ཁ་སྐོང་ནས་

བཅོས་ཐིན་པ་རྣམས་མ་དཔེ་དང་མི་མ་ཐུན་ཡང་རང་སོར་འཛོག་ཡོད།

དེ་བཞིན་དེ་ལྟ་སྟོག་ཁྲུང་པར་ཅར་ཡིག་འོར་ཅི་བྱུང་དང་། འོན་མེད་ཁ་སྐྱོང་གྲེད་པའི་
རིགས་འགའ་ཤམ་དང་། ཡོངས་གྲགས་སམ་ཟུར་གནས་སུས་གཟིགས་ཀྱང་སུམ་རྟགས་ཀྱི་
འགྲོས་དང་མི་མ་ཐུན་པ་མ་དག་རྒྱན་འབྲམས་སོང་བ་འགའ་ཤེ་བཅོས་པ་ཅམ་ལས། ལག་སོར་
རིང་པོ་བརྒྱངས་ནས་སྤང་བ་གང་བྱ་གྱིས་སྟོན་འཕྲི་འབྲེ་མིན་གཏན་ནས་མ་བཅོས་པར་མ་བྱི་
བཞི་པོ་དང་གང་མ་ཐུན་བྱས་ནས་གཞོལ་བ་ཁོ་ནར་ལགས། གང་བཅོས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤོག་
གངས་སོ་སོའི་གཤམ་དུ་ཐད་ཀར་ཐད་ཀར་བཀོད་ན་དགེ་མཚན་རྒྱུད་ཞིང་། དེ་བ་གཟུགས་ཀྱི་
མཛེས་ཆ་ལའང་གཞོད་སྟོན་གྱིས། འབྱུང་འབྱུར་དབྱུད་ཞིབ་གནང་བར་འདོད་ན་གཟིགས་བདེའི་
སྤྲད་དེ་བ་གཟུགས་ཀྱི་གཤམ་དུ་ཤོག་གངས་དང་བཅས་ཟུར་དུ་བཀོད།

སྟོབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱན་དུ་ཆ་དཔེ་གཟིགས་དགོས་པར་བརྟེན། གཟིགས་བདེའི་
སྤྲད་ཡིག་འབེབ་གྲེད་ཚུལ་དམིགས་བསལ་བཅོས་ཡོད། དཔེར་ན། མཐའ་དབྱེད་ནང་ཁ་ཅིག་
ཆང་མ་ལ་ཡིག་འབེབ་དང་། སྤྱི་དོན་ནང་དུ་དོན་ཚན་སོ་སོའི་རྫོགས་མཚམས་སུ་ཡིག་འབེབ་
དམིགས་བསལ་བྱས་ཏེ་བཅོས་ཡོད་པ་ནི་ལུང་རིགས་ལ་བྱང་ཆུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྡན་རྣམས་
ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། སྟོབ་གཉེར་གསར་བུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གཟིགས་པའི་ཆེ། སྟོ་ངོར་
དོན་ཚན་གྱི་ཆ་སོ་སོར་མ་འབྲེས་པ་དང་། སྟོ་ངོར་འཆར་བདེ་བ། གཞུང་གོང་འོག་པན་ཚུན་དཀའ་
ཆེགས་ཆེན་པོས་གཟིགས་ཞིབ་མི་དགོས་པར། ཡིག་འབེབ་སོ་སོ་ནས་དོན་ཚན་རྣམས་མཛོན་
གསལ་ཅན་དུ་འཆར་སྟེ་བ་སོགས་གོར་མ་ཆག དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞུང་གི་གོ་དོན་སྤྱར་དུ་རྫོགས་
ཐུབ་པས་དགེ་མཚན་དུ་མ་དང་བཅས་པས་བཅོས་པ་ཁོ་ནར་ལགས།

འོན་ཀྱང་གལ་ཆེ་དོ་སྤྲང་དམིགས་བསལ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ཡིག་ཆ་སྤྲར་པར་སྤྱན་སྒྲུབས་
དེ་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཨང་གངས་རྣམས་རང་སོར་གནས་ན་སྟོབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་གཟིགས་བདེ་

བའི་དགོ་མཆོན་ཆེ་ཞིང། དེ་མིན་ཡིག་ཆ་རྣམས་ནི་ནམ་རྒྱུན་དེ་བ་གཟུགས་པར་སྦྱར་བྱེད་པ་དང་
མི་འདྲ་བར་སློབ་གཉེར་བའི་རྒྱུན་དུ་གཟུགས་དགོས་པའི་དཔེ་དེ་བ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་
སོང་བར་བརྟེན། ཡང་གངས་འདྲ་མིན་གྱི་དེ་བ་གཟུགས་མང་པོ་ཡོད་ན་དཔེ་བྲིད་སོགས་ལ་དཀའ་
ངལ་མི་ཉུང་བ་བྱུང་བ་དེ་དག་གི་སྦྱོན་ཆ་ལ་སྦྱང་མེད་དུ་མི་བཞག་པར་བསམ་ཤེས་དང་གཟབ་
ནན་དགོས་པར་གཤམ་ཆེར་སྒྲུབ།

དག་ཅུ་དངོས་གཞི་སྐབས་དག་ཅུ་གནང་མཁན་རྒྱལ་སྤྱི་སྒྲུབ་ཁག་དང། བཀའ་རབ་
འབྲམས་པ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང། དེ་བཞིན་ཚུལ་མཐུན་སློབ་གཉེར་བ་བཅུ་པ་གཉིས་
ལ་ཉེ་བ་འཛོམས་ནས་ཉིན་མང་པོའི་རིང་མ་ཕྱི་བཞི་པོ་གཞིར་བཟུང་། བོད་འོག་ཆིག་གཅིག་གྲང་
མ་ཡུས་པར་ངལ་བ་བྱུང་གསོད་ཀྱིས་ཞིབ་བསྐྱར་གཟུགས་ཞིབ་གནང་བར་སྦྱོང་ཐག་པ་ནས་
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཅུ་རྒྱ། ད་དུང་འབྱུང་འབྱུར་མ་དཔེ་དེ་དག་གཞིར་བཟུང་ནས་ཡིག་ཆ་སྤྱི་ཀ་དག་
ཏུ་གཏོང་འོས་ཤིང་གཏོང་དགོས་པ་བྱུང་སྟེ། སྤར་བུར་བོར་གནས་པའི་སློན་སྤྱི་བསྐྱར་བཅས་ཀྱི་
རྣམ་པར་དཀའ་བའི་པར་སྦྱོར་ལས་འགྲུལ་རིམ་སྟེ་ལ་ཡང། ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་
བསྐྱགས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་མ་འདས།

དེ་བཞིན་པར་སྦྱོར་གྱི་འགོ་གོན་ཏེ་ཅང་ཆེ་ཡང། ཡུལ་གྲུ་གང་སར་དགོ་སྦྱོར་སྦྱོར་སྦྱོར་སྦྱོར་
བྱ་ཅུ་མི་དགོས་པར་དད་ལྡན་གཏོང་པོད་ཡངས་པ་གཤམ་གསལ་པར་སྦྱོར་མཐུན་འགྱུར་བ་
རྣམས་ཀྱིས། པར་སྦྱོར་ཞལ་འདེབས་རྣམས་དད་གུས་སློབ་གསུམ་གྱིས་གནད་སློན་གང་ཅུས་བསྐྱུལ་
བ་ལས་འགོ་གོན་དཀའ་ཆེགས་མེད་པར་བྱུང་བར་བརྟེན། པར་སྦྱོར་མཐུན་འགྱུར་བ་ཡོངས་ལ་
དམིགས་བསལ་ཡི་རང་དང་བསྐྱགས་བརྗོད་ཅུ་རྒྱ།

མདོར་ན་བྱམས་མགོན་མིའི་རྣམ་ཐོལ་མཁས་གྲུབ་དགོ་འདུན་བསྐྱར་པ་དང་རྒྱས་དཔལ་
བཟང་པོ་མཆོག་གི་གསུམ་འབྲུམ་དབྱ་པར་གཉིས་ཀྱི་དེ་བ་གཟུགས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་པར་

སྐྱུན་ཁྱེ་སྐབས་ནམ་པར་དཀར་བའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཇི་སྟེན་བསལ་པ་དེས་ཀྱང། སྤྱིར་ལུས་ཅན་
 ཀྱན་གྱི་པན་བདེ་མ་ལུས་པ་བྱུང་བའི་སློ་གཅིག་ལུ་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་ཞེས་སྐྱུན་པའི་
 བ་དན་ས་གསུམ་ན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྩལ་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་
 བ་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱས་ཤིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དང། ཅོད་ལྡན་སྟིགས་མའི་དུས་འདིར་དེ་
 ཉིད་བཤད་སྐབ་གཉིས་ཀྱི་སློ་ནས་རྩལ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་བགྱིན་གསུམ་
 ལྡན་གྱི་རྩེ་བཙུན་ཟླ་མ། རང་ཅག་ཁ་བ་རི་བ་ནམས་ཀྱི་མེ་ཉོག་གང་ལ་འཕོག་པའི་ལྷ་སྐལ། ཡངས་
 བའི་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་བྱམས་བཅེའི་རྩེ་འཛིན་གྱི་ལམ་ནས་སློ་གསུམ་ཆ་གདུང་ལེལ་
 བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་ཆར་བཟང་པོ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་མཛད་པ་ལས། ཟུར་གནས་སྤྱི་འགྲོ་ཀྱན་གྱིས་དོན་
 དམ་པའི་འཛིག་རྟེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་དུ་མངའ་གསོལ་བ། ལྷ་སྤྱི་ལོར་ལྷ་གོང་ས་ལྷ་སྐབས་
 མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་དབུས། རིས་མེད་སྤྱིས་ཆེན་དམ་པ་གང་ན་སུ་བཞུགས་པ་ནམས་ཀྱང་
 སྤྱི་ཆེ་ཡུན་དུ་བརྟན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་གོགས་མེད་སྐྱུན་གྱིས་བྱུབ་པ་དང།
 རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་བའི་བོད་ཀྱི་རང་དབང་གི་བདེ་སྤྱིད་
 ཀྱི་ཉི་མ་སྤྱར་དུ་འཆར་ནས་གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་དགའ་བདེའི་དབལ་ལ་སྤྱར་དུ་རོལ་
 བ་དང། རྩེ་བྲག་མཁས་བྱུབ་ཀྱི་བའི་འབྱུང་གནས་གདན་ས་ཆེན་པོ་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་གི་ཡ་
 རྒྱལ་སེར་སྤྱད་ཐོས་བསམ་ལོར་གླིང་གྲ་ཆར་འདི་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་ལེགས་ཆོགས་
 མཐའ་དག་རིའི་དབང་པོ་སྤྱར་སྤྱིད་མཐའི་བར་དུ་བརྟན་ཅིང་རྒྱས་པ་དང། གཤམ་གསལ་པར་
 སྐྱུན་མཐུན་འགྱུར་བ་ནམས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཉེར་འཆེ་རིགས་མཐའ་དག་ཞི་ནས། ཆེ་ལྷག་དོན་
 ལྡན་ནམ་དཀར་ཆོས་མཐུན་གྱི་བྱ་བ་ནམས་ཡིད་བཞིན་དུ་བྱུབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག།

སེར་སྒྲུད་ཐོས་བསམ་ནོར་སྒྲིང་གྲ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་ནས།

༡༡། །བྱམས་མགོན་མིའི་རྣམ་རྟེན་གནས་ལྷ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་
 མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་
 དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་རྣམ་པ་
 ཐར་པ་ཆོག་དོན་སྦྱིང་པོ་བསྟུས་པ་
 བཞུགས་སོ།།

༡༡། །མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་ཀྱན་ལ་འཇུག་མཁས་པ། །གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དཔལ་
 ཡང་མདོན་པར་མཐོ། །བྱུང་པར་ཤེར་མདོས་བསྟན་པའི་བརྗོད་བྱའི་གནད། །དར་ཁེང་རྒྱས་
 མཛད་མི་པམ་སྒྲ་མར་མཆོད། །

ཅེས་པའི་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་སྟུན་བསྟུས་ནས་སྐབས་དོན་སྦྱིང་བར་བྱ་བ་ནི། རི་སྐད་བྱ།
 དབྱ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་མཁའ་མེད་པས་འདབ་ཆགས་ལྷོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། །འདི་ནི་
 རང་མཐུ་ཐད་པས་ལྷོག་པར་འགྱུར་དེ་བཞིན། །སྟོབ་མ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་སྐམས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་མ་བརྗོད་ལྷོག་པར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་བདག་
 འདས་ཁྱོད་ཡོན་འདི་དག་ཅི། །ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པར་བྱས་འགྱུར་རམ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་
 འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས། །བཞད་ཕྱིར་དོགས་སྤངས་ཅུང་ཞིག་ཅམ་ཞིག་སྐྱས། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། སྐྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ཉན་རང་རྣམས་ལྟ་ཞོག་ས་ཆེན་པོ་
 ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྗོད་མི་བྱས་པར་གསུངས་པ་བཞིན།
 ཟླ་ཆང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་མངའ་བདག་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་གྱི་བཤེས་གཉན་ཆེན་པོ་
 མཆུངས་མེད་སྒྲ་མ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་རྣམ་པ་ཐར་པ་རྣམས་

ཀྱང་སློང་དམན་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་མོད། འོན་ཀྱང་གཙོ་བོ་སྤྲོད་མོང་གཏུལ་བྱའི་སྤང་ངོར་
ཅམ་དུ་རྣམ་པ་ཐར་པ་མིག་ལམ་དུ་སོན་པ་འགའ་ཞིག་དད་པའི་ས་བོན་གྱི་ཚུལ་དུ་ཆོག་འགའ་
འཆད་པ་ལ། ཐོག་མར་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྦྱེས་རབས་ཀྱི་སྤང་བ་ངོས་བཟུང་བ། སྦྱ་
བལྟམས་ནས་འཆད་ཉན་གྱི་བྱ་བར་འཇུག་ཚུལ། ཡིག་ཆ་གསར་དུ་མཛད་ཚུལ། འཇམ་མགོན་
རྒྱལ་བའི་གཏུང་འཆོབ་དགའ་ལྡན་ཁྱིམ་པའི་སྤྱགས་འགན་བཞེས་པ། སྤང་ན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་
བསྟན་པ་དང་ལ།

ཐོག་མར་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་གྱི་སྦྱེས་རབས་ཀྱི་ སྤང་བ་ངོས་བཟུང་བ།

ངེ་སྐད་དུ། འཇམ་མགོན་སྤྱི་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས། རྣམ་པ་ཐར་པ་
ཞེས་པའི་དོན་དངོས་ནི། བརྗོད་བྱ་དང་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་གཏུལ་
བྱ་རྣམས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱར་འགྱུར་བ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཆད་ལྡན་སྤྱི་མ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཐར་པ་ནི། བསྟན་བཀའ་ཞབས་ཉོག་དང་། བསྟན་སྦྱེལ་བྱེད་པ།
མཛལ་ཁ་སོགས་ངེ་སྟོན་མཛད་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐར་པའི་དོན་དུ་མི་འགྲོ་བར། ཐ་མལ་པའི་གང་ཟག་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ། ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ། འཆད་ཅོད་
ཅོམ་གསུམ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཐར་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། མཐོང་ཐོས་
ཀྱི་གཏུལ་བྱ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་དད་གྱུས་དང་། རྣམ་པ་ཐར་པ་དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་སྟོབ་པ་དང་། སྟོབ་
ཀུས་པ་སྟོན་ལམ་ཚུན་ཆད་ནས་འཇུག་ཀུས་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་
མཆོམས་སྦྱར་དུ་འདེམ་ཁྱིམ་ཆེན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་བསྟན་འཛིན་སྦྱེས་ཆེན་དམ་པ་གང་དང་
གང་གི་སྦྱེ་བ་བཞེས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཐར་པ་བརྗོད་པར་མི་ཀུས་ཀྱང་། སྦྱེས་རབས་ཀྱི་སྤང་བ་རྒྱ་
གངས་ཅམ་སྤྱི་མ་ན་ལས་སྐལ་གཏུལ་བྱ་གང་དང་གང་ལ་དད་པའི་ས་བོན་འཕེལ་བ་དང་། གསུང་

གི་གྲུབ་མཐའ་པ་རོལ་དུ་སོན་པ་གནས་ལྟ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་སྒྲར་ཐང་མཁན་པོ་བཙུག་ལྟ་
རིགས་པའི་རལ་གྱི། ༩༽ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱན་ལ་སྒྲོག་ཏུ་མ་གྱུར་བ་མཁས་དང་གྲུབ་པའི་དབང་
ཕྱག་ཀུམ་པ་དུས་གསུམ་མཐེན་པ། ༩༽འཇམ་མགོན་ཆོས་གི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་མཆོག་འདུལ་བ་
འཛིན་པ་སྒྲར་ཐང་ལྷ་མ་གྲགས་པ་དཔལ་ལྷན། ༡༠༽ལུང་རིགས་སྤྱོད་པའི་དབང་ཕྱག་ཀྱན་མཐེན་
རོང་སྟོན་ཆོས་རྩེ་ཤུག་གི་རྒྱལ་མཆོན་སོགས་བསྟན་འཛིན་གི་སྤྱེས་ཆེན་དམ་པ་དུ་མའི་སྤྱེ་བ་
འཛིན་ནས་རྒྱ་པོད་ཀྱན་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྤྱད་གཉིས་གི་སྟོན་པ་འཛིན་
སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་གནང་བར་རྒྱུང་ལྟར་གྲགས་ཤིང་དེ་དག་གི་རྣམ་ཐང་ནང་དུ་འདུག་པའི་ལ།

སྤྱོད་བསྟན་པ་ནས་འཆད་ཉན་གི་བྱ་བར་འདུག་ཚུལ།

སྒྲར་ཤིང་ཕྱིན་གི་ཡུམ་གི་དངོས་བསྟན་སྤྱོད་ཉིད་གི་རིམ་པ་དང་། སྤྲུལ་རྟོག་མཛོན་རྟོགས་
གི་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་སྤྱོད་པ་གི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གསལ་བར་མཛད་པ་ལ་མཚུངས་
ལྷ་མ་མཆིས་པ་ངེས་པའི་དོན་གི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ། བྱམས་མགོན་མའི་རྣམ་རོལ་གནས་ལྟ་
རིགས་པའི་དབང་ཕྱག་བརྟེན་ཆེན་པོ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་
པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ འཕགས་མཆོག་བྱག་ན་བརྟེན་འདུལ་ཞིང་ཁ་བའི་སྤྱོད་སྤེལ་
སྤྱོད་བསྟན་བཞེན་དུ་མའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་འཕྱུལ་གི་རོལ་པས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཆུ་ཟླ་དང་། ཕྱི་ལོ་
༡༧༩༣ ལོར་འཕན་པོ་ཟུང་ག་ཤོད་འོད་སྒྲར་ཐུན་མོང་གཏུལ་བྱའི་སྤྱོད་རོང་འདམ་ལས་སྤྱེས་
ཀྱང་འདམ་གི་སྤྱོན་གིས་མ་གོས་པར་ཉི་མའི་གཉེན་ལྟར། རོ་མཆོར་བའི་བསྟན་དུ་མ་དང་བཅས་
སྤྱོད་བསྟན་པའི་ཚུལ་མཛད།

སྤྱོད་གཞོན་དུས་སྤྱུང་སྤྱོད་གི་སྤྱེས་སྤྱུངས་གཉིས་གི་རྣམ་པར་དཀར་པའི་བག་ཆགས་
བཟང་པོ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལས། སྤྱེས་རབས་ལས། བཙུན་ར་འདྲ་བའི་བྱིས་ལ་ནི། རྣམ་ལང་

བདེ་བར་མ་སེམས་ཤིང་། །ལྷག་གམ་ཡང་ན་དབུལ་ཡང་རུང་། །ཁྱིམ་ན་གནས་པ་ནད་དུ་ཆེ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁྱིམ་བཟང་ངན་གང་དུ་གནས་ཀྱང་ལྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་གྱི་མཆོན་པའི་
ཆེ་འདིའི་བྱ་བ་ཁོ་ནའི་དུས་འདས་ཏེ་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་མའི་འོབས་སུ་ཚུད་པ་ལྟར་ཆ་གདུང་
གིས་རབ་ཏུ་མནར་བའི་ཤེན་ཏུ་ནད་ཆེན་པོས་ཟིན་པར་གཟིགས་ནས། ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་
རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་སྟོན་ཁ་བའི་ལྗོངས་སུ་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྦྲེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་
འབྱུང་གནས། དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ། ཡུང་གཞོན་ཏུ་མཛེས་
པ་དཔལ་གྱིས་ལྷག་བཏབ་པའི་མལ་རྩོ་ཆ་དཀར་དགོན་པར་རབ་འབྱུང་དུར་སྦྲིག་གོས་གྱིས་
མཛེས་པར་བྱས་ཏེ། དེར་སློབ་གཉེར་གནང་སྟོལ་སྦྱི་མཚུངས་ལྟར་ཐོག་མར་སློ་འཛིན་སྦྱོར་བྱངས་
དང་གསན་བསམ་མི་རིང་བར་གནང་ཡང་། བྱིས་མཁས་མང་གྲེ་བའི་འབྱུང་གནས་སེར་སྤྲང་
ཐོས་བསམ་ནོར་སྤྲིང་གྲ་ཆང་དུ་རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སློབ་གཉེར་གསན་
བསམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ནས་འདུས་མང་ཡོངས་ཀྱིས་གོང་དུ་བཀྱར་འོས་པའི་མཁས་པའི་
གཙུག་རྒྱུན་འབྲུག་ལྷ་དང་བྲལ་བ་རྩོད་མེད་ཡོངས་སུ་གྲགས་པར་གྱུར།

དེ་ནས་ཆ་དཀར་དགོན་དུ་གདན་ཁྱེད་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་འཆད་ཉན་གྱི་སློབ་དཔོན་
ཐུགས་འགན་བཞེས་པའི་རིང་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་དབྱར་མཆོ་ལྟར་འཕེལ་བར་མཛད།
དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཆུ་སྟེང་། ཕྱི་ལོ་༡༥༡༢ ལོར་དགའ་ལྡན་ཤར་བྱང་གཉིས་
ཀྱི་འཆད་ཉན་ལོ་ཤས་བར་སྟོངས་སུ་ལུས་དགོས་པ་བྱུང་སྟབས། དམ་པ་འདི་ཉིད་ཆ་དཀར་དགོན་
པ་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་གདན་བྲངས་ཏེ་བྱང་ཅེ་གྲ་ཆང་གི་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་གྱི་ཐུགས་འགན་
བཞེས།

འདིས་འཁྲལ་གཞི་བྱས་ནས་དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ་མཁན་པོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་གཉིས་མཆོན་
ཡང་འདྲ་སྟབས་བྱང་ཅེ་མཁན་པོ་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཡིན་ཞེས་གསུང་མཁན་ཡོད་མོད་ཀྱང་།

ཁོང་ནི་ཤར་སྐལ་ལྡན་ཆུ་མཚོ་བྱང་ཅེ་གྲ་ཚང་དུ་སློབ་གཉེར་མཛད་སྐབས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཡིན་ཅིང་
དེ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་དུས་མཇུག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཁྱི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་དར་བ་མཚོག་
ནི་རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་མཇུག་ཏུ་ཕེབས་ཟིན་པས་དུས་ཀྱང་མི་མཚུངས་པར་རྣམ་ཐང་དུ་གསལ།

སྐབས་དེར་དགྲང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ཙམ་ལས་མ་ཕེབས་ཀྱང་། རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་ཅལ་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་པར་བྱིན་མཐའ་
དཔྱོད་ཀྱི་བཙེ་བཞག་རྣམས་སྤྲུགས་ཐོག་ནས་གནང་སྟེ་ཞལ་སློབ་ཚོས་ཟིན་གྱིས་སུ་བཞོད་པ་
དང་སྐབས་གྲ་ཚང་འདི་ཉིད་ཀྱི་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ཡིག་ཆར་བཞུགས་པ་དེ་ལྟར་ལགས།

དགྲང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་ཁྲི། གྱི་ལོ་༡༥༣༩ ལོར་འབྲི་གྲང་ཁྲལ་དུ་ཡོད་
པའི་དགེ་ལུགས་དགོན་ཁག་ཆེ་ཆུང་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཚོས་ལུགས་དང་ཞུ་སྟབས་
བསྐྱར་བར་བརྟེན། ཆ་དཀར་དགོན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་གནས་སྐབས་དགའ་ལྡན་དུ་ཁྱི་
ཆེན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་དུ་གནས་སྟོས་བྱ་དགོས་བྱུང་ཡང་། ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཆེན་པོ་
རིན་ཆེན་འོད་ཀྱིས། ལུག་བཏབ་པའི་དབུས་སྟོད་བྲག་དབར་དགོན་པར་ཆེ་སྤྲིལ་ཏེ་འཆད་ཉན་
མཛད་པས་དགོན་པའི་ཚོས་སྤྱིད་ལོ་འབྲས་རྣམས་གང་ཐད་ནས་དབྱར་གྱི་ལྗོན་པ་ལྟར་འཕེལ།
གྱིས་ཁྱི་ཆེན་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་འདི་ཉིད་སེར་སྤྲད་གྲ་ཚང་དུ་འང་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་
དུ་གདན་འདྲུས་ཐོག་གྲ་ཚང་དུ་འཆད་ཉན་སློབ་དཔོན་གྱི་སྤྲུགས་འགན་བཞེས་ནས་སྟོན་དམ་པ་
གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱན་བཟང་པོ་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་གནང་བ་ལས། ཡིག་ཆ་
གསར་ཅོམ་དགོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པར་འབྲིགས།

ཡིག་ཆ་གསར་དུ་མཛད་ཚུལ།

འོ་ན། ཡིག་ཆ་ཐུན་མོང་མེན་པ་གསར་གཏོད་ཅི་ལྟར་མཛད་ཅེ་ན། དེ་སྔ་རྗེའི་དངོས་སྟོབ་
བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤུ་གཡེ་ཤེས་མཆོག་གིས་སེ་ར་ཐེག་ཆེན་གླིང་ཕྱག་བཏབ་ནས། འཆད་
ཉན་གྱི་རྒྱན་བསྐྱངས་ཏེ་ལོ་ངོ་གཉིས་ཙམ་སོང་རྗེས། སྤར་རྒྱ་ནག་གོང་མ་ཆེན་པོས་གདན་དྲངས་
པ་ན་ཐོག་མར་ཆོས་རྗེ་དར་རྒྱས་བཟང་པོ་འཆད་ཉན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དུ་བསྐོས་ཀྱང་། ཕྱིས་དགོ་
འདུན་རྗེ་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་ལས། རྒྱ་འབྲོམ་སྟོད་སྟོད་གྲུ་ཆང་བཞི་པོ་སོ་སོར་འཆད་ཉན་གཏན་
དུ་སློན་པ་ཡོང་སྟོད་སྟོད་དུ་ཀུན་མཁུན་བྱང་ཆུབ་འབྱམ་པ་དང་། སྟོད་དུ་ཆོས་རྗེ་གྲུང་རུ་རྒྱལ་
མཆན་བཟང་པོ། རྒྱར་ཆོས་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་འཕགས་པ། འབྲོམ་དུ་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རང་
འབྱུང་བ་འཆད་ཉན་གྱི་བྱེད་པོར་བསྐོས་ཏེ་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཐེར་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་སྟོན་གང་ས་ནས་དར་ཞིང་རྒྱས་
པར་མཛད།

སྐབས་དེར་རྗེའི་དངོས་སྟོབ་བསྟན་པ་ཕྱོགས་མཐར་སྒེལ་བའི་དར་ཆེན་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་
ཀུན་མཁུན་བྱང་ཆུབ་འབྱམ་པ་མཆོག་གིས་གྲུ་ཆང་འདི་ཉིད་ཕྱག་བཏབ་པ་ལས། གང་གི་བཤེས་
གཉེན་དམ་པ་མཆུངས་མེད་ཆོས་རྗེ་གྲུང་རུ་རྒྱལ་མཆན་བཟང་པོས་མཛད་པའི་གཞུང་ཆེན་
རྣམས་གྲུ་ཆང་གི་ཐུན་མོང་མེན་པའི་ཡིག་ཆར་གཏན་ལ་པབ་ཀྱང་། བར་སྐབས་ཆོས་རྗེའི་གསུང་
ལ་དམིགས་བསལ་རྒྱར་ཐའི་རྣམ་པ་མངོན་གསལ་ཅན་དུ་གྱུར་བ་མ་ཟད་མ་གྱི་རྣམས་ཀྱང་བེད་
མེད་དུ་གྱུར་སྟབས། སྤར་འབྱུང་འབྱུར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མས་དབུ་པར་གྱི་
གཞུང་གི་ཐད་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡིག་ཆ་གསར་ཚུལ་གསོལ་འདེབས་རིམ་གྱིས་ཁྱུས་པ་
ལས། འབྱུང་འབྱུར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་སྟོན་མེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བདུད་རྩི་
བཟང་པོ་འགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་གྱིས་སྟོན་སྟེ་གཏན་ལ་པབ་པའི་དབུ་པར་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་མཐའ་

དཔྱོད་གཞན་ངོ་ཚྭ་ག་མི་རྣམས་པར་མཛད་དགོས་བྱུང་།

དངོས་གཞི་གསར་ཚུལ་མཛད་པའི་ཆེ། གདུལ་བྱ་དབང་པོ་འབྲིང་པོའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་འཇུག་པ་བདེ་བ། གཞུང་གི་བཟོད་བྱའི་གནད་དོན་ཆ་ཆང་བ། རྫོང་བྱེད་ཆོག་ཀྱང་རྒྱས་པ། མཁས་པ་སྤྱི་མའི་བཞེད་སྲོལ་དུ་མ་དང་། ཅ་བའི་ཆོག་འབྲེལ་གྱི་ཆོག་ཆོག་གས་དུ་མས་མ་བཅེངས་པར། རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་བཞེད་རྒྱུ་ལ་ལོག་ཏོག་ཇི་བྱུང་ནས་མཁའི་སློག་གི་ཕྱིང་བ་ཁྲུག་པ་བཞེན་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་པར་མཛད་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་འབྲུལ་ངོ་མཆར་བ། ཁྱི་མ་མེད་པའི་རང་ལུགས་རྣམས་གཞུང་ཆོན་སོ་སོར་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་གསལ་བར་བསྟན་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱུ་གྱི་སྤང་བ་འདི་ཉིད། དགྲུང་ལོ་རེ་དགྲུང་རབ་བྱུང་དགྲུང་པའི་སྤྲུགས་བྱ་སྤྱི་ལོ་ ༡༥༦༡ བོད་ཟླ་ ༡༠ ཆེས་ ༠༥ ཉིན་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་མཛད། མི་རིང་བར་དབྱ་མའི་ཡིག་ཆ་གསར་ཚུལ་ནན་གྱིས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བ་ལས་དབྱ་མའི་སྤྱི་དོན་བཅུམས། སྤར་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་ཆོད་པའི་རྒྱལ་བརྟག་ཞིག་ཀྱང་ནན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་ངོར་དབྱ་མ་མཐའ་དཔྱོད་ཀྱང་བཅུམས་གནང་བ་དེ་དག་ཡིག་ཆར་གཏན་ལ་པམ།

སྤྱིར་གསུང་རྒྱུ་དུ་དབྱ་མའི་གཞུང་མཛད་སྐབས་དགྲུང་ལོ་བགྲེས་རྒྱུ་གྱིས་སྤྱན་དུ་སྤྲུག་ཤིང་བཀར་ནས་དབྱ་མ་མཐའ་དཔྱོད་མཛད་ཚུལ་གསུང་སྲོལ་ཡོད་པ་བཞེན་དབྱ་མ་ཚུལ་པའི་སྐབས་དགྲུང་ལོ་བགྲེས་པར་ངེས་ཏེ། དབྱ་མ་མཐའ་དཔྱོད་མཛད་བྱུང་དུ། ཟབ་མོའི་གནད་འདི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དགའ། །བདག་སློ་བྱིས་པ་བས་ཀྱང་བྱིས་པའི་སློས། ། བྱུང་པར་འབྱུང་བཞི་རྣམས་པའི་གྲིབ་སོས་ནོན། །ཁོར་འཁྲུལ་མཆིས་ན་མཁས་རྣམས་བཟོད་པ་བཞེས། །ཞེས་མཁས་གྲུབ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་བྱུང་དུ་གསལ། །དེ་མཚུངས་དགྲུང་ལོ་རེ་དགྲུང་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་བཅུམས་པ་ཡིན་ན། དབྱ་མའི་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་དེའི་མཇུག་ཏུ་བཅུམས་པས་དགྲུང་ལོ་བདུན་བཅུར་ཕེབས་ཟིན་པར་བསྟོན་དུ་མེད།

གང་ལྟར་དུས་དེ་ནས་བརྒྱུད་ཆོང་འདི་ཉིད་དུ་རྒྱ་བོད་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་བའི་མཁས་མང་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་ལ་འགྲན་བཙེད་པ་བྱུང་བའི་བྲིན་ལས་འཆད་ཉན་གྱི་རྒྱན་དཔར་གྲ་མ་ཉམས་པར་གནས་ནས། བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རིག་གཞུང་གི་རྩ་བ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སློན་ལ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་གནང་དང་གནང་ཐུས་ལགས།

མདོར་ན་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཆར་མད་དུ་བྱུང་བ་རིམ་བཤགས་སྟོན་ལྷ་མི་གྱུར་པ་ཐུས་ཀྱང་མ་བསྐྱོར་བ་ཞིག་རབ་ཏུ་བསྐྱོར་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པོ་བསྐྱོར་བའི་ནང་ནས་རབ་དང་སྤེལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བརྗོད་བྱ་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བཤགས་པ་ལ་དབྱུ་མའི་གཞུང་དང་། ཐུས་དོན་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་བཤགས་པར་བྱིན་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པས། བརྗོད་བྱ་བྲིན་པའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་བར་བ་ཁོ་ནས་བསྟན་ཅིང་། འཁོར་ལོ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་མ་བསྟན་པས་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ལ། བརྗོད་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་དབྱུ་པར་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ཆོད་ལྷན་དུ་མ་ཡོད་པས། དེ་དག་དང་སྟོན་ཚུལ་དང་དགོས་པ་དང་བརྗོད་བྱ་སོགས་གང་ཐད་ནས་ཐ་མི་དད་ན་རྣོས་སྐྱོན་ལས་མི་འདའ་བས་བསྐྱར་རྣོས་ངལ་བ་བྱེད་པ་འབྲས་མེད་དུ་གྱུར།

དེས་ན་པར་བྲིན་སྐབས་རྩ་བ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཆོག་འབྲེལ་དང་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་ཚུལ་སོགས་ནི། སྤྱིར་རྒྱ་གཞུང་ཁག་དང་། ཁྱད་པར་རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་མཛད་པའི་གསེར་ཐོང་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ། རྟོགས་དཀའི་སྤང་བར་གསལ་ལ། དེ་བཞིན་རྩ་འཇུག་དོན་རྗེ་བཞིན་འབྲེལ་བ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རྩ་འཇུག་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་གཉིས་ལས་ལྷག་པ་མི་དགོས་པར་བརྟེན། དབྱུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཉིས་སུ་དགག་བཞག་

སྒོར་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་ཕབ་ན་སྒོ་གསལ་དོན་གཉེར་བ་སྤྱི་ལ་ཕན་ཚུབས་
ཆེ་ཞིང་འཇུག་པ་བདེ་བ་སོགས་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་གྲུབ།

ཁྱད་པར་རང་ཅག་གཞུང་རྣམས་ལ་སློབ་པའི་ཆེ་མདོ་རྒྱད་དགོངས་འགྲེལ་སྤྱི་དང་ཡབ་
སྲས་གྱི་གཞུང་རྣམས་མང་གཞི་བྱས་ནས་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་གཟེགས་དགོས་པ་དང་། སློབ་གཉེར་
གང་བྱེད་པ་སྤྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལ་མིན་པར་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་
ཚུལ་བཞིན་འགྲེལ་བའི་རྒྱ་བོད་ཆད་ལྡན་གཞུང་རྣམས་ལ་སློབ་དགོས་པ་གདམས་པར་སྤང་བས་
རྣམ་པར་ཐར་པ་ཡ་མཚན་ཆེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དབུ་པར་གཞུང་མཛད་པའི་ཆེ་རྩ་བའི་ཆོག་འགྲེལ་
དང་དངོས་ཤྱགས་བསྟན་ཚུལ་ཙམ་ཙམ་མི་རུས་པ་ག་ལ་ཡིན། དཔེར་ན་ཁྲི་ཆེན་འདི་ཉིད་གྱིས་
མདོན་ཏྲོགས་རྒྱན་གྱི་ཆོག་འགྲེལ་རྩ་ཁྲི་ལ་བཏུས་ན། བཛྲོད་བྱའི་གནད་ཆང་ཞིང་རྫོད་བྱེད་
ཆོག་ཅུང་ལ་ཆོག་འགྲེལ་གོ་བདེ་བ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་དུ་མ་གསལ་བ་ལས་ཤེས་རུས།

དེ་མཚུངས་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ནི། རིག་པའི་གནས་ལྡན་ལ་མཁས་པར་མ་ཟད་ཐོས་
དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞིལ་ཏེ་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་ཤིང་། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་
གཉིས་པའི་བསྟན་པ་བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཛིན་པ་ལ་འགྲན་པའི་རྒྱ་དང་བྲལ་བ་བསྟན་
འཛིན་སྤྱི་ཆེན་དམ་པར་ངེས་ཏེ། ཡགོང་ས་ལྡན་པ་ཆེན་པོ་དག་དབང་སྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ཁྲི་ཆེན་
དམ་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསྐྱགས་བཛྲོད་མཛད་པ་འདི་ལྟར།

ཐུབ་པའི་བསྟན་པའི་ཁུར་འཛིན་དགེ་འདུན་མཚོག། བཀའ་གདམས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་
སྤྲེགས་མའི་དུས། གངས་ཅན་ཁྲོད་འདིར་དར་རྒྱས་མཛད་པ་ལ། སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱའི་སྒོ་གོས་
རྒྱས་གྱུར་ནས། ཤེས་བྱའི་མཁའ་ལ་ཐབས་ཤེས་གཤོག་བརྒྱངས་ཏེ། ཏད་ལྡན་སྤེར་ཆགས་
ཆོགས་གྱིས་རབ་བསྐྱར་ནས། ཐར་པའི་ཞིང་དུ་འཕྱར་བར་བརྩམས་པ་འདི། ཡོངས་འཛིན་ཁྲོད་
གྱི་བྲིན་དུ་ངེས་པ་རྟེན། བཀའ་བྲིན་ཆེ་ལོ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར། རྣམ་པ་ཀྱན་དུ་སྤྲིང་ནས་

བསྟོད་ཕྱག་འཆེལ། །མཁུན་དང་བཅེ་བས་ཏྲག་ཏུ་བསྐྱེད་དུ་གསོལ། །ཞེས་སོགས་ཆིགས་བཅད་
གི་བསྟོད་པ་དང་།

རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་སྤང་བདུན་པ་རྒྱལ་མཆོག་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་བསྟོད་པ་
ཆིགས་བཅད་ཤོ་ལོ་ཀ་བདུན་ཡོད་པ་དེའི་ནང་འདི་ལྟར། དགེ་འདུན་མཁས་དབང་ཆོགས་པའི་
ཆོས་གི་གྲུལ། །ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་གནད་གསང་ཆངས་དབྱངས་སྒྲིལ། །འདོམས་མཛད་
པས་གི་ཚོལ་ལས་རྒྱལ་བའི་མཐུས། །དར་རྒྱས་མི་པམ་སྒྲ་མར་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་དང་།
དེ་བཞིན་བསྟོད་ཆིག་དུ་མ་གྲ་ཆང་ཐུན་མོང་མེན་པའི་ཆོས་ར་སྒྲ་བརྒྱད་དུ་གསལ།

རྗེ་འདི་ཉིད་གི་འབྱུང་འགྱུར་སྐྱེས་སྤང་འཛིན་པ་ཕུར་ལྷོགས་དག་དབང་བྱམས་པས། གནས་
གསུམ་ཀུན་ལ་མཁས་པའི་མཐར་སོན་པ། །བྱུང་པའི་དབང་ཕྱག་ཀུན་གི་གཙུག་གི་རྒྱ། །ཕྱང་
རྟོགས་བསྟན་པ་བཤད་སྐྱབ་དར་རྒྱས་མཛད། །བཀའ་བྲིན་མཉམ་མེད་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་
འདེབས། །ཞེས་དང་།

རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱག་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་
གསེར་རིའི་འཕྲེང་བའི་དབྱས། །མི་འཛིགས་སེང་གའི་སྒྲ་སྒྲོག་བསྟན་པའི་སྤྱིང་། །སྤྱོགས་དུས་
ཀུན་ཏུ་དར་རྒྱས་གནས་པའི་ཆེད། །དབྱེད་གསུམ་དག་པའི་གསུང་གིས་སྤྱིད་ན་རྒྱལ། །ཞེས་
སོགས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྟན་གི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་གིས་ཀྱང་། མཁས་གྲུབ་འདི་ཉིད་
གིས་འཆད་ཚོད་ཚོམ་གསུམ་གི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱི་ཁྱེལ་གས་པར་བྱུང་བ་ལས་གོང་གསལ་
སྐྱེས་ཆེན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད། །

འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཛོལ་དགའ་ལྡན་གྱི་པའི་
ཐུགས་འགན་བཞེས་ཚུལ།

དེ་ལྟར་གྲུ་ཁང་དེ་ཉིད་དུ་འཆད་ཉན་སྟོབ་དཔོན་མཛད་ནས་ཕྱིས་རྒྱུད་སྦྲད་མཁན་པོ་དང་།
བྱང་ཅེ་ཆོས་རྗེ་བརྒྱུད་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་གྱི། ཕྱི་ལོ་༡༥༩༩ ལོར་
དགའ་ལྡན་གྱི་ཐོག་ཉེར་གཉིས་པའི་ཐུགས་འགན་བཞེས། ལོ་དེར་ས་ག་རྒྱ་བའི་ཆོས་བཙུང་ལྷའི་
ཉིན་གྱི་ཐོག་ཉེར་གཉིས་པ་གྱི་བྱུང་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་བ་ཅན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཁན་
པོ་དང་། གྱི་ཆེན་ལས་ཐོག་པ་མཁས་གྲུབ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་འདི་ཉིད་
ཀྱིས་ལས་སྟོབ་མཛད་དེ། ཡལོང་ས་སྐྱ་སྤེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོར་བསྟན་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་
སྟོམ་པ་བསྐྱལ་བར་གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་མཁས་པ་རྣམས་གསུམ་གྱི་ནང་
ཆོན། མཁས་པའི་དབང་པོ་སེར་སྦྲད་དུང་དཀར་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་
དུ་གསལ།

དགའ་ལྡན་གྱི་ཐོག་ལོ་ངོ་ལྔ་རིང་ཐུགས་འགན་བཞེས་ནས། ཡབ་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་
མཉམ་མེད་ཅོང་ཁ་པ་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པ་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དག་ཐེར་
ལེགས་པར་མཛད་པའི་མདོ་སྒྲགས་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ། འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་
གྱི་སྟོན་པ་ཡུལ་ཆོས་ལྡན་ཞིང་དུ་ཉམས་པ་སྤར་གསོ་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གྱིས་ཁ་བའི་ལྗོངས་
སུ་ནི་མཁས་པའི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བ་སྟན་པའི་བ་དན་ས་སྟེང་ན་བྱུང་བར་གྱུར། དུས་རབས་
ཉི་ཤུ་པའི་ནང་དུ་འང་བྱུར་གནས་གདན་གསུམ་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་པར་བྱིན་སྦྱི་མཐའ་
དཔྱོད་ཀྱི་གཞུང་ཆོན་ཡང་དག་མཐའ་ལྟ་བུ། དམིགས་བསལ་རྒྱས་ཤིང་གསལ་བས་བསྒྲགས་
པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་སྟོལ་ཡོད་པ་ཐོས་སོ།།

ཐུངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ།

ཐུན་ལས། དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བཞིན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར། སྤྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ནི་འཆི་བ་མེད་པའི་རྫོང་ཆེའི་སྤྱོད་བརྟེན་ཏེ་གནས་འོག་
མིན་དུ་རང་རྒྱ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་འབྱུངས་པར་བྱས་པའི་ངེས་པ་
ལྟ་དང་ལྟན་པའི་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་
པ་ལས། རང་ཅག་ཐ་མལ་པ་ལྟར་རྒྱ་ལས་ཉོན་གཉིས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་སོང་ནས་གནས་ངེས་
མེད་དུ་སྤྱེ་འཆི་བྱེད་པ་ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མི་འདོད་ཀྱང་། རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་
དམ་པ་བརྟེན་ཟིན་ནས་གང་ཟག་ཐ་མལ་པའི་སྤྱེ་འཆི་དང་མཚུངས་པར་སྤྱལ་བའི་རོལ་གར་སྒྲ་
ཆོགས་ཀྱིས་འགོ་བའི་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་པར་འདོད་དེ། ཐུང་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། གལ་
ཏེ་སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་དག །དུས་གཅིག་མཉམ་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། །ཉིས་པའི་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱན་སྤངས་
ན། །ངན་ཐུང་འདའ་བར་གྱུར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐམས་ཅད་ལ། །སྤྱོད་ཐོན་ཐོན་ལྟར་
གཟིགས་པས་ན། །ཅིའི་ཕྱིར་སྤྱོད་རྫོང་ཀུན་བཏང་སྟེ། །ཡོངས་སུ་ཐུང་འདའ་བར་གཤེགས། །
ཞེས་དང་།

དཔའ་བར་འགོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་མདོ་ལས། དཔའ་བོ་ལ་ལར་བཅས་པ་དང་། །མདོན་
པར་འབྱུང་དང་འཆི་བ་སྟོན། །ལ་ལར་ཡོངས་སུ་ཐུང་འདའ། །ལ་ལར་འཁོར་ལོ་སྒྲོར་བ་ལོ། །ལ་
ལར་བདུད་རྣམས་རབ་ཏུ་འཛོམས། །ལ་ལར་དཀའ་བ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཐར་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། །ཤིན་ཏུ་ཐུང་འདའ་མི་འདའ་ལོ། །ཞེས་དང་།

རྒྱུད་སྤྲུལ་ལས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འཛིན་ཏེན་མཐུན། །འཛིན་ཏེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་
ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྤྱལ་པའི་རང་བཞིན་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས། །སྤྱེ་བ་མདོན་པར་
སྤྱེ་བ་དང་། །དགའ་ལྟན་གནས་ནི་འཕོ་བ་དང་། །སྤྱུམས་སུ་འབྱུག་དང་བསྟམས་པ་དང་། །བཟོ་

ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང་། བཙུན་མའི་འཁོར་དབྱེས་རོལ་པ་དང་། རེས་འབྱུང་དཀའ་བ་སྟོན་
པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྤྱི་དཔེ་གཤེགས་པ་དང་། བདུད་སྡེ་འཛོམས་དང་རྫོགས་པར་རི། བྱང་
ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། བྱང་རན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། ཡོངས་སུ་མ་དག་
ཞིང་རྣམས་སུ། སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། ཞེས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་པར་དུ་མཆོག་གི་
སྤྱལ་སྤྱིའི་རྣམ་ཅན་གྱིས་ཞིང་བཟང་བ་ལས་འདས་པ་ལ་མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་
པ་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་བཙུ་དབང་ལྷག་ཀྱལ་ཆབ་མི་པམ་མགོན་
པོ་དགའ་ལྡན་གནས་ནས་བསམ་བཞིན་དུ་བྱོན་པ་མའི་རྣམ་རོལ་ཁྲི་ཆེན་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དངོས་
སུ་ལས་སྐལ་ཡོད་པའི་གདུལ་བྱ་ཇི་སྟེད་བྱང་བ་རྣམས་སྤྱི་གོལ་གྱི་ལམ་བཟང་པོར་བཀོད་ནས།
རེ་ཞིག་སྐྱུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ན་དགྲུང་ལོ་དོན་དུག་པ་རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་ས་འབྲུག་ཕྱི་
ལོ་༡༥༦༩ ལོར་གདུལ་བྱ་ཏག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་སྤྱལ་བའི་ཕྱིར། ཞིང་འདིར་དགོངས་
པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐེམ་ཚུལ་བསྟན་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དང་གཞན་དག་ཏུ་འང་
གཤེགས།

རྒྱལ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་མཆོད་ཉིད། ཅེས་བྱང་སེམས་སྟོམ་ལམ་གང་དུ་
བཞུགས་པའི་གནས་མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་བར་གསུངས་པ་ལྟར། ཁྲི་ཆེན་དམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་
གདུང་ཡང་འབྱུང་འབྱུར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་པའི་རྟེན་དང་། ཆོགས་བསགས་སྤྱི་བ་སྟོང་
གི་སྒྲིབ། སྐྱུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་དངུལ་ལས་གྲུབ་པའི་དབྱེན་སྤུམ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཀྱང་དེ་སྟོན་དགའ་
ལྡན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་སྟེང་ཐོག་ལྷ་མ་ལྷ་ཁང་དུ་དད་ལྡན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཞིང་དུ་བཞུགས་པ་བཅས་སོ། །

སེར་སྒྲིབ་ཐོས་བསམ་ཞོར་གླིང་གྲ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་འགན་འཛིན་ནས།

༥ སྒོན་འཕགས་ཡུལ་དུ་བརྟེན་པ་བརྒྱས་འཇམ་དཔལ་ལ་བསྟོད་པར་བསྐོས་ཏེ།
འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་
གྱུར་བ་གྲགས་པ། དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་འཕ།
བསྟོད་པ་གང་སྟོ་མ་བཞུགས་སོ།།

༥ གང་གི་སྟོ་སྟོས་སྟོབ་གཉིས་སྟོན་པ་ཉི་ལྟར་ནམ་དག་རབ་གསལ་བས། །དེ་སྟེད་དོན་ཀྱན་རི་བཞེན་
གཟིགས་སྟེར་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་སྟེགས་བཅ་འཛིན། །གང་དག་སྟོན་པའི་བཙོན་རར་མ་རིགས་ཐུན་
འཛོམས་ཐུག་བསྐལ་གྱིས་གཟེར་བའི། །འཕྲོ་ཆོགས་ཀྱན་ལ་བུ་གཅིག་ལྟར་བཅེ་ཡན་ལག་བུག་ཅུའི་
དབྱངས་ཐུན་གསུང་། །འབྲུག་ལྟར་ཆེར་སྟོན་ཉོན་མོངས་གཉིད་སྟོང་ལས་ཀྱི་ཐུགས་སྟོན་དགྲོལ་མཛད་
ཅིང་། །མ་རིག་ཐུན་སེལ་ཐུག་བསྐལ་ཐུ་གུ་རི་སྟེད་གཙོད་མཛད་རལ་གྱི་བསྐྱམས། །གདོད་ནས་དག་ཅིང་
ས་བཅུའི་མཐར་སོན་ཡོན་ཏན་ཐུན་རྟོགས་རྒྱལ་སྐས་ཐུ་བོའི་སྟུ། །བཅུ་པག་བཅུ་དང་བཅུ་གཉིས་རྒྱན་
སྐས་བདག་སྟོའི་ཐུན་སེལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་འདུད། །ཇོ་ཨ་ར་པ་ཅ་ན་རྒྱེ། །བཅེ་ཐུན་ཁྱོད་ཀྱི་མཁྱེན་
རབ་འོད་ཟེར་གྱིས། །བདག་སྟོའི་གཏི་ཐུག་ཐུན་པ་རབ་བསལ་ནས། །བཀའ་དང་བསྟན་བཙོས་གཞུང་
ཐུགས་རྟོགས་བ་ཡི། །སྟོ་སྟོས་སྟོབས་པའི་སྤང་བ་བསྐལ་དུ་གསོལ། །

༡༡། །མཁས་གྲུབ་སྤྱི་བའི་བྱ་མཆོག་དག་འདུན་བསྟན་དར་བ་

ཆེན་པོའི་གསུང་དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྤྱི་དོན་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྣམས་པོ་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།
མཆོན་བྱེད་དཔེའི་དག་འདུན་བཤད་པ་དང་། མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དག་འདུན་བཤད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ལ། འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་དང་། གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ། དག་སྤྱོད་གི་
ཚུལ་བཤད་པ། དེའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ། དེ་དག་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་སོགས་བཤད་པ་
དང་གསུམ།

དག་སྤྱོད་གི་ཚུལ་དང་དེའི་འབྲས་བུ།

༥ དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་དག་སྤྱོད་གི་ཚུལ་ཡིན་ལ།
གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ནི། རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་དག་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་བུ་བདེན་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་མཆོན་ཉིད།
དེ་ལ་ཆེ་མོང་རགས་པའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སོགས་བཞི་ཡོད། ཞིབ་ཐོ་
རྣམ་དག་གི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཁམས་གོང་འོག་གི་མཐོང་སྤང་ཉན་ཐོངས་བརྒྱད།
ཁམས་གསུམ་ས་དགའའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉན་ཐོངས་ཀྱ་གཅིག་སྤངས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
བྱ་དགུ། །འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་བྱ་དགུ་དང་བཅས་པ་ཡོད་དེ། མངོན་ལས། དག་སྤྱོད་
ཚུལ་ནི་དེ་མེད་ལམ། །འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །གྲོལ་ལམ་ཟད་པ་རྣམས་དང་
བཅས། །དེ་དག་བརྒྱ་ཅུ་རྩ་དགའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

མདོ་ལས། དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐར་པ་
 ཐོབ་པའི་གོགས་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱར་གསུམ། ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ། བོང་མའི་ཆ་
 མ་ཐུན་ལྷ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གསུམ་པོ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་
 བྱ་བཞག །བར་པ་ལྷ་པོ་པལ་ཆེར་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བྱ་བཞག མ་ལུས་པ་
 ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཆ་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་བཞག བོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་སྤངས་
 པའི་ཆ་ནས་དབྱ་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བྱ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

འོན་པར་པ་ལྷ་པོ་དེ་སྤངས་པའི་སྐབས་ལ་འབྲས་བྱ་གསར་ཐོབ་གཉིས་བཞག །དང་མཐའ་
 གཉིས་ལ་འབྲས་བྱ་གསར་ཐོབ་གཉིས་གཉིས་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྷ་པོ་དེ་ཉིས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་སློང་བའི་སྐབས་ལ་
 འབྲས་བྱ་གསར་ཐོབ་གཉིས་བཞག་པ་ན་སློབ་སྦྱས་ནས་ལྷ་པོ་དེ་སློང་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་གྲུས་པར་
 འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེ་དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱར་འཛོག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་ལྷ་ཡོད་དེ། ཞུགས་ལམ་སྡོན་དུ་བཏང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་འབྲས་
 གནས་གྱི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཟད་པ་བསྐྱེམས་པ་ཉེར་གཅིག་རྟེན་པ་དང་།
 ཤེས་པ་བརྒྱད་ཆང་བར་ཐོབ་པ་དང་། མི་རྟག་སོགས་བཙུ་བྱག་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བ་དང་
 བཅས་པའི་རྣམ་པ་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོད་ལས། འབྲས་ལ་སྡོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། །གཞན་
 ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྐྱེམས་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱད་ཆན་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པ་བཙུ་བྱག་རྟོགས་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ།

༥ གསུམ་ས་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་སོགས་བཤད་པ་ལ། བཞི་པོ་དེ་བསམ་གཏན་ས་བྲག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་སེམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཐོབ་སྟེ། འདོད་སེམས་ཤིན་ཏུ་རགས། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་ཞི་གནས་ཤས་ཆེ་བས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ་ལམ་ཟག་མེད་བརྟེན་མི་བྱས། བསམ་གཏན་ས་བྲག་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས། རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཙེམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་བཙས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དགྲ་བཙེམ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་ཞུགས་པ་ལ་ཕྱིར་འོང་གིས་ཁྲབ། ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཙེམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་ཞུགས་པ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་ཁྲབ། རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གང་རུང་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་ཞུགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དགྲ་བཙེམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ།

འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་མཐོང་སྟོན་གྱི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་འབྲས་བུ་གཉིས་དང་བཙས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་

ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། བར་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བརྒྱད་པའི་འབྲས་བྱ་དང་དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བྱ་རྣམས་སྒོམ་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བྱ་དེ་གསུམ་གང་རུང་ཐོབ་ཁ་མའི་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་དེར་ཐལ། འབྲས་བྱ་གསུམ་པོ་དེ་གང་རུང་ཐོབ་ཁ་མའི་ལམ་ཡིན་ན་སྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་བྱ་འབྲས།

འབྲས་བྱ་བཞི་པོ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ།

༥ འཛིག་རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་འབྲས་བྱ་གཉིས། དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། བར་བ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བརྒྱད་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དང་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་གང་རུང་ཐོབ་ཁ་མའི་ལམ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་བྲལ། ཕྱི་མ་ཐོབ་ཁ་མའི་ལམ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་རྩི་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་བྱ་འབྲས། ཅ་རྟགས་གཉིས་བ་དེར་ཐལ། བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་པ་དེ་གཉིས་སྒྲོན་འཛིག་རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་གཉིས་མངོན་བྱ་བྱེད། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་མཐོང་ལ་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་དེ་གཉིས་མངོན་བྱ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞུགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་། དམིགས་རྣམ་

མ་སྤྱོད་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་འདྲི་གཏེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྣང་མཛད་
 གྱི། འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དེ་འདྲི་གཏེན་པའི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། འདས་
 ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་བཞི་པོ་ཁམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཚུལ།

༥ འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་ཁམས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་དང་
 པོ་གསུམ་པོ་དེ་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནར་ཐོབ། བཞི་པ་ཁམས་གསུམ་གར་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འབྲས་གནས་དང་པོ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ལ་འདོད་ཏེན་པས་བྱུང་། ཆགས་
 བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་གསར་ཐོབ་ཀྱི་ལུས་ཏེན་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
 གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ལུས་ཏེན་གཉིས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཏྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་
 ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདོད་ཁམས་སུ་ཐོབ། གཟུགས་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 གི་འདའ་བ་བཞི་པོ་ལྟ་བུ་ནི་གཟུགས་ཁམས་སུ་ཐོབ། གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་
 གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འདོད་པར་གསུམ་
 ཐོབ་ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་བརྟེན་སྤྱིར་ཚུལ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་བརྟེན་སྤྱིར་ཚུལ་དང་། སོ་སོའི་རྣམ་
 གཞག་བཞད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཚོན་བྱེད་དཔའི་དགེ་འདུན་ལ་སྤྱི་བུ་རྩེད་བཞི་གང་ཟག་
 ལ་བརྟེན་ཡོད་པ་ལས། འབྲས་གནས་ལ། འབྲས་བུ་ཐོད་བརྒྱལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱུད་
 པ་གཉིས། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལས། ཆགས་བྲལ་སྡོན་

སོང་དང་། འབྲས་བུ་ཐོད་བཀལ་བ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་གཉིས་ནི་འབྲས་གནས་བར་པ་གཉིས་
 ཁོ་ན་ལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། དང་མཐའ་གཉིས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་དེ། དང་པོ་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པ་
 གང་ཞིག །ཐ་མ་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་
 མཐོང་སྤང་ཀུན་སྒྲིར་གསུམ་སྤངས་པ་མེད་པས། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་བཞག་ཏུ་མེད། རྒྱན་
 ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་གོང་དུ་ཐོད་བཀལ་རྒྱའི་འབྲས་བུ་མེད་པས་འབྲས་བུ་ཐོད་བཀལ་བ་བཞག་
 ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མཐོང་འབྲེལ་དུ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ལྷགས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་
 སུ་རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་བཤད། ཀུན་བརྟུན་སྟོད་བཀལ་བའི་འབྲས་གནས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་
 སུ་རྒྱན་ལྷགས་བཤད་པ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེའི་སྟོན་མེད་དེ། དང་པོ་ནི་དེ་གཉིས་དང་ཉོགས་པ་
 མཚུངས་པས་བཤད། ཕྱི་མ་ནི་ཐོབ་དུས་མཚུངས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བར་པ་གཉིས་
 ལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་འོང་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདུན་སྟེང་
 མངོན་གྱུར་པ་དུག་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ཡོད་པས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་བཞག་ཏུ་ཡོད།
 འབྲས་བུ་དང་པོ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་གཉིས་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་ཐོད་བཀལ་
 བ་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དེ་གཉིས་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་
 ཏུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟེང་དུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ཡོད་པས་
 ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་བཞག་ཏུ་ཡོད། འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཕྱིར་མི་འོང་
 གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་ཐོད་བཀལ་བ་ཡང་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཕྱིར་འོང་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟེང་དུག་པ་
 མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་དུ་འཛོག་
 མི་ལུས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟེང་དུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་དེ་གང་
 ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པས་ཕྱིར་འོང་དུ་བཞག་དགོས་པའི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག
 །མཐོང་ལམ་གྱི་སྔ་རོལ་དུ་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འོང་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་

འོང་གིས་མ་བྱུང་ན། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཡང་རྣམ་པ་ཀླན་ཏུ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཕྱིར་འོང་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐོད་བཞུལ་བའི་དགེ་འདུན་བཤད་ཟེན་པའི་
མཆོམས་སྦྱར་དུ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སལ་ཆེར་ལས་དང་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་
བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་འབྲུག་པའི་གང་ཟག་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཕྱིར་འོང་ལ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་མངོན་རྒྱ་
མཆོའི་སྤྱིང་པོ་ལས། འདི་ལ་ཡང་སལ་ཆེར་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྡོན་ཏུ་སོང་བ་དང་། སྒྲིམ་
ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་ཏུ་འདོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཐལ་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྡོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་པ་འདི་
ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གཅིག་དང་། སྒྲིམ་ལམ་
གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ལས།
སྤྲ་མ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་པར་འདོད་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདོད་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་རྟེ། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཆགས་
བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དང་སོ་དེ་ལྟར་
འཐད་དེ། འདི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་པ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་
འབྲས་བྱ་དང་མཐའ་གཉིས་ལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་བར་བ་གཉིས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་དེ། ཁམས་
གསུམ་ས་དགུ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་མེད་བྱུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་
མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དགུ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མིད་ཅེའི་
ཉོན་མོངས་བྱུག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་། མིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ།

སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་འབྲས་བྱ་དང་མཐའ་གཉིས་ལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ལ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ས་བསྟུ་ས་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བ་ནས་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བ་ཡང་ཡོད། དག་བཅོམ་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ནི། འབྲས་གནས་བཞི་ཀ་ལ་བཞག་ཏུ་བྱུང་སྟེ། དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ལ་འདོད་ཉོན་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཐེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡོད། དེ་ལ་འབྲས་བྱ་ཕྱི་མ་གསུམ་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་རིམ་གྱིས་པའི་བྱུང་པར་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་འབྲུན་པའི་འདོད་མེད་མངོན་གྱུར་པ་ནམས་ཀྱི་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་ནས་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་དགུ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནམས་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་མངོན་གྱུར་པ་དགུ་ལ་རིམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་ལ་འཛིག་པ་ཡིན་གྱི། ས་པོན་སྤྲོང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་སས་བསྟུ་ས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྟུ་ས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས། དང་པོ་ལྟར་ན། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤྲོང་འདོད་པའི་གང་ཟག་གང་ཞིག་དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྟུ་ས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་འདོད་པའི་སས་བསྟུ་ས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུའི་ས་པོན་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་དེ་འབྲས་བྱ་རྒྱགས་དེ་འདོད་

པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཅུང་དུ་འཛིན་ཅུང་དུ་སྤོང་བར་འདོད་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས་སྒྲངས་སོ།།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་
ནས་དེ་ཅུང་དུ་འཛིན་ཅུང་དུ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་
བསྐྱུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཅུང་དུ་འཛིན་ཅུང་དུ་འདོད་པ་གཉིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་རྒྱུད་
ལ་བསྐྱེད་རྗེས་སུ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་
གཉིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་
ཞུགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཉོགས་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་
ཅིང་། ཁོ་རང་གི་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཅིག་ཅར་དང་རིམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་བྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་ཁྲུང་པར་འཛིན་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ནས་འཁོར་གསུམ་བྱའོ། །མི་མཚུངས་ཟེར་ན། འདོད་པ་
ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱད་མངོན་གྱུར་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་འདོད་ཉོན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཡིན་མིན་
ལ་རག་ལས་སོ།།

ཁོ་ན་རེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་ས་དགའི་
སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགའི་ས་བོན་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་
ཞུགས་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་ཅིག་
ཅར་དུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ས་དགའ་
བསྐྱུས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བར་ཐལ། རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པས་
ཁམས་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་པའི་དུས་སུ། ཁམས་དང་ས་སོ་
སོར་མ་སྤྱེ་བར་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་ཉག་ ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྐྱག་

བསྐྱལ། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་སྟེ་པའི་སྟོམ་ཚུལ་ཅིག་ཅར་བ་དང་བྱུང་བར་མེད་
བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྟོང་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་དབང་པོ་ཚོ་རྒྱལ་གྱི་བྱུང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་རྗེས་སུ་རྒྱུད་ཅུའི་རྒྱུད་ཅུ་
རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་འཛིགས་ནས་རིམ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པ་ནས། སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱི་ཆེན་
པོའི་ཆེན་པོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟོང་། དེ་ནས་དེའི་བར་གྱི་འབྲིང་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྟོང་བར་འདོད་
པ་ལ་ནི་འཛིགས་པ་དེ་མི་སེལ་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་ཀྱི་འཆིང་བ་ཀྱུན་ལྡན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་མི་
སྤྱིད་པས་ཕྱིར་མི་འོང་བྱི་བྱུག་སྟོང་གངས་འབྲེན་མི་སྐབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡོད་དོ།

རང་ལུགས་ལ། རིམ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་ཉོན་
མོངས་སྟོང་བའི་ཚུལ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་མ་ལུས་པར་སྤངས་རྗེས་
སུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྟོང་བར་བྱེད་དོ།

དེ་ལྟ་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མ་ལུས་
བར་སྤངས་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་སོགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྟོང་
བར་ཁས་ལེན་རུང་བས། འདིའི་ལུགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མི་དགའོ།

རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ།

༩ གཉིས་པ་ཞུགས་གནས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས་བཤད་
པ་སོགས་བཞི། དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་བཤད་པ། འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་བྱུང་བར། ས་

མཚམས་དང་ལྷ། དང་པོ་ལ། མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོར་
ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རྒྱན་ཞུགས་
ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་དབང་
རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དབང་རྒྱུ་ཚུལ་གྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས། སྤང་བྱ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་
ཞུགས་ཞུགས་པ་གཉིས་ཡོད།

གསུམ་པ་ལ། དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་
གཙོ་བོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་པོ་
དང་། དེ་གཙོ་བོར་ཚུལ་རབ་ཏུ་རྒྱུ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྒྲོན་ནས་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
ཞུགས་པ་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཉོན་སྤངས་རྗེས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤངས་
པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ། སྤང་བྱ་རིམ་
གྱིས་པའི་དེའི་མཚན་ཉིད། ཁམས་གསུམ་ས་དགྲུ་པོ་དེའི་ཉོན་མོངས་རྒྱང་དུ་འཁྱེད་དུ་དགྲུ་ཅིག་
ཅར་དུ་སྦྱོར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ།
གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད།

སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་
གསུང་ལས། དེ་འཆོལ་བའི་བཙུན་པ་མ་བྱས་གསུང་བ་རྟེན་སྤྱོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་མེད་པའི་དོན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་ལ་སྒྲོན་ལམ་བཟང་བ་དང་། ཞེས་ས་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། དེའི་སྤང་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། འདོད་ཉོན་ལྡ་བ་སྤངས་ཀྱང་རུང་མ་
སྤངས་ཀྱང་རུང་། རྒྱག་པ་མ་སྤངས་པ་དགོས། རྟོགས་པའི་བྱང་པར་ནི་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ནས་ལྡ་
པའི་བར་གྱི་གཉིན་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དོ།

ལྷ་པ་ལ་ས་མཆོམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ལམ་རྗེས་བཟོད་ལ་གནས་
ཀྱི་བར་དུ་ཡོད། སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་རྟོད་ནས་ཆོས་མཆོག་གི་བར་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་དོན་
ཡང་མཉམ་གཞག་མཐུན་གཅིག་པ་སོགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟན་ཐོག་དེ་ལ་འདུག་བཞིན་དུ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲེ་བྱས་པ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་
འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟན་གཅིག་ནས་
བཟུང་སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྷ་ལ་གནས་པའི་བར་དག་གོ། །ཞེས་དང་། དེ་དང་
མཐུན་པར་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་འཛོག་པར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དོན་ཀྱི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་པས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། འགྲེལ་ཆུང་ལས། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མཐོང་བའི་ལམ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གོང་དུ་མ་བྱུང་།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་འཕགས་པས་བྱེད་པར་ཐལ། དམན་པ་ས་བརྒྱད་འཆད་པ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཀྱི་ས་ལས་ལོགས་སུ་བརྒྱད་པའི་ས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཡང་མ་བྱུང་། དེའི་
བྱེད་པ་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་འཆད་པའི་སྐབས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་བྱེད་པ་མ་ངེས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་དེ་དང་པོ་དུག་ལས་ལོགས་སུ་
གསུངས་ཀྱང་དང་པོ་དུག་པོ་གང་རུང་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་མི་འགལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ནམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱུས་པ་ཚུན་
ཆད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྒྲུར་བ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ནམ་
བཤད་རང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་ས་མཆོམས་མ་བསྟན་པར་ཐལ། རང་ལུགས་ཀྱི་
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་ས་མཆོམས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུན་ཁྲུག་སྤྲུལ་འབྲས་གནས།

༥ གཉིས་པ་འབྲས་གནས་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། ས་
མཚམས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་
སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱུང་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག །རྒྱུན་ཁྲུག་སྤྲུལ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཐོང་
སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། འཛིག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་
ཁྲུག་སྤྲུལ་མཚན་འཛིན་གྱི་ལྟ་བུ། ཐེ་ཚོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་བཅས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།
གསུམ་པོ་དེ་རྒྱུན་ཁྲུག་སྤྲུལ་འབྲས་བྱུ་ཐོབ་པའི་གོགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། དང་པོས། ཐར་ལམ་ལ་འགྲོ་མི་འདོད་པར་བྱེད། གཉིས་པས་ལམ་ལོག་པར་འབྲིད། གསུམ་
པས་ཐར་ལམ་ལ་ཡིད་གཉིས་ཟ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས། འགྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་
དང་། །ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དེ་སྟེད་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རབ་བྱེད་དོན་ཡང་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པ་ཅམ་དང་། དེ་ལས་ལྷག་པ་མ་
སྤངས་པ་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལྟར་ན་དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱང་དེར་འགྱུར་
བ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེས་མཐོང་སྤང་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་བྱིར། རང་
ལུགས་རབ་བྱེད་དོན་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཁྲུག་སྤྲུལ་འབྲས་བྱུ་ཐོབ་པ་ལ་གསུམ་པོ་དེ་ངེས་པར་སྤངས་
དགོས། མ་སྤངས་ན་མི་ཐོབ། སྤངས་ན་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱུ་ཅམ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དབང་པོའི་སྒྲོན་སྤྲེད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་དབང་རྟུལ་དད་མོས་པ་དང་།
དབང་ནོན་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། རྒྱུན་ཁྲུག་ཁྲུག་སྤྲུལ་པ་དབང་
རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་གནས་དབང་རྟུལ་དེ། དང་པོ་དང་།
ཁྲུག་སྤྲུལ་པ་དབང་ནོན་ཚེས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་གནས་དབང་ནོན་དེ།

གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་ས་དགེ་ན། དེ་ལ་ཅམ་བྱད་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་
བྱད་པར་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དང་
པོ་དང་། དེ་ལྟར་མི་བཙུན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་
ལས། འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་བྱད་པར་གྱིས། །ལམ་ཐོབ་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །མི་བཙུན་པ་ནི་
ཞུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དགེ་ན། སྤང་བྱ་རིམ་
གྱིས་པ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་གཉིས་ཡོད།

གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱས་པའི་
སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་པོ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས།
སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་
རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་
ན། དང་པོ་ལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ནས་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་དགུ་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་རྒྱན་ཞུགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་སྤངས་རྗེས་སུ་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་དགུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱན་ཞུགས་མི་སྤིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་
ལམ་ཚུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་མི་སྤིད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ དེ་རྣམས་རྣམ་པས་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བ་དང་། རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་ཞེས་
སྒྲོར་བ་ལ་ཡང་སྒྲོན་སྤུ་མ་སོ་ན་གནས། ཡང་ཁ་ཅིག་ ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་
སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བ་ནས། དེ་རྣམས་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་དགུ་
རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་རྒྱན་ཞུགས། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་རྣམས་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་ནས། ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་རྒྱན་

ཞུགས། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་ཉོན་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་མཆོན་ཅན་
མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། འདོད་ཉོན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་
ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་ལ། འདོད་ཉོན་ཆེན་པོའི་
འབྲིང་གི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་མཆོན་
ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་སྤོ།

རང་ལུགས་ལ། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དུ་སྤངས་རྗེས་སུ་སྤྱི་
ཉོན་དགུ་པ་སྤོང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་མཆོན་ཉིད། ཅི་ཡང་
མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་སྤྱི་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་
བའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་མཆོན་ཉིད། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་ལ་དབྱེ་
ན། སྤྱི་བ་ལན་བདུན་པ་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེས་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་
བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་
ལེན་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་མཆོན་ཉིད། རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བ་ལན་བདུན་པ་
བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བ་ལན་བདུན་པ་དང་། མ་རེས་པའི་
སྤྱི་བ་ལན་བདུན་པ་གཉིས།

ངེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བ་ལན་བདུན་པ།

༥ དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤྱི་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་རྣམས་ལས། དང་པོ་ལ།
འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྤོང་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་དང་པོ་ཅམ་ལ་ཡང་ཆགས་བྱལ་མ་བྱས་ཤིང་།
འདོད་པར་ལྷ་མེད་རིགས་མཐུན་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་བདུན་བདུན་དང་། དེའི་བར་སྤྱི་བ་ལན་བདུན་ཏེ་

སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་དེས་གྱི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ། དེས་
 པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། འབྲས་གནས་
 རྫོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ། །ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། འབྲས་བྱ་
 ལ་གནས་པ་གང་ཞིག །རྫོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པ་ནི་རྒྱན་
 ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆེ་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྐྱེ་བས་ན་ལན་བདུན་པའོ། །ཐམས་ཅད་ནི་མ་
 ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐ་ཤལ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 ཉེན་གྱི་རྫོམ་ནས་དབྱེ་ན་འདོད་ལྟའི་ཉེན་ཅན་དང་། མིའི་ཉེན་ཅན་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་ལེན་
 ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་ལ། དེས་འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་རིགས་མ་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བརྒྱ་བཞི་ལེན་ཡང་སྲིད་
 པ་ལན་བདུན་པ་བར་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་བདུན་ཚན་དུ་མཚུངས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན།
 གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་གི་མཁས་བྱའི་གནས་ལ་སོ་ལྷ་ཡོད་ཀྱང་བདུན་ཚན་དུ་
 མཚུངས་པས་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པ་དང་། ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པ་ལ་འདབ་མ་བརྒྱ་པག་དུ་
 མ་ཡོད་ཀྱང་། ཡལ་ག་རེ་རེ་ལ་ཡོད་པ་བདུན་ཚན་དུ་མཚུངས་པས་ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པ་ཞེས་
 བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག །དེས་ལྟའི་ཉེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ན་ལྟར་རིགས་
 མ་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བྱུག །དེའི་རྗེས་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན། དེའི་རྗེས་ལྟའི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་སྤངས་ནས་
 ཉེན་དེ་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད། མིའི་ཉེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ན་མིའི་རིགས་
 མ་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བྱུག །དེ་རྗེས་ལྟའི་རིགས་མ་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན། དེ་རྗེས་མིར་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་
 སྤངས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས།
 ལྟ་དང་མི་དག་གི་ནང་དུ་ཡན་མན་དུ་ལན་བདུན་འཁོར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། ལྟའི་ཉེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ན་དང་པོར་མིར་སྐྱེ་བ་སྤངས་

ནས་དེ་ནས་ལྷན་སྦྲེལ་བ་སྤངས་པའི་སྤེལ་མར་བྱས་ཏེ། མཐར་ལྷན་ཉེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད།
མིའི་ཉེན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ན་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་མིའི་རིགས་མི་མཐུན་པས་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྦྲེལ་བ་མིན་
པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཟེར་ན། དེ་ནི་ཁྱོད་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ལྷ་མིའི་སྦྲེལ་བ་འཕྲོ་མཚམས་
སུ་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྦྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ལྷན་ཉེན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་
བུ་ཐོབ་ན་མཐར་ལྷན་ཉེན་དེ་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། མིའི་ཉེན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཐོབ་ན་དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ། མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་འཐད་དེ། མངོན་རང་འགྲེལ་ལས། གང་
ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་འོངས་ནས་ཡོངས་སུ་མུང་རན་ལས་
འདའོ། །གང་དག་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དེ་ཁོ་ནར་འོངས་ནས་ཡོངས་སུ་མུང་རན་
ལས་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདྲོད་པར་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྦྲེལ་སྤྱི་དུང་ལེན་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་ལེན་པར་མ་
ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱི་དུང་པ་ལན་བདུན་པ་ལ། མ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱི་དུང་པ་ལན་བདུན་པའི་
མཚན་ཉིད། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མངོན་འགྲེལ་ལས། མཚོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་བ་གཞན་
ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི་འདིར་མ་ངེས་པས་མི་བཟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱི་དུང་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ལ་ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱི་དུང་པ་ལན་བདུན་
པས་བྲལ་གསུངས་པ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་མངོན་འགྲེལ་དང་འགལ་ཞིང་། འོག་མིན་མཐར་
ཐུག་འགྲོ་དང་། སྤྱི་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཉིས་ལ་འོག་མིན་དང་། སྤྱི་ཅེའི་ཉེན་ལ་མུང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱིས་བྲལ་པར་ཐལ། མངོན་འགྲེལ་ལས། འོག་མིན་དང་སྤྱི་ཅེའི་མཐར་ཐུག་
པར་འགྲོ་བ་ནི་དེ་པན་ཆད་དུ་འགྲོ་བར་མེད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་མཚོག་ཏུ་
ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱི་དུང་པ་ལན་

བདུན་པ་བ་ལ་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པས་བྲབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
ཕྱིར་མི་འོང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ལ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་པོ་
ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བས་བྲབ་པར་ཐལ་ལོ།།

ཁོན་དེ། རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་གཉིས་
ལ་བྲད་ཡོད་པས་ལུང་དེས་མི་གཞོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་བྲད་པར་ཆད་ལྷན་
གྱི་གཞུང་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ལ་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
སྲིད་པ་ལན་བདུན་པས་བྲབ་པར་ཐལ། འབྲས་གནས་སྒྲོམ་སྤངས་བྱ་མ་ཟད། །ཅེས་པའི་སྐབས་
ནས་དངོས་བསྟན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་ལ་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་པས་
བྲབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྲབ་པོ།།

ཁ་ཅིག་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ལ་འབྲས་གནས་ཅམ་པོས་བྲབ་ཅིང་། རིགས་
མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བཞི་ལེན་པ་དགོས་གསུངས་པ་སྤང་བས་དབྱད་པར་བྱའོ། །ཉན་ཐོས་སྲིད་པ་
ལན་བདུན་པ་ལ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་རྣམ་གཞག་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་སྐྱེ་
མཆེད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་གནས་ཏེ། དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་ལས། ལན་བདུན་པ་ལ་སྐྱེ་
འཕགས་གཉིས། །འཕགས་པ་ལ་ཡང་ངེས་མ་ངེས། །རྣམ་གཉིས་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་ན་ཡང་། །བདུན་
ཆེན་འདྲ་ཕྱིར་བདུན་ཞེས་དང་། །དང་པོར་ཐོབ་པའི་རྟེན་དེ་ལ། །ཟུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
དེ། །གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སྟ། །སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་འབྱུག། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤང་རྟོགས་ཀྱི་བྲད་པར་པོ། །དང་
པོ་ནི། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉན་མོངས་གསུམ་པ་སྤངས་ཤིང་། འདོད་པར་རིགས་
མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ངེས་པར་ལེན་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་

ཁྱད་པར་ཅན། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷའི་
རིགས་ནས་རིགས་སྤྱི་དང་། མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སྤྱི་གཉིས་ཡོད།

གསུམ་པ་ལ། དེ་དག་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་ངེས་
པར་སྤངས། བཞི་པ་སྤངས་ཀྱང་རུང་མ་སྤངས་ཀྱང་རུང་། ལྷ་པ་ངེས་པར་མ་སྤངས་པ་དགོས།
རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྤང་བྱ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་ངེས་པར་མ་སྤངས་པ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེ་སྤངས་ན་དུག་པ་
སྤོང་བ་ལ་ཁམས་ལས་འདའ་མི་དགོས་ཤིང་། །འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་གསར་ཐོབ་ཡོད་པས་
དུག་པ་སྤོང་བ་ལ་བཙོན་པར་འགྱུར། ⁽¹⁾དེ་སྤངས་ན་ཕྱིར་འོང་དུ་འགྱུར་བས་འདོད་པར་རིགས་
མ་ཐུན་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་གཉིས་ལེན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཀྱན་བརྟམ་ལས། ལྷ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེན་དེ་སྤངས་ན་དུག་པ་ཡང་ངེས་པར་སྤང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁམས་ལས་མི་འདའ་བའི་
ཕྱིར་དང་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་བ་ལེན་ཚུལ་ལ། རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་བཞི་མི་ལེན་པ་ཡིན་གྱི་ལྷ་མི་རིགས་མི་
མ་ཐུན་པ་བཞི་ལེན་པ་ཡོད་གསུངས་པ་ཡོད་དོ། །རིགས་ནས་རིགས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་གོང་དུ་
བཤད་པ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་ཞིང་། །ཆ་གཉིས་
གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གློ་གསལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་
ལས། །ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་སྤྱི་བ་གཉིས། །རིམ་བཞིན་ངེས་སྤངས་ངེས་པར་ལེན། །བཞི་པ་
སྤངས་དང་སྤྱི་བ་ནི། །གསུམ་པ་སྤངས་དང་མ་སྤངས་འདྲ། །སྤང་བྱ་ལྷ་པ་སྤྱི་བ་བཞི། །ངེས་པར་
མ་སྤངས་མ་སྤངས་པར། །རིགས་ནས་རིགས་སྤྱིའི་ཁྱད་ཆོས་སུ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་
པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

(1) བཙོན། དེ་སྤངས་ན་ཕྱིར་འོང་དུ་འགྱུར་བས། (མ་ཕྱི། དེ་སྤངས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་དུ་འགྱུར་བས།

སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས།

༥ སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་བཤད་པ་ལ་མཆན་ཉིད། གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་
རྣམས་ལས་མཆན་ཉིད་གོང་དུ་བཤད་ཟིན། གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ་ལ། ཀུན་བདུས་ལས། སྤང་
བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་དེས་དུས་བདེན་པ་མངོན་ཏོགས་ཐོབ་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས། ལམ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་
སྤང་བྱ་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤང་ཚུལ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་རྣམ་
བས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་ནས་རྒྱུ་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
བ་འབྲས་གནས་དང་མཐའ་གཉིས་ལ་འཛོག་པ་དང་། དེ་ཡང་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་པལ་
ཆར་འཆི་ཁ་མ་རྒྱན་ཆད་དུ་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་ལ་མི་རུས་ན་ཕྱི་
མ་བར་དོའི་རྟེན་ལ་བྱེད། དེ་ལ་མི་རུས་ན། སྤོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ཡིན་པས་ཐུང་འདས་ཐོབ་
པའི་རྟེན་ཁྲད་པར་ཅན་དུ་སྤོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྤྱེས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་
དང་འདོམ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་དུ་བྱེད། མ་འདོམ་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་
རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཁྲད་ཆོས་རྣམ་པ་བདུན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བདུས་
ལས། ཅིག་ཅར་ངེས་པ་འབྱེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་ཏོགས་པར་བྱས་
ནས། མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་
དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ་འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་གདགས་སོ། །

པལ་ཆར་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་སམ་འཆི་བའི་ཆེ་ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་ལ། གལ་
ཏེ་མི་བྱེད་ན་སྤོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པ་ན་རང་རྒྱལ་བར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་དོའི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་འཆི་བའི་

ཆེ་ཞེས་འཆད་བའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་དེ། བར་དོ་ཆེ་སྤང་བའི་རྒྱུ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་བའི་ཕྱིར།

ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་ལུང་དོན་བསྟུན་བདུན་དུ་འདུ་སྟེ། ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་
དུས་ནས་ཀྱི་ཆེ་སྤང་བྱ་སྟོང་། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་། ལས་གང་གིས་སྟོང་། སྤང་བྱ་གང་
སྟོང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་སྟོང་། སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་གང་ལ་བཞག། སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་
དང་བདུན་དུ་འདུ་ལ།

ཁ་ཅིག་ ཅིག་ཅར་བ་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་དུ་འཇུག་པ་ན། སྟོབ་ལས་ཀྱི་ཆེ་ཉན་ཐོས་དང་
དག་བཅོམ་ཀྱི་ཆེ་རང་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཀུན་ལས་བདུས་པའི་ལུགས་
ལ་ཉན་རང་གཉིས་སྤང་བྱ་ལ་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། བྱད་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་པ་སྤྱིར་བ་ཐ་མ་བའི་ཆེ་
སྟོབ་དཔོན་གཞན་གྱི་གདམས་ངག་ལ་མ་བསྟོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཚུབ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་
ཅིས་གྱི། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་དུ་འགྱུར་ན་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགོ་ནམས་ཀྱང་རང་རྒྱལ་དག་
བཅོམ་དུ་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། རང་རྒྱལ་ལས་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོག་ལས་ལས་ནས་
འཇུག་ཅིང་། དག་བཅོམ་མ་སྟོབ་ཀྱི་བར་དུ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་སུ་བཞག་ན། དགེ་
འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་དང་། ཆོས་མཛོན་རྒྱུ་མཆོད་སྟོང་པོ་སོགས་དང་མཐུན་པར་འབྲལ། །

ཁ་ཅིག་ སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་མཛོན་པ་གོང་མ་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་གྱི།
འོག་མ་བ་ལ་མ་གྲགས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། མཛོད་ལས། ཉར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པ་
ཡི། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་བྲལ། །ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། ཉར་བསྟོགས་
མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་དང་བྱས་པ་
བར་པ་གཉིས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་ཐམས་ཅད་
གྱི་ནང་ནས་དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྩོལ་ས། ཁམས་དང་ས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདུས་

བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱུལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་
མེད་སྟུང་དུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱེད་སྒྲུབ་ནས་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་པས་ཁམས་
གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བ་སོགས་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དཔེར་ན། གོམས་པ་ལས་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་དང་སྟོམ་སྤང་ཉོན་
མོངས་སྟོང་རྒྱས་མི་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་དེ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་གྱིས་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་ཁོང་ཞུགས་འབྲས།

༥ གཉིས་པ། ཕྱིར་ཁོང་ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ་ལ། ཞུགས་པ་བཤད་པ། འབྲས་གནས་
བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་
པར། ས་མཆམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱད་བྱུག་
པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་
དུ་བརྩོན་བཞིན་པའི་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་། ཕྱིར་ཁོང་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ་དབང་
པོའི་དབྱེ་བ་སྟེ། སྤང་བྱ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྤྱད་དབྱེ་ན། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་ཁོང་ཞུགས་
པ། འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་ཁོང་ཞུགས་པ་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། མཐོང་ལམ་གྱི་
སྤྱོད་པ་ལ་འདོད་ཉོན་བྱུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཁོང་ཞུགས་པ། ཆགས་
བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་ཁོང་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། དེས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འདོད་ཉོན་
བྱུག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཕྱིར་ཁོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
སྟེང་དུ་མཐོང་སྤང་གྱུར་སྟོར་གསུམ་སྤངས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོད་ལས། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་
ཐོབ་འབྲས་ནི། །བསྐྱེད་སྒྲུབ་ཟག་མེད་ཐོབ་འཛིན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའི་

མཆན་ཉིད། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་
པར་ཅན་ནོ།

གསུམ་པ། དེའི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་དུག་
པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་ཡོད། དགྲ་པ་ངེས་པར་མ་སྤངས་དགོས། ཉོགས་
པའི་ཁྱད་པར་དེ་དག་གི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད། ལྷ་
པ་ལ། དང་པོའི་ས་མཆོམས་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་མཆུངས། གཉིས་པའི་ས་མཆོམས་རྒྱན་
ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉོགས་པ་ཐོབ་པ་ནས་འདོད་ཉོན་དུག་པའི་དངོས་གཉེན་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད།

མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ལ། རི་ཅ་མ་ནས་ཕྱིར་འོང་གི་ཞུགས་པར་འཛོག་མི་འཛོག་གི་
ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སློ་གསལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས། དུག་པའི་བར་སློང་བཙོན་པ་དང་། ཇེས་
པར་དུག་པ་སློང་བཙོན་པ། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
རྟོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ལ་སྦྱི་དང་། ཕྱིར་འོང་བར་ཆད་གཅིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་དུག་པ་
མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སློང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབང་པོའི་སློན་ནས་དབྱེ་བ་སོགས་སྒྲ། སྤང་བྱ་སློང་ཚུལ་
གྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། ཆགས་བྲལ་སློན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས། འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་
ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རྟོ་དུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་
འདོད་སྲེད་དུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སློབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད།

ཕྱིར་འོང་གི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། སྤངས་པའི་བྱུང་བར་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་མེད་དུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པས་བྱུང་། བརྒྱད་པའི་བར་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་ཡོད། དགུ་པ་མ་སྤངས་པས་བྱུང་། ཉོགས་པའི་བྱུང་བར་དེ་དག་མངོན་གྱུར་པའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པ་དུག་པ་ཟད་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཆོམས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཤེས་ནས། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད།

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བདུན་པ་སྤངས། དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་མ་སྤངས་པའི་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱེད་གཅིག་ཁོ་ན་སྤངས། འདོད་ལྟའི་རྟོན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན། ཕྱིར་འོང་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷ་དང་མའི་རྟོན་ཅན་གཉིས་ཡོད། དེ་ལ་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མའི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་ཉོན་དགུ་པས་བར་དུ་ཆོད། ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་རིགས་མཐུན་ཀྱི་ཆེ་གཅིག་གིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

དེའི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། འདོད་ཉོན་བདུན་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་ཡོད། དགུ་པ་མ་སྤངས་པས་བྱུང་། ཉོགས་པའི་བྱུང་བར་སྤང་བྱ་དེ་དག་གི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། མཛོད་ལས། ཉེས་ཆ་བདུན་ནས་བརྒྱད་ཟད་པ། །ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། །གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པའང་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྒྱ་གསལ་བཟོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས། །ཕྱིར་འོང་བར་ཆད་གཅིག་པ་ནི། །ཉོན་མོངས་བདུན་ནས་བརྒྱད་སྤངས་ཤིང་། །ཆེ་འཕོས་འདོད་ལྟའི་རྟོན་དེ་ལ། །ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས། །ཞེས་

གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཡོད་དེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། སྟོན་ཆས་པ་
གསུམ་དང་བཞི་སྤངས་པའམ་བདུན་ནམ་བརྒྱད་སྤངས་པ་རི་སྟོན་དུ་འབྲས་བུ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་
ལམ་མ་ཐོབ་པ་དེ་སྟོན་དུ། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྟེ་བ་དང་། གཞན་བར་ཆད་གཅིག་པ་མ་ཡིན་
ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཤུགས་ལ་འབྲུབ་པའི་བྱིར།

བྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ།

༥ གསུམ་པ། བྱིར་མི་འོང་ལ་ཞུགས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་བར། ས་མཆོམས་རྣམས་ལས། དང་པོ་
ནི། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟོན་དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྟོང་
ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་ཞུགས་པའི་གང་ཟག །བྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་
མཆན་ཉིད། སྤང་བུ་སྟོང་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྟེན་དབྱེ་ན། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བྱིར་མི་འོང་ཞུགས་
པ་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་བྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་པ་གཉིས། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་
འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟོན་དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྲས་པའི་བྱིར་མི་འོང་
ཞུགས་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་འབྲས་
བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་བྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན་ཆོས་ཅན།
མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བུ་དང་པོ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གང་
ཞིག། བྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། རྟགས་གསལ་ཆོས་ཅན་གྱིས་སྦྱབ་
ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིར་འོང་གང་ཞིག ཞུགས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ་དོན་ལ་ཁས།

གཞན་ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་དགུ་
 པ་མཛོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་
 སྤྱོད་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་
 སྤྱོད་སོང་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་ཆགས་
 བྲལ་བྱས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །མ་ཁྲབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ཆགས་བྲལ་སྤྱོད་སོང་གི་ཕྱིར་མི་
 འོང་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འོང་
 མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ།།

ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། སྤངས་པའི་བྱུང་པར་འདོད་
 པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་མཛོན་གྱུར་པ་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཀྱང་
 རུང་མ་བྱས་ཀྱང་རུང་། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མ་སྤངས་པ་དགོས། ཉོགས་པའི་བྱུང་པར་དེ་ནམས་
 གྱི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་སྟོབས་མེད་ཀྱི་དབང་སྟོབས་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་ས་
 མཆོམས། ཆགས་བྲལ་སྤྱོད་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་མཚུངས། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱུད་
 པའི་ཞུགས་པའི་ས་མཆོམས། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཉོགས་པ་ཐོབ་པ་ནས་
 འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད།

ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས།

༥ གཉེས་པ་འབྲས་གནས་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་
 གསུམ། དང་པོ་ལ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
 ལ་གནས་པའི་གང་ཟག ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷའི་བྱུང་

པར་ཡོད་དེ། གུན་སྒྲོར་གསུམ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ། གཞོད་སེམས་དང་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་
པོ་དེ་ལ་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཁམས་ཀྱི་ཐ་མ་
འདོད་པ་ལས་འདའ་བར་མི་བྱེད། གུན་སྒྲོར་གསུམ་གྱིས་འགོ་བའི་ཐ་མ་སོ་སྐྱེ་ལ་སྒྲོར་བར་བྱེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གཉིས་ཀྱི་འདོད་ལས་མི་འདའ་
ཞིང་། །གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ཕྱིར་ལོག་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སྤང་བའི་སྒོ་
ནས་དབྱེ་ན། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
གཉིས། འཕགས་ཆོས་ཉེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་གྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་
དང་། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས། དབང་པོ་དང་། སྒྲོར་བའི་དབྱེ་
བ་གོང་དུ་བཤད་པས་ཤེས།

གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ། མཛོད་ལས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ལྟེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་
སྤོང་མཛོན་གྱུར་པ་དགུ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་
སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད།

ཁ་ཅིག་ རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐོད་བཞུལ་
པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། མཚོན་
བྱ་དར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་སྒྲོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ།

ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པར་
ཐལ། ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

འབྲས་བུ་ཐོད་བཀལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལས་
ཐོད་བཀལ་ཏེ། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་
སྤྱོད་པ་དུ་འདོད་ཉོན་དུག་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་ལས་སོ།

རང་ལུགས་ལ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་སྟོབས་
གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆོན་ཉིད། འདོད་པར་འཕགས་
ཆོས་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་མར་བརྟེན་ནས་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་།
འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་
སྐྱེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྟ་བུའོ། །མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་
འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་
མཆོན་ཉིད། དེ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་ཏེ། མཐོང་ལམ། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་
གྱུར་པའི་འཕགས། །ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འཕོ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་དབྱེ་ན། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་
མི་འོང་དང་། གཞུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མངོན་
བྱེད་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་གཞུགས་ཁམས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་
ནས་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་།
གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་
བར་འདའ་བ། སྐྱེ་འདའ་བ། གོང་འཕོ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་
གཞུགས་ཀྱི་བར་སྤིང་དུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་ལྷངས་རྟེན་དེ་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷུང་བར་འདའ་བ། ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པར་འདའ་བ། ལྷུང་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འདའ་བ་དང་གསུམ།

ཁ་ཅིག་དང་པོ་འདིས་གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྱོད་གྲུབ་མ་ཐག་ཏུ་ལྷུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་འཆི་འཕོ་བཞིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་ནི་རྩ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། འཆི་སྤྱོད་འགགས་པ་དང་། བར་སྤྱོད་གྲུབ་པ་ལྷུང་མཉམ་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། འཆི་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཆི་བའི་ཆེ་ཀྱན་ཤེས་པ་ཉིད་ཅས་སོགས་ཀྱི་དོན་བར་དོའི་རྟེན་ལ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་དེ་གསུམ་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། བར་སྤྱོད་གྲུབ་པའི་ལྷུང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ལྷུང་སྤྱོད་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་པོ་དང་། དེའི་ཆེ་དཀྱིལ་ལྷུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་པ་དང་། དེའི་ཆེ་འཇུག་ཏུ་ལྷུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ཞོག་མའི་མེ་སོགས་དཔེ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་ནས་ཤེས་ལུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་ཁོ་ན་ལྷངས་ཏེ་རྟེན་དེ་ལ་ལྷུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྤྱོད་འདའ་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱོད་ཅམ་ནས་འདའ་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ་དང་གསུམ། དེ་གསུམ་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་གྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ལྷུང་སྤྱོད་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་འདའ་བ་དེ་དང་པོ་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་གྲུབ་ནས་འབད་ཚོལ་རགས་པ་ལ་མི་བཞུགས་པར་ལྷུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་འདའ་བ་གཉིས་པ། འབད་ཚོལ་རགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ལྷུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་འདའ་བ་གསུམ་པ་ཡིན།

ཁ་ཅིག་ བར་འདའ་བས་ཐོག་མ་ནས་ལྷག་མེད་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན།
 འོ་ན། མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་ཁ་མའི་བར་དོའི་ལུས་དེ་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་
 ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན་དེ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མུང་འདས་དེ་ལྷག་
 མེད་མུང་འདས་སུ་འགལ། མ་ཡིན་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དབང་
 གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་རུས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པར་འགྱུར། བར་དོའི་ལུས་དེ་དོར་བ་དང་མུང་འདས་
 མངོན་དུ་བྱེད་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཤི་མ་འཕོས་པར་ལུས་འདོར་མི་རུས་པས་བར་
 དོའི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། བར་དོ་ནས་འཆི་བཞིན་པའི་རྗེ་རྩ་
 བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ།

ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བ།

༥ གོང་འཕོ་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྣམས་དང་། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་
 བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་
 བ་གཉིས་བརྒྱད་མར་སྦངས་ནས་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་
 ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་
 བ། གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་སྟག་འགྲོ་དང་། སྤིང་ཅེའི་མཐར་སྟག་འགྲོ་གཉིས་ཡོད། འདོད་པ་
 ནས་ཤི་འཕོས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྤིང་གཉིས་ཡན་ཆད་འཕར་མར་སྦངས་ནས་གནས་
 གཙང་གི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་
 གཟུགས་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་སྟག་འགྲོའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་བ། གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་སྟག་འགྲོ་འཕར་བ། ཕྱེད་དུ་འཕར་བ། གནས་
 ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ། དེ་གསུམ་གྱི་མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་

ནས་ཆངས་རིས་སུ་སྐྱེས། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་མི་ཆེ་བར་སྐྱེས་ཏེན་དེ་ལ་མུང་འདས་མངོན་
 ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ཆངས་རིས་སུ་སྐྱེས་དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་
 མི་ཆེ་བར་སྐྱེས། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འོག་མིན་ཏུ་སྐྱེས་དེར་མུང་འདས་མངོན་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་
 གཉིས་པ་དང་། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཁམས་གནས་
 རིགས་བརྒྱ་བུ་གི་ནང་ནས་གཅིག་ལ་འཕར་ནས་འོག་མིན་གྱི་ཏེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་ཏུ་བྱེད་
 པའི་གཟུགས་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གནས་གཅིག་ལས་
 འཕར་དགོས་ཏེ། འཕར་གསུམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ཆངས་ཆེན་ཏུ་མི་སྐྱེ་སྟེ།
 ཆངས་ཆེན་ལོག་ལྟེའི་གནས་ཡིན་པས་ལམ་གྱི་རྒྱས་པས་དེར་སྐྱེ་སྟོག་ཅོད་རྒྱས་པ་དང་། ཆངས་
 པ་ཆེན་པོས་འགྲན་རྒྱ་མེད་པའི་ལས་བསགས་པས་དེར་གཙོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གོང་འཕོ་དགུ་པོ་དེ་ལ་ལས་དབང་ཉོན་མོངས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། འདའ་བ་དང་
 པོ་གསུམ་པོ་དེ་མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་དང་ལྡན། ལས་གཞན་གཉིས་དང་མི་ལྡན། འདའ་
 བ་བར་པ་གསུམ་པོ་དེ་མངོན་པར་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་དང་། སྐྱེས་ནས་ཁྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་གཉིས་
 དང་ལྡན། ལན་གངས་གཞན་ལ་ཁྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་མི་ལྡན། འཕར་བ་གསུམ་པོ་ལས་གསུམ་
 ག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནས་དབང་པོ་ཚོ་རྩལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་གསུམ་དབང་པོ་ཚོ། བར་པ་གསུམ་
 དབང་པོ་འབྲིང་། ཐ་མ་གསུམ་དབང་པོ་རྩལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ལ་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་
 རུང་གི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་གསུམ་ཉོན་མོངས་ཤས་རུང་། བར་པ་གསུམ་ཤས་འབྲིང་། ཐ་
 མ་གསུམ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོད་ལས། གཟུགས་སུ་ཉི་བར་འགྲོ་བ་དགུ་ །བཤད་དོ་
 དེ་དག་བྱེད་པར་རྣམས། །ལས་དབང་ཉོན་མོངས་བྱེ་བྲག་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་གཟུགས་སུ་ཉིང་མཆམས་སྐྱེ། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ། གཟུགས་

མེད་གྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མཚན་ཉིད། འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དང་། སྲིད་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཉིས་ལ་འོག་མིན་དང་། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མ་བྱེད་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་པ་མཐའ་འོག་མིན་དང་། གཟུགས་མེད་གྱི་པ་མཐའ་སྲིད་ཅེ་ཡིན་པས། གོང་མར་སྐྱེས་པའི་པ་མཐའ་འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། བར་སྐྱབས་སུ་ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་འདའ་བར་བྱང་བར་བལྟའོ། །འོག་མིན་དང་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བཞི། དེ་པན་ཆད་དུ་འགྲོ་བར་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་མཆོག་དུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་བ་ཉིད་བཞིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲུབ་པ།

༥ བཞི་པ། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལ། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་གིས། ཁམས་གང་དུ། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར། གཞི་གང་ལ་སྤེལ་བ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྤེལ་བ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་རྣམས་ལས། བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་བྱང་བར་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་དབང་རྒྱལ་རྣམས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུབས་པར་འཇུག། དབང་རྣམས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུབས་པར་འཇུག། དག་བཅོམ་དབང་རྒྱལ་རྣམས་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རོ་སྤང་གི་བདེ་བ་ཐག་སྲིང་བའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུབས་པར་འཇུག། །དབང་རྣམས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུབས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །མཛོད་ལས། སྐྱེ་དང་གནས་པ་བྱ་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཛིགས་ཕྱིར་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། ཁམས་གང་དུ་སྒྲུབས་པར་འཇུག་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་

ལྷ་སྒྲེལ། ལྷ་ས་དེ་ལས་ཉམས་པས་ནི་གཟུགས་ཁམས་ལྷ་སྒྲེལ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 མཛོད་འབྲེལ་ལས། དང་པོར་འདོད་པའི་ཁམས་ལྷ་སྒྲིང་གསུམ་དག་ཏུ་སྒྲེལ་བར་བྱེད་ལ། ལྷ་ས་
 ལྷར་ཡོངས་ལྷ་ཉམས་པ་གཟུགས་ཁམས་ལྷ་ཡང་སྒྲེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་ལ། རྟེན་གྱི་སྐྱབས་ལྷ་བཞད་པས་ཤེས། བཞི་བ་ནི། དང་པོར་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་
 དངོས་གཞི་ལ་སྒྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྦྱོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བས་སྒྲེལ་སྦྱ་བའི་ཕྱིར། ལྷ་ས་ནི་ངེས་
 པ་མེད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་སྒྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།
 དང་པོར་བཞི་བ་སྒྲེལ་བར་བྱེད། །ཅེས་དང་། སྦྱོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་ཕྱིར་དང་། །བཞི་བ་གཡོ་
 པ་མེད་པ་ཡིན། །ལྷ་ས་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ་སྐྱོར་བ་དང་། དངོས་གཞི་བྱུང་ཆོད། སྐལ་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་སྐྱོར་བའི་
 བྱུང་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྒྱན་ལྷན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་
 དེ་རྗེས་ཟག་བཅས་རྒྱན་ལྷན་ལ། དེ་རྗེས་ཟག་མེད་རྒྱན་ལྷན་ལ་འཇུག་པའི་རིང་སྐྱོད། དེ་ནས་
 རྒྱན་ཕྱི་མ་ནས་དེ་ཟག་མེད། ཟག་བཅས། ཟག་མེད། རྒྱད་ཅིག་མ་གཉིས་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ཉི་
 སྐྱོར་ཡོན་པའི་ཕྱིད།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཚད་ལ། རྩེ་ཟག་སྒྲ་བ་ནམས་ནི། ཏུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ལ་དེ་ཟག་མེད། ཟག་བཅས། ཟག་མེད་སྟེལ་རྒྱས་པ་ནི་དེ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས།
སྐད་ཅིག་མ་ལ་བསྟེས་པས་འགྲུབ། །ཅིས་གསུངས་པའི་སྱིད། ཞེས་ཟེད། དེ་མི་རིགས་ཏེ། སངས་
རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་དེ་ལྟར་སྟེལ་མི་རྒྱས་པའི་སྱིད།

དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་སྒྲེལ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུན་
ཆགས་པ་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པར་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་སྟོན་སྡེ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་ན། རང་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་ཚད། སྟོན་པ་གཅིག་གི་ཡུད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་རྒྱུ་གསུམ་

ཀྱི་དྲུས་སྤང་དུའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད། ཟག་བཅས། ཟག་མེད་གསུམ་སྟེལ་རྒྱས་པ་
ན་ཆུང་དུ་གསུམ་སྟེལ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་འབྲིང་དུག་སྟེལ་སོགས་ལ་ཡང་ཞེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ། སྟེལ་ཚུལ་དངོས་ལ། ཁ་ཅིག་འབྲིང་དུག་སྟེལ་གྱི་ཆེ་དང་པོར་ཟག་མེད་གཉིས།
དེ་རྗེས་ཟག་བཅས་གཉིས། དེ་ནས་ཟག་མེད་གཉིས་སྟེལ་བ་ཡིན་ཟེར་བ། མི་འཐད་དེ། དེ་རྣམས་
རེ་རེ་ནས་སྟེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོན་གསང་ལས། ཟག་མེད་དང་། ཟག་བཅས་རེ་རེ་ནས་
སྟེལ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཆུང་དུ་གསུམ་སྟེལ་རྒྱས་ན་འབྲིང་དུག་སྟེལ་རྒྱས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་
གཉིས་ལ་གངས་མང་ཉུང་ཙམ་མ་གཏོགས་སྟེལ་ཚུལ་ཁྲད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་
སྟེ། སྟེལ་ཚུལ་ཁྲད་པར་མེད་ཀྱང་སྒྱོར་བ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆུང་དུ་གསུམ་སྟེལ་
རྒྱས་ཀྱང་འབྲིང་དུག་སྟེལ་མི་རྒྱས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་འགྲེལ་ལས། དང་པོ་ལ་ནི་
གསུམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཟག་དེ་ལ་རྒྱས་པ་དེ་ཙམ་ཡོད་པ་སྟེ། ཞེས་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་
སྒྱུར་བར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟེལ་སྟོམ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། སྟེལ་ཚུལ་རེ་རེ་
ནས་སྟེལ་བའི་ཆུང་དུ་གསུམ་སྟེལ། འབྲིང་དུག་སྟེལ། ཆེན་པོ་དགུ་སྟེལ། འིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅུ་
གཉིས་སྟེལ། ཆེས་འིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྟེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བཅས་གང་ལ་བྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་དངོས་གཞི་ནི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
ཅན་མེད་པས་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞིག་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ།
རྗེས་ཐོབ་དག་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡང་ཡོད། ཆད་
མེད་ཀྱི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་རྗེས་ཐོབ་དག་པ་བའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡང་ཡོད་པས། དེ་
དག་ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྒྲེ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་སྟེལ་སྟོམ་
ཀྱི་ངོས་འཇིག་བྱེད་དགོས་པ་སོགས་ནི་ནི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་

ཁས་མ་སྤངས་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་པ་སྤྱིར་སོ་རྒྱུ་དུ་བཤད་པ་དང་། རིགས་པ་དུ་མ་ཞིག་གིས་ཀྱང་
འབྲུབ་པས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཁས་སྤངས་ནས། དེ་
ལྟ་བུའི་ཟག་མེད་སྤེལ་བའི་སྤྱོད་པ་འདྲུག་ཟག་བཅས་སུ་མཛོད་ཅིག །དངོས་གཞི་ལ་ཞི་རགས་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་འོག་ས་ལ་ཆགས་བྱལ་བྱས་ཟེན་པ་འགོད་
པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བར་ཆད་མེད་ལས་ཀྱིས་རང་གི་དོས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤངས་བྱས་ཟེན་པས་
རྣམ་ཐོལ་ལས་སྤོམ་པ་མི་འཐད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལས་ལ་ཐག་སྤངས་གི་གཉིན་སོ་མེད་པ་
སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་སོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར།

བྱག་པ་འབྲས་བུ་སྤྱི་བ་འབྲུབ་ཚུལ་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཅོད་དུ་སྤྱི་བ་ལེན་པའི་ཆ་
རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་སྤེལ་སྤོམ་དགོས་ཀྱི། འོག་མ་
རྣམས་ཀྱི་སྤེལ་སྤོམ་གྱིས་དེར་སྤྱི་བའི་ཆ་རྒྱུ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་རྣམས་ས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་
བྱིར། བཞི་པའི་སྤེལ་སྤོམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་ལེན་པའི་ཆ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡིན་
ཀྱི་ཟག་མེད་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འཁོར་བའི་སྤྱི་བ་རྒྱུ་གཅོད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དངོས་
གཞི་ཟག་བཅས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་གཅོད་དུ་སྤྱི་བ་ལེན་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་
བསགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་པའི་བྱིར།
དེས་ན་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་སྤྱི་བ་ལེན་པའི་ཆ་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤོམ་སོ་སྤྱིའི་རྟེན་
ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སྤྱིའི་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱང་སོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད།
ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྤོམ་བྱས་པས་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཀྱིས་གསོས་
བཏབ་སྟེ། སྤངས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ཉིད་ཕྱིས་གནས་གཅོད་གི་ཕྱང་སོ་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱར་
བསྐྱར་བའི་སྤོམ་སྤྱོད་སྤྱི་བ་ལེན་པའི་ཆ་རྒྱུ་དུ་སོང་བའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་དེ། ག་རང་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་བྱས་ནས་ལས་བཞེན་

དང་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བ་ལ་ལམ་
བདེན་གྱིས་མ་བྱུང་ཅིང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་རྣམ་བུ་བདེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར།
འཕར་བ་གསུམ་གྱི་འཕར་ནས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་
ཀྱི་དངོས་གཞི་བཞི་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་འདོད་ཀྱི་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
གཞིའི་སྤེལ་སྒོམ་བྱས་པས་དངོས་གཞིའི་རོ་ཐུངས་པའི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས།
ཉོན་དེ་ལ་བཞི་པའི་སྤེལ་སྒོམ་བྱས་པས་དེའི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས་གནས་གཙང་
དུ་སྐྱེ་བ་འཕར་བས་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འཕར་ཚུལ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་རྒྱུ་གྱི་སྤེལ་སྒོམ་ལ་ལྷུང་ངེས་ཏེ། སྐྱེ་པའི་གནས་གཙང་
ལ་ལྷུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་ཕྱིར། གནས་གཙང་སྐྱེ་བ་ལྔ་ཁོ་ན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བཤད་པ་ལ། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་
ནས་གཟུགས་མེད་དུ་ཉིད་མཚམས་སྦྱར་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་
པའི་འདོད་པའི་ཉོན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་མེད་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཚན་ཉིད།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ། གོང་འཕོ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་དེ།
མཛོད་ལས། གཞན་ནི་གཟུགས་མེད་འགྲོ་རྣམ་བཞི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་དེའི་བྱེད་
པར་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཆེའི་འགོ་དང་། ཆེའི་དཀྱིལ་དང་། ཆེའི་མཐུག་ཏུ་ཐུང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྐྱེ་འདའ་བ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་དང་། གཟུགས་མེད་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱེ་སྤྱིད་
གཉིས་བརྒྱུད་མར་སྒྲངས་ནས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་
མེད་ཉིད་འགྲོ་དེ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བར་འདའ་བ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ལ་བར་དོ་
མེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་
མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་མཚན་ཉིད། མཛོད་ལས། གཞན་ནི་འདི་ལ་ཐུང་འདའ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། འགོག་སྒྲོམ་ས་ཐོབ་པ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མཛོན་བྱེད་གི་
མཚན་ཉིད། མཛོན་ལས། འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། །ལུས་གི་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་
འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ལ་དོགས་པ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། གཟུགས་གཟུགས་མེད་གི་ཉར་
འགོ་གཉིས་པོ་དེ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པ་ལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་པོད། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་ལ་ཡོད་
དམ་མེད་ཅེ་ན། ཡོད་པར་མཛོན་ཏེ། མཛོང་ལམ་གྱི་སྒྲ་རོལ་དུ་སྤྲིད་ཅེ་འེ་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཆགས་
བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་ཉེན་པ་དེ་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་སྦངས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་མྱང་
འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ནས་གསུམ་པ་མན་ཆད་
དུ་མི་སྐྱེ་ཡང་བཞི་པར་སྐྱེས་ཏེ་ཉེན་དེ་ལ་མྱང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆངས་རིས་
གི་ཉེན་ཅན་གྱིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་བར་སྤྲིད་གཅིག་ཁོ་ན་སྦངས་ཏེ་མྱང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་
དང་། ཡང་དེའི་ཉེན་ཅན་གྱིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྤྲིད་གཅིག་ཁོ་ན་སྦངས་ཏེ་གཟུགས་གི་ཉེན་
ལ་མྱང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། །ཡང་དེའི་ཉེན་ཅན་གྱིས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྤྲིད་གཉིས་
བརྒྱད་མར་སྦངས་ནས་གཟུགས་གི་ཉེན་ལ་མྱང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ནམས་ནི་གཟུགས་ཉར་
འགོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་སོགས་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད། བར་འདའ་བ་དང་། སྐྱེ་འདའ་བ་དང་།
གོང་འཕོ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་མཛོན་ཏེ། བར་འདའ་བ་མཛོན་པར་འབྲུབ་བྱེད་གི་ལས་ཅམ་དང་
ལྡན་པ་དང་། སྐྱེ་འདའ་བ་སྐྱེས་གནས་སྤོང་འགྱུར་གི་ལས་ཅམ་དང་ལྡན་པར་གསུངས་པས་བར་
སྤྲིད་གཅིག་སྦངས་ནས་འབྲུབ་བྱེད་གི་ལས་དེ་ཟད་པར་རུས། སྐྱེ་སྤྲིད་གཅིག་སྦངས་ནས་སྐྱེས་
གནས་སྤོང་འགྱུར་གི་ལས་དེ་ཟད་པར་རུས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མཛོན་
བྱེད་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ནང་དུ་བགྲངས་ཀྱང་། འདོད་པར་ཆེ་
ཡོངས་འགྱུར་ལ་དེ་ཡོད་དེ། ཆེ་དེ་ལ་མྱང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་དེས་གི་འཇམ་བུ་སྤྲིང་པའི་ཉེན་ཅན་
གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཉེན་དེ་ལ་འགོག་སྒྲོམ་ས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབྱེད་པར་བྱའོ།

དག་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།

༩ བཞི་བ་དག་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ་ལ། ཞུགས་པ་བཤད་པ། འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་བར། ས་མཆན་ས་རྣམས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་མའི་ཆ་མ་བྱུན་ལྷ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཅོམ་བཞིན་པའི་ཞུགས་པའི་གང་ཟག དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ། དབང་པོ་རྟོ་རྟུལ་གཉིས། སྤང་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་བ་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་། ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་གཉིས། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ། ཁམས་གསུམ་ས་དགའའི་སྒྲོམ་སྤང་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་དགའ་ཅར་དུ་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཅོམ་བཞིན་པའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ། ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཅོམ་བཞིན་པའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དག་བཅོམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཅོམ་བཞིན་པའི་འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད།

དེ་དག་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྤྱོད་གསུམ་ངེས་པར་སྤངས་པས་བྱུང་། འདོད་ཉོན་དང་པོ་ནས་སྤོད་ཉོན་བརྒྱད་པའི་བར་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད། དགའ་བ་ངེས་པར་མ་སྤངས་པས་བྱུང་། རྟོགས་པའི་བྱུང་བར་དེ་དག་གི་གཉིན་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་མཆན་ས། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པ་ནས་སྤོད་ཉོན་དགའ་བའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལས་ལ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད།

གཉིས་པ་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་
བ། དང་པོ་ལ། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་
གནས་པའི་གང་ཟག། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྷའི་བྱུང་
བར་ཡོད་དེ། གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་གཉིས། ང་རྒྱལ། རྟོད་པ། མ་རིག་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྤང་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ། ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ། དབང་པོའི་སྒོ་
ནས་དབྱེ་བ་རྣམས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁམས་གསུམ་ས་དགྲུས་བསྐྱུས་པའི་སྒོས་སྤང་ཉོན་མོངས་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགྲུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པ་ནས་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་དགྲུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པའི་
དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅི་ཡང་
མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དགྲུ་བ་སྤངས་རྗེས་སུ་སྤྱིད་ཅེའི་དགྲུ་བ་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས།
སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
འབྲས་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་བྱུར་མི་འོང་གི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས། འབྲས་
བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ། མཛོན་ཤེས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས། དགྲ་བཅོམ་རྒྱུ་བཅས་རྒྱུ་མེད་གཉིས།
འགོག་སྒྲོམས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས།
ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་གཉིས་ཡོད། མཛོད་ལས། འགོག་ཐོབ་
གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། དབང་རྒྱལ་དུས་སྤྱོད་བ་དང་། དབང་
རྣེ་དུས་མི་སྤྱོད་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན། འཆི་བར་སེམས་
པ་བ། རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བ་བ། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་བ་དང་ལྷ།
གཉིས་པ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དུག་པ་དང་། དོན་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་

ལས། དག་བཅོམ་བྱུག་འདོད་དེ་དག་ལས། །ལྷ་ནི་དད་བས་མོས་ལས་བྱུང་། །དེ་དག་ནམ་གྲོ་ལ་
དུས་དང་སྦྱོར། །མི་གཡོ་ཆོས་ཅན་མི་གཡོ་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དང་པོའི་ལྷའི་བྱུང་
བར། ཀུན་བདུས་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་གཞུང་ལས་བཤད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བདག་བསད་ཀྱང་རུང་
མ་བསད་ཀྱང་རུང་དག་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་དག་བཅོམ་དང་
པོ། །བདག་བསད་ན་མི་ཉམས་མ་བསད་ན་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་དག་བཅོམ་གཉིས་པ། བདག་
བསད་མི་དགོས་ཤིང་འདོད་ཡོན་ལས་སེམས་བསྐྱངས་ན་མི་ཉམས་མི་བསྐྱངས་ན་ཉམས་པར་
འགྱུར་བའི་དག་བཅོམ་གསུམ་པ་དང་། དག་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་ལས་མི་ཉམས་ཀྱང་ཆེ་འདིར་
དབང་ཚོན་དུ་འཕོ་མི་རུས་པ་བཞི་པ་དང་། དབང་ཚོན་དུ་འཕོ་རུས་པ་ལྷ་བར་བཤད་པའི་བྱིར།

དབུ་མ་པའི་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། དག་བཅོམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་
པ་མེད་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་གནས་གྱི་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་མི་ཉམས་གྱི་སྒོ་
ནས་སྦྱར་ན་བཤད་དུ་རུང་བར་མངོན་པོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་དག་བཅོམ་སྤངས་རྟོགས་ལས་ཉམས་
པར་མེད་ཀྱང་། དག་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལས་མི་ཉམས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དག་
བཅོམ་པ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་གནས་གྱི་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དག་འདུན།

༥ མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དག་འདུན་བཤད་པ་ལ། དག་འདུན་གྱི་གངས་འབྲེན་ཚུལ། ཐེག་ཆེན་
འཕགས་པ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་སོགས་གྱི་ཐ་སྙད་གསུངས་པའི་དགོས་པ་སོགས་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། དག་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་དག་འདུན་གྱི་དབྱེ་བ་མང་དུ་གསུངས་
པ་ནམས་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཉི་ཤུར་བསྐྱས་ནས་འཆད་ཅིང་དེའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པ་དང་བུན་གྱི་
གཉིས་གྱིས་ནི། ཅ་བའི་སྐས་ཟེན་ལྟར་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་པོ་ཚོ་རྩལ་

གཉིས། བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་བ་གཉིས། རྒྱུ་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྟེ། ཕྱིར་འོང་ཆེ་
གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་ལ། འདའ་བ་བཞི། འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ། འཕར་བ་གསུམ། སྤོང་
ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ། གཞུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ། མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མངོན་གྱིད། བསེ་རུ་རང་
སངས་རྒྱས་དང་ཉི་ཤུ་འོ།

འཕགས་གྲོལ་གྱིས་རྩ་བའི་སྤྲུལ་ཐེན་བཅུ་དྲུག་ ཁ་བསྐྱང་བ་བཞི་དང་བཅས་པའི་ཉི་ཤུར་
བཞེད་དེ། དེ་ཡང་གཞན་རྣམས་སྤར་དང་འདྲ་བ་ལ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ། འཕར་བ་གསུམ།
སྤོང་ཅེའི་མཐར་ཐུག་འགྲོ་རྣམས་ལ་གོང་འཕོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་གྱེད། ཁ་བསྐྱང་བ་བཞི་ནི་རྒྱུ་
ཞུགས་ཞུགས་ལ། འབྲས་གནས་བར་བ་གཉིས། དག་བཅོམ་ཞུགས་བ་དང་བཞིས་ཁ་བསྐྱང་ནས་
དེ་ལྟར་འབྲེན་པའི་བྱིད།

སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ། རྩ་བའི་སྤྲུལ་ཐེན་བཅུ་དྲུག་ཁ་བསྐྱང་གསུམ་དང་བཅས་པའི་
ཉི་ཤུར་གྱིད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་བ་དབང་པོ་རྣེས་ཀྱིས་གཉིས། བར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཞུགས་
བ་གཉིས། རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་ཁ་བསྐྱང་། རྒྱུ་ཞུགས་རིགས་སྟེ་གཉིས། ཕྱིར་
འོང་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་ལ། ལུགས་བསྟན་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ། བར་འདའ་
ལ། སྟེ་འདའ་བ་གསུམ། འོག་མིན་འགྲོ་དགྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་འཕར་བ་གསུམ། སྤོང་ཅེའི་མཐར་
ཐུག་འགྲོའི་མིང་ཅན་གྱི་ཆགས་བཅོམ་དགྱེ་གཞིར་བྱས་པའི་མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མངོན་གྱིད་
གཉིས། དག་བཅོམ་ཞུགས་བ་ཁ་བསྐྱང་། བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉི་ཤུར་བཞེད་པའི་བྱིད།

གཉིས་བ་རྒྱུ་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་དགོས་བ་སོགས་ལ། མདོ་ལས་
ཐེག་ཆེན་འཕགས་བ་ལ་རྒྱུ་ཞུགས་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་
དང་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྤྱོད་གསུམ་སྤངས་པའི་ངོས་ནས་སྤངས་ཏྟགས་ཆོས་མཚུངས་ཅུད་ཟད་ཅི་
རུང་བ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིད། དགོས་བ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་ཉན་ཐོས་རིགས་མ་ངེས་བ་

འགའ་ཞིག་ཐེག་ཆེན་ལམ་ལ་དགྲི་བ་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དགོ་འདུན་
 དགོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་མོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད། དགག་ཕྱོགས་
 ནས་སྦྱིས་བྱ་བྱུང་བཞི་དང་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མ་བསྟན་ན་ལམ་སྦྱབ་
 པའི་ཆེ་མོ་གོགས་མ་བསྟན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་ཏྱོག་དགག་པའི་
 ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆོན་བྱེད་དཔའི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུས་མཆོན་ཏེ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དགོ་འདུན་
 ལ་ཡང་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ།
 བྱང་འཕགས་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷ་མིའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྦྱེ་བ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 མཆོན་བྱེད་དཔའི་དགོ་འདུན་དང་། མཆོན་བྱ་དོན་ཀྱི་དགོ་འདུན་གཉིས་ཀའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་
 པར་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅ་
 འགའ་ཀྱི་སྦྱི་དོན་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ཀྱི་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་དགོ་
 སྟོང་དགོ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱར་བའི་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་སྦྱི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ།

ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཀྱི་སྒྲུལ་

༥ ཞུགས་གནས་སྦྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་དཀའ་གནད་བཞུགས་སོ། །འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་
 པར། །སྦྱོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་བར་དག་ལ། །གནས་པ་དེ་ནི་
 རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས། །ལན་བདུན་པ་ལ་སྦྱེ་འཕགས་གཉིས། །འཕགས་པ་ལ་ཡང་ངེས་མ་
 ངེས། །རྣམ་གཉིས་ཉེར་བརྒྱད་སྦྱེ་ན་ཡང་། །བདུན་ཆོན་འདྲ་བྱིར་བདུན་ཞེས་དང་། །དང་པོར་ཐོབ་
 པའི་ཉེན་དེ་ལ། །མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། །གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས། །སྦྱོ་

༡༡། །མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་ཁྱེ་མཆོག་དག་འདུན་བསྟན་
དར་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་དག་འདུན་ཉི་ཤུའི་
མཐའ་དཔྱད་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ཆོས་མངོན་གསུང་རབ་ལྗོངས་ཡངས་པ་ལ། །ཐོགས་མེད་རྒྱ་ཞིང་མཁུན་རབ་
ཆ་ཟེར་གྱིས། །ལོག་སྤྱོད་འབྱུང་པའི་སྣོ་མིག་སྤྲོད་བྱེད་པ། །ཡོངས་འཛིན་ནམ་མཁའི་འོར་བུ་རྒྱལ་
རྒྱར་ཅིག །

གང་ལ་གནས་པ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག།

༥ དབང་པོ་རྒྱལ་དང་རྣམ་པོ་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གང་ལ་གནས་པ་འབྲས་
བུའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞུགས་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་
གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཉིགས་ཡིན་ན། དག་སྤྲོད་གི་རྒྱལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་
ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཉིགས་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། དག་སྤྲོད་
རྒྱལ་ནི་བྱི་མེད་ལས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ལས་སྦྱེས་པས་བྱེད་ཟེར་ན།
 རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་ལ། འདུས་བྲས་ནམ་གྱོལ་
 ལམ་དང་། འདུས་མ་བྲས་འགོག་བདེན་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས།
 འབྲས་བུ་འདུས་བྲས་འདུས་མ་བྲས། །དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་ལོ། །ཁྱོལ་ལམ་ཟད་པ་ནམས་དང་
 བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདུས་བྲས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་ལྷན་ཏེ། འདུས་མ་བྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། སྤང་བྱ་
 དེམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་འདོད་ཉོན་བྲག་པའི་དངོས་གཉེར་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་མཛོད་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་གི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
 འབྲའི་གང་ཟག་དེ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ། འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། འདོད་
 སེམས་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་དེ་འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། གང་
 ཡང་འདོད་པ་ཁམས་དང་སྲིད་ཅེ་ན། བྱང་ཚུབ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྲས་ཏེ། དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་རྟེན་ནས་གསར་དུ་
ཐོབ་པ་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་
པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་བཞི་པོ་དེ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱར་འཛོགས་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་རང་གི་ཞུགས་ལམ་སྟོན་དུ་བཏང་བ་དང་། ཞུགས་ལམ་དེ་ལས་གཞན་
པའི་འབྲས་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཟད་པ་བསྟོམས་པ་དང་། ཤེས་
པ་བརྒྱད་ཆན་ཐོབ་པ་དང་། མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་རྣམ་
པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་འབྲས་བྱ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མི་རྟག་
ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བ་དེས་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་
དྲུག་རྟོགས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་
གནས་དེས་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་
རྟག་པ་དང་། འགོག་བདེན་གཉིས་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་བ་དེས་འགོག་བདེན་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བར་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བརྒྱད་པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་པོ་དེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་
ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དང་།

འདི་ག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་གཞི་མ་བྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་པས་བྱལ། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་ན། འདི་ག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་མི་གནས་པས་བྱལ་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་འབྲས་བུ་ཐོད་བཞུག་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པ་གང་ཞིག །འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཐོད་བཞུག་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཡིན་པས་བྱལ་བ་གང་ཞིག །དེ་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་བུ་གནས་ཡིན་པས་བྱལ་བ་གང་ཞིག ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་བུ་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་དེ། འབྲས་བུ་དང་མཐའ་གཉིས་ལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད། དག་བཅོམ་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་སྤྱིད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་འབྲས་བུ་གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲོམ་ལམ་རྩོམ་ལྷ་བུའི་ཉིང་དེ་འདི་ན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ འབྲས་བུ་ཐོད་བཞུལ་བ་དང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་ཅིང་།
 ཕྱིར་འོང་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་བཞག་ཏུ་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་ལ་
 ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་འདོད་སྟེད་
 རྒྱག་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་
 གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དགའ་བ་སྤྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་རྟོགས་པར་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་ཉོན་མོངས་རྣམ་འཛུལ་གྱི་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་
 གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་མ་
 བྲལ་ན་བྲལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟེད་དགྲ་
 པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་
 མི་འོང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དེ། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་འོང་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད། ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་
 པོ་དེར་ཐལ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱག་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་
 པའི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་ཅེའི་སས་བསྐྱས་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱག་པ་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱས་
 པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱང་དུ་འཁྱུང་དུ་དགྲ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་ཉོན་དགྲ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་
 སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་དོན་དམ་པའི་དགེ་སྦྱོང་

དུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ། དགེ་སྲོང་ཚུལ་གྱི་མཆན་
 ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་དགེ་སྲོང་ཚུལ་ནས། དག་བཅོམ་པའི་དགེ་སྲོང་ཚུལ་གྱི་བར་
 བཞི་ཡོད། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་དགེ་སྲོང་ཚུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་
 མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་ཉོགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་ཡོན་
 ཏན། དགེ་སྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་
 དགེ་སྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ནས། དག་བཅོམ་པའི་དགེ་སྲོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུའི་བར་བཞི་ཡོད།
 དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་འདུས་བྲས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱད་ཅུ་ཅད་ཀྱང་། དེར་གྱུར་
 པའི་འདུས་མ་བྲས་འགོག་བདེན་བརྒྱད་ཅུ་ཅད་ཀྱང་ཡོད།

འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ་ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་།
 འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་
 བུ་དང་བཅས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་
 ཐོབ། འབྲས་བུ་ཐོད་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་དག་
 བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་། གཟུགས་མེད་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་
 དངོས་གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་བསམ་གཏན་ས་
 རྒྱག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་ བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
 དང་ཕྱིར་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དག་གིས་འདོད་སེམས་དང་། གཟུགས་མེད་
 ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་མི་
 བྱས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཐོད་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་
 ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པས་ཁྲབ། སྤང་བྱ་
 རིམ་བརྒྱད་པའི་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞི་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གང་རུང་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་

དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷན་ཞུགས་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་དང་བཅས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་མཐོང་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། བར་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བརྒྱད་པའི་འབྲས་བུ་དང་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་དེ་གསུམ་གང་རུང་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་དེ་གསུམ་གང་རུང་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་དེས། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་དེས། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྱིད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ། ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལྷན་ཞུགས་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་རྣམས། ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ། བར་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བརྒྱད་པའི་འབྲས་བུ་དེ་གཉིས། ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དང་། འཛིག་རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་

གྱི་ལམ་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱུ་ཞུགས། ཆགས་བྱའ་སྡོན་
སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་གང་རུང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲུག་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། སྒྲོམ་ལམ་རྩོམ་པ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྲུག་དགྲ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཅ་
ཏྲགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་དེ་སྡོན་ཞི་གནས་ལ་སྦྱོད་
པ་ཤས་ཆེར་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། འཛིན་ཏེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མཐོང་དུ་བྱེད། སྡོན་ལྷན་མཐོང་ལ་སྦྱོད་པ་ཤས་ཆེར་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་
ན། ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་མཐོང་དུ་བྱེད།
དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་བཞི་པོ་དེ། ཁམས་གང་གི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་གསུམ་
པོ་དེ་འདོད་ཁམས་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་ཐོབ། དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་
ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱུ་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གང་རུང་ཡིན་ན། འདོད་རྟེན་
པ་ཡིན་པས་ཁྲུག་དགྲ་བཅོམ་པ་གང་ཞིག་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྦྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཅ་ཏྲགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་དེས་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་
མཐོང་དུ་བྱེད། གཟུགས་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དེས་
གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མཐོང་དུ་བྱེད། གཟུགས་མེད་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་།
གཟུགས་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་སྤྱིད་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མཐོང་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འདོད་པར་གསུམ་ཐོབ་ཐ་མ་ནི། གསུམ་
དུ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཆགས་བྱའ་སྡོན་སོང་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་བཞུལ་བ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་འབྲས་བུ་

དང་མཐའ་གཉིས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད། དག་བཅོམ་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འབྲས་བུའི་ངོས་ནས་ཐོད་བཞལ་བཞག་ཏུ་མེད། སྤང་བུའི་ངོས་ནས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་སྤྱོད་བཞལ་རྒྱུའི་འབྲས་བུ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་བཞལ་སྤང་བྱུ་སྟོར་གསུམ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ལ་འབྲས་བུའི་ངོས་ནས་ཐོད་བཞལ་བཞག་ཏུ་མེད། སྤང་བུའི་ངོས་ནས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་ན། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་སྟོན་དུ་སོང་བས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་བཞལ་སྤང་བྱུ་སྟོར་གསུམ་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ལ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་ཁོང་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་ཡོད། ཕྱིར་མི་ཁོང་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུའི་ངོས་ནས་ཐོད་བཞལ་བཞག་ཏུ་ཡོད། སྤང་བུའི་ངོས་ནས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཕྱིར་ཁོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཁོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་བཞལ་སྤང་བྱུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སེད་བྱུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཁོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ལ་འབྲས་བུའི་ངོས་ནས་ཐོད་བཞལ་བཞག་ཏུ་ཡོད། སྤང་བུའི་ངོས་ནས་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་བཞག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་ཁོང་གང་རུང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པར་ཕྱིར་མི་ཁོང་གི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་ཁོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་བཞལ་སྤང་བྱུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སེད་བྱུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་ཁོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཙྰ་པ་སྤང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་གང་རུང་
 གིས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 རང་རྒྱལ་གྱི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་ལ་
 འབྲས་གནས་མཆོད་ཉིད་པ་གཅིག་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱུ་བ་ལས། རང་རྒྱལ་བ་ནི་ཉན་
 ཐོས་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་རིགས་པར་བྱ་སྟེ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་
 གྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་སྟེ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ལ་རྒྱ་འབྲས་
 གྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་གང་ཞིག་ བསྐྱེད་བྱ་འབྲས་བུའི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་
 ཁྲལ། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། རྒྱན་ལྷགས་འབྲས་
 གནས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་
 བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། རྒྱན་ལྷགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་
 བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་སོ།།

ཁ་ཅིག་ འཇིག་རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་
 བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་སུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་
 གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ། མ་གྲུབ་
 ན་དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་
 གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། ཐག་
 མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་

ཐལ། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤངས་ཉོགས་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་ཉོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་དེ་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ། འདུས་བྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དགོ་སྤྱོད་ཚུལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། འདོད་མི་བྱས་སོ། །ཁོ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སོང་། གལ་ཏེ་འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་དང་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་གི་འབྲས་བུ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། བདག་བདག་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་སོང་། མ་གྲུབ་ན། བདག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་འདོད་ན། བདག་གི་འབྲས་བུ་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། སྐྱེས་ཟིན་སྤང་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བར་པ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བརྒྱུད་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་པོ་དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འཛིག་རྟེན་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་

ལ་བརྟེན་ནས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་སོ། འོ་ན། ཕྱི་
རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཆོས་ཅན། བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིག་རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
གལ་ཏེ་འདོད་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། འབྲས་བུ་བཞི་པོ་གང་རུང་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མི་རྟག་ལ་
སོགས་བརྟུ་བླག་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་སྒྲོར་བས་ཁྲབ་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། འབྲས་བུ་བཞི་
རྣམ་གཞག་པའི། །རྒྱ་ལྷ་དག་ནི་སྤིང་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་ལ་སྟོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། །གཞན་ཐོབ་
པ་དང་ཟད་བསྟོམས་དང་། །ཤེས་པ་བརྒྱུད་ཆོད་ཐོབ་པ་དང་། །རྣམ་པ་བརྟུ་བླག་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འོ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། དེ་ལ་སྐྱད་ཅིག་བཅོ་ལྔ་ནི། །མ་མཐོང་
མཐོང་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལས། །དབང་པོ་ནི་རྩལ་དེ་དག་ཏུ། །དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འོ་ན་
དམ་པའི་དགེ་སྒྲོང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རང་རྒྱུད་
ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་འོན་དམ་པའི་དགེ་སྒྲོང་དུ་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་བྱས་པ་ལ།
གང་ཟག་ཆོས་ཅན། འོན་དམ་པའི་དགེ་སྒྲོང་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་
ལམ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དེ་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་

ན། འོན། དེ་རང་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་རྒྱུད་ལ་ལྷན་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། རྣམ་མཁུན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྣམ་པར་འཛོག་
བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་དང་ཁྱི་གན་རྒྱ་བོའི་གཞི་
མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་ཞུགས་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་གཅིག་ཡོད་
པར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་འབྲས། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོང་ལམ་སྟན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་
ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་ཐོབ་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འབྲས་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་མ་
ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་དགེ་
སྦྱོང་གི་ཚུལ་ལ་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་འབྲས་བྱ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་སོ་སོ་སྦྱོ་
བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ།

༥ གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ།
ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ། དག་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས་
བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། ཞུགས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་གནས་བཤད་པ་གཉིས་ལས་
དང་པོ་ལ། དག་བཅོམ་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་
སྤངས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པའི་ཉན་ཐོས།
རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་

པའི་ཉན་ཐོས་ཆོག་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་
 པའི་གང་ཟག་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཉན་ཐོས་
 འཕགས་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་དུ་ཐོབ་པའི་དག་བཙུག་འབྲས་གནས་གཅིག་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལམ་ཐོབ་མ་སྒྲིབ་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་
 རྒྱུན་ཁྲིམས་ཁྲིམས་པ། རྒྱུན་ཁྲིམས་ཁྲིམས་པ་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།
 བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་
 ཁྲིམས་ཁྲིམས་པ། རྒྱུན་ཁྲིམས་ཁྲིམས་པ་དབང་རྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་
 བ། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཁྲིམས་
 ཁྲིམས་པ་དབང་རྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་
 དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞིའི་སྒྲིབ་དོར་གྱི་གནས་ལ་དད་པའི་དད་སྟོབས་ཀྱིས་བདེན་
 བཞིའི་གནས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཁྲིམས་ཁྲིམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞིའི་
 སྒྲིབ་དོར་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་དད་པའི་དབང་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་རྟོགས་
 པའི་རྒྱུན་ཁྲིམས་ཁྲིམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། རྒྱུན་ཁྲིམས་ཁྲིམས་པ་དབང་རྟོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་ཁྲིམས་ཁྲིམས་པ་དབང་རྒྱལ་དད་
 པའི་རྗེས་འབྲངས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱུན་ཁྲིམས་ཁྲིམས་པ་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་

འབྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྒྱལ་
དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་གཉིས་ལ། བདེན་བཞིའི་གནས་
ཚུལ་རྟོགས་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་
པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
འབྲངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་གཙོ་བོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་སྟོབས་ཀྱིས་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་གཙོ་བོར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱལ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་གཙོ་བོར་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ལ་དད་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དང་། གཙོ་བོར་ཆོས་རབ་ཏུ་རྒྱལ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་དེ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་དམ། བདེན་
བཞི་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད་པ་དག་ལས་གང་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་
དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཡིན་ན། བདེན་བཞི་མི་རྟག་ལ་
སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པས་མ་ཁྲབ། བདེན་བཞི་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཀྱང་
མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དབང་རྣོན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁམས་
གསུམ་ས་དགུས་བསྟུས་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བ་
ནས། ལྷང་དུའི་ལྷང་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བ་ལས་ཆད་མས་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་

པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆེས་དབང་པོ་
ལེན་ཏུ་ཕྱོགས་པོ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་མེད་དོགས་པ་གཙོད་པའི་སྐབས་སུ།
གསེར་མེད་ལས། བརྟགས་ན་རུང་ཙམ་སྒྲུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྟར་བཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བཞུགས་པ་ལྟར་བྱས་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་སྒྲོར་ལམ་སྟོན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྟར་བཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲུག་ལས་བརྒྱས་ལས། རྒྱལ་དུ་ལྷོད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་ལྷོད་པ་གང་ཞེ་ན། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་སྟོན་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཅོམས་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟོན་གཅིག་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་དང་པོའི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་པར་དུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྒྲོར་ལམ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་ཡང་།
 ཐེག་དམན་གྱི་བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་
 པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་
 བཤད་པ་གང་ཞིག་ནམ་བཤད་སྟིང་པོ་རྒྱན་ལས། སྟོབ་དཔོན་འདི་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་
 ཅུ་འགྲེལ་ནས་འབྱུང་ཚུལ་རྣམས་བྱད་པར་ཡོད་པར་མ་མཐོང་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་
 དང་པོ་དེར་ཐལ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། ཆོས་ཤེས་པ་ཡི་མཐུག་ཐོགས་སུ། །འདི་ལ་བྱེ་བྲག་
 ཡོད་ན་ནི། །དངོས་པོ་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་ཡང་། །རྣམ་པར་མི་མཁས་དེ་ཡི་ནི། །རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་
 དོན་མ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྲིད་

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མཐོང་སྤང་གྲུ་སྤྱོད་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྡེ་བའི་དགོ་

སྒྲིང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་རྒྱན་
 ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་
 ཏུལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་དང་། དབང་རྒྱུ་ཚས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་གཉིས་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་
 དབང་པོའི་བྲད་པར་ཡོད་དེ། ཤེས་རབ་ཡུལ་ལ་འདུག་པ་སྒྱུར་བུལ་དང་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་གི་བྲད་པར་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྤང་བའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་། རིམ་
 བརྒྱད་པ་གཉིས་ཡོད། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་
 པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། སྤང་བྱ་
 རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ།
 སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད།

རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྲད་པར་ཡོད་དེ། སྤངས་པའི་བྲད་པར། འདོད་
 པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་མཛོན་གྱུར་བ་དང་པོ་ནས་ལྔ་པའི་བར་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་
 ཡོད། དུག་པ་ངེས་པར་མ་སྤངས་པས་བྲལ། རྟོགས་པའི་བྲད་པར་ནི། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་
 འདོད་སྲེད་མཛོན་གྱུར་བ་དང་པོ་ནས་ལྔ་པའི་བར་གྱི་གཉེན་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད། དུག་
 པའི་གཉེན་པོ་ངེས་པར་མ་ཐོབ་པས་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ས་མཆོམས་ནི། ཉན་ཐོས་སྒྱུར་ལམ་སྟན་
 གཅིག་པ་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཤེས་ལ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྒྲིང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་མེད་
 པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་མེད་པ་གང་
 ཞིག། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ཚུལ་པ་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་
 ལངས་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། ཅིག་
 ཅར་ངེས་པར་འབྱེན་པ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་མི་ལྷོགས་མེད་པ་

ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྣམ་
པས་ཅིག་ཅར་སྤངས་ཏེ། འདི་ནི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ལ་
གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་འབྲས་གནས་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞུགས་པ་གཅིག་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ།
སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་
ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞུགས་པ་གཅིག་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་
པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ཞུགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སོ། །མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འགྲེལ་པ་ལས། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་ཤེས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བརྟུ་བྱུག་ལ་བརྟེན་ནས་དད་པ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བྱེ་བྲག་གི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་
རྒྱན་ལས། ས་མཆོམས་སྟོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུས་བསྐྱུས་པའི་
རྣམས་གྲོལ་ལམ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དོ། །ཞེས་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་ས་མཆོམས་སྟོར་ལམ་སྟན་
གཅིག་པ་ནས་བཟུང་བ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྟོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པའི་བཞེད་པ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། འོ་ན།
རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་དུ་རང་ལུགས་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་དངོས་སུ་

མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་དེའི་ས་མཆོམས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་མཆོམས་སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་པ་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་ལས་བརྟམས་པའི་བཞེད་པ་བསྐྱར་བ་ཙམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་ས་མཆོམས་དངོས་སུ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་སྐྱེས་བུ་བྱུང་བཞི་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དབང་པོ་རྩལ་དང་རྩོན་པོ་དག །ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དོན་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་དམན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་པོ་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཀུན་བརྟམས་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་བཙོ་ལྗང་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་ནས་རིམ་གྱིས་བགྲངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་ལུང་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ལ་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས།

༥ གཉིས་པ་འབྲས་གནས་བཤད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཀུན་སྒྲོར་གསུམ་སྤངས་པའི་དགེ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག །རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དག་བཙོམ་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་

ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་སོ།།

ཁ་ཅིག་ མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པའི་དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དོན་དེ། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་ཅམ་སྤངས་པ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་དེས་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཞེ་སྤང་། ང་རྒྱལ་སོགས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་ཅམ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་བ་ནི། དབང་པོའི་སློན་སྤྱོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་དབང་རྒྱལ་དད་མོས་པ་དང་། དབང་རྩོན་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས། སྤང་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་སློན་སྤྱོད་དེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་གཉིས་ཡོད། དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་སློན་སྤྱོད་དེ། རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐུགས་སྤྱོད་པར་ཅན་དང་། ཅམ་སོ་བ་གཉིས།

བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཞད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་པ་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་སློབ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐུགས་སྤྱོད་པར་ཅན་དང་། ཅམ་སོ་བ་ཀྱི་ཕྱིར།

རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་
 སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དབང་རྣམས་མཐོང་
 ཐོབ་པའི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྩལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲངས་དང་རྒྱུད་
 གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཆོད་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ།
 མཆོད་ཉིད་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ནས་དབང་རྣམས་ཏུ་གནས་འགྱུར་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྟོབས་པ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ནས་དབང་
 རྣམས་ཏུ་གནས་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཆེ་དེ་ལ་དབང་རྣམས་ཏུ་
 འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མཆུངས་སོ།།

ཁ་ཅིག་ རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དབང་རྣམས་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་ན། དབང་རྣམས་ཡིན་པས་
 ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་རྩལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་བཞིན་ཀྱི་དབང་རྩལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་
 པར་ཅན་ཡོད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
 གནས་དང་། ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲས་བྱ་ཐོད་བཞུལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་གཞི་
 མ་ཐུན་ཡང་མེད། དེ་དང་འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡང་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
 འབྲས་གནས་དང་། འབྲས་བྱ་ཐོད་བཞུལ་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཆོས་ཅན།

ཁྱིད་འབྲས་བྱ་ཐོད་བཞག་བའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་
 ནམ་ཐོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཅ་ཉགས་ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན།
 དེ་འདྲའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཉན་ཐོས་སྒོམ་ལམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱིད་འབྲས་བྱ་རིམ་
 བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་མཐོང་
 ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

ཁ་ཅིག སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ན། འདྲ་
 ཉོན་ཐུག་པའི་སྤོང་གཉེན་ལ་གནས་པས་སྒྲབ་ཟེར་ན། འོ་ན། སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ན། འདྲ་
 ཉོན་ཐུག་པའི་སྤོང་གཉེན་ལ་གནས་པས་སྒྲབ་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྤྱིར། འདྲ་
 མི་རུས་ཏེ། འདྲ་ཉོན་དང་པོ་ནས་ཐུག་པའི་བར་གང་ཡང་རུང་བ་སྤོང་པའི་སྤྱིར་བ་ལ་བཙོན་
 བཞིན་པའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མ་སྒྲབ་ན་འགལ་ལོ། མ་སྒྲབ་ན། དེར་ཐལ། དགེ་
 འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་ལས། ཐུག་པའི་བར་སྤོང་བཙོན་པ་དང་། དེས་པར་ཐུག་པ་སྤོང་བཙོན་
 པ། སྤྱིར་འོང་ཞུགས་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། བོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་འོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་ཁམས་གསུམ་ས་དགྲུས་བསྐྱུས་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུ་དགྲུ་
 ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་རྒྱ་ཁྱུག་ས་འབྲས་གནས། སྤང་བྲུ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱ་ཁྱུག་ས་འབྲས་གནས་
 གྱི་མཆོན་ཉིད། ཁམས་གསུམ་ས་དགྲུས་བསྐྱུས་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
 དགྲུ་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བའི་རྒྱ་ཁྱུག་ས་འབྲས་གནས། སྤང་བྲུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་ཁྱུག་ས་འབྲས་
 གནས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་གསུམ་ས་དགྲུས་བསྐྱུས་པའི་
 སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་རྒྱ་ཁྱུག་ས་འབྲས་གནས་
 མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲུ་ཅིག་
 ཅར་དུ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་བྱིར། མཆོན་ཉིད་བྱི་མ་སྒྲ།

ཁ་ཅིག་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ས་བསྐྱུ་ས་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་
 རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་
 འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་འབྲ་བ་དེ་རིམ་ཅན་དུ་སྤྲོང་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས། སྤང་
 བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁམས་
 གསུམ་ས་དགུ་ས་བསྐྱུ་ས་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་རྣམ་པས་ཅིག་ཅར་
 དུ་སྤྲོང་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་
 གནས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
 བའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་སྐྱབ་པོ།

ཁ་ཅིག་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ས་བསྐྱུ་ས་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་
 ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤྲོང་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་
 གནས། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་འབྲ་བ་དེ་རིམ་ཅན་
 དུ་སྤྲོང་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་
 མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྲོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་
 ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དང་
 པོ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྤང་བྱ་ཅིག་
 ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཁ་མའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་
 ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཁུས་ཉེ། སྤྲོད་ཉོན་བརྒྱུད་པ་མན་ཆད་
 སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདོད་ཉོན་དུག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སྤང་བྱ་
 རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་ཕྱི་

མ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འདོད་ཉོན་ཆེན་
པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་ཐེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་གནས་དེས། དང་པོར་འདོད་པའི་སེམས་
བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤོང་། དེའི་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་
བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤོང་བ་ནས། སྤིང་ཅེའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲོམ་
སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤོང་། དེ་ནས་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་
ཆེན་པོའི་འབྲིང་སྤོང་། དེ་རྗེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་
པོའི་འབྲིང་སྤོང་བ་ནས། སྤིང་ཅེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་སྤོང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་
སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆུང་དུ་ཆུང་དུ་སྤོང་བ་ནས། སྤིང་ཅེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་སྤོང་བར་བྱེད་བ་ཡིན་
ཟེར་ན། འོ་ན་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤིང་དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
ཡིན་ན། སྤིང་ཅེ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤིང་བརྒྱུད་པ་མན་ཆད་སྤངས་ཐེན་པས་བྲལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་
ཀྱི་རིམ་བརྒྱུད་པའི་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུ་ལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཀྱི་འཆིང་བ་ཀྱུན་ལྡན་
ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མངོན་འགྲེལ་ལས་
བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བྱི་ཉིས་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དུག་ཅུའི་གངས་མ་ཆང་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་
རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་ཁྲིམས་གཉིས་པོ་དེ་ལ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་
མོངས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགུ་མངོན་གྱུར་པ་སྤོང་ཚུ་ལ་ལ་བྲལ་བར་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་
ས་པོན་སྤོང་ཚུ་ལ་ལ་བྲལ་བར་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུའི་ས་པོན་ཅིག་ཅར་
དུ་སྤོང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཆུང་དུ་ཆུང་དུ་དགུའི་ས་པོན་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་
ན་དེ་གཉིས་ལ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་ཉག་ ཐག་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་

ཅད་སྤྱད་བསྐྱུལ། ཚེས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའི་སྟུང་དུ་གཙོ་བོར་བསྐྱུས་ཏེ་སྟོམ་མི་
 སྟོམ་དང་སྟོམ་པ་ཡུན་རིང་སྤང་གི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་གཉིས་ལ་དབང་པོ་རྩལ་གྱི་བྱུང་པར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་བྱས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་དེས་དེ་ལྟར་བྱས། རིམ་བརྒྱད་པས་དེ་ལྟར་མི་
 བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་དེ་རྒྱན་ཞུགས་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་
 དབང་པོ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྩོམ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱུས་པའི་སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་
 པའི་རིགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོང་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས། སྤང་བྱ་རིམ་
 བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱུས་པའི་
 སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་པའི་སྟོང་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་
 རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་ཉོན་
 དགུ་པའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
 གནས་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རིགས་
 སུ་གནས་བྱ་གནས་བྱེད་གཉིས་ལ་ཉོགས་དཀའ་སྤྱིའི་བྱུང་པར་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཤི་འཕོ་བའི་ཆེ་ཉན་ཐོས་སྟོམ་ལམ་རྩོམ་ལྟ་བུའི་
 ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་འགོ་བ་གཞན་ལ་བར་དོ་འོང་བའི་དོད་ལ། ཉན་སྒྲིབ་མ་
 ལུས་པར་སྤངས་ནས་དགྲ་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་
 ལམ་རྩོམ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན། ལམ་ཉོན་གྱིས་
 རང་དབང་མེད་པར་སྟོག་དབང་འགག་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྤྱན་པ་གཅིག་

ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྩི་རྩེ་
བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་རང་
དབང་མེད་པར་སློག་དབང་འགག་བཞིན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབྱུང་།

ཁ་ཅིག་ཀྱན་བརྟམ་ལས། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པ་ན་རང་རྒྱལ་བར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་
པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱལ་དེ་རང་རྒྱལ་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་མི་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་
ན། དེ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་མཆོན་ཉིད་པ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པ་ན་རང་རྒྱལ་བར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་པའི་
འབྲེལ་བ་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་འཛིག་ཏེན་དུ་བྱོན་པ་དང་མ་མཇུག་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་གོ་
འཕང་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་པའི་
རྣམ་གཞག་དེ་མཛོན་པ་གོང་མ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། བྱེད་བྱ་
ཏུ་སྤྱོད་པས་དེ་འབྲེལ་རྣམ་གཞག་མི་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་འབྲེལ་བ་
ལ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ལ་བཞེན་ནས། ཁམས་གསུམ་ས་
དགུས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤོང་བྱས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། ཉིང་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་པ་ཡི། །ཐམས་ཅད་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་
བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་འབྲེལ་ལ། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་ཁབ་འབྲེལ་བ་དབང་
རྒྱལ་དང་པའི་རྩིས་འབྲངས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་འབྲེལ་བ་དབང་རྒྱལ། རྒྱལ་
འབྲེལ་འབྲེལ་བ་དབང་རྒྱལ་དང་མོས་པའི་མཆོན་ཉིད། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
རྒྱལ་ཁབ་འབྲེལ་བ་དབང་རྩིས་ཀྱི་རྩིས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་

འབྲས་གནས་དབང་ཚོན། རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲས་གནས་དབང་ཚོན་མཐོང་ཐོབ་པའི་མཆན་ཉིད། རང་གི་འབྲས་བྱ་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་དངོས་སུ་བཙུག་བཞིན་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲས་གནས། རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལྟར་མི་བཙུག་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲས་གནས། རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བའི་མཆན་ཉིད། ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉན་མོངས་ཅུང་དུ་ཅུང་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲས་གནས། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉན་མོངས་ཅུང་དུ་ཅུང་དུ་སྤངས་ཐེས་སུ། སྤོང་ཅིའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉན་མོངས་ཅུང་དུ་ཅུང་དུ་སྤོང་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲས་གནས། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲས་གནས་དེས་ལམ་གང་གི་གནས་སྐབས་སུ། ས་གང་ལ་བཞུགས་ནས། སྤང་བྱ་གང་། ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་སྤོང་བ་དང་། བྱུང་འདས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཐོབ་ཐེས་སུ། ས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་ལ་བཞུགས་ནས། སྤང་བྱ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉན་མོངས་ཅུང་དུ་ཅུང་དུ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བར་བྱེད། བྱུང་འདས་ནི། བལ་ཆར་ནི་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་རྟོན་ལ་བྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་ལ་མ་རྩུས་ན། བར་སྤྱོད་ཀྱི་རྟོན་ལ་བྱུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་ལ་མ་རྩུས་ན། སྟོན་སྟོན་ལམ་ཀྱི་དབང་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྤྱེ་བ་སྤངས་ནས། སངས་རྒྱས་འཛིན་རྟོན་དུ་བྱོན་པ་དང་མཇལ་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུག་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད། སངས་རྒྱས་འཛིན་རྟོན་དུ་བྱོན་པ་དང་མ་མཇལ་ན། རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་ཁྲིམས་ནས། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཙུག་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྲས་གནས་དེས། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཐེས་སུ། བསམ་གཏན་

དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤོང་བར་ཐལ། དེ་དང་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་
 རྒྱུན་ལྷག་མ་འབྲས་གནས་གཉིས་ལ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་
 ཆེ་འབྲིང་དགུའི་ས་བོན་སྤོང་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ལ་མ་ཉམས་པའི་རང་ནས། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུད་ཤུའི་རྒྱུད་ཤུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་བ་ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་པ་གཅིག་
 ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་བོ། །འོ་ན་དེས་ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་
 པོ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་རྗེས་སྟ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་ཤུའི་རྒྱུད་ཤུ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་
 ཐལ། དེས་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུད་ཤུའི་རྒྱུད་ཤུའི་
 དངོས་གཉེན་ཤུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་རྗེས་སྟ།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་
 དངོས་གཉེན་ཤུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་ཤུའི་རྒྱུད་ཤུ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་དེ་གཉིས་རིམ་ཅན་ཤུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས་སྤངས་ཤིང་། རང་
 ཉིད་ཀྱང་དམ་བཅའོ། །འདོད་ན། ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་བ་ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་ལས་
 ཉམས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱས་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པའི་སྤང་
གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དེ་ལ་ཚུང་འཁྱེད་དགུའི་དབྱེ་བ་མི་འཐད་ཟེར་ན། དེ་འཐད་
བར་ཐལ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱས་པའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་དེ་ལ་ཚུང་
འཁྱེད་དགུའི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་དང་། སྤང་བྱ་
རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་གཉིས་པོ་དེ་ལ་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཚུང་འཁྱེད་དགུ་པོ་དེའི་ས་བོན་
སྤང་ཚུལ་ལ་ཁྱད་བར་མེད་ཀྱང་། དེ་དགུ་པོ་སྤང་ཚུལ་ལ་ཁྱད་བར་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཉུགས་ཁས།

ཁ་ཅིག་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུ་ཞུགས་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་གཉིས་པོ་དེ་ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེ་འབྲིང་དགུའི་ས་བོན་སྤོང་བ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུའི་ས་བོན་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་ནས། རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་དགུའི་ས་བོན་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་ཁམས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་ཉོགས་པ་ཡང་མཆུངས། དེ་གཉིས་ཀས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བར་ཡང་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། འོ་ན། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་དངོས་སུ་སྤོང་བར་ཐལ། དེས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པ་གང་ཞིག་། དེ་རྒྱུ་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེས། དེ་གཉིས་ཀ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་སོ།།

ཁོ་ན་རེ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉོན་ཐོས་འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྩི་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ནས་ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས། འཆི་འཕོའི་དུས་ཀྱི་ཆེ་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུ་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི་བར་སྤྲིད་ཀྱི་ཉོན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། བར་སྤྲིད་ལ་འཆི་འཕོའི་ཆེ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡོད་དེ། བར་དོ་བ་ཆེ་སྤང་བའི་རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས། སངས་རྒྱུས་འབྲུང་བ་མེད་པ་ན་རང་རྒྱལ་བར་འགྱུར་

རོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་རྒྱལ་དེ། རང་རྒྱལ་བཏགས་པ་བ་ལ་བྱེད་
 རིགས་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་ན། རང་རྒྱལ་ཚོགས་
 ལམ་དུ་འཇུག་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་པ་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲལ།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་གི་ལུགས་ལ། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
 དང་། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ལ་བྱེད་པར་
 ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེས། འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆེ་འབྲིང་དགུ། །དེས་བྲངས་པའི་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྲོད་ཆེ་
 འབྲིང་དགུ་རིམ་གྱིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་རྗེས་སྟ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱུས་
 ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆེ་འབྲིང་དགུ། །དེས་བྲངས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་ལ་
 འདུན་པའི་འདོད་སྤྲོད་ཆེ་འབྲིང་དགུ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བར་བྱེད།

སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེས། ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱུས་
 པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆེ་འབྲིང་དགུ་དང་། དེས་བྲངས་པའི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་
 འདུན་པའི་འདོད་སྤྲོད་ཆེ་འབྲིང་དགུའི་ནང་ནས། དང་པོར་ཁམས་གསུམ་ས་དགུས་བསྐྱུས་པའི་
 སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དགུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བ་ནས། རྒྱུད་ཅུའི་རྒྱུད་ཅུ་དགུ་ཅིག་
 ཅར་དུ་སྤོང་བའི་ཕྱིར།

སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་སྤིང་པ་ལན་
 བདུན་པ་བ་དང་། རིགས་ནས་རིགས་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དང་
 གསུམ་ཡོད་པ་ལས།

༥ དང་པོ་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ལ་ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་
པས་བྲབ་ཟེར་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉན་
ཐོས་སྒྲོར་ལམ་སྟན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེ་ལ་
སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུ་གསལ་བགྲོད་པའི་ཐེམ་སྐྱས་ལས། །ལན་བདུན་
པ་ལ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞུགས་ཉིད་འཕྲོ་བྱིད་མི་འོང་གོང་འཕོ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་

ཡིན་ན། གཟུགས་ཀྱི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པས་ཁྲབ་པར་
 ཐལ། གཟུགས་ཉེར་འགྲོ་བྱིང་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཡིན་ན། འོག་མིན་གྱི་
 ཉེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིང། དེར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་
 བདུན་པ་བ་གཉིས་དཔེ་དོན་དུ་སྐྱར་ནས་གསུངས་པ་གང་ཞིག། རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་
 པ་བ་ལ། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིང། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 མཛོད་འགྲེལ་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་སྐབས་སུ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་འདའ་རུང་བར་
 བལྟའོ། འོག་མིན་དང་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་ནི། དེ་ཕན་ཆད་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་
 བྱིང། དཔེར་ན། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་མཆོག་དུ་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་བ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིང། ཅེ་བར་འདོད་ན། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་བྱིང་མི་འོང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་
 འཕོ་བ་དེ་ཆངས་ཆེན་དུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིང།
 འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཆངས་ཆེན་ལོག་ལྟའི་གནས་ཡིན་པའི་བྱིང།

ཁ་ཅིག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་མིང་གཅིག་བྲངས་
 པའི་ངེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མིང་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱལ་ཁབ་
 མིང་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་
 གིས་སྐྱེ་མིང་གཅིག་མ་བྲངས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་ལས།
 འདི་ཡང་རྩོམ་པ་དང་པོ་ལ་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་གཅིག་སྤངས་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་བྲངས་ནས་
 བེ་མཆོན་ཉིད་འདིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱན་ཁྱལ་སྲིད་པ་ལན་
བདུན་པ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་འདྲི་རྒྱན་ཁྱལ་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཉོན་
དང་པོ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་

གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་བདུན་ལེན་
པའི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ལན་
བདུན་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁ་ཅིག་ འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་བ་བདུན་ལེན་ངེས་ཀྱི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་
རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྤངས་པའི་མིའི་སྐྱེ་སྤྱོད་དུག་ལེན་ངེས་ཀྱི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུན་
ཞུགས་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པར་མིའི་
སྐྱེ་སྤྱོད་དུག་བར་སྤྱོད་དང་སྐྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་ལེན་ངེས་ཀྱི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུན་
ཞུགས་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དང་པོ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་བདུན་ལེན་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུན་
ཞུགས་འབྲས་གནས། ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ངེས་
པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་སྐྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྤངས་
ཤིང་འདོད་ལྡིམ་སྐྱེ་སྤྱོད་བདུན་ལེན་ངེས་ཀྱི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྡིམ་ཉོན་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་
ངེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེ། འདོད་པར་མིའི་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་
གཅིག་སྤངས། དེ་རྗེས་ལྡིམ་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་གཅིག་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྡིམ་མིའི་སྐྱེ་སྤྱོད་
སྤེལ་མར་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་ཉོན་དང་པོ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་
པ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། འབྲས་གནས་སྒོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་ཉོན་དང་པོ་མ་སྤངས་ཤིང་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་བཟུངས་ལེན་
 པའི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བཟུངས་གནས། དེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བཟུངས་པ་ལྟར་བཟུངས་
 པ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བཟུངས་པ་ལྟར་བཟུངས་པ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་
 གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་དང་པོ་འདོད་པར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་འདོད་ལྡན་རིགས་
 མ་ཐུན་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་བཟུངས་ལེན་དེས་ཀྱི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བཟུངས་ཆོས་
 ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བྱ་དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་མཛོན་གྱུར་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་མ་བྱལ་
 བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། འདོད་ཉོན་དང་པོ་འདོད་པར་ཆད་མེད་
 ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་རེ། འདོད་ཉོན་མཛོན་གྱུར་པ་དང་པོ་དང་ཡང་མ་བྱལ་ཞིང་སྤྱི་བཟུངས་པ་ཉེར་བརྒྱུད་ལེན་
 པའི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བཟུངས་གནས། དེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བཟུངས་པ་ལྟར་བཟུངས་
 པ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་སྤྱོད་མཛོན་གྱུར་པ་དང་པོ་དང་མ་བྱལ་ཞིང་། འདོད་པར་མི་
 རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་བཟུངས་ལེན། ལྡན་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་བཟུངས་པའི་སྤང་བྱ་
 རིམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བཟུངས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
 དེས་སྤྱི་བཟུངས་པ་ཉེར་བརྒྱུད་ལེན་པར་ཐལ། མི་སྤྱི་སྤྱོད་བཟུངས། བར་སྤྱི་བཟུངས། འཆི་སྤྱི་བཟུངས།
 སྤྱོད་ལྡན་གྱི་སྤྱི་བཟུངས་དང་ཉེར་བརྒྱུད་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བཟུངས་སྤྱོད་ལྡན་པའི་
 དེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བཟུངས་པ་ལྟར་བཟུངས་པ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་འདོད་སྤྱོད་དང་པོ་
 དང་མ་བྱལ་ཞིང་། ལྡན་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་གཅིག་ཅུ་སྤངས་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་
 རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བཟུངས་ཆོས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྡན་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་
 སྤྱི་སྤྱོད་བཟུངས་ལེན་དེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་བཟུངས་པ་ལྟར་བཟུངས་པ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁ་ཅིག དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བརྒྱུད་ལེན་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་སྲིད་པ་བརྒྱུད་པ་མདོན་པར་འགྲུབ་པའི་གནས་མེད་ཅིང་སྐབས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེས། དང་པོར་ལྷའི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག །དེ་རྗེས་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷ་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་སྤེལ་མར་སྒྲངས་ནས། མཐར་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་མིའི་ལུས་རྟེན་དེ་ལ་ཐུང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེས། ལྷ་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་སྤེལ་མར་སྒྲངས་ནས། སྤར་ཡང་དང་པོར་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་མིའི་ལུས་རྟེན་དེ་ཉིད་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་མིའི་ལུས་རྟེན་དེ་ཉིད་དོར་ནས། སྤར་ལུས་རྟེན་དེ་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལུས་རྟེན་དེ་ཉིད་སྤར་ཡང་ལེན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེས། དང་པོར་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་བྱུག །དེ་རྗེས་ལྷའི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན། དེ་ནས་མིའི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་སྒྲངས་ནས། རྟེན་དེ་ལ་ཐུང་འདས་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་ལ་དེ་ལས་བསྒྲོག་དེ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེས། དང་པོར་འདོད་པར་ལྷའི་རིགས་

མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་གཅིག་སྒྲངས། དེ་རྗེས་མིའི་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་གཅིག་ལེན་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ལྷ་མིའི་སྐྱེ་སྤྱོད་སྤེལ་མར་སྒྲངས་ནས་མཐར་མིའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཀུན་ལས་བདུན་ལས། ལྷ་དང་མི་དག་གི་ནང་དུ་ཡན་མན་དུ་ལན་བདུན་འཁོར་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ངེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་
སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེས། དང་པོར་ལྷའི་སྐྱེ་སྤྱོད་གཅིག་ལེན། དེ་རྗེས་མིའི་སྐྱེ་སྤྱོད་གཅིག་
ལེན་པ་དེའི་ཆེ་འདོད་པའི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ལྷ་མིའི་སྐྱེ་སྤྱོད་
རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འོན། མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་
གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ངེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེས། དང་པོར་མིའི་སྐྱེ་སྤྱོད་
དུག་དེ་རྗེས་ལྷའི་སྐྱེ་སྤྱོད་བདུན་ལེན་པའི་ཆེ་ན། རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེས་ལྷ་མིའི་སྐྱེ་སྤྱོད་རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་འདོད་
བྱས་ན་ཅི་གསུང།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འདོད་སྤྱོད་མཛོན་གྱུར་པ་དང་པོ་ཅམ་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མ་
བྱས་ཤིང་། འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་བདུན་ལེན་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཆེ་དེ་ལ་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱུད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་འབྲས་གནས། རྒྱལ་
ཁབ་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་ངེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་
བ་དང་། མ་ངེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་གཉིས། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་
སྤྱོད་མཛོན་གྱུར་པ་དང་པོ་ཅམ་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་ཤིང་། འདོད་པར་མིའི་རིགས་མ་ཐུན་
གྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་བདུན། ལྷའི་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱོད་བདུན། དེ་དག་གི་བར་སྤྱོད་བདུན་བདུན་དང་
སྤྱོད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལེན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་པ་བ། ངེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱོད་

པ་ལན་བདུན་པ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ལྟའི་རྟེན་ཅན་དང་། མིའི་རྟེན་ཅན་གཉིས་ཡོད། མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེས། དང་པོར་ལྟའི་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་སྤངས། དེ་རྗེས་མིའི་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟའི་སྐྱེ་སྲིད་སྤེལ་མར་སྤངས་ནས། མཐར་མིའི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། ལྟའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེས་དང་པོར་མིའི་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་སྤངས། དེ་རྗེས་ལྟའི་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ལེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟའི་སྐྱེ་སྲིད་སྤེལ་མར་སྤངས་ནས། མཐར་ལྟའི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད། ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེས་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ངེས་པར་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་བསགས་ཤིང་། དེ་མ་སྤངས་བར་དུ་ལས་དེ་སྤྱོད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྷལ་གོམ་པ་བདུན་པས་ཟིན་པ་དང་། རིམས་ཉིན་བདུན་པས་ཟེབས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ངེས་པར་ལེན་དགོས་ཀྱང་། སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ཡིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། བདུན་ཚན་དུ་མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་དང་། ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པ་ལ། དང་པོའི་མཁས་བྱའི་གནས་དེ་ལ་སྐྱམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ཡོད་པ་དང་། ཤིང་དེ་ལ་འདབ་མ་བརྒྱ་ལྷག་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། བདུན་ཚན་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགེ་སློང་དང་། ཤིང་འདབ་མ་བདུན་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་ལས་ལྷག་པ་ལེན་མི་དགོས་ཏེ། དེས་སྲིད་པ་ཉེར་བརྒྱད་སྤངས་ནས་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའི་དབང་པོ་སྟོན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་མངོན་གྱུར་པ་དང་པོ་ཙམ་ལ་ཡང་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་ཤིང་། འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པར་མ་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་

ཡོད་དོ། །འདོད་མི་རུས་སོ།།

གཞན་ཡང་། རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པར་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་ཙམ་སྦངས་ནས་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལེགས་བཤད་གསེར་བླང་ལས། མདོར་ན་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་རིམ་བརྒྱད་པ་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལེན་པ་ནི་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ་སྐྱེ་ཡིན་ལ། བྱད་པར་ལན་བདུན་པའི་དེས་པ་ནི་བརྗོད་ཟེན་རྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲིད་མངོན་གྱུར་པ་དང་པོ་དང་མ་གྲལ་བས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། འབྲས་གནས་སྒྲོམ་སྤང་བྱ་མ་ཐད། ཅེས་འདོད་ཉོན་དང་པོ་མ་སྤངས་པ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲིད་མངོན་གྱུར་པ་དང་པོ་དང་མ་གྲལ་བ་དགོས་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲིད་དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་ཤིང་། དེའི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་དེ་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཐད་པར་སྤངས་པ་དང་། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དང་པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དེ་འདོད་པར་རིགས་མཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་བདུན་ལེན་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཐད་པར་སྤངས་པ་དང་། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། སྤྱིར་འོང་ཆེ་གཅིག་བར་
 ཆད་གཅིག་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྤྱིར་འོང་གི་
 འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་དེས་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱིར་བེར་ན་མ་ཐུབ། འདོད་ན། མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་
 ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསལ་དུ་ཐོབ་པའི་དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་སྤྱིར་འདོད་ན། འདོད་ལྗེའི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 སྤྱིར་ཐུབ་པ་ཡོད་དེ། དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་ལས། སྤྱིར་འོང་བར་ཆད་གཅིག་པ་ནི། ཉོན་
 མོངས་བདུན་ནམ་བུ་སྤྲངས་ཤིང་། ཆེ་འཕོས་འདོད་ལྗེའི་རྟེན་དེ་ལ། ཐུང་འདས་མངོན་དུ་

བྱེད་པར་ངེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མིའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ།

༥ རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་རྒྱུན་
ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཅན་པོ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་ཟེར་
ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྟོན་རྣམ་པ་གསུམ་དང་བཞི་སྤངས་པའམ་བདུན་དང་བརྒྱད་
སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་ནི་ངེ་སྟོན་དུ་འབྲས་བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་
སྟོན་དུ་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་བའམ་བར་ཆད་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་
གྱིས་ཁྱབ་ཀྱང་། དེ་ལ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པས་ཁྱབ་
པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རང་གི་འབྲས་བྱ་གོང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པས་ཁྱབ། རང་གི་
འབྲས་བྱ་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་ཡིན་ན། ཕྱིར་
འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུན་བཞིན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་
ན། རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། འབྲས་
ཐོབ་འབྲས་བྱའི་ཁྱད་པར་གྱིས། །ལམ་ཐོབ་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར། །མི་བཙུན་པ་ནི་ཞུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་
སྒྲེ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་ཡིན་ན། རྒྱུན་ཞུགས་

འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་པས་བྱུང། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལས་ལ་གནས་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན་མེད་པ་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གང་རུང་སྤངས་ཤིང་། འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་
གྱི་སྒྲེ་སྤྱིད་གཉིས་སམ་གསུམ་གང་རུང་ལེན་པའི་སྤང་བ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་
གནས་བྱུང་བར་ཅན། རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེའི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། འདོད་ཉོན་
གསུམ་པ་སྤངས་ཤིང་། བཞི་པ་མ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །ཞེས་གདམས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཀུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱད་ལྔ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་
ནས་རིགས་སྒྲེ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱད་ལྔ་པ་མངོན་
གྱུར་པ་སྤངས་ན་དུག་པ་ཆེ་དེ་ལ་སྤོང་བར་འགྱུར། དུག་པ་སྤངས་ན་ཕྱིར་འོང་དུ་འགྱུར་བས། ཕྱིར་
འོང་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྒྲེ་སྤྱིད་གཉིས་སམ་གསུམ་ལེན་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། དུག་པ་སྤངས་པ་ལ་ཁམས་ལས་འདའ་མི་དགོས་ཤིང་། འབྲས་བྱ་བྱུང་བར་ཅན་ཕྱིར་
འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཏུ་ཡོད་པས་དེ་ལ་བཙོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།
ཅའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ལྔ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྤངས་ན་དུག་པ་འདའ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྤོང་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཁམས་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ལྷའི་རྟེན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་
རིགས་སྒྲེས་ལྷའི་སྒྲེ་སྤྱིད་གསུམ་ལས་ལྷག་པ་མི་ལེན་ཀྱང་། ལྷ་མའི་སྒྲེ་སྤྱིད་རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་
བཞི་ལེན་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རིགས་

ནས་རིགས་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་མིའི་སྐྱེ་སྤྱིད་རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་བཞི་ལེན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་དངོས།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་མངོན་གྱུར་པ་གསུམ་པ་
སྤངས་ཤིང་། འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱིད་གཉིས་ངེས་པར་ལེན་པའི་ཆེ་དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་
གྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་ཅན།
རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་
རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་དང་། མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས།

དེའི་སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཁྲད་པར་ཡོད་དེ། སྤངས་པའི་ཁྲད་པར་ནི། འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་
ངེས་པར་སྤངས་པས་ཁྲབ། །བཞི་པ་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་ཡོད། །འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་
འདོད་སྤྱོད་ལྗང་པ་མངོན་གྱུར་པ་མ་སྤངས་པས་ཁྲབ། རྟོགས་པའི་ཁྲད་པར་ནི། དེ་དག་གི་སྤོང་
གཉིན་དུ་གྱུར་པའི་ཐག་མེད་གྱི་དབང་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད། སྐྱེ་བའི་ཁྲད་པར་ནི། འདོད་
པར་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་སྐྱེ་སྤྱིད་གཉིས་ལེན་པས་ཁྲབ། གསུམ་པ་ལེན་མི་ལེན་ཅི་རིགས་ཡོད།
བཞི་པ་ངེས་པར་མི་ལེན་པས་ཁྲབ།

རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད། སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཁྲད་པར། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་སོགས་
དེ་ལྟར་འཐད་དེ། དག་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་ལས། ཉོན་མོངས་གསུམ་པ་སྐྱེ་བ་གཉིས། །རིམ་བཞིན་
ངེས་སྤངས་ངེས་པར་ལེན། །སྤང་བྱ་བཞི་པ་སྐྱེ་བ་ནི། གསུམ་པ་སྤངས་དང་མ་སྤངས་འདྲ། །སྤང་
བྱ་ལྗང་པ་སྐྱེ་བ་བཞི། །ངེས་པར་མ་སྤངས་མ་སྤངས་པ། །རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེའི་ཁྲད་ཆོས་
སྟུ། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་ལ། ཆགས་
བྲལ་སྤོན་སོང་བཞག་ཏུ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤོན་རྣམ་པ་གསུམ་དང་བཞི་སྤངས་པའམ་ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རྒྱས་སོ།།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡིན་ན། ཆེ་དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
གསར་དུ་ཐོབ་པའི་བརྩོམ་པ་དང་པོ་བ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་
སྒྲེ་ཡིན་ན། ཆེ་དེ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་བརྩོམ་པ་དང་པོ་བ་ཡིན་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
ནས་སྒྲེ་བ་གཅིག་སྒྲངས་པ་ན། རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེའི་མཆོན་ཉིད་མི་འཛིག་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་ཀྱི་སྒྲེ་སྲིད་གཉིས་ལེན་པ་
ཡང་ཡོད། གསུམ་པ་ལེན་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས།
ཆེ་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། ཞེས་དང་། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། དེ་དང་
མ་ཐུན་པར་གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བཀག་ཟེན།

ཁ་ཅིག་འདོད་པར་ལྷ་མིའི་སྒྲེ་སྲིད་རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་བཞི་ལེན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་རིགས་
ནས་རིགས་སྒྲེ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པར་ལྷ་མིའི་སྒྲེ་སྲིད་རིགས་མི་མ་ཐུན་པ་གཉིས་ལེན་པའི་
ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མཛོད་འགྲེལ་ལས།
འདོད་པ་ལ་སྒྲོད་པའི་ལྷ་དག་གི་ནང་དུ་སོང་སྟེ། མི་དག་གི་ནང་དུ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་པའི་ཕྱིར།
ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཡིན་ན། རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་
ལན་བདུན་པ་བ་དང་། རྒྱན་ཞུགས་རིགས་ནས་རིགས་སྒྲེ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེས་
པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་འདོད་ཉོན་གསུམ་པ་སྤངས་
ཤིང་། འདོད་པར་རིགས་མ་ཐུན་ཀྱི་སྒྲེ་སྲིད་གཉིས་སྒྲངས་ཟེན་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་ཆོས་ཅན་གྱིས་བསྐྱབ་པོ། །

ཕྱིར་ལོང་ཞུགས་འབྲས།

༩ ��གཉིས་པ་སྤྱིར་འོང་བྱགས་འབྲས་བཤད་པ་ལ། བྱགས་པ་བཤད་པ། འབྲས་གནས་
བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་སྟོན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་སྤྱིར་
འོང་བྱགས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་སྟོན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་
ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་སྤྱིར་འོང་བྱགས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་
ལས། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་སྤྱིར་འོང་བྱགས་པའི་ས་མཆོམས་རྒྱན་བྱགས་བྱགས་པ་དང་
མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

རང་གི་ཐུགས་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་མེད་བླག་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་
བྲལ་བྲས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་རབ་ཏུ་
སྤྱེ་བའི་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོན་མ་དབྱེ་ན།
དེར་གྱུར་པའི་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་ཇེས་འབྲང་དང་། དབང་རྟོན་ཆོས་གྱི་ཇེས་འབྲང་གཉིས་ཡོད།
སྤང་བྱ་སྦོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་མ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཆགས་བྲལ་སྦྱོན་སོང་གི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་
པ་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ་གཉིས་ཡོད། ཆགས་བྲལ་སྦྱོན་སོང་གི་
སྤྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྤྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པ། ཆགས་བྲལ་སྦྱོན་སོང་
གི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྲད་
པར་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་སྤྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། དང་པོའི་ས་མཆོམས།
རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་མཆོངས། གཉིས་པའི་ས་མཆོམས། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་རྒྱན་
ཞུགས་འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་ཉོགས་པ་ཐོབ་པ་ནས། འདོད་ཉོན་བླག་པའི་དངོས་གཉོན་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་གྱི་བར་དུ་ཡོད།

ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། སྤངས་པའི་བྱུང་བར་འདོད་པ་
ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྲོད་མངོན་གྱུར་པ་དང་པོ་སྤངས་པ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་སྤངས་མ་སྤངས་
ཅི་རིགས་ཡོད། དགུ་པ་ངེས་པར་མ་སྤངས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་པའི་བྱུང་བར་དེ་དག་གི་
གཉིན་པོར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་སྒྱུར་ལམ་སྟན་གཅིག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་
འོང་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཅི་རུང་བའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རྩས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་བདེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན།
སོ་སོ་སྒྲུ་བའི་དགེ་སྤོང་རྣམ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་པམ་པ་བཞི་
སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་པམ་པ་བཞི་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ངེས་
བཞིན་སོང་། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་འགོག་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་སྒྱུར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
ཐོབ་པའི་ཆགས་བྱལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་
འདོད་སྤྲོད་བརྒྱུད་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་།
འདོད་ན། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྲོད་དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་
པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ།

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་བཤད་པ་ལ། རྣམ་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ འདོད་ཉོན་
དུག་པ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ ཕྱིར་འོང་
འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་
འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་

འདིན་བྱུག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འདིན་ལྟན་སྐྱེས་བྱུག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན། འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱིས་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཁ་མའི་ཕྱིར་འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་པར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ འབྲས་བྱ་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལྟར་མི་བཙོན་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅན་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བྱ་གོང་མ་དག་བཙོན་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་བཙོན་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་བ་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ཏུ་རང་གི་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཉོན་སྐྱེས་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཉོན་སྐྱེས་དེའི་ཞུགས་པའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཐར་པ་དེའི་ཞུགས་པའི་ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བྱ་དེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་དྲུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་དྲུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འུ་སྟེ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་དེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་དྲུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་དྲུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་ན། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྲོ་རོལ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་དྲུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པ་གང་ཞིག། འབྲས་བྱ་ཐོད་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཡོད་པར་ཐལ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། སྟོན་རྣམ་པ་གསུམ་དང་བཞི་སྤངས་པའམ་བདུན་དང་བརྒྱད་སྤངས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འུ་སྟེ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་དོན་འཆད་པ་ན། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤེང་ལས། ལུང་འདིས་བར་ཆད་གཅིག་པ་ལ་འང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་ཡོད་པར་བརྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་

གནས་དེ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་འབྲའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོལ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་
འདོད་སྟོད་དགྲ་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཆགས་
བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་ཉོན་དགྲ་པ་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཆོད་ཅིང་།
དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སྦྱེ་བ་གཅིག་ཁོ་ནས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་འོང་
འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན། ཕྱིར་འོང་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འདོད་
ཉོན་བརྒྱུད་པ་སྤངས་ཤིང་འདོད་པར་མིའི་སྦྱེ་སྟོད་གཅིག་ཁོ་ན་སྤངས་ཏེ་རྟོན་དེ་ལ་མུང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་⁽²⁾ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མིའི་རྟོན་ལ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ངེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྟོད་པ་ལན་བདུན་
པ་བ་དེས། མིའི་རྟོན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་ལྟའི་རྟོན་ལ་མུང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྲབ་པ་གོང་དུ་བྱུབ་ཟེན། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མིའི་
རྟོན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཕྱིར་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་
དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་ངེས་ཀྱི་ཕྱིར་འོང་ཡིན་ན། ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་
འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པས་བྲལ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་
ནས་ཆེ་དེ་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་
ཆོས་ཞི་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟོད་དགྲ་པ་མངོན་གྱུར་པ་

(2) བཅོས། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། 92) (མ་གྱི། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱེད་པར་ཅན།)

སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་དབང་རྒྱལ་དད་མོས་པ་དང་། དབང་རྒྱུ་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས། སྤྱོད་པའི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་བྱུང་པར་ཅན་དང་། ཅམ་པོ་བ་གཉིས། སྤང་བའི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་དང་། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པ་གཉིས། རང་གི་འབྲས་བུ་གོང་མ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙུག་བཞིན་པའི་སྤྱོད་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལྟར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས། ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བའི་མཆན་ཉིད། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཏུ་འདོད་སྤྱོད་བྱུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་སྒྲོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་གྱི་མཆན་ཉིད། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་བདུན་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་ཤིང་འདོད་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་བྲངས་ཏེ་ཉེན་དེ་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན། ཕྱིར་འོང་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པའི་མཆན་ཉིད།

གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྤྱོད་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་བྱུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་ན། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་ན། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་མི་དགོས་པའི། ཕྱིར་ན་མ་བྱུག་འོན་ཏེ་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་བྱུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་སྟོབས་མཚུངས་སོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་མཐོང་སྤང་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་
སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོན་རེ། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་མངོན་རྒྱ་
མཚོའི་སྤྱང་པོ་ལས། འདི་ལ་ཡང་པལ་ཆེར་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་སོང་བ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་
གྱི་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་དུ་འདོད་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་འདི་ལ་འང་པལ་ཆེར་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གཅིག་དང་སྒྲོམ་
ལམ་གྱིས་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ལས་སྤྲ་མ་ཆགས་
བྲལ་སྟོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པར་འདོད་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་ཉོན་བདུན་པ་སྤངས་ཤིང་། བརྒྱད་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་འོང་ཆེ་གཅིག་བར་
ཆད་གཅིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བར་ཆད་གཅིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་གཉིས་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་
བྱལ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
མངོད་ལས། ཉེས་ཆ་བདུན་ནམ་བརྒྱད་ཟད་པ། ཞེས་དང་། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་ལས། ཉོན་
མོངས་བདུན་ནམ་བརྒྱད་སྤངས་ཤིང་། ཞེས་གདམས་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས།

༥ གསུམ་པ། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ་ལ། ཞུགས་པ་བཤད་པ་དང་། འབྲས་
གནས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རང་ལུགས་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱད་དགུ་པ་
མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་དགེ་སྦྱོར་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་

པའི་རབ་རྩ་བའི་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབང་པོའི་
 སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་དབང་རྩལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དབང་རྒྱུ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་
 འབྲང་གཉིས། སྤང་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་།
 འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་
 པ་དང་གསུམ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་འདོད་སྤྱོད་དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་
 འོང་ཞུགས་པ། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད། འབྲས་བྱ་རིམ་
 བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན། འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་
 པའི་མཆན་ཉིད། གསུམ་པའི་མཆན་གཞི་ནི། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་
 བྱུང་པར་ཅན་ལྟ་བུ་དེ་ཡིན། ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་སྤངས་ཉེགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། སྤངས་པའི་
 བྱུང་པར་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པ་ནས། ཅི་ཡང་མེད་
 ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་ཡོད། སྤྱོད་ཉོན་དགུ་
 པ་མངོན་གྱུར་པ་མ་སྤངས་པས་བྱུང་། ཉེགས་པའི་བྱུང་པར་དེ་དག་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཟག་
 མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པའི་
 ས་མཆོམས་རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་མཆོངས། གཉིས་པའི་ས་མཆོམས་འབྲས་བྱ་རིམ་བརྒྱད་
 པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཉེགས་པ་ཐོབ་པ་ནས། འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་
 གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད།

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་བཤད་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ་དཔྱད་
 པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་རབ་རྩ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་
 ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན།
 ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆན་
 ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་སས་སྦྱས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་

དགུ་པ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས་མ་བྱུང་བའི་འདོད་ན། དེའི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་བྱུང་མཆོམས་ལ། འོ་ན། འདོད་ཉོན་ཡིན་ན་འདོད་སྲེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ཡིན་ན་འདོད་སྲེད་དགུ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་ན་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དགུ་པ་སྤངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞེ་སྤང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ མཐའ་མའི་ཆ་མ་སྟན་ལྔ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་དེས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདུན་པ་དང་། གཞོད་སེམས་སྤངས་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་སྤངས་ན་དེའི་ས་བོན་སྤངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱིས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་མ་སྤངས་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་ཐོད་ཉེར་

བསྐྱེད་པ་མཐའ་འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད་དེས། འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་
སྒྲེལ་ལེགས་བཤད་གསེར་བྱེད་ལས། རིགས་པ་འདིས་སྒྲག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་ཞེས་པར་བྱ་ལ་
དེའི་སྤང་ནས་ཐོད་བཞུལ་བའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྤང་བྱ་ལ་ཡང་ཞིབ་བྱ་འདོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
འདི་དག་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་སྒྲས་ཟེན་ཆོད་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དགོངས་པ་གང་དུ་གནས་བཟགས་
པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱང་པོ་ལས་ཀྱང་། ཐོད་བཞུལ་བའི་དགེ་
འདུན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཁྱོད་འབྲས་གནས་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱིས་སྤངས་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཡོད་ན།
ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱིས་འདོད་ཉོན་དྲུག་པ་མ་སྤངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱད་དྲུག་པ་མངོན་
གྱུར་བ་སྤངས་པ་གང་ཞིག་ དེ་སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་མི་
འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱད་དྲུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ འདོད་སྤྱད་དྲུག་པ་སྤངས་ན་དེའི་ས་བོན་སྤངས་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དྲུག་
པ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་
བྱ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་
སྤྱད་དྲུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པ་གང་ཞིག་ །འདོད་སྤྱད་དྲུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་ཡིན་ན། འདོད་
སྤྱད་དྲུག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ། འདོད་སྤྱད་དྲུག་པ་ཡིན་ན། འདོད་སྤྱད་དྲུག་པ་མངོན་གྱུར་པ་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མཛོད་ལས། །དེ་དགུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། །ཞེས་དང་། །རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི། འདོད་སྟོད་དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན། འབྲས་བུ་རིམ་རྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམས་གོ་ལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་ཐོད་བཞུལ་བའི་ཕྱིར་འོང་འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱན་ཞུགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཐོད་བཞུལ་བ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལས་ཐོད་བཞུལ་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་
མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཆེ་སྒྲ་མ་ལ་རྒྱན་ཞུགས་དང་ཕྱིར་འོང་གང་རུང་གི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱས་ནས།
ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་
ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དང་རྒྱད་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཁམས་གོང་གི་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་དང་། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་ཀྱི་ཕྱིར་མི་
འོང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་
ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་ལས། འདོད་
པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་པའི་འཕགས། །ཁམས་གཞན་དུ་ནི་འགོ་བ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་གཟུགས་ཁམས་སུ་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་ནས་ཁམས་གོང་
གི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆན་
ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་
ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱད་གཅིག་སྒྲངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་རྟེན་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤངས་ལས། ཉེར་འགྲོ་གཉིས་
ལས་ཕྱེ་པའི་དེ་དག་ནི་འདོད་རྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་གཟུགས་ཀྱི་ལྟར་ཉིང་མཆམས་སྐྱར་ནས་ཁམས་གོང་གི་

རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཆོས་ཅན།
མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བར་སྤྱིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ལྟ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱིད་པ་བར་དོ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མངོན་ལས། སྤྱིད་པ་བར་མ་འགྲོ་མ་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་གཞུགས་ཁམས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་ནས་གཞུགས་ཀྱི་
རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་སྤྱིད་ཅེ་མཐར་ཐུག་
འགོ་ཆོས་ཅན། གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞུགས་
མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡིན་ན། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་
ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
པའི་གཞུགས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་སྤང་ལས། དེ་ལྟར་
ན་འདའ་བ་བཞི་དང་གོང་འཕོ་སྟེ། ལྟ་ལ་ནི་གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱང་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་རྟེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།

ཁ་ཅིག་གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་སྤྱར་བར་འདའ་བ་དེས། གཞུགས་
ཀྱི་བར་སྤྱིད་གྲུབ་མ་ཐག་ཏུ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འདོད་པ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་

དབང་གིས་འཆི་འཕོ་བཞིན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་རྟོག་པར་སྟེ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་
པར་གཞག་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལས་
ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་འཆི་འཕོ་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་རྟོག་པར་སྟེ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་
ལས། ཅེ་གཅིག་སེམས་མེད་ལ་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གསུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་དེས། སྤང་འདས་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ནས་དང་པོར་ལྷག་མེད་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེས་གསུགས་ཀྱི་བར་
སྤྱད་ནས་ཤི་འཕོས་པ་དང་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསུགས་ཀྱི་བར་སྤྱད་ནས་འཆི་འཕོ་བཞིན་པ་ཡང་ཡིན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་རྟོག་པར་སྟེ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གང་ཟག་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྒྲིམ་ལམ་རྟོག་པར་སྟེ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་འཆི་འཕོ་བཞིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་སྟེ། མཛོད་ལས།
འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་བཅུང་སྟོམས་ལ། །ཅེ་གཅིག་སེམས་མེད་ལ་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེས་གསུགས་ཀྱི་བར་སྤྱད་ཀྱི་ལུས་ཉེན་དེ་དོར་བ་དང་སྤང་འདས་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གསུགས་ཀྱི་བར་སྤྱད་
ཀྱི་ཉེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསུགས་
ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་གསུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྤངས་ནས་སྤང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གསུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གསུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་

བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་གཞུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་གཅིག་
སྒྲངས་ནས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ་འདའ་བ་ཡིན་ན། གཞུགས་ཀྱི་སྟེ་སྲིད་གཅིག་
ཁོ་ན་ལེན་པས་མ་བྱུང་ཟེར་ན། དེ་བྱུང་བར་ཐལ། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་
བ་དེ་མཛོན་པར་འབྱུང་བྱེད་ཅམ་གྱི་ལས་དང་ལྡན། སྟེ་འདའ་བ་དེ་སྟེ་གནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་
དང་ལྡན། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་མི་ལྡན། བོང་འཕོ་དེ་གསུམ་ཀ་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་གཞུགས་ཁམས་སུ་སྟེ་བ་གཉིས་རྒྱུད་མར་སྒྲངས་ནས་
ཁམས་བོང་གི་རྟེན་ལ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་།
གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བོང་འཕོའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་
འོང་སྟེ་འདའ་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པ་ནས་
ཤི་འཕོས་གཞུགས་ཁམས་སུ་བར་སྲིད་གཅིག་སྟེ་སྲིད་གཅིག་དང་གཉིས་སྒྲངས་ནས་ཁམས་
བོང་གི་རྟེན་ལ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ་འདའ་བ་དང་། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་
འོང་བོང་འཕོ་གཉིས་མི་འགལ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་
འོང་སྟེ་འདའ་བ་དེ་སྟེ་གནས་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་ལྡན། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་
ལས་དང་མི་ལྡན། བོང་འཕོ་དེ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྤྱོད་གཉིས་རྒྱུད་མར་སྦངས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་སྤྱོད་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྤྱོད་གཉིས་རྒྱུད་མར་སྦངས་ནས་འོག་མིན་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་དེས་ཀྱི་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གནས་གཙང་དང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་དེས་ཀྱི་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་འགྲེལ་ལས། གོང་དུ་འཕོ་བ་དེ་དག་བར་སྐྱབས་སུ་ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་འདའ་རུང་བར་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་གང་ཞིག་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་བྱེད་པ། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་མི་བྱེད་པ་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་སྤྱོད་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེའི་ཕྱིར། ཏགས་ཕྱི་མ་དངོས། འདོད་ན། དེ་

ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་གཟུགས་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་གཞི་
མཐུན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་མྱོད་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ།།

གཞན་ཡང་། ཆེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་ལས་ཉམས་ངེས་ཀྱིས་ད་ལྟ་བསམ་གཏན་
སྤེལ་སྒོམ་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་གཟུགས་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་
འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ཆངས་ངེས་སུ་སྐྱེ་སྤྱོད་གཅིག་སྒྲངས། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་
འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་སྤྱོད་གཅིག་སྒྲངས་ནས། རྟོན་དེ་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉིད་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ གཟུགས་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་
འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་འཕར་བའི་མཆོན་ཉིད། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ཆངས་ངེས་སུ་
སྐྱེ་སྤྱོད་གཅིག་སྒྲངས། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་མི་ཆེ་བར་སྐྱེ་སྤྱོད་གཅིག་སྒྲངས། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་
འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་སྤྱོད་གཅིག་སྒྲངས་ནས་རྟོན་དེ་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉིད་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ །གཟུགས་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་
འཕོ་བྱེད་འཕར་གྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་
ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་ནས་མཐར་འོག་མིན་གྱི་རྟོན་ལ་མྱང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་
གཟུགས་ཉིད་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་

ན། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དུ་སྐྱེ་སྤྲིན་གཅིག་སྒྲུངས། དེ་ནས་ཤི་འཕྲོས་
འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་སྤྲིན་གཅིག་སྒྲུངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉིར་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕྲོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་འཕར་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་
དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་གཟུགས་ཁམས་སུ་
སྐྱེ་སྤྲིན་གཉིས་སྟེལ་མར་སྒྲུངས་ནས། གནས་གཙང་གི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
གཟུགས་ཉིར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕྲོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་བར་པ་
ལ། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དུ་སྐྱེ་སྤྲིན་གཅིག་སྒྲུངས། དེ་ནས་ཤི་འཕྲོས་
མི་གཏུང་བར་སྐྱེ་སྤྲིན་གཅིག་སྒྲུངས་དེ་ནས་ཤི་འཕྲོས་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་སྤྲིན་གཅིག་སྒྲུངས་ནས་
རྟེན་དེ་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉིར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕྲོ་འོག་མིན་
མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྤྲིན་གསུམ་སྟེལ་མར་སྒྲུངས་ནས། གནས་
གཙང་གི་རྟེན་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉིར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕྲོ་འོག་
མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་སོ།
ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཉིར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དེ། འཕར་བ་མ་ཡིན་
ཟེར་ན། དེ་འཕར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕར་བ་དེ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅ
བར། འཕར་གསུམ་སྤྲིན་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཟུགས་ཉིར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕྲོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ལ། ཆགས་
བྲལ་སྡོན་སོང་གིས་བྱུང་ཟེར་ན། དེ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་གཞི་
མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་སྤང་ལས། མཐར་གྱིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་འདི་དག་རྒྱང་བ་
ནི་ཤིན་ཏུ་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་སྡོན་སོང་གིས་

ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་
 ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤྱོད་ལ་དུ་ཕྱིར་
 མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས་པས་ཁྱབ་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་
 འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པས་ཁྱབ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྤྱི་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་
 པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲིམ་

༥ ཁ་ཅིག་ ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲིམ་ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་འོང་གནས་
 གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་
 ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྤེལ་སྒྲིམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལས། དང་པོར་བཞི་
 པ་སྤེལ་བར་བྱ། །ཞེས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྤེལ་སྒྲིམ་གྲུབ་རྗེས་སུ་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གསུམ་པའི་སྤེལ་སྒྲིམ་འགྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྤེལ་སྒྲིམ་ཡིན་
 ན། རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྤེལ་སྒྲིམ་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷག་བཙས་ཐུང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་མཐོང་ཆོས་ལ་

བདེར་གནས་ཀྱི་ཆོག་ས་པ་ལས་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྒྲུབ་སྒོམ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་སྒྲུབ་སྒོམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། འཁོར་བ་རྒྱན་གཙོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྒྲུབ་སྒོམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེ། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་མི་བྱེད་ཟེར་ན། དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་མི་གཡོ་བའི་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་མི་གཡོ་བའི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་གཡོ་བའི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་གཡོ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྒྲུབ་སྒོམ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་བསགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྤྲོད་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་མཛོད་འབྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་

བ་མེད། །སྲིད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྲིད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ བྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲ་བའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩུ་གཉིས་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་
གྱུར་པའི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ བྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་བྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་
གྱི་ལས་སུ་གསོག་པ་པོ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་བྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་
ལེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་སུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་འབྲ་བའི་ལས་དེ་བྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་
བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ བྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་གྱི་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་དེ། བྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་
གྱི་སྤང་པོ་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིར་མི་འོང་གནས་
གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲིན་ན། སེམས་
གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སྐྱེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱིས་
འབགས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིར་མི་འོང་སྤྲོན་སོ་
སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སྐྱེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་

ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད། ཕྱིས་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཙང་དུ་
སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆ་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་
པའི་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་ནམ་སྤོན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སྐྱེའི་ལུས་ཉེན་དེ་
ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུ་དེ་ཕྱི་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲོམ་རྒྱུ་དུ་གསུམ་སྤེལ་དེ་ལ་བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་བཅས་གཅིག་སྤེལ་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད།
འབྲིང་དུག་སྤེལ་ལ་ཡང་དེའི་སྤྱིང་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་
བཅས་གཅིག་སྤེལ་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པས་དེ་གཉིས་ལ་སྤེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་
པས། རྒྱུ་དུ་གསུམ་སྤེལ་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་ལ། འབྲིང་དུག་སྤེལ་རྒྱས་པས་བྱེད་པར་ཟེར་ན། དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུ་དུ་གསུམ་སྤེལ་རྒྱས་ཤིང་འབྲིང་དུག་སྤེལ་མི་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོན་འགྲེལ་ལས། དང་པོ་ལ་ནི་སེམས་གསུམ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཟག་
དེ་ལ་རྒྱས་པ་དེ་ཅམ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་ནམས་ལ་ཡང་བཛོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུ་དེ་ཕྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྤེལ་སྒྲོམ་གྱི་ནང་ཆོན་
དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་དེ། རྟོག་པའི་ཟག་
པ་དང་བཅས་བྲལ་གྱི་དོན་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུ་དེ་
བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུ་དེ་ཕྱི་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲོམ་དེ་ལ། རྒྱུ་དུ་གསུམ་སྤེལ། འབྲིང་
དུག་སྤེལ། ཆེན་པོ་དགུ་སྤེལ། ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྤེལ། ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅོ་ལྔ་

སྤེལ་བ་ནམས་སུ་ཡོད་པས། འབྲིང་དྲུག་སྤེལ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེན་དང་པོར་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་ཟག་མེད་རྒྱན་ལྡན་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་འདུག། །དེའི་རྗེས་ཟག་བཅས་རྒྱན་ལྡན་གཉིས་ལ་
སྟོམས་པར་འདུག། དེ་ནས་ཟག་མེད་རྒྱན་ལྡན་གཉིས་ལ་སྟོམས་པར་འདུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤེལ་
བར་བྱེད། གཞན་ནམས་ལ་ཡང་དེས་རིགས་འགྲེ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཛོད་
འགྲེལ་ལས། དང་པོ་ལ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་
དང་། སེམས་གསུམ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ནམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུར་
བར་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནས་གི་འཕོས་ཁམས་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་
སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་
བྱིར་མི་འོང་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་བྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་སྤྱོད་ཅེ་མཐར་ཐུག་
འགྲོ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་བྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ།
གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་གང་དུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་འགྲོ་བ་དེའི་གཟུགས་ཀྱི་དབྱིབས་འཛིན་པ་མེད་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་གཟུགས་མེད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་བྱིར་མི་འོང་བྱེད་འཐར་བ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་
ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་སྤྱོད་གསུམ་སྤེལ་མར་ལེན་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་གནས་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཁོ་ནར་གངས་ངེས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་བྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་མི་
འོང་། བྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞིའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེས་པའི་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱོད་པ་ལན་བདུན་
པ་བ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་

ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྲོད་དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་
སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག། ཕྱིར་མི་འོང་
འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབང་པོའི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་དབང་རྒྱལ་དད་
མོས་པ་དང་། དབང་རྒྱུན་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས། སྤང་བ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་
པའི་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། དེ་ལས་
གཞན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་དང་གསུམ་ཡོད། དེ་ལ་འཕགས་ཆོས་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་ན། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་དང་། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་
སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་གཉིས།

མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲོ་རྩལ་དུ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྲོད་དགུ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་
པས་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས། ཆགས་
བྲལ་སྒྲོན་སོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
མི་འོང་འབྲས་གནས། འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། འདོད་
པར་འཕགས་ཆོས་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་མར་བསྟེན་ནས་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། དེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་སྤྲོད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་

མི་འོང་འབྲས་གནས། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་
 ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས། གཞུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་
 ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི། ལུས་མངོན་བྱེད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་གཞུགས་ཁམས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་ནས་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་
 ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་
 མི་འོང་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་བར་འདའ་བ། སྐྱེ་འདའ་བ། གོང་འཕྲོང་
 གསུམ། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་གཞུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་མྱང་
 འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
 གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ། སྐྱར་བར་འདའ་བ། སྐྱར་བ་མ་ཡིན་པར་འདའ་
 བ། དུས་ལྷན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འདའ་བ་དང་གསུམ། གཞུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་དང་པོར་གྲུབ་པའི་
 དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་
 འདའ་བ། དང་པོའི་མཆན་གཞི། གཞུགས་ཀྱི་བར་སྲིད་གྲུབ་ནས་སྐྱེ་སྲིད་འཆོལ་བའི་སྤང་བ་ལ་
 མ་ཞུགས་ཅམ་དུ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ།
 གཉིས་པའི་མཆན་གཞི། དེ་གང་ཞིག་སྐྱེ་སྲིད་འཆོལ་བའི་སྤང་བ་ལ་ཞུགས་ནས་མྱང་འདས་
 མངོན་དུ་བྱེད་པ། གསུམ་པའི་མཆན་གཞི།

འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་མྱང་འདས་
 མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་
 བའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་ཅམ་ནས་འདའ་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
 མེད་པར་འདའ་བ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་འདའ་བ་དང་གསུམ། གཞུགས་ཀྱི་
 སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་པའི་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཞུགས་ཉེར་འགྲོའི་
 ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་འདའ་བ། དང་པོའི་མཆན་གཞི། འབད་ཚུལ་རགས་པ་མེད་པར་མྱང་འདས་མངོན་

དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ་འདའ་བ། གཉིས་པའི་མཆན་གཞི། འབད་ཚྭ་ལ་
རགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ་འདའ་
བ། གསུམ་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན་ནོ། །འབད་ཚྭ་མེད་པར་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སེམས་
ཅན་མི་སྲིད་དེ། འབད་ཚྭ་མེད་པར་སྒྲོམ་ལམ་རྩི་རྩུ་བྱའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་
པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་
སྤངས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྟེ་སྲིད་གཉིས་བརྒྱད་མར་སྤངས་ནས་ཁམས་
གོང་གི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་ཉེར་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དེར་གྱུར་པའི་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་
སྲིད་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཉིས། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྟེ་སྲིད་གཉིས་
བརྒྱད་མར་སྤངས་ནས་གནས་གཅང་གི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉེར་
འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་འཕར་བ་དང་།
བྱེད་འཕར། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་གཟུགས་
ཁམས་སུ་སྟེ་སྲིད་གཉིས་ཅམ་བརྒྱད་མར་སྤངས་ནས་གནས་གཅང་གི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་
དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ། དང་པོའི་མཆན་
ཉིད། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྟེ་སྲིད་གསུམ་སྟེ་ལ་མར་སྤངས་ནས་གནས་
གཅང་གི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་
མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི་སྟོགས་སྲ་མའི་མཆན་ཉིད་ལྟར་
ཡིན་ནོ། །གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད་སྟོགས་སྲ་མ་དང་མཚུངས་སོ། །འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕོས་
གཟུགས་ཁམས་སུ་སྟེ་སྲིད་གཉིས་བརྒྱད་མར་སྤངས་ནས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་

གོང་འཕོ་སྤྱི་ཅེ་མཐར་ཐུག་འགྲོའི་མཚན་ཉིད།

ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲོམ་དེ་ལ། སྐྱོར་བ་
དང་། དངོས་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྐྱོར་བ་ལ། ཅོམ་བ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་
པོ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྒྱན་ལྡན་ལ་སྒྲོམས་པར་འབྱུག། །དེའི་རྗེས་ཟག་
བཅས་རྒྱན་ལྡན་ལ་སྒྲོམས་པར་འབྱུག། །དེ་རྗེས་ཟག་མེད་རྒྱན་ལྡན་ལ་སྒྲོམས་པར་འབྱུག་པའི་
ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པར་བྱེད། དངོས་གཞི་ལ་ཡང་ལྗང་ཡོད་དེ། རྒྱང་དུ་གསུམ་སྤེལ། འབྲིང་དུག་སྤེལ།
ཆེན་པོ་དགུ་སྤེལ། །ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྤེལ། ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྤེལ་རྣམས་
སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་
མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཟག་བཅས་གཅིག་སྤེལ་བ། རྒྱང་དུ་གསུམ་སྤེལ། དེ་ཉིད་དུག་ཏུ་སྤེལ་བ་
འབྲིང་དུག་སྤེལ། དེ་ཉིད་དགུ་སྤེལ་བ་ཆེན་པོ་དགུ་སྤེལ། དེ་ཉིད་བཅུ་གཉིས་སྤེལ་བ་ཤིན་
ཏུ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཉིས་སྤེལ། དེ་ཉིད་བཅོ་ལྔ་སྤེལ་བ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བཅོ་ལྔ་སྤེལ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲོམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་
བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་དང་།
ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
ཟག་བཅས་སྤྱི་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་ན། དང་པོར་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་
གཞི་དེ་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་སོགས་བཞི་པ་ལ་ལྟོས་པའི་སྐྱོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་
ཞིང་ཞི་ལྷག་ཆ་སྒྲོམས་པས་སྤེལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲོམ་ལ་ལྡར་གངས་ངེས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲོམ་གྱི་
དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་དེ་ལ་གནས་གཙང་མ་ལྡར་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་

དེས་སྒྲོན་སོ་སོ་སྒྲེ་བོའི་གནས་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སྒྲེའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་
འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་སྒྲེལ་སྒྲོམ་བྱས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་
རྒྱར་འབྲུར་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ལས་དེ་ཉིད་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་བསགས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། འབགས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྤྲི་བྱི་མའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་
གསོག་པ་མེད་པ་གོང་དུ་བསྐྱབས་བཞིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་གཟུགས་མེད་དུ་ཉིང་མཆམས་སྒྱར་ནས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་
ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཙན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་། གཟུགས་མེད་ཉིང་འགྲོའི་
ཕྱིར་མི་འོང་གི་མཆམ་ཉིད། དེ་ལ་དེར་རྒྱར་པའི་སྒྲིས་ཙམ་ནས་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
མེད་པར་འདའ་བ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་འདའ་བ། གོང་འཕོ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
བཞི་ཡོད། གོང་འཕོ་དེ་ལ་ཡང་། འཕར་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་གཉིས་ཡོད།
འགོག་སྒྲོམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་གྱི་མཆམ་ཉིད།
མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་
ཆོས་ཞིའི་མཆམ་ཉིད།

གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་ཆངས་རིགས་སུ་བར་སྤྲིད་
གཅིག་སྒྲུངས། སྒྲེ་སྤྲིད་མ་སྒྲུངས་པར་ཤི་འཕྲོས་ནས་ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དུ་བར་སྤྲིད་གཅིག་
སྒྲུངས། སྒྲེ་སྤྲིད་མ་སྒྲུངས་པར་ཤི་འཕྲོས་ནས་མི་ཆེ་བར་བར་སྤྲིད་གཅིག་སྒྲུངས་རྟེན་དེ་ལ་མུང་
འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཙན། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྲིད་གཅིག་ཁོ་ན་སྒྲུངས་ཏེ་
རྟེན་དེ་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཉིང་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་སྤྲིད་ཁོ་ན་སྒྲུངས་ནས་རྟེན་དེ་ལ་མུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཉགས་དེར་ཐལ། ཆོས་ཙན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིའི་བར་སྤྲོད་སྒྲངས་སྐྱེ་སྤྲོད་མ་སྒྲངས་བར་གྱི་འཕོས་ནས་
ལྷའི་བར་སྤྲོད་སྒྲངས། དེ་ནས་ལྷ་གཞན་གྱི་སྐྱེ་སྤྲོད་སྒྲངས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཅི་སྟེན་ལྟོག་གོ། དེ་ན་
གནས་པས་ཀྱང་ལས་གསོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གསུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་འཕར་བ་ལ། སྐྱེ་སྤྲོད་གཉིས་སྟེལ་མར་ལེན་པ་
དང་། བྱེད་འཕར་ལ་སྐྱེ་སྤྲོད་གསུམ་སྟེལ་མར་ལེན་པས་མ་བྲལ་བར་ཐལ། བར་སྤྲོད་གཉིས་སྟེལ་
མར་ལེན་པ་དང་། གསུམ་སྟེལ་མར་ལེན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ་གོ། འདོད་
མི་རྒྱས་སོ།།

ཁ་ཅིག་འགྲོ་བ་ལ་རིགས་ལྷའམ་དུག་ཏུ་གྲངས་མ་ངེས་བར་ཐལ། སྤྲོད་པ་བར་དོ་བ་དེ་འགྲོ་
བ་རིགས་ལྷ་པོ་གང་རུང་ཡང་མིན། རིགས་དུག་པོ་གང་རུང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ།
འོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ། འོངས་སྐུ། སྐུ་ལྔ། རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་གསུམ་དུ་གྲངས་མ་ངེས་བར་ཐལ།
མཚན་བཟང་པོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་པོ་དེ་དེ་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
འདོད་མི་རྒྱས་སོ།།

ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྟེལ་སྟོམ་གྱི་ནང་ཚན་
དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་
ལེན་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྟེལ་
སྟོམ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་སྟེ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་
གཞི་སྟེལ་སྟོམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཟག་མེད་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ།

ཁ་ཅིག་ ཁམས་གོང་མའི་ལས་ཀྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པ་

ཡོད་པར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་སྡོན་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སོ་སྐྱེའི་
 རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་དེས། གནས་གཙང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་
 འཕེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅེ་བར་འདོད་མི་རུས་
 ཉེ། ཁམས་གོང་གི་ལས་ལ་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་སྒྲུབ་སྒོམ་གྱི་ནང་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་
 གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་དང་། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།
 ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ གཟུགས་ཉེར་འགྲུའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གནས་ཐམས་
 ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དེ། འཕར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཁམས་
 གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་རིམ་གྱིས་བརྒྱུད་ནས་མཐར་འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་སྤང་འདས་མངོན་དུ་
 བྱེད་པ་གང་ཞིག་ཆངས་ཆེན་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།
 ཁྲལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆངས་ཆེན་དང་འདོད་ཁམས་གཉིས་ཕྱིར་མི་འོང་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་
 མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་གང་ཞིག་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་སྤངས་པར་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་
 བྱེད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་འཕར་བས་མ་ཁྲལ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ་བོ།

ཁ་ཅིག་ ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་
 གི་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་དུ་འཕྲེན་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་དང་འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་ཕྱིར་མི་
 འོང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པར་འཕགས་ཆོས་སྐྱེ་བ་བརྒྱུད་མར་བསྟེན་

ནས་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱས་པའི་འགོག་
སྟོམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
དགྲ་བཅོམ་པའི་གནས་དེ་ལ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ཡོད་པ་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཐོང་ཆོས་
ཞི་དེ། ཕྱིར་འོང་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད། རྒྱན་ཞུགས་ལ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་
མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱིར་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཡང་ཡོད། རྒྱན་ཞུགས་མཐོང་ཆོས་ཞི་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་དེ་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འོང་དང་། རྒྱན་
ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རང་ཉིད་བསགས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་མཐོང་
ཆོས་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་སོ།

ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མཛོན་བྱེད་དང་། འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་གྱུར་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་
གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འགོག་སྟོམས་དང་པོ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེན་མི་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་
ཐོབ་དགོས་པ་གང་ཞིག འགོག་སྟོམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་འདོད་ལྡིམ་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། འགོག་པ་དང་པོ་མིའི་ནང་དུ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། གཙུ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ།

ཁ་ཅིག་གཞུགས་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགོ་གནས་ཐམས་
ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དེ། གཞུགས་ཉར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགོ་ལ།
འཕར་བ་དང་། བྱེད་འཕར་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་འཕར་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འཕར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསུམ་དུ་
བྱེ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་

པའི་ཁྲོ་བ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་
ཐལ། ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
ཅ་ཉོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉེ་ཉོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་ཆངས་རིས་སུ་སྐྱེ་སྤྲིན་གཅིག་སྒྲངས། དེ་ནས་ཤི་འཕྲོས་
འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་སྤྲིན་གཅིག་སྒྲངས། རྟེན་དེ་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉར་འགྲོའི་
བྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཟུགས་ཉར་འགྲོའི་བྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་
མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་འཕར་བའི་མཆན་ཉིད་དང་། འདོད་པ་ནས་ཤི་འཕྲོས་ཆངས་རིས་སུ་སྐྱེ་
སྤྲིན་གཅིག་སྒྲངས། དེ་ནས་ཤི་འཕྲོས་མི་ཆེ་བར་སྐྱེ་སྤྲིན་གཅིག་སྒྲངས། དེ་ནས་ཤི་འཕྲོས་འོག་
མིན་དུ་སྐྱེ་སྤྲིན་གཅིག་སྒྲངས། རྟེན་དེ་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉར་འགྲོའི་བྱིར་
མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་གཟུགས་ཉར་འགྲོའི་བྱིར་མི་འོང་གོང་འཕོ་འོག་མིན་
མཐར་ཐུག་འགྲོ་བྱེད་འཕར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་སོགས་ལས་
དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མཆན་གཞི་ལ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་བཏགས་
ནས་བསྟན་པ་ཅུ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས།

༩ བཞི་པ་དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་འབྲས་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་སྤྲིན་ཉོན་དགྲ་པ་སྤངས་པས་
རབ་དུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་བྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་ཉན་ཐོས། དགྲ་བཅོམ་
ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་བྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་
པའི་ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ།

ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་
 ཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཉན་ཐོས་ཆོག་ལས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་
 དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་ཞུགས་པའི་གང་ཟག། དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་
 དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་རྒྱ་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
 ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་ཆོས་ཅན་གྱིས་སྐྱབ་གོ། །

རང་ལུགས་ལ། སྲིད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་
 ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཞུགས་པའི་གང་ཟག། དག་བཅོམ་ཞུགས་པའི་
 མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབང་པོའི་སློན་སྤྱོད་དེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་དབང་རྒྱུ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་།
 དབང་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས། སྤང་བྱ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་སློན་སྤྱོད་དེ་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་
 བའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ་གཉིས་ཡོད། འདོད་
 པའི་སས་སྤྱུས་ཀྱི་སློན་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་དང་། སྲིད་ཅེའི་སས་བསྤྱུས་ཀྱི་སློན་
 སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་དེ་རྒྱུ་དེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་
 ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་
 སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་བཙོན་བཞིན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་
 བའི་དག་བཅོམ་ཞུགས་པ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད།

དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆོམས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། དང་པོ་རྒྱ་ཞུགས་འབྲས་གནས་བྱང་པར་
 ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་ནས། སྲིད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལས་ལ་གནས་ཀྱི་
 བར་དུ་ཡོད། གཉིས་པའི་ས་མཆོམས་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་བྱང་པར་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོབ་

པ་ནས་སྤྱིད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད།

དགྲ་བཅོམ་ཞུགས་པའི་སྤངས་ཉོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། སྤངས་པའི་བྱད་པར་སྤྱིད་ཉོན་
བརྒྱད་པ་སྤངས་མ་སྤངས་ཅི་རིགས་ཡོད། དགུ་པ་ངེས་པར་མ་སྤངས་པས་བྱུང་། ཉོགས་པའི་
བྱད་པར་དེ་དག་གི་གཉིན་པོར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། སྤྱིད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའི་
གང་ཟག དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་ས་དབྱེ་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་དགྲ་བཅོམ་དང་། སྤང་བྱ་
རིམ་བརྒྱད་པའི་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཡོད། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཚུང་
དུའི་ཚུང་དུ་དང་། སྤྱིད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྒྲིམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཚུང་དུའི་ཚུང་དུ་གཉིས་ཅིག་
ཅར་དུ་སྤངས་པའི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་སྤངས་
པའི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པའི་དགྲ་བཅོམ་
འབྲས་གནས་ལ་འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། ཆགས་
བྲལ་སྡོན་མོང་གི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་
འབྲས་གནས་དེ། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་རིམ་བརྒྱད་པའི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་
གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་རིམ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་
པའི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་རིམ་
བརྒྱད་པའི་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
འོང་དང་རྒྱན་ཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། དགྲ་བཅོམ་འབྲས་གནས་ལ་དབང་པོའི་སྒྲིན་ས་དབྱེ་ན།
དབང་རྩལ་དུས་སྦྱོར་བ་དང་། དབང་ནོན་དུས་མི་སྦྱོར་གཉིས། ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་ས་

དབྱེ་ན། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཡོད། མངོན་ཤེས་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་རྒྱན་བཅས་དང་རྒྱན་མེད་གཉིས་ཡོད།

དབང་རྒྱལ་དུས་སྒྱིར་བ་དེ་ལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན། འཆི་བར་སེམས་པ་བ། རྗེས་སུ་སྤང་བ་བ། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ། རྟོགས་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་དང་ལྔ། དེ་དག་གི་མཆན་གཞིའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བདག་བསད་ཀྱང་རུང་མ་བསད་ཀྱང་རུང་། འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་བསྐྱངས་ཀྱང་རུང་མ་བསྐྱངས་ཀྱང་རུང་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་ངེས་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་རྒྱལ། དང་པོའི་མཆན་གཞི། བདག་བསད་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལས་མི་ཉམས་ཤིང་། བདག་མ་བསད་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་ངེས་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་རྒྱལ། གཉིས་པའི་མཆན་གཞི། བདག་མ་བསད་ཀྱང་འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་བསྐྱངས་ན། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལས་མི་ཉམས་ཤིང་འདོད་ཡོན་ལ་སེམས་མ་བསྐྱངས་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་ངེས་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་རྒྱལ། གསུམ་པའི་མཆན་གཞི། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལས་མི་ཉམས་ཀྱང་། ཆེ་དེ་ལ་དབང་རྟོན་དུ་འཕོ་མི་རྒྱས་པའི་དགྲ་བཅོམ་དབང་རྒྱལ། བཞི་པའི་མཆན་གཞི། ཆེ་དེ་ལ་དབང་རྟོན་དུ་འཕོ་རྒྱས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་རྒྱལ། ལྔ་པའི་མཆན་གཞི།

འགོག་སྒྲོམས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་དགྲ་བཅོམ། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པའི་མཆན་ཉིད། འགོག་སྒྲོམས་མ་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ། ཤེས་རབ་རྒྱུད་པས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགྲ་བཅོམ་པའི་མཆན་ཉིད། མངོན་ཤེས་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ། དགྲ་བཅོམ་པ་རྒྱན་བཅས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མངོན་ཤེས་མ་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ། དགྲ་བཅོམ་པ་རྒྱན་མེད་ཀྱི་

མཆོན་ཉིད། དགྲ་བཙེམ་པའི་རྟོགས་པ་ལས་ཉམས་པ་མེད་དེ། དགྲ་བཙེམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤངས་པ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། །སྤང་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དགྲ་བཙེམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ལས་ཉམས་པའི་གང་ཟག་མེད་པས་བྱམ་ཟེར་ན། དགྲ་བཙེམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དགྲ་བཙེམ་པ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་དགེ་འདུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཀྱི་མིང་ཅན་ནས་བཟུང་སྟེ། བསེ་རུ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིང་ཅན་གྱི་བར་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ལ་མཆོན་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ཞེས་མིང་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་སྤངས་རྟོགས་ཆོས་མཐུན་ཅུང་ཟད་ཅི་རུང་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བྱིས་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་བྱང་འཕགས་རྣམས་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་མིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པར་འདོད་པ་ལ་ལུང་རིགས་མཐའ་ཡས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཇུག་པའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱད་པད་མ་དཀར་པོའི་སྤེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། ། །

༥ མཁས་དང་གྲུབ་པ་ཀུན་གྱི་ཟུར་ཕྱད་ལ། །ཞབས་སེན་རྒྱ་ཆོས་འགོད་མཁས་བསྟན་དར་
བའི། །རྣམ་དག་གསུང་རྒྱན་དཔེ་དོན་དག་འདུན་གྱི། །ཞུགས་གནས་བྱུང་བར་གསལ་བྱེད་ཐལ་
འཕྲེང་འདི། །ཐར་འདོད་སློབ་གསལ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། །གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྤྲོ་བའི་
མཁས་པའི་ཕྱལ། །སེར་སྦྱང་དཔོན་སློབ་སློམ་འཕོར་ཞལ་སྤྲོ་ནས། །སྦྱིན་པ་ཀུན་དགས་རབ་
དཀར་ལྷག་བསམ་ཕྱིར། །མཐུན་པའི་རྒྱ་ཆོགས་དང་བཅས་བར་གྱི་གཞི། །བསྦྱོར་བའི་དགོ་
མཐུས་འཇམ་མགོན་རིང་ལུགས་མཆོག། །བཤད་དང་སྦྱབ་པས་ཡུན་དུ་གནས་པ་དང་། །འགྲོ་
ཀུན་པན་བདེས་ཏྲག་ཏུ་འཆོ་བར་ཤོག། །བྱུང་བར་ཐོས་བསམ་ནོར་བུའི་སྤྲིང་མཆོག་ཅེས། །མཉན་
ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཆེན་ལྷའི་འདུས་སྡེ་འདི། །ཚུལ་ལྡན་ཐོས་སློམ་རྟེན་དང་བཀུར་སྟོར་བཅས། །སྤྲིད་
མཐའི་བར་དུ་མི་ཉམས་འཕེལ་གྱུར་ཅིག། །དཔར་དང་ཡི་གེའི་འདུ་བྱེད་མཁན་ལ་སོགས། །ཚུལ་
འདིར་འབྲེལ་ཐོག་ཀུན་ཀྱང་ཆེ་རབས་སུ། །རྒྱལ་བསྟན་ཐབ་མོར་འདུག་པ་ལྟར་སྤངས་ཏེ། །རིང་
མིན་སྤྱོ་བཞིའི་ས་ལ་རེག་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཁས་གྲུབ་བསྟན་དར་བའི་གསུང་རྒྱན་དགོ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་
དགྱེད་འདི་བཞིན་སེར་སྦྱང་དཔོན་སློབ་སྦྱིན་པ་ཀུན་དགའ་ནས་རྒྱ་སྦྱོར་མཇེད་དེ་དཔར་དུ་བསྦྱོར་
བའི་བར་བྱང་སློན་ཆོག་ཅིག་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྲུལ་མིང་སློབ་ཐང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་
རྒྱལ་གྱིས་སྤྲར་བ་ཇ་ཡུམ། །

༡༡། །མཁས་བྱ་བ་སྤྱོད་པའི་ཁྱུ་མཆོག་དག་འདུན་བསྟན་དར་བ་
ཆེན་པོའི་གསུང་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

སྟོམས་འཇུག་གི་རྟེན།

༡༡། །གཉིས་པ་ལ། སྟོམས་འཇུག་གི་རྟེན་བཤད་པ་དང་། བརྟེན་པ་སྟོམས་འཇུག་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་བཤད་པ་དང་། སེམས་རྟེན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
ངན་སོང་གསུམ་དང་ཆེ་དེ་ལ་ཆོས་སྤོང་དང་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་སྟོབས་ཆེན་བསགས་ལ་མ་
སྦྱངས་པ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་བྱང་གི་སྤྱོད་མེད་སྟན་པ་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་
དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྟའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གསར་
དུ་སྦྱེ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་ཞི་ལྷག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་སྦྱེ་བའི་རྟེན་དུ་གསུང་རབ་
དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། ངན་སོང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ལ་
སྟོམས་འཇུག་དེ་དག་གསར་དུ་མི་སྦྱེ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་ཞི་ལྷག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་
སྦྱེ་བ་ལ་མི་ཁོམ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། མི་ཁོམ་པ་ཡིན་ཏེ། ངན་སོང་གསུམ་དང་ཆེ་དེ་ལ་
མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་སྟོབས་ཆེན་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ཤས་ཆེན་
པོས་བསྐྱིབས། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་རྣམས་ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པ་ཤས་ཆེན་པོས་བསྐྱིབས། བྱང་
གི་སྤྱོད་མེད་སྟན་པ་རྣམས་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ཤས་ཆེན་པོས་བསྐྱིབས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། འོག་སའི་རྟེན་ལ་གོང་སའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་སྦྱེ་ཡོད་ཀྱང་། རང་སའི་

རྟེན་ལ་རང་སའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་སྐྱེ་མེད་
 དོ་ཞེན་མི་འབྲད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་གསར་སྐྱེ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་པའི་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་སྲིན་གྱི་སྤང་བོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་པ་རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། འདོད་པའི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་ཁ་མའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་
 སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་
 དངོས་གཞི་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས་ཅི་ཡང་
 མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མངོན་ལས། སྲིད་ཅེའི་
 འཕགས་པས་ཅི་ཡང་མེད། །མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་
 གིས་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་མངོན་པའི་ལྷགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་
 འོང་དེས་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། དེས་ཅི་ཡང་
 མེད་མན་ཆད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་འདས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཡང་འདོད་པ་ཁམས་དང་སྲིད་ཅེ་ན། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་
 སྤངས། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་འདི་
 ལ་འགལ་བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་
 རང་དང་ནི། གོང་སའི་རྟེན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ།
 དེའི་དོན་ནི་རང་སའི་དངོས་གཞི་ལས་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་འོག་སའི་དངོས་གཞི་གསར་དུ་ཐོབ་
 པ་མེད་པ་དེ་གཞུང་དེའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་
 དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་རྟེན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིས་བྱུང་བའོ་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ལུས་རྟེན་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་སེམས་རྟེན་ལ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གསར་དུ་ཐོབ་དགོས་ཀྱི་དེའི་རྟེན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐོབ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་ཡང་དེ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཅ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དད་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཐལ། དེའི་སེམས་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བསྐྱབས་ཟེན། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཐལ། དེའི་སེམས་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཉམ་གཞག་གི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒོ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བལྟ་

པའི་རྣམ་ཐར་དུ་ཐལ། དེའི་སེམས་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཉེ་སྤང་ལས། བསམ་གཏན་ནམ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་
 དེའི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། གཟུགས་ལུལ་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ལེགས་བཤའ་གསེར་སྤང་ལས།
 འོ་ན། རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཚུལ་ཇི་འདྲ་བ་ཞེ་ན། འདི་ནི་མཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་རྟེན་པ་
 དང་ས་བོན་ལས་སྟུ་གུ་སྟེ་བ་དེ་ལ་རྟེན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བརྟེན་པར་
 བཤའ་བ་དེ་རྣམ་པ་གང་དང་གང་གི་ངོ་བོར་སྟེས་པ་ལ་རྟེན་པའི་ཐ་སྟན་བྱས་པ་སྟེ། ཚུལ་འདི་ནི་
 ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་རིགས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་
 རོན་ནི། མངོན་ཤེས་དང་དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་གཉིས་པོ་དེ་
 མཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་བརྟེན་པ་དང་། ས་བོན་ལས་སྟུ་གུ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྟེན་
 བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྟུབ་པའི་མངོན་ཤེས་ཡིན་ན་
 བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པས་བྱུང་བས་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྟུབ་པའི་ལམ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་རོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་སེམས་རྟེན་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་སྟུར་
 བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུའི་ཡིད་བྱེད་དེ། རང་གི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་ཉིར་བསྟོགས་སྟུར་བ་མཐར་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་
 བསྟོགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་དེ། དེའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 ཉིར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་
 པའི་ཡིད་བྱེད་དགུ་བ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བའི་ཕྱིར།

རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན།

༥ གཉིས་པ་བརྟེན་པ་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་དོགས་པ་དབྱད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བཤད་པ། འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ།

ཁ་ཅིག་རང་གི་འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་འོག་ས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བཟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་གི་འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བཟེན་པའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིད་བསྟོགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིད་བསྟོགས་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འོན་དེ་འདོད་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུ་ཞུགས་དེས་འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་

བར་ཐལ། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་མྱང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་གང་ཞིག དེ་འདོད་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་འདོད་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱི་ ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཡང་འདོད་པ་
ཁམས་དང་སྤྲིད་ཅེ་ན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་བྱི།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་ས་བྱག་མེད་བར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
མི་ལྟོགས་མེད་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱི།

ཁ་ཅིག ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་རང་གི་འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་
ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བཞིན་པའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་
ལྡན་དང་བཅས་པ་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་
གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ནས་མཁའི་ཉེར་བསྟོགས་ཆོས་ཅན།
མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་བྱིར་བྱི་ དེར་ཐལ། ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་རང་གི་འོག་ས་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་ བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱི་
གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་
ཀྱི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱི་ དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་
ཡིན་པའི་བྱིར་བྱི་ འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱི་ དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེའི་བྱིར་བྱི་

གཞན་ཡང་། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་བྱིར་བྱི་ དེར་ཐལ། དེ་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བཞིན་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱི་ འདོད་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་
གང་ཟག་འཁོར་བའི་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་བྱེད་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་བྱི་

རང་ལུགས་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྐྱེ་བ། གངས་
 དེས། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་ལྷ། དང་པོ་ལ། དམིགས་པ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 རས་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བའི་སྟོན་སྟེན་བཞག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་ བསམ་
 གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྦྱེ་བ་
 ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་
 གི་བསམ་གཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་
 འཇུག་སོགས་བཞི་ཡོད།

གསུམ་པ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་བསྐྱེ་བ་རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས་
 དང་། རྟོག་མེད་དཔྱོད་ཅུམ། རྟོག་མེད་དཔྱོད་མེད་དང་གསུམ་དུ་འདྲུ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 དངོས་གཞི་ཅུམ་པོ་དེ་དང་པོ་དང་། དེ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་གཉིས་པ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་ཡན་ཆད་རྣམས་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ། གངས་དེས་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་བཞིར་གངས་དེས་ཏེ།
 ཡིད་འབྱུང་བྱ་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་རགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་བཞིར་གངས་དེས། གང་
 དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་བཞིར་གངས་དེས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་རགས་པ་དེ་ལ་ཆོར་བ་ཡིད་མི་བདེ། སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་དབང་པོ། ཆོར་བ་
 ཡིད་བདེ། བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་བཞི་ཡོད་པས། དང་པོ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དུ་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་བཞག་པ་ནས། བཞི་པ་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དུ་བསམ་
 གཏན་བཞི་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ལ་ཆགས་པ་དང་
 བྲལ་བྱེད་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལྷ་པ་མི་འདྲིའུ་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཆོར་བ་བཏང་
 སྟོམས་དེ་ཁྱབ་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱིས་དེ་ལ་ཆགས་པ་

དང་བཅས་པ་མི་རྒྱུས་པས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བཅས་བྱེད་དུ་ཟག་མེད་བདེན་པའི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་
ལམ་གསུངས་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སོ་སྦྱེའི་རྒྱུད་ལ་ཆོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་དབང་
སོ་མེད་ཀྱང་། དེས་སྤངས་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཆོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་གནས་ངན་ལེན་
དང་བཅས་པའི་བྱིར། བསྤྲུག་བ་ལས། ཅིའི་བྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་དབང་སོ་
མ་སྤངས་ཤེས་ན། སྤྲུལ་བ། དེ་ལ་དེའི་ཕྱོགས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བཅས་པའི་བྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གང་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་གནས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་བཞེར་བྱངས་ངེས་ཏེ། རྒྱ་སྟོམས་
འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་སོ་གསུམ་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་རིམ་པ་བཞེན་དུ་ཆངས་རིམ། ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན། ཆངས་ཆེན་གསུམ་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན།
རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་སོ་གསུམ་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་རིམ་པ་བཞེན་དུ་འོད་རྒྱུད། ཆད་མེད་འོད། འོད་གསལ་གསུམ་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན། གསུམ་པ་
རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་སོ་གསུམ་བསྟོམས་པ་ལས། དགེ་རྒྱུད། ཆད་མེད་དགེ་དགེ་རྒྱུས་གསུམ་དུ་
རིམ་པར་སྦྱེ་བ་ལེན། བཞི་པ་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་སོ་གསུམ་བསྟོམས་པས་རིམ་པ་བཞེན་དུ་སྦྱོན་
མེད། བསོད་ནམས་སྦྱེས། འབྲས་བྱ་ཆེ་བ་གསུམ་དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པར་བྱེད་པས་དེར་ངེས་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ལ།
ཁ་ཅིག་རྟོག་དཔྱད་གཉེན་སོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན། དགའ་བདེ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན།
ཉིང་རེ་འཛིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ བསམ་གཏན་
དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་
ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། རྟོག་དཔྱད་གཉེན་སོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་

འཐད་དེ། རྟོག་མེད་དཔྱད་ཅུང་མྱོམ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་རྟོག་དཔྱད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་དོན་དེ། ཁམས་གོང་
འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་བལྟ་བའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། དགའ་བདེ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་
ལྡན་པའི་དོན་དེ། རང་གི་འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཅུང་ལ་བྱེད་ན། མི་འཐད་དེ། བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡན་ལ་ཡང་ཁམས་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་སུ་བལྟ་བའི་གཉེན་
པོའི་ཡན་ལག་གྱང་ཡོད། རང་གི་འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གྱང་
ཡོད་པའི་བྱིར།

རང་གི་འོག་ས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། དེ་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པ་ལ་བྱེད་ན། མི་འཐད་དེ། བྱི་རོལ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་པན་
ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་མི་ལྡན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དེ་ཡང་འདོད་པ་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རང་གི་འོག་ས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་གང་
ཡང་རུང་བའི་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ བསམ་གཏན་
དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། དེའི་དངོས་གཞི་
གཉིས་ཡོད། ཉེར་བསྟོགས་དེ་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། རང་གི་འོག་ས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་
པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་དང་། དེར་གྱུར་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས།

ཞི་གནས་སྐྱབ་ཚུལ།

༥ གསུམ་པ་སྤེལ་སོ་སོའི་དོན་ལ། བསམ་གཏན་དང་སོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཞི་གནས་སྐྱབ་ཚུལ། བསྐྱབས་པའི་ཞི་ལྷག་གི་ངོ་བོ། །ཞི་ལྷག་གི་གོ་རིམ་སོགས་ལ་དབྱེད་
པ་དང་གསུམ། དང་སོ་ལ། གང་དུ་སྐྱབ་པའི་གནས་ཀྱི་བྱེད་པར། གང་གིས་སྐྱབ་པའི་ཉེན་གྱི་གང་
ཟག། གང་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པའི་དམིགས་པའི་བྱེད་པར། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲོམས་པས་
སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་སོ་ལ། དེའི་གནས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ།
ཟས་གོས་སོགས་ཆོགས་ཚུང་དུས་ཉིད་པ་དང་། ཆོས་རྒྱུ་སོགས་ཀྱིས་འཇིགས་པ་མི་འབྱུང་
བའི་གནས་བཟང་བ་དང་། ཉན་སོགས་མི་བསྐྱེད་པའི་ས་བཟང་བ་དང་། ལྷ་སྐྱོད་མཐུན་པའི་
གྲོགས་བཟང་བ་དང་། ཉན་མོ་སྐྱེ་བའི་འདུ་འཛིན་དབུན་པ་དང་། མཚན་མོ་ཚུ་སྐྱ་སོགས་ཀྱིས་
སྐྱེ་ཅོར་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། རྩོམ་ལྷན་གང་དུ་སྐྱབ་པའི་
ཡུལ། །ལེགས་པར་ཉིད་པ་གནས་བཟང་དང་། །ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་ག། །རྣལ་འབྱོར་
བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྷན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གང་གིས་སྐྱབ་པའི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ནི། །ཁས་སྦངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་
དང་ལྷན་ཞིང་། གང་སྒྲོམ་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་རྣམ་རྣམས་སོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་
པབ་པ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་དད་པ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་དེ་ཡིན་ཉེ། མཛོད་
ལས། ཚུལ་གནས་སོས་དང་བསམ་ལྷན་ལ། །སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱོར། །ཞེས་དང་། དཀོན་
བཅེགས་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ནི་གནས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་འཐོབ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་སོབ་ནས་
ཀྱང་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པར་བྱེད། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པ་འཐོབ། །ཡེ་ཤེས་
རྣམ་པར་དག་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གང་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པའི་དམིགས་པའི་བྱང་པར་ནི་བཞི་སྟེ། བྱང་པའི་
 དམིགས་པ། སྤྱད་པ་རྣམ་སྤྱོད་གི་དམིགས་པ། མཁས་པའི་དམིགས་པ། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱོད་
 གི་དམིགས་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། དཔྱོད་པ་དང་། མི་དཔྱོད་པ་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་
 གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ཚུལ་དང་པོ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གིས་དམིགས་པའི་སྒྲོ་
 རས་གནས་ཡོངས་སུ་བྱུར་པའི་དགོས་པ་བྱུང་པའི་དམིགས་པ་དང་བཞི། སྤྱད་པ་རྣམ་སྤྱོད་གི་
 དམིགས་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བའི་གང་ཟག་གིས་མི་སྤྲུག་པ་ལ་དམིགས་
 རས་སྒྲོམ་པ་དང་། ཞེ་སྤང་ཤས་ཆེ་བའི་གང་ཟག་གིས་བྱམས་པ་ལ་དམིགས་རྣམ་སྒྲོམ་པ་དང་།
 གཉི་སྤྲུག་ཤས་ཆེ་བས་ཉེན་འབྱེལ་ལ་དམིགས་པ་དང་། ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་གང་ཟག་གིས་
 ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེལ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་ཉོག་ཤས་ཆེ་བས་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱུ་ལ་དམིགས་
 རས་སྒྲོམ་པ་དང་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཁས་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་ལྷ་ཡོད་དེ། སྤང་པོ་དང་།
 ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆེད་དང་། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཉེན་འབྱེལ་དང་ལྷ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤྱོད་གི་དམིགས་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་ལོག་ལ་ཞེ་རགས་སུ་
 བལྟ་བ་དང་། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྤྱིར་ཞེ་གནས་ཅམ་ནི། དེའུ་དང་ཤིང་བྱ་སོགས་ལ་བཞེན་ནས་དམིགས་པས་འབྱུང་བྱུང་།
 འདིར་ནི་སྤང་བ་ཤད་པའི་དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་དང་། བྱང་པར་དུ་ལས་དང་པོ་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་གཟུགས་ལ་དམིགས་རྣམ་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་
 རས་སྒྲོམ་པ་ནི་ཆོགས་གསོག་སྤྱིར་སྤྱོད་མཐུ་ཆེ་ཞིང་། འཆི་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་རྗེས་བློ་དང་
 མི་འབྲལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། །མི་གང་བྱུང་པའི་རྒྱ་བ་བློ་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་
 མདུན་དུ་བྱུང་བ་རྟག་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། །གསེར་གྱི་ཁ་
 དོག་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ལས་ཀྱི། །འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་ཀུན་ནས་མཛེས་པ་སྟེ། །དམིགས་པ་དེ་ལ་གང་
 གིས་སེམས་འཇུག་པ། །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དེ་མཉམ་གཞན་ཅེས་བྲ། །ཞེས་དང་། སྒྲོམ་རིམ་

མཐའ་མ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཐོག་མར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་ཇི་ལྟར་
མཐོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་ཐོས་པ་ལ་སེམས་བཞག་ནས་ཞི་གནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་དེ་ཡང་གསེར་གཙོ་མའི་མདོག་བཞིན་དུ་སེར་ལ། མཚན་དང་དཔེ་
བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་པ། འཁོར་གྱི་ནང་ན་བཞུགས་ཤིང་། བབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
གྱི་དོན་མཛད་པ་རྒྱན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། དེའི་ཡོན་ཏན་ལ་འདོད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིང་བ་དང་
ཁོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བར་བྱས་ལ། ཇི་སྲིད་དུ་དེ་མདུན་ན་བཞུགས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་པོར་
མཐོང་བར་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བསམ་གཏན་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཉིང་རེ་འཛིན་
མ་འབྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་དམིགས་པ་སྤར་གྱི་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་དགོས་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་ལས།
དམིགས་པ་གང་རུང་གཅིག་དག་ལ། ཡིད་ནི་དག་ལ་བཞག་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དམིགས་པ་དེ་དག་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲོམ་པའི་ཆོ། ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་སེམས་ཀྱི་
གཏོད་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ལུས་རྣམ་སྤང་གི་ཆོས་བདུན་ལྟར་དུ་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་
ཤེས་བཞིན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིང་ཁོད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་སེལ་བའི་སྒྲོན་པ་གཏོད་པར་བྱེད་པའི་
བྱིར། ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེ་སྤྱོད་
ཞིང་སྒྲོད་ལམ་དེ་ལྟ་བུས་གནས་པས་ཉེས་སྒྲོད་ཀྱིས་མི་གོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞི་
གནས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་བླ་ཤེས་བཞིན་གཉིས་རྟེན་དགོས་ཏེ། དབྱ་མ་སྤྱང་པོ་ལས། ཡིད་
ཀྱི་སྒྲུང་པོ་ལོག་འགོ་བ། །དམིགས་པའི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ལ། །བླ་པའི་ཐག་པས་ངེས་བཅིངས་
ནས། །ཤེས་རབ་ལྷགས་ཀྱས་རི་དབང་བྱ། །ཞེས་དང་། སྒྲོམ་རིམ་བར་པ་ལས། བླ་པ་དང་ཤེས་
བཞིན་གྱི་ཐག་པས་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་ཆེ་དམིགས་པའི་སྤྱང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་གདགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱིང་ཁོད་སེལ་བའི་དོན་དུ་བླ་ཤེས་བཞིན་རྟེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱིང་ཁོད་

གཉིས་པོ་དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་མེད་སྟེ་བའི་བགེགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག བཞུགས་གཉིས་པོ་དེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཚྀད་པས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད། བྱིང་བས་གསལ་བྱའི་ངར་རམ་དམིགས་རྣམ་དམ་དུ་འཛིན་པ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་བྱིར།

བྱིང་ཚྀད་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་རྒྱུ་བཅས།

༥ བྱིང་ཚྀད་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ། རྣམ་པ། བྱེད་ལས། རྒྱ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཚྀད་པ་ནི། དམིགས་པ་ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་དམིགས་རྣམ་རྒྱུ་པའི་མཚན་མར་སྟོ་འདོགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ནི་སེམས་མ་ཞི་ཞིང་བྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་བའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་དང་། བྱེད་ལས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་ཏེ། གུན་ལས་བརྟམ་ལས། ཚྀད་པ་གང་ཞེ་ན། རྒྱུ་པའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་ཞི་བ་སྟེ། ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཙོད་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱིང་བ་ནི། འཛིན་སྟངས་ལ་དྲངས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་བྱའི་ངར་རམ་འཛིན་སྟངས་དམ་དུ་མི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། སྟོམ་རིམ་བར་པ་ལས། གང་ཆེ་དཔུས་འོང་ལྟ་བུའལ། ཐུན་པར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུའལ། མིག་བཙུམས་པ་ལྟ་བུར་སེམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གསལ་བར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་བྱིང་བར་རྒྱར་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོན་ཀྱང་སྤྲུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱིང་བ་ནི། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དྲངས་ཆ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་བྱའི་ངར་མེད་པས་སྤྱི་བ་ལུང་མ་བསྟན་དང་དགོ་བ་གང་རུང་ཡིན། སྤྲུགས་པ་ནི། བྱིང་བའི་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་གཏོ་སྤྲུག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་ལུས་སེམས་ལྟེ་ཞིང་ལུས་སེམས་ཉོག་

ཉོག་པོར་བྱེད་པའི་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ།
ཀུན་ལས་བརྟམས་ལས། ཟུགས་པ་གང་ཞེ་ན། གཏི་ཟུག་གི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་ལས་སུ་
མི་རུང་བ་ཉིད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་པའི་ལས་
ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱིང་ཚོད་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཁྲུང་པར་ཡོད་དེ། དབང་པོའི་སློ་མི་སློམ་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་
ཆོད་མི་རིག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁྲུང་པར་ཚོད་པ་ནི། ཉེ་དུ་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དང་། སློན་བཅེས་པ་དང་། སྐྱེག་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ། བྱིང་ཟུགས་གཉིས་ནི་
ལུས་སེམས་སྐྱ་བ་དང་། མི་དགའ་བ་དང་། བྱ་རྒྱུང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

དེ་དག་རི་ལྗར་སེལ་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱིང་བ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་
གསུང་ཟུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་ཀྱི་ཡོན་ཏན་པོའི་སློ་ནས་སེམས་གཟེངས་བསྟོད་
དེ་སེལ་བར་བྱེད། ཚོད་བ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་རན་སོང་གསུམ་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་བསམས་པའི་སློ་ནས་
སེམས་ཅུང་ཟད་སྤྲད་པའི་སློ་ནས་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་པོས་ཤེས་བཞིན་གཉིས་རི་ལྗར་བྱ་ཞེ་ན། པོས་པ་ནི་སྤར་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྟེན་པ་མེད་པར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སེམས་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ།
དེ་ཉིད་ལས། པོས་པ་གང་ཞེ་ན། འདིས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་བརྟེན་པ་མེད་པ་སྟེ་རྣམ་པར་
མི་གཡེང་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བ་འདད་ལས།
པོས་པ་ནི་དམིགས་པ་མ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བཞིན་ནི་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་སྟོན་
བྱུང་མ་བྱུང་རྟོག་པར་བྱེད་ཅིང་ངོ་མོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་པོས་ཤེས་བཞིན་གཉིས་པོ་དེ་དམིགས་པ་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་པ་ཅམ་དང་། བྱིང་ཚོད་བྱུང་
བ་ན་སེལ་བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་པོས་པས་དམིགས་པ་མི་བརྟེན་པར་བྱ་རེ་འཛིན་པ་དང་། ཤེས་

བཞིན་གྱིས་བྱིང་ཆོད་དང་པོར་སྐྱེ་བྱེད་པ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་
འགྲེལ་བཤད་ལས། དན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ནི་ཉེ་བར་གཏོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གཅིག་གིས་སེམས་
དམིགས་པ་ལས་མི་འཕྲོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་པས་སེམས་འཕྲོ་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ཞི་གནས་གསར་དུ་སྐྱབ་པའི་ཆེ། སེམས་གིས་ལྟོད་རན་པའི་སྒོ་ནས་སྒོམ་དགོས་
ཏེ། ཏ་ཅང་གིས་འག་ན་ཆོད་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ཏ་ཅང་ལྟོད་ན་བྱིང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། བཤགས་བསྟོད་
ལས། འབད་པས་འཇུག་ན་ཆོད་པ་འབྱུང་འབྱུང་ཞིང་། །དེ་སྟོད་ན་ནི་ཞུམ་པ་སྐྱེ་བར་འབྱུང་། །འདི་
ཡི་དབུ་མ་སྐྱབ་པའང་ཉེད་དཀའ་ན། །བདག་གིས་སེམས་དགྲུགས་པས་ནི་ཅི་ཞིག་བགྱི། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཞི་གནས་ཐོག་མར་གྲུབ་པའི་དུས་མཆོམས།

༥ དེ་ལྟ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་གྲུར་པའི་ཞི་གནས་སྐྱེས་
པའི་དུས་མཆོམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། ཡིད་བྱེད་དགུ་པ་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་པའི་ཡིད་
བྱེད་དེ་ལ། སེམས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟོབས་གྱིས་
ཤིན་སྐྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེས་མ་ཟེན་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཞི་གནས་དང་། ཕྱི་མ་དེ་ཤིན་སྐྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཅམ་གྱིས་ཟེན་ཡང་
བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་མ་ཟེན་པས་དེ་ཞི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་རྩི་སྤྱོད་སེམས་ལ་
དམིགས་པའི་སེམས་ནང་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིས་པ་ན། ལུས་ཤིན་ཏུ་སྐྱངས་པ་དང་སེམས་ཤིན་ཏུ་
སྐྱངས་པ་མ་ཐོབ་པ་དེའི་བར་དུ་ཡིད་ལ་བགྱིས་པ་དེ་ལ་ཅི་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ་ཞི་གནས་ནི་མ་

ཡིན་ཏེ། ཞི་གནས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་མོས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་
བྱལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལོན་སྤྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལོན་སྤྱངས་ལྷ་
མོས་ཟེན་པའི་བྱིར། ཉན་ས་ལས། དེའི་དང་པོ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཚུམ་པའི་ཆེ་
སེམས་ལོན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་། ལུས་ལོན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་། སེམས་དང་ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་
ནི་སྤྱོད་པ་སྟེ། བརྟག་པར་དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་འཕེལ་བའི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟོབས་ཀྱིས་ལོན་
སྤྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ། ཞི་གནས་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་རིམ་
བར་པ་ལས། དེ་ལྟར་ཞི་གནས་གོམས་པར་བྱས་པ་དེའི་ལུས་དང་སེམས་གང་གི་ཆེ་ལོན་ཏུ་
སྤྱངས་པར་གྱུར་པ་དང་རིམ་ལྔ་འདོད་པ་བཞིན་དུ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་དབང་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་
ཞི་གནས་འབྲུབ་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོན་ལུས་སེམས་ལོན་སྤྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་བྱད་པར་ཅན་དེ་རིམ་བུ་ཞི་ན། ལུས་དགེ་བའི་
ཕྱོགས་ལ་རིམ་ལྔ་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་མི་རུང་བའི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བའི་
ལུས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་རིམ་ལྔ་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་རུང་བའི་ལུས་ལས་རུང་བྱད་པར་ཅན་
དེ། ལུས་ལོན་སྤྱངས་དང་། སེམས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་རིམ་ལྔ་འདོད་འདོད་དུ་བཀོལ་དུ་མི་རུང་
བའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་བྲལ་བའི་སེམས་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་རིམ་ལྔ་འདོད་འདོད་དུ་
བཀོལ་དུ་རུང་བའི་སེམས་ལས་རུང་བྱད་པར་ཅན་དེ། སེམས་ལོན་སྤྱངས་བྱད་པར་ཅན་དུ་
འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བརྟས་ལས། ལོན་ཏུ་སྤྱངས་པ་གང་ཞི་ན། ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་
གནས་ངན་ལེན་ནམས་ཀྱི་རྒྱུན་གཙོད་པའི་བྱིར། ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དེ། སྤྱི་བ་
པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་ལོན་སྤྱངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་སེམས་ལོན་སྤྱངས་སྟེ། བདེ་བ་གཉིས་

ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་ལུས་བདེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ལས་
སུ་རུང་། དེ་ལུས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སུ་རུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་
བདེ་བ་འབྱུང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ལ་དགའ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

སེམས་གནས་སྐྱེ་རིམ་དབྱས་མཐས་བཤད་ཚུལ།

༥ བཞི་བ་སེམས་གནས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ལ། དབྱས་མཐའ་ནས་བཤད་ཚུལ་དང་།
མདོ་ཞེ་རྒྱན་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉེས་པ་ལྗེའི་གཉེན་པོར་སྤོང་བའི་འདུ་བྱེད་
བརྒྱུད་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱས་མཐའ་ལས། ཉེས་པ་ལྗེ་སྤོང་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད། །བརྟེན་
པའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པའི་གོགས་ཉེས་པ་དེ་ལ་
ལྗེ་ཡོད་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྤྱོད་ལ་ལོ་ལོ་ཉེས་པ། འཇུག་པའི་ཆེ་གདམས་
ངག་བརྟེན་པ་ཉེས་པ། སྒྲོམ་བཞིན་པའི་ཆེ་བྱིང་ཁྱོད་ཉེས་པ། བྱིང་ཁྱོད་བྱུང་བའི་ཆེ་གཉེན་པོ་
མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པ་ཉེས་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་དུ་གནས་པའི་ཆེ་གཉེན་པོ་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ་ཉེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་རྣམས། །བརྟེན་དང་
བྱིང་དང་ཁྱོད་པ་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉེས་པ་ལྔ་འདོད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྗེ་པོ་དེའི་གཉེན་པོར་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་བརྟེན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་བརྩོན་
འགྲུས་རྒྱ་འབྲས་བཞི། གདམས་ངག་བརྟེན་པའི་གཉེན་པོར་བརྟེན་པ། བྱིང་ཁྱོད་ཀྱི་གཉེན་པོར་དེ་
ལ་རྟོག་པའི་ཤེས་བཞིན། གཉེན་པོ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་གཉེན་པོ་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པའི་འདུ་བྱེད་སེམས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱོན་མེད་དུ་གནས་པའི་ཆེ་གཉེན་པོ་འདུ་

བྱེད་པའི་གཉེན་པོར་འདུ་མི་བྱེད་པའི་བཏང་སྟོམས་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཙུན་འགྲུས་
 རྒྱ་འབྲས་བཞི་པོ་དེ་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་འགྲུང་ཚུལ་ཡོད་དེ། དད་པ་འདུན་པའི་རྒྱ། འདུན་པ་
 བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་གནས། བཙུན་འགྲུས་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་དངོས། ཤིན་སྦྱངས་བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་
 འབྲས་བྱར་བྱེད་ཅིང་། ཤིན་སྦྱངས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་རིམ་
 ལས། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་གང་ཞེན། ལུས་དང་སེམས་ལས་སུ་རུང་བའི་མཆོད་ཉིད་དེ་སྤྱིབ་པ་མཐའ་
 དག་སེལ་བའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཉེན་པོ་ལ་ལྡན་མིན་འདུ་
 བྱེད་ཤིན་ཏུ་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་དབྱས་མཐའ་ལས། གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། །རྒྱ་
 དང་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུ་ལོ། །དམིགས་པ་བརྟེན་པར་མ་གྱུར་དང་། །བྱིང་དང་མྱོད་པ་རྟོག་པ་དང་། །དེ་
 སྤོང་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་། །ཞི་ཆེ་རྣམ་དུ་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་གནས་སྤྱེ་རིམ་རྒྱན་ནས་བཤད་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་ལ། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དེ་ལ་དགྲ་ཡོད་དེ། སེམས་ནང་ཉིད་དུ་འཛིག་
 པ་དང་། རྒྱན་དུ་འཛིག་པ་དང་། རྒྱན་དུ་འཛིག་པ་དང་། ཉེ་བར་འཛིག་པ་དང་། དུལ་བར་བྱེད་པ་
 དང་། ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ཅེ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་
 སུ་བྱེད་པ་དང་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དགྲའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་མི་གཡེང་བར་
 རང་དུ་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཡིད་བྱེད་དང་པོ་དང་། དེ་ཉིད་རྒྱན་འཐུང་ནས་སྒྲོམ་
 པ་དེ་གཉིས་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་ཅུང་ཟད་སྤྱེས་པ་ན་ཤེས་བཞིན་གྱིས་སྦྱར་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་
 རས་སྤར་ཡང་དམིགས་པ་ལ་སེམས་བརྟེན་པར་བྱེད་པ་དེ་གསུམ་པ་དང་། དེ་ཉིད་གོང་ནས་གོང་
 དུ་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྲན་པ་ཤུགས་དག་པོས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞི་པ་དང་། ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྟོན་ནས་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྔ་པ་དང་།

རྣམ་གཡེང་གི་ཉེས་པ་ཅུང་ཟད་སྤྱེས་པ་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ལ་མི་དགའ་ན་དེ་ཞི་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་དེ་དུག་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མི་མ་ཐུན་
 ཕྱོགས་བྱིང་ཚོད་དང་ཆགས་སེམས་དང་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས་སྤྱེས་པ་ན་དེ་ཞི་བར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་དེ་བདུན་པ་དང་། འབད་ཚེ་ལ་རགས་པ་དང་
 བཅས་པའི་སྒྲོན་སེམས་དམིགས་པ་ལ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་
 ལ་སེམས་གཏོད་པར་བྱེད་པ་དེ་བརྒྱད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པས་འབད་ཚེ་ལ་རགས་པ་མེད་
 པར་དམིགས་པ་ལ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་དགུ་པ་བཏང་སྒྲོམས་སུ་བྱེད་པའི་ཡིད་
 བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གཉིས་དེར་ཐལ། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ལ་ནི་སེམས་གཏད་ནས། །དེའི་
 རྒྱན་རྣམ་པར་གཡེང་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དེར་ཐལ། རྣམ་
 གཡེང་སྤྱར་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །དེ་ལ་སྒྲར་ནི་ལྷན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། རྩོམ་གྲོང་ནས་གོང་
 དུ་ཡང་། །སེམས་ནི་ནང་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་དང་དུག་པ་དེར་ཐལ།
 དེ་ནས་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སེམས་དུལ་ལོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་གཡེང་
 ཉེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ལ་མི་དགའ་ཞི་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་བརྒྱད་
 པ་དེར་ཐལ། དེ་ནས་སྒྲོམ་བཙོན་ཅན་གྱིས་ནི། །ཆགས་སེམས་ཡིད་མི་བདེ་ལ་སོགས། །ལངས་
 པ་དེ་བཞིན་ཞི་བར་བྱེད། །སེམས་ལ་མདོན་པར་འདུ་བྱེད་བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དགུ་པ་དེར་ཐལ། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་སྟོབས་དུག་གིས་འགྲུབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེ་ཐོས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ།
 གཉིས་པ་བསམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ། གསུམ་པ་བཞི་པ་གཉིས་པོ་དུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 འགྲུབ། ལྷ་པ་དུག་པ་གཉིས་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འགྲུབ། བདུན་པ་བརྒྱད་པ་གཉིས་བཙོན་

འབྲུས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུབ། དགྲ་པ་འདིས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་དགྲའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡིད་བྱེད་བཞི་ཚང་བ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲིམས་ཏེ་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཚང་། གསུམ་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བྱིང་གོད་ཀྱིས་བར་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཚང་། བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཚང་། དགྲ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡིད་བྱེད་ཚང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱེས་པའི་ཞི་ལྷག་གི་ངོ་མོ་བཞུགས་པ་ལ། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་དང་གི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། ཞི་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཇི་ལྟ་བུ་ཆོག་པའི་ཞི་གནས་དང་། ཇི་སྟེད་པ་ཆོག་པའི་ཞི་གནས་གཉིས། ཉེན་གྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། ལམ་ཁྲགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་ཞི་གནས་དང་། ལམ་ཁ་ཁྲགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་གནས་གཉིས་ཡོད། རང་གི་ཉེན་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་དབྱུང་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་དང་གི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་དེ། ལྷག་མཐོང་གི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་སྤར་ཞི་གནས་ལ་དབྱེ་བ་ལྟར་ཡོད།

ཞི་ལྷག་གི་གོ་རིམ་སོགས་ལ་དབྱུང་བ།

༥ གསུམ་པ་ཞི་ལྷག་གི་གོ་རིམ་སོགས་ལ་དབྱུང་བ་ལ། གཞན་ལུགས་བཀག་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པ། ཚོད་པ་སྟོང་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོག་མར་ལྷག་མཐོང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། མི་རིགས་པར་ཐལ། ཐོག་མར་ཞི་གནས་སྐྱེ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་ཆོས་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་། ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་དང་གི་བདེ་བས་ཟེན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་དབྱུང་སྟོབས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་དང་གི་བདེ་བས་ཟེན་པའི་ཤེས་རབ་མི་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱོད་འབྲུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་རྟུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། ཉོན་མོངས་
 རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཅའ་བྱ་དེ་ཡང་ནི། འཛིག་རྟེན་ཆགས་
 པ་མེད་ལ་མངོན་དགས་འགྲུག། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དཀོན་བཅེགས་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་
 བྱི་གནས་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་འཛོལ་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པར་
 བྱེད། ཅེས་དང་། སྒྲོམ་ངེས་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ནས་ཡོངས་སུ་དག་
 པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་འདོད་པས་ཞི་གནས་ལ་གནས་ནས་ཤེས་རབ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚེད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐོག་མར་ལྷག་མཐོང་སྟེ་
 བར་ཐལ། ཀྱན་ལས་བརྟས་ལས། ལ་ལ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་ཞི་གནས་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ།
 དེ་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་གནས་ལ་བཙུག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།
 སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་
 པའི་ཞི་གནས་སྐྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ལྟར་དུ་སྐྱབ་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་ལ་དམིགས་
 པའི་ལྷག་མཐོང་གིས་དེའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེན་བཞི་སྒྲུང་དོར་ལ་དམིགས་པའི་
 ཞི་གནས་བསྐྱབས་ཉེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་ས་བོན་
 དང་བཅས་པ་སྒྲོང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་སའི་དངོས་གཞི་ལས། གཞན་ཡང་སྤྱག་བསྐྱལ་ནས་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཡང་
 དག་པར་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རྟུ་ཤེས་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་
 འབྲུག་མ་ཐག་རྟུ་སེམས་འཛོག་སྟེ། ཚོས་རྣམ་པར་འབྲེད་པར་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་

དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་པའི་སེམས་ལ་སྒྲུབ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་
བྱེད་དེ་ཉེར་བསྟོགས་ལས་དང་པོ་བའི་ཡིད་བྱེད་དུ་བལ། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་དང་པོ་
བའི་ཡིད་བྱེད་དེ་དང་། ཉོན་མོངས་རྣམས་སྒྲུབ་གི་ལས་དང་པོ་བའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
མ་བྱེ་བའི་སྒྲིན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
ལས་དང་པོ་བའི་ཆེ་གཅིག་ཏུ་བྱ་བ་ཉིད་ལ། རི་སྤྱིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་ཐོབ་ཅིང་སེམས་ཆེ་
གཅིག་པ་ཉིད་ལ་མ་རིག་པའི་བར་དུ་ལས་དང་པོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉོན་མོངས་རྣམས་བར་སྒྲུབ་
བའི་ལས་དང་པོ་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལ་སེམས་སྒྲུབ་བར་འདོད་
པའི་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་ལས་བརྒྱུ་མས་ཏེ་ལེན་པ་ལ་གོམས་
པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་དང་པོ་བ་ཐོབ་པའི་དུས་མཆམས་ཡོད་
དེ། ཞི་གནས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་པ། མཉམ་པར་
གཞག་པའི་ས་ཐོབ་པ། གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར།

ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་བདུན།

༩ ལྷག་མཐོང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དེ་ལ་བདུན་ཡོད་དེ། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་
ཡིད་བྱེད་སོགས་བདུན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉན་ས་ལས། ཡང་དེ་ལ་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་རབ་ཏུ་བརྩོན་པར་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྣམས་པ་བདུན་གྱིས་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྗེས་སུ་འཐོབ་སོ། །བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། སྤྲུམ་

པ། མཆན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། དགའ་བ་
སྤྱད་པ་དང་། དཔྱོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་
པའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་དེ། མོས་བསམ་འདྲེས་མའི་
ཡིད་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། འོ་ན་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཞི་
མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། མོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མོས་བསམ་འདྲེས་མའི་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་
དེ། དེ་གཉིས་འགའ་བའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག འདོད་པ་རྣམས་ནི་རགས་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞི་བར་བལྟ་བའི་ཡིད་
བྱེད་ཅིག་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་
ཡིད་བྱེད་དེ་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། དེས་འདོད་པ་རྣམས་ནི་རགས་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞི་
བར་བལྟ་བ་གང་ཞིག བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞི་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱི་མ་དེར་ཐལ། ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་མེ་འོབས་ལྟར་དུ་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་མཆུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་སོ།

རང་ལུགས་ལ། མཆན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། འདོད་པ་རྣམས་
ནི་རགས་པ་དང་དེ་ལ་བལྟོས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞི་བར་བལྟ་བའི་ཕྱིར་བས་འཇུག་པའི་ཡིད་
བྱེད་དང་། འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཐ་བ་ངན་པ་ལྟར་དུ་ཡོན་ཏན་སྦྱེ་དཀའ་བ་དང་། ཉགས་སྤྱག་པོ་ལྟར་
དུ་ཉོན་མོངས་གངས་མང་བ་དང་། ཅིག་པ་སྤྱག་པོས་སྒྲོར་བ་ལྟར་དུ་སྒྲོན་ལས་དབུལ་དཀའ་བ་
དང་། དེ་ལ་བལྟོས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡོན་ཏན་སྦྱེ་སྒྲུབ་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡུལ་
ལ་ཞིབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅི་རིགས་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར།

མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་དང་། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་
དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་ལ་མཉམ་བར་བཞག་
བཞིན་པའི་ངང་ནས་དམིགས་པ་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེ་བ་བྱུང་བར་
ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ་ལ། མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་
པའི་འདོད་སྟེང་ཆེན་པོ་མངོན་གྱུར་བ་སྟོར་གསུམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟོང་གཉིན་བྱེད་པའི་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིད་བྱེད་དེ། རབ་ཏུ་
དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

དགའ་བ་སྤྱད་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། འདོད་
སྟེང་འབྲེལ་སྟོར་གསུམ་མངོན་གྱུར་བ་ཅི་རིགས་པའི་སྟོང་གཉིན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིད་བྱེད་དེ། དགའ་བ་སྤྱད་པ་ཡིད་བྱེད་
དང་། འབྲེལ་སྟོར་གསུམ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ན་མ་ལུས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ལམ་མ་
བྲལ་སྟུང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་སྐྱེ་བའི་མཆན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་དེ། དཔྱོད་པ་
ཡིད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྟོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། འདོད་ཉོན་མངོན་གྱུར་བ་མ་ལུས་
པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བར་མཐོང་ནས། འདོད་ཉོན་ཚུང་ཏུ་སྟོར་གསུམ་མངོན་གྱུར་བ་ཅི་
རིགས་པའི་སྟོང་གཉིན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཞི་
ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིད་བྱེད་དེ། སྟོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་མེད་པ་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་
བྱེད་མན་ཆད་ལ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཉེར་བསྟོགས་དགའ་བ་སྤྱད་
པ་ཡིད་བྱེད་དེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟེང་ཆེན་པོ་སྟོར་གསུམ་གྱིས་དབེན་པས་དགའ་

བདེ་ཆུང་དུས་རེག་པས་དེ་ལ་དགའ་བ་སྤྱད་པ་ཡིད་བྱེད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཟུགས་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་དེས་བྱིང་ཆོད་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉེར་བསྟོགས་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད་ལ། མངོན་པ་མངོད་པ་རྣམས་ནི། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བསྟོགས་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་། ཀྱན་ལས་བརྟམ་པ་དང་རང་ལུགས་ལ་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད་ལ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞིས་བྱུང་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བྱུང་བསམ་གཟུགས་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་དེས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟེད་ཆུང་དུ་སྒྲོར་གསུམ་ཀྱི་སྦྱོང་གཉེན་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕན་ཡོན་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

མངོད་པ་བ་རྣམས་ནི། དེ་ལ་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་དེ། བསམ་གཟུགས་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད་ལ་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞིས་བྱུང་། བསམ་གཟུགས་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད་ལ་དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བསྟོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོད་ལས། ས་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བསམ་གཟུགས་ནི། ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལས། ཁོང་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མིན་འཕགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་ཏགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ལ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། དབང་རྟོན་རྣམས་ཀྱིས་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ནས་དགའ་བདེའི་ངོ་བོར་འཕོ་བྱས། དབང་རྟལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ནས་དགའ་བདེའི་ངོ་བོར་འཕོ་བ་དགའ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མངོད་ལས། དེ་དག་ལ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་བརྒྱད། །དག་པ་བདེ་མིན་སྤྱག་བསྐལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡིད་བྱེད་བདུན་པོ་དེ་ཡང་བསྟན་འཛིན་ཉེན་པའི་ལམ་བཞིས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མཚན་
 ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས། འཛིན་ཉེན་པའི་
 སྒྲོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྟན། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་བྱེད་
 གཉིས་འཛིན་ཉེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་བསྟན། དགའ་བ་སྟུང་པ་ཡིད་བྱེད་ལམ་བཞི་
 ཆར་གྱིས་བསྟན། སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་འབྲས་བུ་ཡིད་བྱེད། འཛིན་ཉེན་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 གྱིས་བསྟན། དཔྱེད་པ་ཡིད་བྱེད་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བ་
 ལས། མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་དང་། མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དབེན་པ་དང་། སྒྲོར་བ་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དགའ་བ་སྟུང་པ་ནི་ལམ་རྣམས་པ་བཞི་ཆར་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དཔྱེད་པ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་འཛིན་ཉེན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པའི་ཕྱིར་དུ་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་སོགས་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྟབས་ཚུལ་དེ་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ནས་སྤྱི་ཅེའི་བར་དུ་ཅི་རིགས་
 པར་སྒྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བརྟམས་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཇི་ལྟར་བར་འདུ་ཤེས་
 མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་དངོས་གཞི་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཡན་ལག་དུ་ལྡན་དཔྱད་པ་
 དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་གི་འོག་ས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བེན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་
 རིགས་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་

མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། དེ་ལ་སྤྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ། ཟག་མེད། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གསུམ།

དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཡིན་ན། རང་སའི་ཀུན་
དགྲིས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པ་ཙམ་གྱི་སྒྲོམས་འབྲུག་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། འོན་ཀྱང་རྩོལ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་
མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས།
ཕྱི་རོལ་བའམ། ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའམ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡང་རུང་སྟེ།
དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་སྤྲུབ་པོ། །ཆད་མེད་པ་
རྣམས་རི་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ལྟ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་ལ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པས་ཁྲབ་
ཟེར་ན། དེ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན་སྤྲུལ་མ་དེ་རང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་རང་སའི་ཀུན་དགྲིས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་རབ་རྩ་བྱེ་
བའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་མཆན་
ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཙམ་པོ་བ་དང་ཁྲད་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད། རྟོག་པ་གཉེན་པོའི་
ཡན་ལག་རྩ་ལྡན་པའི་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་
པ་བ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཙམ་པོ་བའི་མཆན་ཉིད། རྟོག་པ་གཉེན་པོའི་
ཡན་ལག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རབ་རྩ་བྱེ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེ། དེ་ཁྲད་པར་ཅན་གྱི་མཆན་ཉིད།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཉམས་

པ་ཆ་མ་ཐུན། གནས་པ་ཆ་མ་ཐུན། བྱད་པར་ཆ་མ་ཐུན། དེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་དང་བཞི་ཡོད། རང་གི་མཚུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེ་དང་པོ་དང་། རང་གི་མཚུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་སའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་གཞན་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེ་གཉིས་པ་དང་། རང་གི་མཚུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གོང་སའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་འདྲན་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་གསུམ་པ་དང་། རང་གི་མཚུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་འདྲན་པར་བྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེ་བཞི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། དག་པ་ཉམས་པའི་ཆ་མ་ཐུན་སོགས། །རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་གོ་རིམ་བཞིན། །ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དང་རང་ས་དང་། །གོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མ་ཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་རྒྱད་ལ་མི་ལྡན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ཅམ་གྱིས། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལས་མི་ཉམས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་པའི་མིང་འདོགས་པའི་དོན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་རྗེས་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བསམ་པ་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་

གླུ་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གླུ་པའི་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཅ་བར་འདོད་ན། དག་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་
 ལྡན་དང་བཅས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བསམ་པ་
 ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དེ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད།
 དེ་ལ་སྒྲས་བཞེད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། ཉི་ལོག་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་དང་། ཀྱན་ལས་བརྟམ་པ་རང་
 ལུགས་ལ། མེད་པ་ཤས་ཆེ་བ། ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བ། ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བ། རྫོངས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་
 སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་བཞིར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་དག་སྟེང་ལྟ་བུ་རྒྱལ་
 རྫོངས། །ཞེས་དང་། ཀྱན་ལས་བརྟམ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་
 ཅ་བ་བཞི་པོ་སྟེང་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ང་རྒྱལ་དང་མ་རིག་པ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་བཞིའི་བྱིར་པར་ཡོད་དེ། སྒར་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལ་
 མཉམ་པར་གཞག་པ་ན། ཤིན་སྒྲུངས་ཀྱི་བདེ་བའི་རོ་ཐུང་གིས་སྟེང་པ་སྒྲེས་ཏེ་སྟོམས་འཇུག་དེ་
 སྟེང་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བ་དེའི་ཆེ་སྟོམས་འཇུག་དེའི་རྩས་རྒྱན་གྱི་མ་སྟེང་པ་ཤས་ཆེ་
 བའི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྟོན་གནས་རྩས་བྲན་གྱི་མཛོན་ཤེས་སྒྲུབ་སྟེ། དེས་རང་གི་སྟོན་དང་བྱི་མའི་ཆེ་རབས་འགའ་ཞིག་
 མཐོང་བ་ན་འདི་ཚུན་ཆད་དུ་སྒྲིབ་བྲངས། དེ་པན་ཆད་དུ་སྒྲིབ་པ་སྒྲངས་སྟམ་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་
 བྲན་སྒྲེས་ཏེ་སྟོམས་འཇུག་དེ། ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བ་ན་དེའི་རྩས་རྒྱན་གྱི་མ་ལྟ་བ་
 ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་འདི་ལྟ་བུ་བདག་གིས་ཐོབ་ཀྱི་གཞན་གྱིས་མ་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་ང་
 རྒྱལ་སྒྲེས་ཏེ་སྟོམས་འཇུག་དེའི་རྩས་རྒྱན་ང་རྒྱལ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་སྟེ་དེའི་རྩས་རྒྱན་
 གྱི་མ་ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་འདི་ཐར་ལམ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྟམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་

སྐྱེས་ཏེ་དེའི་རྩལ་རྒྱུན་བྱི་མ་ཐེ་ཆོས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བ་ན་དེའི་རྩལ་རྒྱུན་བྱི་མ་དེ་མོངས་
པ་མ་རིག་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོམས་འབྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར།

ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་རྣམས་ནི་སྟོམས་འབྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་སྟེང་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོམས་
འབྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འབྲུག་ཐོབ་པ་ན་རོ་སྤང་གིས་
སྟེང་པ་སྐྱེས་ཏེ་དེའི་རྩལ་རྒྱུན་བྱི་མ་སྟེང་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོམས་འབྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འཛོག་
པའི་བྱིར། མཛོད་ལས། རོ་སྤང་མཚུངས་ལྡན་སྟེང་བཅས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་
རྣམས་སྟོམས་འབྲུག་མ་ཡིན་ཀྱང་སྟོམས་འབྲུག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
སྟོམས་འབྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཅེས་གྱི་སྟོམས་འབྲུག་ལས་མི་ཉམས་པར་ཤེས་
པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དག་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དག་པ་བའི་རྩལ་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ས་བོན་རུལ་པ་ལ་ས་བོན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།
མཛོད་འབྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་ཡིན་ཞེས། འོག་པར་སེམས་པའི་བྱིར།
ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ལ་དེའི་མིང་དུ་
བཏགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ས་བོན་རུལ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསམ་
གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་རྩལ་རྒྱུན་ཡིན་ཡང་དེའི་རྩལ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོམས་འབྲུག་གི་རྩལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་བའི་རྩལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མ་བསྟན་གྱི་རྩལ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་སྟོམས་འབྲུག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྟོམས་འབྲུག་གི་རྩལ་ཡིན་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། དག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། བྱི་སྟེ། སྟོམས་འབྲུག་དག་པ་ཅེ་གཅིག་
པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྟོམས་འབྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན། གང་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་གཞི། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས། རི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་རྣམས་དང་། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟེན་པ། ལྟ་བའི་ཉོན་མོངས། ང་རྒྱལ། མོངས་པ་མ་རིག་པ་རྣམས་ཡིན། རི་ལྟར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི་སྟོམས་འབྲུག་དག་པ་བ་དེ་དག་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ན་དེ་དག་ལ་རོ་སྤང་གིས་སྟེན་པ་སྦྱིས་ཏེ་སྟོམས་འབྲུག་དེའི་རྩིས་རྒྱན་གྱི་མ་སྟེན་པ་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོམས་འབྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། །དག་པ་དེ་ནི་དེས་སྤང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་བཞི་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐེ་ཆོམ་ཤས་ཆེ་བའི་སྟོམས་འབྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་མ་རིག་པ་ཤས་ཆེ་བ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་མ་རིག་པའི་ཆར་གཏོགས་པའི་བྱིར། རང་གི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པའམ་བདག་མེད་ཕྱ་རགས་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལྟ་བུ་ཡིན།

གསུམ་པ་ཡན་ལག་དུ་ལྡན་དབྱེད་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཅུ་པོ་དེ། ཡན་ལག་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ཏེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱད་གཉིས། བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བདེ་གཉིས། གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་ཏེ། མདོ་ལས། འདོད་པས་དབེན་སྤྲིག་ཏོ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་དཔྱད་པ་དང་བཅས་པ་དབེན་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། དང་པོ་ལ་ལྟ་རྟོག་དཔྱད་དང་། །དགའ་དང་བདེ་དང་ཉིང་འཛིན་

གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། སྤར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
འདོད་པ་རྣམས་ནི་རགས་པ་དང་། དེ་ལ་བསྟོས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་བར་བལྟ་བའི་ཡུལ་ལ་
ཅིང་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེའི་རིགས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ཅིང་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་སྟོན་
དེའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཡང་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཐ་བ་ངན་པ་ལྟར་དུ་ཡོན་ཏན་སྦྱེ་དཀའ་བ་སོགས་ཡུལ་ལ་ཞིབ་པའི་རྣམ་
པས་འཇུག་པའི་ཡིད་བྱེད་དེའི་རིགས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་
ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་ལྟར་ཡུལ་ལ་ཞིབ་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་སྟོན་དེའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་
དུ་གྱུར་པའི་དཔྱོད་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟོན་མངོན་གྱུར་བས་དབེན་པའི་དང་
པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་དེས་ལུས་ཤེས་འཁོར་བཅས་ལ་
པན་འདོགས་པའི་ཆ་ནས་བདེ་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་འཁོར་བཅས་ལ་པན་ཐོགས་པའི་ཆ་ནས་དཀའ་
བར་འཛོག་པའི་བྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟོན་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་འཛིན་པའི་དངོས་
གཞི་དག་པ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་དེའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གཉིས་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་ཅིང་ཞིབ་
ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཅམ་སོ་བ་དེ་ཡན་
ལག་ལྟར་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་དེ་ལྟར་དང་ལྟན་པས་མ་
བྱེད་ཀྱི། དེའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཡན་ལག་ལྟར་མི་ལྟན་པའི་བྱིར་ཏེ།
དེ་ལྟར་ཡན་ལག་ལྟར་དེ་དག་སྤྲུལ་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་བྱིར།

བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཡན་ལག་དུ་

ལྷན་དབྱེད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བྱེད་དང་བྲལ་ཟེན་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
སྟོམས་འཇུག །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོ་ལ། རང་གི་
འོག་ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་
པའི་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གཉིས། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་ཟེན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག དེའི་
དངོས་གཞིའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་སྦྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་དབྱེ་ན། དག་པ་བ། ཉོན་མོངས་
ཅན། ཐག་མེད་དང་གསུམ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་མཆན་ཉིད་སོགས་
དང་པོས་རིགས་འབྲེ བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་ཅམ་བྱེད་གཉིས་སུ་མི་
འབྱེད་དེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་སོགས་བྱི་མ་གསུམ་དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་
སྟོགས་གཅིག་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ནང་པན་
ཚུན་ཆགས་པ་དང་བྲལ་དཀའ་སྤྱིའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཡན་ལག་དུ་ལྷན་དབྱེད་པ་ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་
ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྷན་ཏེ། གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་དང་། པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་
ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བདེ་གཉིས། གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བཞི་ཡོད་
པའི་བྱིར། མདོ་ལས། དེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པས་ནང་རབ་ཏུ་དང་སྟེ། ཉིང་རེ་འཛིན་
ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཉེ་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། །རབ་དང་དང་ནི་

དགའ་ལ་སོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། རྒྱུ་ཤེས་བཞིན་
བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལ་ནང་རབ་ཏུ་དང་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པ། འདོད་སྲེད་མངོན་གྱུར་པ་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱི་བདེ་བ་མིན་པར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་དེས་ལུས་
ཤེས་འཁོར་བཅས་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཆ་ནས་བདེ་བ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་བཅས་ལ་པན་འདོགས་
པའི་ཆ་ནས་དགའ་བ་སོགས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཡན་ལག་དུ་
ལྔ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བཞིན་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྟོམས་འཇུག་
བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་ཉེར་
བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སྟོམས་འཇུག་
དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེའི་ཞི་ལྷག་གཉིས། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བཞིན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་
གསུམ་པའི་སྟོམས་འཇུག་ དེའི་དངོས་གཞིའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་
དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་སོགས་གསུམ།

གསུམ་པ་ཡན་ལག་དུ་ལྔ་དབྱེད་པ་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་
དེ་ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྔ་ཉེ། གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་རྒྱུ་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ། པན་
ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཚོར་བ་བདེ་བ། གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྗང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་
ལས། དེ་བདེ་བ་ཡང་སྤངས། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ཡང་སྤངས། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སྤ་
ནས་ཀྱང་རྒྱབ་པར་གྱུར་ཉེ། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལ་འཕགས་པ་ནམས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་དང་ཤེས་

བཞིན་དང་བཏང་སྟོམས་པའོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། གསུམ་པ་ལ་ལྷ་བཏང་སྟོམས་དང་། །འབྲས་དང་ཤེས་བཞིན་བདེ་དང་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་རྣམས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དངོས་གཞི་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་པའི་འབྲས་པ་དང་། བྱིར་ཁོད་ཀྱི་སྐྱོན་བྱུང་མ་བྱུང་རྟོགས་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། བྱིར་ཁོད་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པར་གནས་པའི་ཆེ་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པའི་བཏང་སྟོམས་དང་། དགའ་བས་དབེན་པའི་བདེ་བ་དང་། སྤྲ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་པར་འཛིན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་རིམ་པ་བཞིན་འཛོག་པའི་བྱིར།

བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་འབྲས་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་གསུམ་དངོས་སུ་མི་སྟོས་པར་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་བྱེད་པའི་ལྷ་བྱེད་སྐྱོན་དང་། དགའ་བདེ་རྒྱ་ལྷ་བྱེད་སྐྱོན་དང་བཅས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་འབྲས་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་དེས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས། གསུམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྐྱོན་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་དེ་ལྷ་རུས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འབྲས་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་དེས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟོན་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འབྲས་པས་དམིགས་པ་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་པ་ཡང་རུས། ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིར་ཁོད་བྱུང་མ་བྱུང་རྟོགས་པ་ཡང་རུས། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་བྱིར་ཁོད་དང་བྲལ་བའི་ཆེ་ཆ་མཉམ་བུ་འཛོག་རུས་པའི་བྱིར།

བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་དེ། རྩེ་བྲག་སྤྲ་བ་

ནམས་ཤིན་མུངས་ཀྱི་བདེ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་དེ་ཤིན་མུངས་ཀྱི་བདེ་བར་འདོད། །དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགའ་བ་དེ་ཡིད་བདེར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཤིན་ཏུ་མུངས་པ་བདེ་བའང་ཡིན། །ཞེས་དང་། ལུང་རྣམ་གཉིས་ཕྱིར་དགའ་ཡིད་བདེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པ་ནི་གསུམ་པའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་དེ། ལུས་བདེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཤིན་མུངས་ཀྱི་བདེ་བར་བྱེད་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་གསུམ་པ་མན་ཆད་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི་ཤིན་མུངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡོད་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ རང་ལུགས་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་འདོད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། ལུས་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་ཡིན་དགོས། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་དབང་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དབང་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་རྟོག་དབྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དབང་ཤེས་རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མིག་ཤེས་སོགས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་དེ་ཤིན་མུངས་ཀྱི་བདེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུས་ཤིན་མུངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན། སེམས་ཤིན་མུངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་བདེ་ཡིན་པར་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྒྲིན་དེ་དག་འཇུག་

པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དགའ་བས་དབེན་པའི་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་མདོ་
ལས་བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྤྱོད་ལ། ཞེས་བ་དང་། མཛོད་ལས། གསུམ་བ་ན། །སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་
དབང་པོ། །ཞེས་གསུངས་བ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ལུས་ཤེས་འཁོར་བཅས་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཆ་
ནས་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་བཛོད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་དགའ་
བས་དབེན་པའི་བདེ་བ་ཡིན།

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཡན་ལག་དུ་
ལྡན་དབྱེད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་གསུམ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བྱེན་བ་གང་ཡང་རུང་བའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་
ཀྱི་སྟོམས་འཇུག །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་བ་དབྱེ་བ་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས། རང་གི་
འོག་ས་བསམ་གཏན་གསུམ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་
པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྟོམས་འཇུག །དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་དེར་གྱུར་
པའི་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་གཉིས། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་གསུམ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བྱེན་པའི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྟོམས་འཇུག །དེའི་
དངོས་གཞིའི་མཆོན་ཉིད། གླས་བཛོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་དབྱེ་ན། དག་བ་བ། ཉོན་མོངས་ཅན།
ཐག་མེད་དང་གསུམ། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས་དང་པོ་ལྟར་བྱེད།

གསུམ་བ་ཡན་ལག་དུ་ལྡན་དབྱེད་པ་ལ། དག་བ་བ་དེ་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྡན་ཏེ། གཉེན་
པོའི་ཡན་ལག་བྲན་པ་འདྲུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས། པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས།
གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིང་དེ་འཛིན་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། མཐའ་ན་བཞི་བྲན་བཏང་
སྟོམས་དང་། །བདེ་མིན་སྤྱད་མིན་ཉིང་འཛིན་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་

གསུམ་པའི་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་བཞིན་དངོས་སུ་སྒྲོས།

བཞི་པའི་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་བཞིན་དངོས་སུ་མི་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ།
ཁ་ཅིག་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གསུམ་པ་མན་ཆད་དུ་དགའ་བདེ་ཚུ་ལྟ་བུ་སོགས་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་སྒྲོན་བརྒྱད་པོ་ཅི་རིགས་པ་དང་བཅས། བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དེ་སྒྲོན་བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་གྲོལ་
བའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། སྒྲོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་དེ་རྟོག་དབྱེད་
གཉིས་དང་ལྡན་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིང་མོད་ཀྱི་སྒྲོན་དང་བྲལ་བའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ལ་ཡང་མཚན་ནོ།

རང་ལུགས་ལ། བརྒྱད་པོ་དེ་ཕྱིར་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒྲོན་མ་ཡིན་ཀྱང་། བཞི་པ་ལ་བཟོས་
པའི་སྒྲོན་ཡིན་ཞིང་། བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་གྲོལ་བས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱར་བྱེད་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་
མཚན་གྱིས་མ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ལ་བཟོས་པའི་སྒྲོན་ཡིན་ཉེ། སྒྲོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་
བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡན་ལག་བསྟར་ཚུལ་སོགས་ལ་དབྱེད་པ།

༥ ཡན་ལག་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམ་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་སྟེང་བསྟར་ཚུལ་ལ། བྱེ་སྒྲིབ་བྱམས། དགའ་
བདེ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་ཡིད་བདེ་དང་། བདེ་བ་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བར་བྱེད། རབ་དང་ཐ་དད་
པར་བྱས་ནས་རྣམ་རིགས་སོ་སོར་བྱས་ཉེ་རྣམ་རིགས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བྱེད། མདོ་སྡེ་པས། དགའ་
བ་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་བ་ལུས་བདེར་བྱས་པས་དང་པོ་ལ་རྣམ་རིགས་ལྷ། རབ་དང་བློ་སོགས་

གསུམ་ལ་བཏགས་པ་བར་བྱས་པས་གཉིས་པ་ལ་རྫས་རིགས་གསུམ། བཞི་པའི་ཚེར་བ་བཏང་
སྟོམས་གཅིག་སྟེ་དགུར་བྱེད།

ཀྱན་བཏུས་པ་རང་ལུགས། དགའ་བདེ་གཉིས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
ཚེར་བ་བདེ་བར་མཚུངས་པས་དང་པོ་ལ་རྫས་རིགས་བཞི། གཉིས་པར་བྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་
སྟོམས་གསུམ། བཞི་པའི་ཚེར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་བཅས་པས་རྫས་རིགས་བརྒྱད་དུ་བྱེད་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྟོག་པ་རིགས་མཐུན་ལ་འདིར་རྫས་རིགས་གཅིག་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲགས་
ཀྱི་རྫས་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བདེ་རྫས་
གཅིག་པ་སོགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་དགའ་བདེ་གཉིས་ཀྱི་འབྱེད་ཚུལ། མདོ་སྤེལ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ཟེར་
ན། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལུས་ཤེས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
གཞོད་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་དེ་དང་དེའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་རྣམས་བསམ་གཏན་དེ་དང་དེ་ཡིན་
ནམ་ཞེ་ན་ཤིན་ཏུ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཡན་ལག་བདུན་པོ་དེ་རེ་རེ་ནས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྲན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཆང་བའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་གོང་མ་གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་འོག་མ་འོག་མའི་དངོས་གཞི་
ཡིན་པ་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དང་། གཉིས་པའི་ཉེར་
བསྟོགས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་རང་ས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤེད་
མདོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཅིག་པས་ཅིག་པ་ལ་དབྱུང་མི་རྒྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་འབྲེལ་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གོང་ས་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རང་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོམས་འཇུག་སོགས་ཀྱི་ཉེན་བཞེན་པའི་དོན་ངོ་མོ་གཅིག་པའི་ཉེན་བཞེན་པ་ཁོ་རུ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་རིགས་པ་འདི་དག་ཀྱང་འཇུག་གོ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡིན་ན་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པས་བྱུང་བའི་ན། ཉ་ཅང་ཅིངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དགུ་པ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། འདོད་ཉོན་ཡིན་ན་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྲོད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ཡིན་ན་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྲོད་དགུ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁོང་ཁྱོད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་བ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྦྱར་བཞིན་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ།

ཁ་ཅིག་དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྲོད་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པས་བྱུང་བའི་ན། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྲོད་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པས་བྱུང་བའི་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་

ཕྱི་རོལ་བ་དེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲིད་མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། འཁོར་གསུམ་ཡོད།

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་
མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པས་བྱུང་བ་དང་། བདེན་འཛིན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་
ན་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱི་
རོལ་བས་ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲིད་
མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་དེས་བྲངས་པའི་ལོག་ལྟ་དང་
མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་མངོན་གྱུར་པ་ཅམ་ཡང་མ་སྤངས་པ་དང་།

ཁ་ཅིག་ནི། དབུ་མ་ཐལ་གྱུར་པའི་ལུགས་ལ་ནི། བདེན་འཛིན་གྱིས་བྲངས་པའི་འདོད་པ་
ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲིད་སྤྱོད་མོ་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་ཅམ་ཡང་མ་སྤངས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
སྐྱབ་བྱེད་རྒྱས་པར་མ་བཀོད་དོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་ས་
བསྟུ་ན། འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་བྱེད་དང་། ཡོན་
ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་བྱེད་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་དང་པོ་དང་། དག་པ་བ་རྣམས་
ཕྱི་མ་གཉིས་དང་། ཟག་མེད་རྣམས་གསུམ་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་རང་གི་གོང་ས་གསུམ་ཆར་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས། ཉེར་བསྟོགས་
གཞན་རྣམས་ཀྱིས་འོག་ས་འབའ་ཞིག་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ།
ཞུགས་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད། འབྲས་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། བྱེད་
པར་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་ཉེར་བསྟོགས་མི་ལྟོགས་མེད་ཀྱི་ངོ་བོར་ཉན་ཐོས་
སྟོམ་ལམ་རྩོམ་ལྟར་བྱེད་ཏེ་དེ་འཛིན་བསྐྱེད་ནས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཅིག་

ཅར་དུ་སྒོར་བའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་ཡི། །ཐམས་ཅད་ལ་ནི་འདོད་
ཆགས་བྲལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་འོག་ས་འབའ་ཞིག་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལས་བསྐྱེད་མི་བྱས་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པར་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་
མི་སྟོགས་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་ལས་སྐྱབ་བ་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་
ལས་སྐྱབ་པས་ཆོག་བཞིན་དུ། ལས་དཀའ་བ་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་དག་གི་ལས་རྣམས་སྟེ། །ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་
བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་གཉིས་ལ་དཀའ་སྤྱད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་གོང་འོག་ལ་ཞི་
རགས་སུ་བཟུང་བའི་དབྱེད་སྒོམ་གཙོ་ཆེ་བས་ཞི་ལྷག་ཆ་མི་སྟོམས། དངོས་གཞི་རྣམས་འོག་ས་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཞི་ལྷག་ཆ་སྟོམས་པས་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཐབས་
ལ་མཁས་པས་འདོད་སེམས་དང་། སྲིད་ཅེའི་སེམས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་
ལས་སྐྱེ་བྱས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པས་མི་བྱས་ཉེ། འདོད་སེམས་ཤིན་ཏུ་རགས་
པ་དང་སྲིད་ཅེའི་སེམས་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་
དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་མི་བྱས་ཀྱང་།
ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཅམ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་བྱས་ཉེ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་དེར་གྱུར་པའི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་སྒོམ་ཀྱི་ལས་ཡོད། དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཟག་མེད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དངོས་
གཞི་དག་པ་བ་རྣམས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་
སུ་འདུ་སྟེ། དགའ་བདེ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས། མངོན་ཤེས་
སོགས་ཀྱི་སེམས་རྟེན་བྱེད་པས་ཡོན་ཏན་མངོན་པར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་གཞི་

ཐག་མེད་ནམས་དེ་གསུམ་ཆར་དུ་འདུ་སྟེ། དེས་བྱ་བ་གསུམ་ཆར་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་པོ་དེ་ལ་ནང་གསེས་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དངོས་གཞི་དང་པོ་གཉིས་ལ་རྟོག་དཔྱད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་སྒོ་ནས་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ལ་སྒྲིན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་མ་གྲོལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་དགའ་བ་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགའ་བས་དབེན་པའི་བདེ་བ་དེ་དགའ་བ་ཡིན་ཀྱང་དགའ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་ཡིན་པར་མི་འགལ་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་བདེ་བ་ཡིན་ཀྱང་བདེ་བ་ལ་ཆགས་བྲལ་དུ་མི་འགལ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྤྱི་ཅེའི་རྟོན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་དམིགས་བསལ་མ་གཏོགས། མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། གོང་སའི་རྟོན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། །ཅེས་གསུངས་པས་གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་སའི་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟོན་ལ་འོག་མ་གསུམ་གའི་དངོས་གཞི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བྱེད་པས་གྱིས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྟེལ་བའི་ཐོད་བཀྲལ་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ནའང་མཛོད་ཀྱི་ལུང་དང་འགལ་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ལ་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཆོག་ཡོད་བཞིན་དུ་དེ་ལས་དམན་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པས་སུ་མ་ཐད་གོང་མའི་སོ་སྒྲིའི་རྟོན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འབྱུག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་དེ། གོང་དུ་བསྐྱབས་ཅིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྟའི་རྒྱུད་ལ་འོག་སའི་རྟོན་མངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་།

གཉིས་པ་བ་འཆི་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་ཟེར་ན། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་གོང་སའི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་སྤྱོད་དུ་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅིང་། གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་རང་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདིའི་ལྷག་མ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་དཔྱོད་དོ།

ངེས་པ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འདུག །རང་ཉིད་རྒྱ་སྟོམས་འདུག་གི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་མཆོད་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཉེར་བསྟོན་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཡོད། དེས་རྒྱ་སྟོམས་འདུག་གི་གཟུགས་མེད་ལ་ཡང་མཆོད་ནོ། །རྒྱ་སྟོམས་འདུག་གི་བསམ་གཏན་བཤད་ཟེན་ཏོ།

འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན།

༥ གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་སོགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གིས་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འདུག་གི་བསམ་གཏན་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་བདག་འབྲས་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། ཆངས་ངེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། མཆོད་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོད་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འདུག་གི་བསམ་གཏན་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཆངས་ངེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་བཅས་འབྲས་བུས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་པའི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དེ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྟར་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཁྲབ་པར་ཐལ། རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་སྤྱག་བདེན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་སྤྱོད་པ་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བདག་འབྲས་ལ་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྤྱོད་པ་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཁམས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོར་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་སྤྱོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ། རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཁམས་པའི་ཟག་བཅས་ཉིད་ལོན་གྱི་གཟུགས་ཕུང་དང་། དེར་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྗེའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པ་འགྱུར་ཆུ་ལ་ཡོད་དེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོ་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྟོམས་པས་ཆངས་རིས། ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན། ཆངས་ཆེན་གསུམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྟོམས་པས་འོད་རྒྱུད་ཆང་མེད་འོད། འོད་གསལ་གསུམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྟོམས་པས་དགེ་རྒྱུད་ཆང་མེད་དགེ་དགེ་རྒྱས་གསུམ་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྒྱུད་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྟོམས་པས། སྤྲིན་མེད། བསོད་ནམས་སྤྱོད། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་གསུམ་དུ་སྤྱོད། ཉན་ཐོས་འཕགས་

བ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་སྤེལ་བསྟོམས་ལྗེ་དབང་གིས་གནས་གཙང་ལྔ་སྟེ་བ་ལེན་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་བ་རྣམས་གནས་གཙང་དུ་

སྟེ་བ་ལ་སྤེལ་བསྟོམས་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་ཏེ། བྱང་སེམས་ས་བརྩ་བ་བ་རྣམས་པལ་ཆེར་གནས་
གཙང་དུ་སྟོང་རྗེ་དང་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྟེ་བའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཚུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་
གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གུས་སྦྱོར་དང་རྟག་སྦྱོར་གང་རུང་མེད་པ་ཚུང་དུ་དང་། གང་རུང་
དང་བཅས་པ་འབྲིང་པོ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དམིགས་
རྣམ་གསལ་མི་གསལ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ན། སྟེ་བ་གཞན་
དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་དང་།
རྒྱ་མ་བླན་གྱི་འབྲས་བུ་གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གསེར་སྒྲེང་ལས། དེས་ན་གཟུགས་ཀྱི་
སྟོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་དང་བརྟན་གྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆར་གྱུར་བ་གཉིས་ཀ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་
ཏེ། སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་བདག་འབྲས་དང་རྣམ་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མ་བླན་གྱི་འབྲས་བུ་མཆོན་པར་དགོངས་སམ་སྟུམ་
སྟེ་དབྱེད་པར་བྱའོ།

ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ།

༥ གཉིས་པ་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་དོགས་པ་དབྱེད་པ་ལ། གཞན་ལུགས་
དགག་པར་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་ཟག་མེད་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྣམས་ལ་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་
ཁྱད་པར་མེད་པས། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་བཞི་ཡང་མི་འགལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་

དངོས་གཞི་ཟག་མེད་བཞི་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། རྣམ་མཁུན་གཅིག་ཉིད་ལ་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིར་འཛོགས། །དང་པོའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འཛོགས་པ་སོགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱར་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཉོན་མོངས་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས། སྤྱིང་ཅེའི་དངོས་གཞིར་འཛོགས་པས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་ཀ་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱང་འཕགས་དང་ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ལ་ཡང་སྐྱར་བས་མི་འགལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

འོ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཀྱི་མཁུན་པ་གཅིག་ཉིད་འདོད་ཉོན་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་འཛོགས་རིགས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་གཅིག་ཉིད་དེ་ལྟར་འཛོགས་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་སྤྱིབ་སྤངས་ཤིང་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ཀའི་དངོས་གཞི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། དག་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དེས་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཅམ་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་སྐད་དུ་ཡང་སློབ་དཔོན་དཔའ་བོས། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་པའི། སྤྱི་བོ་མ་རིག་གིས་ལྟོངས་པ། སྤྱིང་ཅེའི་བར་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། སྐྱག་བསྐྱེད་ཡང་འབྱུང་སྤྱིང་བ་འགྲུབ། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྗེས་འགོ་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་ཀྱི་མིག་རས་བཅའ་བཞིན་དུ། སྤྱིང་བ་དག་ནི་ལྷོག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ད་དུང་ཅིག་ཅར་བའི་དག་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ། བསམ་གཟུགས་

བརྒྱད་ཀའི་དངོས་གཞིར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གས་
 གྱིས་དངོས་སུ་དངས་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱི་
 དངོས་གཞིའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 ཉེར་བསྟོན་གས་ཀྱང་ཡིན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོན་གས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
 པ་དེའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་དངོས་སུ་
 འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོན་གས་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོན་གས་
 ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་འབྱུང་། དེས་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲོའོ།

ཡང་གལ་ཏེ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀའི་ཉེར་བསྟོན་གས་རྣམས་མི་འགལ་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་
 ཚོས་ཅན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོན་གས་ཟག་མེད་ཀྱང་ཡིན། བསམ་གཏན་གཉིས་
 པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོན་གས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་
 ཀའི་ཉེར་བསྟོན་གས་རྣམས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་གྱི་མ་གསུམ་དང་གཟུགས་
 མེད་བཞིའི་ཉེར་བསྟོན་གས་ཟག་མེད་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདོད་ན། མངོན་
 པའི་སྤྱི་སྒྲིག་ལས་ཉམས། བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། རོ་མོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་
 པ་ཐ་དད་ཀྱང་ཡིན། པན་ཚུན་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་
 གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་དམིགས་རྣམ་ལ་རིགས་
 མི་འབྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

རང་ལུགས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་མ་གཏོགས། ཟག་མེད་རྣམས་ལ་ཉེར་བསྟོན་གས་ལོགས་
 སུ་མི་དགོས་པར་མངོན་ཏེ། ཟག་མེད་ལ་ཉེར་བསྟོན་གས་བདུན་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་
 ལྟར་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེས་བར་ཐོབ་

ནས་དག་པ་བ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་འབྱོར་དེའི་ངང་ནས་བདག་མེད་ཕྱ་
 རགས་སམ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་
 པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལ་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་འཛོག་དགོས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞི་དག་པ་བ་དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གྱི་དོན་རང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ལམ་ཟག་མེད་འཛེན་པ་ལ་
 གྱེད་དགོས་པ་དང་། བསྐྱ་བ་ལས། གཞན་ཡང་། སྤྱག་བསྐྱལ་ནས་ལམ་གྱི་བར་ཡང་དག་པར་རི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་ལ། དེས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེ་འདྲུག་
 མ་ཐོབ་ཏུ་སེམས་རབ་ཏུ་འཛོག་པར་གྱེད་དོ། །ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་ནི་མི་གྱེད་དོ། །ཞེས་
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ནས་ཀྱང་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་
 གྱུར་པའི་ཞི་གནས་སྐྱབ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་འགྲོས་ལས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞི་དག་པ་བ་དང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གཉིས་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་དགོས་པ་ཡང་
 འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དཔེར་བཞིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན་དང་པོའི་དངོས་
 གཞི་ཟག་མེད་དུ་སོང་བ་ཡིན་ཞིང་། དེས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གཞན་
 ལ་ཡང་མཚོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་ལ་ཡང་
 མཚོན་ནོ།

དེ་ལྟར་བྱས་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཐུག་དག་པ་བ་
 ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལས་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅི་
 རིགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཐུག་ བསམ་
 གཏན་གྱི་སྟོམས་འཐུག་ཟག་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེས་གཟུགས་མེད་ལ་ཡང་མཚོན་ནོ། །དེ་ལ་
 རྟེན་གྱི་སྟོན་ནས་དབྱེད། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམས་འཐུག་ཟག་མེད་གསུམ་ཡོད།
 དེས་བསམ་གཏན་བཤད་ཟིན་ཏོ།

རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད།

༥ གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་
དང་། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་
སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་གསུམ། །དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་དམིགས་པའི་སྟོན་སྟེང་གི་སྟེང་ལས་འདས་
བར་བྱེད་པའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
འཇུག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གསུང་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཆོས་
ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པ་རྣམས་རགས་པ་དང་དེ་
ལ་བསྟོས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞི་བར་དམིགས་པའི་སྟོན་སྟེང་གི་སྟེང་ལས་འདས་བྱེད་
ཀྱི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོན་གསུང་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་སྒྲ། མདོར་ན་དངོས་གཞི་
ཐམས་ཅད་དམིགས་པའི་སྟོན་སྟེང་གི་སྟེང་ལས་འདས་པ་དང་། ཉེར་བསྟོན་གསུང་ཐམས་ཅད་དམིགས་
པའི་སྟོན་སྟེང་གི་སྟེང་ལས་འདས་བྱེད་ཡིན་པས་མཆན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཅིངས་སོ།

རང་ལུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་པ་མི་འདྲ་
བའི་སྟོན་སྟེང་གི་སྟེང་ལས་འདས་བྱེད་པའི་གོང་སའི་སྟོམས་འཇུག་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་
གི་མཆན་ཉིད། དེའི་སྟེང་དུ་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་སྐྱར་བ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཟུགས་མེད་པ་
རྣམས་ནི་ཞི་གནས་སུ་རོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དེ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པ་

ཡིན་གྱི་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷག་མཐོང་སོགས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ལ་ཞི་
ལྷག་བྱང་འབྲེལ་མེད་ན་འོག་ས་ལས་འདའ་མི་རུས། དངོས་གཞི་རྣམས་ལ་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་
མེད་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། གཟུགས་མེད་ན་མ་མཁའ་སྟོན་འཇུག་སོགས་བཞི་ཡོད། དེ་ལ་
བཞིར་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་རགས་པ་རྣམས་ལ་བསམ་གཏན་
ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ། ཟག་བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རགས་
པ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོན་འཇུག་བཞི་སྟོན་དགོས་ཤིང། དེ་ལ་ཡང་
ཕྱི་གཟུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས།
ནམ་མཁའ་ཅན་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དུ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། རང་རྣམ་ཤེས་
བཟང་འཛིན་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱོད་མཆོད། གཟུང་བྱ་
རགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྤྱོད་
མཆོད་སྟོན་དགོས་པས་བཞིར་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གཟུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་ནམ་
མཁའ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་ནས། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་
རགས་པ་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་སྤྱི་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་ཆགས་བྲལ་བྱེད་
གྲང་། དེའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་འདུ་ཤེས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོན་འཇུག་ལྟ་བུ་པ་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ཁྲབ་པ་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལྟ་བུ་པ་མི་ཡིན་པས་དེ་ལ་གྱིས་ལམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོན་འཇུག་
འཇུག་ལྟ་བུ་པ་མ་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་ལྟ་བུ་པ་ལ་ཆགས་

བྲལ་གྱི་བྲིས་ལམ་མེད་ཀྱང་ཕྱོགས་རེ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་བྲིས་ལམ་ཡོད་དེ། བཤད་མ་
ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར། བྲལ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པ་ལ་ནི་སྤྱ་བའི་མི་རྟག་པ་དང་། བདག་མེད་སྤྱ་མོ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་ཏེ། བྲིས་
པ་ལག་མཐེལ་ལྟ་བུ་ཡི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐལ་སྤྱ་མོ་དེའི་
མཚན་གཞི་ཡོད་དེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་ལོ་རང་བྱུང་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པའི་དུས་སུ་མི་བསྟོད་པའི་རང་དོན་གྱི་གནས་ལ་ཡིད་བརྟེན་མི་རུང་བའི་འགྲུང་བ་སྤྱ་མོ་
དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་བྱི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་གསུམ་པོ་རགས་པ་སྤྱག་
བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་ནས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་འབྱུང་སྟེ། མིན་ཅེ་མན་ཆད་ཀྱི་སྟོམས་
འདུག་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ནས་གསུམ་པོ་དེ་རགས་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་རུས་ཀྱང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་
སྤྱག་བསྐལ་སྤྱ་མོ་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མཐོང་ནས་ཆགས་བྲལ་མི་རུས་པས་འཛིག་རྟེན་
པའི་ལམ་ལས་གོང་དུ་འདས་ལམ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་སོ་སའི་ངོ་བོ་ལ། མངོད་ལས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་མཁའ་མཐའ་ཡས། །ཅི་
ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་དེ་ལྟར། །སྟོར་བྱིར་དམན་བྱིར་འདུ་ཤེས་མེད། །འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོར་བའི་དུས་སུ་ཆོས་ཀྱན་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་
སྟམ་དུ་བསྟོམས་པས་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་
རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། དེ་བཞིན་དུ་སྟོར་བའི་དུས་སུ་ཆོས་ཀྱན་རྣམ་ཤེས་ལྟར་མཐའ་
ཡས་སོ་སྟམ་དུ་བསྟོམས་པས་ཞེས་སོགས་དང་། སྟོར་བའི་དུས་སུ་གཟུང་བྱ་རགས་པ་ཅི་ཡང་
མེད་དོ་སྟམ་དུ་བསྟོམས་པས་ཞེས་དང་། སྟོར་བའི་དུས་སུ་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཡོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན་སྤྱ་མོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་བསྟོམས་པས་ཞེས་སོགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱ་

སྟོབས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་སོགས་བཞིའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ།

དེ་སོར་བཞག་བྱེད་ན་ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་ཉེར་བསྟོགས་ཆོས་
ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་སྤྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་
དངོས་གཞིར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ དེ་འདྲའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་
བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱར་རོ།

སྤྱར་སྟོབས་པ་དེ་རྣམས་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་སྟོབས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད་སོགས་སྤྱ་
ཡང་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅི་ཡང་
མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཟུང་བྱ་
རགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་དེ་
མེད་པར་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཛིན་པ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། གཟུང་བྱ་རགས་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་ལ་སྦྱོན་མེད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཆོག་ལ་སྦྱོན་ཆེ་བར་སྤང་བས་ཅི་ལྟར་རིག་པར་
སྦྱོར་རོ། །རྒྱས་པར་ནི་བཀལ་ཏུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

རང་ལུགས་ལུང་དེའི་དོན། རམ་མཁའི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་གཟུགས་དང་
ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལ་རགས་པ་དང་། ཐོགས་རིག་བཀག་པའི་ནམ་མཁའ་ཙམ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
ལ་མཆོག་ཏུ་ལྟ་བའི་དོན་དང་། རམ་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་དེ་ལ་ཡང་རགས་
པ་དང་རམ་ཤེས་བཟར་སྤང་གི་འདུ་ཤེས་ལ་མཆོག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རམ་
ཤེས་བཟར་སྤང་གི་འདུ་ཤེས་དེ་ཡང་རགས་པ་དང་གཟུང་བྱ་རགས་པ་ཅི་ཡང་མི་འཛིན་པའི་འདུ་
ཤེས་ལ་མཆོག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། མིན་ཅེའི་སྐབས་སུ་འདུ་ཤེས་དེ་ལ་ཡང་རགས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་
རགས་པ་ཡིད་ལུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་རྒྱ་བ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བའི་འདུ་ཤེས་སྤྱོད་ལ་མཆོག་ཏུ་ལྟ་

བའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིད།

རང་ལུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི། གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །རང་གི་འོག་ས་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བཞིན་པ་གང་རུང་གི་རིགས་སུ་གནས་
པ། གཞུགས་མེད་ནམ་མཁའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཉེར་
བསྟོགས་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། གཞུགས་མེད་ནམ་མཁའི་སྟོམས་
འཇུག་གང་ཞིག །རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་
གནས་པ། དེའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད། དངོས་
གཞིའི་མཆན་ཉིད། གཞུགས་མེད་ནམ་མཁའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག རང་གི་འོག་ས་བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བཞིན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའོ། །མཆན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས་
མིན་ཅེའི་བར་ལ་སྒྲུབ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ།

འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཞུགས་མེད།

༥ གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཞུགས་མེད་ལ་མཆན་ཉིད་ནི། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་
འཇུག་གི་གཞུགས་མེད་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་སྤྲོན་
ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོར་དམིགས་
པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དེར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡོད།
མཆན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། གཞུགས་མེད་པའི་སོ་སྐྱེའི་མིང་གཞིའི་ཕྱང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། དེར་སྐྱེས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་
སོ། །དེ་ལ་བདག་འབྲས་མེད་དེ། བདག་འབྲས་ལུལ་ལ་སྤྲོན་པ་གང་ཞིག གཞུགས་མེད་ཁམས་

སུ་གནས་གཞན་ལོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་སྟོམས་འདུག་གི་གཟུགས་མེད་བསྟོམས་པས་འབྲས་བུ་སྤྱི་བ་འབྲུབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་
ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བསྟོམས་པས་གཟུགས་མེད་མཐོ་དམན་འབྲིང་གསུམ་དང་། བཟང་ངན་
འབྲིང་གསུམ་དུ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། མཐོ་དམན་སོགས་རྟོགས་པ་མཐོ་དམན་དང་། ཆེ་རིང་ཐུང་སོགས་
ཀྱིས་འབྲེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་སྒྲ་ལོག་གི་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་གཟུགས་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཉིང་མཚམས་སྐྱར་བའི་ཆེ་ཡང་། གང་དུ་ཤི་བའི་གནས་དེར་མིང་གཞིའི་ཕྱང་པོ་ལ་ཆགས་
ནས་སྤྱི་བ་ཡིན་གྱི་བར་སྲིད་བརྒྱད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པའི་ཤ་ཚུགས་འཛིན་
རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས། བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མེན་གྱི་བར་དུ་སྐྱར་བར་
བྱུངོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྐྱབས་སུ་ཅི་རིག་པར་སྐྱར་བར་བྱུངོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་
གྱི་དགོངས་འབྲེལ་བདམ་དཀར་པོའི་འབྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། མཁས་ཤིང་བྱུབ་པ་བརྟེས་པའི་
དགེ་སྟོང་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་སྐྱར་བའི་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་བཤད་ཟིན་
ཏོ། །།

༡༡། །མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་བའི་ཁྱེ་མཆོག་དག་འདུན་བསྟན་དར་བ་
ཆེན་པོའི་གསུང་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་
མཐའ་དཔྱད་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །ལུས་ཅན་པན་བདེ་འབྱུང་བའི་གཞིར་གྱུར་ཀུན་མཁུན་སྤྱོད་བསྟན་ལྟ་ལམ་ཡངས་
བའི་གཞིར། །མང་ཐོས་ལུང་གི་ཆུ་ཁུར་དང་བཅས་མད་བྱུང་སྟོང་རྗེའི་སྟོག་འཕྲེང་བྲག་ཏུ་
འཁྱུགས། །སྟོང་ཉིད་རྟོག་འབྱུང་འབྱུག་སྤྱོད་ཆེར་སྒྲོགས་དངོས་སྟོབས་རིགས་པའི་རྟོ་རྗེའི་མེ་ཆར་
ཀྱིས། །པས་ཆོལ་བྲག་རི་བྱེ་མར་འཐག་བྱེད་ཡོངས་འཛིན་དབྱར་སྟེས་དབང་པོ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྟོན་སོགས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱང་སེམས་
སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་འཇུག་
སྤྱོད་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྟོར་ལམ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོམ་
བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བེན་པའི་སྟོན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་སྟོར་
བ་ལག་ལེན་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིད།

སྟོམས་འཇུག་གི་རྟོག་

༥ འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ། སྟོམས་འཇུག་གི་རྟོག་བཤད་པ། བརྟེན་བ་སྟོམས་
འཇུག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངན་སོང་གསུམ་དང་ཆེ་དེ་ལ་
མཆོམས་མེད་དང་ཆོས་སྟོང་གི་ལས་སྟོབས་ཆེན་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པ་དང་། ཟ་མ་དང་མ་
ནིང་དང་། བྱང་སྤྱོད་མི་སྟོན་པའི་རྟོག་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་

འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། དང་པོ་བཞི་པོ་དེའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་
དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ལས་
སྐྱབ་ཤས་ཆེན་པོས་བསྐྱབས། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་གི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་གོགས་ཉོན་མོངས་
པའི་སྐྱབ་པ་ཤས་ཆེན་པོས་བསྐྱབས། སྐྱ་མི་སྟན་པའི་རྟེན་ལ་དེ་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་གོགས་རྣམས་
སྟོན་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཤས་ཆེན་པོས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་གྱུར་བ་མེད་ཟེར་ན། དེ་
ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་ཅེའི་རྟེན་ཅན་ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་རྟེན་
ལ་བརྟེན་ནས་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་ལས། སྤྱི་ཅེའི་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་
མེད། མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད། ཁ་ཅིག་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ་
དེ། ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་
པས་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱེངས་པ་ལ་ཀུན་གཞི་འདོད་པའི་དབྱ་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཅེའི་རྟེན་ཅན་
ཀྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་ཟག་མེད་མངོན་
དུ་བྱས་པའི་ཆོ། སྤྱི་ཅེ་དང་ཅི་ཡང་མེད་གཉིས་ཀའི་འགྲོ་བ་ལྟོག་པའི་གང་ཟག་གནས་འགྱུར་
ཀྱི་རིགས་པ་འཕངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་སའི་རྟེན་ལ་རང་སའི་དངོས་གཞི་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་
ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་བསམ་
གཏན་དང་པོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་དགོ་བ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་བ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ཏེན་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
 ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ལོ་ན། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བཟོ་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་སེམས་ཏེན་ཡིན་ན།
 གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བཟོ་བའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བཟོ་བའི་རྣམ་
 ཐར་གྱི་སེམས་ཏེན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་མེ་སྤང་བ་ལས།
 བསམ་གཏན་ནས་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་བཏེན་ནས། ཞེས་དེའི་སེམས་
 ཏེན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གདམ་ང་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། གཟུགས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། དེ་ལ་སྟོན་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ནས་ནང་རྣལ་འབྱོར་པ་
 རང་ལུས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞེགས་སྤྲོད་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་
 བཞེགས་པའི་རྣམ་ཐར་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་
 ལ་བཟོ་བའི་རྣམ་ཐར་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་བཟོ་
 པའི་རྣམ་ཐར་དེ། རང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལུས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་བཞེགས་པའི་རྣམ་
 ཐར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་ཏེན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
 ཀྱི་སེམས་ཏེན་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་
 བསྐྱེད་དེ་རང་གི་སེམས་བཏེན་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ། སེམས་ཅན་

ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྩེ། རྒྱལ་སྐྱུ་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་བཟོད་པའི་བཟོད་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་
གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀོན་མཆོག་སྟོན་མེད་གཟུངས་ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་
ཆོས་ལ་དད་གྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་སྐྱུ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལ་དད་བྱེད་པ། །བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་མེད་ལ་དད་
གྱུར་ན། །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན།
སེམས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སེམས་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་སྟོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཐེག་ཆེན་སྟོམ་ལམ་ཀྱི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་འདོད་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྟོམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རང་གི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཁམས་གསུམ་ས་དགའའི་སེམས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞེ་ལྷག་
བྱང་འབྲེལ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཉམ་གཞག་གི་སས་
བསྐྱུས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་སེམས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་
སྟོམས་འཇུག་གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་དང་། སེམས་རྟེན་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ལུས་རྟེན་ནི་
སྒར་བཤའ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའི་སྤིང་གསུམ་ཀྱི་མི་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་རྟེན་ལ་
གསར་དུ་སྐྱེ། སེམས་རྟེན་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དེ་རང་གི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་
པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དེ། དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉེར་བསྟོགས་
མཆོད་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ། དེ་དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་

གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ། དེ་འདྲ་བའི་ཞི་གནས་དེ་འདྲོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་སེམས་རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་རང་སོང་གི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེ་བའི་བའི་མངལ། །སྤྱིང་རྩེ་སྐྱེ་བའི་མ་མ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་བོ།

ཁ་ཅིག་རང་སའི་རྟེན་ལ་རང་སའི་དངོས་གཞི་སྐྱེ་བ་དང་། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་ལས། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །གོང་སའི་རྟེན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་བྱུང་བར་ཐལ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་ཤེས་དང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་དེའི་སེམས་རྟེན་ཐོབ་དགོས། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་རྟེན་ཐོབ་དགོས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་རྟེན་ཐོབ་པ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་

པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་མེད། འདོད་སེམས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འོ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན་འཁོར་གསུམ་ཡོད། གསལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འདོད་མི་རུས་སོ།།

ཁ་ཅིག་ དན་སོང་གསུམ་དང་ཆེ་དེ་ལ་མཆོམས་མེད་དང་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་སྟོབས་ཆེན་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པ་དང་། ཟ་མ་དང་། མ་ནིང་དང་། བྱང་སྒྲ་མི་སྟན་པའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་དག་གིས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གསར་དུ་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་སངས་རྒྱ་བའི་ཕྱིར།

རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན།

༥ གཉིས་པ་བརྟེན་པ་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ལ། བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བཤད་པ། འབྲས་བུ་སྦྱེ་བའི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག །ཡན་ལག་གི་སྒྲོ་ནས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤེད་མཛོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཐེན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་དགོ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་

དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་
འདོད་སྲེད་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་
ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། མཆོན་
བྱ་དར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་རང་གི་འོག་
ས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་པར་
གང་ཞིག། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དེ་ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་རང་
གི་འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཆོས་ཅན་གྱིས་བསྟུན། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། འཁོར་གསུམ་གྱིས། འདོད་མི་
ལུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཆོན་ཉིད་དེ་ལ་སྟོན་འཕེན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྲན་པ་ཆོས་ཅན། དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་
གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྲན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ།

ཁ་ཅིག་ ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་
སྟོམས་འཇུག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་གོང་སས་བསྟུས་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཀྱང་མ་ཡིན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་

མི་རྒྱས་ཏེ། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་རང་གི་འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱི་དགེ་སེམས་
ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཟུགས་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཟུགས་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་
གཟུགས་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟོད་མངོན་
གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ དེ་བསམ་གཟུགས་དང་པོ་
ལ་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བསམ་གཟུགས་དང་
པོའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཟུགས་ཡིན་
པས་བྲལ་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འབྲས་འཁོར་
བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཟུགས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། བསམ་གཟུགས་ཡིན་པས་བྲལ་ཟེར་ན།
བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་གཙོ་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འདོད་པ་ལ་
ཆགས་བྲལ་བྱས་པས་བྲལ་ཟེར་ན། བསམ་གཟུགས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱི་རོལ་

པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འདོད་པ་ལ་
འདུན་པའི་འདོད་སྲིད་མངོན་གྲུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་
པའི་འདོད་ཆགས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱར་བཞིན་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་
པ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རྒྱས་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། དམིགས་པ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡན་ལག་
མི་འདྲ་བའི་སྟོན་པ་བཞག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག། །བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་
འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་སོགས་བཞི་ཡོད།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་
པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཚོས་ཅན། འདོད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པར་ཐལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་
སྲིད་མངོན་གྲུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཆགས་བྲལ་བྱས་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག

༥ བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་རྟོག་
དགྱེད་གཉིས་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན། དགའ་བདེ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན། ཉིང་རེ་འཛིན་
གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་སྟོམས་འཇུག། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་

ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིད་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་ནི་གནས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིད་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་ལྟ་བུ་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་དཔྱད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྟོག་དཔྱད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་དཔྱད་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་སོ།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ལ་རྟོག་པས་བྱུང་། དཔྱད་པ་ལ་དཔྱད་པས་བྱུང་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་དང་མངོན་སུམ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དང་མངོན་སུམ་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་

ཏེ། མཛོན་སྤུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས་སྤྲུངས་ཀྱི་བདེ་བས་ཟེན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན། ཞི་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
འདོད་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ངོ་མོར་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། མཛོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་སྟེ། ཉན་ས་ལས། དང་པོ་
ཁོ་ནར། སྟོར་བའི་དུས་སྟེ། ལུས་གིན་ཏུ་སྤྲུངས་པ་དང་། སེམས་གིན་ཏུ་སྤྲུངས་པ་ནི་སྤྲོ་བ་སྟེ།
བརྟགས་དཀའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ལུས་སེམས་གིན་སྤྲུངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན།
ཞི་གནས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་གནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཛོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ཞི་ལྷག་རྩང་འབྲེལ་གྱི་རྣལ་འབྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ལུས་གིན་སྤྲུངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་མ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ལུས་གིན་སྤྲུངས་ཀྱི་བདེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་
ཁམས་ན་ལུས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་གིན་སྤྲུངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་
པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་པ། ལྷག་མཐོང་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་
དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་ཆོས་ཅན། མཛོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཞི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཛོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་

པའི་རྒྱུད་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་མཁུན་པ་མེད་པར་ཐལ།
བྱོད་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཞི་ལྷག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དང་པོར་ལྷག་མཐོང་སྟེ། དེ་རྗེས་ཞི་གནས་སྟེ་བ་ཡིན་
ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་སྟེ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོད་འཇུག་ལས། ཞི་
གནས་རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པ་ཤེས་བྱས་ཏེ། རྟོག་
མར་ཞི་གནས་བཙལ་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་ལ་མངོན་དགས་འབྱུག། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སོགས་ལ་དབྱེད་པ།

༥ ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་དེ།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཉེར་བསྟོགས་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་ཞི་གནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་ཆོས་ཅན་གྱིས་སྒྲུབ།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་དེ། ཐོས་
བསམ་འབྲེས་མའི་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཀའི་ཡིད་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། བསམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་གཉིས་
འགལ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་དེས་
འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་རགས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞི་བར་བལྟ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞི་བར་བལྟ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ བསམ་གཏན་
དང་པོ་ཞི་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁོར་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐྱལ་སྦྱིད་པའི་
རང་བཞིན་མེ་འོབས་ལྟར་བལྟ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་
བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ན། མོས་པ་ཡིན་པས་
བྱབ་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་གྱི་རོ་བོར་
བྱུང་བའི་གཙོ་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རོ་བོར་བྱུང་
བའི་གཙོ་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་སོ།།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་དང་མོས་
པ་ཡིད་བྱེད་གཉིས། སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་
ཐུག་པའི་ཡིད་བྱེད་གཉིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བསྐྱུས། དགའ་བ་སྤྱད་པ་ཡིད་བྱེད་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཀས་བསྐྱུས། དཔྱོད་པ་ཡིད་བྱེད་བྱེད་བར་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་
བསྐྱུས། སྦྱོར་བ་མཐའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། སྦྱོར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་བྱེད་
གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མ་བསྐྱུས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་ཕྱི་
རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱོར་བ་མཐའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད་ཡིན་ན།

བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
 ཐོབ་མ་ཐག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
 གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་
 དངོས་གཞི་ལ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་མེད་ཟེར་ན། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཕན་ཡོན་གྱི་
 ཡན་ལག་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དགའ་བ་སྤྱད་པ་ཡིད་བྱེད་གྱི་ཡན་
 ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་དགའ་བ་དང་སྤྱད་པ་ཞེས་
 པའི་སྒྲ་བཤད་ཅིག་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 དངོས་གཞི་དེ་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་གི་འོག་ས་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱད་
 མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཐག་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
 གཞི་ཡིན་ན། རང་གི་འོག་ས་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱད་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རིགས་
 གནས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་
 གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་འདྲ་བའི་གཞི་མཐུན་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་འོག་
 ས་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་རང་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ལ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་། བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་མི་རྩི་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པ་གང་ཞིག། དེའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡོད། བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡོད། དེ་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་གྱི་གཉེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེའི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འོག་ཏུ་སྦྱབ། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པ་ཤད་སྤོང་པོ་རྒྱན་ལས། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་གྱིས་སྒྲོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་ཐོབ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ། ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་སྦྱེས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པ་རྣམས་ནི་རགས། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞི་བར་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། འདོད་པ་རྣམས་ནི་རགས། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཞི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་དང་མཉམ་གཞིག་ཐུན་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དེ་ཞི་རགས་

ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཞུག་གི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཞུག་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་དང་མཉམ་གཞག་སྟུན་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཞུག་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྟུར་
བ་མཐའའི་ཡིད་བྱེད་དེ། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཞུག་གི་དངོས་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ།
ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཞུག་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་སྟེལ་སྟོམ་གྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་
བསམ་གཞུག་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་དེ། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསམ་གཞུག་གི་
དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཕྱིར་མི་འོང་གནས་གཅིང་དུ་སྟེ་བ་ལེན་པའི་སྟུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱ་མཆན་ཡང་དག་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་
བཤད་དགོས་སོ།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཞུག་གི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཡིན་ན། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་
པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་ཆོས་ཅན་གྱིས་བསྐྱབས།

གཞན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱམས་པ་ཆོད་མེད་དང་བསམ་གཞུག་གི་དངོས་གཞི་
དག་པ་བའི་གཞི་མ་སྟན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཕྱི་རོལ་པའི་ཉན་ཐོས་སམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་རུང་
སྟེ། དག་པའི་བསམ་གཞུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་འགྱུར་བོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ རང་སའི་ཀུན་དགྱིས་གྱིས་དག་པ་ཅན་གྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་བསམ་གཞུག་དང་པོའི་
དངོས་གཞི། བསམ་གཞུག་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་བྱམས་པ་ཆོད་མེད་དང་བསམ་གཞུག་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་གཞི་མ་སྟན་པ་ཆོས་ཅན།

མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གུན་ལས་བརྟུས་
གྱི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱམས་པ་ཆད་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་རང་གི་འོག་ས་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྡེད་
མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བལ་བྱེད་ཡིན་པས། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཉོན་
མོངས་ཅན་མི་འཐད་ཅིང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་འཐད་པ་ཡིན་ཟེར་ན།
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་
རྣམས་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ཐབས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་མཐོང་
ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་མ་ཁྲབ་ན། སྐྱབ་བྱེད་ནང་
འགལ་གྱི་སྙེད་དུ་འཁོར་གསུམ་འོང་།

ཁ་ཅིག་ སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་དགེ་སེམས་རྩེ་
གཅིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། མངོད་ལས། སྟོམས་འཇུག་
དགེ་བ་རྩེ་གཅིག་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། གོང་བཞིན་འགོག

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཉམས་པ་ཆ་མ་ཐུན་ཡིན་ན། རང་གི་
མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་ངེས་
ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་
ཅོམ་གྱིས་རང་སའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་མི་ཉམས་པར་གཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ། སྟོམས་འཇུག་

ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་མིང་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། རང་གི་འོག་ས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟེད་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བལ་བྱེད་དང་བལ་བྱེན་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་བསམ་གཞུག་གི་སྟོམས་འཇུག །བསམ་གཞུག་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བསམ་གཞུག་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང། བསམ་གཞུག་དང་པོའི་དངོས་གཞི་གཉིས་ཡོད། འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟེད་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བལ་བྱེད་བྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་བསམ་གཞུག་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག །བསམ་གཞུག་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བསམ་གཞུག་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་དང་པོ་བའི་ཡིད་བྱེད་དང། ཉོན་མོངས་རྣམ་འཛུལ་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་གཉིས། བསམ་གཞུག་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཐོབ་པའི་དུས་མཚམས་ཀྱང་ཡོད་དེ། བསམ་གཞུག་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་ན། བསམ་གཞུག་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཐོག་མ་དང། བོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་དང། ཞི་གནས་དང། བསམ་གཞུག་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པའི་བྱིར་རོ།

རང་གི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུངས་ཀྱི་བདེ་བ་བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་བྱིས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། ཞི་གནས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་རྟེན་གྱི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། བྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་གནས་དང། རང་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཞི་གནས་གཉིས། དམིགས་པའི་སྟོན་པ་དབྱེ་ན། གུན་རྩོལ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དང། རོན་དམ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་གཉིས་ཡོད། རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་སོ་སོར་དབྱེད་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུངས་ཀྱི་བདེ་བ་བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་བྱིས་པའི་ཤེས་རབ། ལྷག་མཐོང་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བོང་དང་མཚུངས།

བསམ་གཞུག་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཉོན་མོངས་རྣམ་འཛུལ་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དེ་ལ། སྤྲུལ་བརྗོད་

རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན་བདུན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆོན་ཉིད་སོ་སོར་
 རིག་པ་ཡིད་བྱེད། མོས་པ་ཡིད་བྱེད། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད། དགའ་བ་སྤྱད་པ་ཡིད་བྱེད། དཔྱད་
 པ་ཡིད་བྱེད། སྦྱར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད། སྦྱར་བ་མཐའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད་དང་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྦྱར་བ་མཐའི་འབྲས་བྱ་ཡིད་བྱེད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 ཉེར་བསྟོགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འབྲས་བྱ་ལ་རྒྱུའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟོན་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཟེན་པས་རབ་ཏུ་
 བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྒྲོམས་འཇུག། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 དངོས་གཞིའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 དངོས་གཞི་དག་པ་བ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 དངོས་གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་གསུམ་ཡོད། རང་སའི་ཀུན་དགྱིས་ཀྱིས་དག་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་
 ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་
 གཞི་དག་པ་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཙམ་པོ་དང་།
 བྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད། རང་གི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་
 བྲལ་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཙམ་པོ་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་ལྷ་དང་
 ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་རྟོག་དཔྱད་གཉིས། བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དགའ་བདེ་
 གཉིས། གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

རྟོག་དཔྱད་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁམས་གོང་འོག་གི་ཞི་རགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་ཅིང་དུ་
 དཔྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་རྟོག་པ་དང་། ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་དཔྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་
 དགའ་བདེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
 ཆོར་བ་བདེ་བ་དེ་ལུས་ཤེས་འཁོར་བཅས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཆ་ནས་བདེ་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་

འཁོར་བཅས་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཆ་ནས་དགའ་བར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེ་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན། གནས་པ་ཆ་མཐུན། བྱད་པར་ཆ་མཐུན། དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་བཞི་ཡོད། དེ་དག་གི་མཆོན་གཞིའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། རང་གི་མཐུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཐུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གཞན་འདྲེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ། དང་པོའི་མཆོན་གཞི། །རང་གི་མཐུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་གཞན་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ། གཉིས་པའི་མཆོན་གཞི། རང་གི་མཐུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གོང་སའི་སྟོམས་འཐུག་དག་པ་བ་གཞན་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ། གསུམ་པའི་མཆོན་གཞི། རང་གི་མཐུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོམས་འཐུག་ཟག་མེད་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ། བཞི་པའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་པའི་ནུས་པ་ཅན་ནས་བདག་མེད་སྤྱོད་རགས་གང་ཡང་རུང་བ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཀྱི་རྗེས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བྱད་པ་བསྟན་ཀྱི་བསམ་པ་རྩེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་སྲིད་པ་ཤས་ཆེ་བ། ལྟ་བུ་ཤས་ཆེ་བ། ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བ། རྫོངས་པ་མ་རིག་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་བཞི་ཡོད། དེ་དག་གི་མཆོན་གཞིའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། སྤར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཤེན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་སྲིད་པ་སྦྱེས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་

མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བསམ་པ་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ།
 དང་པོའི་མཚན་གཞི། སྤར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོན་གྱི་
 མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་ལུང་མ་བསྟན་
 གྱི་བསམ་པ་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། གཉིས་པའི་མཚན་གཞི། སྤར་བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོམས་འབྲུག་འདི་ལྟ་བུ་བདག་གིས་ཐོབ་གྱི་
 གཞན་གྱིས་མ་ཐོབ་ཐོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བསམ་
 པ་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། གསུམ་པའི་མཚན་གཞི། སྤར་བསམ་གཏན་དང་
 པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྟོམས་འབྲུག་འདི་ཐར་ལམ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྟམ་དུ་ཐེ་
 ཚོམ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བསམ་པ་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་
 བཅས་པ། བཞི་པའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི། རྒྱ་སྟོམས་འབྲུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད།

གསུམ་པ་ཚེད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྟོགས་ལ་དགའ་བདེ་པན་
 ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་མེད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་
 ཡིན་ན། ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། དེ་དག་ལ་ནི་ཉིར་
 བསྟོགས་བརྒྱད། །དག་པ་བདེ་མིན་སྤྱད་བསྐྱེད་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ།
 འདོད་མི་རྒྱས་སོ།།

ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་ཡིན་ན། རྟོག་དཔྱད་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་
 དགའ་བདེ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ །ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པས་བྲལ་བར་ཐལ།

མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་འདོད་པས་དབེན། སྤྲེག་ཏོ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན། རྟོག་པ་དང་བཅས།
དབྱེད་པ་དང་བཅས། དབེན་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བ་དང། བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་
བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུག། འདོད་ན། བཀག་ཟེན།

ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུག།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བའི་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འཕགས་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བའམ་དཔར་ཐལ། དེ་འཛིག་
ཉོན་པའི་ལམ་དུ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་འཕགས་རྒྱུད་ལ་འཛིག་ཉོན་པའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
མ་བྱུག། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་སོ་སྦྱེའི་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་དབྱེད་པ།

༥ བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉེན་པོའི་
ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བདེ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྡན། ཉིང་
ངེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལྡན་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག །བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་
པའི་ཉིང་བསྟོགས་སྦྱོར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ཡང་ཡོད། དེའི་པན་ཡོན་གྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་དགའ་བདེ་ཡང་ཡོད། ཉིང་ངེ་འཛིན་གནས་
ཀྱི་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་མ་དར་ཐལ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དར་ཐལ། དེའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་
གྱུར་པའི་བློ་ཤེས་བཞེན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡང་ཡོད། དེའི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་བསྟོམས་པ་ལ་དང་བའི་དད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དར་ཐལ། དེའི་ངོ་
ཐོར་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤེད་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱག་པ་མན་ཆད་སྤངས་
པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ནང་
རབ་ཏུ་དང་བ་ཆོས་ཅན། ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལྷན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ནང་
རབ་ཏུ་དང་བ་ལ། དད་པས་བྱུང་བའི་ལོ་ན། དེའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བློ་
ཤེས་བཞེན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ནང་རབ་
ཏུ་དང་བའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ཡིན་ན།
དད་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དགྲ་པ་སྤངས་པས་བྱུང་བའི་ལོ་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
དགྲ་པ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་མ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་མེད་མངོན་གྱུར་པ་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བཞིན་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་
བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་
དེར་གྱུར་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་
མེད་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་
གྱུར་པའི་ཞི་གནས་དང་། ཉན་མོངས་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་གཉིས། བྱི་མ་ལ་སྤྲས་བརྗོད་
རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་དབྱེད། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་ཡིད་
བྱེད་སོགས་བདུན་ཡོད།

མཆན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་རགས།
དེ་ལ་སྟོས་ཏེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཞི་བར་བལྟ་བའི་ཐོས་བསམ་གང་རུང་གི་ཡིད་བྱེད་ཅིག་ལ་
བྱེད་པའི་བྱིར། མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ཞི་རགས་སུ་བལྟས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཤིན་ཏུ་དང་ཀྱི་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་ལྷག་མཐོང་ནམ་ཐོབ་པ་ན་བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རབ་ཏུ་དབེན་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པས་རིམ་བཤུགས་བཞིན་བསམ་གཏན་དང་པོ་
ལ་འདུན་པའི་འདོད་མེད་མངོན་གྱུར་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནས་དེའི་རྒྱུང་དུའི་བར་གྱི་སྟོང་གཉིན་
བྱེད་པའི་བྱིར།

དགའ་བ་སྤྱད་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་
པའི་རིམ་བཤུགས་བཞིན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་མེད་མངོན་གྱུར་པ་འབྲིང་གི་ཆེན་
པོ་ནས་འབྲིང་གི་རྒྱུང་དུའི་བར་གྱི་སྟོང་གཉིན་བྱེད་པའི་བྱིར། དཔྱད་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་མེད་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆེར་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་
ན། མ་ལུས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ལམ་མ་བྲལ་སྟུང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་
སླ་བའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདུན་
པའི་འདོད་མེད་མངོན་གྱུར་པ་མ་ལུས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བར་མཐོང་ནས་སླར་ཡང་ཞི་
རགས་སུ་བལྟས་ནས་རྒྱུང་དུ་འབྱེད་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཤུགས་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་
ལ་འདུན་པའི་འདོད་མེད་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱུང་དུ་འབྱེད་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱུང་དུ་འབྱེད་ཆེན་པོ་བར་གྱི་སྒྲོང་
གཉིན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒྱུར་བ་མཐའི་འབྲས་སུ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དེས་རིགས་འགྲོའོ།

བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་མེད་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ཅིན་
བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྟོམས་འཇུག །བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་སོགས་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན།
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་སོགས་བཞི་ཡོད། བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེ། ཡན་ལག་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྔ་ཉེ། ནང་རབ་ཏུ་དང་
བ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་དང་ལྔ་ཉེ། ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བདེ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་
དང་ལྔ་ཉེ། ཉིང་རེ་འཛིན་གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ལྔ་ཉེ་བའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བླ་
ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལ་ནང་རབ་ཏུ་དང་བའི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དགའ་བདེ་རྒྱ་ལྟ་བུའི་སྟོན་དང་བཅས་པས། རང་མིང་

གིས་མ་སྒྲོས་པར་དེ་ལ་ནང་རབ་ཏུ་དང་བའི་མིང་གི་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྒྲེས་པའི་དགའ་བདེ་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དབེན་པ་ལས་སྒྲེས་པའི་དགའ་བདེ་གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་དགའ་བདེ་གཉིས་པོ་དེ་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟོད་མཛོན་གྱུར་པས་དབེན་པ་ལས་གཙོ་བོར་སྒྲེས། ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་གཙོ་བོར་མ་སྒྲེས། ཕྱི་མ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་གཙོ་བོར་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཙོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྒྲེས་པའི་དགའ་བདེ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་སུ་དགའ་བདེ་མ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ལ་དད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མཛོད་ལས། རབ་ཏུ་དང་བ་དད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་གྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བའི་ལུགས་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་དབྱེད་པ།

༥ བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞིའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་དེ་རང་མིང་ནས་སྒྲོས་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པར་མིང་ནས་མི་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྐབས་སུ་རྟོག་དབྱེད་མེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་དང་བཅས། གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དགའ་

བདེ་ཆུ་ལྟ་བུའི་སྒྲིན་དང་བཅས་པས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲིན་ས་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲིན་དེ་དག་གིས་དཔེན་པས་དེ་གསུམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲིན་ས་བྱ་བ་བྱེད་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་གསུམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲིན་ས་བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་དབྱུགས་འབྱུང་རུབ་རྒྱུང་ལྟ་བུའི་སྒྲིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བློ་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲིན་ས་བྱ་བ་བྱེད་རུས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རང་རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བློ་ཤེས་རང་གི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་རུས། ཤེས་བཞིན་གྱིས་བྱིང་གོད་ཀྱི་སྒྲིན་བྱང་མ་བྱང་རྟོགས་རུས། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲིན་མེད་ལ་གནས་པའི་ཆེ་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛིན་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དེ། རང་གི་དམིགས་རྣམ་ཡང་མི་བརྟེན་པར་འཛིན་རུས། བྱིང་གོད་ཀྱི་སྒྲིན་བྱང་མ་བྱང་ཡང་རྟོགས་རུས། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲིན་མེད་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆེ་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛིན་རུས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞིའི་སྐད་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་དབང་དེ། བདེ་དབང་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་ཤེས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ དེ་ལུས་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་དབང་ཤེས་སུ་ཐལ།

དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་སོ། །གཞན་ཡང་། ལུས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཙོ་
སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། ཁྱོད་དང་སེམས་བྱུང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེ་ཤིན་ཏྲུང་ས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོན་ཏེ་རྩོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་
གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་དབང་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག ཕྱི་རྩོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་
སུ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་གནས་སྐབས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཤིན་ཏྲུང་ས་ཀྱི་བདེ་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་གཉིས་ལ་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཕྱི་རྩོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་པན་ཡོན་
གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་དབང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱི་རྩོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་
པའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་
མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བེན་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་
གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམས་འཇུག །བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གི་མཆན་
ཉིད། དེ་ལ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཉིང་བསྒྲིགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད་
རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ། ཞེས་སོགས་རིགས་འགྲེ དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་ཞི་
གནས་དང་། ཉོན་མོངས་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་གཉིས། ཉོན་མོངས་རྣམ་འཛོམས་ཀྱི་ཡིད་
བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་གོང་གི་རིགས་འགྲེའོ།

རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་བེན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སྒྲིམས་འཇུག

།དེའི་དངོས་གཞིའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་སྒྲུབ་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་
པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་སོགས་གསུམ། དེའི་མཚན་གཞི་གོང་གི་རིགས་འགྲེ། དག་པ་བ་དེ་
ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན་གོང་བཞིན་བཞི་ཡོད།

བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་དེ། ཡན་ལག་ལྔ་དང་ལྔ་ཉེ། གཉིན་པོའི་
ཡན་ལག་པོ་ལྔ་པའི་བཞིན་བཏང་སྒྲོམས་གསུམ་དང་ལྔ་ན། བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་བདེ་དབང་གི་
མིང་ཅན་དང་། གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ལྔ་ན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གསུམ་གྱི་བྱད་པར་
ཡོད་དེ། དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དམིགས་རྣམས་མི་བརྗོད་པར་འཛིན་པའི་བྱད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
དེའི་གཉིན་པོའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་བ་དེའི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་
ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་བདེ་དབང་གི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ལུས་ཤེས་འཁོར་བཅས་ལ་པན་འདོགས་པའི་ཆ་ནས་དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ལུས་
ཤེས་འཁོར་བཅས་ལ་པན་འདོགས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ལུས་ལས་རུང་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཚུངས་སྤོངས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞིའི་བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་
ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་དབང་དེ། བདེ་དབང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལུས་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་མདོ་ལས། བདེ་བ་ལུས་ཀྱིས་སྤོངས་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ལུས་ཤེས་འཁོར་བཅས་ལ་པན་འདོགས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞིའི་བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེ་
དབང་གི་མིང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཡིད་བདེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཉེ། ཡིད་བདེ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། མ་
གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ཡིད་བདེ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་

ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁོ་རང་ལ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་བདེ་ཡིད་བདེ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིད་བདེ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པ་ཡིད་བདེ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པ་གང་ཞིག བསམ་གཏུན་གསུམ་པའི་
དངོས་གཞི་ཡིད་བདེ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ཡིད་བདེ་ལ་
ཆགས་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆགས་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་བདེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏུན་གསུམ་པའི་དངོས་གཞིའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་
བདེ་དབང་། འིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་འདི་འདྲི་སྟེ། དེ་ལུས་འིན་
སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན་ནམ། སེམས་འིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ལུས་འེས་
ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་སུ་འགལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། སེམས་
བདེ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་བདེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཟག་མེད་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་
པར་ཐལ། བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན། བསམ་གཏུན་གྱི་དངོས་
གཞི་ཐོབ་པས་བྱབ་པ་གང་ཞིག །ལམ་སྤྱོད་བསམ་གཏུན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འདས་
ལམ་སྤྱོད་པས་ཆོག་བཞིན་དུ་ལམ་དཀའ་བ་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེ་གཉིས་ལ་དཀའ་སྤྱིའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། བསམ་གཏུན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་ལྷག་མཐོང་གས་
ཆེ། དངོས་གཞི་ལ་ཞི་ལྷག་ཆ་སྟོམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ལ་དབྱད་པ།

༥ ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་གཉིས་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཀ་ཡོད་ཀྱང་། །ཤེས་བཞིན་མི་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་བཞིན་དུ་བྱིང་ཆོད་བྱུང་མ་བྱུང་གི་ཁྱད་པར་རྟགས་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཤེས་བཞིན་མ་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་དབང་གཉིས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་བདེ་དབང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ལ། བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་དགའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དགའ་བ་སྟེང་བ་ཡིད་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཉན་མོངས་རྣམ་

འཛོམས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ལ་བྱུག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྲིད་ཅེའི་བར་ལ་སྦྱར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀྱན་ལས་བརྟམ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་རྗེ་ལྟ་བར་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྲེད་མཛོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བེན་དང་བྲལ་བྱེད་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག །བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས་གོང་བཞིན་བྱེད་དོ། །

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེ་ཡན་ལག་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྗན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་བྲན་པ་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་གཉིས་དང་ལྗན། བན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ལྗན། གནས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྗན་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྲན་ཤེས་བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་བཞིན་མི་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དེ་སྟོན་བརྒྱད་ལས་གྲོལ་བས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་བཞིན་དུ་བྱིང་ཆོད་བྱུང་མ་བྱུང་གི་བྱ་ར་རྟོག་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་མ་སྟོས་པའི་ཕྱིར།

བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྟོས་པའི་སྟོན་དེ་ལ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་གཉིས། ཡིད་བདེ་དང་བདེ་དབང་གཉིས། རྟོག་དཔྱོད་གཉིས། དགའ་བདེ་གཉིས། དབུགས་འབྱུང་རྟུབ་གཉིས་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བཤད་མ་ཐག་པའི་བརྒྱད་པོ་དེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་ཡིན་པར་ཐལ། མཛོད་ལས། སྟོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་

ན། སྒྲིན་མེད་དེ། དེ་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞིར་གྱུར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 ཆོས་ཅན། ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲིན་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་གྱུར་
 པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིན་
 དང་བཅས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ་པོ། །

ཁ་ཅིག་ བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུང་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་གསུམ་
 པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟོད་མཛོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཞིག་
 །བྲལ་ཟིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲུབ་པོ། །

འབྲས་བུ་སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན།

༥ གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ།
 ཁ་ཅིག་ འབྲས་བུ་སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་རྒྱ་སྟོང་ས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་འགལ་ཟེར་ན།
 གཟུགས་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲེ་ས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན།
 རྒྱ་སྟོང་ས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྒྲེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་
 གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
 གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འབྲས་བུ་སྒྲེ་བའི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་

གཞི་ཚོས་ཅན། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་བཅས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོ་སེམས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དང་བཅས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ། བསམ་གཏན་གྱིས་བྱེད་ཐེག་ན། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་བསྟོམ་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ། བདག་འབྲས་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོར་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་སོགས་གསུམ་ཡོད། མཆོན་གཞི་ནི། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷའི་ལུས་དང་སོ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེས་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་གཉིས་པ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལྷའི་གཞལ་མེད་ཁང་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་སྐྱེ་སེམས་དང་འཆི་སེམས་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲས་བུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱེ་སེམས་ཡིན་ན་སྤྱིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། སྐྱེ་བའི་སྤྱིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །ཤེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁ་ཅིག་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྲབ་
 ཟེར་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་དག་བཅོམ་
 པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་
 བའི་དག་བཅོམ་པ་དེ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་རྩི་རྩེ་
 ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་
 གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོབ་དཔོན་དཔལ་
 བོས། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པའི་རྩིས་འགྲོ་བ། །བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །བདུད་ཀྱི་མིག་
 རས་བཅའ་བཞིན་དུ། །སྲིད་པ་དག་ནི་ལྟོག་པར་བྱེད། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་བ། །སྒྲེ་
 བོ་མ་རིག་གིས་ལྟོངས་བ། །སྲིད་ཅེའི་བར་དུ་སོང་ནས་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྐྲུལ་ཡང་འབྱུང་སྲིད་པ་
 གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། དག་བཅོམ་པ་རྒྱན་བཅས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དག་
 བཅོམ་པ་ཡིན་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་བཅོམ་པ་
 ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྤང་འདས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་
 གཞི་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་ཁྲབ་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ།།

ཁ་ཅིག་ ཅ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་
ཀའི་འདོད་མེད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བས་བྲལ་བ་གང་ཞིག །བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་པོ་དེའི་
ཟག་མེད་རྣམས་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། འོ་ན། ཟེག་ཆེན་
མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། ཟེག་ཆེན་སྒྲོལ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་
ཀས་སྤྱི་བ་པ་ཀྱན་བཏགས་སྤངས་པ་གང་ཞིག དེ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
བྲལ་བ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་སོ།

རང་ལུགས་ལ། སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དེས། བསམ་གཟུགས་
བརྒྱད་ཀའི་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་སྟེ། དེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་
ལ་དེ་དག་གི་ཉར་བསྟོན་སྒྲོལ་མི་དགོས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དངོས་
གཞི་ཟག་མེད་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དངོས་
གཞི་དེ་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་
ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྤངས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་
ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དེ་རང་གི་མཁུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོམས་འཁུག་ཟག་
མེད་འབྲེན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་དངོས་གཞི་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཅ་
བའི་རྟགས་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་ཀྱི་ཉར་བསྟོན་རྣམས་རང་གི་འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བྱེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཁམས་གསུམ་ག་ལ་
ཆགས་པ་དང་བྲལ་བེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་རྣམས་པན་ཚུན་ཡིན་བྲལ་མཉམ་
ཡིན་ན། དེ་སྤིང་ཅེའི་དངོས་གཞི་ཡིན་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་སྤིང་ཅེའི་
དངོས་གཞིའི་ངོ་ཐོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། འབྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ཡང་འདོད་པ་ཁམས་དང་སྤིང་ཅེ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད།

༩ གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་སོགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག །དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་རང་གི་འོག་ས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་ཟེན་གང་ཡང་རུང་བའི་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱེ་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲུར་བ་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམིགས་པའི་སྒྲོན་ས་རང་གི་འོག་ས་འདོད་པ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟེད་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་གང་ཞིག །གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ལ། ཡན་ལག་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་དང་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ལ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གིས་མ་བྱལ། དེའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དེའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་གིས་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རང་གི་འོག་ས་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྟེད་མངོན་གྱུར་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་པན་ཡོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། ཞེ་གནས་སུ་རོ་གཅིག་པས་བྱལ་ཟེར་ན། བྱེ་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོག་མཐོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། ཞི་གནས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ན། གཟུགས་ལྷལ་དུ་མི་བྱེད་པས་བྱུང་བ་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་ཉིར་བསྟོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཟུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ལྷལ་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་དང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་རགས། དེ་ལ་སྟོས་ཏེ་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའ་ཞི་བར་བལྟ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱན་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་སོ་སྟམ་དུ་སྟོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྟར་དང་བཅས་པ། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། སྤོ་མོ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་གྲ་ཅོམ་པའོ་སྟམ་དུ་སྟོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་མཛོན་དུ་གྱུར་པའི་དགེ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མཚུངས་ལྟར་དང་བཅས་པ། གཟུགས་མེད་སྤྱིད་ཅེའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཀྱན་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་དངོས་གཞི་ལ་ཆོས་ཀྱན་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་གང་ཞིག །དེ་མ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་དོན་དེ། རམ་མཁས་གར་བྱུང་ཆོས་ཀྱན་གྱིས་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ནམ། རམ་མཁའ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་བཀག་ཅམ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་བཀག་ཅམ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པ་དག་ལས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། རམ་མཁས་གར་བྱུང་བུམ་པས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །ཕྱི་མ་ལྟར་ན། ཀ་བ་ཐོགས་

བཅས་ཀྱི་རིག་བྱ་བཀག་ཅ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ།

གཞན་ཡང་། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་ཉིར་བསྟོགས་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་
དངོས་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་
སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་ཕྱི་མ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། འདུ་ཤེས་རགས་པ་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་མེད་སྲིད་
ཅེའི་དངོས་གཞི་ལ་འདུ་ཤེས་རགས་པ་མེད་པར་མངོན་དུ་གྱུར་བ་གང་ཞིག་དེ་མ་འབྲུམ་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ།

ཁ་ཅིག་ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་དང་འདོད་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་ལམ་
ཟག་མེད་བསྐྱེད་མི་རུས་སོ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་
བོར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲ་བ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཟག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་
ཐོས་འཕགས་པས་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་ཟག་མེད་བསྐྱེད་རུས་པར་ཐལ། དེས་སྲིད་
ཅེའི་དངོས་གཞིའི་ངོ་བོར་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་བདེན་བསྐྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཕྱི་མ་ལ་
རིགས་འགྲེལ།

ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དེའི་ཁྱད་པར་ཆ་མཐུན་ཡོད་ཟེར་
ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། སྲིད་ཅེའི་གོང་ས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྲིད་ཅེའི་གོང་དུ་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་གནས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ། དམིགས་པ་དང་ཡན་ལག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་པ་མི་འདྲ་

བའི་སྒོ་ནས་བཞག་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་གོང་སའི་སྟོམས་འཇུག་གཟུགས་མེད་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་སྟོམས་འཇུག་སོགས་བཞི་ཡོད། རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་མངོན་གྱུར་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བྱེན་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རིགས་གནས་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། དངོས་གཞི་གཉིས་ཡོད།

རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་མངོན་གྱུར་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་ཀྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་སྟོམས་འཇུག་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་དང་། ཉོན་མོངས་རྣམ་འཛུལ་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་གཉིས། ཉོན་མོངས་རྣམ་འཛུལ་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་དེ་ལ་ཡང་སྤྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་ཉེར་བསྟོགས་མཆན་ཉིད་སོ་སོ་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་སོགས་བདུན་ཡོད།

རང་གི་འོག་ས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་མངོན་གྱུར་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེན་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་སྟོམས་འཇུག་གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་དངོས་གཞིའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་སྤྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་སོགས་གསུམ་ཡོད། དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་གོང་གི་དེས་རིགས་འགྲེལ། །རང་གི་འོག་ས་ཅི་ཡང་མེད་ལ་འདུན་པའི་འདོད་སྤྱོད་མངོན་གྱུར་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱེད་དང་བྲལ་བྱེན་གང་ཡང་རུང་བས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རིགས་གནས་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཟུགས་མེད་སྤྱི་ཚེའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས། དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད་སོགས་པལ་ཆེར་གོང་གིས་རིགས་འགྲེལ།

རང་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག །རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་དངོས་གཞི་དང་། ཉེར་བསྟོགས་གཉིས་ཡོད།

འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད།

༥ གཉིས་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་
གཟུགས་མེད་ལ་བདག་འབྲས་ཡོད་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ལྟའི་གཞལ་མེད་ཁང་ཡོད་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་འབྲས་ལུལ་ལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ལ། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་གཟུགས་མེད་སྟོམ་སྟོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པའི་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་ཟག་
བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོར་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་
པའི་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཡོད། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་
གཟུགས་མེད་ལ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་གཟུགས་མེད་
ལ་ཡང་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད། དེ་དག་ལ་བཟང་ངན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉན་མོངས་
ཤས་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་དང་ཆེ་རིང་སྤང་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་མེད་
ཀྱི་གནས་དེ་དག་ལ་སྒྲ་འོག་གིས་བྱེ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་གཟུགས་
མེད་པའི་ཕྱིར།

མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་བསམ་གཟུགས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་པད་མ་དཀར་པོའི་སྤེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། །།

༥ ཟག་མེད་ནམ་གྲོལ་འབྲས་བུ་འི་རིན་ཆེན་མཛོད། །ཐར་འདོད་སློབ་གསལ་བྱེ་བའི་དགའ་
སྟོན་དུ། །འབད་མེད་ལྷག་པོར་དབྱེ་བའི་ལེགས་བཤད་འདི། །དག་གསལ་བར་གྱི་རི་མོར་བྲངས་
བའི་དགོས། །ཐུབ་བསྟན་བྱེ་བའི་ཡང་སྟོང་ཚོར་ཁ་བའི། །ལུགས་བཟང་མཐའ་ཡས་སུ་བདེའི་
དབྱིད་དུ་རྒྱས། །གངས་ཅན་མགོན་པོའི་འཕྲིན་ལས་ཉི་ལྔའི་རྒྱབས། །སྟོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་
རྫོགས་པར་གདལ་གྱུར་ཅིག །ཡངས་པའི་ནོར་འཛིན་མཐོ་རིས་དགའ་ཚལ་དུ། །བསྟོད་བྱེད་རི་
མོ་འགོད་པའི་སྐྱེ་རྒྱ་ཀུན། །པན་ཚུན་བྱམས་བཅེའི་མཛའ་བས་ལག་སྟེལ་ཏེ། །དགའ་བདེས་སྟོས་
བའི་སྒྲོས་གར་ཅེན་གྱུར་ཅིག །དམར་སེར་མདངས་འཛིན་འཇམ་མགོན་མི་ཡི་གར། །སྒྲོ་བཟང་
བཞེད་གཞུང་མ་སྤྲད་རྒྱ་མཚོ་ཆེད། །ཐོས་དང་བསམ་སྟོམ་བསམ་འཕེལ་ནོར་གྱི་བུའི། །གཏེར་
བརྒྱ་འཇམ་སྒྲིང་དཔལ་དུ་འཛིན་གྱུར་ཅིག །རྒྱ་སྐྱོར་ཉིད་ཀྱང་དེད་ནས་བྱང་ཆེན་བར། །མཁས་
དང་གྲུབ་པའི་བླ་མཚོ་ཉེན་བཟང་བརྒྱད། །ཐུབ་བསྟན་ཡང་སྟོང་འཇམ་མགོན་ལུགས་བཟང་
འདི། །ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བྱང་ཆུབ་སྦྱར་ཐོབ་ཤོག །

ཅེས་བའདི་ཡང་དད་སྟོབས་ལྷག་བསམ་གྱིས་རྒྱན་མཛེས་སེར་སྤྲད་སྟོམ་ར་དགེ་བཤེས་
ཆོས་མཛའ་མཁས་གྲུབ་ཐུབ་བསྟན་ནས། །སེར་སྤྲད་བྲ་ཆོར་གི་མཚན་ཉིད་ཡིག་ཆ་གཤམ་གསལ་
ནམས་ཀྱི་བར་བསྟན་དགེ་བསྟོའི་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་བྱང་སྤུལ་མིང་བས་སྦྱར་བའོ། །།

༡༡། །མཁས་བྱ་བ་སྤྲོ་བའི་བྱ་མཆོག་དག་འདུན་བསྟན་དར་བ་

ཆེན་པོའི་གསུང་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་དོན་

ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་ལུགས་མཐུན་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཏེན་འབྲེལ་ཤེས་པའི་པན་ཡོན་བཤད་པ། ཤེས་བྱ་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཏེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ལ་པན་ཡོན་བྱང་པར་ཅན་ཡོད་དེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བཏེན་ནས་ཆོས་དགོན་མཆོག་འཐོབ་པར་འགྱུར། དེ་ལ་བཏེན་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་གའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་འདི་རྒྱལ་བ་ཡི། །གསུང་གི་མཛོད་ཀྱི་གཅེས་པ་ཟབ་མོ་སྟེ། །གང་གིས་འདིར་ནི་ཡང་དག་མཐོང་བ་དེས། །སངས་རྒྱས་དེ་ཉིད་རིག་པ་རྣམ་མཆོག་མཐོང་། ཞེས་དང་། མདོ་ལས། གང་གིས་ཏེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་མཐོང་བ་དེས་ནི་ཆོས་མཐོང་ངོ་། །གང་གིས་ཆོས་མཐོང་བ་དེས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བྱེ་སྤྲོའི་ལུགས་ཀྱི་ཏེན་འབྲེལ།

༥ གཉིས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བའི་ལུགས་བཤད་པ། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཏེན་འབྲེལ་ལ། སྐད་ཅིག་མའི་ཏེན་འབྲེལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཏེན་འབྲེལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཏེན་འབྲེལ། ལྷན་ཆགས་པའི་ཏེན་འབྲེལ་སོགས་བཞིའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང་། དང་པོ་གཉིས་དོན་

གཅིག་པ་དང་། དེ་ཡང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ལ་བྱུག་འཆལ་བ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་བཅི་བའི་ཚུལ་ཡོད་དེ།
དེའི་ཆེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྒོར་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་། ལས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་
པ། མིང་གཟུགས། སྐྱེ་མཆེད། རེག་པ། ཆོར་བ་དང་། ཡུལ་ལ་སླེད་པ་དང་། དེ་ཆེར་འབེལ་བ་
དང་། ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་སོང་བ་དང་། ལས་དེ་དང་པོར་གང་ལས་སྐྱེས་པ། ལས་རྟིངས་
ནས་འཕྲོ་ཆད་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ནས་བབྱང་སྟེ། ག་ཤིའི་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་བར་དུ་འཛོག་པའི་བྱིར།

སྐད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་གི་མ་རྣམས་སྤྲ་མ་ལ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། །སྤྱི་
མ་གཉིས་དོན་གཅིག།

ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ། བུལ་བའི་ཆེ་བ་ཆེ་གསུམ་
གྱི་གནས་སྐབས་ལ་རྫོགས་དགོས་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཆེ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་
རྒྱ་ཆགས་སུ་འབྱུག་པས། རྒྱ་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་བཤད་པའི་བྱིར།

དེའི་ལུགས་ལ་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ལ། མ་རིག་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། མ་
རིག་པ་རྒྱ་བའི་དུས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་འདི་མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་མ་
རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དེའི་སྐབས་སུ་མ་རིག་པ་གཙོ་ཆེ་བས་དེ་
ལྟར་དུ་བཤད་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས། མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་སྐབས། །ཞེས་དང་། གཙོ་
བའི་བྱིར་ན་ཡན་ལག་བསྐྱུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཛོད་སྟེ་པ་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། མ་
རིག་པ་གང་ཞེ་ན། སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་དང་། བྱི་མའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་མདོས་བཀག་པར་འདོད་པའི་བྱིར།

ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ།

༩ ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་འཛིན་པ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རྟེན་
མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གཏན་ལ་པབ་པའི་དགོས་པ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐད་དོད་ཟ་ཉི་ཉ་ས་མུད་པ་ཏ་ཡ་ཞེས་པ། སྐད་ལྟོས་རྒྱུ་
གསུམ་ལ་འབྱུག་ཅིང་། དེ་ལ་དངོས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ནི་སྐད་ནས་བྱུང་བའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
སྐད་པ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སྐད་པ་དང་། བྱུང་བ་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་སྐྱེས་པའི་དོན་དུ་འདོད་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་
འདུས་བྱས་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིར་ནི་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། རང་གི་ལྟོས་
ས་ལ་བལྟོས་ནས་བྱུང་བའང་སྐད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ། རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟེན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྣམ་བུ་ཕྱོགས་
ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། རྟེན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ། རྟེན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་མཆོན་ཉིད། རྣམ་བུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ། དེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ལས་བསྟུས་ཚུལ། དེ་དག་གི་དོན་བཤད་
 བ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། འདི་
 ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེས་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། མ་དེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
 འདུ་བྱེད་ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིད།

བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྟུས་ཚུ་ལ་ལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱ་མེད་ལས་མ་སྐྱེས་པ་
 དང་། རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཉག་པ་ལས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱ་མི་ཉག་ཀྱང་མི་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་ལས་མ་སྐྱེས་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པས་འབྱུང་བ་དང་། ཉག་པ་ལས་མ་སྐྱེས་
 པར་མི་ཉག་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དེ་དང་རིགས་མ་སྐྱེས་
 པ་ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་ལས་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀུན་བཅུས་

ལས། མཚན་ཉིད་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་རིག་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་པའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལུང་འདིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང་། གཙོ་བོར་སྤྱད་པ་སྤྲེལ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་པར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་ཏྲག་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བར་འཛིན་པ་དང་། དབང་སྤྱད་ཏྲག་པ་སོགས་ཀྱིས་སློང་གཡོ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱད་ཀྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་འགོག་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མ་རིག་པ་ངོས་བཟུང་བ།

༥ གསུམ་པ་ལ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ། དེ་དག་གི་དཔེ་བཤད། བྱེད་ལས། ཡན་ལག་རྟེན་དུ་འགྱུར་ཚུལ། བསྐྱེད་པ་བཤད། ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས། ས་མཚུངས་བཤད་པ་དང་བདུན། །དང་པོ་ལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ལ། མ་རིག་པ་སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་དང་། འདིར་བསྟན་གྱི་མ་རིག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་། འཛིན་ལྟ་འགལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་ནི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོགས་དང་ནམ་བུ་སྤྱོགས་གང་རུང་ལ་སྤྲོངས་པའི་སེམས་བྱུང་སྤྲོངས་པར་འདོད། འཛིན་ལྟ་ནི་ཡུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཛའ་བ་བཀག་པས་མི་མཛའ་བ་དང་། བདེན་ཆོག་བཀག་པས་བརྟན་ཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་གྱི། མཛའ་བ་དང་བདེན་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་འགལ་ལྷ་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མི་མཛའ་བ་དང་བརྟན་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟར། སེམས་བྱུང་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་ནས་སེམས་བྱུང་གཉི་ལྔ་མེད་པའི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་སྤྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་མི་མཛའ་བརྟན་སོགས་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་

གཉིས་འགལ་བར་སྟོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། འཛིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་བར་ལྟ་བའི་མ་རིག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མདོ་སྡེ་བ་ནི་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བཞེད་དེ། མ་རིག་པ་ནི་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྒྱུ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རིག་པའི་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་བྱིར་དང་། །སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་བྱིར། །ལོག་པར་དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པ། །གསུངས་བྱིར་གཞན་ནི་རིག་མ་ཡིན། །འགལ་བ་གང་ཡིན་འདིར་བཤད་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྤར་གྱི་མདོ་དང་འགལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྤལ་ཤ་དང་ལྟན་པའི་ནགས་ཆལ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བྱེ་མདོ་གཉིས། མ་རིག་པ་ལ་ཀུན་ལྟན་གཉིས་འདོད་པ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། འཛིག་ལྟ་འདོད་ཚུལ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། མདོ་སྡེ་བ་ནི་འཛིག་ལྟ་ལ་ཀུན་ལྟན་གཉིས་འདོད། བྱེ་བག་སྤྲུལ་བ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་པའི་བྱིར། ལྟ་བར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ལ་ཀུན་བཏགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་འདོད་པའི་བྱིར།

དེས་ཅ་ཉོན་ཏུག་གི་ནང་ཆན་གང་ཞིག །སེམས་འབྱུང་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་གི་ནང་ཆན་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་གཏི་ཐུག་མེད་པའི་འགལ་རྒྱུ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་མོངས་པ། མ་རིག་པའི་མཆན་ཉིད། མདོ་སྡེ་བ་ནི་ཅ་ཉོན་ཏུག་གི་ནང་ཆན་གང་ཞིག །རིག་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་རྒྱུ་མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་མོངས་པ། མ་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་འདོད།

ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་

སྤྱི་བ་ཕྱ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དག་བཅོམ་པ་མེད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་མ་རིག་པའི་སློང་འཛིན་སྤྱབས་ལས་གྲོལ་གྱིང་།
གཞན་པན་གྱི་སྟོན་པ་སློག་མི་རུས། བྱང་སེམས་རྣམས་མ་རིག་པའི་སློང་འཛིན་སྤྱབས་ལས་མ་གྲོལ་
ཡང་གཞན་པན་གྱི་སྟོན་པ་སློག་རུས་པ་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ།།

རང་ལུགས་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་
བ་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གང་རུང་དང་འཛིན་སྒྲུངས་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། རང་གི་
དམིགས་ལུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོངས་པའི་སེམས་བྱང་མྱོངས་པ། མ་རིག་པའི་མཆོད་ཉིད།
དབྱེ་ན། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མྱོངས་པ་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་ལ་
མྱོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་འཛིག་ལྟ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་ང་དང་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་
ནས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའོ། །གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་དམིགས་
ནས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་ལ་མྱོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ། དེ་འབྲས་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཀུན་བཟུངས་ལས། མྱོངས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་མྱོངས་པ་
དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མྱོངས་པའོ། །འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་མྱོངས་པ་ནི་མི་དགོ་བའི་
ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །དེ་ཁོ་ན་འདི་དོན་ལ་མྱོངས་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་
མི་གཡོ་བའི་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་འདིར། འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་བདག་ཕྱང་གཉིས་སུ་

ཕྱེ་བའི་སྤང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་ལ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ལ་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་
 པའི་ང་ཙམ་གང་ཟག་གི་མཆན་གཞིར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་
 ཅིང་ཆོགས་པའི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་པས་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་བཟུང་བས་ནི་འཛིག་ལྟར་མི་འགྱུར་ཏེ།
 དེ་ལ་དམིགས་པས་ངའོ་སྟུང་པའི་སློང་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལ་རྒྱུའི་
 སློན་ནས་དབྱེ་ན། ཀུན་ལྟན་གཉིས། སློང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། མཐོང་སྤང་དང་། སློམ་
 སྤང་གཉིས་ཡོད། བྱེད་ལས་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། འཕེན་འབྲུབ་རྫོགས་གསུམ་གྱི་ལས་ཀུན་ནས་
 སློང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ཡོད།

ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་ངོས་བཟུང་བ།

༥ གསུམ་པ་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བར་རྣམས་ལས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་
 ལས་བསྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་ཀུན་ནས་སློང་བྱེད་ཀྱི་
 འཛིག་ལྟ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་མ་རིག་པའི་མཆན་ཉིད། དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡོད་
 དེ། དག་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་བྱུང་། མཐོང་སྤང་དང་སློམ་སྤང་
 གཉིས་ཀ་ཡོད། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དང་། སོ་སྤྱོད་ཁོ་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་དེར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་དག་བ་དང་མི་དག་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རྣམ་
 འབྱོར་སློང་པའི་ས་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཤེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 སྤྱོགས་གཅིག་སྤངས་པ་ཡིན་ཀྱི་གང་ཡང་རིལ་གྱིས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
 བས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཤེ་ན། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་རིལ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཕྱིར་མི་འོང་བས་
 ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཤེ་ན། གང་འདོད་པ་ན་སློང་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དབྲུ་བཙམ་པས་ཡན་
 ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཤེ་ན། ཁམས་གསུམ་ན་སློང་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་ལ། གྲུན་བཏགས་མེད་དེ། གྲུན་བཏགས་
 གྱིས་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལའོར་བར་འཆིང་བར་མི་རུས་ཤིང་། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
 སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པར་མི་རུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་
 མེད་དེ། མ་རིག་པ་གྲུན་བཏགས་གྱིས་གྲུབ་མཐས་སྟོབས་སྦྲུང་མ་བསྦྲུང་གྱི་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལའོར་བར་འཆིང་བའི་རྩ་བ་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
 སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་མི་གསོག་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་གྲུན་
 བཏགས་གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་
 གསོག་པ་མེད་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་གྲུན་བཏགས་གྱིས་དེ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོད་
 པར་ཐལ། ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པས་གྲུན་ནས་བསྐྲངས་ཏེ་
 མཐོང་པའི་ཕྱིར་དུ་དབང་ལྷག་གི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་
 དུས་གྱི་གྲུན་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གྲུན་བཏགས་ལས། འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལ་རྫོངས་པས་ནི། མི་དགེ་བའི་ལས་འདུ་བྱེད་པ་
 རྣམས་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། ཁམས་གསུམ་གྱི་སོ་སྟེ་པལ་
 ཆེར་གྱིས་མ་རིག་པས་གྲུན་ནས་བསྐྲངས་ཏེ་ཡང་སྲིད་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས་
 པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་དེར་ཐལ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་
 འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་གསོག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། བདེན་པ་
 མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །སྲིད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྲིད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས།

༥ གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཤད་པ་ལ། ལས་སྒྲིབ་བཤད་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བདེན་བཞིན་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱལོ། །གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཚོས་ཀྱི་བྱུང་པར་རྣམས་ལས། དང་པོ་ལ། རང་ཉིད་ཀྱུན་ནས་སྒོང་བྱེད་ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པས་གསར་དུ་ཀྱུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། དེར་སྒྱུར་པའི་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་། གསུམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་མི་འགལ་ཏེ། བསོད་ནམས་ཆ་མ་ཐུན་ཀྱི་དགོ་ཅ་དང་། རྒྱ་སྟོམས་འབྲུག་གི་བསམ་གཏན་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གསུམ་ཀྱི་མཚན་གཞིའི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དང་པོ་དང་། རན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གོང་མའི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྤང་པོ་མི་འཕེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ། གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱིའི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དུས་ཀྱི་རྒྱུན་མ་ཆང་པའི་དབང་གིས། རོམ་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་སྤང་པོ་འཕེན་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་། བསོད་སྤང་དང་། སྒྲོམ་

སྤང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད། སྤྱི་འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་ཡོད། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ངན་འགྲོའི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མཐོང་སྤང་དང་། དེས་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་སྤྱི་པ་ལན་བདུན་པ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་གསོག་མེད་ཀྱང་། འབྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་སྤྱི་པ་ལན་གཉིས་ཀྱིས་
གསོས་འདེབས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེའི་རྒྱད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་པའི་རྟེན་ལ་སྤྱི་པ་ལན་གཉིས་ལ་
བསགས་པའི་དགོ་མི་དགའི་ལས་མ་དེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་དོན་གསལ་
ལས། དག་བཅོམ་པ་དག་ལ་ཡང་སྤྱི་པ་ལན་གཉིས་སྤྱི་པའི་གནས་སྐབས་སུ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་པ་ལན་གཉིས་ལ་སྤྱི་པ་ལན་གཉིས་ལ་སྤྱི་པ་ལན་གཉིས་ལ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་བཤད་པ།

༥ གསུམ་པ་ལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྤྱི་པ་ལན་གཉིས་ལ་སྤྱི་པ་ལན་གཉིས་ལ་
བཅས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། སྤྱི་པ་རྣམ་ཤེས་
ཅམ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་ཡོད། རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་ཉེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
བག་ཆགས་བསྒྲོ་གཞི་ཡིན་པས་དེས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དགོ་
སོགས་གསུམ་ག་ཡོད། མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྤྱི་པ་ལན་གཉིས་ཀའི་རྟེན་
ལ་ཡོད། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྲུབ། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བཅས་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་གང་རུང་དུ་དམིགས་པ། བཞི་པ་མིང་གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་སོགས་ནི་མིང་དང་། མེར་མེར་པོ་ལྷ་བྱ་ནི་གཟུགས་སུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ལྗང་པ་ལ། མིང་གཟུགས་གྲུབ་རྗེས་ཀྱི་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བཅས་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་དམིགས་པ། ལྗང་པ་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། དབྱེ་ན་བྱུག་ཡོད།

བྱུག་པ་ལ། སྐྱེ་མཆེད་གྲུབ་ཆོར་བ་མ་གྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཀྱི་འགྱུར་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོང་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། བྱུག་པ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་བྱུག་ཡོད།

རང་རྒྱ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་སེམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། བདུན་པ་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། རོ་བོའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ལ་བདེ་སྤྱད་བར་མ་གསུམ། བདག་རྟེན་ཀྱི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྟེན་ཀྱིས་ཆོར་བ་ནས། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྟེན་ཀྱིས་ཆོར་བའི་བར་བྱུག་ཡོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། དག་སོགས་གསུམ་ག་ཡོད། མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ལ་ཡོད། ཁམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་ཁམས་སུ་ཆང་བར་ཡོད། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲ་ལྷེ་གཉིས་ཀྱི་རེག་པའི་རྟེན་ཀྱིས་ཆོར་བ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ཆང་བར་ཡོད། གཟུགས་མེད་དུ་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྟེན་ཀྱིས་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡོད་ཀྱང་། གཞན་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འབྲེལ་བར་འདོད་པའི་
 སེམས་བྱུང་། བརྒྱད་པ་སྟེང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་འདོད་སྟེང་།
 འཛིགས་སྟེང་། སྟོང་སྟེང་དང་གསུམ་ཡོད། དེ་གསུམ་གྱི་མཆན་གཞི་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་
 མི་འབྲེལ་བར་འདོད་པའི་སྟེང་པ་དང་པོ་དང་། ཡིད་མི་འོང་ལ་འབྲེལ་བར་འདོད་པའི་སྟེང་པ་གཉིས་
 པ་དང་། འཆི་ཁའི་ཆེ་བདག་ཆད་དོགས་ཀྱིས་འཛིགས་པས་སྤང་པོ་ལ་སྟེང་པའི་སྟེང་པ་གསུམ་
 པ་ཡིན་ནོ།

སྟེང་པ་དེ་ཉིད་ཆོར་འཕེལ་བའི་འདོད་ཆགས། དགུ་པ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད།
 དབྱེ་ན། འདོད་པ་ཉི་བར་ལེན་པ། ལྷ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ། བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་
 དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉི་བར་ལེན་པ་བཞི་ཡོད། ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་
 པའི་འདོད་ཆགས་དང་པོ་དང་། ལྷ་ངན་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་པ་དང་། གང་
 ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་གསུམ་པ་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་ངན་
 པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་བཞི་པར་འཛོག་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 ཡོད་དེ། དག་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཁྱབ། མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་
 གཉིས་ཀ་ཡོད། སྤྱི་འཕགས་གཉིས་དང་། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར།

རང་ཉིད་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་སྟེང་ལེན་གང་རུང་གིས་གསོས་བཏབ་པའི་ལས་རྒྱས་
 པ་མ་སྤྱ་ཆེན་དུ་སོང་བའི་ཟག་བཅས་རྣམ་སྟོན་གྱི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་སེམས་པ། བརྒྱུ་པ་སྟེང་པའི་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་ཉིད། སྟོང་པ་ཅམ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱི་སྟེང་། འཆི་སྟེང་། བར་སྟེང་། སྟོན་དུས་ཀྱི་
 སྟེང་པ་དང་བཞི། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྟེང་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་པོ། །དེའི་དབང་
 གིས་སྟོག་དབང་འགགས་པ་གཉིས་པ་དང་། སྟོག་དབང་འགགས་ནས་ཡང་སྟེང་དུ་ཉིང་མཆོམས་
 མ་སྦྱར་བའི་བར་གསུམ་པ་དང་། སྦྱར་ནས་མ་གྱི་བར་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྟེང་པར་འཛོག་པའི་བྱིར།

ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྤྲོད་པར་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཆར་གྱུར་བའི་ཟག་བཅས་
 རྣམ་སྟོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ། །བཙུ་གཅིག་པ་སྦྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། སྦྱིར་
 སྦྱེ་གནས་ལ་དབྱེ་ན། མངལ་སྦྱེས། སྒོང་སྦྱེས། རྩུས་སྦྱེས། །འོད་གཤེར་སྦྱེས་དང་བཞི་ཡོད། ཡི་
 དུགས་ལ་མངལ་སྦྱེས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཡི་དུགས་མོའི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། བདག་གིས་ཉོན་པར་བྱ་
 ལྷ་བརྒྱ། །མཆོན་མོ་ཡང་ནི་ལྷ་བརྒྱ་སྟེ། །ཐོས་ཀྱང་བདག་ལ་ཆོམ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། མི་ལ་ནི་སྦྱེས་གནས་བཞི་ག་ཡོད་དེ། མི་པལ་ཆེར་མངལ་ནས་སྦྱེ། སྟོབ་དཔོན་འཕགས་
 པ་ལྷ་ལྷ་བྱ་རྩུས་སྦྱེས་དང་། རྒྱལ་པོ་སྦྱེ་བོ་སྦྱེས་ལྷ་བྱ་འོད་གཤེར་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། དབྱ་བཅོམ་
 པ་བྲག་དང་ཉེ་བའི་བྲག་ལྷ་བྱ་སྒོ་ར་ལས་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར། དུད་འགོ་ལ་ཡང་བཞི་ག་ཡོད། དཔྱལ་
 པ་དང་ལྷ་དང་བར་དོ་ལ་རྩུས་སྦྱེས་ཀྱིས་བྲབ་སྟེ། མཛོད་ལས། དཔྱལ་བ་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་
 དང་། །སྤྲོད་པ་བར་མ་རྩུས་ཏེ་སྦྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཕུང་པོ་རྟོངས་པའི་ཆ། ཀས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་
 ལ་སྦྱ་དཀར་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྟོག་དབང་འགགས་པའི་ཆ། འཆི་
 བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་ཆེ་ཟད་པ་ནས་རྫོད་ཡལ་བ་སོགས་དུ་མ་ཡོད། ཆོས་
 གྱི་བྲུང་པར་སྤེད་ལེན་གཉིས་དང་མཚུངས། ཀ་ཤི་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཡོད་དེ། །ཁ་ཅིག་མ་གས་པར་འཆི་བ་དང་། །ཁ་ཅིག་མ་ཤི་བར་གས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
 དེ་རྟུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛོད་ལས། བྱ་ངན་དང་སྦྱེ་སྒྲགས་འདོན་པ་སོགས་
 གསུངས་ཀྱང་། འདིར་ཡན་ལག་ཏུ་མི་འབྲེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཆངས་སྦྱོད་རྣམ་དག་དང་
 ལྷན་པའི་དགོ་སྒོར་འགའ་ཞིག་ཡིད་བདེ་བཞིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་མ་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། སྒྲགས་བསྐྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་པ་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབའ་ཞིག་གི་སྦྱ་སྦྱོས་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་ན་སྒྲགས་བསྐྱལ་ཕྱིར་བཅོས་གྱི་བདེ་བ་ཅུང་ཡོད་ཀྱང་། བདེ་བ་
 མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་རྟུར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

མ་རིག་པའི་དཔེ་སོགས་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་དཔེ་བཤད་པ་ལ། མ་རིག་པ་ས་བོན་སོགས་བཞི་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། མ་རིག་པའི་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱ་གྲུ་འབྱུང་བ་དང་། མ་རིག་པའི་སྤྱ་གནས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚོ་མི་བསྐྱམས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་ལྷོན་ཤིང་གི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱ་གྲུ་འབྱུང་བ་དང་། མ་རིག་པའི་ལྷོན་ཤིང་གི་སྤྱ་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡལ་འདབ་སོགས་འབྱུང་བའི་བྱིར། མེད་ལེན་གཉིས་པོ་འབྲས་ཀྱི་ཕྱན་པ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། མེད་ལེན་ཀྱི་ཕྱན་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ལས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱ་གྲུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། ལས་གཉིས་ཕྱན་བཅས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། མེད་ལེན་ཀྱི་ཕྱན་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱ་གྲུ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱན་འགའ་ཞིག་ཁྱ་བ་ལན་གཅིག་སྤྱང་བ་དང་། མེ་ཏོག་གི་རིགས་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲས་བྱ་ལན་གཅིག་སྤྱང་བས་འཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལས་གཉིས་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་སྤྱང་བཞིན་པས་འཛད་པའི་བྱིར། འབྲས་བྱའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་པོ་དེ་གཡོས་ལེགས་པར་བྱུང་བཞིན་པའི་ཁ་ཟས་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ། གཡོས་ལེགས་པར་བྱུང་བཞིན་པའི་ཟས་སྐྱེས་བྱའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། འབྲས་བྱའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་པོ་དེ་སྐྱེས་བྱའི་ལོངས་སྤྱོད་བྱ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་ས་བོན་བཞིན། །སྤྱ་བཞིན་རྩ་བཞིན་ལྷོན་པ་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཕྱན་པ་བཞིན་དུ་འདོད། །ལས་ནི་ཕྱན་བཅས་འབྲས་དང་འབྲ། །དེ་བཞིན་སྤྱན་བཞིན་མེ་ཏོག་བཞིན། །གཞི་ནི་གཡོས་ལེགས་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བྱེད་ལས་ལ། འབྲ་བའི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་སྔ་མ་སྔ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རང་འབྲས་ཡན་ལག་བྱི་མ་རྣམས་བསྐྱེད་པར་འབྲ་བའི་བྱིར། མི་འབྲ་བའི་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། དང་

པོ་མ་རིག་པས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སློབ་པར་བྱེད། གཉིས་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་
 རྣམ་སློན་གྱི་ས་བོན་འདེབས་པར་བྱེད། གསུམ་པས་ཡང་སྲིད་དུ་འབྲིང་པར་བྱེད། བཞི་པས་རྣམ་
 སློན་གྱི་སྤང་པོ་འཛིན་པར་བྱེད། ལྔ་པས་རྣམ་སློན་གྱི་སྤང་པོ་རྩོགས་པར་བྱེད། སྟག་པས་ཡུལ་
 དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཙོད་པར་
 བྱེད། བདུན་པས་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་སོགས་ལ་རྩོགས་པར་མོངས་སྟོད་པར་བྱེད། བརྒྱད་པས་
 ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྣམ་སློན་གྱི་སྤང་པོ་སྤྱད་པར་བྱེད། དགུ་པས་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་བྱེད། བཅུ་པས་
 མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པར་བྱེད། སྟེ་བ་ཆ་ཤི་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དབུས་
 མཐའ་ལས། སློབ་པའི་ཕྱིར་དང་འདེབས་པའི་ཕྱིར། །འབྲིང་པའི་ཕྱིར་དང་ཀུན་འཛིན་
 ཕྱིར། །རྩོགས་བྱེད་ཕྱིར་དང་གསུམ་སྟོད་ཕྱིར། །ཉེ་བར་སྦྱོད་ཕྱིར་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། །སྦྱོར་བའི་
 ཕྱིར་དང་མངོན་འདུའི་ཕྱིར། །དུལ་ཕྱིར་ནི་འགྲོ་ཉོན་མོངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཡན་ལག་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་མ་
 རྣམས་ཀྱིས། གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་ཅི་
 རིགས་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྟེ་མས་དེ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་
 དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཅི་རིགས་པ་བྱེད། གཟུགས་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྟེ་མ་རྣམས་ཀྱིས། ཤེས་པར་གྱུར་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་དང་དམིགས་རྒྱུན་ཅི་རིགས་པ་བྱེད། ཤེས་པར་གྱུར་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་སྟེ་མ་རྣམས་ཀྱིས། གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་
 བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་བསྟན་ན་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས། ཉོན་མོངས་གསུམ། སྤྱད་ཀུན་
 གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། མ་རིག་པ་ནས་ཚོར་བའི་བར་འཕེན་བྱེད་
 རྒྱ་འབྲས་གཉིས། མེད་པ་ནས་ཆ་ཤིའི་བར་འགྲུབ་བྱེད་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་

པོ་དེར་ཐལ། མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འདྲ་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། རྒྱ་དུས་གྱི་ནམ་
ཤེས་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་ལ་ལས་གྱི་བག་ཆགས་བསྐྱོས་ནས་ཚོར་བའི་བར་ནམས་འབྱུང་རུང་དུ་བྱས་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་འདྲ་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་གསོས་བཏབ་སྲིད་
ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་སོང་སྟེ། སྤྱི་བ་དང་ག་ཤི་འབྱུང་ངེས་སུ་བྱས་པའི་བྱིར། ཉེན་འབྲེལ་
མདོ་འབྲེལ་དུ། གང་གིས་འཕེན་དང་རི་ལྟར་གང་། །དེ་སྐྱབ་བྱེད་དང་དེ་ལ་ཡང་། །ཉིས་པ་གང་
ཡིན་དེ་དག་ནམས། །ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ནམས་ཀྱིས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་འདྲ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ལས་གྱི་ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤྱི་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་ལས། ཉོན་མོངས་གསུམ་ཉོན་
མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདྲ། ལས་གཉིས་ལས་གྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདྲ།
འབྲས་བུའི་ཉེན་འབྲེལ་བདུན་ནི་གཞིའམ་སྤྱི་བ་འབྲས་བུའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདྲ་བའི་
བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་ལས་གཉིས་སོ། །གཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་
བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྤྱག་ཀྱན་གཉིས་སུ་འདྲ་སྟེ། ལས་གཉིས། ཉོན་མོངས་གསུམ་ཀྱན་འབྱུང་དང་། ལྷག་མ་
བདུན་ནི་སྤྱག་བདེན་དུ་འདྲ་བའི་བྱིར། དབུ་མ་ཉེན་འབྲེལ་སྟོང་པོ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་
ཉོན་མོངས། །གཉིས་པ་བརྩ་བ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

མ་རིག་པའི་ཉེན་འབྲེལ་ལ། མ་རིག་པས་བྱུང་བ་སོགས་ཡིན་ཀྱང་། དེས་བསྐྱུས་ན་དེ་ཡིན་
པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཚོར་བའི་ཉེན་འབྲེལ་རྒྱ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་མིག་ཤེས་སོགས།
དེས་བསྐྱུས་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་དབྱང་པ།

༩ རྒྱལ་པ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་དབྱང་པ་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བཞི་ཅི་ལྟར་བྱལ་བའི་ཆེ་ན་ཡང་ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ཆེ་དང་པོ་དང་། སྟེང་ལེན་སྟེང་པ་གསུམ་གཉིས་པ་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཆེ་གསུམ་པ་ལ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། སྟོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །བར་དུ་བརྒྱུད་ཡོངས་རྫོགས་ལྡན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་སྟོན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཅི་ལྟར་གྱུར། ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་ཅི་ལྟར་གནས། མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་ཅི་ལྟར་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྟེ་ཆེ་བདག་ཏུ་མོངས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་ལ། ལྷུང་བའི་ཆེ་ན་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་མིའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་སྟེང་ལེན་གྱིས་གསོས་བཏབ་མིར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ན་ལས་གཉིས་ཉོན་མོངས་གསུམ་དང་པོ་དང་། ལྷག་མ་བདུན་གཉིས་པ་ལ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱེད་ལས་ནི་ཡོད་དེ། མིའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་སྐྱེས་ནས་གཞན་དུ་སྟོང་འགྱུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་དེའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། དེ་ལ་གསོས་མ་བཏབ་པར་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་སྦངས། རྟེན་དེ་ལ་སྟེང་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་བཏབ་མིར་སྐྱེ་བ་སྦངས་པ་དེའི་ཆེ་ན་དང་པོ་གཉིས་ཆེ་དང་པོ་དང་། སྟེང་ལེན་སྟེང་པ་གསུམ་ནི་ཆེ་གཉིས་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ཆེ་གསུམ་པ་ལ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར།

ཆེ་བཞི་ལ་རྫོགས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། མིའི་རྟེན་ལ་མིའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། དེ་སྟེང་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པར་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་སྦངས། རྟེན་དེ་ལ་སྟེང་ལེན་གསོས་བཏབ་མིའི་བར་སྟེང་དུ་སྐྱེ་བ་སྦངས་ནས་ལེན་བསགས་མ་བཏབ་

པར་འགོ་བ་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་ལས་ལ་ལེན་པས་གསོས་བཏབ་སྟེ་
མིར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་དེའི་ཆེ། དང་པོ་གཉིས་ཆེ་དང་པོ་དང་། བརྒྱད་པ་དང་བརྒྱ་པ་གཉིས་ཆེ་
གཉིས་པ་དང་། དགུ་པ་ཆེ་གསུམ་པ་དང་། གཞན་རྣམས་ཆེ་བཞི་པ་ལ་རྫོགས་པའི་བྱིར།

མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པའི་བྱིར་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པའི་བྱིར་འདི་སྐྱེ་བ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ།
མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅེས་སོགས་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆང་བ་
ཞིག་བསྟན་ཀྱང་། ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
ཆར་གཅིག་གི་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་པོ་ཆར་གཅིག་གི་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་རྗེས་དེར་འབྱུང་
བས་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟོན་དུ་འབྱུང་བ་གང་ཞིག་མདོ་དེས་གསུམ་པོ་དེ་ཆོར་བའི་རྗེས་
སུ་བསྟན་པའི་བྱིར།

བརྒྱ་གཉིས་པོ་རིམ་པ་འཆོལ་བར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་
ཆོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་འབྱུང་བར་སྟུག་ཀུན་གཉིས་འགལ་མའི་
འཁོར་ལོ་བཞིན་འཁོར་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་སྟོན་དང་བྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེ་བྲག་སྤྱི་
པའི་ལུགས་ལ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆེ་གསུམ་ཁོན་ལ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་
རིགས་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྐྱེས་གནས་སྤོང་འབྱུང་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུང་ལས་གཞོན་ཏུ་གཙུག་ཕུད་ཅན་གྱིས་པ་དག་བཅོམ་པ་བསད་པའི་ལས་
གྱི་དབང་གིས་དཔྱལ་བར་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་སྤྱི་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟ་ནའང་།
སྟོན་དང་བྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་དགེ་སྤོང་
དག་འདི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གྱི་ལུང་གིས་ཆེ་དང་པོ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་ཡན་
ལག་དང་པོ་གཉིས་དང་། གསུམ་པ་ལ་ཐ་མ་གཉིས་རྫོགས། ཆེ་བར་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་ཞིག་

གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྟ་དང་། ཆར་གཅིག་པོ་དེའི་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་རྫོགས་པར་ཡོད་པར་
བསྟན་པ་དང་། དགོས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་། བདག་གི་དུས་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པ་ལྟོག་པའི་
ཆེད་དུ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར།

བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ། འགྲོ་བ་དེའི་བར་སྲིད་དུ་སྤྱོད་ནས་བསྐྱོག་མི་སྲིད་པ་སོགས་
ཀྱི་རི་ལྟར་བུལ་བའི་ཆེ་ཡང་ཆེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་དགོས་པར་འདོད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་
ལ་སྤར་བཤད་པ་ལས། བཞི་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། བར་སྲིད་ལས་
བསྐྱོག་པ་ཡོད་པ་དང་། འཆི་ཁར་བདག་ཆད་དོགས་ཀྱི་འཛིགས་པའི་དབང་གིས་སྤང་པོ་ལ་སྲིད་
པའི་སྲིད་པ་དེ་ཉེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་སྲིད་པ་དང་། མིའི་བར་དོར་སྤྱོད་པའི་བར་དོར་པ་མ་
གང་རུང་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་ཆར་གཅིག་པོ་དེའི་ལེན་པར་ཡང་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར།
ཆེ་གཅིག་ལ་རྫོགས་པ་ནི་མེད་དེ། སྤྱི་མ་ནས་མ་ཤི་བར་འདིར་སྤྱོད་པ་ལེན་པ་མེད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ཆེ་གཉིས་ལ་རྫོགས་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་བར་
དུ་ཉེན་འབྲེལ་གཞན་ཀྱི་ཆེས་ཆོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཆེ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན།
མ་བྱེད་ཅིང་། རྟགས་དེར་ཐལ། མིའི་བར་སྲིད་ཀྱི་ཆེ་དེ་མིའི་ཆེ་ལས་གཞན་ཀྱི་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། མིའི་བར་སྲིད་པ་དེ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས།
སྲིད་པ་བར་མ་འགྲོ་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བུལ་བའི་ཆེ་ན་ཆེ་བཞི་ལ་རྫོགས་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱིའི་སྤང་པོ་
འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་བྱིའི་སྤྱོད་པ་གནས་བརྒྱར་
རྫོགས་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོའི་བར་དུ་
བསྐྱེད་པ་བརྒྱ་པ་དྲུ་མས་ཆོད་པའི་ལས་ཤིག་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཆོགས་བཅད་
གཅིག་ཙམ་ཉན་པ་ལ། །གང་གིས་སྒྲ་མར་མི་འཛིན་པ། །བྱི་ཡི་སྤྱོད་པ་བརྒྱར་སྒྲངས་ནས། །མེ་ཤ་

ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ལུས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི། །བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཚུད་མི་ཟ། །ཆོག་པ་ཤིང་དུས་ལ་བབས་པ་
 བ། །འབྲས་བུ་སྤྲོན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དང་པོའི་
 དོན་ནི། ཁྱིའི་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་པོ་དེ་ཁྱིའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་གིས་འབངས་པའི་ཆེ་ཡིན་པས་
 རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆ་ཅན་གཅིག་ལ་ཆ་ཤས་བརྒྱར་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པའི་དོན་ནི། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་རྣམ་སྤྲོན་གྱི་ཕུང་པོའི་བར་གྱི་ཆེ་དེ་རྣམས་
 རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ས་མཆུངས་བཤད་པ།

༥ བདུན་པ་ས་མཆུངས་བཤད་པ་ལ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་བཏོད། ཕུང་གི་དོན་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་ས་མཆུངས་ཚུལ་གང་ལས་མཆུངས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དོན་གསང་རྣམ་ངེས་
 ལས། སྐྱེ་བའི་ས་བ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་ངེས་པར་
 དེའི་ས་པའོ། །འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཞན་ལུགས་དང་། རང་ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་རིག་
 པ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་གང་དུ་སྐྱེ་སས་བསྐྱས་པས་ས་མཆུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། མ་རིག་
 པ་ལ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་གང་དུ་ལས་གསོག་པའི་རྟེན་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅུ་པ་ལས། གང་
 དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོག་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་
 པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཅི་
 ཡང་མེད་ནས་སྤིང་ཅེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ། དེ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པ་དང་། སྤིང་ཅེ་ནས་
 ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པ་ནས། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་

ནས་དང་པོར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ས་
མཚུངས་པར་ས་ཟད། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་ན་
ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཚངས་
ཆེན་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་གསོས་བཏབ་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་
བརྩ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་གཉིས་
ཀྱི་ལུགས་ལ། གོང་མའི་སྟོམས་འདུག་ལས་མ་ཉམས་པར་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་
མེད་ཀྱང་། ཉམས་ནས་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་འབྲུབ་
པའི་ཕྱིར། མངོད་ལས། འཆེ་འཕོ་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་གཞན་
ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ས་གཞན་ཀྱི་ནམ་སྤེན་ཀྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་འབྲུབ་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ། ས་གཞན་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་ཀྱིས་ས་གཞན་ཀྱི་ལས་ལ། གསོས་མི་འདེབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྔོན་ལེན་གཉིས་མ་གཏོགས་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། སྔོན་ལེན་གཉིས་
པོ་དེ་འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་
པོ་གཉིས་ཀའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡོད། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་སྔོན་
ལེན་གཉིས་ཀ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་ཉོན་
མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་
པས་ཁྲབ་པོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁམས་གསུམ་ས་དབྱུག་དང་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་
བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་ན་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ས་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།

འོ་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས།

དེ་ལ་སྟེན་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པར་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་སྦྱངས། སྤར་གྱི་ལས་ལ་སྟེན་
 ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་སྦྱངས་པའི་ཆེ་མ་རིག་པ་འདོད་
 པའི་སས་བསྐྱས་པར་ཐལ། འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་ན་དེ་འབྲེལ་མ་རིག་པ་དེ་
 འོག་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོན་ཅེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 བསགས། ལས་དེའི་དབང་གིས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ན་མ་རིག་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སས་
 བསྐྱས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྟོན་ཅེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་ཕྱང་
 པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟེན་
 ལ་དེ་འབྲེལ་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་
 འདོད་པའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་
 སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་གསོག་མེད་པ་དང་།
 བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་གསོག་མེད་པ་
 མཁས་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་དེའི་འཕེན་བྱེད་
 ཀྱི་ལས་གསོག་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ཁམས་གོང་དུ་རང་སའི་རྟེན་ལ་རང་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་
 པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཆངས་རིས་ཀྱི་རྟེན་ལ་
 ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཆངས་ཆེན་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད་པར་ཁས་སྦྱངས་
 པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། གོང་སའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་མ་ཉམས་པར་འོག་
 སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མེད་ཀྱང་། ཉམས་ནས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པར་ལུང་རིགས་
 ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་གསོག་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྟོན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྟོན་ལ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་གསར་དུ་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གསར་དུ་སྒྲིམ་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལས་ཉམས་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོན་སྒྲིམ་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱ་སྟོམས་འབྲུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་མ་བྲལ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་སྟོམས་འབྲུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཆུང་དུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་བསྒྲིམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གནས་སུ་སྒྱེ་བའི་ཕྱིར། ཡང་སྤྱང་ཅེའི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ན་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་རྟོན་ལ་བསམ་གསུམ་པས་བྲལ་པར་ཐལ། ཅི་ཡང་མེད་ནས་སྤྱང་ཅེར་སྒྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེན་མ་རིག་པ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་སུས་བསྐྱུས་པས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་པའི་རྟོན་ལ་གསར་དུ་བསམ་གསུམ་པའི་སྤྱང་ཅེའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟོན་ལ་སྤྱང་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་གསར་དུ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱི་རོལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ། །

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད་པར་ཐལ། ཆངས་རིས་གྱི་རྟོན་ལ་ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཆངས་ཆེན་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོག་ས་འོག་སའི་རྟོན་ལ་གོང་།

ས་གོང་སའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པའི་ལུགས་ལ། ཆངས་ཆེན་པའི་ལྷའི་རྟེན་ལ་དཔྱལ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་མི་རིགས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་དེ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བའི་ལོག་ལྷའི་དབང་གིས་དཔྱལ་བའི་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་སྤང་བོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད་པ་དོན་གསང་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཡོད་ན། དེ་ཆངས་ཆེན་པའི་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་བསགས་སམ། དེ་ནས་ཤི་ནས་བར་སྤྱིད་གྱི་རྟེན་ལ་བསགས། དང་བོ་ལྟར་ན་ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་འོག་མའི་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་སྤང་བོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་གསོག་མེད་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་འབྲེལ་བར་སྤྱིད་གྱི་རྟེན་ལ་ཐར་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐར་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྷ་སྤྲེས་ཤིང་། ཆངས་ཆེན་གྱི་རྟེན་ལ་མ་སྤྲེས་པའི་བྱུང་བར་འཐད་པར་ཐལ། ཆངས་ཆེན་པའི་ལྷ་ཤི་འཕོས་ནས་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤྱིད་གྱི་རྟེན་ལ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བའི་ལོག་ལྷ་སྤྲེས་ཤིང་། དེ་འབྲེལ་བའི་ལྷའི་རྟེན་ལ་མ་སྤྲེས་པའི་བྱུང་བར་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཆངས་ཆེན་ལོག་ལྷའི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤྱིད་དུ་འཆི་འཕོ་ཁ་མའི་ཆངས་ཆེན་པའི་ལྷའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འབྲེལ་བར་སྤྱིད་དུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱིད་ལས་དེ་དང་མཆུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འབྲེལ་བའི་ལས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་བར་སྤྱིད་དུ་སྤྱོད་པ་ལེན་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་གསོག་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་བོའི་བར་སྤྱིད་གྱི་རྟེན་ལ་དཔྱལ་བའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཁས་སྒྲངས་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆངས་ཆེན་གྱི་བར་སྤྱིད་གྱི་རྟེན་ལ་དཔྱལ་བའི་འཕེན་བྱེད་

ཀྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས་ན་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་འང་བསགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་ཁམས་གོང་མའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་
མི་འོང་བར་འདའ་བ་དེ་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་དཔྱལ་བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད་
པར་ཐལ། ཆངས་ཆེན་ཀྱི་རྟེན་ལ་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ། ཆོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་པ་
གསར་གསོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མ་བྱུང་བའི་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་ཐར་པ་མ་
ཡིན་པ་ལ་ཐར་པར་འཛིན་པའི་ལོག་ལྟ་སྤྱོད་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་མཆོམས་ལ། མ་རིག་པས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སྤྱོད་བ་སྤྱོད་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བའི་
ལོག་ལྟ་འདྲ་བའི་གསུང་དཔྱལ་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་གསོག་མེད་པར་ཐལ། མ་བྱུང་པ་
གང་ཞིག །ཆོས་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་བརྒྱུད་བ་དང་། ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཆོས་སུ་བརྒྱུད་
བ་སྤྲིག་པ་མཉམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་བཤད་པ་ལ། གང་དུ་མཚུངས་པའི་ས་བཤད། གང་མཚུངས་པའི་ཆོས།
རི་ལྟར་མཚུངས་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་ཁམས་གསུམ་ས་དགྲ་དང་། དེ་
ཡང་བསྟན་དར་ས། གོང་ས། འོག་ས་དང་བཅས་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་ཡོད་དེ།
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རི་ལྟར་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགྲ་གང་ནས་གང་དུ་སྤྱོད་བ་ལེན་
པའི་ཆེ་ན་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྤྱོད་བ་ལེན་པའི་ཆེ་
ན་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྤྱོད་བ་ལེན་པ་
དེའི་ཆེ་ན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ནས་བརྒྱུད་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་ནས་སྤྱི་ཅེ་དང་། །སྤྱི་ཅེ་ནས་ཅི་ཡང་
མེད་དུ་སྤྱོད་བ་ན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་སྤྱོད་བའི་ཆེ་ན་ས་

མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་ས་མཚུངས་པ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཉེན་ལ་
དེའི་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ཉེན་དེ་ཉིད་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་
གསོས་བཏབ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་
ཉེ། མ་རིག་པ་དང་ལས་གཉིས་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱང་དེའི་སས་བསྐྱས། གཞན་རྣམས་ཀྱང་འདོད་
པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་འཛིག་ལྟ་ལྟས་སྐྱེས་འདོད་པའི་སས་
བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ན་ངོ་སྤྲོད་པའི་སྤྲོད་སྐྱེས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་
ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་ལུགས་ལ། ཉོན་ཡིད་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ཉེན་གྱི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར།
གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་
ས་གཞན་གྱི་རྣམ་སྤྲོད་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་འབྲུབ་མི་བྱེད་ཅིང་། ས་གཞན་གྱི་ལས་ལ་ས་གཞན་གྱི་
ཉོན་མོངས་བས་གསོས་འདེབས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། འབྲས་བུའི་ཉེན་
འབྲེལ་བདུན་པོ་དེ་དེར་སྐྱེས་པའི་འགྲོ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕུང་པོར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྐྱེ་བའི་
ས་པ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མི་མཚུངས་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེན་ལ་འདོད་པའི་ཕུང་པོ་འཕེན་
བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པར་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་བླངས་
ཉེན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་ལས་ལ་གསོས་བཏབ། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་ཆེ་ན་མ་རིག་པ་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས། གཞན་རྣམས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། འཕེན་པར་བྱེད་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ན་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་
ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཉེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། དེ་ལ་སྲིད་ལེན་

གྲིས་གསོས་བཏབ་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ན་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས།
གཞན་རྣམས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོན་ལ་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། དེ་ལ་སློད་ལེན་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པར་ལས་
གཞན་ཞིག་གི་དབང་གིས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་སྦངས་སྦྲར་གྱི་ལས་ལ་གསོས་བཏབ། དེའི་དབང་
གིས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་སྦངས་པ་དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་
པའི་བྱིར། དེ་འབྲུ་བའི་ལས་ཀྱང་ཡོད་དེ། མཛོད་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ལས་གྱི་འཁོར་
བ་ལྷེ་གང་དང་། །ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། །སྟོན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས། །སྦྲ་མ་སྦྲ་མ་
རྣམས་སྟོན་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སློད་ཅེ་ནས་སློད་ཅེར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཡོད་དེ། སློད་ཅེའི་
རྟོན་ལ་སློད་ཅེའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས། རྟོན་དེ་ཉིད་ལ་གསོས་བཏབ་སྟེ་སློད་
ཅེར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ། ཐམས་ཅད་སློད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས། ཅི་ཡང་མེད་གྱི་རྟོན་ལ་སློད་ཅེའི་འཕེན་
བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སློད་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པར། ལས་གཞན་
ཞིག་གི་དབང་གིས་སློད་ཅེར་སྐྱེས། སྦྲར་གྱི་ལས་ལ་གསོས་བཏབ་སློད་ཅེར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ན་
དང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་སས་བསྐྱུས། གཞན་རྣམས་སློད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློད་ཅེའི་རྟོན་ལ་སློད་ཅེའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་གསོག་མེད་དོ། །ཞེ་
ན། ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་
གསོག་ཡོད་པར་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་བྱིར། སློད་ཅེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་ན་ས་
མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དེ། སློད་ཅེའི་རྟོན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་བསགས།
ལས་དེ་ལ་གསོས་བཏབ་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་སློད་ཅེའི་སས་བསྐྱུས། གཞན་
རྣམས་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་དང་། ཅི་ཡང་མེད་གྱི་རྟོན་ལ་དེའི་འཕེན་བྱེད་གྱི་

ལས་བསགས། དེ་ལ་གསོས་མ་བཏབ་པར་ལས་གཞན་ཞིག་གི་དབང་གིས་སྤྱི་ཅེར་སྤྱི་བ་སྒྲུངས།
སྤར་གྱི་ལས་ལ་གསོས་བཏབ་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྤྱིས་བ་དེའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་སས་
བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྱི་ཅེར་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་གྱི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསོག་པ་མེད་ཟེར་ན།
མི་རིགས་ཏེ། ཡོད་པ་སྤར་བསྐྱུས་ཐེན་པའི་ཕྱིར།

མཁས་བ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རིས་དང་ཅུང་མི་མ་ཐུན་པར་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་
གང་ནས་གང་དུ་སྤྱི་ཡང་། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་
འདོད་དགོས་པའི་གནད་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དོན་གསང་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལུང་དང་། ཁམས་གསུམ་
ས་དགུ་པོ་དེར་རང་ས་ནས་རང་སར་སྤྱི་བའི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད། འོག་ས་ནས་འོག་
སར་སྤྱི་བའི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད། གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྤྱི་བའི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད།
གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྣོམས་འབྲུག་དང་། རྟེན་མེངས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོད། གོང་སའི་རྟེན་
ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་གསར་གསོག་ཡོད་པའི་ལུང་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པར་
མངོན་པའི་ཕྱིར།

སས་བསྐྱུས་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་པ།

༥ སས་བསྐྱུས་པའི་དོན། ས་དེ་དང་དེ་ན་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་དེས་
བསྐྱུས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུས་དབང་མིག་དབང་སོགས་
གཉིས་པ་སོགས་ན་ཡོད་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་
ཁམས་གསུམ་གའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་སེམས་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་སར་གཏོགས་འདོད་པའི་སེམས་བསྟན་
པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མིད་ཅེའི་སར་གཏོགས་མིད་ཅེའི་སེམས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུས་དབང་མིག་
དབང་སོགས་ཁྱོད་དེའི་ས་པ་ཡིན་པས། ཁྱོད་དེའི་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའི་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྟན། གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་རྣམས་སྤོང་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་
པས་གཉིས་པའི་སེམས་བསྟན། གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ལྟ་བུ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་ཕྱིར།

རྟོག་འབྲེལ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་རྟོག་འབྲེལ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་སྒྲུབ་དོར་ལ་
འབྲུག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོག་འབྲེལ་ལུགས་མ་ཐུན་
དུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟུག་བདེན་ཤེས་བྱར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འབྱུང་། ལུགས་ལྡོག་ཏུ་བསྟན་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱན་འབྱུང་སྤང་བྱར་ཤེས་པ་དེ་འབྱུང་། རྣམ་བུར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟོག་འབྲེལ་ལུགས་
མ་ཐུན་དུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པ་མཐོན་དུ་བྱ་བར་ཤེས་པ་དེ་འབྱུང་། དེ་ལུགས་ལྡོག་
དུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བདེན་བསྟེན་བྱར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
ཐལ། མ་རིག་པའི་རྟོག་གིས་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་ནས་སྤྱི་བའི་རྟོག་གིས་ཀླ་ཤི་འབྱུང་བར་བསམས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱི་བ་དང་ཀླ་ཤིའི་ཉེས་དམིགས་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དེ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཀླ་ཤི་འབྱུང་། གང་ལས་འབྱུང་ན་སྤྱི་བ་ལས་འབྱུང་བ་ནས་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་ལས་འབྱུང་བ་ན། མ་རིག་པ་ལས་འབྱུང་བར་བསམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟུག་བསྟུལ་ལས་
ཉོན་གྱི་རྩ་བ་ཅན་དང་། དེ་ཡང་མ་རིག་པ་ལས་འབྱུང་བར་མཐོང་བའི་སྟོན་ཀྱན་འབྱུང་སྤང་།

བྱར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་
འགག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐྱེ་བ་འགགས་པས་ཆ་ལི་འགག་པའི་བར་བསམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
ལས་ཉོན་གཉིས་གཉེན་པོས་གཏན་ཟད་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་ཀུན་གཉིས་འགགས་པའི་
འགོག་བདེན་མངོན་དུ་བྱ་བྱས་སུ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེར་ཐལ། ཆ་ལི་འགག་གང་འགགས་པས་འགག་ན་སྐྱེ་བ་འགགས་པས་འགག་
པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འདུ་བྱེད་འགག་གང་འགགས་པས་འགག་ན་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འགག་
པའི་བར་བསམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་
པོར་རིགས་པར་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་བདེན་བསྟེན་བྱར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
མདོ་ལས། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་འདུ་བྱེད་ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་དེ་རང་འབྲས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་
པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་གོ་རིམ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་
གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། དེ་ལ་སྤྱི་
ལོན་གྱིས་གསོས་བཏབ་སྤྱི་ལས་བྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས། འབྲས་དུས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་ནས་དེ་ནས་ཆ་ལིའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དོན་བསྟུ་ན། ལྟོས་ནས་བྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྲོ་མོ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཏེ་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་
དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་
གྱི་དགོངས་འབྲེལ་པད་མ་དཀར་པོའི་སྤང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་མཁས་ཤིང་བྱུང་བ་བརྟེན་པའི་
དགེ་སྤྱོད་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྤྱི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༡༡། །མཁས་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་ཁྱུ་མཆོག་དག་འདུན་བསྟན་དར་

བ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་

དཔྱོད་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །སྤྱོད་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་གྲུས་པས་བྱུག་འཆལ་ཞིང་དང་བས་
སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བཅེ་བ་ཆེན་པོས་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་བཟུང་དུ་
གསོལ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལུགས་མཐུན་དང་། ལུགས་མི་མཐུན་ལ་རྟོག་པར་བྱེད། ཅེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་
ལངས་རྗེས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་བསྒྲོམ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་
ཀྱི་ཉོན་མོངས་དཔལ་གཞོམ་པ་དང་། གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་དང་།
འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བ་དངོས་བཤད་པ།

༥ ། འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། བསྟུ་བ་བཤད་
པ། ཆེ་དུ་ལ་རྗོགས་བཤད་པ། ས་མཚུངས་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་བཤད་
པ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བརྟུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཡན་ལག་དང་སོ་མ་རིག་པ་ནས། ཆ་ཞིའི་བར་
བརྟུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་བྱུང་བ། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བཅས་
མཁའ་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་
ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུ་དང་ཕྱད་ནས་བྱུང་བ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། གཞུགས་ཚོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གཞུགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ན། གཞུགས་དང་ཕྱད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་ཀྱི་བརྒྱུད་རྒྱ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་སོ།

མ་རིག་པའི་དོན་ལ་དབྱུང་བ།

༥ གཉིས་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་
རེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོས་
དག་བཅོས་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཉོན་མོས་དག་བཅོས་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་ན། མ་
རིག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ རང་གི་འགལ་ཁྲར་གྱུར་པའི་རིག་པ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་

གྲུར་པའི་སེམས་སྤྱང་། མ་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་དུ་གྲུར་པའི་སེམས་སྤྱང་
 ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་འགལ་ལྡན་གྲུར་པའི་རིག་པ་
 ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྡན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྲུར་པའི་སེམས་སྤྱང་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གོང་དུ་བཀག་ཟེན་ཏོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་འགལ་ལྡན་གྲུར་པའི་རིག་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 འགལ་ལྡན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྲུར་པའི་སེམས་སྤྱང་ཚོངས་པ། མ་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
 ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས།
 ཚོངས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་ཚོངས་པ་དང། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་
 ལ་ཚོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཀུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་འགལ་ལྡན་གྲུར་པའི་རིག་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
 འགལ་ལྡན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གྲུར་པའི་སེམས་སྤྱང་ཚོངས་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་
 མཚུངས་ལྡན་དུ་གྲུར་པའི་རྟུགས་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ཅ་ཉོན་ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཀུས་ཏེ། ཉེ་ཉོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྟུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་

མེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་འཛིན་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་བདག་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
སྤུངས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་གཞལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་དངོས་གཞལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། འཛིག་ལྟ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་མཆོད་སྤྱོད་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར་ཏེ། མཆོད་སྤྱོད་ལ་དམིགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་
ན། རང་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞིག་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ན། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་
སྤྱུ་ཕྱེ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ལྟ་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་ཏེ། ཁྱི་ཁན་རྒྱ་བོའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁྱི་ཁན་རྒྱ་བོའི་ང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གི་
འབར་བ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་གྲུང་། ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྤྲ་དངོས་སུ་འདོགས་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱི་
ཁན་རྒྱ་བོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་ཡིན་ན། འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་རྒྱུད་ལ་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྤྱེས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྤྱེས་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་དམིགས་པས་བྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན།
ཁྱི་ཁན་རྒྱ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྤྱེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱི་ཁན་རྒྱ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡོད་པར་ཐལ།
དེས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་དམིགས་པ་གང་ཞིག །དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ང་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ང་མེད་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ཁྱི་ཁན་རྒྱ་
བོའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱི་ཁན་རྒྱ་བོའི་ཤེས་
རྒྱུད་ལ་ང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱི་ཁན་རྒྱ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ང་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱམ་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ཟེར་ན།
འོ་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་འཛིན་སྟངས་མི་མ་ཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན། གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྤྱབ་པའི་རྩ་བ་ཡོད་དུ་
འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་འཛིན་སྟངས་མི་མ་ཐུན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་གྱིས་སྤོང་པའི་བདག་མེད་གཉིས་པོ་དེ་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་འཛིན་སྤངས་མི་མ་བྱུན་པ་གཉིས་མེད་པར་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་
ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་འཁོར་བ་རྩ་བ་ནས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། བྱམ་པ་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། དེས་བྱམ་པ་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམ་པ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཤེས་
སློབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཤེས་
སློབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་
གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། བདག་ལྟའི་ས་བོན་སྤངས་
པའི་ཕྱིར། སྤང་མི་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེས་འཁོར་
བ་རྩ་བ་ནས་སྤངས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་ཤེས་སློབ་རྩ་བ་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱི་ཆན་རྒྱ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱི་ཆན་རྒྱ་བོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
དེ། ཁྱི་ཆན་རྒྱ་བོའི་འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་མིན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་འཁོར་
བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་རྩ་བ་གང་ཞིག། །ལེགས་བཤད་སྤྱོད་པོ་ལས། འཁོར་བའི་གཞི་
རྩ་མཐར་ཐུག་མ་ལོག་གྱུར་འཁོར་བ་ལོག་པ་ལུགས་འདི་ལ་མི་འགལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཚོངས་པའི་ཚོངས་པ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་
པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱོད་པ་རང་སྟོབས་
ཀྱིས་ཚོངས་པའི་ཚོངས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྤྱོད་པ་ལ་ཚོངས་པའི་ཚོངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤངས་སྤྱོད་གཅན་
འཛིན་གྱིས་ཁྱུས་པའི་མདོ་ལས། མ་གྲུའི་མདོངས་ཁྲ་ལ་སོགས་པའི། །རྒྱ་ཡི་དབྱེ་བ་རི་སྟེང་

ལ། །ཀུན་མཁྱེན་མིན་པའི་ཉོག་ས་བྱ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལྷ་མོ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོངས་པའི་
སྒོངས་པ་དེ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན། ཉན་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་སྤངས་པས་ཁྱབ་
ཀྱང་། མ་རིག་པ་སྤངས་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་པ་མ་རིག་པའི་སྒོ་
ངའི་སྒྲུབས་ལས་གྲོལ་ཀྱང་གཞན་པན་གྱི་སྟན་པ་སྒྲོག་མི་བྱས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
མ་རིག་པའི་སྒོ་ངའི་སྒྲུབས་ལས་མ་གྲོལ་ཀྱང་གཞན་པན་གྱི་སྟན་པ་སྒྲོག་བྱས་པ་དེ་དཔེ་དང་
བཅས་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྒྲེས་དེས། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་
ནས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ང་ཡི་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྒྲེས་
བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པར་ཐལ། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྒྲེས་ཀྱི་དམིགས་
ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉག་ས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སྒྲེས་བྱ་གང་ཏུ་གནས་པའི་
གནས་དེ་སྒྲེས་བྱའི་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲེས་བྱ་དེ་ལ་འདི་ནི་ང་ཡི་གནས་སོ་སྟམ་པའི་སྒོ་
ལྟན་སྒྲེས་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྒྲེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་ན། གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་
ན། སྒྲུག་བདེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྒྲེས་ཡོད་
པའི་བྱིར་ཏེ། བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ལྟ་བུ་ལྟ་མིན་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅི་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྒྲེས་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱུན་ཁྱུགས་འབྲས་གནས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྒྲེས་ཆོས་

ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཉོན་
མོངས་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་
མའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མཛོད་འབྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད། །སྲིད་དང་བྲལ་
ལ་ཡང་སྲིད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་ཀྱན་ནས་སྦྲོང་བྱེད་ཀྱི་འཛིག་
ལྷ། ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
འབྲས་སྤར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་
དེ་སྤྱི་ཕྱིའི་གོ་རིམ་མེད་པར་འགལ་མའི་འཁོར་ལོ་བཞེན་དུ་འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་
སྤང་བ་ལས། ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབྱེད་སྤྲུལ་མེད་པར། །འཁོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་འགལ་མེ་
ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུར་པན་ཚུན་དུ། །རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲོང་དུ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན།
འོ་ན། དེའི་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྦྲོང་དུ་གྱུར་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་ལ་མོངས་པའི་མ་
རིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་
ལས་བརྒྱས་ལས། མོངས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འབྲས་སུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལ་མོངས་པ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་མཐོང་རིས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་དབང་ལྷག་གི་མཆོད་སྦྱིན་བྱེད་
པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མོངས་པའི་

མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཀྱན་བཏགས་མེད་
ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་བསགས་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདྲ་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱིས་བསགས་པའི་དགེ་མེད་དག་གང་
རུང་གི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་
གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་འབྲས་གནས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་ཡན་ལག་
བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་ལས། རྒྱན་
དུ་ཞུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤངས་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི།
གང་ཡང་རིལ་གྱིས་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། གང་ཟག་
ཏྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་ཟེར་ན། གྲུབ་མཐས་སྒོ་མ་བསྐྱར་
བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་དང་ལས་འབྲས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་
འཛིན་པ་དང་། རང་སྟོབས་ཀྱིས་མོངས་པའི་མོངས་པ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་བྱུང་
མོངས་པ། མ་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་སྦྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་ཤེས་སྤྱོད་
དོན་གཅིག་ ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དབྱེ་ན། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་ལ་

སྒོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་
ཡང་། ང་དང་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིན་ལྟ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ངའམ་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་
ཤེས་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་
བྱ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ན་སོགས་ལ་དམིགས་
ནས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་ངར་སྒྲིང་བའི་ང་དེའི་དབང་བསྐྱར་བྱར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །གསུམ་
པ་ནི། ལྷས་བྱེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིན་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བྱ་ཡིན།

རང་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་ནས་སྦངས་བྱར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་
དུ་ཀུན་ནས་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་འཛིན་ལྟ། ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་སྤྱོད་
རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱའི་ཀུན་སྦྱོང་གི་མ་རིག་པ་དང་། དུས་ཀྱི་ཀུན་སྦྱོང་གི་མ་རིག་པ་
གཉིས། དང་པོ་དང་ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་དོན་གཅིག །དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། དགོ་
སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལུང་མ་བརྟན་ཁོ་ནས་བྲལ། མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གཉིས་ཀའི་ཆ་
ཡོད། སྤྱི་འཕགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སོ་སྤྱི་ཁོ་ནའི་ཉེན་ལ་ཡོད།

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྦྱོང་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་
པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་
བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་བྲལ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཀུན་བཏགས་མེད་
པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱིས་བྲལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོང་བྱེད་ཆེན་མོ་ལས། ཀུན་བཏགས་ནི་ལུས་

ཅན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཅ་བར་མི་རུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ།
མ་རིག་པ་ཀུན་བཏགས་དེ་གྲུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་གྱི་ལུས་ཅན་ཀུན་འཁོར་བར་འཆིང་
བྱེད་ཀྱི་ཅ་བར་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲའི་གཞུང་དེ་གྲུབ་
མཐས་སྟོ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་གྱི་ལུས་ཅན་ཀུན་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ངོས་འཛིན་
པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བའི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་འཕགས་
པ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་
རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ལས་བསགས། ལས་དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་
ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་སོ།།

ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ངར་སྤང་ནས་དེ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་གང་ཟག་རྒྱ་སྤང་ནས། དེ་རང་རྒྱ་ཐུབ་
པའི་རྒྱས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་
གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོག་མིན་པའི་རྟོན་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟོན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འོག་
མིན་པ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །འཕགས་པའི་རྟོན་ལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྟོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ན།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པ་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་
ཡིན་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པའི་སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་
པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ན་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱབ་བཤད་དུ་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་མོངས་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་
ན། ཞེ་སྤང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེ་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུང་མ་བསྟན་
ཡིན་པར་ཐལ། མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེ་
སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་ལ་དབྱེ་ན།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བདག་མེད་ལ་དབྱེ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡིན་ན། བདག་མེད་ཡིན་
པས་ཁྲབ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ན། བདག་མེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྦྱེས་ཡིན་ན། སེམས་རྒྱུང་སྒྲོངས་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ།
དེ་ཡིན་ན། མ་རིག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་ལ་དབྱེ་ན་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྦྱེས་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱི་གན་རྒྱ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་ལྟན་སྦྱེས་ཆོས་

ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་བྱང་མོངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འཇུག་
འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཆོས་ཅན། སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པར་ཐལ།
སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། འདོད་ན། དགོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས། སྟོམས་འཇུག་དགོ་བ་ཅེ་གཅིག་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་དབྱུང་བ།

༄ ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་བཤད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་
ཐོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་
བྱུང་བར་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་མ་བསྟན་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་བྱེད་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ལས་ཡིན་ན། ལས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ན།
ཡུམ་རྒྱུ་འབྱེད་བསྟན་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་པ་ལྡན་ཐུབ་པ་དེ་ལས་
སུ་བྱེ་བ་རྒྱུ་འབྱེད་བསྟན་གསུམ་གསུང་བ་ཐོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་བྱང་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱུ་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། སྤང་
བྱེ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ན། སོ་སོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་རང་རྒྱུ་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་ཟག་
བཅས་ཀྱི་དགོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལ་ལས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ལས་མེད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་
པའི་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་ཅིང་། རང་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་
པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་སེམས་པ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རང་རྒྱུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་
ནས་སྤངས་ཤིང་། རང་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་
དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བརྩ་བ་སྤིང་ལས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གང་ཞིག །སྤིང་ལས་ལས་གཞན་པ་དེ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྟགས་
དངོས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་
ནས་སྤངས་ཤིང་། རང་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་དུས་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ་གང་ཞིག །སྤིང་ལས་ལས་
གཞན་ཡིན་པ་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
པ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤིང་ལས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤིང་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱུ་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་སྤངས་པའི་སེམས་པ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ།

མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཚེས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་
དགོ་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་འབྲས་བྱུང་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགོ་པའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་གསར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་
རིག་པ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་
གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚེས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་
དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། འགལ་ལོ། །འདོད་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་སེམས་པ། ཟག་བཅས་ཀྱི་
ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་སེམས་པ།
ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཚེས་ཅན། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྤངས་པའི་
སེམས་པ་གང་ཞིག ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ན། རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་
སྤངས་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་འཁོར་གསུམ་ཡོད། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་མེད་
ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཚེས་ཅན། མཚོན་བྱ་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཕྱི་མ་
དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པས་ཀུན་ནས་སྤངས་པ་གང་ཞིག ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་རང་གི་
རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་
གྲུབ་ན་འགལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་གྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་ན། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་པས་
ཁྱབ་ཟེར་ན། བཅུ་པ་སྲིད་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ཉུས་སོ།།

ཁ་ཅིག་ འཕགས་པའི་རྟེན་ལ། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་
ལ་འཕེན་པ་མེད། །སྲིད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྲིད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ འཕགས་པའི་རྟེན་ལ། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འབྱུང་བྱེད་གྱི་ལས་
གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྣམ་
སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འབྱུང་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟེན་ལ་ཡང་སྲིད་ཕྱི་
མའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་འདེབས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་
སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངེས་པའི་རྒྱུ་
ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་འཕགས་པ་མེད་ཟེར་
ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་འཕགས་པ་ཡོད་པར་སྐྱབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ན། ངེས་པའི་ལས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་
ན། ལྷག་བཅས་མུང་འདས་ལས་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཡན་ལག་གཉིས་
པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་གྱི་འབྲེལ་པ་
དོན་གསལ་ལས། དག་བཅོམ་པ་དག་ལ་ཡང་ཕྱོད་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱས་པའི་ལས་
དག་བཅས་མི་དག་བ་མ་ངེས་པ་དག་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་མོད་གྱི་སྤྱ་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་

སྲིད་པ་མངོན་པ་འགྲུབ་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དག་བཙམ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་སྟེ། དག་བཙམ་པ་ཡིན་ན་སྲིད་
པ་སྤངས་པས་བྱ་བ་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྲིད་པའི་སྲིད་ལས་རྣམས་བཞུལ་བ། །ལས་གཞན་
འཕེན་རུས་མ་ཡིན་ཏེ། །སྟོན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ལས་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་
བའི་ལས་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་
སུ་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། དག་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་
ཀྱིས་འཕངས་པའི་ཁྱིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་ཡོད་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱིའི་
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེས་དུས་ཀྱིས་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་དོམ་གྱི་རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་པ་ཡོད་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། རང་
ཉིད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་ཡོད་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། རན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་
པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་། གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་འདགས་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་
མཐུན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།
ཤེས་ལྡན་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་འདགས་པར་
གསུངས་པའི་བྱིར། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། དཔྱལ་བར་སྦྱེ་བའི་ལས་རྣམས་ནི་ཆེ་འདིར་མགོ་པོ་
ཆ་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱན་ནས་སྒོང་བྱེད་མ་རིག་པས་གསར་དུ་ཀྱན་ནས་སྒྲངས་པའི་ལས་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། དང་པོ་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་སྒྲངས་ཤིང་འབྲས་བུའི་བར་དུ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱས་བར་དུ་ཆོད་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་གྱི་ལས་རྣམས་ནི། །བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཆུད་མི་བ། །ཆོག་གས་ཞིང་དུས་ལ་བབས་པ་ན། །འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་བསྐྱུས་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་རིག་པ་ཡིན་ན། །ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། རྒྱ་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩོང་ངེས་གྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཡིན་ན། རང་ཉིད་གྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་དེ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བས་བྱུང་བེད་ན། ཕྱིར་མི་འོང་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དང་ཆུད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་ཆུད་གྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་སུ་གྱུར་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཡོ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་གནས་གཙང་གི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་ཡང་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་དེས་སྒྲོན་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒྲོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཙང་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གྱུར་འགྱུར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། རང་ཉིད་གཙོ་བོར་ཀྱན་ནས་སྒོང་བྱེད་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་

མོངས་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་
 སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་ཚྭ་ལ་བ་སྤེལ་འོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་རྟོག་དུ་གྱུར་པའི་
 སེམས་བྱུང་སེམས་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི་ནི། ཉན་རང་དབང་བཅོམ་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་འདོད་ཀྱི་སེམས་པ་ལྟ་བུ། རང་
 ཉིད་གཙོ་བོར་ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 ཉན་མོན་མོངས་པས་གཙོ་བོར་ཀུན་ནས་སྤངས་ཤིང་ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་པའི་ཟག་བཅས་སུ་
 གྱུར་པའི་སེམས་པ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྤྱིར་ལས་དེ་ལ་ཀུན་སྤོང་གི་སྒྲོ་ནས་
 དབྱེ་ན། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད། འབྲུག་སྒྲིའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ལུས་
 ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་ལས་གསུམ་ཡོད། སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། མཐོང་སྤང་སྒྲོ་ནས་
 སྤང་གི་ལས་གཉིས་ཡོད། འབྲས་བུ་འབྲིན་ཚུལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་དང་སྤྱོད་
 བར་མ་ངེས་པའི་ལས་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་བྱས་ལ་བསགས་པའི་ལས་གཉིས་དོན་གཅིག
 ཕྱི་མ་དང་བྱས་ལ་མ་བསགས་པའི་ལས་གཉིས་དོན་གཅིག སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་ཡང་མཐོང་
 ཆོས་སྤྱོད་འགྱུར་ཀྱི་ལས་དང་། སྤྱིས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་ཀྱི་ལས་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་
 འགྱུར་ཀྱི་ལས་གསུམ། མཆན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། ཆེ་སྟོད་ལ་བསགས་པའི་ལས་ཆེ་སྟོད་ལ་
 སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་དང་པོ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་བསགས་པའི་ལས་སྤྱི་བ་སྤྱིངས་མ་ལ་སྤྱོད་ངེས་
 ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་དང་། ཆེ་འདི་ལ་བསགས་པའི་ལས་སྤྱི་སྤྱིད་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ལ་སྤྱོད་
 ངེས་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་། ལས་དེ་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། འཕེན་འགྲུབ་རྫོགས་གསུམ་ཀྱི་
 ལས་གསུམ་ཡོད། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་མི་
 དགེ་བས་རྫོགས་པ་དང་། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་རྫོགས་
 པ་དང་། དེ་གཉིས་འདྲེས་མར་རྫོགས་པ་དང་གསུམ། མཆན་གཞི་རིམ་པ་བཞིན། བདེ་འགྲོའི་

རྟེན་ལ་སྤྱད་བསྐྱེད་ལས་ཆེར་སྦྱོར་བ་དང་པོ། རན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ཟག་བཅས་གྱི་བདེ་བ་ལས་ཆེར་
སྦྱོར་བ་གཉིས་པ། དེ་གཉིས་འབྲེས་མར་སྦྱོར་བ་གསུམ་པའོ།

རང་ཉིད་ཀྱན་ནས་སྦྱོར་བྱེད་ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པས་གསལ་དུ་ཀྱན་ནས་སྦངས་ཤིང་
རང་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས། ཡན་ལག་
གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་བསོད་
ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད། མཆོན་གཞི་
ནི། འདོད་པའི་བདེ་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་དང་པོ། །འདོད་པའི་རན་
འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་གཉིས་པ། ཁམས་གོང་མའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་
པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ་གསུམ་པའོ།

ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་
ཡིན་པས་བྱེད། མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་ཀྱི་ཡོད། སྦྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད།
ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ལ་ཡོད།

གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྦྱོར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ ལྷའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་
ཅན། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གོལ་བ་དོན་གཉིར་གྱི་སྦྱེས་བྱའི་
སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱེད། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། གོལ་བ་དོན་གཉིར་གྱི་སྦྱེས་བྱས་
ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ལྷར་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་ལྷའི་འཁོར་བ་སྦྱོར་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱིར་མི་འོང་གི་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གཙང་

དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡང་ཡིན། འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་
 ཐོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོན་མི་
 གཡོ་བའི་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོན་གཡོ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོན་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་
 རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་ཐོ་འཕེན་བྱེད་གང་ཞིག། བྱོན་གྱིས་གནས་གཙང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་ཐོ་ཡང་
 འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩ་བ་ལ་མ་བྱུང་སྟེ། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་དང་
 གནས་གཙང་མ་གཉིས་པོ་དེ་ས་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་
 ས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་ཐོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་
 འདགས་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཆོས་ཅན། བྱོན་སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོན་
 སྤྱོད་བར་མ་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་ཐོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 གང་ཞིག། བྱོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ངན་འགྲོའི་ཕུང་ཐོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་གཉེན་པོ་སྟོབས་
 བཞིའི་འདགས་བྱེད་མ་བྱུང་ན་ངན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་ཐོ་འཕེན་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་ཤེས་རྟེན་འབྲེལ།

༥ ཡན་ལག་ལྷན་མ་རྣམས་བཤད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 དེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། འབྲས་བུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་
 གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་
 ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་ཡོད་ཟེར་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་

བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དབྱེ་བའི་ཡ་
གྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་སངས་
རྒྱུ་འཕགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་སོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་ཟེར་ན། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྤྱག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་
ཁྲུབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དང་དགེ་སེམས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་
སེམས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཡང་སྤྲིད་དུ་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་སེམས་དང་བཅས་བཞིན་
དུ་འཆི་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ལས་ཀྱི་འཁོར་བར་ལྷེ་གང་དང་། ཉེ་བ་གང་དང་
གོམས་པ་གང་། སྡོན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་ལས་ནི། སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྣམ་སྟོན་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དང་སྦྱོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་དུས་མི་མཉམ་ཟེར་ན། དེ་མཉམ་པར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་
ཡང་སྤྲིད་དུ་རྣམ་ཤེས་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་མ་ཐག་དུ་ཡང་སྤྲིད་དུ་སྦྱོར་བ་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཁྲུབ། དེའི་སྦྱོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པས་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱ་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་
 རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་མིང་གཟུགས་གང་རུང་དུ་དམིགས་པ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་
 མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་པོ་གཅིག་ཡིན་ལ་
 གཅིག་མིན་གྱིས་བྲབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིང་གཟུགས་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། ལྷས་སྦྱིན་ཞེས་པའི་མིང་ཆོས་ཅན།
 གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མ་གྲུབ་ན། ལྷས་སྦྱིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཅེས་པའི་མིང་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱ་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་ཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྫོགས། རང་འབྲས་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་ཟག་བཅས་རྣམ་སྦྱིན་
 ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱང་པོ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་གང་
 རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མིག་གི་
 སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
 པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྲབ་ཟེར་ན། འོངས་སྒྱའི་དབུ་སྒྲ་བུང་བ་ལྟར་གནག་ཆོས་
 ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་སྤྲ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་

རྟེན་འབྲེལ་དེ། ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ལ་ཆང་བར་ཡོད་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་
གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ན་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ན་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆང་བར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཛོད་ལས། གཟུགས་མེད་ཁམས་
ན་གཟུགས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་མ་ཐག་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་བཅས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཡན་ལག་
བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་
རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་ཡོད། དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། དག་སོགས་གསུམ་ཀ་ཡོད། སྐྱེ་
འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། མཐོང་སྤང་བསྐྱོམ་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡོད། ཁམས་གསུམ་ཀའི་
རྟེན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱུ་རྟེན་འབྲེལ་ཆང་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་རྫོགས། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་ཟག་བཅས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
མིང་གཟུགས་གང་རུང་དུ་དམིགས་པ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མིང་
གཟུགས་གང་རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་།
དེར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་ཆོར་ག་
འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཞི་ཡོད། དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། གཟུགས་ཀྱི་
རྟེན་འབྲེལ་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱལ། མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལ། དག་སོགས་གསུམ་ཀ་ཡོད།
མཐོང་སྤང་དང་བསྐྱོམ་སྤང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད། སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཁམས་

འོག་མ་གཉིས་སུ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གཏོགས་
གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
ན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཕྱང་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། མཛོད་ལས། རྣམ་སྤྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁ་ཅིག་ རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་དང་། སྟེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྔ་
ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་འབྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སྟོན་པའི་རྟེན་གྱིས་སྟེ་བ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པོ་དེའི་སྟོན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བར་ཐལ། ལེན་པའི་རྟེན་གྱིས་སྟོན་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། ཡང་སྟོན་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་སྟོན་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་
གསོས་བཏབ། སྟོན་ལས་བྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་བྱས་ནས། ཡང་སྟོན་ཕྱི་མར་སྟེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར།

སྟེ་མཆེད་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་བཤད་པ།

༥ ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པོ་དེའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྫོགས། དེག་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་སྟེ་མཆེད་དུ་དམིགས་པ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་
གྱུར་པའི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན།

མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་ཆ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་ལྟོས་
པའི་གཟུགས་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་
ན་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ།

ཁ་ཅིག ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན།
སྤང་བྱ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་མིའི་རྒྱུད་གྱི་ཡན་
ལག་བརྩ་གཉིས་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དལ་འབྱོར་གྱི་ཆོས་བཅོ་བརྒྱད་དང་
ལྡན་པའི་མིའི་ལུས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་
གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་རྒྱུད་གྱི་རྟེན་
འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་རྒྱུ་དུས་གྱི་བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་མིག་གི་སྐྱེ་
མཆེད་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོར་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྲུར་བ་
ཡོངས་སུ་སྒྱུད་པའི་ཐག་བཅས་གྱི་སེམས་པ། །ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་
རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རེག་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དེ་ལྟར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དུམ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུམ་གྱི་འགྱུར་བ་རང་
སྟོབས་ཀྱིས་སྟོད་པའི་སེམས་པ། །ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རེག་པའི་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ཆོས་
ཅན། མཆོན་ཆ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་
འདུས་ཏེ་རེག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་།
རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ལ་ཆང་བར་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་
མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་མེད། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྤྲུལ་ཏེ་འདུས་ཏེ་རེག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་
པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་འི་རོ་ལ་འདོད་ཆགས་མཛོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་རྒྱ་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མིང་གཟུགས་གང་
རུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཚྭ་གས། རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་ཟག་བཅས་རྣམ་སྟོན་གྱི་ངོ་བོར་
གྱུར་པའི་སྤང་པོ། །ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གྲག་ཡོད། དག་སོགས་གསུམ་ཡོད། མཐོང་སྤང་སྟོམ་
སྤང་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྐྱེ་ལམ་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ལ་ཡོད། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་མཆེད་
དུ་གྲག་ཀ་ཡོད། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཁོ་ན་ཡོད།

རང་རྒྱ་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཚྭ་གས། རང་
འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་དུམ་

དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྱུར་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཟག་
བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་
དུག་ཡོད། ཚོས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་ཀ་ཡོད།
གཞན་རྣམས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱུང། མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གཉིས་ཀ་ཡོད། རྟེན་འབྲེལ་ས་
གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལ་ཡོད། འདོད་ཁམས་སུ་དེ་དུག་ཀ་ཡོད། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྣ་སྟེང་འདུས་
ཏེ་རེག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ཚང་བར་ཡོད། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་
རེག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་མེད་དོ།

ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ།

༥ ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱ་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་རྫོགས། རང་འབྲས་སྟོང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མ་
གྲུབ་གོང་གི་རང་ཡུལ་སེམས་གདུང་བར་མ་གསུམ་གང་རུང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྟོང་པའི་
སེམས་པ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྟེན་ཀྱི་ཚོར་བ་ཚོས་ཅན། མཚོན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱག་བདེན་ཡིན་
བར་ཐལ་ལོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དབྱེ་
ན། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྟེན་ཀྱི་ཚོར་བ་ནས། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྟེན་ཀྱི་ཚོར་
བའི་བར་རྣམ་པ་དུག་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་དུག་པོ་དེ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་
ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དུག་

པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ་ལོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་དང་། དེའི་
ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། དེ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ན། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་
བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ན། ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་འབྲུད་དོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ན། དབང་ཤེས་འཁོར་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་
ཡིན་པས་ཁྲབ། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ན། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པའི་ཁྲབ་ཟེར་ན།
ཁྱི་ཀན་རྒྱ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཚོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དབང་ཤེས་གཙོ་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་རྟེ། དབང་ཤེས་དང་
སེམས་བྱུང་གི་གཞི་མ་ཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚོར་བ་བདེ་དབང་ཡིན་ན། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
ཚོར་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ། ཚོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
ཚོར་བ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཁྱི་ཀན་རྒྱ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཚོས་ཅན། དབང་
པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལ་
ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་རྣམ་པ་ལྷ་མཚུངས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་མ་དེས་སོ། །དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་སྟོན་སྟོན་ལོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བའི་སྤྱང་བྱ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། བྱི་
ཀན་རྒྱ་བོའི་སྤྱོད་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བའི་སྤྱང་བྱར་གྱུར་
པའི་སྤྱོད་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་སྤྱོད་
འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པ་གང་ཞིག བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་སྤྱོད་
འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤྱང་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱོད་པོ་
སྤྱང་བའི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་གསུམ་ཀ་ཆང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྟེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་བཤད་པ།

༥ ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ལུལ་ཡིད་འོང་དུ་སྒྲུབ་ནས་དེ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་འབྲལ་བར་འདོད་
པའི་སེམས་པ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་
ཉིད་ཟེར་ན། དེའི་ལུལ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ལུལ་དེ་ལ་ཡིད་འོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
གཞལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མེད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིགས་སྟེད་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འཛིགས་སྟེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་སྟེད་པ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་
དམིགས་པ་ལ་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སེམས་པ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་

པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་
 པའི་སྲིད་པ་ཡིན་ན། འདོད་སྲིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 ལུས་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་འཛིགས་སྲིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཡིན་ན་ཡན་ལག་གཉིས་
 པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། དེ་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེའི་འབྲས་བྱུང་གྱུར་པའི་སྲིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པོ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་།
 ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་མི་འགལ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་
 གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
 ཆར་འབྲེལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྲིད་པ་ཆར་
 འབྲུང་བ་དང་། ལེན་པ་གིང་ཐོག་ལེན་པའི་དཔེ་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་འདོད་པས་བྱུང་། ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་ལྟ་ངན་
 གྱིས་བྱུང་། བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལ་བདག་འཛིན་གྱིས་བྱུང་ཟེར་ན། བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉེ་
 བར་ལེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེན་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། རང་རྒྱ་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རེག་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་རྫོགས། རང་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་
 འབྲེལ་མ་གྲུབ་གོང་གི་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་གདུང་བར་མ་གསུམ་ཅི་རིགས་
 པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་སེམས་པ་གང་ཞིག་ ཟག་བཅས་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོར་
 གྱུར་པའི་ཕྱང་པོ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་
 ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་རྟེན་གྱི་ཆོར་བ་ནས། ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་

པའི་རྟེན་གྱི་ཚོར་བའི་བར་དུག །དེ་རེ་རེ་ལ་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གསུམ་ཡོད།
ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་རེག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་མཚུངས།

རང་གི་གསོས་གདབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་
འདེབས་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་པ། ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དེར་གྱུར་
པའི་འདོད་སྲིད། སྲིད་སྲིད། འཇིགས་སྲིད་དང་གསུམ་ཡོད། ཡུལ་ཡིད་འོང་ལ་དམིགས་ནས་མི་
འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྲིད་པ་དང་པོ། ཡུལ་ཡིད་མི་འོང་ལ་དམིགས་ནས་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྲིད་
པ་གཉིས་པ། བདག་ཆད་དོགས་ཀྱི་འཇིགས་པས་ཕྱང་པོ་ལ་སྲིད་པའི་སྲིད་པ་གསུམ་པའོ།

རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་འཕེལ་བའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་འདོད་ཆགས། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ལེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འདོད་པ་ཉི་བར་ལེན་པ། ལྷ་བ་ཉི་བར་ལེན་པ། བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉི་བར་
ལེན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཇིག་ཉི་བར་ལེན་པ་དང་བཞི་ཡོད། དེ་གཉིས་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། དག་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བྱུང། མཐོང་སྤང་སྟོམ་
སྤང་གཉིས་ཀ་ཡོད། སྤྱི་འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལ་ཡོད། ཁམས་གསུམ་ཀའི་རྟེན་ལ་ཡོད།

ཁ་ཅིག་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་
པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས། ཡན་ལག་བཅུ་པ་སྲིད་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་སྲིད་པས་གསོས་བཏབ་ལེན་པས་གསོས་མ་བཏབ་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་པ་
སྲིད་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་ལ་དང་པོར་སྲིད་པས་གསོས་བཏབ།
དེ་ཇེས་ལེན་པས་གསོས་འདེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགྲུབ་བྱེད་དང་ལས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ན། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདྲུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འགྲུབ་བྱེད་གང་ཞིག །ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་ཕྱང་པོ་གཅིག་བསྐྱེད་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆེ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་མི་སྲིད་ཟེར་ན། བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆེ་གཞན་གྱིས་ཆོད་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་བར་དོའི་ཆེས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་བར་དོའི་ཆེ་དེ་བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་ཆེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་བར་དོ་བ་དེ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། སྲིད་པ་བར་མ་འགྲོ་མ་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་བར་དོའི་ཆེ་ལས་གཞན་པའི་ཆེས་ཆོད་པ་མི་སྲིད་ཟེར་ན། དེ་སྲིད་པར་ཐལ། བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལྔ་དཔལ། སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་མ་ལྔ་དཔལ་པར་མིར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ། བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བྱི་ཀན་རྒྱ་བོའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་སྲིད་ལེན་གང་རུང་གིས་གསོས་བཏབ་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མ་ཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཅི་དེ་ན་ལྟོག་གོ། །དེ་ན་གནས་པས་ཀྱང་ལས་གསོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་བུ་ལྟས་སྐྱིན་ན་ཆོད་གཞན་ནས་
གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་ཡིན་ན། ཆས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཟེར་ན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་
ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེས་བུ་ལྟས་སྐྱིན་གཞོན་ནུ་ནས་དར་མར་གྱུར་པའི་ཆ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཆས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེས་བུ་ལྟས་སྐྱིན་ཀྱི་དབང་
པོ་རྟེན་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་འདུ་བྱེད་རྟེན་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་བྱ་བ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་ཆ་ཤི་གང་རུང་དུ་དམིགས་པ། ཡན་
ལག་བརྩམས་ཀྱི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་ཤིའི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། དེའི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་
ཆ་ཤིའི་ཡིན་པ་སྤྲོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱིས་སློག་དབང་འགགས་པ་དེ། ཡན་ལག་བརྩམས་
ཀྱི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་འཆི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་
སློག་དབང་འགགས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཡན་ལག་བརྩམས་ཀྱི་ནང་ཆོད་
དུ་གྱུར་པའི་འཆི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། སློག་དབང་འགགས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སློག་དབང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
འགག་པ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྩམས་ཀྱི་ནང་ཆོད་དུ་གྱུར་པའི་ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་སློག་དབང་
འགགས་པ་ལ་བྱས་ནས་དེ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤི་བའི་གང་ཟག་

ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་ན། མ་ཞི་བའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་ན། ཆོ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རང་གི་ལུགས་ནི། རང་ཉིད་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་
གྱུར་པའི་སྟོད་ལེན་གང་རུང་གིས་གསོས་བཏབ་པའི་ཡང་སྟོད་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འབྲུབ་
བྱེད་གྱི་ལས་ལུས་པ་མཐུ་ཅན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟོད་ལས་གྱི་
མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྟོན་དབྱེད་ན། དེར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་
ཡིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད། དེའི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི་ཡན་ལག་གཉིས་
པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་དང་མཆུངས། སྦྱིར་སྟོད་པ་ཅམ་ལ་དབྱེད་ན། སྦྱི་སྟོད། འཆི་སྟོད། བར་སྟོད།
སྟོན་དུས་ཀྱི་སྟོད་པ་བཞི་ཡོད། རང་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་ཡང་སྟོད་
དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཆ་དང་པོ་དང་། རང་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རང་དབང་མེད་པར་
སྟོག་དབང་འགག་པའི་ཆ་གཉིས་པ། འཆི་སྟོད་འགགས་སྦྱི་སྟོད་མ་གྲུབ་གོང་གི་སྟོད་པ་གསུམ་
པ་དང་། སྦྱི་སྟོད་གྲུབ་པའི་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་འཆི་སྟོད་མ་གྲུབ་གོང་གི་སྟོད་
པ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ།

རང་རྒྱ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་ཡང་སྟོད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའི་ཆར་གྱུར་པའི་ཟག་
བཅས་རྣམ་སྟོན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕུང་པོ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྦྱི་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། སྦྱིར་སྦྱི་བ་ཅམ་ལ་དབྱེད་ན། མངལ་སྦྱིས། ལུས་སྦྱིས། སྟོང་སྦྱིས།
ངོད་གཤེར་ལས་སྦྱིས་པ་དང་བཞི་ཡོད། ལྷ་དང་དཔུལ་བ་དང་། སྟོད་པ་བར་དོ་བ་རྣམས་ལ་ལུས་
སྦྱིས་ཡིན་པས་བྱལ། མི་དང་ཡི་དྲུགས་རྣམས་ལ་སྦྱི་གནས་བཞི་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། དཔུལ་
བ་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་དང་། །སྟོད་པ་བར་མ་ལུས་ཏེ་སྦྱི། །ཡི་དྲུགས་མངལ་ནས་སྦྱི་བའང་

ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་རྒྱལ་ས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྒྲངས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་རྟིང་པའི་ཆ། ཡན་ལག་
བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཤས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱོད་ཀྱི་ར་
བ། གཉེར་ཆོག་ས་མང་བ་སོགས་ཡོད།

རང་རྒྱལ་ས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སློག་དབང་འགགས་པའི་ཆ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འཆི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་ཆེ་ཟད་པ་རྟོད་ཉམས་པ་སོགས་
དུ་མ་ཡོད། ཤ་ཤི་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྐྱེས་བུ་འགའ་ཞིག་མ་
ཤི་བར་ཤས་པ་ཡོད། འགའ་ཞིག་མ་ཤས་པར་འཆི་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་དེ་གཉིས་ཡན་ལག་
གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི། སྲིད་ལེན་གཉིས་དང་མཚུངས།
མདོ་ལས། ལྷ་རན་དང་། སྐྱེ་སྤྲུལ་འདོན་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འཇུགས་
པ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་འབྲེལ་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། དེ་
དག་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཆངས་སྐྱོད་རྣམ་པར་དག་པ་དང་ལྷན་པའི་
དགེ་སློང་ཡིད་བདེ་བ་ཞིན་དུ་འཆི་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་མ་དྲངས་པའི་ཕྱིར།

ཅོད་པ་ཅུང་ཟད་སྤྱོད་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱིའི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་སྒྲངས་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་
སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན། སྤྱོད་ངེས་
ཀྱི་ལས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཡིན་ན། ཁྱིར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་འགའ་རྒྱུན་དང་བཤམ་ཞིང་
མ་སྤྲུག་རྒྱུན་ཆང་བའི་ལས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཡིན་ན། ཁྱིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་
བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་སྲིད་ལེན་གང་རུང་གིས་གསོས་བཏབ་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མ་སྤྲུག་ཆེན་དུ་བྱས་པ་
དེ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རྒྱས་སོ། ། ཁ་ཅིག་ ཁྱིའི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་
སྒྲངས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པ་མེད་པར་ཐལ། མི་བརྒྱུད་དེ་ནི་རྩི་ཐལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་བྱེ་ཐག་སྤྲ་བས་འདོད་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་ཀས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་མེད་པར་ཐལ། ཀས་པའི་
སྤྱག་བསྐྱལ་འཆད་པ་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། སྒྲ་དཀར་བ་གཉིས་ཆོགས་མང་བ་སོགས་
གསུངས་པ་གང་ཞིག་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་སུ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། དེ་
ནི་འདོད་ཁམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། འཆི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་
མ་ཁྲལ། འོ་ན། སློག་དབང་འགགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་སློག་དབང་འགགས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། འཆི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་ན་སློག་དབང་དང་བཅས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟེ་བའི་རྟེན་གྱིས་ཀ་ཤི། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡན་ལག་
བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་སོགས་བཤད་པ།

༥ རང་གི་ལྷགས་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཡོད་དེ།
འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་དང་། མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་གཉིས་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་
ཐལ། ཡན་ལག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་བྱི་མ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པ་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་དེར་
ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྦྱིབ་པར་བྱེད། ཡན་ལག་
གཉིས་པས་ཡང་སྤིད་བྱི་མའི་ས་བོན་འདེབས་པར་བྱེད། ཡན་ལག་གསུམ་པས་ཡང་སྤིད་བྱི་མར་
འཁྱེད་པར་བྱེད། ཡན་ལག་བཞི་པས་ཡང་སྤིད་བྱི་མའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཛིན་པར་བྱེད། ཡན་

ལག་ལྗེ་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྲིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྫོགས་པར་བྱེད། ཡན་ལག་དྲུག་པས་ཡུལ་
 དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་གྱི་འགྲུར་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྦྱོད་པར་
 བྱེད། ཡན་ལག་བདུན་པས་སིམ་གདུང་བར་མ་གསུམ་གང་རུང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་
 བར་བྱེད། ཡན་ལག་བརྒྱད་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མའི་རྣམ་སྲིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྦྱོད་པར་བྱེད། ཡན་ལག་
 དགུ་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་བྱེད། ཡན་ལག་བརྒྱུ་པས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མར་མངོན་
 བར་འདུ་བྱེད་པར་བྱེད། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཅིག་པ་དང་བརྒྱ་གཉིས་པས་རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་
 ཟག་སྦྱུག་བསྐྲུལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། སྦྱིབ་པའི་ཕྱིར་དང་
 འདེབས་པའི་ཕྱིར། །འཁྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་ཀུན་འཛིན་ཕྱིར། །རྫོགས་བྱེད་ཕྱིར་དང་གསུམ་གཅོད་
 ཕྱིར། །སྦྱོང་བྱེད་ཕྱིར་དང་སྦྱོང་པའི་ཕྱིར། །སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་མངོན་འདུའི་ཕྱིར། །དུ་ཁའི་ཕྱིར་
 བེ་འགྲོ་ཉོན་མོངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་བཤད་པ་ལ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་བསྐྱུ་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱ་འབྲས་
 གཉིས་སུ་འདུ། སྦྱུག་ཀུན་གཉིས་སུ་འདུ། །ཉོན་མོངས་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 དེར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ནས་བཟུང་
 གྱེ། ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་རྣམས་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་
 བེ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། སྦྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ནས་ག་ཤིའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བར་རྣམས་མངོན་པར་
 འགྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་སྲིད་ལེན་སྲིད་
 པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་འདུ་བ་དང་ལྷག་མ་རྣམས་སྦྱུག་བསྐྲུལ་
 བདེན་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་སྲིད་ལེན་གསུམ་པོ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་སྲིད་པ་གཉིས་པེ་ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། །ལྷག་མ་
 བདུན་པོ་གཞིའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྦྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། །ཆེའི་
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་དབུ་མ་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱོང་བོ་ལས། དང་པོ་

བརྒྱད་པ་དགུ་ཉོན་མོངས། །གཉིས་པ་བརྒྱུ་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྤྱག་བསྐལ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡན་ལག་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་
ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བྱི་མ་བྱི་མའི་རྒྱ་རྒྱུན་བདག་རྒྱུན་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཅི་རིགས་བྱེད།
གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བྱི་མ་བྱི་
མའི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་ཅི་རིགས་བྱེད། ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་
གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བྱི་མ་བྱི་མའི་བདག་རྒྱུན་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཅི་རིགས་བྱེད།
གཟུགས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མས་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་བྱི་མ་བྱི་མའི་
དམིགས་རྒྱུན་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་ཅི་རིགས་བྱེད་པའི་བྱིར།

ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་བཤད་པ།

༥ གསུམ་པ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་
གཅིག་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱེ་བ་སྤྲ་མ་ནས་མ་ཤི་བར་འདིར་སྤྱེ་བ་
མེད་པའི་བྱིར་དང་འདི་ནས་མ་ཤི་བར་བྱི་མར་སྤྱེ་བ་ལེན་པ་མེད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་མེད་ཟེར་ན།
དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མའི་རྟེན་ལ་ལྷའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་དེ་
ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་བཏབ་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས་སྤྱེ་བ་གཞན་
གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ལྷར་སྤྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་
རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་མའི་ཆེ་དེ་ལ་
རྫོགས། ལྷག་མ་རྣམས་ལྷའི་ཆེ་དེ་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་
མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མིའི་རྟེན་ལ་ལྷའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་
ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཟུང་བར་ཤི་འཕོས་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མིར་
སྐྱེ་བ་སྐྱངས་རྟེན་དེ་ལ། སྤར་གྱི་ལྷའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་
ཀྱིས་གསོས་བཟུང་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མ་སྤྱུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས་ལྷར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ་ཡན་ལག་
བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་མིའི་ཆེ་
དང་པོ་ལ་རྫོགས། སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་གསུམ་མིའི་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་རྫོགས། ལྷག་མ་རྣམས་ལྷའི་ཆེ་
ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་རི་ལྷར་བྱལ་ཡང་ཆེ་མི་འདྲ་བ་བཞི་
ལ་རྫོགས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མིའི་རྟེན་ལ་ལྷའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གང་གིས་ཀྱང་གསོས་མ་བཟུང་བར་ལས་གཞན་གྱི་དབང་
གིས་མིར་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་རྟེན་དེ་ལ་ལྷའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ལ་སྲིད་པས་
གསོས་བཟུང་ལེན་པས་གསོས་མ་བཟུང་བར་ཤི་འཕོས་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེ་བ་
སྐྱངས། རྟེན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་ལས་དེ་ལ་ལེན་པས་གསོས་བཟུང་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མ་སྤྱུ་ཆེན་དུ་བྱས་
ནས་ལྷར་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་པའི་ཆེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ལ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་མིའི་ཆེ་དང་པོ་ལ་རྫོགས། སྲིད་པ་མིའི་ཆེ་གཉིས་པ་ལ་རྫོགས། ལེན་
པ་མིའི་ཆེ་གསུམ་པ་དང་། ལྷག་མ་བདུན་པོ་ལྷའི་ཆེ་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་རི་ལྷར་སྐྱར་ཡང་ཆེ་
མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་རྫོགས་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། མིའི་རྟེན་ལ་ལྷའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་
གྱི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཟུང་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མ་སྤྱུ་ཆེན་

དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པར་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྦྱངས་པ་དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་
པོ་དེ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐྱབ་བྱེད་གོང་དང་མཚུངས།

རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ། ཆེ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་དེ། མིའི་
རྟེན་ལ་ལྟའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་གྱིས་
གསོས་མ་བཏབ་པར་ཤི་འཕོས་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེ་བ་སྦྱངས། རྟེན་དེ་ལ་ལྟའི་རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་བཏབ་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་
མ་སྐྱེ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྦྱངས་པའི་ཆེ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་
ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་མིའི་ཆེ་དང་པོ་དང་སྲིད་ལེན་སྲིད་པ་
གསུམ་མིའི་ཆེ་གཉིས་པ་དང་། ལྷག་མ་བདུན་པོ་ལྟའི་ཆེ་དེ་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་རྗེ་ལྟར་བྱུང་ཡང་། ཆེ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ལ་རྫོགས་
རྒྱས་ཏེ། མིའི་རྟེན་ལ་ལྟའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྲིད་
ལེན་གང་རུང་གིས་གསོས་མ་བཏབ་པར་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེ་བ་སྦྱངས། རྟེན་དེ་
ལ་ལྟའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ལ་སྲིད་པས་གསོས་བཏབ། ལེན་པས་གསོས་
མ་བཏབ་པར་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་མིར་སྐྱེ་བ་སྦྱངས། རྟེན་དེ་ལ་སྐར་གྱི་ལས་དེ་ལ་ལེན་
པས་གསོས་བཏབ། སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མ་སྐྱེ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས་ལྟར་སྐྱེ་བ་སྦྱངས་པ་ན། ཡན་ལག་
བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ཆེ་མི་འདྲ་བ་བཞི་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་མིའི་
ཆེ་དང་པོ་ལ་རྫོགས། སྲིད་པ་མིའི་ཆེ་གཉིས་པ་དང་། ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་མིའི་ཆེ་གསུམ་པ་དང་།
ལྷག་མ་བདུན་ལྟའི་ཆེ་ལ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ལྟའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་སྲིད་པས་གསོས་བཏབ། ལེན་པས་གསོས་
མ་བཏབ་པར་ཤི་འཕོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་བདག་ཆད་དོགས་གྱི་འཛིགས་པས་ཕུང་པོ་

ལ་སྲིད་པའི་སྲིད་བ་སྐྱེས། སྲིད་བ་དེས་ལྷའི་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ལ་གསོས་
བཏབ་ལེན་པས་གསོས་མ་བཏབ་པར་གྱི་འཕོས་ལྷའི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལྷངས། སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་
མ་ལྷངས་པར་མིར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷའི་བར་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལྷངས་ན། ལྷའི་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་
བ་ལེན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། ཅི་དེ་ན་ལྷོག་གོ། །དེ་ན་གནས་པས་ཀྱང་
ལས་གསོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༥ གསུམ་པ་ཙོད་བ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་ལྷངས་པའི་འབྲས་བུའི་
རྟེན་འབྲེལ་བདུན་པོ་དེ་མིའི་རྟེན་ལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དམ་བཅད་འཐད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷ་ནས་མིར་སྐྱེ་བ་ལྷངས་ནས་མ་ཁྲས་པར་གྱི་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་ཞི་གཉིས་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་རི་ལྷར་བུལ་ཡང་། ཆེ་མི་འབྲ་བ་བཞི་ལ་རྫོགས་
རུས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་ཁྱིའི་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱ་འཕེན་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཆོགས་བཅད་གཅིག་ཅུ་ཉན་པ་ལ། །གང་གི་
ལྷ་མར་མི་འཛིན་པ། ཁྱིའི་སྐྱེ་བ་བརྒྱར་ལྷངས་ནས། སྐྱེ་ཤ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འོ་ན། དེ་འབྲའི་ཁྱིའི་ཆེ་བརྒྱ་པོ་དེ། རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱུབ་བྱེད་དེ་ལ་བྱུང་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲའི་ཁྱིའི་ཆེ་བརྒྱ་པོ་
དེ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་ཁྱིའི་ཆེ་དེའི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱིའི་ཆེ་
ལ་ཆ་ཤས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་འབྲའི་ཁྱིའི་ཆེ་བརྒྱ་པོ་དེ། རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
འབྲའི་ཁྱིའི་ཆེ་གཉིས་པ་དེ། ཁྱིའི་ཆེ་དང་པོ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཁྱིའི་ཆེ་དང་པོ་ལས་གཞན་པའི་ཆེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་སོ།།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་རི་ལྟར་བྱལ་ཡང། ཆེ་མི་འདྲ་བ་བཞི་
ལ་རྫོགས་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དང་འབྲས་བྱའི་
བར་དུ་བསྐལ་བ་བརྒྱ་སྟག་དུ་མས་ཆོད་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲབ། མ་བྲབ་ན་དེར་ཐལ།
མདོ་ལས། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་རྣམས་ནི། །བསྐལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ཆུད་མི་ཟ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར། ཟེར་ན་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་འབྲའི་བསྐལ་བ་བརྒྱའི་བར་གྱི་ཆེ་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་
གཞན་གྱིས་རྫོགས་པའི་ཆེ་ཡིན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆར་གཅིག་པོ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་རྫོགས་
པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

ས་མཆུངས་ཚུལ།

༥ བཞི་བ་ས་མཆུངས་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཁ་ཅིག་ལས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། མྱེད་
ལེན་གཉིས། འབྲས་བྱའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་གང་དུ་སྦྱེ་བའི་སྦྱེས་སས་བསྐྱས།
མ་རིག་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་
འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་བསགས་པ་ན། མ་རིག་པ་དེ་ལས་གང་དུ་གསོག་པའི་རྟེན་གྱི་སས་
བསྐྱས། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་
གསར་དུ་གསོག་པ་ན་འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ། མ་རིག་པ་འོག་སས་བསྐྱས།
རང་ས་ནས་རང་སར་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ། མ་རིག་པ་འོག་སས་བསྐྱས། མྱེད་ཅེ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་
དུ་སྦྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆེ། མ་རིག་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སས་བསྐྱས། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོར་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ། མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས། ཁམས་གསུམ་ས་དགྲ་
པོ་གང་ནས་ཀྱང་འདོད་པར་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་འདོད་
པར་ས་མཆུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་བའི་མ་རིག་པས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་
 དུ་གསོག་པ་ན། མ་རིག་པ་དེ་གང་དུ་ལས་གསོག་པའི་རྟོན་གྱི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཉན་ས་ལས། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། གོང་སའི་རྟོན་ལ་
 འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་མངོན་
 དུ་འགྱུར་བ་དང་། གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་
 དང་། རང་སའི་རྟོན་ལ་རང་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་
 དམ་མེད་བྱིས་པ་ན། གོང་སའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་མ་ཉམས་པར་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་
 དུ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་། གོང་སའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་ནས་ནི་གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་སའི་
 སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅིང་གཞན་རྣམས་མེད་དོ། །ཟེར་ན། ཅ་བའི་དམ་བཅའ་
 དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཡོད་ན་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེས་རྒྱུ་
 འཆད་པ་ན། རྣམ་ཤེས་ཆོག་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་འགྲེས་རྒྱུ་འབྱུང་རིགས་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཆོག་པ་དུག་
 གི་འགྲེས་རྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་མེད་པར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འགྲེས་ཆེན་གྱི་ཆོས་
 སྐྱེའི་མཆམས་སྦྱར་དུ་ཀུན་གཞི་འདོད་པའི་གཞན་ལུགས་བཀོད་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། རང་ལུགས་
 ལ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པ་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གོང་སའི་རྟོན་
 ལ་གོང་སའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་མ་ཉམས་པར་འོག་སའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་
 པར་ཐལ། སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་
 དངོས་གཞི་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་ལས། སྲིད་ཅེའི་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་
 མེད། །མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགལ་ལོ།

གཞན་ཡང་། གོང་སའི་རྟོན་ལ་འོག་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་

དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཚངས་ཆེན་གྱི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་
གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚངས་ཆེན་གྱི་རྟེན་ལ་ལོག་ལྟ་མཛོན་དུ་འགྱུར་
བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚངས་ཆེན་གྱི་རྟེན་ལ་ལོག་ལྟ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚངས་ཆེན་ལོག་ལྟའི་
གནས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐར་བ་ལ་ཐར་བ་མིན་པར་ལྟ་བུ་དེ། མི་དགེ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཐར་བ་མིན་པ་
ལ་ཐར་བར་ལྟ་བུ་མི་དགེ་བ་མིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐར་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཐར་བར་
ལྟ་བུ་དེ་སྤྲིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འགལ་ལོ། །མ་ཁྱབ་ན་དེར་ཐལ། ཆོས་ལ་ཆོས་མིན་
ཞེས་སྒྲིས་པ་དང་། ཆོས་མིན་པ་ལ་ཆོས་ཡིན། ཞེས་སྒྲིས་པ་གཉིས་སྤྲིག་པ་མཉམ་པར་ཆད་ལྟན་
གྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། གོང་སའི་རྟེན་ལ་ལོག་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་
དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་རྟེན་ལ་དཔྱུལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་
གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་
ཉམས་པའི་བྱི་རོལ་བ་ཁ་ཅིག ཐར་བ་ཐོབ་པར་རྫོམས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་སྲིད་དུ་
སྐྱེ་བ་སྐྱངས། རྟེན་དེ་ལ་ཐར་བ་ལ་ཡིད་བཟན་དུ་མི་རུང་བའི་ལོག་ལྟ་སྐྱེས། དེའི་དབང་གིས་དཔྱུལ་
བར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་རྣམ་ངེས་ལས་གསུངས་པ་གང་ཞིག བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་
ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་སྲིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཕྱང་འདས་
མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་མི་འོང་དེ། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་ཕྱང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་མི་
འོང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཉེར་འབྱེད་བྱིར་མི་འོང་བར་འདའ་བ་དེས་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་
ལ་ཕྱང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་
ཕྱང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁམས་གོང་གི་ཉེར་འབྱེད་བྱིར་མི་འོང་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་སའི་རྟོན་ལ་རང་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟོན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཚངས་རིས་གྱི་རྟོན་ལ་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཚངས་རིས་གྱི་རྟོན་ལ་རྒྱ་སྟོམས་འབྲུག་གི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་འབྲིང་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ལ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་སའི་རྟོན་ལ་རང་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟོན་ལ་རང་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདོད་པའི་རྟོན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདོད་པའི་རྟོན་ལ་དབྱུལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མའི་རྟོན་ལ་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ནས། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་པོ་གང་ནས་ཀྱང་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཆེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་འདོད་པར་ས་མཚུངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚངས་ཆེན་གྱི་རྟོན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་མ་རིག་པ་ཚངས་ཆེན་གྱི་སས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་རྟོན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ངའོ་སྟམ་པའི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་རྟོན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐར་པ་ཐོབ་པར་རྫོམས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་ཕྱི་རོལ་བ་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་སྐྱེ་བ་སྤངས། དེ་ནས་ཞི་འཕོས་ནས་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤིད་གང་ཡང་རུང་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་རྟོན་དེ་ལ་ཐར་པ་ལ་ཡིད་

བརྟན་དུ་མི་རུང་བའི་ལོག་ལྷ་སྤྱེས། དེའི་དབང་གིས་དཔུལ་བར་སྤྱེ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལ་དགོངས་
ནས། རྟོན་གསང་རྣམ་ངེས་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་བྱི་
རོལ་བ་ཁ་ཅིག ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་སྤྱིད་དུ་སྤྱེ་བ་སྒྲངས་རྟེན་དེ་ལ་ཐར་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་
དུ་མི་རུང་བའི་ལོག་ལྷ་སྤྱེས། དེའི་དབང་གིས་དཔུལ་བར་སྤྱེ་བ་ཡོད་པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཟེར་
ན། འོ་ན། དེ་འདྲའི་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤྱིད་དེ་ཁམས་གོང་གི་བར་སྤྱིད་ལ་བྱེད་དམ། འདོད་པའི་བདེ་
འགྲོའི་བར་སྤྱིད་ལ་བྱེད་དམ། འདོད་པའི་ངན་འགྲོའི་བར་སྤྱིད་ལ་བྱེད་པ་དག་ལས་གང་ཡིན། དང་
པོ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཁམས་གོང་གི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁམས་གོང་གི་བར་སྤྱིད་པ་དེ་ཁམས་གོང་མ་བ་ཡིན་
པ་གང་ཞིག དེའི་རྟེན་ལ་དཔུལ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་
པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
བར་སྤྱིད་གྱི་རྟེན་ལ་ཐར་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བའི་ལོག་ལྷ་སྤྱེས་དེའི་དབང་གིས་དཔུལ་
བར་སྤྱེ་བ་ཡོད་པས། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ལ་ཐར་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བའི་ལོག་
ལྷ་སྤྱེས། དེའི་དབང་གིས་དཔུལ་བར་སྤྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིར།
གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་། མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེ་འགྲོའི་བར་སྤྱིད་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་
པར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་དང་། ངན་འགྲོའི་བར་སྤྱིད་གྱི་སྤང་པོ་དང་ངན་འགྲོའི་
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་གཉིས་པོ་དེ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པ་གང་ཞིག ། ངན་འགྲོའི་
བར་སྤྱིད་དུ་སྤྱེ་བ་སྒྲངས་ནས། རྟེན་དེ་ལ་ངན་འགྲོའི་བར་སྤྱིད་དེ་ཉིད་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་
ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མི་རིགས་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། དེ་ནི་འཕེན་པ་
གཅིག་པའི་བྱིར། གྲོན་དུས་སྤྱིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ལུགས་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚངས་ཆེན་གྱི་རྟེན་ལས་གཞན་པའི་བདེ་འགྲོའི་
བར་སྤྱིད་གང་ཡང་རུང་བའི་རྟེན་ལ་ལོག་ལྷ་སྤྱེས་པས་ཚངས་ཆེན་ལོག་ལྷའི་གནས་སུ་བྱེད་པ་

ལ་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདོད་པའི་རྟོན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
བསགས་ལས་དེ་ལ། སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པར་ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་
སྲིད་ཅེར་སྐྱེ་བ་སྤངས། རྟོན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་ཅི་ཡང་མེད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་
ལས་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མ་སྤྱེལ་ཅེས་བྱས་ནས། ཅི་ཡང་
མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེ་མ་རིག་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པར་ཐལ། སྲིད་ཅེན་མ་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་
བ་ལེན་པའི་ཆེ་མ་རིག་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
དེའི་ཆེ་ན་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་རྟོན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་རྟོན་ལ་ཅི་
ཡང་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་སྒོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་
པའི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ། སྲིད་ལེན་གཉིས་
པོ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་གཞན་གྱི་
ལས་ཀྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་གཞན་
གྱི་ཉོན་མོངས་བས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སའི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོན་
གསང་རྣམ་ངེས་ལས། སྐྱེ་བའི་ས་པ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
དེའི་སའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་ན། མ་རིག་པ་འོག་སས་བསྐྱས་
པར་ཐལ། རང་ས་ནས་རང་སར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་ན་མ་རིག་པ་འོག་སས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། འདོད་པའི་འོག་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་དེ་ཁམས་

ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་གང་རུང་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཀྱང་མེད། དེ་དང་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་ལུས་སེམས་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་མིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་དེ་དང་དེ་ན་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་ན། ས་དེ་དང་དེའི་སས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་རྒྱད་ལ་ལྷན་པའི་འདོད་ཁམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་འབྲེལ་ཕྱི་རོལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་རྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདོད་པའི་གཞུགས་སྐྱ་སོགས་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། འདོད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་རྟོགས་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་ན། འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་ཁྲབ། གཞན་མ་རྣམས་དེས་རིགས་འགྲོའོ་ཟེར་ན། ཆངས་ཆེན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལོག་ལྷ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བསྐྱས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལོག་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་རྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་བའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། མངོན་ལས། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །རྒྱ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྒོང་། །གང་
ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། གང་དུ་མཚུངས་པའི་ས་དང་། གང་མཚུངས་རྒྱུའི་ཆོས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་པོ་གང་དུ་མཚུངས་པའི་ས་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
པོ་དེ་གང་མཚུངས་རྒྱུའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེའི་ས་མཚུངས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ལས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། སྲིད་ལེན་གཉིས། འབྲས་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་བདུན་
དང་བཅས་པ་རྣམས་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་བསྐྱུས། ཡན་ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་གང་དུ་ལས་
གསོག་པའི་རྟེན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ས་གཞན་གྱི་ལས་ཀྱིས་དེ་
ལས་གཞན་པའི་སའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པ་མེད། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་པས་དེ་ལས་
གཞན་པའི་སའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། སྐྱེ་བའི་ས་པ་གང་ཡིན་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་
ངེས་པར་དེའི་སའོ། །འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་
ཐལ། མ་རིག་པ་རྟེན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་སྒྲུམ་པའི་ངར་འཇིན་ལྟར་སྐྱེས་རྟེན་གྱི་ས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་རྟེན་གྱི་ས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་གྲུབ་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་
ཀ་ཡོད་དེ། འོག་ས་ནས་གོང་སར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཆོ། ས་མཚུངས་མི་མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད།
རང་ས་ནས་རང་སར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཚུངས་མི་
མཚུངས་གཉིས་ཀ་ཡོད། གོང་ས་ནས་འོག་སར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་

དེ་ལ་ས་མཆུངས་མི་མཆུངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་
སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཆུངས་མི་མཆུངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པ་
ནས་བཟུང་སྟེ། ཅི་ཡང་མེད་ནས་སྲིད་ཅེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་
ས་མཆུངས་མི་མཆུངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ། ཡན་ལག་
བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཆུངས་མི་མཆུངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སྲིད་ཅེན་སྲིད་
ཅེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཆུངས་མི་མཆུངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད།
སྲིད་ཅེན་སྲིད་ཅེ་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཆུངས་མི་
མཆུངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་
ཆེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཆུངས་མི་མཆུངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆེ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་
མཆུངས་མི་མཆུངས་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་མ་
བཏབ་པར། ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་སྤངས། རྟེན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱིས་གསོས་
བཏབ། སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆེ་
ན་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕྱང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་བསགས་ལས་དེ་ལ་སྲིད་ལེན་
གཉིས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ། སྲིད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས། བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེ་བ་
ལེན་པ་དེའི་ཆེ་མ་རིག་པ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་རིག་པ་རྟེན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པ་གོང་དུ་
བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མ་རིག་པ་རྟེན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ས་གཞན་

གྱི་ལས་གྱིས་ས་དེ་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་པ་མེད་པ་དང་། ས་གཞན་གྱི་ཉོན་
མོངས་པས་ས་དེ་ལས་གཞན་པའི་སའི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་པ་མེད་པ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ས་མཚུངས་
མི་མཚུངས་གཉིས་ཡོད་དེ། འདོད་པའི་རྟོན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་
བསགས། ལས་དེ་ལ་སྟེན་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་བཏབ་སྟེན་ལས་རྒྱས་པ་མ་སྤྱ་ཆེན་དུ་བྱས་
ནས། འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་རྟོན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་བསགས། ལས་དེ་ལ་
སྟེན་ལེན་གཉིས་གྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པར། ལས་གཞན་གྱི་དབང་གིས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་སྐྱངས།
རྟོན་དེ་ལ་སྤར་གྱི་འདོད་པའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཕུང་པོ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་དེ་ལ། སྟེན་ལེན་གཉིས་གྱིས་
གསོས་བཏབ་སྟེན་ལས་རྒྱས་པ་མ་སྤྱ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དེའི་ཆོ། ཡན་
ལག་དང་པོ་མ་རིག་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས། གཞན་རྣམས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབ་ཚུལ་གོང་གིས་རིགས་འགྲེ་ཞིང་སྟག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེའོ།

སས་བསྐྱས་གྱི་དོན་ལ་དབྱེད་པ།

༥ སས་བསྐྱས་གྱི་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། ས་དེ་དང་དེར་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དེ་དང་
དེའི་སས་བསྐྱས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་པའི་རྒྱུད་གྱི་འབྲས་བུའི་རྟོན་འབྲེལ་བདུན་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་
པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འབྲས་བུའི་རྟོན་འབྲེལ་བདུན་པོ་དེ་གང་དུ་སྐྱེ་བའི་སས་
བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་མིག་ཤེས་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་

པོའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །ན་པའི་རྣམ་
ཤེས་རྣམ་རིག་སྒོར། །གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
གསར་དུ་གསོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྲིད་ཅེའི་རྟེན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲོམ་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་ལས་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཉེར་
བསྟོགས་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། མ་བྱལ་ན་དེར་ཐལ། སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་ལས་
མ་ཉམས་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མཛོད་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ལས་མ་ཉམས་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་སྒྲོམ་
པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་
གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་སྲིད་ལེན་གཉིས་
ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ས་དེ་ལས་གཞན་པའི་
རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་པ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་
གསང་རྣམ་ངེས་ལས། རྒྱུ་བའི་ས་པ་གང་ཡིན་པ་མཛོད་པར་འགྱུར་པར་བྱེད་པའི། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདོད་པར་རྒྱུ་བ་ལེན་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཛོར་བསྐྱུ་ན་རང་ལུགས་ནི། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་
ཕྱོག་གི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྒྱུ་བའི་རྒྱུན་
ཀྱིས་ཆ་ལི་འབྱུང་བའི་བར་ནི། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་། ཆ་ལི་རྒྱུ་

བ་ལས་འབྱུང་བ་ནས། ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མ་རིག་པ་ལས་འབྱུང་བའི་བར་
ནམས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་ལྡོག་ཡིན་པའི་བྱིར།

ནམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་གི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། མ་རིག་
པ་འགགས་པས་ཡན་ལག་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་འགགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐྱེ་བ་འགག་
པའི་བར་ནི། ནམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་མ་ཐུན་དང་། སྐ་ལི་འགགས། གང་འགགས་
པ་ནི་སྐྱེ་བ་འགགས་པའི་འགགས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འདུ་བྱེད་འགགས། གང་འགགས་པས་
འགགས་པ་ནི། མ་རིག་པ་འགགས་པའི་བར་ནམས་ནི། ནམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་
ལྡོག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྡོག་ཏུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་ལ་གྲུས་པས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། །

མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དགེ་འདུན་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་
མཛད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་བད་མ་དཀར་པོའི་ཐེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྫོགས་སོ། །

༡༡། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནས་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བ་ལེགས་པར་
བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩ་བ་
བཞུགས་སོ།།

༡༡། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གཤེགས་པའི་བཤུལ། ལེགས་གསུངས་ལེགས་
ལམ་ཇི་བཞིན་བྱུགས་ཆུད་ནས། མཐོན་མ་འབྲེལ་རྫོགས་པར་སྟོན་མཛད་པའི། མཁས་པའི་
མཁས་པ་དེ་ལ་མགོས་བྱུག་འཆོལ། རྣམ་རིག་གཞུང་གི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས། ཡིད་དང་
ཀུན་གཞི་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། བདག་ཉིད་བླ་བ་གསོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཁྲི་མའི་གསུང་
ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་བཤད་བྱ། །

སྤྲུལ་བའི་དམ་པས་ཐེག་པ་མཚོག། འཛིན་པར་ལུང་བསྟན་འཕགས་པ་གྲུས། ཐེག་མཚོག་
རྒྱས་པར་མཛད་པའི་རྗེས། ལུང་བསྟན་བརྟེན་པའི་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། སྤྲོལ་བཏོད་སྟོན་དུ་དབྱ་
མ་ཉིད། མཚན་ཉིད་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དགྲ་དང་གཅིག་ཕྱར་འདོད་པ་དགག། འོན་རྣམ་
བཞི་ཡིས་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་ཤེས་པར་བྱ། མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས་ཀུན་
གཞི་ནི། ཉེན་དང་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། མཚན་ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། དེ་ལ་ཉེན་གྱར་
ཀུན་གཞི་ནི། འོན་དང་སེམས་ཅན་བག་ཆགས་ཀྱི། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། ལུང་དུ་མ་
བསྟན་རིག་ལ་སོགས། ལྷ་ཉིད་དང་ལྷན་ས་བོན་གྱི། དབང་གིས་གནས་དོན་ལུས་སུ་ནི། ལྷང་
ཕྱིར་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འདོད། ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་དག་ལ་ནི། རྣམ་ཤེས་ལྷ་ཡིས་འཛིན་བྱེད་
ཅིང་། དབྱ་པས་ཐ་སྟོན་འདོགས་པས་ན། ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་ངེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་མེད་ན་

གཟུགས་མེད་པ། །གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མ་འདས་དང་། །གཟུགས་ཅན་ས་རུ་ཐལ་འགྱུར་
 ཏེ། །ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ལས། །མ་གཏོགས་ཕྱི་རོལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །འོག་ནང་སེམས་
 ཅན་གཅིག་གི་ནི། །ཀུན་གཞི་ལ་ནི་སྟོད་དང་བཅུད། །ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་ན་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི། །ལྷ་
 ལའང་དཔྱལ་སྒྲུབ་འབྱུང་བ་དང་། །དཔྱལ་བ་ལ་ཡང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །སྟོད་བཅུད་སྒྲུབ་བ་འབྱུང་བ་
 དང་། །ཐ་མལ་རྣམས་ལ་བསྐྱལ་བ་ཡི། །ཡུལ་སྣ་ཆོགས་བ་སྒྲུབ་བར་འགྱུར། །དངོས་སུ་རང་གི་
 དབང་དོན་ནོ། །བརྒྱད་ནས་དེ་ཡི་ཆོགས་དྲུག་གི་ །ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་བར་གང་རུས་པ། །ཀུན་གཞིའི་
 ཡུལ་དུ་འང་འཛོག་བ་ཡིན། །དབང་དོན་ལས་གཞན་དྲུག་པའི་ཡུལ། །ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་
 ཏེ། །དྲུག་པ་བཏགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། །ཀུན་གཞི་བཟང་འཛིན་གྱིས་དབེན་ཕྱིར། །བག་ཆགས་
 བསྐྱོ་གཞི་ཡིན་ཕྱིར་དང་། །དགེ་དང་མི་དགེ་མངོན་གྱུར་དང་། །རྒྱད་གཅིག་ལ་ནི་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར། །མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྲུབ། །ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་གསལ་ཕྱིར། །རེག་སོགས་
 ལྷར་ངེས་ཆོར་བ་ནི། །བར་མའོ་འདི་ལ་བདག་ཏུ་ནི། །སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་ལོ། །ལྷག་མ་
 མེད་དང་རྟོ་རྟེ་ལྟའི། །བར་དུ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འཇུག།

བརྟེན་པ་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ནི། །སྟོ་བར་བྱེད་པས་བསྐྱོ་གཞི་ལ། །འགག་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་
 པའི་ཆོ། །བཞག་པའི་རུས་པའོ་བསྐྱོ་གཞི་ནི། །བརྟེན་ལུང་མ་བསྟན་བསྐྱོ་བྱ་བ། །སྟོ་བར་བྱེད་དང་
 འབྲེལ་བ་དང་། །མཐའ་གཅིག་རྟེན་དུ་གྱུར་བ་སྟེ། །བྱེད་པར་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ལོ། །ཕྱི་དང་ནང་དང་
 མི་གསལ་བ། །གཉིས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་དང་ནི། །དམ་པའི་དོན་ཏེ་དེ་དག་ཀུན། །ས་བོན་རྣམ་པ་
 དྲུག་ཏུ་འདོད། །གཞན་ཡང་མངོན་བརྟེན་བདག་ལྟ་དང་། །སྟོད་པའི་ཡན་ལག་བག་ཆགས་
 གསུམ། །ཐུན་མོང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་དང་། །ཆོར་དང་བཅས་དང་ཆོར་མེད་པའི། །ས་བོན་རྣམ་
 བཞི་གནས་ངན་ལེན། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་དང་སྦྱད་ཅིན་དང་། །མ་ཅིན་པ་དང་བཞི་རུ་འང་
 གསུངས། །བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྟེན་ལས་ནི། །རྩིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན། །ས་བོན་
 དམིགས་རྣམ་ཡོད་པ་དང་། །འགྲོ་བ་ལྔ་ཡི་ས་བོན་རྣམས། །འཆོལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། །

ཁམས་ཀྱང་འཆོལ་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་མིན། རྟེན་གཅིག་ལ་ནི་ཀུན་གཞི་གཉིས། ཡོད་པར་འགྱུར་
བས་སོ་སོ་མིན། རྟེན་ན་རྟེན་ལས་དེ་ཉིད་དང་། གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། བཏགས་ཡོད་
ཅམ་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ། འཛོག་བྱེད་དགོ་སོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་། བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལུང་
མ་བསྟན། དགོ་དང་མི་དགོ་མཆོན་ཉིད་པར། འདོད་ལ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད། བག་ཆགས་
འཛོག་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྟོན་མེད་བསྐྱེད། རྟེན་གཞིས་ཀར་འདོད་
པ་ལོ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཐམས་ཅད། རྒྱ་ལམ་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རུ། སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་
ན་ཀུན་གཞི་ལོ། རྟེན་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དགྲ་བཅོམ་ལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛོག་བྱེད་
གཉིས་པོ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་མཆོན་ཉིད་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་སྟོན་ཆ་ཉིད་ལ། བདག་ལྟ་བུ་སྦྱབས་
ལ་ལུང་མ་བསྟན། རེག་དང་ཆགས་སོགས་དགུ་ཁོན། འགོག་པ་མཉམ་གཞན་གནས་སྐབས་
དུས། དབང་ཐོབ་དགྲ་བཅོམ་མཐར་ཐུག་གོ། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འཛོག་བྱེད་པའི། གང་ཟག་
འཛིན་པ་ལོག་གྱུར་ཀྱང་། རྟེན་ལི་རིགས་ཅམ་ཡོད་ཕྱིར་དང་། ཆོས་འཛིན་སྦྱིད་ལུས་མ་ལོག་
ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་མེད་དང་མཉམ་པ་ཉིད། ཐོབ་པའི་སྦྱོན་གཉིས་རིང་དུ་སྤངས། ཡིད་ཆེས་ལུང་
དང་རིགས་པ་ཡིས། རྣམ་ཤེས་དུག་ལས་ཐ་དད་པའི། ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས། ཡོད་
པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ། རྣམ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས། སྦྱབ་བྱེད་རིགས་པ་མཐའ་
ཡས་པ། གསུངས་ཀྱང་ལེན་དང་དང་པོ་གསལ། ས་བོན་ལས་དང་ལུས་ཆོར་དང་། སྟོམས་
འདུག་འཆི་འཕོ་མི་རུང་བ། བརྒྱད་དུ་འདུས་ཕྱིར་འདི་བཤད་བྱ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དེ། ཐེག་དམན་གཙུག་ལག་རྣམས་སུ་ཡང་། ཀུན་གཞི་ཅ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། སྲིད་པ་ཡན་
ལག་རི་སྲིད་པའི། ལུང་པོའི་རྣམ་གངས་དག་གིས་བསྟན། རྟེན་ལྟར་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་
ལ། དབྱིག་བཤེས་མི་ཏུ་ཐུང་དབྱངས་སྒྲོག་གསུམ། རིམ་བཞིན་ལུང་པོ་ཆོར་བ་དང་། འཛོག་
ལྟ་གསུམ་ལ་དགོངས་ཞེས་འདོད། ཐེག་པ་ལོག་མའི་ལུགས་དག་ལ། ཚུལ་དེ་མི་རུང་མེད་མོད་

གྱི། རྟེན་ཆེན་པ་རྣམས་ལུང་དེའི་དོན། གྲུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རུ། འདོད་པ་ཆེས་ཆེར་
བཟང་བ་སྟེ། གང་ཕྱིར་དབྱིག་བཤེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། བཀའ་བ་སྦྱོན་དང་ལྷན་ཕྱིར་རོ། ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་ན། མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་དང་། ལྷ་པོ་དག་དང་འདྲ་བ་དང་། སྟོམས་
པར་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། འཇམ་ཆེན་མེད་པའི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྦྱེས་
པའི་རྒྱན། འར་འཛིན་མེད་པའི་སྦྱོན་དུ་འགྱུར། འར་འཛིན་པ་དང་ལྷན་པ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་
མི་འཐད་ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

བདུན་པ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། གྲུན་གཞི་གསུམ་དུ་འཆད་པ་དང་། དགུ་པ་བྲི་མེད་
རྣམ་ཤེས་སུ། འདོད་པ་ཡང་དག་བདེན་པའི་ལུགས། ཆོགས་བརྒྱད་དག་ལས་ལོགས་པ་
ཡི། གཙུ་པོ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་གྱུར་ན། ཉུག་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཆོགས་དགུར་
འདོད་ལ་སྦྱབ་བྱེད་མེད། ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དབང་བྱུག་གི་ ཉེན་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་ཆོ། སོ་
སོའི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ། བྲམ་ཟེའི་ཆོམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ནི། བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་མདོ་
ལས་ཀྱང་། གཅིག་ཕྱར་གསུངས་དང་རྣམ་ཤེས་དུག ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཡིན་གསུངས་
ཕྱིར། ཤེས་ཀུན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཕྱེ་ལོ། ལུང་དོན་གཞན་དུ་བྱས་ཕྱིར་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱིས་
ཀྱང་སྒྲོག་གྱུར་དང་། འདས་དང་མ་འོངས་འཛིན་གྱུར་ཕྱིར། ཆོགས་གཅིག་འདོད་པ་ལྷན་སྦྱུལ་
ལོ། དེ་ཕྱིར་ཡིད་ཆེས་ལུང་རིགས་ཀྱིས། གྲུབ་པ་རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ཡིན་ཕྱིར། གསང་བའི་
གནས་ལ་མི་ཞུས་པའི། མཁས་པས་བརྒྱད་ཉིད་འདོད་པར་བྱ། ཡིད་དང་གྲུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་
གནས། གསལ་བར་སྟོན་འདི་མཁས་མཆོག་རྣམས། རི་ལྟར་བཞེད་བཞིན་སྒྲ་མ་ཡི། གསུང་
ལ་བཞེན་ནས་རྒྱལ་ཁམས་པ། སྟོབ་བཟང་གྲགས་པས་སྦྱར་བ་ཡི། དགེ་དེས་སྦྱབ་བསྟན་རྒྱས་
གྱུར་ཅིག། ། །

༡༡། །ཀུན་གཞི་སྤྱི་དོན་རྩ་བའི་འབྲུ་འགྲེལ་སྦྱང་པོའི་གནད་དོན་

གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྲ་བ་

བཞུགས་སོ། །

༥ ན་མོ་གུ་རུ་ཐུ་ནི་མི་རྒྱ་སུ་མ་ཉི་ཀེ་ཉི་ཡ། །ཐུབ་དབང་བསྟན་པའི་ཉི་མ་འོད་པོ་ཆེ། །འཕྲིན་
ལས་སྦྱང་བའི་མངའ་བདག་མི་པམ་མགོན། །ལེགས་གསུང་འཛམ་གླིང་རྒྱས་ལ་ཐོགས་མེད་
དཔལ། །དགོངས་བ་སྒྲོང་མཛད་ཚོང་ཁ་བ་ལ་འདུད། །གང་གིས་བདག་རྒྱུད་བྲིན་རྫོབས་དགོངས་
དོན་གནད། །གཉིང་ཟབ་རྒྱ་མཆོར་རྫོ་རྒྱུང་སྤལ་བའི་རྒྱལ། །མཛེས་བར་མི་འགྱུར་མཐོག་རྒྱུང་
དོན་ལས་ཅི། །དེ་ལྟར་ནན་བསྟུལ་དོན་དུ་སྦྱང་གཞིར་དགོད། །

འདིར་རྗེ་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུ་ལས་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་
བའི་གནས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་ཞེས་བྲ་བའི་རྩ་བ་འབྲུ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་ས་རྒྱུང་ཟད་འཆད་པ་ལ། མཆོད་
པར་བརྗོད་ཅིང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། །སེམས་ཅམ་གྱི་བྱུབ་མཐའ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་སྦྱང་
བསྟུང་བ་དང་། །དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་དབབ་པ་
དངོས་དང་། །བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དགེ་བ་བསྟོན་པ་དང་བཞེ།

དང་པོ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། །རྩ་བ་ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་སྤྲས་རྣམས་གཤེགས་པའི་
བཤུལ། །ལེགས་གསུངས་ལེགས་ལམ་ཇི་བཞིན་ཐུགས་རྒྱུད་ནས། །མ་ཞོར་མ་འདྲེས་རྗེ་གས་
པར་སྒྲོན་མཛད་པའི། །མཁས་པའི་མཁས་པ་དེ་ལ་མགོས་ཐུག་འཆལ། །ཞེས་མཆོད་བརྗོད་དང་།
རྣམ་རིག་གཞུང་གི་ཞིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས། །ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་གསལ་བར་བསྟན་པ་

དང་། །བདག་ཉིད་བླ་པ་གསོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ལྷ་མའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་བཤད་
བྱ། །ཞེས་ཚུམ་པ་དམ་བཅའ་གསུངས།

སེམས་ཅམ་པའི་གྲུབ་མཐའི་བྱུང་བ།

༄ གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། །སྤྱི་བའི་དམ་པས་ཐེག་པ་མཆོག་། །འཛིན་པར་ལུང་བསྟན་
འཕགས་པ་གྲུས། །ཐེག་མཆོག་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་རྗེས། །ལུང་བསྟན་བརྟེས་པའི་ཐོགས་མེད་
ཀྱིས། །སྤོལ་བཏོད་སྟོན་དུ་དབུ་མ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས། །ཆོགས་བཅད་དེ་གསུམ་གྱི་དོན་འདིར་
མང་བར་འགྱུར་བས་མ་སྟོས་ཤིང་མདོའི་ཁྲུངས་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

བསྟན་བཅོས་གང་ལས་བཤད་པ་ནི། །སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་རྒྱན་གཉིས། །འབྲེད་
གཉིས། །རྒྱད་ལྷ་མ་སྟེ་བྱམས་ཆོས་སྡེ་ལྷ་མཛད། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སའི་དངོས་གཞི།
གཞི་བསྟུ་བ། །རྣམ་གྲངས་བསྟུ་བ། །རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྟོ་བསྟུ་བ། །རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་
པ་བསྟུ་བ་སྟེ། །རྒྱས་པའི་བསྟན་བཅོས་ས་སྡེ་ལྷ་དང་། །བསྟུས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཐེག་པ་ཐུན་
མོང་གི་སྟོམ་མཛོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་དང་། །ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོམ་ཐེག་བསྟུས་
ཏེ་སྟོམ་རྣམ་གཉིས་མཛད། །སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉན་གྱིས་འབྲེད་གཉིས་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གསུམ་
གྱི་འགྲེལ་པ་དང་། །རྣམ་བཤད་རིག་པ། །ལས་སྦྱབ་པའི་རབ་བྱེད། །ཉི་ཤུ་པའི་རབ་བྱེད། །ལུང་སོ་
ལྷའི་རབ་བྱེད། །སྤུལ་ཅུ་པའི་རབ་བྱེད་དེ་སྤྲ་ཀ་ར་ཏ་སྟེ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པ་མཛད། །དེ་རྣམས་ལ་
བྱམས་པ་དང་འགྲེལ་བའི་ཆོས་སྡེ་ཉི་ཤུ་ཞེས་གྲགས།

དེ་དག་གི་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ནས་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་
མང་དུ་ཡོད་ལ། །སའི་དངོས་གཞི་ལས། །རྣམ་ཤེས་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ས། །ཡིད་ཀྱིས་དང་གཞན་
གསུམ་སྟེ། །རྟོག་དབྱེད་བཅས་ལ་སོགས་པ་དང་། །ཉིང་འཛིན་བཅས་དང་མ་བཅས་དང་། །སེམས་

ཡོད་པ་དང་སེམས་མེད་དང་། རྟོག་དང་བསམ་དང་སྒྲོམ་ལྡན་དང་། རྟོག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་
ལྡན་དང་། རྟོག་པའི་བཅས་དང་ལྟོག་པའི་ཐེག་གཞན། རྟོག་སྒྲོམ་དུ་མཛད་པ་ལྟར་དབང་པོའི་རྣམ་
ཤེས་ལྡེང་ས་ལ་སོགས་པའི་ས་བཅུ་བདུན་གྱི་རྣམ་གཞན་རྒྱུ་པར་གསུངས་ནས་ཀུན་གཞི་དང་
ཉོན་ཡིད་གྱི་རྣམ་གཞན་གསལ་བར་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྟོག་ལ་དབང་པ་བསྟུ་བ་ལས།
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟར་ལྡན་པ་དང་ཡིད་གྱི་སའི་རྣམ་པར་རྟོག་ལ་དབང་པ་ནི་ས་བོན་གྱི་གནས་
ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གང་སྟོན་པའོ། རྟོག་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་མ་བསྟན་
ཏེ། ཅིའི་བྱེད་མ་བསྟན་པ་དང་། རི་ལྟར་ན་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་རིག་པར་བྱ་ཞེས།
དེ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསལ་སྟེ་བསྟན་ཅིང་། རྣམ་པར་གཞན་པ་ཡིན་པས་ན། དེའི་བྱེད་
མ་བསྟན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རི་སྐད་དུ། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐབ་ཅིང་སྟེ། རྟོག་
སོགས་ཁྱེད་སྤྱོད་པ་ལྟར་ལྟར་གསུངས།

དེ་ནས། ལེན་དང་དང་པོ་གསལ་བ་དང་། རྟོག་སོགས་སྒྲོམས་སུ་མཛད་ནས་ཀུན་གཞི་
འཐད་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་དང་། དེ་ནས། དམིགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། རྟོག་གི་
རྒྱུ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་དང་། ལྟན་ཅིག་དངོས་པོས་འཇུག་པ་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལྟོག་པ་
ཡིན། རྟོག་སྒྲོམ་དུ་མཛད་ནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འཇུག་པའི་རྣམ་གཞན་བཞི་དང་། ལྟོག་པའི་
རྣམ་གཞན་གཅིག་གི་སྒྲོ་ནས་རྒྱུ་པར་བཤད་ཅིང་ཉོན་ཡིད་གྱི་རྣམ་གཞན་ཀྱང་ཅུང་ཐད་བསྟན།

དེ་དག་གི་དོན་བསྟུས་ནས་སུམ་ཅུ་པར། རྣམ་པར་སྒྲིན་དང་ངར་སེམས་དང་། ལྟོག་ལ་
རྣམ་པར་རིག་པའོ། རྟོག་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་དང་འཇུག་ཤེས་གསུམ་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་
ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། རྣམ་སྒྲིན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ལ། རྟོག་ལེན་པ་དག་དང་གནས། རྟོག་
སོགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་དང་། དེ་ལ་གནས་པ་རང་བྱུང་ཞིང་། རྟོག་དམིགས་པ་ཡིད་ཅེས་
བྱ། རྟོག་སོགས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་གྱི་རྣམ་གཞན་གསུངས། རྟོག་བསྟུས་ལས། ཤེས་བྱའི་གནས་

དང་མཚན་ཉིད་དེར་འབྲུག་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱ་འབྲས་དེ་རབ་དབྱེ་བ་དང་། །བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་དེ་
འབྲས་སྤངས་པ་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཐེག་པ་མཆོག་གྱུར་བྱུང་པར་འཕགས། །བསྟན་འདི་འདི་ལྟར་
གཞན་ལ་མ་མཐོང་ལ། །འདི་དག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྒྱར་མཐོང་བས། །གནས་བཅུ་བསྟན་པས་
བྱང་ཞུགས་གང་ཡིན་པ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཀར་འདོད་དོ། །ཞེས་སྟོམ་དུ་མཛད་པ་
ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་གནས་རྣམས་བཅུ་
གསུངས་པ་ལས། དང་པོ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་
གསུངས།

དེ་དག་གི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་དེ་ལ་ནས་དེ་མ་མེད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་མཐའ་ཆོད་
པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྟོན་མེད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་ནི། རྗེ་སྤྲེལ་མས་མཛད་པའི་
འདིའི་དཀའ་འགྲེལ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཡིན་ལ། འདིའི་རྣམ་
གཞག་དང་མཐའ་དཔྱོད་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་སྟོས་ཤིང་། འདིར་རྩ་བ་འབྲུ་བསྟོན་གཙོ་བོར་བྱས་
ཏེ་མདོར་བསྡུས་ཞིག་འཆད་པར་བྱའོ། །

ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་མདོར་བསྟན་པ།

༥ གསུམ་པ། དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་དབབ་
པ་ལ། ལུས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། །ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་ལ། རྩ་བ་
དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །དབྱུང་གཅིག་སྤར་འདོད་པ་དགག། །
དོན་རྣམས་བཞི་ཡིས་ཀུན་གཞི་དང་། །ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ནི། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་

བཞག་པ་ཆོས་ཅན། དོན་རྣམས་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་རྣམས་ལོ་ལོ་གྲོགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གྲངས་མང་བར་ཐལ་བ་ཆོགས་དགུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་གྲངས་ཉུང་བར་ཐལ་བ་ཆོགས་གཅིག་ལུང་འདོད་པ་དགག་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟར་དོན་རྣམས་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། ཀུན་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། ཅ་བ་ལས། མཆོན་ཉིད་གཉིས་ལས་ཀུན་གཞི་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །མཆོན་ཉིད་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས།

དག་དོན་ནི། ཀུན་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་དང་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ཀུན་གཞི་ལ་ནི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་རྟེན་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་བརྟེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ནི་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམས་འཛོག་སའི་གཞི་དང་གནས་སའི་རྟེན་ཡིན་པས་ན་རྟེན་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

འདིར་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཀུན་གཞིའི་དབྱེ་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཀུན་གཞི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་གྱི་དངོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞི་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་

གཞི་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེས་ན་སྤྲུལ་བཞེད་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་གྲགས་ཆེ་བ་སྤངས་ལ། འོ་ན། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཀུན་གཞི་མ་ཡིན་ན། དཀའ་འགྲེལ་ལས།
ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་བ་ནས། སྤྱིར་ཀུན་གཞི་
ཞེས་འབྲུང་བའི་དོན་ནི་འདིར་ཆོས་ཀུན་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། གྲེ་བྲག་ཏུ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་
ཆ་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་བ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀུན་གཞིའི་འཛོག་བྱེད་གཉིས་གསུངས་བ་མི་འཐད་
བར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཀུན་གཞིར་འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་འདིའི་གོང་འོག་དང་གཞུང་མང་པོར་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
ཆ་ཞེས་ཡང་ཡང་འབྲུང་བའང་མི་འཐད་བར་ཐལ། དེ་འཐད་ན་དེ་གཉིས་གང་ལས་བྱེ་བའི་ཆ་ཅན་
ཡོད་དགོས། དེ་ཡོད་ན་དེ་ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་དུ་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དང་གོ་དོན་
མ་གྲུབ་བར་ཐལ། དེ་གཞི་མ་སྟན་བསྟུ་བའི་སྤྱིར་བྱས་ནས་རྣམ་སྤྲིན་ཡང་ཡིན་ཀུན་གཞི་ཡང་ཡིན་
བས་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་། ས་བོན་ཡང་ཡིན་ཀུན་གཞི་ཡང་ཡིན་བས་ན། ས་བོན་གྱི་
ཀུན་གཞིར་འཛོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། དཔྱད་དོ།

རྣམ་སྤྲིན་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་རྣམ་སྤྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། རྟེན་དུ་གྱུར་བ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་
བཤད་པ་དང་། བརྟེན་བ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དམིགས་པ་སོགས་
ཀྱི་བྱེད་པར་བཞི་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་བཤད་པ་དང་། འཇུག་ལྗོག་གི་དུས་བསྟན་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་བྱེད་པར་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་དང་གཉིས། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྟེན་གྱུར་ཀུན་གཞི་ནི། །དོན་དང་སེམས་ཅན་བག་ཆགས་ཀྱི། །རྣམ་

པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་རིག་ལ་སོགས། །ལྷ་ཉིད་དང་ལྷན། །ཞེས་གསུངས།
 དེ་ཡང་། སྐྱུ་ཕུ་བ་ལས། དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། །ཆམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ། །རྟག་ཏུ་
 རིག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། །རིག་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པར་ལྷན། །ཞེས་པའི་དོན་བསྟུས་པ་ཡིན་
 པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དག་དོན་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་ན། ཀུན་གཞི་དེ་ལ་དེ་ལྟར་གཉིས་ཡོད་པའི་
 ཅང་ནས་ས་བོན་གྱི་རྟེན་དུ་སྒྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དམིགས་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ།
 ཕྱི་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྷ་ནི་སྟོན་གྱི་ཆམ་རིག་དང་། དོན་གྱི་ཆམ་རིག་
 དང་། གནས་གྱི་ཆམ་རིག་ཡིན་ཞིང་། །དབང་རྟེན་ཁོག་པའི་ལུས་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་སེམས་
 ཅན་ལྷ་ནི་ལུས་གྱི་ཆམ་རིག་དང་། ཉེ་བར་སྒྲངས་བྱ་ཡིན་པས་ལེན་པའི་ཆམ་རིག་དང་། སྐྱེ་བ་པོ་
 སོགས་ཀྱི་བདག་དང་ལུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་ཞེས་
 སྟོབ་པའི་ལུང་པོ་ལྟེན་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ལས་སྤྱང་བའི་བག་ཆགས་
 བེ་བག་ཆགས་ཀྱི་ཆམ་རིག་དང་ལུས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཡིན་པས་ལེན་པའི་ཆམ་རིག་ཡིན་ལ། དེ་
 ལྟ་བུའི་ནང་བཅུད་ཀྱི་ཆམ་རིག་གམ་ལེན་པའི་ཆམ་པར་རིག་པ་གཉིས་པོ་དག་དང་ཕྱིའི་སྟོན་གནས་
 ཀྱི་ཆམ་པར་རིག་པ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདིར་བག་ཆགས་ལ་ཞེས་དཔེ་མང་པོར་
 འབྱུང་བ་ནི་ཡིག་འོར་འབྲེལ།

དེ་ཆོས་ཅན། ཆམ་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ཆམ་རིག་དེ་དག་དངོས་སུ་སྤྱང་ཡང་རུང་མི་སྤྱང་
 ཡང་རུང་ཀུན་གཞི་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་གཞལ་བ་དང་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆམ་
 པར་མི་རིག་པ་སྟེ་རྟོགས་པར་མི་རྒྱས་ལ། རྗེས་སུ་འདྲེན་པར་འབྲེན་མི་རྒྱས་པའི་ཆམ་པ་
 ཤེན་ཏུ་མི་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོའི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་གང་
 དུ་ཡང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། དུས་རྟག་
 ཏུ་རང་གི་འཁོར་རིག་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། རིག་པ་སྟེ་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
 དང་། སེམས་པ་སྟེ་སེམས་སྤྱང་ཀུན་འགོ་ལྷ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྷན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་སྒྲིན་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་རྣམ་ལ་མཐའ་དཔྱད་པ།

༥ གཉིས་པ་སོ་སོའི་བྱང་པར་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ལ། །དམིགས་རྣམ་ལ་མཐའ་དཔྱད་པ་དང་།
ངོ་བོ་ངེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་། རྟོགས་ངེས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་
ལ། བག་ཆགས་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལ་དབྱད་པ་དང་། སྟོད་བཙུད་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལ་
དབྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བདག་དང་ཆོས་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ་མངོན་པར་བརྟོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བག་ཆགས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀུན་
གཞིའི་དམིགས་པར་འཛོག་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱོད་དེ་ལ་སྤང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
བྱོད་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཉིད་དུ་བརྟོད་དུ་མེད། དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་ཡང་བརྟོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ས་བོན་གྱི། །དབང་
གིས་གནས་དོན་ལུས་སུ་ནི། །སྤང་ཕྱིར་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
དམིགས་པ་དག་ཏུ་འདོད་རིགས་ཏེ། བྱོད་དེ་ལ་སྤང་བའི་སྟོན་ས་དེའི་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་
ཡང་བྱོད་ཀྱི་རུས་པ་བཏུས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་གནས་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་
དང་། དོན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་དང་། ལུས་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་སྟེ་སྟོད་བཙུད་ཀྱི་རྣམ་
པ་དེ་དག་ཏུ་ནི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ན་དེའི་དམིགས་པར་བཞག་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
དེ་སྟོང་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལ་ཆོས་དེ་སྟོང་དེ་ལ་ངེས་པར་སྤང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དཔེར་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་དེ་ཡུལ་གཟུགས་ཀྱི་
དབང་གིས་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་སྟོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྱུང་བ་གང་ཞིག དེའི་ཆེ་གཟུགས་
དེ་དེ་ལ་མི་སྤང་ཡང་དེའི་དམིགས་པར་འདོད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདིར་ཀུན་

གཞི་ཆམ་ཤེས་ཉིད་དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་བར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། འོན་
དང་སེམས་ཅན་དུ། སྒྲུབ་བའི་ཆམ་པར་ཤེས་པ་ནི། རབ་ཏུ་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བག་
ཆགས་དམིགས་པར་འཛོག་ཚུལ་དེ་ཡང་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི།
གཟུགས་མེད་དུ་དེ་ལྟར་འཛོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་དུ་བག་ཆགས་དམིགས་པར་འགྱུར་
བའི་དབང་དོན་དེ་དག་དངོས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གཟུགས་མེད་དུ་བག་ཆགས་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པར་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀུན་
གཞི་ཆམ་ཤེས་ཉིད་བག་ཆགས་ཀྱི་མཐུས་ཕྱིས་གནས་དོན་ལུས་གསུམ་པོར་སྒྲུབ་རུང་ཡིན་པས་
དེ་ལྟར་འཛོག་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། འབྲུའི་སྒྲུབ་ན་གནས་པའི་ས་བོན་སྐྱམ་པོ་དེ་ཕྱིས་
ཚུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་འཕྲད་ན་སྒྱ་གུ་བསྐྱེད་རུང་ཡིན་པས་དེས་སྒྱ་གུའི་རྒྱུན་གྱི་དབང་
འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞི་ཆམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ལ་
མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཁོ་ནར་ངེས་པར་འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཆམ་
རིག་བཙོ་ལཱའི་དང་པོ་དགུ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བདག་དང་གཞན་དུ་
སྒྲུབ་བའི་ཆམ་རིག་གཉིས་བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་དང་། བདེ་འགྲོ་དང་། རན་འགྲོ་
དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་བའི་ཆམ་རིག་བཞི་སྟེང་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་ལས་
བྱུང་བར་གསུངས་པའང་བག་ཆགས་དེ་དང་དེའི་རྒྱས་པ་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་ཆམ་
ཤེས་ཉིད་དེ་དང་དེའི་ཆམ་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་འཛོག་དགོས་པས་གོང་གི་རིགས་པ་དང་མཚུངས་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྒྲུབ་བ་དང་། སྟོན་པོ་སྟོན་པོར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་རིགས་
མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་པས་བག་ཆགས་དེ་ཡང་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་
དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབང་དོན་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལ་དབྱུད་པ་ནི། འོ་ན། དབང་དོན་གྱི་སྟོན་

བཅུད་གཉིས་པོ་དེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་
ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་འང་དེ་གཉིས་སྤང་ངམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ།
ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་དག་ལ་ནི། །རྣམ་ཤེས་ལྗེ་ཡིས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། །དུག་པས་ཐ་སྙད་འདོགས་
པས་ན། །ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་ངེས་པ་སྟེ། །དེ་ལྟ་མེན་ན་གཟུགས་མེད་པ། །གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་
ཤེས་མ་འདས་དང་། །གཟུགས་ཅན་ས་རུ་ཐལ་འགྱུར་ཏེ། །ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ལས། །མ་
གཏོགས་ཕྱི་རོལ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དབང་དོན་སྟོན་བཅུད་གཉིས་པོ་སྤང་བ་ནི་འདོད་གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཁོ་ན་དག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཆ་དབང་
དོན་གཉིས་པོ་དག་ལས་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡར་སྤང་བའི་ཆ་ནི་དེ་དང་ཉེན་གཅིག་པའི་གང་
ཟག་གི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལྗེ་པོ་དེ་ཡིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཛིན་པར་
བྱེད་དགོས་ཤིང་། དབང་དོན་གཉིས་གསྤང་བའི་ཆ་ལ་ནི། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་རུང་བ་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་བས་ན་གཟུགས་
མེད་དུ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དང་ཐ་སྙད་འདོགས་རུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོའི་རྒྱུ་དང་པོ་
དེར་ཐལ། ཉེན་གཅིག་གི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་དོན་ལྗེ་པོ་དེ་ཉེན་དེའི་དབང་
ཤེས་ལྗེ་པོ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་སྤང་དགོས་པས་དེ་དེ་ལ་སྟོན་ཏུ་གྱུར་པ་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མེན་ན་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་ཡོད་པ་ལས་མ་འདས་པར་
ཐལ་བ་དང་། གཟུགས་ཅན་ས་རུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་གཟུགས་
ཅན་ཀྱི་སྟོན་བཅུད་མཆོན་ཉིད་པ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འབྲེལ་འདོད་གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་འང་གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་སར་འཛོག་
པའི་དོན་ནང་གི་ཤེས་པ་ལ་དབང་དོན་སོགས་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ཡོད་པ་ཅུ་ལ་འཛོག་པ་ཡིན་
ཀྱི། །དེ་ལྟར་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་ནས་གྲུབ་པའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་མི་རུས་

ཏེ། མདོ་ལས། རྟོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་རུབ། སྒྲ་ཆོགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་རུབ། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ཆམ་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་སྣོད་བཅུད་མི་སྣང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྣོན་གཟུགས་སྣང་བཀག་པའི་སྣོན་མས་འཇུག་བསྒྲོམས་པའི་མཐུས་གཟུགས་མེད་དུ་གནས་ཀྱི་རིང་ལ་དེ་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་ས་བོན་གྱི་བག་ཆགས་སད་པ་ལ་རེ་ཞིག་གཞོན་པ་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོན་མས་འཇུག་བསྒྲོམས་པའི་མཐུས་རང་དུས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བར་གནས་ཀྱི་རིང་ལ་ཆམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་ཆམས་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་བག་ཆགས་སད་པ་ལ་རེ་ཞིག་གཞོན་པ་བྱས་པའི་སྣོན་མས་འགོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོན་རེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ཆམ་ཤེས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དབང་དོན་ལུས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་སྣང་བ་གང་ཞིག །བག་ཆགས་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་དོན། དེའི་དབང་གིས་གནས་དོན་ལུས་སུ་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དམིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་པོ་ཞིག་སྐྱོན་མེད་དེ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། འདས་སོགས་དེ་བཞིན་མི་ལམ་དང་། །གཟུགས་བརྒྱན་ཆམ་པ་གཉིས་པོ་ཡང་། །དམིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །དེ་ནི་དམིགས་པར་རུང་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱིར་ཤེས་པ་ཆམས་ལས་དམིགས་པ་ཡོད་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་མི་དགོས་གཉིས་ཡོད་ལ། གྲེ་བྲག་ཏུ་ཀུན་གཞི་དེ་ཆམ་ཤེས་ནི་དམིགས་པ་ཡོད་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འགོ་བ་གང་རུང་སྐྱེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་ཆམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱེད་ཅིག་ཀྱང་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཟུགས་མེད་དུ་དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་ལས་བག་ཆགས་ཉིད་ཀུན་གཞི་དེ་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དེར་མིང་གཞི་དེ་ལྷང་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་ཅིང་ཡོད་དབང་ལ་དམིགས་པ་སོགས་

ཡོད་མེད་དབྱེད་ཀྱི་ཡོད་དོ། །

འོ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ་སྟོང་བཅུད་
 གི་རྩལ་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་བ་ལ། འོག་ནའང་སེམས་ཅན་གཅིག་
 གི་ནི། ཀུན་གཞི་ལ་ནི་སྟོང་དང་བཅུད། ཐམས་ཅད་སྤང་ན་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི། ལྟ་ལའང་དཔྱལ་
 སྤང་འབྱུང་བ་དང་། དཔྱལ་བ་ལ་ཡང་ལྟ་རྣམས་ཀྱི། སྟོང་བཅུད་སྤང་བ་འབྱུང་བ་དང་། ཐ་མལ་
 རྣམས་ལའང་བསྐྱལ་བ་ཡི། དུམ་སྟོང་ཆོགས་བ་སྤང་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནའང་སྤྱིར་ཀུན་གཞི་ལ་སྟོང་བཅུད་སྤང་ཡང་སེམས་ཅན་
 གཅིག་གི་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ནི་སྟོང་དང་བཅུད་ཀྱི་རྩལ་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལྟར་སྤང་ན་སྟོན་དུ་མ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྤང་ན་དཔྱལ་བ་བ་མ་ཟད་འདོད་པའི་
 ལྟ་མི་དང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་ལའང་ལྟགས་བསྐྱེད་ལ་བས་བསྐྱེད་ཤིང་མཆོན་གྱིས་
 བཅད་བརྟུབ་དང་ཐུན་ནག་བྱ་ཡུག་འཇུག་བ་སོགས་ཆ་གང་གི་དཔྱལ་སྤང་མཆོན་ཉིད་པ་འབྱུང་
 བར་ཐལ་བ་དང་། ལྟ་མིར་མ་ཟད་དཔྱལ་བ་བ་ལ་ཡང་མིའི་གནས་ཀྱི་རི་རྩ་བ་ཁང་བྱིས་སོགས་
 དང་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་དང་འོངས་སྟོང་བཅུད་ཅི་ལ་སོགས་པའི་
 སྟོང་བཅུད་ཡིད་དུ་འོང་བ་མཆོན་ཉིད་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་ལྟན་
 བ་མ་ཟད་མངོན་ཤེས་སོགས་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་ཅན་ཐ་མལ་བ་རྣམས་ལའང་གནས་ཀྱི་བསྐྱལ་
 བ་ཐག་རིང་པོ་དང་དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་འདས་མ་འོངས་ལྟ་བུའི་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་གྱི་
 བཞོན་པ་སྟོང་ཆོགས་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 ལྟ་མི་ལའང་དཔྱལ་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་དེ་དག་གིས་གདུངས་པ་དང་། དཔྱལ་བ་པས་ཀྱང་ལྟ་མིའི་
 བདེ་བ་དེ་དག་སྤྱོད་བ་དང་། ཐ་མལ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱོད་བར་ཐལ།
 འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་དེ་དག་གི་ཀུན་གཞིའི་སྟོང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་ལ་བཟོས་

པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱི་
མཐུས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ན་སྤང་བ་ཙམ་དེས་པན་གཞོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དཔེར་ན། སྒྲགས་རྩས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་མཐུས་སྤྱོད་མས་སྤྱོད་པའི་གཤེན་རྩེ་ལ་གཤེན་རྩེ་རང་
མཆོན་པར་སྤང་བ་ན་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་འདྲིགས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་མས་སྤྱོད་པའི་ན་
ཚུང་ལ་ན་ཚུང་མཆོན་ཉིད་པར་སྤང་བ་ན་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྟོད་བཅུད་མ་དག་པ་རྣམས་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་
སད་པའི་མཐུས་སྟོད་བཅུད་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྤང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་གཏོགས་པའི་
ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོད་བཅུད་མེད་པའི་ཕྱིར།

འདིར་རིགས་པས་སྒྲོས་ན་འཛོག་མཆོམས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡོད་ཀྱང་ཚུལ་འདིའི་གོ་བ་
འཆགས་པ་ལ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཡི་དྲུགས་དུད་འགྲོ་མི་རྣམས་དང་། །ལྷ་རྣམས་རི་ལྟར་རིགས་
རིགས་སྟུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །འདས་སོགས་
དེ་བཞིན་མི་ལམ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་གསུངས་པའི་དོན་ཤེས་
དགོས་སོ།།

འོ་ན། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྟོད་བཅུད་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྤང་བ་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། དངོས་སུ་རང་གི་དབང་དོན་ནོ། །བརྒྱད་ནས་དེ་ཡི་ཆོགས་དུག་
གི། །ཡུལ་དུ་སྤང་བར་གང་ཅུས་པ། །ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འང་འཛོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཀུན་གཞི་ལ་སྟོད་བཅུད་སྤང་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ན་
ཀུན་གཞིའི་དངོས་སུ་དམིགས་པ་ནི་རང་རང་གི་དབང་པོ་དང་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་
ན་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་རང་རང་གི་དབང་པོ་སེམས་ལྡན་ལྟ་དང་། དེ་ལ་སྤང་བའི་ཡུལ་དོན་ལྡེམ་
དབང་དོན་ཅི་རིགས་དང་། གཟུགས་ཁམས་ན་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་རང་རང་གི་མིག་ན་ལུས་ཀྱི་དབང་

པོ་སེམས་ལྡན་གསུམ་དང་། དེ་ལ་སྤང་བའི་དོན་གཟུགས་དང་། སྤང་དང་རེག་བྱ་གསུམ་ཡིན་ལ།
 བརྒྱད་ནས་དམིགས་པ་ནི་གང་ཟག་དེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཀྱི་གསུམ་ཅི་རེགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྤང་
 བར་གང་ཅུས་པ་དེ་དེའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་བའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྒྱད་ལྡན་གྱི་མིའི་རྒྱད་ལ་མིག་ཤེས་རྒྱ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དེའི་མིག་དབང་
 དང་དོན་གཟུགས་གཉིས་དེའི་མིག་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་ཆ་ནས་དེའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
 ལ་དངོས་སུ་སྤང་བར་འཛོག་པས་དེའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། དེའི་རྒྱད་ལ་མིག་ཤེས་མི་རྒྱ་
 བའི་སྐབས་ཀྱི་དེའི་མིག་དབང་དང་དོན་གཟུགས་གཉིས་སྐབས་དེར་དེའི་མིག་ཤེས་ལ་མི་སྤང་
 ཡང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ནས་ཆང་བ་ན་དེའི་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་དུ་སྤང་ཅུས་སུ་ཡོད་པས་ན་
 དེའི་བརྒྱད་པའི་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། དེས་དབང་དོན་གཞན་རྣམས་ལ་འང་ཤེས་པར་
 བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཞིབ་ཆ་མང་དུ་འདོན་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་རྒྱད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ན། དེའི་
 རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བོད་གི་དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་
 ན། དེའི་དམིགས་བསལ་འཆད་པ་ལ། དབང་དོན་ལས་གཞན་ཀྱི་པའི་ཡུལ། ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་
 དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཀྱི་པ་བཏགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ཀུན་གཞི་བཟུང་འཛིན་གྱིས་དབེན་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཀྱི་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
 དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། འདས་མ་འོངས་སོགས་ནང་གི་བག་
 ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་སྟོབས་ཀྱིས་བཏགས་སམ་བཏགས་
 ཡོད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཀྱི་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་ནི་དེ་དག་འདི་དང་འདི་ཞེས་ཐ་སྟོད་བྱས་ཏེ་སྟོབས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞི་འོ་ཆམ་ཤེས་ནི་དེ་དག་ལ་འདི་དང་འདི་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་འདུ་ཤེས་
བཟུང་འཛིན་གྱིས་དབེན་པ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།

གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དང་ཅ་བ་དག་ལས་ཀུན་གཞི་དམིགས་པ་འཆད་པ་ན་སེམས་
ཅན་ཞེས་པ་ལྟར་ཀུན་གཞི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ན་དབང་པོ་སེམས་
ལྟན་ཡིན་དགོས་ཤིང་། ཆམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་ལཁོར་བཅས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་དམིགས་པར་
འཛོག་གམ་དབྱེད་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

ཆམ་སྒྲིན་ཀུན་གཞི་འོ་ཐོ་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ་འོ་ཐོ་ངེས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དགོད་པ་ལ། བག་ཆགས་བསྟོག་གཞི་ཡིན་ཕྱིར་
དང་། །དགེ་དང་མི་དགེ་མཛོན་གྱུར་དང་། །རྒྱད་གཅིག་ལ་ནི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །མ་བསྐྱབས་ལུང་
མ་བསྟན་དུ་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཀུན་གཞི་འོ་ཆམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་
ཏེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གཤམ་ཅི་རིགས་པའི་བག་ཆགས་བསྟོག་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་མཛོན་གྱུར་པ་གསུམ་པོ་གང་
ཡང་རུང་བ་དང་རྒྱད་གཅིག་ལ་ནི་དུས་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ། དགེ་བ་ཡིན་ན།
གཞན་གཉིས་དང་མི་མཐུན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོག་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་།
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་དེ་གཉིས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
གཞན་གཉིས་ལའང་བསྒྲིབ་ཚུལ་རིགས་བསྟོད།

དེ་ལ་མ་བསྐྱབས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་མ་བསྐྱབས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཐད་དེ། ལུས་ཅུ་པ་ལས། དེ་ནི་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་དེའི་ལཁོར་གྱི་ཆོར་

བ་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་བྱིར།

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གྲོགས་ངེས་བཟུང་བ།

༥ གསུམ་ལ། གྲོགས་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་ལ། །ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་གསལ་
བྱིར། །རེག་སོགས་ལྗེར་ངེས་ཆོར་བ་ནི། །བར་མའོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གི་ནང་
ནས་རེག་སོགས་ཀུན་འགོ་ལྗེ་ཁོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གང་ཞིག་རང་གི་འཁོར་དུ་སེམས་
བྱུང་གཞན་རྣམས་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཁོར་དུ་རྩ་ཉོན་དུག་དང་ཉེ་ཉོན་ཉི་
ཤུ་རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
རང་གི་འཁོར་དུ་དགེ་བ་བཟུ་གཅིག་མི་འབྱུང་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་འཁོར་དུ་ཡུལ་ངེས་ལྗེ་མི་འབྱུང་སྟེ། ཡུལ་དངོས་སུ་སྤང་ཡང་དེ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བྱེ་ནས་ངེས་པའི་རྣམ་པ་མི་གསལ་བའི་སེམས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་འཁོར་དུ་
གཞན་འགྱུར་བཞི་མི་འབྱུང་སྟེ། གཉིད་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་གཉི་ཟུག་ལ་བཏགས་པ་དང་། །གཉིད་
དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་འགྲོད་པ་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་རྣམས་ཤེས་རབ་ལ་
བཏགས་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་དེ་དག་གི་གདགས་གཞི་གཉི་ཟུག་དང་ཤེས་རབ་མི་འབྱུང་
བའི་བྱིར།

ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ནི་བདེ་སྤྱད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་སྒྲོང་བའི་ཆོར་བ་
བཏང་སྟོམས་ཁོར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་ན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་
ཆད་དང་ངན་སོང་གསུམ་པོ་རྣམས་ཆོར་བ་བདེ་བའི་སར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་ཆོར་བ་སྤྱད་
བསྐྱེད་ཡོད་ན་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྒྲིན་སྤྱད་བསྐྱེད་འཕེན་པར་འགྱུར་

བ་དང་། གཞུགས་གཞུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་གཉིས་པོ་ཚོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་སར་འགྱུར་བའི་
སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་རེས་འགའ་ཚོར་བ་བདེ་བའི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་དང་རེས་
འགའ་ཚོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
སྤར་ངེ་སྤྱད་འཇུག་གི་བར་དུ་རྒྱུད་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྟར་འཇུག་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གཅིག་གི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་གཅིག་འབྱུང་བ་ནི་འཇུག་ཤེས་གཞན་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཏུ་མི་གསལ་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པས་བདེ་སྤྱད་མི་སྤྱོད་ཡང་
དེ་ལ་བདེ་སྤྱད་སྤར་བའི་དབང་གིས་འཇུག་ཤེས་འཁོར་ཀྱི་ཚོར་བས་བདེ་སྤྱད་སྤྱོད་བ་འདོད་
དགོས། །འོན་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འདིར་འཛོག་མཚམས་དཀའ་
བ་ཡོད་དོ།

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་དོན།

༥ གཉིས་པ་སྤྱོད་བཤད་པ་ལ། འདི་ལ་བདག་ཏུ་ནི། །སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་ལོ། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འདི་ཚོས་ཅན། །བྱོད་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་གི་
ཕྱིར་ན་འགྲོ་བ་ལྡེ་སེམས་ཅན་ཀུན་འདིར་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་
ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ནི་སྤྱོད་བ་སྟེ་བཟུང་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད། དག་སོགས་ཀྱི་
ས་བོན་ཀུན་བསྟོར་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་དར་ཤིག་ལས། ཀུན་
གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་གང་ས་བོན་ཐམས་ཅད་བསྟོར་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མིང་གི་ཚུལ་གྲངས་ནི། ཐེག་ཆེན་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་གྲགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན།
འདི་ལ་ཤེས་བྱའི་གནས་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་མཆན་ཉིད་ཐོ་ཉིད་ཚུལ་པ་གསུམ་གྱི་དོན་བདེ་
ལྷག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་བཟོས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་གི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུ་ཚུལ་
པར་སློན་པའི་ངོ་བོ་གྲུབ་པས་ན་ཚུལ་སློན་གྱི་ཚུལ་ཤེས་དང་། ཀྱན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་ས་བོན་
ཐམས་ཅད་འདི་ལ་ཡོད་པས་ན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་ཚུལ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས།
དེ་ལ་ཀྱན་གཞི་ཚུལ་ཤེས་ནི། ཚུལ་སློན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེས་སྟེ་གནས་བཞི་པོ་ཚུལ་སྟེ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་ཉིད་མཆོམས་སྒྲུབ་
ནས་སྟེ་བ་ལེན་པ་དང་། དེའི་ཆེ་ཡང་མིག་སོགས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལུས་སྤར་མེད་ལེན་པའི་ཚུལ་
གྱིས་འབྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་རི་སྟོང་མ་ཤིང་བར་དུ་ལུས་དེ་མ་ཞིག་པར་ལེན་པའི་ཚུལ་
གྱིས་བཟུང་བས་ན་ལེན་པའི་ཚུལ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་ཡང་འཛིག་རྟོག་པའི་སྒྲོས་གཏིང་
དབག་པར་མི་རྒྱས་པས་ན་ཟབ་པ་དང་། ཉན་རང་ཚུལ་སྟེ་ཤེས་པའི་ཚུལ་ཤེས་པས་ན་སྤར་བ་དང་།
ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆུ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་
རི་སྟོང་གནས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱད་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཇུག་པ་དང་།

དེས་ན་ཤེས་བྱ་སྤར་བའི་གནས་དེ་ལ་མཛོ་བསམ་མེད་པའི་བྱིས་པ་ཉན་རང་མན་ཆད་ལ་
བསྟན་ན། དེ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཞེས་ལོག་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྟུམ་
དུ་དགོངས་ནས་དེ་དག་ལ་གསང་ནས་མ་བསྟན་ཅིང་སྟོད་རུང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚུལ་སྟེ་
ལ་མ་གསང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ལེན་པའི་ཚུལ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་
སྟེ། ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་འབབ། བདག་ཏུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་
ཞེས། བྱིས་པ་ཚུལ་སྟེ་ལ་ངས་ནི་དེ་མ་བསྟན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཐེག་པ་སྐྱོན་མོང་བ་ལ་གྲགས་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ལ་སེམས་
དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲ་དོན་སྐྱོན་མོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྣམ་
ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་ཡང་སྒྲ་དོན་མི་འབྲ་བ་སོ་སོར་
ཡོད་དེ། ཐེག་བསྐྱུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་རྣམ་ངེས་ལས། གང་གི་ཆེ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་
བརྒྱད་ཅར་གྱི་ཆོགས་ལ་བྱ་བ་དེའི་ཆེ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སོགས་པས་ན་སེམས་
སོ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ནི་དོན་སེམས་པས་ན་སེམས་སོ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུག་གི་
ཆོགས་ནི་སྤྲ་ཆོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་སེམས་སོ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོགས་བརྒྱད་ཅར་
ཡང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་དོན་རྣམ་ཉོགས་པའི་དོན་གྱིས་གདགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡིད་ཡིན་
ནོ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོགས་བརྒྱད་ཅར་ཡང་ཡུལ་སོ་སོར་རིག་པའི་དོན་གྱིས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་སྒྲ་དོན་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འགལ་
བར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལང་ག་ཤེགས་ལས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས། ། ངར་སེམས་
པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། གང་ཞིག་ཡུལ་ལ་འཛིན་གྱིད་པ། ཉེ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་ཞེས་བྱ། ཞེས་དེ་
གསུམ་གྱི་སྒྲ་དོན་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། ཁ་ཅིག་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་དང་
ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ། འདིར་ཆིག་འབྲུ་ཐ་དད་དོ་སྙམ་དུ་
སེམས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་དོན་ཐ་དད་པར་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། ཉེའི་ཕྱིར་སེམས་ཀྱང་དོན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་གཞི་ཆུ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་ལྗོན་གི་དུས།

༥ གསུམ་པ་འཇུག་ལྗོན་གི་དུས་བསྟན་པ་ལ། །ལྷག་མ་མེད་དང་དོ་རྩེའི་ལྷའི། །བར་དུ་རྒྱན་
མི་ཆད་དུ་འཇུག་ །ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། ས་བོན་གྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཆུ་ཤེས་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་དང་རྣམ་སྤྲིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པའི་ཆ་དང་རྣམ་སྤྲིན་རྒྱུར་པའི་ཆ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་པས་དང་པོའི་ལྗོན་ཚུལ་འོག་དུ་འཆད་
ལ། །འདིར་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆུ་ཤེས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆའི་འཇུག་ལྗོན་གི་དུས་ཡོད་དེ། ཆེ་
གཅིག་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཕེན་བྱེད་དགོ་མི་དགའི་ལས་སོ་སོས་
རིམ་རྒྱུར་འཕངས་པ་བཞིན་འགྲོ་བ་བཟང་ངན་དེ་དང་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་ཏེ་ཉིང་མཆམས་སྦྱར་
བ་ནས་རིམ་བྱེད་མ་ཞིའི་བར་དུ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འཇུག་ཅིང་། སྤྱི་བ་བརྒྱད་ནས་འཇུག་ཚུལ་ནི་དེ་
ཡང་ལས་སྦྱར་མས་འཕངས་པའི་རྣམ་པ་བྱང་ནས་ཞི་བ་དང་ལས་བྱེད་མས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་
དུ་གྱུར་ནས་སྤྱི་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་དེ་རིགས་འདྲ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འཇུག་ལ། རྒྱན་དུ་
འཇུག་ཚུལ་ནི་དེ་ཡང་གཏན་རིགས་ཆད་སོགས་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ལྗོན་པ་མེད་ཅིང་། རིགས་
ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་ནི་ཐོག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕྱང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་ཐུང་འདས་མཛོན་
དུ་བྱེད་ཁ་མའི་བར་དང་། ཐོག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྒྲོམ་ལམ་རྩེ་རྩེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
བར་དུ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འཇུག་ཅིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལྗོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སུམ་ཅུ་པ་ལས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་གཉིས་ཀྱི། །བག་ཆགས་བཅས་པ་སྦྱ་མ་ཡི། །རྣམ་
པར་སྤྲིན་པ་བྱང་ནས་གཞན། །རྣམ་སྤྲིན་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ངན་འགྲོ་ནས་ཞི་འཕོས་ཏེ་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤིང་དུ་
སྤྱོས་པའི་ཆེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྗོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ངན་འགྲོའི་རྣམ་

སྤྱིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྗོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་བསྐྱེད་ལས། རྣམ་
པར་སྤྱིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ནི་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དུ་
མངོན་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ངན་
འགྲོ་ནས་ཤི་འཕོས་པ་དང་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤིང་དུ་སྦྱེས་པ་གཉིས་སྤང་མདའི་མཐོ་དམའ་བཞིན་
དུ་དུས་མཉམ་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལྟར་ན་དེའི་ཆེ་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་ཆེ་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤིང་གི་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་བ་དངོས།

གཞན་ཡང་། དེའི་ཆེ་ཤི་འཕོས་པ་ལོ་དང་སྦྱེ་བ་ལེན་པ་ལོའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེའི་
ཆེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
སོང་། མང་དུ་སྦྱོས་པས་ཆོག་གོ།

དེས་ན་འཇུག་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྩ་བོ་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱ་
མཆོར་མ་སྤྱིབ་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འབབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སམ་ལེན་
པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རི་སྤིང་གནས་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་ཆད་
པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོག་གས་གཞན་བདུན་ནི་རང་རང་གི་ཡུལ་སྤྱོད་ཆོག་གས་དང་
འཕྲད་པའི་དབང་གིས་རྒྱའི་རྒྱལ་ས་བཞིན་དུ་སྒོ་བྱར་སྒོ་བྱར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་དེར་
ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ས་པོན་ཐམས་ཅད་རྩ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་འབབ། །ཅེས་པ་དང་། སུམ་
རྩ་བ་ལས། དེ་ནི་རྒྱུན་འབབ་རྩ་བོ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ལང་
གཤེགས་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྩ་བོ་དེ་བཞིན་དུ། །སྤྱོད་ཆོག་གས་ཡུལ་གྱི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད། །རྣམ་ཤེས་
སྤྱོད་ཆོག་གས་ཅ་རྒྱལ་ས་རྣམས། །གར་བཞིན་རབ་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་འཇུག་ཚུལ་བཞི་དང་ལྗོན་ཚུལ་གཅིག་ཡོད་དེ། །བསྐྱེད་བ་ལས། དམིགས་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། །གཅིག་གི་རྒྱུན་ཉིད་གཅིག་ཡིན་དང་། །ལྡན་ཅིག་དངོས་པོས་འཇུག་

བ་དང་། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལྡོག་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ལྟན་ཅིག་དངོས་པོས་འཇུག་ཚུལ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ན་
འཇུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་དང་ལྟན་ཅིག་གི་དངོས་པོ་དང་། ཚོར་བ་དང་ལྟན་ཅིག་གི་དངོས་པོ་
དང་། དགོ་བ་ལ་སོགས་བ་དང་ལྟན་ཅིག་གི་དངོས་པོས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་ལྟན་
ཅིག་གི་དངོས་པོས་འཇུག་བ་རྣམ་པར་བཞག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འཇུག་ཤེས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་བ་ལ་འང་བདུན་ཡོད་དེ། འཇུག་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྟན་
ཅིག་ཏུ་འཇུག་བ་ནས་འཇུག་ཤེས་བདུན་ཀ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་འདིར་རྣམ་སྤྲིན་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་བ་ཁོ་ན་ལ་
འཛོག་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འགྲོ་བ་གང་དུ་སྐྱེ་བ་སྦྱངས་བ་དེར་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱིས་རི་ལྟར་
འཕངས་བ་བཞིན་སྐྱེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འཇུག་བ་དགོས་བ་གང་
ཞིག །དབང་སོགས་ཤེས་བ་དང་བཅས་བ་གཞན་རྣམས་ནི་ཆེ་དེར་བར་སྐྱབས་སུ་འདོར་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དགོ་བ་ཡིན་ན་མི་དགོ་བའི་སེམས་སྒྲིད་ཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་མི་རུས་པས་ཉོན་མོངས་
ལྡོག་བ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མི་དགོ་བ་ཡིན་ན་དགོ་སེམས་སྒྲིད་ཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་མི་རུས་
པས་གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་གཞོན་བྱེད་མཐའ་ཡས་བ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
གོང་དུ་བྲངས་པའི་ཐེག་བསྐྱུས་གྱི་ལུང་གིས་བསྐྱབས། ཕྱི་མ་རྣམས་དེར་ཐལ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས།
ཅིའི་ཕྱིར་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་བ་མ་སྤྲིན་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། མ་སྤྲིན་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་འདི་ནི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་
དང་འགལ་བ་མེད་དེ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་ནི་ཕན་ཚུན་མི་མཐུན་ནོ། །རྣམ་པར་སྤྲིན་བ་ཡང་
དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བར་འགྱུར་ན་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བ་ལོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུས་
ན་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་ནི་མ་སྤྲིན་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ཉིད་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་
ལས་སྦྱེས་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་རྣམ་སྤྲིན་པལ་བ་ཡིན་པར་བཤད་
པའང་ཡོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་ལུགས་
ཡིན་པས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་རྣམ་སྤྲིན་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་མེ་མོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དག་སའི་སྐྱབས་སུ་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པ་དང་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་འཆི་འཕོ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་ཀུན་བརྟུས་སུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་གྱིས་
རྣམ་སྤྲིན་མི་འཕེན་པར་གསུངས་པས་དབྱེད་པར་བྱ་བ་མང་ངོ་།

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་དབྱེ་བ་བཅས།

༥ མདོར་བསྟུན། ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་གཞིར་མ་སྤངས་པའི་ཚུལ་
དུ་ཡོད་ཅིང་། མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གང་ཞིག་རང་གི་གྲོགས་
ཀུན་འགོ་ལྷ་ཁོན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་ཆ་སྤྱོད་པའི་དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཏུ་མི་གསལ་ཞིང་
ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བར་རྗེ་སྤྱོད་གནས་ཀྱི་བར་རྒྱུད་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འཇུག་
པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་རིག་གི་ཤེས་པ་དེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་འཕམ་
མཚན་ཉིད་དུ་འཛིན། །དེ་ལ་དབྱེ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁམས་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན་གསུམ་དང་། སའི་
སློན་ནས་དབྱེ་ན་དགུ་དང་། འགོ་བའི་སློན་ནས་དབྱེ་ན་ལྔ་འཕྲུག་དང་། འཇུག་ལྷོག་གི་སློན་ནས་དབྱེ་
ན་འཁོར་བར་གཏན་དུ་འཇུག་ཅིང་ལྷོག་པ་མེད་པ་དང་འཁོར་བར་གཏན་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་ལྷོག་
པ་ཡོད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དང་། ཉེན་གྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། སྤྱི་འཕགས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་གཉིས་དང་། ཀུན་ཉོན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན་དཔག་

ཏུ་མེད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་
དང་། རྣམ་སྤྲོད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དོན་གཅིག་ཀྱང་དེ་གསུམ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་དོན་མི་
གཅིག་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་གསུམ་གྱིས་ཁྲབ་ཀྱང་དེ་གསུམ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
གྱིས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་གསུམ་
ཡོད་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར།

བརྟན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི།

༥ གཉིས་པ་བརྟན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་བཤད་པ་ལ། རོ་བོ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཁྲད་
ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བརྟན་པ་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ནི། སློབ་ར་བྱེད་པས་
བསྟོན་གཞི་ལ། །འགག་ལ་མདོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཆེ། །བཞག་པའི་རྒྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བརྟན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་རོ་བོ་ནི་ཡོད་དེ། སློབ་ར་བྱེད་པ་པོ་རྣམ་ཤེས་
ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་གྱིས་བསྟོན་གཞི་ཀུན་གཞི་རི་རྣམ་ཤེས་ལ་དུས་སྟོན་བྱེད་རང་ཉིད་འགག་
པ་ལ་མདོན་དུ་སྟོགས་པའི་ཆེ་རང་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲོད་དང་། རྒྱ་མཐུན་དང་། བདག་འབྲས་
གསུམ་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་སྦྱེད་བྱེད་དུ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཅི་རིགས་པའི་
ས་བོན་བཞག་པའི་རྒྱས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁྲད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གང་ལ་བསྟོན་པའི་བསྟོན་གཞི་བཤད་པ་དང་།
གང་གིས་སྟོན་པའི་སྟོན་བཤད་པ་དང་། །གང་བསྟོན་པའི་ས་བོན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། བསྟོན་
པའི་བག་ཆགས་དེ་རྟོན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྩལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་དང་། བག་
ཆགས་རི་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། སྤྲོ་བཤད་པ་དང་། འཇུག་ལྡོག་གི་དུས་བསྟན་པ་
དང་བདུན། དང་པོ་ནི། བསྟོན་གཞི་ནི། །བརྟན་ལུང་མ་བསྟན་བསྟོན་བྱ་བ། སློབ་ར་བྱེད་དང་འབྲེལ་

བ་དང་། །མཐའ་གཅིག་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། །ཁྱད་པར་ལྡན་དང་ལྡན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བག་ཆགས་བསྟོན་གཞི་དེ་ནི་ཁྱད་པར་ལྡན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཇི་སྟེན་སྟོན་བྱེད་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་བག་ཆགས་བསྟོན་རུང་ཞིང་ཚུད་མི་ཟ་བའི་གཞིར་གནས་པའི་བརྟེན་པ་དང་། བག་ཆགས་བསྟོན་གཞིར་བྱ་རུང་བའི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དང་། བསྟོན་གཞིར་བྱ་བར་རུས་པ་དང་། སྟོན་བར་བྱེད་པ་པོ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འཕྲད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། །མཐའ་གཅིག་ཏུ་བག་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་དགོས་པ་ལས་དེ་དག་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་རྣམ་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་རུང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

ཁྱད་པར་དང་པོ་དགོས་ཏེ། བག་ཆགས་བསྟོན་གཞི་ལ་ནང་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་དང་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་རྣམས་ནི་རྒྱུད་དང་སྒྲ་སྟོག་བཞིན་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་བག་ཆགས་འཆགས་སུ་མི་རུས་ཤིང་གལ་ཏེ་འཆགས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་བར་སྐབས་སུ་རིགས་རྒྱུན་ཕྱོག་པར་འགྱུར་བས་བག་ཆགས་རྒྱུད་ཟ་བར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །དེ་དག་བར་སྐབས་སུ་རིགས་རྒྱུན་ཕྱོག་པ་ཡོད་དེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། །རྟག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། །ཞེས་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མི་འབྱུང་བ་དང་། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ན་མེད། །འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་ན་མེད། །ཅེས་དེ་གཉིས་ན་ཉོན་ཡིད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། །གཟུགས་མེད་དུ་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཤེས་དང་། །གཟུགས་ཁམས་སུ་སྒྲ་ལྗེའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། །འདོད་ཁམས་སུ་འང་དབང་ཤེས་རྣམས་ཡོད་མེད་ཅི་རིགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཁྱད་པར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དག་བཞི་བྱི་ཤིན་ཏུ་བཟང་བའི་ཚན་དན་དང་སྤྱི་ཅི་ལྟ་བུ་དང་།

མི་དགེ་བ་དང་སྤྱི་བ་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ནི་བྱི་རན་པའི་སློབ་སྤྱི་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་དག་པན་ཚུན་
དུ་བག་ཆགས་བསྐྱོད་མི་རུང་ཞིང་། དེས་ན་དེ་ལ་བྱི་མཉམ་པ་ཉི་ལ་ལྟ་བུའི་མ་བསྤྱི་བས་ལུང་མ་
བསྟན་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁྱད་པར་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་རུང་བ་དང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
པའི་རྒྱས་པ་འཇུག་རུང་བའི་མི་རྟག་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་རྟག་པ་ལ་ས་བོན་བསྐྱོད་མི་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར།

ཁྱད་པར་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་ཉི་ལ་ལ་སྒྲ་མ་རྩ་ཉི་ལ་བྱི་བྱོད་པ་ལ་དེ་གཉིས་སྟོན་
གཅིག་ཏུ་ལྟན་ཅིག་འཕྲད་པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་བག་ཆགས་བསྐྱོད་པ་ལ་གང་
ཟག་རྒྱུད་གཅིག་ལ་བསྐྱོད་གཞི་རང་ཉིད་ཡོད་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྟོན་བྱེད་སྟེ་འགག་བྲས་པའི་འབྲེལ་
བ་དང་ལྟན་པ་དགོས་ཀྱི། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་ཆོས་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མ་འཕྲད་པ་དང་
དུས་མི་མཉམ་པའི་ཆོས་རྣམས་བསྐྱོད་གཞི་དང་སྟོན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

ཁྱད་པར་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་རེག་སོགས་ལྔ་པོ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་གངས་
གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་
དགོས་པས་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱོད་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་
བག་ཆགས་སྟོན་བྱེད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཏུ་མི་གསལ་བའི་སྟོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་སྟེ་བའང་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་ཏེ། འཕེན་
བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། །

བག་ཆགས་སྒོ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ངོས་བསྟུང་བ།

༥ གཉིས་པ་གང་གིས་བསྒོ་བའི་སྒོ་བྱེད་བཤད་པ་ནི། བག་ཆགས་སྒོ་བྱེད་ལ་འབྲུག་ཤེས་
ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ཆུང་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དེ་བདུན་ཀས་རྒྱ་མ་སྟེན་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་
ཀྱིས་རང་རང་གི་རིགས་འབྲ་བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་
ཀྱིས་དགེ་སོགས་གསུམ་གའི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་ག་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནའི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་རི་སྤྱོད་འབྲུག་གི་བར་དུ་ཉག་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་འཛིན་པ་
གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པས་འཛོག་
ཅིང་མཛོན་བཛོད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོགས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་
སོ། །འདིར་ཞིབ་ཆ་མང་དུ་སྒྲིམ་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

གང་བསྒོ་བའི་ས་བོན་ལ་དབྱེ་ཚུལ།

༥ གསུམ་པ་གང་བསྒོ་བའི་ས་བོན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ། ས་བོན་བླ་མ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་།
གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། བཞི་ཚན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཕྱི་དང་ནང་
དང་མི་གསལ་བ། །གཉིས་དང་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་དང་ནི། །དམ་པའི་དོན་ཏེ་དེ་དག་ཀུན། །ས་བོན་
རྣམ་པ་བླ་མ་ཏུ་འདོད། །ཅེས་ཐེག་བསྟུན་སུ་འབྱུང་བ་འདི་གསུངས།

དོན་ནི། ས་བོན་གྱི་རིགས་དེ་དག་ཀུན་བསྟུན་ས་བོན་རྣམ་པ་བླ་མ་ཏུ་དབྱེ་བསྟུང་འདོད་
པ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་དང་རྩ་བ་དང་སྤོང་བའི་ས་བོན་སོགས་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྟུན་པའི་ས་བོན་རྣམས་

ཕྱིའི་ས་བོན་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིང་གི་ས་བོན་
 རྣམས་ནང་གི་ས་བོན་དང་། ཕྱི་ནང་གི་ས་བོན་དེ་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ས་འཛོགས་ན་དགེ་བར་
 མི་གསལ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་བོན་དང་། མི་དགེ་བར་མི་གསལ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་
 བོན་ཏེ་ས་བོན་མི་གསལ་བ་གཉིས་སྤྱེད་ས་པ་དང་། རྟེན་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་འཛོགས་ན་ཕྱིའི་ས་བོན་
 རྣམས་ནི་ཐ་སྟད་པའི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པ་ཙམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་དང་། ནང་གི་
 ས་བོན་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་དབྱུང་བཅོད་ཀྱིས་རྟེན་པའི་དོན་དམ་པའི་དོན་གྱི་ས་བོན་ཏེ་དེ་
 སུག་ཏུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་འབྲས་བུ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཚུལ་སོགས་
 མང་དུ་ཤེས་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ལ། གཞན་ཡང་མཛོན་བརྗོད་བདག་ལྟ་དང་། སྤྱིང་
 པའི་ཡན་ལག་བག་ཆགས་གསུམ། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། དེར་མ་ཟད་གཞན་འཛོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་ས་བོན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། མཛོན་
 བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་དང་། སྤྱིང་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་དང་
 གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། འཛོགས་བྱེད་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནས་འཛོགས་ཅིང་། འབྲས་བུ་གཙོ་
 བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་
 སྟད་སྣ་ཆོགས་པ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡིད་ཤེས་འབྱུང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་བྱེད་
 པའི་ས་བོན་དང་། འབྲས་བུ་པལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་རིག་བཙེ་
 ལའི་ནང་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་རིག་སོགས་རྣམ་རིག་དང་པོ་དགུ་པོ་འབྱུང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 རྒྱ་རྒྱེན་བྱེད་པའི་ས་བོན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྲོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡིད་
 ཤེས་ཡུལ་སྣ་ཆོགས་ལ་སྒྲོས་པའམ་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་གཉིས་པ་ཡོད་དེ། འཛོགས་བྱེད་ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་འཛོགས་ཅིང་གང་ཟག་

རང་ཉིད་ལ་བདག་ཏུ་སྤྱང་བའི་རྣམ་རིག་དང་། རང་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལ་གཞན་ཏུ་སྤྱང་བའི་རྣམ་
རིག་བར་པ་གཉིས་འབྱུང་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ས་བོན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདི་ལ་འདྲི་གཞིགས་ལ་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་འདྲི་གཞི་ལྟ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ས་བོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ངེས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལྟ་ལྟན་སྤྱིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ནི་ཡིད་གཉིས་
ཀས་འཛོག་ཅིང་། བདག་ལྟ་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ནི། ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

གོང་གི་གསུམ་པ་ཡོད་དེ། འཛོག་བྱེད་འཇུག་ཤེས་བྱ་ག་པོ་དག་མི་དག་གང་ཡང་རུང་
བས་འཛོག་ཅིང་། སྲིད་པ་འཁོར་བའི་བདེ་འགྲོར་སྤྱང་བའི་རྣམ་རིག་དང་། རན་འགྲོར་སྤྱང་བའི་
རྣམ་རིག་དང་། འཆི་འཕོ་བར་སྤྱང་བའི་རྣམ་རིག་དང་། སྤྱི་བར་སྤྱང་བའི་རྣམ་རིག་གི་མ་བཞི་པོ་
རྣམས་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ས་བོན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བག་ཆགས་དང་། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་
ཡང་། ས་བོན་རང་ལྟོག་དེ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་བའི་
བག་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྐྱས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བཤད་སྐྱར་ལས། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་
གི་བག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་
གཡོ་བའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་མ་རིག་པ་ནས་རྒྱ་ཤི་ལ་
ཐུག་པ་རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ། །ཞེས་པ་དང་། བདེ་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
རིག་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོར་བསྐྱུ་ན། ཐེག་བསྐྱས་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་རིག་བཙེ་ལྟ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་དང་བག་
ཆགས་གང་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་བཤད་སྐྱར་ལས་གསུངས་ཏེ། །དེ་ཉིད་ལས། ལུས་དང་ལུས་
ཅན་དང་ཟ་བ་པོའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་

དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དུ་སྒྲུབ་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྲུབ་བའི་སྤྱི་སྒྲུབ་བར་
བྱའོ། །ལུས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་ཡིད་དོ། །ཟ་བ་པོའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་འོ། །དེས་ཉེ་བར་སྤྱད་པར་བྱ་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་ཕྱི་སྤྱོད་མཆོད་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་
ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྷ་པོ་དག་གོ། །དུས་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་
ནི་དུས་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་བའོ། །གངས་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་གཅིག་ལ་སོགས་པར་བགྲང་བར་སྒྲུབ་
བའོ། །ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་གྲོང་དང་ཀུན་དགའ་རྩ་བ་ལ་སོགས་པར་སྒྲུབ་བའོ། །ཐ་སྟད་
གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་དང་། གྲེ་བྲག་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་
བྱའོ། །བདག་དང་གཞན་གྱི་གྲེ་བྲག་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་རང་འཛིན་པ་དང་། ར་ཡིར་འཛིན་པར་
ཆད་པ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་སྟེ། རའོ། །རའི་འོ། །འདི་ནི་རའི་མ་ཡིན་གྱི་འདི་ནི་
གཞན་གྱི་འོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གྲེ་བྲག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་འགོ་དང་། རན་འགོ་
དང་། འཆི་འཕོ་དང་། སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་ལྟ་དང་། མི་དང་། སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་དང་།
དུད་འགོ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་། སྤྱོད་བ་དང་། འཆི་བར་སྒྲུབ་བའོ། །དེ་ལ་ལུས་དང་ལུས་ཅན་དང་།
ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཐ་སྟད་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཛོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་
གྱི་ས་བོན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་ནི་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་
དུ་བདག་དང་གཞན་གྱི་གྲེ་བྲག་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་གྱི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེ་འགོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
པར་རིག་པ་ནི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་བའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་གྱི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལུགས་འདིར་དབང་པོ་ལྷ་དང་དོན་ལྷ་སོགས་རྣམ་རིག་ཏུ་འཛོག་པའི་དོན་ནི་དེ་དག་
ཤེས་རིག་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། བག་ཆགས་བརྟན་འབྱུང་གི་གང་ཟག་གིས་དེ་དག་ལ་ཡིད་
གཏད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་ཆེན་དེ་དག་ཕྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྗེ་སྟར་

སྤྱང་བ་ལྟར་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཅིང་དེའི་ཆེ་དེ་དག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པར་མི་འདོད་
 ། བརྟམ་བྱེད་གི་སྤྱེས་བྱས་ཡིད་གཏད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་པའི་ཆེ་ན་དེ་དག་
 གྱི་རོལ་རྒྱང་ཆད་དུ་མེད་པར་ནང་གི་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྤང་ཅམ་དང་རྣམ་པར་
 རིག་ཅམ་ཡིན་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་ཐ་སྙད་བརྟགས་ཅམ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པའི་
 རོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་དེ་དག་ཤེས་པ་ལས་རྒྱང་ཆད་ཀྱི་སྤང་བའི་ཆ་དེ་ལ་བརྟམ་དུ་མེད་
 པའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེ་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 ཤེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་བརྟམ་དུ་མེད། །དེ་དེ་དང་རོལ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལས་གཞན་དུ་འང་
 བརྟམ་དུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་གཟུགས་ལྟ་བུ་
 གཅིག་ལ་བལྟས་པ་ན་དང་པོའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་པར་མི་འདོད་ཅིང་། གྱི་མའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ལ་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བ་མི་འཆར་
 བར་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རེ་འཆར་བས་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུབ་
 པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་མང་དུ་སྒྲོས་པ་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ། བཞི་ཆེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལས་བཞི་ཆེན་དང་པོ་འཆད་པ་ལ། །ཐུན་མོང་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་དང་། །ཆོར་དང་བཅས་དང་ཆོར་མེད་པའི། །ས་བོན་རྣམ་བཞི། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ས་བོན་བཞི་ཆེན་དང་པོ་ཡོད་དེ། གྱི་སྒྲོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་རི་རྩ་བ་ཁང་བྱིམ་སོགས་
 འབྱུབ་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བའི་ས་བོན་དང་། རང་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་སྤང་ཁམས་སྤྱི་
 མཆེད་སོགས་འབྱུབ་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ས་བོན་དང་། དེ་ཡང་གཉིས་པ་འདི་
 ལ་ཆོར་བ་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བའི་ས་བོན་དང་། དང་པོ་ལ་ཆོར་བ་མེད་པ་འབྱུང་བའི་ས་བོན་
 ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་ཆེན་གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། གནས་ངན་ལེན། །ཤིན་ཏུ་སྤངས་དང་སྤྱད་ཟེན་དང་། །མ་

ཟེན་པ་དང་བཞི་རུ་འང་གསུངས། །ཞེས་གསུངས། དེར་མ་ཟད་བཞི་ཆོན་གཉིས་པའི་དབྱེ་བའང་
ཡོད་དེ། ཚེམ་རྩལ་དང་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ས་བོན་དང་། དགེ་བ་
ཐག་བཅས་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་ས་བོན་དང་། །དགེ་མི་དགེའི་ས་བོན་གཉིས་རིམ་
པ་བཞིན་བདེ་འགྲོ་དང་། ངན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོར་སྤྱད་ཟེན་པའམ་སྤྲིན་ཟེན་པ་ལྟ་བུ་སྤྱད་
ཟེན་པའི་ས་བོན་དང་། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལྟ་བུ་སྤྱད་མ་ཟེན་པའི་ས་བོན་དང་རྣམ་པ་
བཞི་རུ་དབྱེ་བའང་ཐེག་བསྟུས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བག་ཆགས་དང་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཐ་དད་ལ་དབྱུང་བ།

༥ བཞི་པ་བསྟོས་པའི་བག་ཆགས་དེ་རྟེན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་
ཡིན་དབྱུང་བ་ལ། དཔྱོད་ཚུལ་དངོས་དང་། དེའི་བྱ་བ་དོན་རྣམས་བཏགས་གང་དུ་གནས་པ་བཤད་
པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དམ་བཅའ་བཞག་པ་དང་། སྤྱོད་བྱེད་དགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པ་
ལ། །བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྟེན་ལས་ནི། །རྣམ་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བརྟེན་པ་ཀུན་གཞིའི་སྤྲེང་གི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། །བྱོད་རང་གི་རྟེན་དུ་
སྤྱར་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལས་ནི་རྣམ་གཅིག་དང་རྣམ་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་དང་
རྣམ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་རྣམ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྤྱོད་བྱེད་དགོད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་དེ་དང་རྣམ་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་
སྤྱོད་བྱེད་དགོད་པ་ལ། །ས་བོན་དམིགས་རྣམ་ཡོད་པ་དང་། །འགྲོ་བ་ལྡེ་ལི་ས་བོན་རྣམས། །འཆོལ་
བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། །ཁམས་ཀྱང་འཆོལ་བྱིར་གཅིག་ཉིད་མིན། །ཞེས་གསུངས། །

དོན་ནི། དེ་དེ་དང་རྣམ་གཅིག་ཉིད་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྟོན་གསུམ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་སྟོན་དང་པོ་ནི། །འོ་ན་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ་ལ་དམིགས་རྣམ་ཡོད་པར་ཐལ།

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་རྣམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། ས་བོན་ལ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགའ་བའི་ཕྱིར།

སྒྲིན་གཉིས་པ་ནི། བདེ་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་རྣམས་དན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་
དང་། དན་སོང་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་རྣམས་བདེ་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པ་སོགས་
འགྲོ་བ་ལྔའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་རྣམས་འཆོལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། འགྲོ་བ་ལྔའི་རྣམ་སྤྲིན་
གྱི་ས་བོན་རྣམས་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་
འགྲོ་བ་ལྔའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་ལྔ་པོ་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་རྣམས་གང་ཟག་དེའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེ་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་
ཁས། དང་པོ་སྒྲུ། །མ་ཁུབ་ན། དེ་འབྲའི་ས་བོན་ལྔ་པོ་དེ་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་
རྩལ་ཆ་ཤས་འབྲེད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སྐྱད་
ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དེ་རྩལ་ཆ་ཤས་འབྲེད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་རྣམས་དེ་དང་རྩལ་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། བདེ་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་དེ་འདོག་བྱེད་མི་དག་
བས་བཞག་པར་ཐལ་བ་སོགས་འཕེན་ནོ།

སྒྲིན་གསུམ་པ་ནི། དེར་མ་ཟད་གཟུགས་ཁམས་འདོད་ཁམས་སུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཁམས་
ཀྱང་འཆོལ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཐལ། །གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་དེས་འདོད་པའི་
རྣམ་སྤྲིན་འགྲུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིམས་འདུག་
བསྒྲིམས་པའི་མཐུས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་དེ་འདོད་པའི་རྟེན་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བསྐྱོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །ས་བོན་དེས་འདོད་པའི་རྣམ་སྤྲིན་འགྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲུ། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསར་དུ་བཞག་སའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་འདོད་པའི་སར་གཏོགས་ཀྱི་

ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་དེ་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲ། བྱི་མ་
ཁས། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱང་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཐལ་བ་སོགས་གོང་བཞིན་
འཕེན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་དེ་དང་རྩལ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་ལ། རྟེན་གཅིག་ལ་ནི་ཀུན་
གཞི་གཉིས། །ཡོད་པར་འགྱུར་བས་སོ་སོ་མིན། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་དེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྩལ་སོ་སོ་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་གང་ཟག་རྟེན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་
ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་ཡང་གང་ཟག་རྟེན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་
གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་དེ་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་
པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲུས་བྱས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན། གཟུགས་
ཀྱང་མ་ཡིན། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་སུ་གཏོགས་པ་གང་ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་སྟོན་
གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་སྒྲུབ་ཚུལ་སྒྲ། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། ཁྱོད་ལྟར་ན་དེ་རྩལ་སུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །སྐབས་འདིར་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་རྩལ་གྲུབ་མི་
འཛོག་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བརྟན་པ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་
ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་རག་
མ་ལས་པར་འཇུག་པ་དང་གཅིག་ལ་གཅིག་མ་བརྟེན་པར་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་གཉིས་རྟེན་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་
ཟག་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་བརྟན་པ་རང་དབང་ཅན་གཉིས་རྒྱུད་ལྷན་
གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མང་དུ་སྒྲོས་པས་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་དེའི་གྲུབ་དོན་རྣམས་བཏགས་གང་དུ་གནས་བཤད་པ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་
བྱུང་དག་སོགས་གང་དུ་འཛོག་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། །དེས་ན་རྟེན་ལས་དེ་ཉིད་
དང་། །གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། །བཏགས་ཡོད་ཅེས་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། །དེ་དེ་དང་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་སྤར་བཞོད་པའི་རིགས་
པ་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པ་དེས་ན་དེ་འདྲའི་བཀ་ཆགས་དེ་རྟེན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལས་རྣམས་གཅིག་
པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་རྣམས་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གཞན་དུ་འདྲོའོ་ཞེས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་སོགས་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱས་པའི་ཆ་ལ་བག་ལ་ཉལ་གྱི་ངོ་བོ་ཞེས་བཏགས་པའི་བཏགས་
ཡོད་ཅེས་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལྷན་
མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྟེ། ཀུན་བརྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ལས། དེ་ལྟར་
སེམས་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་གནས་སྐྱབས་དག་ལ་གངགས་
པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་དེའི་སྤྲོད་གི་བཀ་ཆགས་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་
ཐ་དད་པར་འདོད་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་གཞན་གྱིས་
བཤད་ཚུལ་ལྟར་ཡིན་གྱི་སྐྱབས་འདིའི་རང་ལུགས་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཀའ་
འབྲེལ་ལས། བཀ་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་པའི་བྱེད་པར་ཏེ་རྒྱས་པ་ཡང་རྒྱས་པ་ཅན་དང་དེ་
ཉིད་དང་གཞན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱོད་མཆོད་དགོངས་པ་གཅིག་
གོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྤྱོད་དཔོན་ཆོས་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་བྱེད་པ་
བཞེད་ཀྱང་། སྤྱོད་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྤྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལ་རྣམས་བཏགས་གཉིས་སུ་བྱེད་ནས་

ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་ཇུས་གྲུབ་ཏུ་མི་བཞེད་པའི་བྱེད་པར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། གཤམ་ཏེ་ས་ཐོན་དངོས་ཐོར་འདོད་ལ་ཇུས་སུ་མི་འདོད་ན་སྡོན་མེད་པའི་ལུགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་འདི་སྐྱེ་མཆེད་དངོས་པོ་ལ་ཇུས་བཏགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་འདུས་བྱས་སུ་བཞེད་ལ་ཇུས་སུ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་ཡང་སློབ་དཔོན་སོ་སོའི་ལུགས་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་པ་ནི་མཁས་པ་མཛེངས་པ་གསལ་བ་ཡིད་གཞུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ལྟ་བུ་ཇུས་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ཇུས་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཤག་བྱེད་པ་མང་ཡང་། འདིར་བཤད་པ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཇུས་གཅིག་དང་ཇུས་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པ་ལྟར་སྣང་སྟེ་དབྱེད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་དོ།

ཕྱིར་ཇུས་བཏགས་འདོད་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར།

༥ ཕྱིར་ཇུས་བཏགས་འདོད་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཇུས་ཡོད་དོན་གཅིག་ །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་བཏགས་ཡོད་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་ཇུས་ཡོད་མི་འདོད་ཅིང་གཞི་གྲུབ་ན་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་བྱེད་པར་འདོད། མདོ་སྟེ་པ་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་བར་རྣམས་གྱིས་ཤེས་བྱ་ལ་ཇུས་བཏགས་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་འདོད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ལུགས་འདིར་ཇུས་བཏགས་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ཆོས་གང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་རང་ཉིད་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་དག་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ལ་མི་བསྟོས་ཤིང་། དེ་ལ་གཞན་པའི་ཆོས་དག་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ད་ལྟ་ཡོད་པ་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཆོས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དམ། རོ་བོ་དེ་དང་དེ་སྟོས་འདོགས་ཏེ་འཛིན་པར་བྱེད་ཀྱས་

པའི་ཚུགས་སྤྱབ་ཏུ་སྤྱབ་པའི་ཚོས་དེ། རྒྱུ་ཡོད་དང་། ཚོས་གང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་
རང་ཉིད་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་དག་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་སྟོན་དུ་སོང་
བ་ལ་བཟོས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་དག་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ད་ལྟ་ཡོད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དམ། རོ་ཐོ་དེ་དང་དེ་སྒོས་འདོགས་ཏེ་འཛིན་པར་བྱེད་དགོས་པའི་
ཚུགས་སྤྱབ་ཏུ་མ་སྤྱབ་པའི་ཚོས་དེ། བཏགས་ཡོད་དུ་འཛོག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། གང་ཅི་
ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བཟོས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་རྒྱུ་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །གང་
ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བཟོས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
གི་མཆོན་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་མདོར་ན་བཏགས་པའི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ།

དེ་ཡང་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྒྲིབ་རོ་རིག་བྱ་ཆམས་དབང་ཤེས་ཀྱི་
གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྒོར་འཆར་བ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་
སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་བཟོས་མི་དགོས་པར་འཆར་ཀུས་པས་ན། རྒྱུ་ཡོད་དུ་འཛོག་ ཤེས་
པ་ཐམས་ཅད་རང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་མདོན་སུམ་ལྟ་བུའི་གཟུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་
རང་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་གཞན་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་འཛིན་ཀུས་པས་
ན། རྒྱུ་ཡོད་དུ་འཛོག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཁོ་བ་དང་འཁོན་འཛིན་འཆོག་པ་
སྤྲུག་དོག་རྣམ་འཆེ་རྣམས་ཁོང་ཁོ་ལ་བཏགས་པ་དང་། སེར་སྒྲ་དང་རྒྱགས་པ་གོད་པ་གསུམ་
འདོད་ཆགས་ལ་བཏགས་པ་དང་། འཆབ་པ་དང་གཡོ་སྐྱུ་སྐྱུགས་གཉིད་འགྱོད་པ་རྣམས་གཏི་མུག་
ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་སོགས་ཤེས་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་དུ་མ་ཞིག་བསྐྱུ་བ་ལས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དུས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་སྤང་འདས་དང་གང་
ཐག་སོགས་ཀྱི་ལྡན་མེན་འདུ་བྱེད་རྣམས་དང་། ཤིང་རྩ་ལྟ་བུ་རྣམས་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་སྐྱས་

བརྗོད་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྐྱ་སྒྲི་དང་དོན་སྒྲི་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བའམ་རང་རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཆོས་གཞན་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་བསྟོས་དགོས་པས་ན་བཏགས་ཡོད་དུ་འཛོག་པའི་བྲིས། དེ་ལྟར་ཡང་རིམ་པ་བཞིན་ཀུན་བརྟུས་ལས། དབང་པོའི་སྒྲི་ཡུལ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་བསྟོས་པ་ནི་རྣམ་སྲུ་ཡོད་པའོ། །ཞེས་དང་། དབང་པོའི་སྒྲི་ཡུལ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ལ་བསྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས། དེས་ན་གཟུགས་ལ་བཏགས་ཡོད་དུ་མ་ཡོད་དེ། རིང་པོ་དང་ཐུང་དུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་རྣམས་བཏགས་ཡོད་དང་། རེག་བྱ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་གཉིས་ལ་རྣམ་བཏགས་གཉིས་རེ་ཡོད་པ་བསྟུ་བ་ལས་གསུངས་པའི་བྲིས།

དོན་བསྟུ་ན། རང་ཉིད་ངེས་པ་ལ་རང་ལས་ཆོས་གཞན་ངེས་པ་ལ་བསྟོས་མི་དགོས་པའི་ཆོས་དེ། རྣམ་ཡོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། རང་ཉིད་ངེས་པ་ལ་རང་ལས་ཆོས་གཞན་ངེས་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་པའི་ཆོས་དེ། བཏགས་ཡོད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་ །འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དུས་སོགས་ལྷ་པོ་དེ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སྦྱོང་དག་ ལྷ་པོ་འདི་རྣམས་ནི་མིང་ཅམ་ ཐ་སྙད་ཅམ་བཏགས་པ་ཅམ་སྟེ། གང་འདི་ལྟ་སྟེ། འདས་པའི་དུས་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་དང་ རྣམ་མཁའ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་གང་ཟག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིས།

བཏགས་ཡོད་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལ་ཉེར་གསུམ་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། སེམས་དང་ ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཐོབ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་ འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་། སྟོག་གི་དབང་ པོ་དང་། རིས་སྲུ་མཐུན་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱ་བ་དང་། གནས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། མིང་གི་ཆོགས་དང་། ཆོག་གི་ཆོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་དང་། སོ་སོའི་སྐྱེ་ཐོ་ཉིད་དང་། འཇུག་ པ་དང་། སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། འབྱོར་འབྲེལ་དང་། མཁྱོགས་པ་དང་། གོ་རིམས་དང་། དུས་དང་།

ཡུལ་དང་། བྱངས་དང་། ཆོག་པ་པོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་གང་ལ་བཏགས་ནས་འཛོག་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ།
 དེ་ཉིད་ལས། ཐོབ་པ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་རྒྱན་འདུས་པ་ལ་ཆོག་པ་
 ཞེས་གདགས་སོ། ཞེས་པའི་བར་སོ་སོར་ཤེས་དགོས་ཤིང་། མདོར་བསྟུན་དེ་རྣམས་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་འབྲེལ་བ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། དེ་ལ་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་འཕེལ་བ་དང་འབྲིབ་པའི་
 གནས་སྐབས་ལ་ནི་གཅིག་གོ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མི་འབྱུང་བའི་གནས་སྐབས་ལ་
 ནི་གསུམ་མོ། གནས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་གཅིག་གོ། འདྲ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་གཅིག་
 གོ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་བཞིའོ། རྩ་སྟངས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་གསུམ་མོ། མ་
 རྟེན་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་གཅིག་གོ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་ལ་ནི་ལྷག་མ་རྣམས་
 སོ། ཞེས་གནས་སྐབས་གང་ལ་བཏགས་ནས་འཛོག་ཚུལ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞིབ་
 པར་ཀུན་བཏུས་ཅེ་འབྲེལ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་ལྷོག་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཀྱང་། གཞི་ལྷོག་ལ་རྒྱུ་ཡོད་ཡོད་པ་དུ་མ་
 ཡོད་པས་ཞིབ་ཆ་འདོན་དགོས་ལ། རྒྱུ་བཟུངས་ཀྱི་བྱུང་བར་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ལུགས་འདིར་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པ་
 ཡོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་ནི་སྤྱི་འཆི་བྱེད་པ་པོའི་རྣམ་ཤེས་སུ་འདོད་དགོས་པས་འོག་ཏུ་བཤད་
 པའི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་སྤྱོད་འདུག་ཅིང་། གཉིས་པ་ནི་དེ་ལ་སྤོང་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པ་དང་རྟོགས་སྤོང་བའི་འཕགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པ་སོགས་འཛོག་མཆོམས་དཀའ་བ་
 ཡོད་པས་ཞིབ་པར་དབྱེད་དགོས་སོ།

ཞར་བྱུང་དགེ་སོགས་གང་དུ་འཛོག་བཤད་པ།

༩ གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་དགེ་སོགས་གང་དུ་འཛོག་བཤད་པ་ལ། འཛོག་བྱེད་དགེ་སོགས་
གང་ཡིན་ཀྱང་། །བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ཆམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་ལས་དགེ་བ་དང་
སོགས་པས་བསྐྱས་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཡིན་ཀྱང་དེས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་
ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཆོ་གའི་ཅི་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་རས་དེ་ཆོན་གྱི་
སྒོད་དུ་མ་བཅུག་པའི་དུས་ན་ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་སུ་མི་སྣང་བར་ཁ་དོག་གཅིག་ཉིད་དུ་གནས་ཀྱང་
ཆོན་གྱི་སྒོད་དུ་བཅུག་པའི་ཆེ་ན་ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་པའི་དབྱེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞིའི་
ཆམ་ཤེས་ལ་འཛོག་བྱེད་འབྱུག་ཤེས་དགེ་མི་དགེ་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་བག་ཆགས་བསྒོད་པའི་ཆེ་
བག་ཆགས་ཀྱི་དུས་ན་དགེ་མི་དགེ་སྣ་ཆོགས་སུ་མེད་པར་ལུང་མ་བསྟན་གཅིག་དུ་གནས་ཀྱང་
འབྲས་བུའི་དུས་ན་དེ་ལས་དགེ་མི་དགེ་སོགས་ཆོས་སྣ་ཆོགས་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་བསྐྱས་ལས། བག་ཆགས་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཅིང་སྣ་ཆོགས་པ་མ་ཡིན་
པ་ཆོས་ཐ་དད་པ་སྣ་ཆོགས་དག་གི་རྒྱར་ངེ་ལྟར་བྱུང་ཞེས། དཔེར་ན། ཆོ་གའི་ཅི་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་
བསྐྱར་བའི་རས་སྣ་ཆོགས་སུ་མི་སྣང་བ་གང་གི་ཆེ་ཆོན་གྱི་སྒོད་དུ་བཅུག་པ་དེའི་ཆེ་རས་ལ་ཆོན་
ཆམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་ཆམ་པ་སྣ་ཆོགས་དུ་མ་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞིའི་ཆམ་པར་ཤེས་
པ་བག་ཆགས་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་བསྒོས་པ་ཡང་བག་ཆགས་ཀྱི་དུས་ན་སྣ་ཆོགས་མ་ཡིན་ཀྱང་
འབྲས་བུ་མངོན་པར་འབྱུག་པའི་ཆོན་གྱི་སྒོད་དུ་མངོན་པར་ཕྱོགས་ན་ཆོས་སྣ་ཆོགས་ཆད་མེད་
པ་དག་སྟོན་ཏེ། འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྤྲ་བ་མཆོག་ཏུ་ཐབ་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་
ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་
བག་ཆགས་སོ། །ཞེས་དགེ་མི་དགའི་བག་ཆགས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་མི་
དགའ་གསུངས་པའི་ལུང་གིས་གཞོད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་པ་
དང་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།

དེ་དག་ག་པ་ལ། །དགེ་དང་མི་དགེ་མཆོན་ཉིད་པར། །འདོད་ལ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་
མེད། །ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། དགེ་མི་དགའི་བག་ཆགས་གཉིས་རིམ་པ་བཞིན་དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བ་མཆོན་ཉིད་པར་འདོད་པར་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པའི་ལུང་རིགས་
ཀྱི་སྦྱབ་བྱེད་ཡང་དག་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ལུང་སྦྱབ་བྱེད་དུ་མི་འགོ་སྟེ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་
བ་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་ལ་རིགས་
འགྲེ་བའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁམས་གོང་མ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་བག་ཆགས་ཆོས་ཅན། མི་
དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། རྟགས་དེར་ཐལ།
མི་དགེ་བའི་བག་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་
པར་ཐལ། །རྗེས་འབྲེལ་གྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེ་ལྟར་རིགས་པ་ཡང་སྦྱབ་
བྱེད་དུ་མི་འགོ་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་བྱེད་ནི་འཛོག་བྱེད་དགེ་མི་དགེ་མཛོན་གྱུར་པས་བྱེད་པས་
དེའི་བག་ཆགས་དེས་རྣམ་སྤྲིན་འཕེན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པས་ན་རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་རྒྱུར་བུང་བའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོན་ཡང་མེད་
དེ། འབྲས་བུ་དེ་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་དང་རིགས་འདྲ་བ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར།

བག་ཆགས་འཛོག་ཚུལ་སོགས་བཤད་པ།

༩ ལྟ་བུ། བག་ཆགས་རི་ལྟར་འཛོག་པའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། །བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཚུལ་
ལ་གསུམ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྡོན་མེད་བསྐྱེད། །དེ་དག་གཉིས་ཀར་འདོད་པ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཚུལ་ལ། སེམས་ཅམ་པའི་སྟོབ་དཔོན་རྣམས་ལ་ལུགས་
མི་འབྲ་བ་གསུམ་བྱུང་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོང་སོགས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དོན་གསང་
མཁན་པོ་སོགས་ཀྱིས་བག་ཆགས་རྣམས་ནི་སྟོ་བྱེད་ལ་མ་བཟོས་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་། དེས་ན་འདུག་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་ས་བོན་རྙིང་པ་གསོ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་
འདོད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལྷ་འོད་སོགས་ཀྱིས་བག་ཆགས་ནི་སྟོ་བྱེད་ཀྱིས་སྡོན་མེད་གསང་དུ་
བསྐྱེད་པ་དང་སྡོན་བསྐྱེད་པ་ཕྱིས་སྟོ་བྱེད་ཀྱིས་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱི་སྟོ་བྱེད་ལ་མ་བཟོས་
པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་གཞན་ཀྱིས་ནི། བག་ཆགས་
ལ་སྟོ་བྱེད་ལ་མ་བཟོས་པར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་། འཛོག་བྱེད་ཀྱིས་
སྡོན་མེད་གསང་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་སྟོན་གྱི་ས་བོན་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ས་བོན་གཉིས་
ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གནས་ན་སྤར་བསྟོག་གཞི་བྱེད་ཆོས་ལྡན་དུ་བཤད་
པ་དང་འགལ་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་མང་དུ་འདུག་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཆོ་འདིར་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་གསང་དུ་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དཔྱལ་
བར་རྣམ་སྟོན་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ས་བོན་དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་
གནས་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་སྟོན་གྱི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་དངོས། ཞེས་སོགས་གཞོད་བྱེད་
མཐའ་ཡས་པ་འདུག་གོ།

ལུགས་གཉིས་པ་མི་འབྲང་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་ས་བོན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་རང་
བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་བྱང་པར་
གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཆོས་
ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རིགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་
འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབ་ནའང་མང་བར་འགྱུར་བས་མ་སྒྲོས་སོ། །

དུག་པ་སྐྱབ་བཤད་པ་ལ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཐམས་ཅད། །རྒྱ་ལམ་འབྲས་བུའི་
དངོས་པོ་རུ། །སྒྲོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བརྟེན་པ་ས་བོན་ཀྱི་ཀུན་
གཞི་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ། རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྐྱེ་བ་གསུམ་ཀྱི་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུའི་དངོས་པོར་གྱུར་པར་སྒྲོར་
བའམ། ཆོས་དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་རུ་འགྱུར་བར་སྒྲོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་
དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་ཆ་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་སྐྱབ་བཤད་གོང་དུ་བཤད་
ཟེན་པ་ལྟར་རོ། །

བདུན་པ་ལྷོག་དུས་བསྟན་པ་ནི། །དེའི་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དག་བཅོམ་ལ། །ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། །འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྐྱབ་བཤད་པའི་རྒྱ་
མཆན་དེའི་ཕྱིར་ན་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱུད་པ་ཡན་ཆད་དང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་ཀྱི་ཆ་དང་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་ཆ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱར་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཀུན་གཞིར་འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་།
སུམ་ཅུ་པ་ལས། དག་བཅོམ་ཉིད་ནས་དེ་ལྷོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷོག་ཚུལ་འདི་ཡང་

བསྟུ་བ་ལས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་འཇུག་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཐུ་བཞི་གསུངས་པ་དེའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཀྱན་བཏུས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་གཉིས་ཅིག་
ཅར་དུ་སྒྲོང་བར་བཤད་པས་ཁྱད་པར་མང་དུ་འབྱེད་དགོས་པ་ཡོད་དོ།

དེའི་འཇུག་དུས་ཡོད་དེ། རོན་གསང་ལས། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་
ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་མ་བྱུང་གི་བར་དུའོ། །འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བུའི་ས་བོན་དང་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་ནི་གཉེན་པོ་མ་བྱུང་གི་བར་དུའོ། །དགེ་བ་དང་
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྒྲོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་
ནི་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་དུའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་བར་
དུ་རྒྱན་འཇུག་པ་ཅན་གྱིས་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་བག་ཆགས་གསུམ་གྱི་འཇུག་དུས་
དེ་ལྟར་བཤད་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་དགེ་བའི་ས་
བོན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཀྱན་གཞི་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། སྟར་བཤད་པའི་
ཀྱན་གཞིའི་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རོན་མ་ཆང་བའི་སྤྱིར།

འདིར་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་ཀྱན་གཞི་མ་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་སྒྲ་བཤད་དང་སྟོན་འཇུག་ནི་དེ་
ལྟར་འདོད་དགོས་པས། ས་བཏུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་
དེ། ཀྱན་ཉོན་གྱི་ཆོས་གསུམ་པོའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་རང་གི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོར་
སྒྲོར་ཚུལ་དང་། དེ་འབྲའི་བྱང་འཕགས་རྣམས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་གང་གིས་སྒྲེ་བ་ལེན་
པ་སོགས་དབྱེད་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །

ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་སོགས་བཤད་པ།

༥ གཉིས་པ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། དམིགས་རྣམ་སོགས་བཞི་བཤད་པ་དང་། སྒྲ་བཤད་པ་དང་། ས་གང་དུ་གཏོགས་དབྱེད་པ་དང་། འདུག་ལྗོན་གི་དུས་བསྟན་པ་དང་བཞི། །དང་སོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་མཚན་ཉིད་ནི། །ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་ཆ་ཉིད་ལ། །བདག་ལྟ་བུ་སྤྱི་བས་ལ་ལུང་མ་བསྟན། །རེག་དང་ཆགས་སོགས་དགུ་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་སོ་ནི་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་བལྟ་བའི་སྒྲོ་ནས་ངར་རྩོམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསྤྱི་བས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །ངར་གི་འཁོར་རེག་སོགས་ཀུན་འགོ་ལྟ་དང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་བཞི་སྟེ་དགུ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བརྟན་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་སྤྲུལ་ཅུ་པ་ལས། དེ་ལ་གནས་པ་ངར་བྱུང་ཞིང་། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡིད་ཅེས་བྲ། །རྣམ་སེམས་ངར་སེམས་བདག་ཉིད་ཅན། །བསྤྱི་བས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི། ཉོན་མོངས་བཞི་དང་ཉག་ཏུ་འགྲོགས། །བདག་ཏུ་ལྟ་དང་བདག་ཏུ་མོངས། །བདག་རྒྱལ་བདག་ཏུ་ཆགས་པ་སྟེ། །གང་དུ་སྤྱེས་པ་དེའི་འོག་ཞན། །རེག་སོགས་ཀྱང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་དེ་དངོས་སུ་སྤྲང་བའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པའི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཁྱུལ་པ་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་སྤྱི་བ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ན་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་ངོ་སོར་གནས་ཀྱང་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོ་བ་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་དང་འགོག་སྒྲུམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནའང་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་ངོ་སོར་གནས་སྐབས་གནས་ཀྱང་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ན་མཉམ་ཉིད་

ཡེ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་གནས་གྱུར་པའི་བྱིར། བྱི་མ་དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ཅན་གོ་མིས། ཉོན་མོངས་
ཅན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཉོན་ཡིད་ཆོས་ཅན། སློབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ཉོན་ཡིད་ལ་
བསྐྱབས་ཞེས་པའི་དོན་ནི་དེས་ཐར་པ་སོགས་ཆོས་གཞན་ལ་པར་བསྐྱབས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་
ཡིད་རང་ཉིད་རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་བཞེས་བསྐྱབས་ཏེ་རྟོག་རྟོག་པོར་བྱས་
པའི་དོན་ཡིན་པར་དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དེ་
དགེ་སེམས་ཡིན་ན་མི་དགེ་བའི་སེམས་སྐྱེས་པའི་སྐྱབས་མེད། དེ་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་ན་
དགེ་སེམས་སྐྱེས་པའི་སྐྱབས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཟོན་པའི་རྣམ་ཤེས་
ཡིན་པས་སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་
འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་མངོན་གྱུར་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་སྐྱབས་མེད་
པ་གང་ཞིག །ཡིད་གྱི་དགེ་མི་དགའི་སེམས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་བྱིར། དེའི་
འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་དེ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་གང་རུང་
ཡིན་ན་རིགས་པ་གོང་དང་འདྲ་བའི་སྟོན་འཇུག་པའི་བྱིར།

དེའི་འཁོར་དུ་རྣམ་གཡེང་སོགས་དུག་འབྱུང་ཡང་འཁོར་དགྱུར་གངས་མ་ངེས་པའི་སྟོན་
མེད་དེ། རྣམ་གཡེང་ནི་ང་རྒྱལ་ལ་བཏགས་པ་དང་། བག་མེད་ནི་འདོད་ཆགས་དང་གཏི་མུག་
གཉིས་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྟོན་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་བཏགས་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་
དང་རྒྱགས་པ་གསུམ་ནི་གཏི་མུག་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་
ལས་རྗེས་རིགས་ཟུར་དུ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་མ་ཟད་དེའི་འཁོར་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་དེ་འཛིན་ལྟ་ལ་བཏགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེའི་འཁོར་

དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་སོགས་བཞི་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་
ཏེ། ཟུར་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིའི་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀུན་
བཏགས་མེད་དེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱེ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
བཞིས་ཏྲག་ཏུ་རྟོག་རྟོག་པོར་བྱས་པས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ངའོ་
སྟེ་དུ་རྒྱུ་མ་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ན་ཡིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ས་གང་དུ་གཏོགས་བཤད་པ་ནི། ཉོན་ཡིད་དེ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཁམས་
གསུམ་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ས་དེར་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་
འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་མའི་དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འབྲུག་ཐོབ་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་
ཅན་གྱི་བྱིར་མི་འོང་དེས། རེ་ཞིག་ཁ་བྱིར་བལྟས་ཀྱི་འདོད་པའི་ཆགས་སྤང་དང་འདོད་པའི་ཆོས་
ལ་འདུན་པའི་སྟེད་པ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་ཡང་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་འདོད་ཉོན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་འདོད་པའི་
སས་བསྐྱེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་
ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱིར་མི་འོང་དེས་འདོད་ཉོན་སྤངས་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། དེས་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་ལུགས་འདིར་ཤིན་
ཏུ་མ་བྱུང་སྟེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་དགུ་ཆོན་གསུམ་པོ་རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་དོན་ནི་
གཙོ་བོ་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཉོན་ཡིད་
འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་ནི་སྟེད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་དགུ་པ་མ་སྤངས་བར་དུ་ཆ་ཤས་ཅན་ཡང་སྤོང་མི་
ལུས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་པའི་བྱིར་ན་སྤངས་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་

དུ་མེད་པར་གནས་སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་འཁོར་བའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ངོ་བོ་རིགས་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་པ་ཟུར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འབྲུག་ཕྱོག་གི་དུས་བསྟན་པ།

༥ བཞི་པ་འབྲུག་ཕྱོག་གི་དུས་བསྟན་པ་ལ། །འགོག་པ་མཉམ་གཞག་གནས་སྐབས་དུས། །དབང་ཐོབ་དག་བཅོམ་མཐར་ཐུག་གོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཉོན་ཡིད་ཕྱོག་པའི་དུས་དང་འབྲུག་པའི་དུས་ཡོད་དེ། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་ཆེ་དང་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆེ་གནས་སྐབས་ཕྱོག་ཅིང་། དབང་ཐོབ་པ་བརྒྱད་པའི་ཆེ་དང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་མཐར་ཐུག་གཏན་ཕྱོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་མ་གཏོགས་པའི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་རིགས་འབྲུག་ཆགས་སུ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས། དག་བཅོམ་མེད། །འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འབྲུག་ན་མེད། །འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ན་མེད། །དེ་ནི་གྲུར་པ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དེ་དག་གི་རྒྱད་ལ་ཡིད་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱད་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དབང་ཐོབ་པ་དང་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉམ་ཉིད་ཡིད་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་ཡིད་གནས་གྲུར་ཐོབ་པ་གང་ཞིག་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་གནས་གྲུར་པ། །མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

དེའི་ལན་འཆད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འཛིག་བྱེད་པའི། །གང་ཟག་འཛིན་པ་ལོག་གྲུར་གྱང་། །དེ་ཡི་རིགས་ཅམ་ཡོད་ཕྱིར་དང་། །ཆོས་འཛིན་བསྐྱེད་ཀུས་མ་ལོག་ཕྱིར། །ཡིད་ཤེས་མེད་དང་མཉམ་པ་ཉིད། །ཐོབ་པའི་རྒྱུན་གཉིས་རིང་དུ་སྤངས། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། གང་ཟག་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལ་ཉོན་ཡིད་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལོག་པར་གྱུར་ཀྱང་ཉོན་ཡིད་དེའི་རྩ་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་ཡིད་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་དེས་ཡིད་ཤེས་གྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པས་ཡིད་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིན་མེད་པ་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་མེས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཆོས་གྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་མ་ལོག་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་གིས་མཉམ་བ་ཉིད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་སྒྲིན་མེད་པས་སྤར་བཤད་པའི་སྒྲིན་གཉིས་པོ་རྒྱུ་རིང་དུ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིད།

འོ་ན་དེ་དག་གི་རྒྱུ་གྱི་བདུན་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་དེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་དུ་བཞེད་པ་ཡོད་ཀྱང་རང་ལུགས་ལ་ཟག་བཅས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་གྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པ་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཅིང་། ཆོས་གྱི་བདག་འཛིན་དང་བཅས་མ་བཅས་ལ་བྱེད་ན་ལུགས་འདིར་ཉན་རང་སློབ་མི་སློབ་གྱི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་པའི་རྒྱུ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་ཀྱང་ཆོས་གྱི་བདག་འཛིན་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་གྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཟག་བཅས་དང་བྱང་མེས་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་པའི་རྒྱུ་གྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཆོས་གྱི་བདག་འཛིན་དང་མ་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟག་མེད་དུ་འཛོག་དགོས་པ་ལྟར་སྤངས་སྟེ། ཟུར་དུ་རྒྱས་པར་བཀོད་དོ།

ཀུན་གཞི་ཉོན་ཡིད་གཉིས་ལུང་ལས་བཤད་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ། དེ་གཉིས་ཡོད་པར་འཐད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་ལ། ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡིས། །རྣམ་ཤེས་རྒྱལ་ལས་ཐ་དད་པའི། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་

ཤེས། ཡོད་པར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། འདིར་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཉོན་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཡོད་པར་སྒོས་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་
གསུངས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་དང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཡང་དག་པའི་རིགས་པ་ཡིས་ཀྱང་འགྲུབ་
པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ལུང་གི་སྒྲིབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་། རིགས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དགོད་པ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། ཚོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། རྩིས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡོད་པས་ན་འགོ་ཀུན་གྱི། ལྷང་ངན་འདས་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། ཚོས་
ཀུན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ། རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ཀུན་གཞི་སྟེ། དེ་བས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
ནི། དམ་པ་དག་ལ་ངས་བཤད་དོ། ཞེས་པ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། རེས་འགའ་ནི་ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་སྟེ་ཡིད་དང་དོ། རེས་
འགའ་ནི་གཉིས་དང་སྟེ་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དོ། རེས་འགའ་ནི་འཇུག་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་ཀ་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་སྟེ། ཞེས་པ་དང་།

གཞན་ཡང་། གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་དང་། དགོངས་འགྲེལ་དང་རྒྱན་སྒྲུབ་དང་ལང་
གཤེགས་སོགས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་བྱིར།

ཀུན་གཞི་འཐད་པའི་རིགས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད།

༥ གཉིས་པ་རིགས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དགོད་པ་ལ། ཀུན་གཞི་འཐད་པའི་རིགས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་
དང་། ཉོན་ཡིད་འཐད་པའི་རིགས་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། འཕྲོས་
དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས། སྒྲིབ་བྱེད་རིགས་པ་
མཐའ་ཡས་པ། གསུངས་ཀྱང་ལེན་དང་དང་པོ་གསལ། །ས་བོན་ལས་དང་ལུས་ཚོར་དང་། །སྟོམས་

འབྲུག་འཆི་འཕོ་མི་རུང་བ། །བརྒྱད་དུ་འདུས་ཕྱིར་འདིར་བཤད་བྱ། །ཞེས་གསུངས།།

དོན་ནི། དེ་ལ་མང་དུ་ཡོད་དེ། ཐེག་བསྐྱུས་དང་། རྣམ་བཤད་རིག་པ་དང་། སའི་བསྟོན་འགྲེལ་སོགས་རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་སེམས་ཅན་པའི་གཞུང་ལུགས་དག་ལས་ཀུན་གཞི་འཐད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། བསྐྱུ་བར། ལེན་དང་དང་པོ་གསལ་བ་དང་། །ས་བོན་ལས་དང་ལུས་ཆོར་དང་། །སེམས་མེད་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་དང་། །དེ་བཞིན་འཆི་འཕོ་མི་རུང་འགྱུར། །ཞེས་སྟོམ་དུ་མཛད་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ན་ལུས་ལེན་པ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་དང་པོ་འཇག་གཞོན་མ་འབྱུང་བ་མི་རུང་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་གསལ་བ་འབྱུང་བ་མི་རུང་བ་དང་། བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་མི་རུང་བ་དང་། ལས་སྐྱ་བྱ་བ་མི་རུང་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་མི་རུང་བ་དང་། སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་འབྲུག་མི་རུང་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་འཆི་འཕོ་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་རིགས་པ་བརྒྱད་དུ་པལ་ཆེར་འདུས་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱ་འོས་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་མེད་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མེད་དགོས་པས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་གིས་ལུས་ལེན་དགོས་པ་ལས་དེ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཆན་ལྟ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ལུས་སྦྱངས་ཟེན་ནས་ད་ལྟ་བའི་རྒྱུན་ལུས་དང་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ལ་དག་མི་དག་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་བ་ནས་མ་ཤིའི་བར་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆགས་སྐྱ་གནས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུས་གཅིག་དུ་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་གནས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་ཆེ་དེ་ལ་རེས་འགའ་འབྱུང་ཞིང་རེས་འགའ་མི་འབྱུང་བའི་སྐྱབས་ཡོད་པས་ཆེ་དེ་ལ་ལུས་ཡང་ཡང་འདོར་བ་དང་ཡང་ཡང་ལེན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་བྱུང་སྟེ། ལུས་ལེན་བྱེད་དེ་ལུས་ལེན་ཁ་མའི་དུས་སྐྱོད་ཅིང་ཉིང་མཆོམས་སྐྱར་བ་ནས་མ་ཤིའི་བར་རྣམ་སྟོན་དུ་གྱུར་ནས་ལུས་

ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་སྟེ་རིགས་འདྲ་རྒྱ་ཆགས་སུ་གནས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་
ཐལ་ལོ་ཞིག། དེ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་ན། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ཐུག་ཀ་སྟེ་བའི་ཡུལ་
དབང་ཡིད་བྱེད་རྣམས་རིགས་སུ་མ་ཆད་པར་ཉི་འོད་མེད་པ་འབྱུང་རུང་དུ་གནས་པ་ན་དང་པོ་
རྣམ་ཤེས་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་སྟེ་བར་ཐལ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མེད་ན། འོ་ན། གཟུགས་འཛིན་
མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་གསལ་བར་འཛིན་པའི་ཆེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་
ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་གསལ་བར་འཛིན་པ་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ དེའི་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ་འདས་པའི་གཟུགས་བྲན་
པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མེད་པར་ཐལ་ལོ།

རིགས་པ་བཞི་པ་ནི། དགེ་མི་དགའི་ས་ཐོན་ཉིད་མི་རུང་བར་ཐལ། དེའི་བསྟོག་ཞི་ཀུན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པ་གང་ཞིག་ རྣམ་ཤེས་ཆོགས་ཐུག་བསྟོག་ཞིར་འདོད་ན་རྣམ་ཤེས་རིགས་་
མི་འདྲ་བ་གཅིག་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་གཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པའམ། ཡོད་ན་སྤར་བཞག་པའི་བག་
ཆགས་རྣམས་རྒྱ་ཆད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཐེག་བསྟུས་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པའི་གཞོད་པ་
མཐའ་ཡས་པ་འདུག་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་ལྔ་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་ན། བརྟན་པ་སྟོད་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་
རིག་དང་། གཞུང་གཞན་སུ་སྤང་བའི་རྣམ་རིག་དང་། ཁོ་སྤང་བའི་རྣམ་རིག་དང་། ཡུལ་
གཟུགས་སོགས་སུ་སྤང་བའི་རྣམ་རིག་བཞི་པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ལས་སུ་བྱ་བ་མི་རུང་བར་
ཐལ། ཀུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན། དེའི་ཆེ་དང་པོ་གཉིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་ལ་འབྱུང་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་ལ་འབྱུང་བ་དང་། བཞི་པ་ནི་འདུག་ཤེས་གཞན་ལ་

འབྱུང་བར་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 རིགས་པ་བྱུག་པ་ནི། ཚུ་ལ་བཞིན་ཡིན་པ་དང་མེན་པ་དཔྱད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 གནས་སྐྱབས་སུ་ལུས་ཀུན་ལ་བྱུང་བར་སྐྱེ་བའི་ཕྱོད་བའི་ཆོར་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཉེན་སྦྱིན་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པ་གང་ཞིག། །འཇུག་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་
 ལྟར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་བདུན་པ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་གནས་
 པའི་གང་ཟག་དེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ལུས་པོར་ཟེན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལུས་གནས་བྱེད་ཀྱི་ཀུན་
 གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པ་གང་ཞིག། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བྱུག་འགགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་ལས། དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུས་དང་མ་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མི་གསལ་བ་ཡོད་པས་དེའི་ལུས་རྣམ་ཤེས་དང་
 བྲལ་བའི་སྦྱོན་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་
 དེའི་འཁོར་གྱི་ཆོར་འདུ་གཉིས་དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཏུ་སྤྱོད་པས་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་
 རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ན་དེའི་འཁོར་གྱི་ཆོར་འདུ་གཉིས་རྒྱ་བ་རགས་པ་ཡིན་དགོས་
 པས་སྟོམས་འཇུག་དེ་གཉིས་ལ་འདུ་ཤེས་ཆོར་འགོག་གི་སྟོམས་འཇུག་ཅས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འཐད་
 པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

རིགས་པ་བརྒྱད་པ་ནི། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་ན་མངལ་སྦྱེས་ལྟ་བུ་འཆི་འཕོ་བའི་ཆོ་ལུས་ཀྱི་
 སྟོད་སྦྱང་ནས་སྦྱིང་གའི་བར་དོད་ཆོར་རིམ་ཀྱིས་བསྐྱུས་ནས་ལུས་འདོར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དེ་དགོས་ན་དེ་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་བསྐྱུས་ནས་འདོར་དགོས་
 པ་ལས། དབང་ཤེས་ལྡེ་པོ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སོ་སོར་གནས་པ་ཡིན་གྱི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་

ཁྲབ་པར་མི་གནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ལ་འང་མི་གནས་ཤིང་ལུས་ཐམས་
ཅད་ལ་ཁྲབ་པར་ཡང་མི་གནས་པ་གང་ཞིག། དེ་ལས་གཞན་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པའི་ཀུན་
གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུས་དབང་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་ཀྱང་ལུས་དབང་གར་ཁྲབ་ཏུ་ལུས་ཤེས་
སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། ལུས་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་ལུས་དབང་དང་རིག་བྱ་གནས་གང་དུ་འཕྲད་པ་ལ་
བསྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་པར་གནས་པས་ལུས་འདོར་བྱེད་
དུ་བྱང་བ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བཤད་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཁོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་བཤད་པ་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམ་
གངས་གཞན་གྱིས་བསྟན་པར་བཤད་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བས་དེ་དག་གི་དོན་
རི་ལྟར་བཀལ་བ་དང་། དེ་འཐད་མི་འཐད་དབྱེད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། །དེ་ལྟར་ཀུན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་ནི། །ཐེག་དམན་གཙུག་ལག་རྣམས་སུ་ཡང་། །ཀུན་གཞི་རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། །འཁོར་
བ་རི་སྲིད་ལྱང་པོ་དང་། །སྲིད་པའི་ཡན་ལག་དག་གིས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་རྣམས་ལས་
ཤེས་བྱའི་གནས་དང་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟོད་བརྗོད་ནས་བསྟན་པར་མ་ཟད། ཐེག་
དམན་གྱི་གཙུག་ལག་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་ཡང་རྣམ་གངས་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྱང་
གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་ལས། སྐྱེ་བྱུ་ཀུན་གཞི་ལ་དགའ་བ། ཞེས་སོགས་དང་། བལ་ཆེན་སྡེ་པའི་
ལྱང་ལས་རྩ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ཞེས་པ་དང་། ས་སྟོན་སྡེའི་ལྱང་ལས། འཁོར་བ་རི་སྲིད་པའི་
ལྱང་པོ། །ཞེས་པ་དང་། གནས་བརྟན་པའི་ལྱང་ལས། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ །ཅེས་པ་སོགས་རྣམ་
གངས་གཞན་དག་གི་སྤྲོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་དམན་གྱིས་ཀུན་གཞིའི་དོན་བཀའ་ཚུལ།

༥ གཉིས་པ་ཐེག་དམན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་སྤྱོད་བས་དེ་དག་གི་དོན་རི་ལྟར་བཀའ་བ་ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་ལ། དབྱིག་ཤེས་མིའུ་མུང་དབྱངས་སྒྲོག་གསུམ། རིམ་བཞིན་ཕྱང་པོ་ཚོར་བ་དང་། འཛིག་ལྟ་གསུམ་ལ་དགོངས་ཞེས་འདོད། ཅེས་གསུངས།

དོན་ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞིའི་དོན་འབྲེལ་ཚུལ་ལ། མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལ་དགོངས་ཞེས་འདོད་པ་བྱུང་སྟེ། གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་བཅུན་པ་དབྱིག་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་སྟེ་རྒྱ་ཀུན་དགའ་བར་བྱེད་པའི་གཞི་དང་། དེ་དག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ལ་དགོངས་པར་འདོད་པ་དང་། བཅུན་པ་མིའུ་མུང་གིས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་དགོངས་པར་འདོད་པ་དང་། བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོག་གིས་ནི་འཛིག་ལྟ་ཉིད་སྟེ་རྒྱ་ཀུན་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་དེ་ལ་དགོངས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་འདི་ལ་ཐེག་བསྐྱུས་སུ་དཔུས་ལོང་བ་མང་པོ་ལ་སྤྱང་པོ་ཆེ་བསྟན་པའི་དཔེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་དེ་འཐད་མི་འཐད་དབྱུང་བ་ན། ཐེག་པ་འོག་མའི་ལུགས་ལ་ནི། ཚུལ་དེ་མི་རུང་མེད་མོད་ཀྱི། ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ལུང་དེའི་དོན། ཀུན་གཞིར་འདོད་པ་ཆེས་བཟང་སྟེ། གང་ཕྱིར་དབྱིག་ཤེས་སོགས་ཀྱིས་ནི། བཀའ་བ་སྒྲོན་དང་ལྡན་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཐེག་པ་འོག་མ་པ་དག་ནི་ཤེས་བྱ་སྤྱོད་མའི་གནས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཤེས་པ་ལ་ཚོངས་པ་ཡིན་པས་དེ་སྟོན་པའི་སྟོད་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་དག་གི་ཐེག་པར་ཤེས་བྱ་རགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཙམ་འཆད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་འཆད་པའི་ལུགས་ལ་ནི་ཀུན་གཞིའི་དོན་འཆད་ཚུལ་དེ་ལྟར་མི་རུང་བ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཤེས་བྱ་སྤྱོད་མའི་གནས་ཀྱི་ཀུན་

གཞིའི་དོན་ཤེས་པ་ལ་མ་ཚོངས་པའི་ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ནི་ལུང་དེའི་ཀུན་གཞི་ཞེས་
 པའི་དོན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བཟང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་
 གི་ཕྱིར་ན་དབྱིག་ཤེས་སོགས་བཙུན་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་གོང་གི་དེ་ལྟར་བཀའ་བ་བཞིན་འདོད་
 པ་ནི་ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས་འདིར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་སྟོན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཉོན་ཡིད་འཐད་པའི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད།

༥ གཉིས་པ། ཉོན་ཡིད་འཐད་པའི་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
 ཡིད་མེད་ན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་དང་། །ལྷ་པོ་དག་དང་འདྲ་བ་དང་། །སྟོམས་པར་འཇུག་
 པའི་བྱེ་བྲག་དང་། །དེས་ཆིག་མེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར། །འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་པའི་རྒྱན། །ངར་
 འཛིན་མེད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར། །ངར་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འཐད་བྱིར། ཉོན་
 ཡིད་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་སྒར་གྱི་ལུང་གིས་འགྲུབ་པར་མ་ཟད་ཡང་དག་པའི་རིགས་
 པས་འགྲུབ་པའང་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་པར་འདོད་ན་སྟོན་དུག་
 འབྱུང་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྟོན་ཡོད་དེ། ཐེག་
 བསྟན་ལས། ཡང་དག་དོན་ལ་འཇུག་པ་ཡི། །སེམས་ཀྱི་གོགས་སུ་རྟག་གྱུར་དང་། །དུས་རྣམས་
 ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བ་སྟེ། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་འདོད། །ཅེས་མ་རིག་པ་དེ་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་
 དུ་མཐོང་བ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་གོགས་བྱེད་པ་དང་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ་གང་
 ཡོད་པའི་དུས་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་
 དུ་འབྱུང་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་མེད། ཐོག་
 མ་མེད་པ་ནས་ངི་མིད་འཕགས་ལམ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་དགོས་

པས་ནམ་ཤེས་ཆོག་སྤྱད་གི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བའང་མེད། དེས་ན་ཉོན་ཡིད་མེད་ན་དེ་འཁོར་དུ་
འགྲོ་སའི་གཙོ་སེམས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དོན་
གསང་ལས་རྗེས་མ་འདྲེས་པ་ལ་བཞག་ཀྱང་རང་ལུགས་བཞག་སྐྱར་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
མ་འདྲེས་པ་བཞིན་རྟོག་མ་འདྲེས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། རྟོག་ཉོན་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་མེད་ན། ཡིད་ཤེས་སྤྱི་བའི་རྟོག་ལ་འདས་པའི་རྟོག་དང་ད་ལྟར་བའི་རྟོག་
གཉིས་ཡོད་པ་དབང་ཤེས་ལྡན་པོ་དག་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་ཤེས་
ལྡན་ལ་འདས་པའི་རྟོག་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་ཡིད་རེ་དང་ད་ལྟར་བའི་རྟོག་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་དབང་
པོ་གཟུགས་ཅན་པ་རེ་ཡོད་ཀྱི། ཡིད་ཤེས་ལ་འདས་པའི་རྟོག་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་ཡིད་ཡོད་ཀྱང་
ད་ལྟར་བའི་རྟོག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མེད་ཅིང་ཉོན་ཡིད་མེད་པས་དེའི་ད་ལྟར་བའི་རྟོག་མེད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཉོན་ཡིད་མེད་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྣོན་མས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་
ཀྱི་དོན་ལ་མི་འབྲེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གི་བྱུང་པར་འབྱེད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ནམ་ཤེས་
ཆོག་སྤྱད་གི་འགགས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་གང་ཞེས། དེ་གཉིས་ལ་ཉོན་ཡིད་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་མེད་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ཉོན་ཡིད་མེད་ན། རྟག་ཏུ་རང་སེམས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་དོ། །ཞེས་པའི་ངེས་ཆོག་དེ་
སེམས་གང་ལ་འང་མེད་པའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་དང་དབང་ཤེས་ནམས་
ལ་མེད། ཡིད་ཤེས་ལ་རང་སེམས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྟག་ཏུ་རང་སེམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ཉོན་ཡིད་མེད་ན། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བར་སྤྱེས་པའི་ཆེའི་རྒྱུན་གནས་ཀྱི་རིང་ལ་རང་
འཛིན་མེད་པའི་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཆོག་སྤྱད་གི་འགགས་ཐེན་པ་གང་ཞེས། ཀུན་གཞི་
འཁོར་བཅས་ལ་རང་འཛིན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་རང་འཛིན་མེད་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་

མེད་ན་དེར་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་མི་ཁོ་མ་
བའི་གནས་སུ་གཟིགས་ནས་སྒྲོང་བ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇོག་སྟོམས་བཞིན་དུ་
རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་རིགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ཉོན་ཡིད་མེད་ན། ངར་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ལ་དུས་རྣམས་པ་ཀྱན་དུ་
འབྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ང་སྦྱིན་པ་བྱེད། ང་སྟོག་གཙོད་བྱེད། ང་ཁྱུས་བྱེད་ཅེས་
པ་ལྟ་བུ་རིམ་པ་བཞིན་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུས་སུ་ངར་འཛིན་
ཡོད་པ་གང་ཞིག་། དེ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་མེད་པར་འདོད་ན་དེ་མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་མཚུངས་
ལྡན་དུ་གྱུར་ན་སེམས་གཞན་གཉིས་དང་དུས་གཅིག་དུ་འབྱུང་བ་མི་རིགས། དེ་དགེ་བའི་སེམས་
དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་ན་སེམས་གཞན་གཉིས་དང་དུས་གཅིག་དུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དགྲར་འདོད་པ་དགག་པ།

༥ གསུམ་པ། རྣམ་ཤེས་གངས་མེད་པར་ཐལ་བ་ཆོགས་དགྲར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། སྤྱིར་
རྒྱ་ནག་གི་སློབ་དཔོན་མེན་ཆོག་གམ་རྫོགས་གསལ་ཞེས་བྱ་བས་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་ཆེན་
དུ་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ལྟར་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་བཞེན་ནས་དེའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་ཁོར་འདོད། ཐེག་ཆེན་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་ལ་བཞེད་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ། སློབ་དཔོན་སྤྲུལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་དབྱུ་མ་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་
དུག་ཁོར་འདོད། གཉིས་པ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་གཞུང་ལ་བཞེན་ནས་རྒྱ་གར་བའི་སེམས་
ཅན་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ལ་བཞེད་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ། སློབ་དཔོན་དེ་རུ་ཅེ་ཞེས་བྱ་
བས་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་མིན་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་དང་། དད་པ་དང་
ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ནི་རྣམ་རིག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པས་ཡིད་དང་

རྣམ་ཤེས་སུ་འཛོག་ཅེས་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད།

གཉིས་པ། སློབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དགུར་འདོད། གསུམ་པ། སློབ་དཔོན་ཉན་ཅང་གིས་ལང་ག་ཤེགས་ཀྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་འདོད་ཅིང་། སློབ་དཔོན་མེན་ཚོག་ཀྱང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ལ། དེགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། །དེ་དག་ལས་ཚོགས་དུག་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི་སྤྱར་ཚོགས་བརྒྱད་སྟོན་པའི་ལུང་དེགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། སེམས་གཉིས་སུ་འདོད་པའང་དགུ་པ་ནི་མེད་རྣམ་ཤེས་བཀག་པས་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་འདིར་ཚོགས་དགུར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། ཟློགས་སྤྱི་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། །བདུན་པ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། །ཀུན་གཞི་གསུམ་དུ་འཆད་པ་དང་། །དགུ་པ་ནི་མེད་རྣམ་ཤེས་སུ། །འདོད་པ་ཡང་དག་བདེན་པའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་ནི་པལ་ཆེར་བསྟན་བཅོས་གཞན་ནས་བཤད་པ་དང་། མཐུན་པའི་སྟངས་དུ་བདུན་པ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་བདག་འཛིན་གཉིས་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་འགྲོ་བའི་སེམས་དང་། བརྒྱད་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགྲོ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་དང་། ཁམས་བཙུན་པ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་ཀུན་གཞི་དང་། ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ང་རྒྱལ་རྣམ་པ་བཞི་བྱུང་ཞིང་། བདག་འཛིན་གཉིས་ལས་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་གཞི་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་འཆད་པ་དང་། དགུ་པ་ནི་མེད་རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དོན་གཉིས་དང་ལྡན་པར་བྱས་ནས་དམིགས་བྱའི་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དང་། དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གཞོད་མ་ནས་དེགས་པའམ་དེ་མ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་སློབ་དཔོན་གང་གིས་འདོད་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་

འདོད་པ་དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། ཆོགས་བརྒྱད་དག་ལས་ལོགས་པ་ཡི། ཞེས་པ་ནས། ཆོགས་
དགུར་འདོད་པ་སྐྱབ་བྱེད་མེད། ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་པོ་དག་ལས་
ལོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡི་གཙུག་པོར་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་
པར་འགྱུར་ན་ཉག་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་འདོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་རྣམ་
ཤེས་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཉག་པར་འདོད་དགོས་ལ། དུལ་ལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཡིན་པས་དངོས་པོར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་ཏུ་མི་འདུ་
བར་ཆོགས་དགུར་བྱེད་ནས་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལུང་རིགས་
ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་སྟོན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་བདུན་པ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་འདོད་པ་འང་མི་
འཐད་དེ། དེ་ལྟར་མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གང་དུ་འང་མ་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་བྱེད་ཆོད་མར་
གྱུར་བའི་བཞེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་ཤེས་ཆོགས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།

༥ བཞི་པ་རྣམ་ཤེས་གྲངས་ཉུང་བར་ཐལ་བ་ཆོགས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། དངོས་
དང་། གྲུབ་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྩོགས་སྤྱི་མའི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དབང་བྱུག་གི་ རྟེན་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་ཆེ། །སོ་སའི་
མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ། །བམ་ཟེའི་ཆོམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ནི། །བཙུ་གཉིས་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་
ཀྱང་། །གཅིག་ཕྱར་གསུངས་དང་རྣམ་ཤེས་བྱུག་ །ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཡིན་གསུངས་ཕྱིར། །ཤེས་
ཀུན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཕྱེ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཕྱར་སྐྱབ་པ་ན་རེ། ཤེས་
པ་ཀུན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཕྱེད་ཏུ་འདོག་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་མིག་

སོགས་དབང་པོ་དྲུག་གི་རྟེན་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་ཆེ་ན། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་སོ་སོའི་མིང་
དུ་ཐ་སྟོད་བཀྲགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཁང་པ་བྱ་ག་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་དུ་མར་
མེ་བཏེགས་པ་འཕམ་སྤྱེད་བཅུད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲམ་ཟེའི་ཆོས་ས་ལས། གང་ཞིག་ལྷུས་
མེད་ཕྱག་གནས་ཤིང་། །རིང་དུ་འགོ་ལ་གཅིག་བྱ་རྒྱ། །འདུལ་བར་དཀའ་བའི་སེམས་འདུལ་
བྱེད། །དེ་ནི་བྲམ་ཟེ་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་དེ་གཅིག་ཕྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་
སྤྱོད་མཆེད་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་ནི། །ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་
མཆེད་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གི་ཡུལ་ནི་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱོད་ཞིང་ཡིད་ནི་དེ་དག་གི་སྟོན་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ལོ་ཞེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཆོག་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ། །ལུང་དོན་གཞན་དུ་རྒྱས་ཕྱིར་དང་། །དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོག་
གྱུར་དང་། །འདས་དང་མ་འོངས་འཛིན་འགྱུར་ཕྱིར། །ཚོགས་གཅིག་འདོད་པ་སྤྲོད་སྤྱུལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། ལུང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཕྱར་འདོད་པ་མི་འགྲུབ་
སྟེ། ལུང་དེ་དག་གི་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱང་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གཅིག་བྱ་རྒྱ་ཞེས་
པ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་ཤིང་། ཡིད་དབང་པོ་ལྟའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བ་ནི་དེས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་འཛིན་པའི་དོན་དང་། ཡིད་ཤེས་དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པར་གསུང་པ་ནི། དེའི་མཐུས་
དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཡོད་པ་དང་། མི་འཇུག་པར་ནང་དུ་སྤྱད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ལ་
དགོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཡིད་ཤེས་གཅིག་བྱ་ལས་མི་འདོད་ན་
དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྣམས་རྟགས་ཀྱིས་དཔོག་པ་ལས་རྟོགས་རྒྱས་པ་
དང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་། འཛིན་རྒྱས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་རྣམས་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཡང་ཡིད་ཤེས་དེ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་བྱས་
ནས་ཆ་གཅིག་ནི་ཡུལ་ལ་ཞེན་ཅིང་རྟོག་པ་མེད་པར་དོན་ཙམ་དུ་སྤྱད་བ་དང་དེའི་ཆ་གཅིག་ནི་
ཡུལ་ལ་ཞེན་ཅིང་རྟོག་པའི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། །ཁྱོད་ལྟར་ན་དེ་རྟོག་མེད་ཁོ་ན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཏོག་མེད་ཀྱི་དབང་ཤེས་རྣམས་དང་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་རྣམ་ཤེས་ཆོག་གས་གཅིག་ཤུར་འདོད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་སྔོན་གྱི་
སུན་པར་གནས་པའི་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྱལ་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་སྟོབ་པ་ལྟགས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་གྲུབ་དོན་བཤད་པ་ནི། །དེ་ཕྱིར་ཡིད་ཆེས་ལུང་རིགས་ཀྱིས། །གྲུབ་པ་རྣམ་
ཤེས་བརྒྱུད་ཡིན་ཕྱིར། །གསང་བའི་གནས་ལ་མི་ཞུས་པའི། །མཁས་པས་བརྒྱུད་ཉིད་འདོད་པར་
བྱ། །ཞེས་གསུངས། བཞི་པ། བཅུ་མས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དགོ་བ་བསྟོབ་པ་ནི། །ཡིད་དང་ཀུན་
གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས། །གསལ་བར་སྟོན་འདི་མཁས་མཆོག་རྣམས། །རྗེ་ལྟར་བཞེད་བཞིན་
ལྷ་མ་ཡི། །གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་པ། །སྟོབ་བཟང་གྲགས་པས་སྦྱར་བ་ཡི། །དགོ་དེས་
ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས། ཆོག་ས་བཅད་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་པལ་ཆེར་གོ་སྟོབ་པས་
མ་བཟོལ་ལོ།

སྦྱས་པ། དཀའ་གནས་དཔག་དཀའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཆོ་ཆེར། །འདི་ན་ཐོས་མེད་ཐོས་
ཅུང་སྟོང་མན་པ། །བཟོད་པའི་བཟང་བརྗེར་མཁས་པའི་ཐུགས་ཁེལ་ཡང་། །རྗེ་ཡི་དགོངས་དོན་
སྟོང་པའི་ཡིད་བཞིན་ཞོར། །ཐོས་བསམ་གྱི་དོར་བྱས་ལ་རབ་བརྟན་པའི། །སྐལ་བཟང་ཡིད་ཀྱི་
རེ་བ་ཅེས་མི་སྟོང་། །གཟུར་གནས་ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །ཐུབ་བསྟན་དེ་མ་
མེད་པའི་དཔལ་གྱུར་ཅིག །ཚུལ་འདིར་འབད་པའི་ཐོས་བསམ་བཤད་སྟུབ་ཀྱིས། །ཤིང་རྩ་ཆེན་
པོའི་གཞུང་ལམ་རབ་བསྟོད་པར། །ཅེ་གསུམ་བྱིན་བརྟེན་ཆོས་དབྱིངས་བདེན་པའི་མཐུ། །སྤང་
པའི་གོགས་ཀྱིས་དོན་གཉིས་སྟུན་འབྲུབ་ཤོག། །

༡༡། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནད་རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་གྱི་གནད་དོན་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་མཐའ་དཔྱོད་པད་མ་དཀར་པོའི་འཕྲེང་བ་
སྒྲོ་གསལ་མགུལ་རྒྱན་ཞེས་བྲ་བ་
བཞུགས་སོ།།

༡༡། ར་མོ་གུ་རུ་མཆུ་རྩོ་ཏུ་ཡ། མད་བྱང་ཉི་མའི་རིགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་གང་། རྩམ་ཉི་
གསེར་གྱི་ལྷན་པོར་སྒྲིན་པའི་སྒྱ། སྟོབས་བཅུ་མི་འཛིགས་བཞི་ཡི་དཔལ་འབར་བའི། མཉམ་
མེད་ཤུག་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་བྱག་བཀྱི་ལོ། ལྷང་རྟོགས་ཡོན་ཏན་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཁྲོན། གདུལ་
བྱའི་གླིང་བཞིར་བསྐྱར་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲིད་མངའ་ཐང་ཆེ། སྲིད་
ཞེའི་དཔལ་སྐྱོང་མི་པམ་མགོན་ལ་འདུད། མང་ཐོས་གསེར་གྱི་བྲ་བས་ལུས་མཛེས་ཤིང་། རྣམ་
དཔྱོད་སོ་སོ་རིག་བཞིའི་རྒྱུ་བ་ཡིས། རྒྱལ་གསུང་ནམ་མཁའི་པ་མཐའ་གཞལ་བ་ལ། མཆོག་
བྱུང་ཐོགས་མེད་ཡབ་སྐུས་བྱག་གི་ཡུལ། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་བུལ་བྱང་མཁུན་པའི་ཆ། མི་ཟད་
རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོར་ཡོངས་བསྐྱོམས་པའི། འཇམ་མགོན་ལྷག་པའི་ལྷ་གང་དུར་སྤྱིག་གི། རྣམ་
པར་རོལ་བ་ཙོང་ཁ་བ་ལ་འདུད། རྣམ་རིག་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་ཡོངས་འདུས་པའི། ཡིད་དང་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་བཤད་ནམ་མཁའི་ནོར། འཇམ་མགོན་གསུང་གསང་ཆུ་གཏེར་ལས་འཕྱོར་
ཏེ། མཁས་མང་བྱེ་བའི་དཔལ་དུ་ཤར་བར་གྱུར། རྒྱལ་ཀུན་སྒྲོ་གྲོས་འབྲིལ་བའི་བུམ་བཟང་
ལས། ལེགས་བཤད་ཡོངས་སུ་བལྟམས་པའི་གྲགས་པའི་དཔལ། སྦྱིང་གི་ཟེ་འབྱར་སོན་པས་
གནད་གྲོལ་བའི། ཐལ་སྤེང་པད་མ་དཀར་པོའི་དོ་ཤལ་འགོད།།

འདིར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྤྱགས་རྩེ་དང་མཁུན་རབ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་རོ་བོ་རྩེ་སྒྲ་མ་ཙོང་།

ཁ་པའི་གསུང་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནད་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་གྱི་གནད་དོན་གསལ་བར་བྱེད་
 པའི་མཐའ་དབྱེད་པད་མ་དཀར་པོའི་དོ་ཤལ་ཞེས་བྱ་བ་འགོད་པར། ཐོག་མར། །མཆན་ཉིད་
 གཉིས་ལས་ཀུན་གཞི་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཀུན་གཞིའི་མཆན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་
 ལ་ནམ་སྤོན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་མཆན་ཉིད་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་མཆན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཀུན་གཞི་ལ་ནམ་སྤོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།

ས་བོན་ཀུན་གཞི་ལ་དབྱེད་པ།

༥ ཁ་ཅིག་གིས། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ཀུན་གཞིའི་དབྱེ་ཆོས་སུ་འཛོག་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེ་ཀུན་གཞི་དངོས་མ་ཡིན་གྱི་ཀུན་གཞི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞི་དང་
 ནམ་སྤོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ས་བོན་གྱི་ཀུན་
 གཞི་དེ་ཀུན་གཞིར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་ཅིང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་
 ལྟར་མི་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་ཅིང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ།
 ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་དོན་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་གཞི་ཡིན་པ་ཙམ་མཇུག་ས་བོན་ཀུན་
 གནས་པའི་གཞི་ཡིན་པ་ཙམ་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་སྟེ། དེར་ཐལ། དེའི་དོན་
 སྦྱོར་ཆོས་ཀུན་སྦྱོར་བ་ལ་འཛོག་ཅིང་། །དེ་ལ་འང་ཆོས་དེ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཀུན་གྱི་རྒྱའི་དངོས་
 པོར་སྦྱོར་བའམ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཀུན་ཆོས་དེའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་སྦྱོར་བའི་ཆ་ནས་འཛོག་
 པ་དང་། ཡང་ཆོས་དེ་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཆ་ནས་འཛོག་པ་གཉིས་ལས་ས་བོན་གྱི་
 ཀུན་གཞི་དེ་དང་པོ་དང་ནམ་སྤོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་གཉིས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། །དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་
 གཞི་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་

ས་ནས། སྤྱིར་ཀུན་གཞི་ཞེས་འབྲུང་བའི་དོན་ནི་འདིར་ཆོས་ཀུན་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བྱེ་བྲག་
ཏུ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་པ་ནི། ཆོག་མཆོག་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ལྟོ་མོངས་
ས་དང་ལས་དང་སྦྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡིན་པས་དེ་དག་
འདིའི་འབྲས་བུར་འདིར་སྦྱོར་བའམ། ཡང་ན་ཀུན་གཞི་དེ་ཉིད་ཆོས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་དངོས་པོར་
འདིར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་ལོ། ཀུན་གཞི་རྣམས་སྤོངས་ཀྱི་ཆ་ནི་འགྲོ་བ་ལྔའི་སེམས་ཅན་ཀུན་
འདིར་ཉོན་ཡིད་གིས་བདག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་ལོ། ཞེས་ཐེག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱང་ཁུངས་སུ་
མཛད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ་ཀུན་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་གཞིར་འཛོག་
བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞིའི་འཛོག་བྱེད་ལ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཀུན་གཞིར་
འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་དང་ཀུན་གཞི་རྣམས་སྤོངས་ཀྱི་ཆ་ཀུན་གཞིར་འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་གཉིས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཀུན་རང་གི་འབྲས་བུའི་
དངོས་པོར་སྦྱོར་བའམ་རང་ཉིད་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དངོས་པོར་སྦྱོར་བའི་གཞི་ཡིན་
པས་ན་ཀུན་གཞིར་འཛོག་པ་དང་། ཀུན་གཞི་རྣམས་སྤོངས་ཀྱི་ཆ་དེ་འགྲོ་བ་ལྔའི་སེམས་ཅན་ཀུན་ཉོན་
ཡིད་གྱི་བདག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་ཀུན་གཞིར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་
དེའི་ཕྱིར། དབང་ཐོབ་པའི་ས་བརྒྱུད་པ་བ་ཡན་ཆད་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་ཀུན་གཞིར་འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པས་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་རྣམས་སྤོངས་ཀྱི་
ཆ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཐམས་
ཅད། རྒྱུའམ་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་སུ། སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་ལོ། དེའི་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་
དགྲ་བཅོམ་ལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་།
དེའི་དོན་འགྲེལ་བ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་
རལ། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་དངོས་པོར་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་ཡིད་

གྲིས་བདག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞིར་བཞག་པ་དེའི་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དབྱེ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་བྱེ་
བྲག་ཏུ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་མེད་ལ་སྒྱུར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་དེ། ཉན་ཐོངས་པ་མ་ལུས་
བར་སྤངས་པས་ཀུན་གཞིའི་འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཀུན་གཞིར་མི་འདོད་པ་ལ་བྲངས་མ་ཐག་
པའི་ལུང་རྣམས་གྲིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ལུང་དེའི་དོན་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲ་བཤད་པ་ཅམ་གྱི་དོན་
ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་གཞུང་གཞན་དང་བྲངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་སོགས་གོང་འོག་ཏུ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་
གཞི་ལ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་ཞེས་ཡང་
ཡང་གསུངས་པའི་གོ་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་གོ་དོན་ཀུན་གཞི་ལ་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་རྣམ་སྤྲིན་
གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས་སུ་འགལ། མ་ཁྲབ་ན། འོ་ན།
ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་དེ་དང་དེའི་ཆ་ཞེས་རང་
བཞིན་ཆོག་གིས་བརྗོད་པ་ཅམ་ལས་དེ་གཉིས་གང་ལས་བྱེ་བའི་བྱེ་སའི་ཆ་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པར་
ཐལ། ཀུན་གཞི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། མ་ཁྲབ་ན་སྟེ། གལ་ཏེ་འདོད་ན། ཤེས་
བྱ་ཀུན་རྗེ་བ་བདེན་པའི་ཆ་དང་། ཤེས་བྱ་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཆ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་ཆ་ཅན་ཤེས་
བྱ་ལས་བྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་ལས་བྱེ་བའི་ཆ་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བྱོད་གྱི་གོང་གི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། །མ་ཁྲབ་ན་ནང་འགལ་ལོ། །སྒྲ་མ་ལ་འདོད་ན། ཆ་ཅན་
ཤེས་བྱ་ལ་དེ་འདྲའི་ཆ་གཉིས་སུ་དབྱེ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་
བྱེད་དང་རྟག་མི་རྟག་གི་ཆ་སོགས་ལ་སྒྱུར་ནས་སྒྲོས་སྒྲ་བས་འདིར་དེ་ཅམ་ལས་མ་བྲིས་སོ། །

ཡང་འདིར་ཁ་ཅིག ཀུན་གཞི་ལ་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་མི་བྱེ་ཡང་

སྤྱིར་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམས་སྤྱིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་ཟེར་བ་སྤྱིད་པ་ནི་གཞི་ཤིང་ཁམས་དང་མ་སྤྱད་པའི་ཤིང་བལ་དེ་ཅུང་ཟད་གནས་པ་ཙམ་སྤྱིད་མོད་ཀྱང་གང་ལས་སྤྱིད་པའི་གཞི་ཆ་ཙན་ནམ་མཁའི་པད་མོ་ལ་འདབ་མའི་ཆ་དུ་མ་འབྱེད་པའི་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་མཁས་པ་དགྲུས་པའི་བྱ་ངོར་སྤྱར་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་མི་མངའ་ས་མོ་སྤྱོད་མོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་ལ་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཀུན་གཞི་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ལ་ལྟོ་ལྟོར་བའི་ཆ་དང་ཞབས་ཞུམ་པའི་ཆ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་བྱམ་པ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཀུན་གཞི་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་རྣམས་སྤྱིན་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་འབྲས་བུར་རྣམས་པར་མ་སྤྱིན་པའི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རྣམས་སྤྱིན་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་འབྲས་བུར་རྣམས་པར་མ་སྤྱིན་པའི་ཆ་ལ་འཛོག་དགོས་པ་ཆད་ལྟོན་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འབྲས་བུར་རྣམས་པར་སྤྱིན་ཟེན་པའི་ཆ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། རྣམས་སྤྱིན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམས་སྤྱིན་གྱི་ཆ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྣམས་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉགས་བྱུང་དངོས།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་ཐག་མེད་གྱི་ཆ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཐག་མེད་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཀུན་བྱང་གི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཆ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིར་དུ་ཀུན་བྱང་གི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་སྤྱིར། མ་བྱུང་ན། འགལ་བར་འགྱུར་བས་སྤྱོད་ཆུང་སྤྱོད།

གཞན་ཡང་། རྣམས་སྤྱིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཀུན་གཞི་དང་རྣམས་སྤྱིན་གྱི་ཀུན་གཞི་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཉགས་རེ་རེ་ནས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ལ་རྣམས་སྤྱིན་ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྣམས་སྤྱིན་གྱི་

ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་དག་ནི་རིགས་
པའི་འགྲོས་ཙམ་བཀོད་བ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་ཀུན་གཤི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཀུན་བྱང་གི་ས་བོན་ཡོད་མེད་
སོགས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་བརྟེན་བའི་ཆུ་ལོན་གྱི་དབྱུང་བ་འདིར་དགོས་བ་ཆུང་བས་མ་བྲིས་
སོ། །དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཤི་དེ་ཀུན་གཤི་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། རྣམ་སྟོན་གྱི་ཀུན་གཤི་དང་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཤི་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཡང་གཤི་མ་སྟུན་བསྟུ་
བའི་སྒྲར་བྱས་ནས་རྣམ་སྟོན་ཡང་ཡིན་ཀུན་གཤི་ཡང་ཡིན་པས་ན་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཀུན་གཤི་དང་།
ས་བོན་ཡང་ཡིན་ཀུན་གཤི་ཡང་ཡིན་པས་ན་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཤི་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཐ་སྙད་དེའི་གོ་དོན་གཞན་དུ་འཛོག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་ཤེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་བ་ལ་དབྱུང་བ།

༥ དེ་ལ་རྟེན་གྱུར་ཀུན་གཤི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ས་བོན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་
ཀུན་གཤི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱང་པར་བཞི་དང་ལྗན་ཏེ། དམིགས་པའི་བྱང་པར་དབང་དོན་
བག་ཆགས་གསུམ་ལ་དམིགས་བ་དང་། རྣམ་པའི་བྱང་པར་དེ་དག་སྤང་ཡང་འདི་དང་འདི་ཞེས་
ངེས་བ་འབྲེན་མི་རུས་པས་མི་གསལ་བ་དང་། རོ་བོའི་བྱང་པར་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་།
གྲོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཀུན་འགྲོ་ལྗེ་ཁོན་དང་མཚུངས་པར་ལྗན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐབས་སུ་དམིགས་
རྣམ་ལ་མཐའ་དབྱུང་བ་ལ། དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་བོ་ལ།

ཁ་ཅིག དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། ཀུན་གཤི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
དམིགས་བ་ཡིན་པས་བྱང་པར་ན། ཉོན་མོངས་མངོན་འགྱུར་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་སྤང་བའི་དམིགས་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་དམིགས་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་གཤི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་

སྒྲིབ་གི་བག་ཆགས་སང་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་
སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་དེའི་དམིགས་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་
དབང་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་མིག་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་མིག་དབང་ཡིན་ན། དེ་དང་ལུས་རྟེན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་དུས་མཉམ་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འབྲུག་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ན། དབང་པོ་སེམས་ལྡན་ཡིན་པས་
བྱམ་པ་གང་ཞིག་། དེ་ལྟར་བྱམ་པར་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་འོག་ཏུ་སྒྲུབ།

གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲུབ་ཁྱེད་གོང་དང་མཚུངས། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དབང་དོན་གཞན་རྣམས་ལ་འང་མཚོན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བའི་མདོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་དོན་གསང་ལས་བཤའ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེའི་རྒྱུད་
དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དབང་དོན་ལུས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་སྣང་བའམ་སྣང་རུང་གང་རུང་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་གཞི་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་བྱམ་བེར་ན།
དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱི་སྒྲོན་གྱི་འཛོག་རྟེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པ་ལས། མདོར་བསྐྱུན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཀྱིས་འབྲུག་སྟེ། རང་གི་ལེན་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོང་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་
མ་ཆད་པས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། སུམ་ཅུ་པ་ལས། དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། རྣམ་པར་རིག་
པ། ཞེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ནི་རང་གི་ལེན་པ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་ཁོག་རྟེན་དང་
བཅས་པའི་རྣམ་རིག་གཉིས་སོ་དག་དང་། ཕྱིའི་གནས་སྟོང་གྱི་རྣམ་རིག་རྣམས་ལ་དམིགས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་སོ་
གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ན། དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་མིང་གཞིའི་སྤང་སོ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དམིགས་པ་ལ་རང་གི་ལེན་པ་དང་ཕྱིའི་
གནས་སྟོང་གཉིས་ལས། རང་གི་ལེན་པ་ལ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། ཁོག་རྟེན་དང་
བཅས་པའི་དབང་སོའི་གཟུགས་དང་མིང་གཞིའི་སྤང་སོ་དག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་པའི་
འགྲེལ་པ་སྟོན་བརྟན་གྱིས་མངོན་པ་ལས། དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་
ན། དེ་ལ་རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི། ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་
ཆགས་དང་། གནས་དང་བཅས་པའི་དབང་སོའི་གཟུགས་དང་མིང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། བག་ཆགས་
ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ །དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དབང་དོན་གཉིས་སོ་
གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོག་ཏུ་འགོག་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དབང་སོ་ཡིན་ན། དབང་སོ་སེམས་
ལྡན་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་དབང་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་སྣང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ལ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཟུགས་སུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ལ། །དེ་གཟུགས་སུ་གྱུབ་པའི་ཆ་དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་གི་ རང་གི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་ནས་གྱུབ་པའི་གཟུགས་ མེད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བྱུག་མེད་ཅིང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་ལ་དེ་ སྣང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་གཟུགས་ཀྱི་ འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ས་བར་འཛོག་པའི་དོན་ཡང་རང་གི་ཤེས་པ་ལ་དབང་ དོན་སོགས་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྱུབ་པར་འཛོག་པ་གང་ཞིག དེའི་ མིག་དབང་དེ་གང་ཟག་དེ་དང་ལུས་རྟེན་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་གི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ ཙམ་ལས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུབ་པར་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། བཤད་སྒྲུར་ལས། ཉི་མ་ཆེ་བ་ས་རྒྱུད་དང་། །སྤྱོད་པ་དང་རྒྱ་མཚོ་འབབ་ཆུ་རྣམས། །རང་གི་བྱེད་པ་དག་གི་ནི། །ཆ་ ཡིན་ཕྱི་རོལ་འདྲ་བར་གནས། །ཞེས་པ་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་འང་ ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མ་གྱུབ་པའི་ ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མིག་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་སེམས་མེད་པའི་གཉིད་དང་། སེམས་མེད་པའི་བརྒྱལ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་ པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་པ་དང་། འགོག་སྟོམས་ལ་གནས་པ་སྟེ། སེམས་མེད་ལྔར་གྲགས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་སྣ་ ལྷེའི་དབང་པོ་སོགས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ལ་རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་མི་རྒྱ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་ པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་ནས་སྒྲུབ་ཆུ་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཁ་ཅིག ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་གནས་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་ན། ཕྱི་ སྟོན་གྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཐེན་ཁོག་པ་ཚོས་

ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་འོག་ཏུ་སྒྲུབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་
 ཐལ། དེའི་དམིགས་པ་ལ་ནང་ལེན་པའི་རྣམ་རིག་དང་ཕྱི་སྟོང་གི་རྣམ་རིག་གཉིས། དང་པོ་ལའང་
 ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། ཉེ་བར་སྤང་བྱ་དབང་པོ་ཁོག་རྟེན་དང་བཅས་
 པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་ཆེན་ལེགས་བཤམ་གྱི་མཆོ་ལས། ཀུན་
 གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་གཉིས་ལ་འབྲུག་སྟེ། འདི་
 ལྟར་ནང་ལེན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་དང་། ཕྱི་སྟོང་གི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལོ། །དང་པོ་ལའང་ཀུན་
 བཏུགས་ལ་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་དང་། གནས་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་གཉིས་
 ཡིན་ལ། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་འདིས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་ལེན་པར་བྱེད་པས་ལེན་པ་
 ཞེས་བྱ་ལ། གཉིས་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ལེན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་
 མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ། དེ་གནས་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་དེའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག དེ་འབྲེལ་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་དེ། །དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། །ཞེས་པའི་
 གནས་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་སྟོ་བརྟན་གྱིས་མཛད་པ་ལས། ཡང་ན་
 ཉེ་བར་ལེན་པས་ན་ལེན་པ་ལོ། །གནས་ནི་ལུས་སོ། །དེ་ཡང་གནས་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་དང་མིང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་དང་མངོན་བརྗོད་
 ཀྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ལེན་པའི་རྣམ་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་
 གནས་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ་སྟོང་གི་རྣམ་རིག་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ལེན་པ་དག་
 དང་། ཞེས་གཉིས་ཆོག་སྟོས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་ན། ཕྱི་སྟོང་གི་རྣམ་རིག་ཡིན་
 པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ནང་གི་དོན་ལྡན་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 ཏགས་གསལ་སྒྲུབ་ཚུལ་སྟེ།

ཁ་ཅིག་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། དེའི་སྣང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ན། དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་སློན་སྒྲོལ་དེའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་དེའི་རུས་པ་བརྟམས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་གནས་དོན་ལུས་གསུམ་དུ་སྣང་བའམ་སྣང་བར་འགྱུར་བས་ན་རྒྱའི་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། ས་ཐོན་གྱི། །དབང་གིས་གནས་དོན་ལུས་སུ་ནི། །སྣང་ཕྱིར་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དེའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ཡིན་ན། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་དང་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་གཉིས་པོ་དེ་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་དང་པོའི་རུས་པ་བརྟམས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་བདག་དང་གཞན་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་བར་པ་གཉིས་འབྱུང་བ་དང་། ཕྱི་མའི་རུས་པ་རྒྱས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་བདེ་འགོ་དང་། ངན་འགོ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བར་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་ཕྱི་མ་བཞི་འབྱུང་བར་ཐེག་བསྐྱུས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་སྟེ། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་དེའི་རུས་པ་བརྟམས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ལུས་དང་ལུས་ཅན་གྱི་རྣམ་རིག་ནས་ཐ་སྙད་པའི་བར་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་དང་པོ་དགུ་འབྱུང་བས་ན་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་གནས་དོན་ལུས་གསུམ་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་འབྱུང་བས་ན་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པ་གོང་དུ་བྲངས་པའི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ལའང་དཔྱོད་ཚུལ་རིགས་འགྲེལ།

ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། བག་ཆགས་ཡིན་

བས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་སྒྲིང་བའི་དམིགས་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་བག་ཆགས་
 ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་སྒྲིང་བ་དཀའ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་
 ཤེས་དེ་འདོད་པ་ན་རྒྱ་རྒྱུང་དུའི་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་པ་ནས་སྤྱིད་ཅེ་ན་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་སྤྱི་བའི་རྣམ་
 པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འཐད་ན་དེའི་དོན་ཡུལ་སྒྲིང་བའི་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་དང་
 སྤྱི་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བ་ཡོད་པ་རིག་པའི་སློན་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། བག་ཆགས་དེའི་དམིགས་
 པར་འཛོག་པའི་སློན་ནས་དེ་ལྟར་འཛོག་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བསྐྱུ་བ་ལས། ཀུན་
 གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་རྒྱ་རྒྱུང་དུའི་དམིགས་པ་ཅན་དུ་བརྗོད་པར་
 བྱའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་དམིགས་པ་ཅན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པའི་
 ཁམས་ན་ནས་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ན་ནི་རྒྱ་ཆོད་
 མེད་པའི་དམིགས་པ་ཅན་ནོ། །ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྤྱི་མཆེད་ན་ནི་རྒྱ་སྤྱི་བའི་དམིགས་པ་ཅན་
 ནོ། །འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྤྱི་མཆེད་ན་ནི་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྟན་
 བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་སྒྲིང་བའི་དམིགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་གཟུང་ཆའི་དམིགས་པ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་གཟུང་ཆ་ཆོད་མེད་
 པའི་དམིགས་པ་ཅན་དུ་སྤྱི་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ཕྱི་མ་གཉིས་སུ་རིམ་པ་བཞིན་གཟུང་ཆ་སྤྱི་བ་
 དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྤྱི་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྤྱི་བའི་རྒྱ་རྒྱུང་ཡང་སོ་སོར་གྲུབ་པ་སོགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་རེད་མདའ་བའི་ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ལྟར་ཀུན་བཏུགས་
 པའི་རྒྱུའི་རྒྱུན་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྤྱི་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་སྟོམས་འདུག་གིས་
 བསྐྱུ་བས་པའི་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ལས་གཟུགས་མེད་བཞིར་སྤྱི་བའི་རྣམ་པར་
 སྤྱིད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དང་པོ་གཉིས་སུ་ནི་གཟུང་ཆ་ཆོད་མེད་པའི་དམིགས་པ་ཅན་
 དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་སུ་གཟུང་ཆ་སྤྱི་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བའི་དམིགས་པ་ཅན་དུ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར། ཞེས་

གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། དེའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་
ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་མ་སྤངས་པའི་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་
རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་གང་ཡང་མི་རྒྱ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་དོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་
ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་གང་ཞིག དེ་རྣམས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་ལ་གཟུགས་སུ་མི་སྣང་བའི་
ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡོད་
པ་དང་གཟུགས་ཅན་པར་འཛོག་པའི་དོན་གང་ཟག་རང་གི་ནང་གི་ཤེས་པ་ལ་དབང་དོན་སོགས་
གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཅེས་ལས་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་
མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཅན་པ་རུ་ཐལ་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་ལ་
གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ལས། མ་གཏོགས་ཕྱི་རོལ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་སྒྲུབ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་བརྒྱུད་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་
སྐབས་དེར་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་ཆད་པའི་དབང་གིས་ཆོགས་དྲུག་སོ་སོ་བསྐྱེད་པའི་སློན་ས་དེ་དང་
དེའི་ཡུལ་དུ་དངོས་སུ་མི་སྣང་ཡང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་ཆད་ན་ཆོགས་དྲུག་དེ་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་སློ་
ནས་དེ་དང་དེ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་རུས་སུ་ཡོད་པས་ན་དེའི་བརྒྱུད་པའི་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། བརྒྱུད་ནས་དེ་ཡི་ཆོགས་དྲུག་གི་ ཡུལ་དུ་སྣང་བར་གང་
རུས་པ། ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འང་འཛོག་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དབང་པོ་སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པར་
གྱུར་པའི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་འཆད་པ་ན། དོན་

དང་སེམས་ཅན་དུ། ༼སྒྲུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། ༼རབ་ཏུ་སྐྱེའོ། ༼ཞེས་དང་། དཀའ་འབྲེལ་
ལས། རོན་དང་སེམས་ཅན་བག་ཆགས་ཀྱི། ༼ཞེས་དང་། མིག་རྣ་བ་སྣ་ལྟེ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟེ་
སེམས་ཅན་དང་། ༼ཞེས་དབང་པོ་ཞེས་སྟོས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་དབང་པོ་སེམས་ཅན་ཞེས་
དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཆ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་
ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ༼འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་
ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་རུང་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། ༼འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་
ཡང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་རོན་ལྡན་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཉགས་གོང་
དུ་སྐྱབ་ཟེན། ༼འདོད་ན། དེའི་གཟུང་ཆ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཁབ་པ་གྲུབ་ཅིང་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་ཆ་འདྲ་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པར་
རྒྱར་པའི་རོན་ལྡན་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེ་དང་ཉེན་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་ཤེས་ལྡན་པོ་གང་
རུང་གིས་འཛིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་དག་ལ་ནི། ༼རྣམ་
ཤེས་ལྡན་ཡིས་འཛིན་ཁྱེད་ཅིང་། ༼ཞེས་པ་ནས། དེའི་བྱིར་ཉེན་གཅིག་གི་ཀུན་གཞི་ལ་དངོས་སུ་སྒྲུང་
བའི་རོན་ལྡན་ཉེན་དེའི་དབང་ཤེས་ལས་སྟོག་ཏུ་རྒྱར་པ་མ་ཡིན་ནོ། ༼ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་རོན་བག་ཆགས་
གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཁབ་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་
སྟོབ་ཉགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྒྱར་པའི་དབང་རོན་རྣམས་དང་། རིགས་གཉིས་དང་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་ལམ་
ཀྱི་ས་པོན་བག་ཆགས་སོགས་ལ་དབྱུང་པར་བྱའོ།

ཁ་ཅིག་ མི་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་བཅུད་
ཀྱི་རྩས་ཐམས་ཅད་སྒྲུང་བར་འདོད་པ་སྤྱིར་དགག་པ་ནི་ཉི་མ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ལ།

ཡང་ཁ་ཅིག མི་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ་འགྲོ་བ་རིགས་ལྔ་པོའི་སྣོད་བཅུད་རྣམས་རང་རང་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་རྣམ་པ་ཁྲ་བོར་སྤང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མིའི་སྣོད་བཅུད་ནི་དེའི་སྤང་འགྱུར་དང་སྣོད་འགྱུར་གཉིས་ཀའི་ལས་ལས་བྱུང་བས་དེས་དེ་ལ་ཕན་གཞོད་གང་རུང་འབྱུང་ཡང་འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་སྣོད་བཅུད་ནི་དེའི་སྤང་འགྱུར་གྱི་ལས་ལས་བྱུང་ཀྱང་དེའི་སྣོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ལས་མ་བྱུང་བས་དེས་དེ་ལ་ཕན་གཞོད་གང་རུང་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། མི་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དཔྱལ་བ་སྤང་བ་དེ་དཔྱལ་བ་བ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་སྤང་ངམ། མི་སྤང་། སྤང་ན། དཔྱལ་བའི་ལྷགས་བསྐྱེད་ལས་འབར་བ་དང་མཆོན་བྱ་སོགས་ཀྱི་དཔྱལ་སྤང་མཆོན་ཉིད་པ་དེ་དཔྱལ་བ་སྤྱོད་བ་པོ་ཁོ་ནའི་སྤྲིག་པའི་ལས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མིའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལའང་སྤང་བ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་སྤང་ན་དེ་ཀུན་གཞིའི་སྤང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་ལ་བརྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྣོད་འཇུག་ལས། འདི་ལྟར་འཇིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །སྤྱག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་། །སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས། །ཡང་དག་གསུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས། །སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་མཆོན་ཆ་དག། སུ་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། །ལྷགས་སྐྱེད་ས་གཞི་སུ་ཡིས་བྱས། །⁽³⁾མོ་ཆོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྲིག་སེམས་བྱུང་བར་བྱུང་བས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མིའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་མིའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུ་དེ་ཚུ་དྲངས་ཤིང་བསེལ་བ་ཇི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་ཡི་དྲགས་དང་ལྟའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལའང་དེ་ལྟར་སྤང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཚུ་དེ་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་རྣག་ཁྲག་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་དང་། དུད་འགྲོའི་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་ལ་སོགས་པར་སྤང་བ་དང་། །འདོད་པའི་ལྟའི་ཀུན་གཞི་ལ་བདུད་ཅིར་སྤང་བ་དང་། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པར་སྤང་

(3) བཅོས། མོ་ཆོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། (མ་ཕྱི། མོ་ཆོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་།)

བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་བསྐྱེད་ལས། ཡི་དྲགས་དྲུག་འགྲོ་མི་ཞུས་དང་། །ལྟ་ཞུས་ཅི་ལྟར་
 རིགས་རིགས་སྟུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་
 པ་དང་། དེའི་བཤད་སྒྲུར་ལས། རྩ་སྒྲུང་གི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་ཞུས་པར་སྟོན་
 པའི་དབང་གིས་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་རྒྱག་ཁག་ལ་སོགས་པས་གང་བར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་དྲུག་
 འགྲོ་ལ་སོགས་པས་གནས་ཀྱི་སྟོས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་ཞུས་ཀྱིས་ནི་མངར་བ་དང་།
 དངས་པ་དང་། བསེལ་བའི་ཚུར་རྟོགས་ཤིང་འབྲུང་ངོ། །ཁྱས་བྱེད་དོ། དེར་འཇུག་གོ། །ནམ་མཁའ་
 མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ལྟ་ཞུས་ཀྱིས་ནི་ནམ་མཁའ་མཐོང་སྟེ།
 གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཞུས་པར་བཞེག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མིའི་ཀྱན་གཞི་ལ་མིའི་སྟོད་བཅུད་ཅི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་ཡི་དྲགས་སོགས་འགྲོ་
 བ་གཞན་ལའང་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་མི་འཐད་དེ། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། ཡི་དྲགས་ཞུས་ལ་སོས་ཀའི་
 དུས་སུ་ནི། །ཆེ་བ་ཆ་ལ་དགུན་ནི་ཉི་མའང་གང་། །སྟོན་ཤིང་འབྲས་བུ་མེད་གྲུར་དེ་དག་
 གིས། །བལྟས་པ་ཙམ་ཀྱིས་སྒྲུང་ཡང་སྐུ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། སྟོབ་སྤྱིངས་ལས་གྲུང་།
 ཅ་ཅན་སྟོན་པ་སྟོན་འཁུངས་མ་ལ་ཡར་སོང་ན། །དེ་ཡང་འདི་ལ་ནགས་བསྐྱེད་མེ་ལྷེ་རྣམས་
 འཕྲིགས་ཤིང་། །མགལ་དུ་མ་འགྲེལ་བ་མང་པོས་རང་རྩོད་ཅན་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་མང་དུ་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱི་སྒྲུང་ཚུལ་རིགས་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གོང་དུ་དེ་ལྟར་མི་སྒྲུང་བེར་ན། འོ་ན། ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། བདེ་
 འགྲོའི་བདེ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་གཉིས་ཀ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུང་བར་ཐལ། མིའི་ཀྱན་
 གཞི་ལ་དཔྱལ་བ་སྒྲུང་བའི་ཆེ་དཔྱལ་བ་པ་ལ་ཅི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར་མི་སྒྲུང་ཡང་དེ་ལ་དཔྱལ་སྒྲུང་
 མཆོན་ཉིད་པ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། །འདོད་ན། བསྐྱེད་ཤིང་བཅད་བདུབ་སོགས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་
 མཆོན་ཉིད་པ་དང་། ཐས་གོས་གནས་མལ་བཟང་པོ་སོགས་སྤྱད་པའི་བདེ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་ཞུས་

ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྒྲོང་བཅུད་ཀྱི་སྒྲུང་བས་པན་གཞོད་དུ་འགྱུར་བ། སྒྲོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ལ་
བལྟོས་དགོས་པར་འདོད་པ་ལའང་མི་འཐད་དེ། སྒྲུང་འགྱུར་གྱི་ལས་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་དེས་པན་
གཞོད་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆུ་དེ་ལྟ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོང་འགྱུར་
གྱི་ལས་ལས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ལྟ་ལ་བདུད་ཅི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་གནས་སུ་སྒྲུང་བས་པན་བ་དང་ཡི་
དྲགས་ལ་རྣལ་ཞག་སོགས་སུ་སྒྲུང་བས་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་གོང་གི་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གོང་གི་དེར་ཐལ། ཡི་དྲགས་ཆ་བས་གདུངས་པ་ལ་མིའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་
བ་བྱ་ཡུག་གིས་གཞོད་པ་དང་། ཡི་དྲགས་གང་བས་གདུངས་པ་ལ་མི་ཡི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མེས་
གཞོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲོབ་སྤྱངས་ལས། ཆ་བས་ཉེན་ལ་བྱ་ཡུག་ཀྱང་ནི་ཆར་གྱུར་
ལ། །སྒྲགས་པས་ཉམ་ཐག་པ་ལ་མེ་ཡང་གང་བྱེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོར་ན་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ནང་གི་ཤེས་པ་ལ་དེ་དང་དེར་སྒྲུང་བ་ཅམ་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་ཕྱི་རོལ་ནས་གྲུབ་པ་མེད་པས་དེ་རྟུང་སྒྲུང་བ་ཅམ་གྱིས་པན་གཞོད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི།
སྒྲོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ལ་ངས་པར་བལྟོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྲུ་མས་སྒྲུལ་པའི་གཤེན་
ཇེ་ལ་གཤེན་ཇེ་རང་མཆན་པར་སྒྲུང་བ་ཅམ་གྱིས་འཇིགས་སྒྲག་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲུ་མས་སྒྲུལ་པའི་
ན་ཆུང་ལ་ན་ཆུང་མཆན་ཉིད་པར་སྒྲུང་བ་ཅམ་གྱིས་ཆགས་པ་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་འགྲོ་བ་རིགས་ལྗེའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རེ་རེ་ལའང་འགྲོ་བ་ལྗེའི་སྒྲོང་གི་འཇིག་
རྟེན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་མཐུན་པར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མིའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རང་
གི་སྒྲོང་གི་འཇིག་རྟེན་ས་རྩོལ་གྲག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ་ལྟའི་གཞུལ་མེད་
ཁང་ནས་དཔྱལ་བའི་ལྷགས་སྒྲེག་གི་བར་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་མི་སྒྲུང་བར་ས་རྩོལ་
གྲག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་

གཞལ་མེད་ཁང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། དཔྱལ་བ་པ་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་ལྷགས་སྟེག་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷ་ལ་དཔྱལ་བའི་ལྷགས་
ཁང་བསྟེགས་ཤིང་འབར་བ་རྣམས་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་སྤང་བར་ཐལ་བ་དང་། དཔྱལ་བ་པ་ལ་
སྟེའི་གཞལ་མེད་ཁང་རྣམས་ལྷགས་ཁང་བསྟེགས་ཤིང་འབར་བ་ཅན་དུ་མཐོང་བར་ཐལ་བ་སོགས་
སྤྱབ་ཚུལ་སྟོལ། །

ཁ་ཅིག་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་བྱི་ནང་གི་སྟོད་བཅུད་སྤང་ཡང་།
རྣམ་ཤེས་དེ་བྱི་ནང་གང་གི་སྟོད་བཅུད་གཉིས་སུ་མི་སྤང་ཟེར་ན། དེ་སྤང་བར་ཐལ། དེ་ནང་གི་
ལེན་པ་དབང་པོ་ཉེན་བཅས་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་སྟོད་གཉིས་སུ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་
པ་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་པ་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ནང་གི་ལེན་པར་སྤང་བ་དང་། བྱི་
རོལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མི་གསལ་བ་སྟོད་དུ་སྤང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་སྤང་བར་ཐལ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་དེ་བྱི་རོལ་གྱི་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ནི་དེ་བྱི་རོལ་གྱི་སྟོད་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་རྣམ་
པར་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁྲབ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
དེ་བྱི་རོལ་གྱི་སྟོད་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་དོན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་
སྟོང་བྱ་དང་སྦྱུ་ལྟ་བུའི་ནང་གི་ལེན་པའི་དམིགས་པ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་བརྟེན་ནས་
མར་མེ་འབར་བ་ལྟར་ནང་དུ་འཇུག་ཅིང་བྱི་རོལ་དུ་འོད་འབྱུང་བ་ལྟ་བུར་ཐོག་མར་ཉིང་མཆོམས་
སྤར་བ་ནས་རི་སྟོད་འཆོའི་བར་དུ་རྒྱན་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པར་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལམ་རྣམ་
པར་སྤང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟུ་བ་ལས། དེ་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་སྟོད་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་མ་
ཆད་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནང་གི་ལེན་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་

དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས། རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་འདིག་རྟེན་དང་སྟོན་གྱི་རྒྱུན་རྣམ་པར་རིག་པ་སྟེ།
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མར་མེ་འབར་བ་ནི་སྟོང་པོ་དང་སྒྲུལ་གྱི་རྒྱུས་ནི་འཇུག་པར་འགྱུར་ལ། བྱི་
རོལ་དུ་ནི་འོད་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་གི་ལེན་པའི་དམིགས་པ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་
དམིགས་པ་འདི་ལ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེ་དང་འབྲ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་དམིགས་རྣམ་པར་ཆད་ཅིང་ཆད་ཅིང་འཇུག་པ་ཡིན་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ། དེ་དམིགས་རྣམ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པར་དུས་རྟག་ཏུ་འཇུག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་འགྲོ་བ་གང་དུ་ཉིང་མཆམས་སྒྲུར་ནས་ཇི་སྟོན་འཛོའི་བར་དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཏུ་སྤྲོ་བ་རྒྱུན་
ཡོངས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱད་ཅིག་མའི་རྒྱུན་གྱིས་འཇུག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
བསྐྱ་བ་ལས། དམིགས་པ་དེ་ནི་འདིག་རྟེན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པར་
དཀའ་བའི་བྱིར་སྤྲོ་བ་ཡིན་ནོ། དམིགས་པ་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ལན་འགའ་གཞན་དུ་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། འོན་ཀྱང་དང་པོའི་སྐྱད་ཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་སྟོན་འཛོའི་བར་དུ་རྣམ་པར་
རིག་པ་རོ་གཅིག་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ལ་
སྐྱད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ་སྐྱད་ཅིག་མའི་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུད་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། གཅིག་
པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་བྱེད་ན། དབང་དོན་
བག་ཆགས་གསུམ་མཁམ་མིང་གཞིའི་ཕྱང་པོ་དང་བཞི། དབང་པོ་དེ་ལ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་
དང་དེ་རེ་རེ་ལ་འང་དབང་པོ་སེམས་ལྔ་དང་སེམས་ལྔ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་རེ། དོན་དེ་ལ་
གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལྔ་དང་དེ་རེ་རེ་ལ་འང་བྱི་ནང་གི་དོན་ལྔ་རེ། བག་ཆགས་དེ་ལ་མངོན་བརྗོད་
ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། བདག་ལྟའི་བག་ཆགས་དང་། སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་དང་། རྒྱ་

མ་ཐུན་གྱི་བག་ཆགས་དང་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་ནང་ལེན་པའི་རྣམ་རིག་དང་གྱི་སྟོད་
 གྱི་རྣམ་རིག་གཉིས། དང་པོ་ལའང་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་བག་ཆགས་གྱི་རྣམ་རིག་དང་། ཉེ་བར་སྤང་
 བྱ་དབང་པོ་ཁོག་ཉེན་དང་བཅས་པའི་རྣམ་རིག་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་དེའི་རྒྱུ་
 དམིགས་པ་དང་དེའི་སྤང་བའི་དམིགས་པ་གཉིས། བྱི་མ་ལའང་དེའི་དངོས་གྱི་དམིགས་པ་དང་
 དེའི་བརྒྱུད་པའི་དམིགས་པ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད། དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་
 ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རི་སྤིང་གནས་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་དམིགས་རྣམ་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་ཞིང་མི་གསལ་
 བར་བར་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། དེ་ཡང་རིགས་རྒྱུན་མི་འདྲ་བ་མེད་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིག་ཅིག་མ་
 གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དམིགས་པ་བྱེ་
 བྲག་པ་ལ་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནས་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་
 ཆེ་ན་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་འདོར་བ་ལྟ་བུའི་མཆོན། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནས་དམིགས་པ་
 བྱེ་བྲག་པ་ལ་དམིགས་པ་འདོར་བའི་སྐབས་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་
 གྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ལ་སྤང་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་
 གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་བྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འདིར་མ་བྲལ། འདོད་ན། དེ་
 ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་སྤང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ དེའི་མིག་དབང་ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་དེ་དེའི་རྒྱུད་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་
 སྤང་བར་ཐལ། དེའི་མིག་དབང་དེ་དེ་ལ་སྤང་བའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་མེད་
 པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱིར་མིག་དབང་ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་
 མ་བྲལ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་རྒྱུ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དེའི་དངོས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 གཟུགས་དེ་མིག་དབང་ལ་སྤང་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། དངོས་སུ་དམིགས་པ་

ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་དེ་ལ་སྒྲུབ་བའི་ཡུལ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལ་སྒྲུབ་བའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ། མིག་དབང་དང་དོན་གྱི་གཟུགས་གཉིས་གཟུབ་བའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་མིན་ཀྱང་། དཔེར་ན། མེ་ལོང་དྲངས་པའི་ནང་དུ་བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྒྲུབ་བ་བཞིན་དོན་གྱི་གཟུགས་དེ་ཡང་མིག་དབང་དྲངས་པ་ལ་གཟུགས་བརྟན་དུ་སྒྲུབ་བའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་འཛོག་པ་སོགས་དབང་དོན་གཞན་རྣམས་ལའང་རིགས་འགྲེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། གཟུགས་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པ། །མིག་གི་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་གྱི་དོན་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་དོན་ཕྱི་མ་བཞི་ལའང་གསུངས་པ་དང་། དེའི་འཐད་ཀྱི་དར་ཁྱིམ་ལས། མིག་དབང་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རོ་བོའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། མེ་ལོང་དྲངས་པའི་ནང་དུ་བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྒྲུབ་བ་བཞིན་ཁ་དོག་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་དུ་རུང་བའི་གཟུགས་དྲངས་པས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། གཟུགས་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། མིག་དབང་ལ་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བས་མིག་གི་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་ཞེས་བྱ་ཡི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བསྐྱས་པའི་གཟུབ་ཡུལ་དང་གཟུབ་ཡུལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

ཡང་ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་ལ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཁོ་ནར་ངེས་པར་ཐལ། བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་ལ་ནང་གི་ལེན་པ་ནི་ཀུན་བཏུགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་དང་ཉེན་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། སུམ་ཅུ་པའི་རྩ་འགྲེལ་དང་། འདིའི་དཀའ་འགྲེལ་དུའང་དེའི་དམིགས་པ་ལ་བག་ཆགས་རྣམས་ལས་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ནི་དེ་དག་ལས་དབང་དོན་གཉིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་འཆད་པ་ན་དེ་གཉིས་གང་ལས་བྱུང་བའི་བག་ཆགས་ལ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཁོ་ནར་

ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། བག་ཆགས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། བསྐྱུ་བ་ལས། དེ་ལ་ལེན་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་དང་ཉེན་དང་བཅས་པའི་དབང་པོའི་གཟུགས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནའོ། །གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་ན་ནི་བག་ཆགས་ལེན་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷོན་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་འགྱུར་བའི་ལེན་པ་ལ་བག་ཆགས་དང་དབང་པོ་ཁོག་ཉེན་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་དེ་གཉིས་ཀ་འཛོག་ཅིང་གཟུགས་མེད་དུ་དེ་གཉིས་ལས་བག་ཆགས་ལེན་པ་ཁོ་ན་འཛོག་པ་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། མི་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ལ་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཆད་ཀྱིས་བཅད་པར་མི་རྒྱས་པའི་སྣོད་བཅུད་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲེ་བག་བཤད་མངོན་ལས། འདིའི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་མི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཆད་ཀྱིས་བཅད་པར་མི་རྒྱས་པའི་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་སྟོན་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི། དེས་དམིགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་རྣམ་པ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གཟུང་ངོ་ཞེས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གསལ་བར་བཅད་མི་རྒྱས་ལ་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་ངེས་པ་ཡང་འདྲེན་མི་རྒྱས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། གང་ཟག་ཉེན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀ་དང་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དངོས་སུ་སྣང་བའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཤེས་པ་ལ་གང་སྣང་

བ་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་པ་ངོ་བོ་
 ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཐུན་མོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ཤེས་པ་ལ་གང་
 ལྷང་བ་ཤེས་པ་དེ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་མི་གཅིག་དང་ཤེས་པ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཐུན་མོང་
 བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་ནི། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་
 བྱམ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་མ་བརྟག་མ་དབྱེད་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཐུན་མོང་བ་
 ཡོད་ཀྱང་དེ་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་གང་དང་ཡང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་།
 ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ནས་འཇུག་པའི་སྐབས་ན་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་མི་
 འཆར་བར་སོ་སོའི་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཆར་བས་རང་རང་ལ་གང་འཆར་བ་དེ་ཉིད་
 ཤེས་པ་སོ་སོའི་བདག་ཉིད་ཏུ་བྱུང་བ་དང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་
 ངོ་བོ་ཐ་དད་གང་ཏུ་ཡང་མ་བྱུང་བར་དཀའ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ།

༥ བག་ཆགས་བསྐྱོད་གཞི་ཡིན་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ངོ་བོ་དང་། གྲོགས་
 སོགས་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། བརྟན་པའི་རྣམ་ཤེས།
 ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། ཉོན་ཡིད་ཆོས་ཅན། མཆོད་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོད་
 ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདིའི་འཁོར་ལ་ཁམས་གསུམ་གར་མང་ཅུང་མི་
 འབྱུང་སྟེ། བརྟན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་དང་འཇུག་སྟོན་གི་ཏུས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟེ།

ཡང་ཁ་ཅིག་འཁོར་བ་ངི་སྲིད་བར་འཇུག་ཅིང་འཁོར་འདས་ཀུན་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པའི་རྣམ་ཤེས་
 དེ། དེའི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། ངན་འགྲོའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྲིད་ཀྱི་ཆ་ཆོས་ཅན། མཆོད་ཉིད་དེར་ཐལ།

མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འགྲོ་བ་བྱེ་བྲག་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམས་སྤོང་གི་ཆ་དེ་འགྲོ་བ་དེར་ཉིང་མཚམས་
སྦྱར་བ་ནས་ཆེ་ཇི་སྲིད་འཚོའི་བར་དུ་རྒྱུད་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འཇུག་ཅིང་དེ་ནས་ཤི་བ་ན་ལྷོག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྟུས་ལས། རྣམ་པར་སྤོང་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ནི། ཉིང་མཚམས་
སྦྱོར་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དུ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་འཇུག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ངན་འགྲོའི་ཕྱང་
ཁམས་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་མཐོང་སྤང་ཡིན་པར་མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། གཏན་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མི་འདའ་བའི་རིགས་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་
གཞི་རྣམས་ཤེས་ཚུལ་ཅན། འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་བྱེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་འགྲུབ་པའི་གཞི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ས་བོན་གནས་པའི་རྟེན་དང་གཞི་བྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཚུལ་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བྱང་གི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམས་སྤོང་གི་
རྣམས་ཤེས་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་འང་སྤོང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམས་སྤོང་གི་རྣམས་ཤེས། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉན་
རང་དག་བཙུག་པ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལེན་པའི་རྣམས་ཤེས་ཚུལ་ཅན། མཚན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། །མ་གྲུབ་ན། དེ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམས་ཤེས་ཡིན་ན། ཀུན་བྱང་གི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་
པ་དང་། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་དང་རྣམས་སྤོང་དང་
མངོན་བརྗོད་དང་བདག་ལྷའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། གཏན་རིགས་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། དགེ་ཅ་གཏན་ནས་ཆད་པའི་གང་ཟག་དང་། ཉོན་མོངས་

སྤངས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་མང་དུ་སྒྲིམ་པས་ཆོག་གོ། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་
དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
མེད་པའི་བྱུང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལྡོག་ཟེན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས། དགྲ་བཅོམ་ཉིད་ནས་དེ་ལྡོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྤྲ། །ས་བོན་
ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱུ་བཞིན་འབབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་ལྡོག་ཟེན་པའི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཡང་བརྟན་པ་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས། དེའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་ལའང་
སྒྲིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་ངེས་སོ།།

ཡང་ཁ་ཅིག་ མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བརྟན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གང་ཞིག་ རང་གི་
གྲོགས་ཀྱན་འགྲོ་རྣམས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཏུ་མི་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ཆ་སྤྲ་
བ་དེ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལའང་སྒྲིན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མ་ངེས་ཤིང་།

གཞན་ཡང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཀྱན་འགྲོ་ལྡོ་ཤི་རེ་རེ་
ནས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་གཉིས་ཀ་དེར་ཐལ། སུམ་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་སྒྲོ་བརྟན་
གྱིས་མཛད་པ་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་གོང་ལྟར་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་
ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པའི་མི་གསལ་བ་དང་། རེག་སོགས་ལྡང་རྟག་ཏུ་ལྡན་པ་དང་། དེར་མ་ཟད།

ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ནི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་པའི་
 རོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རེག་སོགས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིབ་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་ཡོངས་སུ་
 མ་ཆད་པའི་མི་གསལ་བ་དང་། རང་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི་ཀུན་འགྲོ་གཞན་བཞི་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་དང་རྟག་ཏུ་མཆུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། །རེག་ལ་
 སོགས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རོན་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་རང་དང་རྟེན་གཅིག་པའི་ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་བལྟ་བའི་གཞིར་
 གྱུར་ཅིང་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་གང་ཞིག་རང་གི་ཁོགས་ཀུན་འགྲོ་
 ལྡན་ཁོ་ན་དང་མཆུངས་ལྡན་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཏུ་མི་གསལ་བའི་ཤེས་པ་ཆ་སྤྲ་བ་དེ། དེའི་
 མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་འགོག་སྟོམས་པ་དང་། མཐོང་སྟོམ་གྱི་
 པར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན།
 རྩ་བོ་ཆེན་པོ་དེ་རྒྱ་མཚོར་མ་སྒྲིབ་ཀྱི་པར་དུ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འབབ་པ་དེ་བཞིན་
 དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ངེ་སྲིད་མ་ལྡོག་གི་པར་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་རྒྱུད་རིགས་
 འདྲ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཇུག་ཅིང་དག་བཅོམ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པ་ནས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སུམ་ཅུ་པ་ལས། དེ་ནི་རྒྱུན་འབབ་རྩ་བོ་བཞིན། །དག་བཅོམ་ཉིད་ནས་དེ་ལྡོག་གོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་གནས་སྐབས་ལྡོག་པ་དང་། དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་ཉོན་ཡིད་
 གཏན་ནས་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས། དག་བཅོམ་མེད། །འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་
 ན་མེད། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་ཤེས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་ལྗོན་ལ་དབྱེད་པ།

༥ ཁ་ཅིག་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཏུག་ཡོད་ཟེར་ན། འོན་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་གང་ཞིག་ ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་སྤྲིན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཏུག་དང་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ལྔ་དང་དགེ་མེད་དག་གཉིས་རྣམས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འཁོར་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་ན་འགྲོ་བ་གང་དུ་⁽⁴⁾ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་ནས་མ་ཤིའི་བར་དུ་རིགས་འབྲས་རྒྱུ་མི་ཆད་དུ་འཇུག་དགོས་པ་གང་ཞིག་ དེ་དག་ཆེ་གཅིག་ལ་བར་སྐྱབས་སུ་ཡང་ཡང་ལྗོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དགེ་བར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་ན་དེ་དག་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པས་དེ་ཡོད་པའི་ཆེ་དེ་ལ། མི་དག་བའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་མེད་པས་ཉོན་མོངས་ལྗོན་པ་མེད་པ་དང་། མི་དག་བར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་ན་དེ་མི་དག་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པས་དེ་ཡོད་པའི་ཆེ་དེ་ལ་དགེ་བའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་མེད་པས་གཉིན་པོ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་གཉིས་དེར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། ཡང་ཐེག་བསྟུས་སུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུ་ཆད་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་མ་གཏོགས་པར་གཞན་དུ་མངོན་པར་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྲུང་བས་རྣམ་སྤྲིན་ནི་རི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཤིའི་བར་དུ་འབྲུང་དགོས་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་ཤིའི་བོང་དུ་ཡང་ལྗོན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་རྣམ་སྤྲིན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཐེག་བསྟུས་ལས། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དག་བར་འགྱུར་ན་ནི་ཀུན་ནས་

(4) བཅོས། ཉིང་མཚམས། (མ་ཕྱི། ཉིང་མཚན་མཚམས།)

ཉོན་མོངས་པ་ལོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་སྤྲིན་དགེ་བར་གྱུར་པའི་ཆེ་དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་ཕྱོག་
པ་མེད་ཀྱང་། དེའི་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་མི་དགེ་བའི་སེམས་སྐྱེ་བ་དང་ཕྱོག་པ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་
རྣམ་སྤྲིན་མི་དགེ་བར་གྱུར་པའི་ཆེ་དེ་ལ་འང་དེ་ལྟར་རིགས་འགྲེལ་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་སྤྲིན་དགེ་བར་
གྱུར་པའི་ཆེ་དེ་ལ་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར་གྱི་འཕེན་བྱེད་མི་
དགེ་བའི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེ་
འགྲོའི་ཉེན་ལ་དེ་འབྲའི་ལས་གསོག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། བདེ་འགྲོའི་ཉེན་
ལ་འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་ལས་གསོག་པ་དང་། ངན་འགྲོའི་ཉེན་ལ་འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་
གསོག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མིའི་ཉེན་ལ་མཆོམས་མེད་གྱི་ལས་གསོག་
པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྤངས་བྱིན་དེ་ནས་
ངན་འགྲོ་ལ་སྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་དགོས་པ་དང་། བདེ་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་གཅིག་སྤངས་བྱིན་དེ་ནས་བདེ་
འགྲོ་ལ་སྟག་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྤངས་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དགེ་ཅུ་ཆད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དགེ་སེམས་མངོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་
ཐལ། དེ་འབྲའི་མིའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འབྲའི་མི་དེ་འཕེན་
བྱེད་དགེ་བའི་ལས་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ངན་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་སེམས་སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་མེད་ཅིང་མི་དགེ་བའི་
སེམས་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པ་དང་། བདེ་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བའི་སེམས་སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་མེད་
ཅིང་དགེ་སེམས་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་སྐྱབས་འདིར་རྣམ་སྤྲིན་ཤེས་
པ་ཁོ་ནར་འདོད་དགོས་པ་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་
དེ། ཅ་བ་ལས། ལྷག་མ་མེད་དང་རྟོ་རྟེན་ལྟེ། བར་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འཇུག་ཤེས་པའི་ཅ་འགྲེལ་
གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དེའི་རྣམ་རྒྱུན་སྤྱི་
མར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མ་རིག་
བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ལས་གྲུབ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་
རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་ཟེར་ན། དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། ལྷག་ས་འདིར་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་དམ་
མེད། ཡོད་ན་མི་འཐད་དེ། བསྐྱེད་པ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ལྷུང་དུ་མ་བསྐྱེད་པ་དང་། དགོ་བ་
དང་མི་དགོ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཟག་པ་རྣམས་དང་བཅས་ཏེ་སྤངས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
རྣམ་པར་སྤྲིན་ཟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པར་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་མེད་པར་ཐལ། ཀུན་བརྟུས་ལས། མི་གཞན་གྱི་ཅིང་
དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ལས་ཟད་པར་གྱུར་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། སྦྱོར་བ་དང་
བར་ཆད་མེད་པའི་ལས་རྣམས་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དེ་རྣམས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་པ་ལ་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་
དང་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་བསྐྱེད་པ་ལས་བཤད། དེ་ལ་མི་དགོ་བ་དང་། དགོ་བ་
ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་ཀུན་བརྟུས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསྐྱེད་
པ་ལས། དེ་ལ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་མདོར་བསྐྱུས་ན། ཟག་པ་རྣམས་

དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་
ལས། ཇི་ལྟར་ན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་
པ་དང་བཅས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་བཅས་པར་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཟག་མེད་གྱི་ལས་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྟོ་ལྔ་རྣམས་
གྱིས་ལས་དང་ནི། །གཞན་ཡང་སྟོན་ལམ་དག་དང་ནི། །ཉིང་དེ་འཇིན་དང་དབང་འབྱོར་
བའི། །དབང་གིས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་སྐབས་སུ་ལས་བཟང་པོའི་
དབང་གིས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་དང་། འཕགས་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ངན་
སོང་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ཉིང་དེ་འཇིན་གྱི་དབང་གིས་འདོད་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བར་
གསུངས་པ་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་འཆི་འཕོ་བྱེད་པར་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་བྱང་
འཕགས་གྱི་རྒྱད་གྱི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་དེ། ཟག་བཅས་དགེ་བའི་ལས་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་བྱང་འཕགས་རྣམས་ཟག་བཅས་དགེ་བའི་ལས་
གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
ལྟར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ་གྲོགས་ཉོན་མོངས་དགོས་པ་གང་ཞིག །བྱང་འཕགས་རྣམས་ཉོན་མོངས་གྱི་
དབང་དུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་
སུ་ཟིན་ཀྱང་སྤྲུགས་དང་སྒྲིན་གྱིས་བསད་པའི་དུག་ལྟ་བུ་དང་། དཔེར་ན། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་
དགྲ་བཅོམ་པ་ལྟར་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་མི་སྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
པའི་རྒྱད་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་དེ་ཟག་མེད་ལས་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་ནམ། ཟག་བཅས་གྱི་
ལས་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་སོ་སྐྱེའི་རྒྱད་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ལས་
ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྐྱབ་ཚུལ་སྟའོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་འབྲའི་གང་ཟག་གི་ཆེ་དེའི་རྣམ་

སྒྲིན་དེ། དེས་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནམ་མཁའ་པ་ན་ལྗོན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་
 བྱེད་ན། དེ་མཁའ་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་མི་ལྗོན་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྐྱབ་ཚུལ་སྤོ། །འདོད་ན།
 ཡོངས་འགྱུར་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལས་དུ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་གི་ཆེ་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་
 དེ་ཡང་། གང་ཟག་དེས་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནམ་མཁའ་པ་ན་ལྗོན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
 ཞིག །དེས་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་འཆི་འཕོ་བྱེད་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནམ་མཁའ་པ་ན་སྤྲ་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་འདོར་
 ཞིང་སྐྱེ་ཆེའི་འདུ་བྱེད་བཏང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། ལེགས་བཤད་
 གསེར་ཐོང་ལས། ལྷག་བཅས་ནས་ལྗོན་པའི་ཚུལ་ཡང་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ཆེ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་
 ཚུབ་སྐྱབ་ལ། རང་གི་ལུས་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་ཅིང་སྐྱུལ་པའི་ལུས་ཀྱིས་
 གཞན་དོར་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་ཚུལ་བསྟན་ནས་ལུས་སྤྲ་མ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་མཐོང་བར་
 དཔེན་པར་གནས་ཏེ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་།

ཡང་ན་སྤྲ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱུལ་པའི་ལུས་ཀྱིས་འདའ་
 ཚུལ་བསྟན་ཅིང་། དབང་པོའི་ལུས་ཀྱིས་དཔེན་པར་གནས་པ་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་སྐྱེ་འཆི་ལས་
 འདས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟེན་བག་ལ་ཉལ་དང་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་ལས་དང་དེ་གཉིས་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཡིད་ལུས་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་
 ཀྱི་རྒྱ་རྒྱེན་བྱས་པའི་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་བཤད་ཀྱི། དག་བཅོམ་པ་ཤི་ནས་རིག་པ་བྱི་
 མ་མཆམས་མི་སྦྱོར་བ་འདི་དག་གི་རྩ་བའི་བྱེད་པ་ཐོད། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ལུང་
 དོན་དེ་དག་དང་འགལ་བ་དང་། བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། ཡོངས་འགྱུར་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་
 ལྷག་བཅས་བྱང་འདས་ལ་གནས་བཞིན་པའི་རང་ནས་ཆོགས་རྫོགས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་
 དང་ཡང་འགལ་བའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་
 ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་གང་གི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་
 སྐྱེན་མེད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་ལེགས་བཤད་གསེར་འབྲེང་ལས་ཡོངས་འགྱུར་གྱི་ཉན་ཐོས་
 དག་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱ་ཚུལ་གསུངས་པ་ལ་དབགས་ན། དམན་
 ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་བ་དེས། ཐེག་ཆེན་
 ཀྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གངས་མེད་པ་
 ལེན་ཀྱང་དེ་དག་སྐྱེ་འཆི་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པས། ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱེན་མེད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་
 མི་བྱེད་པས་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་ལྷ་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང་། རྣམ་སྐྱེན་མི་འདོར་བར་
 འདོད་དགོས་ཏེ་ཞིབ་དུ་བརྟག་སྟེ་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་འདྲ་ཤེས་མེད་པ་དང་། གཉིད་དང་། བརྒྱལ་བའི་གནས་
 སྐབས་སུ་ཉོན་ཡིད་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། འདྲ་ཤེས་མེད་པ་
 བར་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་མ་ཐག་དང་འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
 བསྐྱ་བ་ལས། འདྲ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་སེམས་ཅན་དེ་དག་དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་
 འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་ལམ་འཆར་བའི་སྐབས་ཀྱི་
 གཉིད་དང་བླན་པ་ཆུང་དུ་དང་བཅས་པའི་བརྒྱལ་བའི་སྐབས་ན་ཡིད་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། གཉིད་དང་དགོ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡང་ཡོད། གཉིད་དང་མི་དགོ་བའི་གཞི་མ་ཐུན་ཡང་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་མེད་གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། ཞེས་སེམས་མེད་ཅེས་སྟོས་པའི་
 འོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་གང་རུང་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་འཇུག་པའི་ཆོ།

ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྒོ་བྱར་
 གྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་མེད་ཀྱང་གཉུག་མའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་
 དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རང་གི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་
 བཏང་སྟོམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉུག་མའི་ཆོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 དག་སོགས་ལའང་རིགས་འགྲོའོ།

ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་ཡིན་
 ཟེར་ན། ཕྱི་མ་ལ། འོ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་འཆི་འཕོ་བ་སོ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སོ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལུས་ལེན་པ་སོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། འོག་ཏུ་དཀའ་འགྲེལ་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འཐད་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོའི་
 སྐབས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བྱུག་ཐམས་ཅད་ལུས་ལེན་པ་སོར་མི་རུང་བའི་རིགས་པ་ལྔ་ཀུན་
 བརྟམ་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཁྲངས་སུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་སོགས་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
 མང་ངོ་།

དང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པ་གྲགས་ཆེ་ཡང་འདི་ལའང་ཅུང་ཟད་དབྱེད་
 ན། འོ་ན། དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་མནར་མེད་པ་ཡིན་ནམ་མིན།
 ཡིན་ན། དེས་དཔྱལ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་བར་མཆོམས་མེད་པར་སྒྲོང་བར་ཐལ། དེ་མནར་མེད་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་གྱིས་གདུངས་པ་དང་དེའི་འཁོར་དུ་ཆོར་བ་སྤྱད་
 བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གོང་དུ་མ་བྱུང་ན་བྱུང་སྟེ། དེས་སྤྱད་བསྐྱེད་བར་མཆོམས་མེད་པར་
 སྒྲོང་བས་ན་དེ་ལ་མནར་མེད་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་མནར་མེད་པ་ཞེས་པའི་
 འོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཆོད་པུལ་གཞན་དང་གང་དཔྱལ་བརྒྱུད་སོགས་ལ་མིང་བཏགས་
 ཚུལ་ལ་དཔགས་ནས་སྐབ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཞན་ཡང་། མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་མི་ཡིན་པ་དང་དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་དགེ་སློང་ཡིན་པར་ཐལ། དཔུལ་བ་མནར་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་དཔུལ་བ་མནར་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དཔུལ་བ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེས་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་མི་དགོས་ཏེ། དཔུལ་བ་པ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་སྤྱོད་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་བདེ་འཁྲོ་བ་ལའང་རིགས་འགྲེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། དཔུལ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེས་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེས་མིའི་བདེ་བ་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་བདེ་སྤྱག་གང་ཡང་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བའི་བདེ་སྤྱག་གང་ཡང་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་པའི་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གོང་གི་གཉིས་པ་དཔུལ་བ་མནར་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་མནར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་དཔུལ་བ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ངན་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འཁོར་བ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་སོ་དང་འཆི་འཕོ་བ་སོའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐང་དེ། ལུགས་འདིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པའི་རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞིང་ལུང་རིགས་བརྒྱ་སྟག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སོ་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་སོ་སྤྱོད་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ཆོག་ལས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཐེག་ཆེན་སོ་སྤྱོད་དང་ཆོག་ལས་ལམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ངེས་པའི་སྒོ་མ་ཡིན་པ་དང་

དམིགས་རྣམ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བས་རྗེས་སུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་རུས་པར་གསུངས་པ་སོགས་
 ཀྱི་ལུང་རིགས་དུ་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་སོ་སྐྱེ་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་
 དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་གནས་སོ་སོར་སྐྱེས་ཤིང་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཆོས་
 རྣམས་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་དར་ཤིག་ལས།
 ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་གནས་སོ་སོར་འགྲོ་ཞིང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་
 པའི་གནས་སྐབས་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཞེས་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཆོགས་ལམ་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་ལམ་དུ་ཞུགས་ཟིན་ཀྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་དགོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་མེ་
 མོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དབྱེད་དཀའི་གནས་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་འདི་
 བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱམ་མཐའ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ཕྱོགས་མཚུངས་
 དེ་དག་གྲགས་ཆེ་བའི་ཆོག་གི་རྣ་བ་ལམ་བུར་ཤིན་ཏུ་ཞུགས་པས་སྒོར་ཚུད་པ་དཀའ་བ་སྤང་ཡང་།
 ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་ཏུ་བཤད་པའི་རང་གཞུང་འདིའི་ལུགས་ལ་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཐེག་
 ཆེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདིའི་ལུགས་
 ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་མེད་ཅིང་། སློབ་ལམ་དུ་ལམ་རིམ་བཞོན་ཀྱང་དེ་ཤེས་པ་ཤིན་
 ཏུ་ཕྱ་བ་དམིགས་རྣམ་གང་ཡང་མི་འདྲིན་པ་དང་མི་གསལ་བ་ཡིན་པས་དེས་གཞལ་བྱ་གང་ཡང་
 ཉོགས་པ་མེད་ལ། སངས་རྒྱས་མ་ཐག་པ་ནས་དེ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པ་དང་སངས་
 འཕགས་སུ་གྱུར་པ་སོགས་འདོད་དགོས་པ་འོག་ཏུ་འཆད་པ་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་བས་གང་
 ལྟར་ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྣ་བ་ལམ་བུར་དང་མི་བསྐྱེད་པའི་འདོག་མཚམས་གསར་པ་ཁོང་

ནས་འཛོམ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་སྟོན་དགོས་པ་སྤངསྟེ། འདིར་ར་པོ་ལུག་ལྷའི་དཔེ་བཞིན་དུ་གྱུར་
དོགས་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ།།

དེར་མ་ཟད་དེ་བས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཀུན་
བྱང་གི་རྒྱ་འབྲས་དང་སྦྱར་བའམ་དགོ་སོགས་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེན་འཛོག་
མཚམས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་སྤང་ཡང་འདིར་སྐབས་མིན་པ་དང་མང་བར་འགྱུར་བས་མ་གྲིས་ལ།
གཙོ་ཆེར་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་སྤྱད་མོང་མ་ཡིན་པ་པལ་ཆེར་ལ་རིགས་བས་
ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཤིང་། དབྱེད་ན་འཛོག་མཚམས་དཀའ་བ་ཞིག་འོང་ཆོད་དུ་སྤང་བས་སློ་ཅམ་
བཏོད་པ་ཡིན་ཅིང་། གཞན་སྐབས་མིན་པ་དང་བདག་སློ་སྤལ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་མཚོ་
བཟལ་བའི་གོ་སྐབས་མ་རྟེན་དོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་བ་ནི། ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཞིར་
མ་སྤངས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་པ་
གང་ཞིག། །རང་གི་གྲོགས་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་ཤེས་པ་ཆ་སྤྱོད་བའི་དམིགས་
རྣམ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་ཞིང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ངེ་སྤྱིད་འཁོར་བ་མི་ལྡོག་གི་བར། རྒྱུད་རིགས་
འདྲ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འཇུག་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་རིག་གི་ཤེས་པ་དེ། ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་ངོ་བོར་འཛོག་ །དེ་ལ་དབྲེ་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། །ཁམས་ཀྱི་སློ་
ནས་ཕྱེ་ན། འདོད་པ་དང་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གསུམ། སའི་སློ་ནས་
ཕྱེ་ན། འདོད་པ་དང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དགུ་འགྲོ་བའི་སློ་ནས་ཕྱེ་ན།
རིགས་ལྡམས་ཐུག་གི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལྡམས་ཐུག །འཇུག་ལྡོག་གི་སློ་ནས་ཕྱེ་ན། འཁོར་བར་
གཏན་དུ་འཇུག་ཅིང་ལྡོག་པ་མེད་པ་དང་འཁོར་བར་གཏན་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་ལྡོག་པ་ཡོད་པའི་
ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས། ཉེན་ཀྱི་སློ་ནས་ཕྱེ་ན། སླེ་འཕགས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས།

ཀུན་ཉོན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེ་ན། ས་བོན་ཐམས་ཅད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་རྣམ་
སྒྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེ་ན། དབྱེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་ངེས་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ལ་ཀུན་
གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མ་བྱལ་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་
ཤེས་དང་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཁྱད་པར་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་གི་འཁོར་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། དེའི་ཆོར་
བ་ཡང་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་རང་ཉིད་དང་འཁོར་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་བཅས་
པ་རྣམས་ཤེས་པ་ཆ་ཤིན་ཏུ་སྤྲིང་དམིགས་རྣམ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བས་རང་ཡུལ་སྤང་བ་ལྟ་བུ་པ་
ཅོམ་དང་། སྒྲོན་གྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དགོ་མི་དགོའི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་གིས་འཁོར་བའི་སྐྱེ་
གནས་གང་ཡང་རུང་བའི་གཞིར་འཕངས་ནས་ལས་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པས་དགོ་མི་དགོ་གང་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནར་ངེས་པ་དང་། ལམ་དང་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ལ་མི་བསྐྱིབས་པས་
མ་བསྐྱིབས་པ་དང་། རང་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི་གཙོ་འཁོར་གཞན་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྗེ་སྤྱིད་མ་ལྗོན་གི་བར་རྒྱུད་རིགས་འབྲས་རྒྱུན་ཆད་མེད་
པར་འཇུག་ཅིང་། དེ་ཡང་གཏན་རིགས་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ནམ་ཡང་ལྗོན་པ་མེད་ལ་
རིགས་ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པར་དུ་འཇུག་ཅིང་དེ་ནས་སྤངས་པ་ན་
ལྗོན་པ་དང་དེའི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ནི་
ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་ཐུང་ན་ལས་འདའ་ཁའི་བར་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྩེ་རྩེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འཇུག་ཅིང་དེའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལྗོན་པ་རྣམས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་འཇུག་ཚུལ་བཞི་ཡོད་དེ། ལེན་པ་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་སོགས་དགུའི་སྒོ་ནས་
 དམིགས་པས་འཇུག་པ་དང་། འཁོར་རེག་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་སོགས་དུག་གི་སྒོ་ནས་
 མཚུངས་ལྡན་གྱིས་འཇུག་པ་དང་། གཅིག་གི་རྒྱུ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པས་འཇུག་པ་དང་། ལྷན་
 ཅིག་དངོས་པོས་འཇུག་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་ལྷན་ཅིག་དངོས་པོས་འཇུག་པ་ལ་
 གསུམ་ཡོད་དེ། འཇུག་ཤེས་བདུན་སོ་གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། ཚོར་བ་གསུམ་སོ་
 གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་། དགེ་སོགས་གསུམ་སོ་གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་
 གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་སོ་ལ། འཇུག་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ནས་བདུན་ཀ་དང་ལྷན་ཅིག་
 ཏུ་འཇུག་པའི་བར་བདུན་ཡོད་དེ། འཆི་འཕོས་དུས་མ་གཏོགས་པའི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བ་དང་འདུ་
 ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་གནས་པ་དང་། སེམས་མེད་ཀྱི་གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་དང་འགོག་སྟོམས་ལ་གནས་པའི་སྐབས་སུ་བདུན་ཡིད་གསལ་
 རིག་ཅམ་འཁོར་བཅས་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག །གཟུགས་མེད་སོ་སྐྱེའི་སྐབས་སུ་ཉོན་ཡིད་
 ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་འཁོར་བཅས་དང་ཟག་མེད་མཉམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་བདུན་ཡིད་གསལ་
 རིག་ཅམ་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་འཁོར་བཅས་ཁོ་ན་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག འདོད་གཟུགས་
 གཉིས་ན་དབང་ཤེས་གཅིག་ཅམ་རྒྱ་བའི་ཆེ་ན་དེ་དང་ཡིད་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ཅམ་དང་ལྷན་ཅིག་
 ཏུ་འཇུག །དེ་གཉིས་ན་དབང་ཤེས་གཉིས་ཅམ་དང་གསུམ་ཅམ་རྒྱ་བའི་ཆེ་ན་རིམ་པ་བཞིན་དེ་
 ལྟར་བཞི་ཅམ་དང་ལྔ་ཅམ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག གཟུགས་ཁམས་ན་སྤྱིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་
 འདོད་ཁམས་ན་དབང་ཤེས་བཞི་ཅམ་རྒྱ་བ་དང་ལྔ་ཀ་རྒྱ་བའི་ཆེ་རིམ་པ་བཞིན་དེ་ལྟར་དུག་ཅམ་
 དང་བདུན་ཀ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་བྱིར།

གོང་གི་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉུག་མའི་ཚོར་བ་བཏང་

སྟོམས་དང་གཉུག་མའི་ལུང་མ་བཟུང་དང་རྒྱན་ཆགས་སུ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་ཀྱང་སྟོ་བུར་གྱི་
 ཆོར་བ་གསུམ་དང་སྟོ་བུར་གྱི་དགེ་སོགས་གསུམ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་མི་འཇུག་གི་བྱེད་པར་
 ཡོད་དེ། འཇུག་ཤེས་གང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་ཤེས་དེའི་འཁོར་གྱི་ཆོར་
 བ་དང་དགེ་སོགས་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ལ་ལྟན་
 གྱེས་ཀྱི་ཆོར་བའམ་གཉུག་མའི་ཆོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་བ་སོག་མ་མེད་པ་ནས་རི་སྒྲིབ་བར་
 རྒྱན་ཆད་མེད་པར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ངམ་ངམ་བྱུགས་ཀྱིས་འཇུག་པས་ན་དེ་
 ལྟར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ལ་སྟོ་བུར་གྱི་ཆོར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷ་ལ་
 རྒྱབས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྟོ་བུར་སྟོ་བུར་དུ་འབྱུང་བས་ན་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་འོག་
 མ་གཉིས་ན་འདི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩེ་
 བྲག་བཞུགས་མཛོད་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཁོག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་ན་དབང་ཤེས་གཞན་བཞིན་དབང་པོའི་སྟོ་
 སོ་སོ་ཁོ་ནར་གནས་པ་དང་། ལུས་དབང་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་གནས་ཀྱང་ལུས་ཤེས་
 ནི་ལུས་དབང་རེག་བྱ་དང་འཕྲད་པའི་གནས་སུ་སྟེ་བ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟར་མ་འཕྲད་པའི་གནས་སུ་མི་
 སྟེ་བས་དེ་ལྟར་མ་འཕྲད་པའི་གནས་དེ་ཤི་བའི་རོ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཅོད་པ་སྟོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཀུན་
 འགོ་ལྷ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་རྟོག་དཔྱད་
 གཉིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཛོད་ལས། རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་གཉིས་འདོད་སེམས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཡོད་
 པ་གང་ཞིག་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན། སྐབས་འདིར་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བཏགས་
 པ་མ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་འཆོལ་ཞིང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ཡིན་ལ།

དེ་ནི་ཆོ་གསལ་བ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཆོ་མི་གསལ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མཚུངས་ལྡན་
དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོན་གསང་ལས། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དག་སེམས་པ་ལ་བཏགས་པ་
དེ་དག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཡིན་གྱི། འཆོལ་ཞིང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ན་སེམས་
པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་གསལ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་
བ་དེ། སེམ་གདུང་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བར་མ་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེས་དཔྱལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་སྒྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེས་དེ་མི་སྒྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་དཔྱལ་བའི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་སྒྲུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། དེས་དེ་སྒྱུར་ན་ཆོ་གསལ་བའི་རོ་
བོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། བོང་དུ་འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་དང་རྟེན་གཅིག་གི་དབང་ཤེས་ལ་གང་སྒྲུང་
རྟེན་དེའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་སྒྲུང་དགོས་པ་བོང་དུ་བསྒྱུབས་ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
བསམ་གཏན་དང་སོ་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ།

ཁ་ཅིག་གང་ཟག་རྟེན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་དག་སོགས་གསུམ་གཅིག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
གཅིག་འབྱུང་བ་དང་ཆོར་བ་བདེ་སྤྲུག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་གཅིག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཅིག་
འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ། རྟེན་གཅིག་གི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེའི་འཁོར་དུ་དག་མི་དག་ཡོད་ན་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཕྱོག་པ་དང་གཉེན་སོ་སྟེ་བའི་སྐབས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ དེའི་
འཁོར་དུ་ཆོར་བ་བདེ་སྤྲུག་ཡོད་ན་མནར་མེད་པ་རང་ཆོར་བ་བདེ་བའི་ས་པར་འགྱུར་བ་དང་།

བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ཡན་ཆད་ཆོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་ས་བ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་བ་
 ཡན་ཆད་ཆོར་བ་བདེ་བའི་ས་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་འཁོར་
 ཏུ་དགོ་བ་ཡོད་ན་དེ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་དགོ་བའི་ཤེས་པ་རྒྱན་མི་ཆད་པ་འབྱུང་
 དགོས་པས་མི་དགོ་བ་སྤྱི་བ་དང་ལྷོག་པའི་སྐབས་མི་སྤྱི་ཅིང་དགོ་ཅ་ཆད་པ་མེད་པར་འབྱུང་བ་
 དང་། དེའི་འཁོར་ཏུ་མི་དགོ་བ་ཡོད་ན་དེ་རྒྱད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མི་དགོ་བའི་ཤེས་པ་
 རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཡོད་དགོས་པས་གཉིན་པོ་དགོ་བ་འབྱུང་བའི་སྐབས་མི་སྤྱི་ཅིང་ཉོན་མོངས་
 ལྷོག་པ་མེད་པ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནའང་མི་དགོ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འཁོར་ཏུ་དགོ་མི་དགོ་གང་འབྱུང་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ངེ་སྤྱི་ཉོན་
 མོངས་མ་ལྷོག་གི་བར་ཏུ་རྒྱད་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལྟར་གནས་དགོས་པ་གོང་ཏུ་བསྐྱབས་ཟེན་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་ལྟར་ན་དེ་
 གཉིས་མཚུངས་ལྟན་ཏུ་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པའི་སྐབས་ཚུལ་ཡང་དེས་དཔགས་ནས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། གོང་ཏུ་འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། གང་ཟག་རྟེན་གཅིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བྱུག་གི་
 འཁོར་ཏུ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་རྟེན་གཅིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་
 བྱུག་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཆེན་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་ཡང་
 རིགས་མི་མཐུན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆེན་དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་། དཔེར་ན། ཡུལ་ཡིད་འོང་སྤང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ཏུ་ཆོར་བ་བདེ་བ་
 འབྱུང་བའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཡུལ་ཡིད་མི་འོང་སྤང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ན་དེའི་འཁོར་
 ཏུ་ཆོར་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ན་རྣམ་ཤེས་སྤྲ་མ་འཁོར་བཅས་དེ་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་འཁོར་བཅས་
 སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་སྤྲ་མ་འཁོར་བཅས་དེས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་
 བྱེད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཙམ་འཛོག་པ་ཡིན་ཀྱི་རང་གི་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆད་ནས་དེ་དང་རིགས་མི་
 མཐུན་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་བཅས་ཕྱི་མ་ཞིག་རིགས་མཐུན་ཀྱི་བག་ཆགས་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་

གསར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དབང་ཤེས་ལྡན་འཁོར་དུ་ཆོར་བ་གསུམ་འབྱུང་ཚུལ་དང་།
ཆོག་ས་ལྷག་གི་འཁོར་དུ་དག་སོགས་གསུམ་འབྱུང་ཚུལ་རྣམས་དེ་བཞིན་དུ་དཔག་ས་ནས་ཤེས་
པར་བྱའོ།།

ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་མཛོད་སྤྱུ་ཁ་དོག་
དཀར་བ་དེ་སྤྲིན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་སོགས་མཆན་བཟང་རྣམས་ཕྱིན་ལྷག་སོ་
སོའི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་ངོས་འཛིན་མཛོད་སྤྱུ་བསྐྱལ་བཟང་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་
སྟེ། དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་ལུགས་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག། རྣམ་ཤེས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆའི་འཇུག་ལྷོག་གི་དུས་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་
ལྷག་གང་ནས་འཆེ་འཕོ་བའི་ཆེན་རྣམ་ཤེས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་དེ་ལྷོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དཔེར་ན། ངན་འགྲོ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་ཆེན་དེ་ལྷོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེའི་ཆེན་ཆེ་སྤྱུ་མའི་ལན་འགྲོའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་དེ་ལྷོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུན་
ཆད་པ་ནི་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དུ་མངོན་པར་འགྱུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་ལྷོག་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེའི་རིགས་རྒྱུན་ལྷོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེའི་ཆེ་ཆེ་སྤྱུ་མའི་ལན་འགྲོའི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་རུས་པ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། འོན་
ཁོར་ང་ལ། དེའི་ཆེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལྷོག་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྷོག་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཆེ་འཆེ་འཕོ་བ་པོ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་པོའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་
ཐལ། དེའི་ཆེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་པ་གང་ཞིག །རྣམ་ཤེས་ཆོག་ས་གཞན་བདུན་འཆེ་འཕོ་བ་
པོ་དང་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་པོར་མི་རུང་བར་གཞུང་དག་ལས་མང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ལྟར་ན་དེའི་ཆེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ངན་འགྲོ་ནས་ཤི་འཁོས་པ་དང་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤིང་དུ་སྦྱེ་བ་གཉིས་སྤང་མདའི་མཐོ་དམའ་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་པ་གང་ཞིག་ཤིའི་ཆེ་བདེ་འགྲོའི་བར་སྤིང་གི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདྲུག་ལྡོག་གི་དུས་མཆོམས་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། ས་བོན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷག་མེད་མུང་འདས་གྱི་བར་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་མ་རྒྱས་གྱི་བར་དུ་རྣམ་སྤྲིན་དུ་མ་གྱུར་པའི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མ་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བག་ཆགས་སྒོ་གཞི་དང་སྒོ་བྱེད་ལ་དབྱེད་པ།

༥ བརྟེན་པ་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྒོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན། དག་སོགས་གསུམ་ཀའི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། དག་ཅ་གཏན་ནས་ཆད་པའི་གང་ཐག་གི་རྒྱད་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དག་བའི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་དག་བའི་བག་ཆགས་སྒོ་བྱེད་གྱི་དག་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་སོ།

གཞན་ཡང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་གྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་དག་བའི་བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་མི་དག་བའི་བག་ཆགས་བསྒོ་ད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དག་བ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་སོ།།

ཁ་ཅིག་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞི་ཡིན་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་དྲུག་དྲུག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲུག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་བདག་ལྟའི་ས་བོན་ཟད་དེ་ཉོན་ཡིད་ལྡོག་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་མེད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་འགགས་ནས་སྤྲོ་རིགས་མ་ཐུན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་རང་ཉིད་འགག་པ་ལ་མཛོན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་བག་ཆགས་ངེས་པར་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་གསང་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བག་ཆགས་མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་རྣམས་བྱུང་པར་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྟོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་རང་དྲུག་བཅོམ་ལྷག་བཅས་པ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོག་སྤྱད་ཀྱི་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་འགག་ཁ་མའི་ཆེ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོག་སྤྱད་ཀྱི་རྣམས་རིགས་འདྲ་ལྷ་མ་རྒྱན་ཆད་ནས་འགགས་ཇེས་སྤྲོ་ཡང་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་། དེ་ཡོད་ན་དེ་དག་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་ཆོག་སྤྱད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆད་ནས་སྤྲོ་ཡང་སྟོམས་འབྲུག་དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཆོག་སྤྱད་ཀྱི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་རྣམས་

ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རིགས་མ་ཐུན་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛོགས་པ་ཡོད་དེ། དེ་
རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་དུས་ན་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་རྣམས་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་སྐབས་དུ་མ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ནི་བསྒོ་གཞི་ཀུན་གཞི་རྣམས་ཤེས་ཡོད་དུས་སུ་བཞག་པའི་
རིགས་མ་ཐུན་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམས་
ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བསྒོད་ཅུས་ཤིང་དེ་གནས་གྱུར་པའི་ལེན་པའི་རྣམས་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་
བསྒོད་མི་ཅུས་པའི་བྱེད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉོན་མོངས་སྤངས་མ་ཐག་ཏུ་དགོ་
པའི་བག་ཆགས་མཐར་ཐུག་པ་བསགས་ཟེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་
སྤངས་མ་ཐག་ཏུ་དགོ་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་ཟེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ས་ན་བག་ཆགས་བསྒོད་པ་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བསྒོད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྒོས་
ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་བག་ཆགས་བསགས་པ་མང་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཕྱི་མ་རྣམས་དེ་ལས་མ་ཐུང་མན་པར་འགྱུར་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་
ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བསྒོད་པ་མེད་ཀྱང་སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འབྱུང་
བ་ནི་རྒྱུ་མཐའི་ཆེ་སངས་རྒྱུས་འབྱུང་པའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཅུས་པ་མཐར་ཐུག་
ཏུ་རྒྱུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་
ཅད་འབད་མེད་ལྷན་གྱུར་ཏུ་གྱུར་ནས་ནམ་མཁའ་མ་ཐད་ཀྱི་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་
འབྱུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་དོན་གསང་ལས། ཡང་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་སྒོ་
བར་བྱེད་དམ་འོན་ཏེ་མི་བྱེད། གལ་ཏེ་སྒོ་བར་བྱེད་ན་ནི་སྒོན་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུས་མི་
ཐུང་བར་བག་ཆགས་ཅན་དག་ལས་ད་ལྟར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བག་ཆགས་ཉུང་བ་

ཉིད་ཀྱིས་མཐུ་དམན་པར་ཐལ་བར་ཡང་འགྱུར་ལ། དགེ་བ་བསྒོ་བར་བྱ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་གཅིག་ཏུ་དགེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་སྒོ་བར་མི་བྱེད་ན་ནི་རྩེ་ལྷ་རྒྱུ་ཅིག་མའི་རྒྱན་གྱི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ནི་སྒོན་གྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱན་རྩི་རྩེ་ལྷ་བྱའི་དུས་ཉིད་ནི་ཅིག་ཅང་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པ་ལས་ཡིན་གྱི་སྒོན་མེད་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྣམ་ཤེས་ཆོག་སྤྱད་རྣམས་ཀྱིས་ནང་པན་ཚུན་དུ་བག་ཆགས་བསྒོད་པ་ཡོད་ཅེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་བསྒོ་གཞི་དང་སྒོ་བྱེད་དུ་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྣམས་ཉེན་དབང་པོ་དང་། དམིགས་པ་ཡུལ་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་ཡིད་བྱེད་གསུམ་སོ་སོར་ཐ་དད་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྤྱེད་གོས་པས་དེ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་བསྟུས་ལས། དུག་པོ་དག་ལ་འབྲེལ་མེད་དེ། །ཐ་དད་གསུམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་འབྲུག་ཤེས་དུག་པོ་རྣམས་ནང་པན་ཚུན་དུ་འབྲེལ་བ་མེད་པས་བག་ཆགས་མི་བསྒོད་ཀྱང་མིག་ཤེས་རྒྱུ་ཅིག་སྤྱད་ཅིག་ཕྱི་མ་ལ་བག་ཆགས་བསྒོ་བ་དང་། དེས་འབྲུག་ཤེས་གཞན་རྣམས་ལ་འང་རིགས་འགྲོའི་ཅེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་རྒྱུ་ཅིག་མ་སྤྱེད་ཕྱི་གཉིས་པོ་དེ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྲོན་ཅིག་ཏུ་ཆོག་ས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བུ་དཔེར་ན། ལྷ་མ་ཞེས་པ་རྩ་ཉི་མེ་ཉོག་སྤྱང་ཅེན་པའི་སྒོད་དུ་ཉི་ལ་སྤྱད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་སྤྱ་མའི་མེ་ཉོག་གི་བྱི་བསྒོད་མི་རུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མིག་ཤེས་རྒྱུ་ཅིག་སྤྱེད་པ་འགག་ཁ་མའི་ཆོ། བག་ཆགས་བསྒོད་ན་བསྒོ་གཞི་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། མིག་ཤེས་རྒྱུ་ཅིག་སྤྱེད་པ་འགགས་ཅེན་ནས་བག་ཆགས་བསྒོད་ན་སྒོ་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལས་བྱ་བ་

ལ་ལས་བྱེད་པ་པོ་ཡོད་བཞིན་པ་མི་དགོས་པར་ལས་བྱེད་པ་པོ་འདས་ནས་ལས་བྱ་བ་ཡོད་པར་
ཐལ་བ་སོགས་ཆེས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲོན་མེད་དེ། །མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་སྔ་བྱི་གཉིས་དུས་མཉམ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
མེད་ཀྱང་དེ་གཉིས་རིགས་གཅིག་པས་དེ་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་དེ་སྐད་ཅིག་བྱི་མ་ལ་བག་ཆགས་བསྒྲོད་
རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། འོ་ན། ལྷས་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་
བག་ཆགས་བསྒྲོད་རྒྱས་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་དེ་གཉིས་རིགས་གཅིག་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་
ཅན་གྱི་དབང་པོ་སྐད་ཅིག་སྔ་མས་གཟུགས་ཅན་གྱི་དབང་པོ་སྐད་ཅིག་བྱི་མར་བག་ཆགས་བསྒྲོད་
རྒྱས་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་དེ་གཉིས་རིགས་གཅིག་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྐད་
ཅིག་ལྷན་ཅིག་མེད་པའི་བྱིར། རིགས་ལ་བྱ་ན་གཞན་དུ་ཐལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་། ཁྱོད་ལྟར་ན་དག་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་མི་དག་བའི་སེམས་ལ་
འཛོག་པ་དང་། མི་དག་བའི་སེམས་ཀྱི་བག་ཆགས་དག་སེམས་ལ་འཛོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དག་
སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་མི་དག་བའི་སེམས་དང་མི་དག་བའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་
དག་སེམས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་སེམས་དེ་གཉིས་པོ་སོ་སོས་བག་ཆགས་འཛོག་པ་
ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་བསྐྱས་ལས། ཅིའི་བྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ཀྱི་ག་
པོ་དག་པན་ཚུན་གྱི་ས་བོན་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དག་བའི་འོག་ཏུ་མི་དག་བ་འབྱུང་བའོ།
མི་དག་བའི་འོག་ཏུ་དག་བ་དང་། །དེ་གཉིས་ཀའི་འོག་ཏུ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཞེས་པ་ནས། འཛོག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་འཛོག་རྟེན་པ་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་པ་དང་། དེའི་དོན་དཀའ་འབྲེལ་ལས་
གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཆོགས་ཀྱི་དག་བའི་མི་དག་འེ་
སེམས་སྔ་མ་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་ཞིག་ལོན་ནས་དག་མི་དག་འེ་སེམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྣམས་
རྒྱ་མེད་ལས་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། གཞན་ཡང་།

ཚོགས་དྲུག་རྒྱན་ཆད་པའི་དུས་སུ་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉེན་མེད་པས་དེ་ཡང་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་
ལ་དེ་ལྟ་ན་སྤྱི་མཐུན་པའི་སེམས་རྣམས་རྒྱ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་བག་ཆགས་སྒོ་བྱེད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་སུ་མ་དེས་ཟེར་ན།
དེ་དེས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ནང་གི་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པ་གང་ཞིག་ གུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་
བཅས་ཀྱིས་བག་ཆགས་མི་འཛོག་པ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། སྤྱིའི་
གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ནང་གི་བསྒོ་གཞི་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་པས་དེ་དག་
གིས་བག་ཆགས་བསྒོད་མི་རུས། རང་གི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་བསྒོ་གཞི་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་
པ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་རྣམ་འཛིན་རྒྱ་མེད་པས་བག་ཆགས་འཛོག་མི་རུས་པའི་སྤྱིར། ཟུར་དང་
པོ་དེར་ཐལ། དཔེར་ན། སྒོ་བྱེད་ཇ་ཉིའི་མེ་ཉོག་དེ་བསྒོ་གཞི་ཉིལ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་མེད་
པར་དེས་དེ་ལ་བྱི་བསྒོད་མི་རུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཟུར་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། དམིགས་རྣམ་
འཛིན་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་རྣམ་མི་གསལ་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བག་
ཆགས་འཛོག་མི་རུས་པ་གང་ཞིག་ དེ་ལྟ་ན་དམིགས་རྣམ་འཛིན་རྒྱ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བག་
ཆགས་འཛོག་རུས་པ་ལྟ་ཅི་སྒོས་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། གུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་རེག་སོགས་
ལྟ་བུ་དེ་དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཏུ་མི་གསལ་བའི་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བག་ཆགས་
མི་བསྒོད་པར་འདོད་པ་འཐད་ཚུགས་སུ་མཛད་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་ལས། འོ་ན།
རེག་སོགས་དེ་དག་གིས་རང་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་གུན་གཞི་ལ་བསྒོད་དམ་མི་བསྒོད། དང་པོ་ལྟར་
ན། ཚོགས་བདུན་ལས་གཞན་པའི་སྒོ་བྱེད་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་དག་རྒྱ་མེད་
དུ་འགྱུར་རོ། ཞེ་ན། འདི་ལ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་བསྒོད་དགོས་ཞེས་པ་དང་། དེ་དག་ཤིན་
དུ་མི་གསལ་བའི་ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མི་བསྒོད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྒོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་
ཡིན་པས་མ་ཤིའི་བར་དུ་འཕེན་པས་འཇུག་ཅེས་པའི་ལུགས་གཉིས་བཤད་ཀྱང་སྤྱི་མ་ལེགས་
ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་བག་ཆགས་མི་འཛིན་པར་བྱུང་སྟེ། དེ་
དམིགས་རྣམ་ཤེས་ཏུ་མི་གསལ་བའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་
ཉིད་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པའི་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་ལ་དེ་ལས་གཞན་དུ་དེས་བག་ཆགས་བསྒྲོད་
པའི་བསྒོ་གཞི་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་གི་མཐུག་ཏུ་དཀའ་འབྱེད་
ལས། གཞན་དུ་ན་ཀུན་གཞི་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲོད་དགོས་པས་བསྒོ་གཞི་མི་རྟོག་པའི་སྒྲིན་དུ་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་ཡིན་ནོ་ཅེག་གིས་བག་ཆགས་བསྒྲོད་ཟེར་
ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་མཐའ་མའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་སངས་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་དགོ་སོགས་གསུམ་ཀྱི་ཤེས་པ་རྒྱུ་ཆད་ཁ་མ་
སོགས་ལ་བག་ཆགས་བསྒྲོད་མི་རུས་པའི་ཤེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཡིད་གཟུགས་མངོས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་དུས་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྟ་
བུས་ཀྱང་བག་ཆགས་བསྒྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་སྤྱི་ལ་དམིགས་རྣམ་གསལ་བར་མི་འཛིན་པས་
སྤྱི་རྣམ་པ་འདི་དང་འདི་ཞེས་ངེས་པ་འདྲེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཉིད་དང་མི་ལམ་
ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། གདོན་ཀྱིས་བརྒྱུམས་པ་སོགས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་སྐབས་
ཀྱི་ཆོགས་བྱུག་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གང་གིས་ཀྱང་བག་ཆགས་བསྒྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་
གིས་དམིགས་རྣམ་གསལ་བར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་ལས་ནི་བྱས་ལ་མ་བསགས་
པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བཅས་ལྷན་དགོ་སྒྲོང་གིས་མི་ལམ་དུ་སློག་
གཅོད་པ་ལྟ་བུའི་གཞི། བསམ་པ། སྒྲོར་བ། མཐར་ཐུག་གི་རྒྱ་ལ་སྤྱད་པར་མིས་པས་སློག་གཅོད་
ཀྱི་པམ་པ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་དུ་མི་གནས་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་ལྷང་
བའི་རྒྱ་ལ་སྒྲོད་ན་ལྷང་བ་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་མང་དུ་འཐུག་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཉོན་ཡིད་དང་དེའི་འཁོར་གྱི་ཀུན་འགོ་ལྔ་པོས་སྒྲིབ་པར་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ནམས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ནམས་གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པར་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་མི་འཛོག་པས་བྱུང་ཟེར་ན། འོ་ན། དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་བཞི་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ནམས་ཉོན་ཡིད་མ་ལྡོག་གི་བར་དུ་ཉག་ཏུ་སྒྲིབ་པར་གྱུར་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ནི། བག་ཆགས་བསྟོག་གི་ནི། རང་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་གང་དུ་འཛོག་པའི་གཞི་དེ་ལ་སྒྲིན་དགོས་པས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ལ་སྒྲིན་དགོས་ཀྱི། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་འབྱུང་བ་སོགས་ལ་སྒྲིན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། ལས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ནམས་ཀྱི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་སའི་ཁམས་ལ་མ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། ཟེན་པའི་ལུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་ལ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་ནམས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོག་གི་ནི། ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དང་དེའི་རྣམས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་ལེན་པའི་ནམ་ཤེས་ཁོ་རྣམ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་གཞན་སེམས་སེམས་བྱུང་སོགས་གང་ཡང་བག་ཆགས་བསྟོག་གིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བག་ཆགས་བསྟོག་གི་དང་སྟོན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་སྟོན་གྱི་ལ་ནམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་འཁོར་བཅས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། ཀུན་གཞི་ནམ་

ཤེས་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་བག་ཆགས་མི་བསྒོ་བ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཞིབ་དུ་བྱེ་
ན་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་དང་། འཁོར་སེམས་བྱུང་ལྔ་བཅུ་དང་གཅིག་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་
བྱེ་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་པོ་སོ་སོར་འཁོར་སེམས་བྱུང་ཇི་ཅམ་འབྱུང་བའི་གྲངས་དང་། དེ་
ཡང་ཁམས་གསུམ་དང་ས་དགྲུང་བྱེ་བའི་གྲངས་སོགས་ཤེས་དགོས་སོ།།

ཡང་སྤྱིར་བཏང་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་ཀའི་བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་
དུག་འཁོར་བཅས་སུ་ངེས་པ་དང་། ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་
ཁོ་ན་བསྒོ་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་ཆར་དེ་ལྟར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཁམས་སུ་
རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དུག་རེ་རེ་ནས་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་སྐབས་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།

དེ་ལའང་དགེ་ཙུང་ཆད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དགེ་སེམས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་
གཞི་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་པའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་
རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བའི་སེམས་དང་སྣ་ལྟེ་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གསུམ་ཀར་ཟག་
མེད་མཉམ་གཞག་པ་དང་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དབང་ཤེས་
དང་། ཉོན་ཡིད་མེད་ཅིང་ཕྱི་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཚོགས་དུག་འཁོར་
བཅས་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ས་བོན་དང་། རྣམ་སྤྲོད་གྱི་ས་བོན་དང་། སྤྱི་པའི་
ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་འཛོག་། དེའི་སྟེང་དུ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་བརྗོད་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་

ཡང་ཚོགས་དུག་འཁོར་བཅས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་བག་ཆགས་དང་།
སྤྱི་བ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མ་སྤྱི་བ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་བོན་འཛོག་ཅིང་འདི་ལའང་ཁམས་གསུམ་
ཀར་ཚོགས་དུག་གང་དང་གང་གི་འཁོར་གྱི་ཙུང་ཉོན་བཅུ་དང་ཉེ་ཉོན་གང་འབྱུང་བའི་བྱེད་པར་ཞིབ་
དུ་ཤེས་དགོས་སོ།།

ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་ཀྱིས་ནི་བདག་ལྟེ་བག་ཆགས་དང་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་བག་ཆགས་

དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བྱང་བཞི་དང་། འདས་ལམ་ཟག་མེད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་དང་འགོག་སྟོམས་ལ་གནས་པ་དང་དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་དང་། དེའི་འཁོར་གྱི་ཀུན་འགྲོ་ལྔ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་བྱང་བཞི་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་བག་ཆགས་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་དམན་པའི་དག་བཅོམ་པ་དང་ས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲུག་ཤེས་དགོ་བས་རྣམ་སྟོན་གྱི་བག་ཆགས་འཛོག་མིན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བག་ཆགས་འཛོག་ཚུལ་རྣམས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དཔྱད་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་ཅོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། བག་ཆགས་བསྟོན་གཞི་ཡིན་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དགོ་སོགས་གསུམ་ཀའི་བག་ཆགས་བསྟོན་གཞི་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོན་གཞི་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། དང་པོ་དེར་ཐལ། མི་དགོ་བའི་བག་ཆགས་བསྟོན་གཞི་ཡིན་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མི་དགོ་བའི་བག་ཆགས་བསྟོན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་དག་སའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བག་ཆགས་བསྟོན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་བག་ཆགས་སྟོན་བྱེད་རི་སྤྱིད་ཡོད་ཀྱི་བར་གནས་པའི་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་དབང་ཐོབ་ནས་དེ་ལྟོག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཀུན་གཞི་རང་ཉིད་ལ་བསྟོས་པའི་སྟོན་བྱེད་རི་སྤྱིད་ཡོད་ཀྱི་བར་གནས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་དགོ་སོགས་གསུམ་ཀ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་

གཉིས་ཀའི་བག་ཆགས་བསྐྱོད་གཞི་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བག་
 ཆགས་སྒོ་བྱེད་ཡོད་ཀྱི་བར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་གནས་པའི་ཕྱིར། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་
 དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ལེན་ས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཉོན་མོངས་
 ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་སྒོ་བྱེད་མེད་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱོད་
 གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་མེད་ཟེར་ཡང་རྣམ་ཤེས་རང་སྟོག་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་སུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཚུན་དུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཉོན་
 ཡིད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྱུར་པའི་ཆ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། དེ་སྤངས་ནས་ཀུན་གཞི་
 ཞེས་མི་བརྗོད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཐེག་དམན་ཀྱི་དབང་
 དུ་བྱས་ན་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཚུན་ཆད་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་སངས་མ་རྒྱས་
 ཚུན་ཆད་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་ནས་བག་ཆགས་བསྐྱོད་པའི་གཞི་དང་བག་ཆགས་
 གནས་པའི་རྟེན་དང་རྣམ་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་མི་འདའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཐེག་དམན་
 ཀྱི་ལྷག་མེད་དུ་སོང་ནས་བག་ཆགས་བསྐྱོད་གཞི་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བ་གཏན་ནས་
 ལོག་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ནས་བག་ཆགས་བསྐྱོད་གཞི་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་ནས་བག་ཆགས་
 བསྐྱོད་པ་མེད་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་ནང་གི་ས་བོན་ལ་དབྱུང་བ།

༥ སྤྱི་དང་ནང་དང་མི་གསལ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ས་བོན་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ།
 ས་བོན་ཀྱི་རིགས་བསྟུན་བྱུག་ཆོད་དུ་དབྱེ་བ་དང་། འཛོག་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསུམ་ཆོད་དུ་དབྱེ་
 བ་དང་། ཡང་བཞི་ཆོད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག་
 རྣམ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིའི་ས་བོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། བསྐྱོད་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་ནང་གི་ས་བོན་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་ལས་སྤྱི་རོལ་ན་གྲུད་དུ་མེད་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་
དག་ཐ་སྙད་ཅམ་དུ་སྤྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་དུ་གྲགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་པར་ན་སྤྱ་
གྲུ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་ན་བསྐྱོ་གཞི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོད་གི་བག་ཆགས་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་དགོས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ བྱི་ནང་གི་ས་བོན་གཉིས་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མེད་ཟེར་
ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་རང་གི་འབྲས་བུ་དང་དུས་མཉམ་སྟེན་ཅིག་
ཏུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐེག་བསྟུས་ལས། སྐད་ཅིག་མ་དང་སྟེན་ཅིག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའང་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མུ་ལའི་ཅ་བ་ཡོད་བཞིན་དུ། དེའི་འབྲས་བུ་སྤྲོད་པོ་
འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་ཆུ་ཤེལ་ཡོད་བཞིན་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་ཆུ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་སྒྲོན་མེ་ཡོད་བཞིན་
དུ་དེའི་འབྲས་བུ་འོད་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་ནས་ཡོད་བཞིན་དུ་དེའི་འབྲས་བུ་སྤྱ་གྲུ་འབྱུང་བ་སོགས་
དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ དེ་དག་པན་ཚུན་དུ་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྒྲོན་
མེ་ཡོད་བཞིན་དུ་དེས་རྒྱ་རྒྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་འོད་འབྱུང་ཡང་དེའི་འོད་ཡོད་བཞིན་དུ་
དེས་རྒྱ་རྒྱེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོན་མེ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་
རིགས་འགྲ།

ཁ་ཅིག་ པན་ཚུན་དུ་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱད་ཤིང་
ཆོག་པ་དང་དེ་བསྐྱེད་པའི་མེ་ལྷེ་གཉིས་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཅིག་མེད་
ན་གཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་པན་ཚུན་དུ་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འོན་
གསང་ལས། དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཆོག་པ་སྤྱ་ལ་མེ་ལྷེ་བྱི་བཞི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་བྱད་ཤིང་མེས་བྱས་པའི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་མེ་ལྷེ་མེད་པར་སྤྱར་ཆོག་པ་མེད་

དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མེ་ལྷེ་ཕྱི་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལྷེ་སྤྲ་ལ་ཆེག་པ་ཕྱི་བ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། ཡང་འབར་བ་བཞིན་དུ་བྱད་ཤིང་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་འགྱུར་དུ་འོང་བས་སོ། །རི་
ལྷར་ན་བྱད་ཤིང་ཆེག་པ་ཁོ་ན་མེ་ལྷེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྷ་བས་ན་ཆེག་པ་དང་མེ་ལྷེ་དག་ནི་
དུས་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་ལྷར་ཡིན་ཏེ། ཡང་མེས་སྤྱོད་པོ་ཆེག་པ་དང་། དེའི་མེ་ལྷེ་འབྱུང་བ་གཉིས་
ཀྱང་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་པན་ཚུན་དུས་མཉམ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་འདུག་ཤེས་ནམས་ཀྱི་རིགས་མ་སྤུན་གྱི་ས་བོན་ཡོད་བཞིན་དུ་དེས་རྒྱ་རྒྱུན་བྱས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་འདུག་ཤེས་ནམས་འབྱུང་བ་དང་། འདུག་ཤེས་ནམས་ཡོད་བཞིན་དུ་དེས་རྒྱ་རྒྱུན་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུག་ཤེས་ནམས་ཀྱི་རིགས་མ་སྤུན་གྱི་ས་བོན་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་འདུག་
ཤེས་ནམས་དང་དེའི་རིགས་མ་སྤུན་གྱི་ས་བོན་ནམས་པན་ཚུན་དུས་མཉམ་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་ཀྱང་པན་ཚུན་དུ་རྒྱ་འབྲས་དུས་
མཉམ་མདུང་བྱིས་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྐྱས་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་དེ་དག་དུས་མཉམ་དུ་གཅིག་གི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གཅིག་འགྱུར་བར་རི་
ལྷར་བལྟ་ཞེ་ན། དཔེར་ན། མར་མེའི་མེ་ལྷེ་འབྱུང་བ་དང་སྤྱོད་པོ་ཆེག་པ་པན་ཚུན་དུས་མཉམ་པ་
དང་། མདུང་བྱིས་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ནས་མི་འབྲེལ་བ་བཞིན་དུ་འདིར་
ཡང་གཅིག་གི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གཅིག་འགྱུར་བར་བལྟ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཀུན་གཞི་
གཉིས་ཆགས་སོགས་ཀུན་ཉོན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དང་། ཆགས་སོགས་ཀུན་ཉོན་རྣམས་ཀྱང་དེ་
གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་བཞག་དགོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྷར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཀུན་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྷར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་
ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱའི་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། རྒྱའི་རྒྱུན་གཞན་མི་དམིགས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེར་སང་གི་རྟོག་གི་བ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་འདོད་པ་བྱེ་
སྤེའི་སྐབས་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་ན་བཞད་གད་གི་གནས་སོ་བེར་ན། དེ་ནི་རྗེ་ཉིད་གིས་དཀའ་འབྲེལ་
དུ། དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་བཤད་གི་དུས་མི་མཉམ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཅམ་ཡང་བཟུ་བྱེད་གི་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་ཅིང་ཐོས་འཛིན་གི་བྱ་གར་
མ་སོན་པའི་ནང་རྟགས་བྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་མཁས་པ་རྣམས་གི་བཞེད་ཚུལ་རྒྱ་
འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་། དུས་མི་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་
འདོད་པའི་ལུགས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་རང་ལུགས་གསུམ་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་རིགས་པ་གོང་འོག་
གི་ལུང་དང་སྒྲུབ་བྱེད་རྣམས་གིས་ཤེས་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྒྱ་འབྲས་དུས་མི་མཉམ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ན་འཇུག་ཤེས་རྣམས་གིས་ཆེ་བྱི་མའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་གི་ཆ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་བྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་གིས་ཆེ་བྱི་མའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་གི་ཆ་འབྲུབ་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གི་ས་བོན་
གསར་དུ་འཛོག་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། ཐེག་བསྟན་ལས། བྱི་མ་ལ་དེ་མངོན་པར་འབྲུབ་པའི་ས་
བོན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་འཛོག་པའི་སྒོ་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་
རྣམ་ཤེས་གིས་ཀྱང་ཆེ་བྱི་མའི་འཇུག་ཤེས་རྣམས་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཆེ་
བྱི་མའི་འཇུག་ཤེས་རྣམས་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་འཛིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཐེག་བསྟན་ལས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ བྱི་ནང་གི་ས་བོན་གཉིས་པོ་དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་སྦྱེད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་
འབྲས་བུ་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། བྱི་དང་ནང་གི་ས་བོན་དེ། །བསྦྱེད་པ་དང་ནི་འཕེན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། དེ་ཡང་བྱི་ལ་བང་བ་ལ་སོགས་པར་ཡོད་པའི་ས་བོན་སྤྲུལ་ནས་རྟོག་སྐྱམ་མིལ་པོ་དེ་ཉིད་
རྒྱ་ལུང་སོགས་གིས་བརྟན་ཀྱང་སྒྱུ་གུའི་ངོ་བོ་མ་ཐོན་པའི་བར་དེ་སྒྱུ་གུ་དང་དུས་མི་མཉམ་པའི་
རྒྱ་འབྲས་དང་། སྒྱུ་གུའི་ངོ་བོ་ཐོན་པ་ནས་སྤང་ཡང་ས་བོན་ལྡོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་བར་ནི་ས་

སྤྱུག་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། ནང་ལ་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ས་བོན་
 རྩ་མ་དེ། སྤྱིད་ལས་རྒྱས་པ་མཐུ་ཆེན་དུ་བྱས་ནས་ནམ་སྤྱིན་མ་གྲུབ་ཚུན་ཆད། དུས་མི་མཉམ་
 པའི་རྒྱ་འབྲས་དང་ནམ་སྤྱིན་གྲུབ་པའམ་མིང་ག་ཟུགས་གྲུབ་པ་ནས་ཤི་ལ་ཐུག་གི་བར་ནི་ནམ་
 སྤྱིན་དང་དེའི་ས་བོན་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ཡང་སྤྱུ་གུ་དེ་ས་བོན་གྱི་རོ་བོ་མི་མངོན་པའི་སྐྱབས་ནས་ཀྱང་ས་བོན་དང་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་
 འབྲས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ས་བོན་གྱི་རོ་བོ་མི་མངོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ་ས་བོན་གྱི་རྒྱན་རྩིས་སུ་འབྲེལ་
 བས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་བཞིན། དེ་
 ལྟར་ས་བོན་གྱི་རོ་བོ་མི་མངོན་པ་ནས། སྤྱིང་ཡང་ས་བོན་གྲུབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་བར་ས་བོན་རྩ་
 མའི་འཕེན་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་རྩ་མ་སྤྱི་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་
 བ་མི་རིགས་ཏེ། མ་བཏབ་པའི་ས་བོན་དང་ཤི་བའི་རོ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ས་བོན་ཕྱི་མ་
 གྲུབ་ནས་དེ་ཞིང་དུ་མ་བཏབ་པའི་ནས་རྟོག་སྐྱམ་ཅིལ་པོ་དང་ལུས་ཅན་ཤི་བའི་རོ་གཉིས་པོ་རིགས་
 རྒྱན་རི་སྟེང་འབྱུང་བ་ནམས་རང་གི་ས་བོན་གྱིས་འཕེན་པ་དེ་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཉིད་ལས། མ་བཏབ་ཤི་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
 མདའ་ནམ་མཁའ་ལ་ཐོག་མར་འགྲོ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་རི་སྟེང་པོ་གང་རྩོགས་ཀྱི་བར་ནི་སྤར་གཞུ་
 བཀའ་བའི་འཕེན་པའི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་ཡིན་ཀྱི་སྟེ་འདོད་སོགས་རྒྱུན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡོད་དེ་རང་རང་གི་རིགས་རྒྱན་སྤྱི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པའི་དབང་
 གིས་གནས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་གྲུབ་མ་ཐག་ནས་སྤར་གྱི་འཕེན་པ་ཟད་པ་
 ཡིན་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རང་གིས་འཛིག་པ་ཡིན་ཀྱི་གནས་པའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དཔེར་ན། སྤྱིང་པོ་དང་སྤྱི་མ་ཟད་པའི་མར་མེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་རང་
 གིས་མཐར་འཛིག་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགེ་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་རྩ་མའི་རྒྱས་
 པ་བཏྲས་ན་དགེ་སོགས་མངོན་འགྱུར་བ་སྐྱེད་ཅིག་མ་རི་སྟེང་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡང་དགེ་སོགས་སྤར་

མའི་ས་བོན་གྱི་རྒྱན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དང་། ཡང་དགེ་སོགས་མངོན་གྱུར་
 བ་འགགས་ནས་དེའི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་ས་བོན་རིགས་རྒྱན་རྗེ་སྟེང་ཅིག་འབྱུང་བའི་སྐར་
 གྱི་ས་བོན་གྱི་འཕེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས། སྲིད་པའི་
 ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་སམ་རྣམས་སྤྲིན་གྱི་བག་ཆགས་ས་བོན་དང་། འཛིག་ལྟ་དང་ཉོན་མོངས་
 ཅན་གྱི་སྟོས་པའི་ས་བོན་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་སྤྲིབ་ཀྱན་ལྷན་གཉིས་དང་ཤེས་སྤྲིབ་ཀྱན་ལྷན་
 གཉིས་དང་། དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་གང་གི་བར་དུ་འབྱུང་བ་གཞན་དུ་བྲིས་
 ཡོད་པ་ལས་ཤེས་དགོས་སོ།།

ཁ་ཅིག་ས་ལུ་ལ་སོགས་པ་བྱིའི་ས་བོན་རྣམས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་
 ཀྱིས་རང་གི་འབྲས་བུ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་
 ལུ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་ལ་ལོངས་སྟོན་འབྱུང་གྱི་ཀྱན་གཞིའི་སྟེང་གི་ས་བོན་དེ་ཉིད། བྱིའི་ས་
 བོན་དེ་དང་དེར་སྤྲང་བ་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ས་བོན་དེ་དང་དེར་སྤྲང་བ་ཅམ་ཡིན་གྱི་བྱི་རོལ་
 དོན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་རྣམ་རིག་བཙེ་ལཱའི་དང་པོ་དགུ་ཀྱན་གཞི་རྣམས་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་
 ཀ་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲང་ཅམ་དང་རྣམ་པར་རིག་ཅམ་ཡིན་པས་རྣམ་རིག་ཅམ་དུ་བཞག་པ་
 ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞན་རྣམས་དེ་ལྟར་འཛོག་ཀྱང་དུས་ཀྱི་རྣམ་རིག་དང་།
 གངས་ཀྱི་རྣམ་རིག་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ལྟ་བུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་
 སྤྲང་ཅམ་དང་རིག་ཅམ་ཡིན་པས་ན་རྣམ་རིག་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་གྱི་ཀྱན་གཞི་ཉིད་རྣམ་ཤེས་དེ་
 དང་དེའི་རྣམ་པར་སྤྲང་ཅམ་དང་རྣམ་པར་རིག་ཅམ་ཡིན་པས་རྣམ་རིག་དུ་མི་འཛོག་པའི་བྱིར།
 དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཀྱན་གཞི་རྣམས་ཤེས་ལ་མི་སྤྲང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གསུམ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་
 བཏགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དེ་དང་དེར་རྣམ་པར་སྤང་
 ཅམ་དང་རྣམ་པར་རིག་ཅམ་ཡིན་པས་རྣམ་རིག་ཏུ་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀུན་
 གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་དེ་དང་དེར་རྣམ་པར་སྤང་ཅམ་དང་རྣམ་པར་རིག་ཅམ་ཡིན་པས། རྣམ་རིག་
 ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། བྱལ་སྟེ། ཤེས་པ་གང་ལ་གང་སྤང་བ་དེ་ཤེས་པ་དེའི་བདག་
 ཉིད་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དཔེར་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ལ་མ་བརྟག་མ་དབྱེད་པར་འཇུག་པའི་ཆེན་ཕྱི་རོལ་
 རྒྱང་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱི་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བའི་སྤང་བ་འཆར་བས་དེ་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་གང་གི་
 ཡང་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ལ། ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་
 དབྱེད་ནས། འཇུག་པ་མེད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ནས་འཇུག་
 པའི་ཆེན་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བའི་སྤང་བ་མི་འཆར་བར་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བ་
 འཆར་བས་དེ་ཉིད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ཅིང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་
 རོ་བོ་གཅིག་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་གང་དུ་འང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རིག་བར་པ་གཉིས་ཀུན་
 གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་ཉོན་ཡིད་གཉིས་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྤང་ཅམ་དང་། རིག་ཅམ་མ་ཡིན་ཟེར་
 བ། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེ་འགྲོ་སོགས་རྣམ་རིག་ཕྱི་མ་བཞི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་འཇུག་ཤེས་
 དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཉིད་དེ་དང་དེའི་རྣམ་པར་སྤང་ཅམ་དང་རིག་ཅམ་ཡིན་པས་ན་རྣམ་རིག་ཏུ་
 འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྐབས་འདིར་བག་ཆགས་ལ་མཛོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོགས་གསུམ་དུ་གྲངས་
 དེས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེར་དབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐབས་
 འདིར་བག་ཆགས་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེད་ནས་བསྟན་པ་དེ་རྣམ་རིག་བཙུགས་པོ་ལྟ་བུ་དེ་བག་ཆགས་གསུམ་
 པོ་གང་དང་གང་ལས་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རིགས་མ་ཐུན་
 ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱང་ཡོད། སྐྱུ་གསུལ་ཉལ་པར་འཛིན་པ་དང་བདེ་བར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་བག་

ཆགས་ཀྱང་ཡོད་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དར་ཐལ། དེ་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་གཙོ་པོ་ལ་གཉིས་མི་འབྱེད་ཟེར་
ན། དེ་འབྱེད་པར་ཐལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་སྣ་ཆོགས་པ་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་དེ་ལྟར་འདོགས་པར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་ན་དེའི་འབྲས་བྱ་གཙོ་བོ་དང་། རྣམ་
རིག་བཙུན་པའི་དང་པོ་དགུ་པོ་དེ་དེ་འབྲེལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་སྙད་སྣ་ཆོགས་
འདོགས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པས་ན་དེའི་འབྲས་བྱ་པོ་ལ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
དགའ་འགྲེལ་ལས། ཉེས་པ་མེད་དེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཞེས་སྒྲ་བརྗོད་པ་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་
དུ་བྱས་ལ། འདིར་བསྟན་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། འདི་དག་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་པར་བརྗོད་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟེ་དེ་དེ་བསམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དེ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནས་འཛོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དབང་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་། རིགས་མ་ཐུན་ཀྱི་བག་ཆགས་
གཉིས་ཀ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྟོན་པོ་སྤང་བ་དང་། སྟོན་པོར་
སྤང་བ་དང་། སྟོན་པོ་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་རྣམས་རིགས་མ་ཐུན་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལས་
དེའི་ལག་རྒྱུ་དང་། མིག་ཤེས་དེ་ལ་སྟོན་པོ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ་ཞེས་སོགས་ངོ་བོ་དང་། འདི་
ནི་སྟོན་པོའི་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་སོགས་ཁྱད་པར་གྱི་ཐ་སྙད་སྣ་ཆོགས་འཇུག་པའི་གཞིར་སྤང་བ་རྣམས་
མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལས་དེའི་ལག་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཀོད་ཟིན་ཏོ། །འོན་ཀྱང་བཤད་སྒྲུབ་ལས་རྣམ་རིག་བཙུན་པོ་བག་ཆགས་
གང་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡང་ལྟ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་བདག་པོའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཆ་དང་།

དབང་སོ་ལྷ་དང་དོན་ལྷ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཆ་དང་། འགྲོ་ལོ། འོང་ལོ། སྤྱོད་ལོ། ཞེས་
སོགས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་ཆ་རྣམས་མངོན་བཟོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བར་
གསུངས་པས་དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་རང་ལྡོག་པ་དང་། གཟུགས་གཟུགས་སུ་གྱུབ་པའི་ཆ་དང་དེ་
སྤྲང་བའི་ཆ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མིག་རང་ལྡོག་པ་སོགས་དང་། མིག་ཤེས་རང་ལྡོག་པ་སོགས་
དང་། ལྟ་དང་མི་རང་ལྡོག་པ་སོགས་རིགས་མ་ཐུན་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་དབྱེད་
བར་བྱ་བ་མང་ལོ།

ཁ་ཅིག་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་ཡིན་ན་སྤྱོད་མོང་བའི་ས་བོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་
བར་ཐལ། དེ་སྤྱོད་མོང་བའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱོད་ཀྱི་
འཛིག་ཉེན་ལ་མ་བཏགས་མ་དབྱེད་པར་གཟུང་བྱ་སྤྱོད་མོང་བ་འཆར་སྐབས་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་ཀྱི་ས་
བོན་དེ་སྤྱོད་མོང་བའི་ས་བོན་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་བཏགས་ཤིང་དབྱེད་ནས་གཟུང་ཆ་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་
པ་འཆར་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིག་ཉེན་ཀྱི་ས་བོན་དེ་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བདག་འབྲས་སྤྱོད་མོང་བའི་སྤྲང་བ་མི་འཆར་ཞིང་། བདག་འབྲས་སྤྱོད་མོང་མ་
ཡིན་པའི་སྤྲང་བ་འཆར་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་ན། རྣམ་སྤྱོད་སྤྱད་ཟེན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། རྣམ་སྤྱོད་འགྲུབ་
དགོས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། སྤྲོ་ལོ། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། རྣམ་སྤྱོད་གྲུབ་ཟེན་ཅིང་སྤྲང་རྣམ་སྤྱོད་འབྱུང་དུ་མེད་པའི་རྣམ་སྤྱོད་ཀྱི་ས་
བོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བོན་དེས་རྣམ་སྤྱོད་གྲུབ་ནས་རྫོགས་ཀྱི་བར་
རང་གི་རྒྱུན་རྒྱུ་ལྟེན་པས་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱང་དེ་ནས་སྤྲང་རྣམ་སྤྱོད་འབྱུང་དུ་མེད་པས་ན་
སྤྱད་ཟེན་པའི་ས་བོན་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཤད་སྒྲུར་ལས། སྤྱད་ཟེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་གང་
དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྱོད་ཟེན་པ་ཡང་སྤྱོད་པར་མི་རུས་

ཏེ། སྤྱད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་བོན་གྱིས་སྤྱ་གྲུ་བསྐྱེད་ནས་ཡང་བསྐྱེད་མི་ཁུས་པ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཀླུ་སྤྱད་ཕྱིར་པའི་ཀླུ་སྤྱད་གྱི་ས་བོན་ཡིན་ན། ཀླུ་སྤྱད་སྤྱད་ཟེན་པས་ཁྲབ་
ཟེར་ན། མིའི་ཀླུ་སྤྱད་བརྒྱ་ཙམ་འགྲུབ་ངེས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཀླུ་སྤྱད་དང་པོ་ཙམ་གྲུབ་ཟེན་ཅིང་།
གཉིས་པ་པན་ཆད་འགྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཀླུ་སྤྱད་གྱི་ས་བོན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་གཅིག་གིས་མིའི་སྤྱེ་བ་བརྒྱ་འཕེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །འདོད་མི་ཁུས་ཏེ།
དེ་མིའི་ཀླུ་སྤྱད་བརྒྱ་མ་གྲུབ་བར་དུ་ཀླུ་སྤྱད་མ་ཟེན་པ་དང་། དེ་གྲུབ་ནས་ཀླུ་སྤྱད་ཟེན་
པའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་མི་དགའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་རང་རང་གི་ཀླུ་སྤྱད་
གྱི་གངས་ཇི་ཙམ་འཕེན་པའི་ཀླུ་སྤྱད་གྲུབ་ནས་སྤྱད་དེའི་ཀླུ་སྤྱད་འབྱུང་རྒྱ་མེད་པས་ན་དེ་ལྟར་
ཀླུ་སྤྱད་གྲུབ་ཟེན་པའི་ཀླུ་སྤྱད་གྱི་ས་བོན་ཀླུ་སྤྱད་ཟེན་པའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡིན་ན། སྤྱད་མ་ཟེན་པའི་ས་བོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་
ཐལ། དེ་སྤྱད་མ་ཟེན་པའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རིགས་མ་ཐུན་གྱི་བག་ཆགས་ཡིན་
ན། དེ་ལྟར་ཁྲབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཁུས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཁ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་
ཤེས་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་འདི་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱད་ཟེན་པའི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ། དེར་རང་དུས་སུ་བག་ཆགས་ཁུས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱུ་པ་
དང་རིགས་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མིག་ཤེས་གྲུབ་སྟེ་ནམ་མཁའ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་རིགས་རྒྱུན་ཆད་
མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགྲ་བཙུན་ཐ་མ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་སྤྱད་ཟེན་པའི་
ས་བོན་དང་སྤྱད་མ་ཟེན་པའི་ས་བོན་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། དེས་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་
ལའང་རིགས་སྟོང་། །

༥ བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྟོན་ལས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག་ ལུགས་འདིར་

དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྫས་སུ་བྱུང་བ་ས་བྱུང་བ་ཅེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་
 དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་རྫས་སུ་བྱུང་བར་མི་འདོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་
 སོགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཡིན་ན། རྫས་སུ་བྱུང་བའི་བྱུང་བ་བཞེད་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་
 རོགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་པོ་ལ་རྫས་བཏགས་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་ལྡན་མིན་འདྲ་
 བྱེད་གང་ཡིན་འདྲས་བྱས་ཡིན་གྱི་རྫས་བྱུང་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་
 འབྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ས་བོན་དངོས་པོར་འདོད་ལ་རྫས་སུ་མི་འདོད་ན། སློབ་མེད་པའི་ལུགས་
 སོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ། སློབ་དཔོན་འདི་སྐྱེ་མཆེད་དངོས་པོ་ལ་རྫས་བཏགས་གཉིས་
 སུ་འབྱེད་དེ། ལྡན་མིན་འདྲ་བྱེད་འདྲས་བྱས་སུ་བཞེད་ལ་རྫས་སུ་མི་བཞེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་
 ཀྱི་བྱིར་ཡང་སློབ་དཔོན་སོ་སོའི་ལུགས་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་པ་ནི་མཁས་པ་མང་ངས་པ་གསལ་
 བ་ཡིད་གཞུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་སྤྱི་ཅུ་པ་དེ་དང་གཟུགས་གཉིས་རྫས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 བྱུང་བའི་བྱིར། ཏགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྫས་གཅིག་དང་རྫས་ཐ་དད་གང་
 རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རྫས་སུ་བྱུང་བའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན་སྤྱ། འདོད་ན། རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་གང་རུང་གང་ཞིག །རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་
 ཀ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་དང་འདྲས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྫས་གཅིག་ཡིན་
 པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཟུགས་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་དེ་སྤྱི་སོགས་དོན་
 བྱི་མ་བཞི་དང་ཡང་རྫས་གཅིག་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྫས་ཡིན་
 ན་དེ་སྤྱི་སོགས་ཀྱི་རྫས་སུ་འགོ་བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཀུན་
 གཞི་ནུམ་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ན། དཀའ་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་སློ་བྱོས་ཀྱི་

འདྲུག་པ་ཡངས་པའི་རིགས་པ་མ་སད་ཅིང་སྤྱི་ཚམ་ཤར་བ་ཁ་ཅིག་ འགྲོ་བ་ལྗང་ས་བོན་
 རྣམས་པན་ཚུན་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་དང་གཟུགས་བཞིན་ལོ་སྟུང་དུ་སེམས་ན། འདི་
 དབྱེད་དེ། ཅི་གཟུགས་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་དངོས་པོ་དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམས་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན།
 དང་པོ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ནི་གཟུགས་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་དངོས་པོ་དེ་
 སྤྱི་དང་འི་རོ་ལྟ་བུ་དང་ཡང་རྣམས་གཅིག་པར་འདོད་ལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམས་ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་རྣམས་
 སུ་འགྲོ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ནི་སྟོན་པའི་ཆིག་ཡིན་ཏེ་སྤར་
 དེ་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས། །དེ་དེའི་རྣམས་མ་ཡིན་ན་དེ་དེའི་རྣམས་གཞན་པའང་
 མིན་ཞེས་འདོད་འདྲུག་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་རྣམས་མ་ཡིན་ན་
 རྣམས་གཅིག་པའང་ཡིན་ལ་རྣམས་གཞན་པའང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སྟོན་པའི་ཆིག་སྟེ་ཁོ་བོ་ཅག་སྟོན་པ་
 དང་ལྟན་ཅིག་མི་ཅོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ཆོས་རྗེ་ས་པཎ་གྱིས། །ཤིང་
 མིན་ལས་ལྡོག་དངོས་པོ་སྟེ། །ཤ་པ་ཡིན་ན་གཞན་ཤིང་མིན། །གཞན་ཤིང་ཡིན་ན་ཤ་པ་མིན། །དེ་
 ཡི་རང་བཞིན་གཞན་མིན་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དང་རྣམས་སུ་མཐུན་པས་གཞོད་
 ཚུལ་དེའི་དོན་འགྲེལ་དང་བཅས་དཀའ་འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར།

རྒྱ་མཚན་དེས་ན། རི་སྤྱིད་དུ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས་བྱེ་བྲག་ཁོ་ནར་གསལ་བ་རྣམས་
 མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་འདོད་བྱིན་ཆད་དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་སྤྱིད་ཀྱི་བར་དུ་སྤར་
 བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་རྣམས་གཅིག་དང་རྣམས་ཐ་དད་གང་ཡིན་བཏགས་པའི་སྟོན་སྤངས་མི་རུས་པར་
 གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། དེར་མ་ཟད། གཞན་ཡང་། གཟུགས་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གཉིས་
 རྣམས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཁས་སྐྱངས་ནས་ངོ་བོའི་ཆ་ཐ་དད་གཉིས་སུ་འདོད་པ་ལ་འགྲེལ་བའི་སྟོན་

མེད་ན། མི་ལྟ་བུའི་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཉིས་ཀྱང་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སངས་
རྒྱུ་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པ་མཛད་མི་ལུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། དཀའ་
འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། དེས་ན་རྗེ་སྤྱིད་གསལ་བ་རྣམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་རྣམས་སུ་གྲུབ་པར་
འདོད་པ་དེ་སྤྱིད་ཏུ་རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་བཏགས་པའི་སྤྱོན་གཉིས་པོ་སྤྱོད་མི་ལུས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་ཟུར་དང་པོའི་ལུང་དོན་ནི་གོ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དཔེར་ན་མདུན་འདིར་གཡས་
སུ་གསེར་བུམ་དང་གཡོན་དུ་དཔུལ་བུམ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་ལྟ་བུ་རྣམས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དང་གྱེ་
བག་ལྟ་བུ་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་འདྲ་ལ། གཞན་འཛོག་མཆམས་སྟེད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྣམས་གྲུབ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་
ཀྱི་ཆ་དེ་རྣམས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ས་བོན་ཀྱི་ཆ་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་
གཉིས་རྣམས་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེ་ནི་
གཞུང་ལུགས་གཞན་གྱིས་བཤད་པའི་ཆོས་སྐད་ཡིན་པ་ལ་དེས་སྐབས་འདིའི་བཤད་ཚུལ་
འཕྱུགས་པས་ན་སྐབས་འདིའི་བཤད་ལུགས་ཀྱི་རང་སྐད་རྗེ་བཞིན་མ་ཐོན་པའི་སྤྱོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། བག་ཆགས་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རྣམས་ཐ་དད་
མ་ཡིན། ལྷོག་པ་གཅིག་མ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་ནས་དེ་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་
པ་ནི་གཞུང་ལུགས་གཞན་གྱི་ཆོས་སྐད་འཕྱུགས་པས་ན་རང་སྐད་མ་ཐོན་པ་ཡིན་ལོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱོད་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ས་
བོན་གྱི་ཆ་རྣམས་སུ་ཡོད་པར་མི་བཞེད་ཅིང་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེས་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ་ལུས་པ་ཡིན་པས་ལུས་པ་དེ་བཏགས་ཡོད་དང་། ཀུན་གཞི་

རྣམ་ཤེས་དེ་རྒྱས་པ་ཅན་ཡིན་པས་རྒྱས་པ་ཅན་དེ་རྣམ་ཡོད་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་
འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། ཐ་དད་པ་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བག་ཆགས་རྣམས་གནས་པར་བརྗོད་དེ་རྒྱས་པའི་བྱང་པར་གྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱས་པའི་བྱང་པར་ཏེ། རྒྱས་པ་ཡང་
རྒྱས་པ་ཅན་དང་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་དང་པན་ཚུན་ཐ་
དད་དམ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བ་འདི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་རྒྱས་པ་ཅན་རྒྱུར་བྱས་ནས་
བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀའ་བས་ན་སྟོབ་དཔོན་འདི། རྒྱས་པ་བཏགས་ཡོད། རྒྱས་པ་ཅན་
རྣམ་ཡོད་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཐད་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
གྱིས་ཀྱང་ས་བོན་དང་རྒྱས་པ་དང་བག་ཆགས་གསུམ་དོན་གཅིག་ཏུ་བཞེད་ནས་ས་བོན་བཏགས་
ཡོད་དུ་བཞེད་ཅིང་། རྣམ་སྟེ་ཡོད་པར་མ་བཞེད་པས་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྟེ་
མཆེད་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། གཞན་
ཡང་། མཛོད་ཀྱི་གནས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རང་ལུགས་
འགྲེལ་བ་ན། །ས་བོན་དང་རྒྱས་པ་དང་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་གོ། །ས་བོན་ནི་
བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་སྟེ་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྲུང་བས་སྟེ་མཆེད་དགོངས་
པ་གཅིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཀུན་གཞིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་ལ་ས་བོན་
གྱི་ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་ཐེག་བསྟུས་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་
ཆོག་ཟེན་ལ་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་བོད་སྤྱ་རབས་པ་དག་གིས་དེ་ལྟར་འདོད་ཚུལ་སྟེ་ཆོགས་ཡོད་
ཀྱང་དེ་དག་ནི་ས་བོན་དང་རྣམ་སྟོན་མ་བྱེ་བའི་རགས་བཤད་ཡིན་གྱི་ཞིབ་ཏུ་བཤད་དུས་ཀུན་
གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་ཐེག་བསྟུས་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བྱང་པར་སྤྱར་ནས་
དཀའ་འགྲེལ་ལས་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་བག་

ཆགས་ཀྱི་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱེ་བྲག་གི་ཀྱི་པ་གསུམ་སྟེ། ཞེས་བོད་དུ་བྲངས་པ་དང་། རོན་གསང་
དུ་ཡང་། ཀུན་གཞི་ཀྱི་པ་པར་ཤེས་པ་ཡང་། ས་བོན་དང་ཀྱི་པ་སྟོན་པའི་དབང་གིས་ཀྱི་པ་
གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཀྱི་པ་འི་ལྟར་བྲངས་ཤིང་། ཉེས་པ་མེད་དེ། སྤྱིར་ཀུན་གཞི་
ས་བོན་ལ་ཡང་ཀྱི་པ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་བསྟན་པ་ནི། ས་བོན་དང་ཀྱི་པ་སྟོན་པ་སྟེ་བའི་རགས་བཤད་
ཡིན་ཏེ་སྟེ་ནས་ས་བོན་དང་ཀྱི་པ་ཤེས་ཅུས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེས་བྲིས་པ་ན་གང་ཡང་མ་ཡིན་
པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་

གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། གང་ཟག་རྟེན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཞེས་གཉིས་
ཡོད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་དང་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཀ་ཀུན་གཞི་རྣམ་
ཞེས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ལས། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། བརྟན་པ་རང་དབང་ཅན་གྱི་
རྣམ་ཞེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཞེས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་
གཅིག་རག་མ་ལས་ས་དང་གཅིག་ལ་གཅིག་མ་བརྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་རྟེན་དང་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རིགས་ལམ་
ལས་འདས་སོ།།

གཞན་ཡང་། སྤྱི་རབས་པ་དེ་དག་གིས་དོན་གསང་མཁན་པོའི་བཞེད་པ་བྱས་པ་ཡིན་བྱས་ནས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་དང་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཞེས་པ་དེ་ཀུན་ཉོན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་པོ་ཆ་ནས་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡིན་པ་སོགས་ཀུན་གཞི་ལ་གསུམ་གྱི་ཆ་བྱས་ནས་ཆོས་ཕྱི་མ་ལ་བསྟོན་ནས་ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་། ཆོས་སྤྱི་མ་ལ་བསྟོན་ནས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་དང་། ཆ་དེ་གཉིས་ཀའང་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རིག་པའི་ཆ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་གསུམ་ཀའང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ས་བོན་གྱི་ཆ་དང་། ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་

གཞི་རྒྱུ་ཤེས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོད་དུ་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པ་ཅན་ཡིན་
པས་ན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཡིན་པ་རྒྱུ་ཏུ་མི་འཐད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཐད་ན། ས་བོན་དང་ས་བོན་ཅན་གཅིག་པ་དང་། ལུས་པ་དང་ལུས་པ་ཅན་
གཅིག་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་པ་གཉིས་གཅིག་པ་དང་། བང་མཛོད་དང་བང་མཛོད་ཅན་གཅིག་
པ་སོགས་གཞོན་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་དང་དེའི་བག་ཆགས་དང་དེའི་ལུས་པ་རྒྱུ་པ་དོན་གཅིག་
ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་གཞིའི་སྤྲོད་གི་དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། ཁོ་ན་
རེ། དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། ས་བོན་དང་
ལུས་པ་དང་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དོན་གཅིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་
དེ། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ལུས་པ་དང་བག་ཆགས་
ཡོད་ཀྱང་དེའི་ས་བོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་
དེ་རང་འཛོག་བྱེད་ཉོན་མོངས་སྤྲོ་མ་ཞིག་གིས་འཛོག་པས་ན་བག་ཆགས་དང་རང་འབྲས་ཉོན་
མོངས་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་བའི་ཆ་ནས་ལུས་པ་མིན་ཀྱང་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་མཐོང་
བར་བསྐྱིབ་པ་ལ་དབང་བའི་ཆ་ནས་ལུས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

བག་ཆགས་འཛོག་ཚུལ་ལ་དབྱེད་པ།

༥ བག་ཆགས་འཛོག་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་
རྒྱུ་ཤེས་སྤྱི་བའི་ས་བོན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་གནས་ན་ཀུན་གཞི་རྒྱུ་ཤེས་
ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྤྱི་བ་རྒྱུ་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་

གཞི་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་བའི་ས་བོན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་
ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་སྤྱི་བ་ལས་འདའ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
དེ་ལྟར་སྤྱི་བ་དེ་མེ་ལ་ཆ་བ། ཚུ་ལ་གཤེར་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་སྤྱིར། ཉགས་
ཁས། འབ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གསུམ་པོ་དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་
ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་དོན་དེ་གནས་སྐབས་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་ཐེག་པ་གཞན་དུ་ཅུང་ཟད་བསྐྱར་
བ་ཡོད་ཀྱང་མཐར་རང་རང་གི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། དེའི་
དོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལྷོག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་དེ་འཛོག་བྱེད་ཀྱིས་གསར་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་
ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་བསྟོན་གཞི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་སྟོན་བྱེད་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད་
པར་ཐལ་བ་དང་། བག་ཆགས་སྟོན་བྱེད་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་དུ་གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ་བའི་
སྟོན་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་བའི་ས་བོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྤྱི་བ་
ས་བོན་ལ་བསྟོན་མི་དགོས་པའི་སྤྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་འགྲོ་བ་གང་དུ་སྤྱི་
བ་སྒྲངས་པ་དེར་རྣམ་སྟོན་དུ་གྱུར་ནས་ངེ་སྲིད་མ་གཤིས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་
འདུག་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ།
གཏན་རིགས་ཆད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བའི་བག་ཆགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་
སྤྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་དེ་གནས་སྐབས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་འཕྲད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་
ལས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་དད་མོས་དང་དོན་གཉེར་ཅུང་ཟད་སྤྱིད་པ་སྲིད་ཀྱང་དེའི་
རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་བོན་མེད་ཅིང་། འཁོར་བའི་ས་བོན་ནི་མེ་ལ་ཆ་བ་
དང་། ཚུ་ལ་གཤེར་བ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་དབང་གིས་མཐར་ཐུག་བསྐྱར་དུ་མེད་

བར་ནམ་མཁའ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་འཁོར་བ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར། བག་ཆགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་
གནས་པའི་དོན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། མང་པོ་ཞིག་གིས། ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་
བོན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་མི་གནས་ན་དེ་འཛོག་བྱེད་ཀྱིས་གསར་དུ་འཛོག་དགོས་པས། འཕགས་ལམ་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱ་མེད་དུ་སྒྲིབ་ར་ཐལ། སྒྲིབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་དུ་དེ་འཛོག་བྱེད་ཟག་
མེད་སེམས་ཀྱི་རིགས་འབྲས་མ་མེད་ཅིང་འཕགས་ལམ་ལ་འདྲེས་མ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་
འཐད་དོ། །འོ་ན། འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་སྒྲོ་མཛོན་འགྱུར་བར་
འགྱུར་དགོས་པར་ཐལ། །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ཟག་མེད་
སེམས་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་
མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་ཐེག་པ་
རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཐོས་སོགས་རྒྱུན་གྱིས་གསོས་བཏབ་ཏེ་ཐེག་པ་རང་རང་གི་
རིགས་སམ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་གོང་འཕེལ་དུ་བཏང་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱས་པ་སོགས་དོན་
མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲིབ་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་ཆེ་ཟག་
མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱས་པ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་
རྒྱས་པ་མཐར་ཐུག་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་རྒྱས་པ་མཐར་ཐུག་ཏུ་རྒྱས་རྒྱུའི་ཟག་
མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དོན་གསང་ལས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲོན་གྱི་ས་བོན་གྱི་རྒྱུ། རྟོ་རྟོ་ལྟའི་དུས་ཉིད་ནས་བག་
ཆགས་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པ་ལས་ཡིན་གྱི་སྒྲོན་མེད་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་འཕགས་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་

ཟག་མེད་གི་སྒོ་མཛོན་འགྱུར་བའི་དོ་བོར་འགྱུར་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཐོགས་མེད་ནས་
 ཆོས་ཉིད་གིས་ཐོབ་ཏེ་གནས་ནས་སྤྱིས་གཞན་གི་སྐྱོད་དང་རང་གི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་གི་སྤྱོད་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བག་ཆགས་ཚུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་
 དུ་རིམ་གྱིས་གྱུར་ནས་ཀུན་ཉོན་གི་ས་བོན་རྣམས་རིམ་གྱིས་འགྲིལ། རྣམ་བྱང་གི་ས་བོན་རྣམས་
 རིམ་གྱིས་འཕེལ་ཏེ་རྣམ་སྤྲོད་གི་རྣམ་ཤེས་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་དེ་ཡང་སྤངས་ནས་སྐྱུ་གསུམ་
 དུ་གནས་འགྱུར་བར་བཤད་གི། འཕགས་ལམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཐོབ་ནས་ཟག་མེད་གི་སྒོ་མཛོན་
 གྱུར་དུ་འགྱུར་བར་མ་བཤད་པའི་བྱིར། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཐེག་བསྐྱུས་ལས། དེ་ནི་ཀུན་གཞི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་གི་ཆོས་གི་སྐྱོད་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལུས་སུ་བསྐྱུས་པ་སྟེ། ཚུང་དུ་
 དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་སྤྲོད་པའི་རྣམ་པར་
 ཤེས་པ་ཡང་འབྲི་ཞིང་གནས་ཀྱང་འགྱུར་རོ། །གནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་པར་སྤྲོད་
 པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་ཡང་ས་བོན་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་སྤངས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། དཀའ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་རྣམ་སྤྲོད་གི་རྣམ་ཤེས་
 ལ་གནས་པའི་ཟག་མེད་གི་ས་བོན་དེ་ཀུན་གཞིའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས། ཀུན་གཞི་མ་ཡིན་པ་དང་།
 ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་ལན་མང་དུ་གསོས་བཏབ་པས་རྣམ་བྱང་གི་ས་བོན་འཕེལ། ཀུན་
 ཉོན་གི་ས་བོན་འགྲིལ་ནས། ངང་པས་འོ་མ་དང་ཚུ་ཐ་དད་དུ་མི་དམིགས་པ་འོ་མ་རིམ་གྱིས་སྤངས་
 བས་ཚུ་གསལ་བར་གྱུར་པ་དང་འབྲས་བུ་ས་བོན་ཀྱང་ཀུན་གཞི་དང་ཐ་དད་དུ་མི་དམིགས་པར་
 འདུག་ཀྱང་ཀུན་ཉོན་གི་ས་བོན་འགྲིལ། རྣམ་བྱང་གི་སྤྱོགས་རྣམས་རྒྱས་ནས་གནས་གྱུར་ཏེ་སྐྱུ་
 གསུམ་མཛོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རང་གི་རིགས་འབྲས་སྤྲོམ་མེད་པའི་འདུས་བྱས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན་དེའི་ས་བོན་
 དེ་ཆོས་ཉིད་གིས་གནས་དགོས་པར་ཐལ། དེ་མི་གནས་ན་དེ་རྒྱ་མེད་དུ་སྟེ་བར་ཐལ་བའི་སྤྱོད་
 ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ བག་ཆགས་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར་ན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བག་
 ཆགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ད་ལྟའི་གང་
 ཐག་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བག་ཆགས་དང་། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་
 གྱི་བག་ཆགས་གཉིས་ཀ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་
 དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་གསར་དུ་བཞག་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཐོག་མ་མེད་ནས་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོགས་གསོག་སྤྱིབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འགོ་སློམ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འདི་ལ་མཁས་པ་དུ་མས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་རྣམ་
 ཞེས་དེ་ཐོག་མ་མེད་ནས་འཁོར་འདས་ཀུན་འགྲུབ་པའི་གཞིར་རུང་བར་གནས་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་
 རས་དེ་ལ་དེ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་འཇམ་ས་ཐོན་དང་བག་ཆགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་
 པ་ཡིན་ཞེས་འབྲུལ་ཚུལ་བཞེས་པར་སྤང་ཡང་། བག་ཆགས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་གསར་
 དུ་བཞག་པའི་དོན་སོ་སོར་འབྱེད་དགོས་ཏེ། རྒྱས་པར་རྗེའི་གསུང་ལྟར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

ཁ་ཅིག་ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཞེས་སངས་རྒྱ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཉོན་མོངས་སོགས་སྟུག་ཀུན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་བཤས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་། སེམས་འདི་
 བྱི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དེ་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཀུན་ཉོན་སོགས་ལྷགས་ཆེ་བའི་
 གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་དེ་དག་གིས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་སྟུག་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་བྱེད་པ་དང་ཉོན་
 མོངས་ཅན་དུ་འཛོག་ཀྱང་། རྣམ་ཞེས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དེ་དག་གི་རྩ་བ་བྱེད་པ་དང་ཉོན་
 མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རྣམ་ཞེས་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་འི་
 མ་རྣམ་པར་དག་པའི་འོད་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། སེམས་ནི་རང་བཞིན་འོད་
 གསལ་ཏེ། རྫོག་པར་བྱེད་པ་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ནམ་ཤེས་དེ། རང་གི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱི་འི་མས་ནམ་པར་མ་དག་པའི་
འི་མ་ཅན་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་གནས་འགྱུར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སོལ་བ་དེ་རྒྱན་གྱིས་རི་ཅམ་སྦྱངས་
ཀྱང་དཀར་པོར་བསྒྱུར་དུ་མི་རུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱབ་བྱེད་དང་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་བྱུར་
དུ་བཀོད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་སངས་རྒྱ་བ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ནས་རྒྱན་
བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ནས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་བྲལ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། དེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ནས་གནས་གྱུར་པའི་སྒྲོ་ནས་སྦྱངས་པའམ་
ལྟོག་པའི་ཕྱིར། དེ་གནས་གྱུར་པའི་དོན་ཡོད་དེ། དེ་སྤར་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་བྱེད་
པ་ཡིན་པ་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ནམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་
མེད་པར་ཐལ། ནམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་འབྲེན་པའི་ཆེ། ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་འབྲེན་རིགས་པ་གང་
ཞིག །དེ་དག་གི་རྒྱད་ལ་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ།
དེ་དག་གི་རྒྱད་ལ་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་ཤེས་བརྒྱད་པ་ལེན་པའི་
ནམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ནམ་སྟོན་གྱི་ནམ་ཤེས་གནས་འགྱུར་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་
ཐོབ་ནས་ཀུན་གཞི་ནམ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀུན་གཞི་ཡིན་པའི་ཆ་དེ། དག་ནས་ནམ་སྟོན་རྒྱད་པའི་ནམ་
ཤེས་སུ་གནས་གྱུར་པ་ཡིན་ཀྱང་ནམ་སྟོན་གྱི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཆ་དེ་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་གནས་
མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ནམ་སྟོན་གྱི་ནམ་ཤེས་དེ་སངས་ནམ་རྒྱས་པ་ན་ནམ་སྟོན་གྱི་ཆ་དེ་ཡང་དག་
ནས་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་ལོང་གཡའ་དག་པ་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཀུན་
འབད་རྩེ་མེད་པར་འཆར་བ་བཞིན་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་མ་ལུས་པ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མཛོན་
སུམ་དུ་འཆར་བས་ན་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་དེར་གནས་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བྱས་ན་ས་བོན་གྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་ཆ་དང་རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དབྱ་བཅོམ་ནམ་ཐོབ་པ་ནས་ཀུན་གཞིའི་རིགས་རྒྱན་གྱི་ཆ་དེ་
 ལྟོག་ཀྱང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་རྒྱན་གྱི་ཆ་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རིགས་རྒྱན་དང་རྣམ་རྒྱན་གཉིས་ཀའི་
 ཆ་མི་ལྟོག་ཤིག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེན་རྣམ་ཤེས་རང་ལྟོག་པ་དེ་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་གཉིས་
 ཀའི་རིགས་རྒྱན་དང་རྣམ་རྒྱན་གཉིས་ཀ་ལྟོག་ཤིག་ཤིང་ས་རྒྱས་པའི་ཆེན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་དེའི་རིགས་
 རྒྱན་གྱི་ཆ་དེ་ལྟོག་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་རང་ལྟོག་པ་དེའི་རིགས་རྒྱན་དང་རྣམ་རྒྱན་གཉིས་ཀའི་ཆ་མི་
 ལྟོག་སྟེ། དེའི་ཆེ་དེ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་སུ་གནས་གྱུར་པའི་བྱིར། དེས་ན་འཇུག་ཤེས་དང་
 ཀུན་གཞི་ཡོད་མེད་ལ་ལྟ་བཞི་ཅི་བ་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྟོག་ཚུལ་དང་ཉན་རང་ཐེག་ཆེན་
 ལམ་དུ་འཇུག་ཚུལ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་ཐག་བཅས་ཐག་མེད་ཀྱི་ལས་གང་
 གི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། ཐག་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཡོད་མེད་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་
 གཞི་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་གི་ལྟོག་ཚུལ་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་ཞིབ་པར་བྱར་དུ་བཤད་ཐེན་པ་ལས་ཤེས་
 དགོས་པ་ཡོད་དོ།

ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་སོགས་བཤད་པ།

༥ ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་མཆོན་ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱུང་པ་ལ།
 དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ས་བོན་
 གྱི་ཀུན་གཞི་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཀུན་
 གཞི་གཉིས་ལས་བྱི་མ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཡིན་པ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཀའ་འགྲེལ་ལས།
 དེ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ས་བོན་དང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ལས་བྱི་མ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ བག་ཆགས་བསྟོན་གཞིར་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་པ་

ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དག་བཅོམ་པ་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་འཆད་པ་ན། དཀའ་འགྲེལ་ཅ་བ་ལས། ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་ཆ་ཉིད་ལ། །ཞེས་ཉིད་ཆོག་སྒོས་པ་དེ་ཁོ་ནའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉོན་ཡིད་ལ་སྤང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་དེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་བདག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེའི་དམིགས་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེའི་དམིགས་ལུས་ཏུ་འཛོག་པ་མིན་པར་དཀའ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་ན་ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་ཉོན་ཡིད་གནས་སྐབས་ལྟོག་དགོས་པས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་ཕྱི་ལྟས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྤྱིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་རྣམས་གནས་སྐབས་ལྟོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་དངོས།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱིབས་པའི་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་སྤངས་པར་ཐར་པ་ཐོབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཡང་སྤྱིད་འཕེན་ངེས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། སྤྱིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱིབས་པའི་གོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉོན་ཡིད་ཉོན་སྤྱིབ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱིབ་པ་གང་ཞིག་། སྤྱིབ་པ་གཞན་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་ན་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་

སྤངས་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་ངོ་བོར་གནས་
གྱུར་པའི་ཕྱིར། འོག་ཏུ་ཞུས་པར་བྱའོ།

ཁ་ཅིག་ ཉོན་ཡིད་ཡིན་ན། རྒྱུ་ཆད་པ་མེད་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། ཞི་བ་བསྐྱོད་པ་གཅིག་ཕུ་
བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷག་མེད་མུང་འདས་
ཀྱི་ཆེ་ན་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཉོན་ཡིད་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སོ་སྤྱེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བའི་སེམས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཕགས་
ལམ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་དེ་འཁོར་བ་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་རིགས་འབྲས་རྒྱུ་མི་ཆད་དུ་འཇུག་པ་གང་ཞིག་
།དེ་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་བརྟན་པའི་རྣམ་ཞེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། དགེ་མི་དགེའི་སེམས་གཉིས་མངོན་གྱུར་དུས་གཅིག་ཏུ་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པ་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དགེ་བའི་སེམས་དང་སྤྱི་བ་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཡིན་ཟེར་བ་ལའང་
སྟོན་ལྟར་བཞེན་འཕེན་ནོ།

ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་དེ་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་
ན། དེ་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སོ་སྤྱེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་མི་བདེ་
མངོན་གྱུར་དུ་གཏན་མི་འབྱུང་བ་དང་། མནར་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་མངོན་
གྱུར་དུ་དུས་རྟག་ཏུ་གནས་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱང་ཆོར་བ་བདེ་བའི་ས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོ་གཉིས་པོའི་རྒྱུད་ལ་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་མངོན་གྱུར་དུ་དུས་རྟག་ཏུ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་མངོན་གྱུར་དུ་
འཇུག་པ་གང་ཞིག་།དེ་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ཀར་ཉོན་ཡིད་

ཀྱི་འཁོར་ལ་མང་ཅུང་གི་བྱུང་པར་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཉོན་ཡིད་དང་
འབྲུག་ཐྱོག་དུས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། འདིའི་འཁོར་ཀྱི་ཚོར་བ་དེ་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཟེར་ན། སོ་སྤྱེའི་
རྒྱུད་ལ་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་གཏན་མི་འབྱུང་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་
ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སར་ཐལ་བ་སོགས་སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པས་དབགས་ནས་མི་འཐད་
བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན། འདིའི་འཁོར་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་འབའ་ཞིག་དང་།
འདི་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཡང་ཚོར་བའི་དགའ་རྣམ་མ་ཡིན་གྱི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དགའ་རྣམ་
ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན་བཏགས་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་དགོས་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྟོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་
ཡིད་དེ་སྟོམ་སྤང་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་རི་སྤྱོད་འབྲུག་གི་བར་དུ་དེའི་འཁོར་མང་ཅུང་མི་ཡོང་བ་
སོགས་གོང་དུ་བསྐྱབས་ཟེར་པའི་བྱིར་རོ། །དང་པོ་དེར་ཐལ། རོན་གསང་ལས། ཡིད་ནི་སྟོམ་
པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྟོམ་སྤང་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཟེར་ན། ངན་འགྲོའི་ཕུང་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱ་བ་མེད་པར་ཐལ།
མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ཕྱགས་ལ། རང་དང་རྟེན་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་
རྣམས་སྤོན་གྱི་ཆ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་
བལྟ་བའི་སྟོན་སྲུང་ཏུ་ངར་རྫོམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསྐྱབས་ལ་ཕུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་

ཞིག་རང་གི་རྩ་བའི་འཁོར་རེག་སོགས་ཀྱང་འགྲོ་ལྔ་དང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་བཞི་སྟེ་དགུ་
ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བརྟན་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཀྱན་
ཉོན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་ཚུལ་མ་གཏོགས་ཀྱན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དབྱེ་ཚུལ་དང་མཚུངས། ཉོན་ཡིད་
ཀྱི་འཁོར་དེ་ལ་མ་དད་པ་སོགས་དྲུག་བསྟན་པས་སེམས་བྱུང་བཅོ་ལྔ་འབྱུང་ཡང་དེ་དྲུག་པོ་དེ་
ཉོན་ཡིད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང་སེམས་བྱུང་དགུ་པོ་དེ་ལས་གྲུད་ན་མེད་པས་ཉོན་
ཡིད་ཀྱི་རྩ་བའི་འཁོར་སེམས་བྱུང་དགུ་ཁོར་གངས་ངེས། སེམས་བྱུང་ལྔ་བཅུ་དང་གཅིག་ལས་
གཞན་རྣམས་དེའི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ཟུར་དུ་ཞིབ་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་དུ་སྟེ་བའི་ཡིད་དེ་ལ་འཇུག་ཤེས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་
པའི་ཡིད་དང་། ཀྱན་གཞི་ལ་ངར་སེམས་པའི་ཡིད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་བསྟན་ལས།
དེ་མ་ཐག་པ་དང་། ངར་སེམས་པའི་ཕྱིར་ཡིད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་དང་པོ་དེ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཡིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་ཟུར་དུ་བཞག་ཏུ་
མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཡིད་ཅེས་
བྱ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་གཞན་ལ་མ་བཟློས་པར་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་དམིགས་བསལ་
གྱི་གནས་སྐབས་གསུམ་མ་གཏོགས་པའི་དུས་ཏྲག་ཏུ་ངར་རྫོམ་པར་སེམས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་
པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དང་པོ་དེ་ལ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། དེ་འབྲེལ་
ཡིད་དེ་རང་གི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་པོ་གང་རུང་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་
རང་ཉིད་འགགས་མ་ཐག་པར་གྱུར་ཅིང་། དེའི་སྤྱོད་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འགག་ཁ་མ་ཡིན་དགོས་
པས་དེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་རང་ཉིད་འགགས་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གང་
རུང་སྐྱེ་མ་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པས་ན་རྣམ་ཤེས་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་གནས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དོན་གསང་ལས། འདིར་ཡང་དྲུག་པོ་རྒྱུན་ལས་འདས་མ་ཐག་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་གཟུང་གི་ཕན་ཚུན་དག་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལྡན་ཅིག་ཀྱང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་།

ཀུན་བརྒྱས་དར་ཤིག་ལས། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་ཡང་སྤྱི་མ་སྤྱི་བའི་གོ་འབྱེད་བའི་བྱེད་ལས་དང་
ལྡན་པས་བདག་རྒྱུན་དུ་བཞག་ལ་འགགས་མ་ཐག་བའི་རང་ལྷོག་རྣམ་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ནི་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཉོན་ཡིད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དམིགས་བསལ་གསུམ་མ་
གཏོགས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་འཁོར་ཅ་ཉོན་བཞིས་འཁོར་རེག་སོགས་ལྟ་དང་བཅས་
བརྟུག་རྟུག་པོར་བྱས་པས་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དག་སོགས་གསུམ་པོ་གང་སྤྱིས་པའི་དུས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་གཞི་ལ་ངོ་སྤྲོད་དུ་སྒྲུབ་སེམས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ན་ཉོན་ཡིད་ཅེས་
བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཅོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཆོས་ཅན། སྤྱི་བ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འདྲིན་ཕྱོགས་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་འདིར་མ་བྱལ།
མ་བྱལ་ན། དེར་ཐལ། བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱལ་ན། དེས་ན་
འདིར་ཉོན་ཡིད་ལ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་པའི་བསྐྱབས་པ་ནི་ཉོན་སྤྱི་བ་དང་ཤེས་སྤྱི་བ་བཞིན་
དུ་དེས་ཆོས་གཞན་པར་བསྐྱབས་པའི་དོན་མ་ཡིན་གྱི་ཉོན་ཡིད་རང་ཉིད་ཆོས་གཞན་ཅ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་བཞིས་རྩྱུར་རྟུག་རྟུག་པོར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། དཀའ་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཆོས་རང་ཉིད་བསྐྱབས་པའམ་མ་བསྐྱབས་པ་
དབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དེས་གཞན་ལ་བསྐྱབས་མི་བསྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ཅ་བའི་འཁོར་ལ་སེམས་བྱུང་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་དགུ་ཁོ་ནར་
གངས་མ་ངེས་པར་ཐལ། དེའི་འཁོར་དུ་རྣམ་གཡེང་དང་བག་མེད་དང་། རྟོན་པ་དང་། མ་དད་པ་
དང་། ལེ་ལོ་དང་། ཟུགས་པ་སྟེ་སེམས་བྱུང་དུག་བསྟན་ཏེ་འཁོར་བཅོ་ལྔ་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་
བྱིར་ཟེར་ན། རྟོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་འབྱུང་ཡང་། དེའི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་གཡེང་ནི་ང་རྒྱལ་

ལ་བཏགས་པ་དང་། བག་མེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་གཉི་ཁྲུག་གཉིས་ལ་བཏགས་པ་དང་། མོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་བཏགས་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་ལེ་ལོ་དང་རྒྱགས་པ་གསུམ་ནི་གཉི་ཁྲུག་གི་ཆ་ལ་བཏགས་ཤིང་། དེ་ཡང་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དང་དེའི་རྫས་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་སོགས་བཞི་པོ་གང་རུང་ལས་རྫས་རིགས་ཟུར་དུ་མེད་པས་ན་རྩ་བའི་འཁོར་དགུ་ཁོ་ནར་གངས་མ་ངེས་པའི་སྟོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྤར་བ་ཤད་པའི་སེམས་བྱང་བཙོ་ལྷ་ལས་མང་བ་འབྱུང་བར་ཐལ། དེའི་འཁོར་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་སོགས་བཞི་པོ་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་བཞི་པོ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ཀྱི་ཉོན་མོངས་བཞི་དང་མིང་དོན་སྟོགས་མཚུངས་པས་ཟུར་དུ་མ་བགངས་པ་ཡིན་ནམ་སེམས་བྱང་ད་གཅིག་གི་ནང་དུ་མ་གཏོགས་པས་ཡིན་ནམ་དཔྱད་པར་བྱའོ།

ཉོན་ཡིད་སས་བསྐྱས་དང་འབྲུག་ལྷོག་གི་ཚུལ།

༥ སུམ་ཅུ་པ་ལས། གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་འོག་ཞན། ཞེས་པ་དང་། རྩ་བ་ལས། འགོག་པའི་མཉམ་གཞག་གནས་སྐབས་དུས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྟོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག །འདོད་པའི་ཉེན་ལ་མུང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མེ་འོང་དེས། ཁམས་གསུམ་ཀའི་ཉོན་ཡིད་སྟོང་བ་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་གསུམ་ཅིག་ཅར་རིམ་ཅན་གང་རུང་དུ་སྟོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་དེ་གསུམ་པོ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོང་བར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེས་དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྟོང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཉོན་མོངས་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་

གཞོན་མེད་མང་དུ་འབྲུག་གོ། གོང་དུ་རིམ་ཅན་དུ་སྤྲོད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེས་དང་པོ་འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་སྤྲོད་། དེ་རྗེས་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་སྤྲོད་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་འོག་ཏུ་འགོག། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པ་གང་ཞིག་ དེས་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་དེ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་རྗེས་སུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་དང་ཉེན་གཅིག་པའི་ཉོན་ཐོས་སྒྲོམ་ལམ་རྩི་རྩུ་བྱའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ དེ་འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་དེ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང་སློབ་པའི་ཟག་མེད་མཉམ་གཞག་དང་འགོག་སྒྲོམས་གསུམ་གྱི་དུས་མ་གཏོགས་གཞན་མེད་པའི་དུས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས། དགྲ་བཅོམ་མེད། འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་འབྲུག་ན་མེད། འཛིག་ཉེན་འདས་པའི་ལམ་ན་མེད། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་ཁྲབ་སྟེ། འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་ཡིན་ན། འདོད་པའི་སྤྲོས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་སོགས་ཉོན་ཡིད་ཉེན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སུམ་ཅུ་པར། གང་དུ་སྒྲུལ་བ་དེའི་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྲབ་མཆོམས་ལ། འོ་ན། དེས་དང་པོར་གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤྲོད་། དེ་རྗེས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྤྲོད་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་བ་དང་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་བའི་མཁས་པ་ཞིག་སྟེ་རིགས་ལམ་ལས་འདས་སོ། མ་ཁྲབ་ན། ཁྲབ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པ་དང་། དེའི་འཁོར་གྱི་བདག་ལྟ་སོགས་ཉོན་མོངས་བཞི་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྟེ།

ཁ་ཅིག་གིས། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སློབ་པའི་ཟག་མེད་མཉམ་གཞག་གི་ཆེ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྩས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བདུན་ཡིད་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་དཀའ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཉོན་ཡིད་གནས་སྐབས་གནས་གྱུར་པའི་བདུན་ཡིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མེད་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀུན་གཞི་རྒྱུ་ཤེས་རེས་འགའ་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བར་བཞག་རིགས་པར་

འགྲུར་བ་ལས་དེ་ལྟར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་གསང་ལས། གལ་ཏེ་ཡང་དེའི་ཆེ་ཡིད་
གྲུར་བ་ཡང་ཡིད་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཏུ་གྲུར་ན་ནི། འདི་ལ་ཡང་ཡིད་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་བ་འདི་སྐད་
དུ་རེས་འགའ་ནི་གཅིག་དང་སྟེ་གང་གི་ཆེ་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཞེས་ཀྱང་བཤད་པར་
འགྲུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་པ་ཟུར་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ཁ་ཅིག་ ལུགས་འདིར་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་
བ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། འདས་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་དུ་དུས་གཅིག་
ཏུ་གང་ཟག་དང་ཆོས་སྤྱི་འཛིན་བ་འབྱུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་གཉིས་དུས་
མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་རྒྱད་ལྔ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཉོན་ཡིད་རྒྱད་ལྔ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག་ ཉོན་ཡིད་ཡིན་ན་དེ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་
སྟེ། རོན་གསང་ལས། ཅིག་ཅར་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀ་མ་མཐོང་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་མ་
རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་པའི་སྲིད་ཀྱི་དབྱིབས་ལ་རྟོག་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་
ཀྱིས་སྒྲུལ་དུ་རབ་ཏུ་རྟོག་པ་བཞིན་དུ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ལྟ་བ་
ཅིག་ཅར་ཆོས་དང་གང་ཟག་ཏུ་རབ་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་བྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་རྒྱད་ལྔ་ཡིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་རྒྱད་ལྔ་ཡིན་
པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཆོས་
ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྩིས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བདུན་ཡིད་
དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་པ་དང་བྲལ་བས་ན་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དེས་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་པ་དང་
མ་བྲལ་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཤིང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་

སོགས་བཞི་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས།
 འདས་ལམ་སྐྱེས་ན་ནི། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་གི་ཆེ་ཡིད་དེ་གང་ཟག་
 ཏུ་སློ་འདོགས་པ་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་ལ་གསལ་བར་འཇུག་ལ། ཆོས་
 རྣམས་ལ་སློ་འདོགས་དང་མ་བྲལ་བས་མི་གསལ་བར་འཇུག་གོ། དེ་ཡང་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་
 དང་། འདོད་ཆགས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཞི་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ལ་དེ་དག་གྱང་ཉོན་
 མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་ཅིང་དགོ་བ་ཡང་མིན་
 འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་མ་བྲལ་ན། བྲལ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་
 སྐྱར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་
 ཏེ། དེའི་རྒྱུ་མཆོན་ཡང་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཉོགས་པ་མེད་པས་ཟག་མེད་མཉམ་གཞག་
 གི་ཆེ་ཡང་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་སོགས་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དུ་འཇུག་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟག་བཅས་སུ་
 འཛོག་ །བྱང་མེམས་འཕགས་པས་ཟག་མེད་མཉམ་གཞག་གི་ཆེ་བདག་མེད་གཉིས་ཀའི་ཆ་མངོན་
 སུམ་དུ་ཉོགས་པས་ན་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀ་མངོན་སྐྱར་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་། དེས་ན་དེའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འཇུག་པས་
 ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་མ་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟག་མེད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་བྱང་མེམས་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་གི་ཆེ་
 བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་བདག་མེད་པ་གཉིས་མཐོང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་
 པའི་གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཆོས་སུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཆར་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བས་ཟག་པ་མེད་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟག་བཅས་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་ཟག་བཅས་དང་།
 ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་ཏེ། དཀའ་འགྲེལ་ལས། མཉམ་
 གཞག་ན་ཡིད་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། འོ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་

ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མེད་དོ། གཞན་དུ་ན་ངེ་ལྟར་ཟག་པ་དང་བཅས་ཤེ་ན། ཞེས་པས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་བཞག་པ་ལ། ཉོན་ཡིད་དེ་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གང་དུ་སྦྱེས་པའི་སྦྱེ་
སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ན། ཉོན་ཡིད་དེ་འདོད་
ཁམས་ཀྱི་སས་བསྐྱས། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་གཉིས་སམ་བསམ་གཏན་བཞིའི་
གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་དང་གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་འང་རིགས་བསྐྱེ་ཚུལ་ཤེས་
བར་བྱའོ། དེ་ཡང་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བཟོད་
ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཚུལ་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་ལུགས་ལ་གསུངས་ཀྱང་། ཉོན་ས་ལྟར་ན་དབུ་
སེམས་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་པ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་གསར་གཏམ་སྒྲ་འཛིན་
དུ་སོན་དཀའ་བའི་རྣམ་གཞག་དེ་རེ་ཞིག་བཞག་ནས། འདིར་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་འདོད་དགོས་
ལ། དེ་གཉིས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་ཡིད་
སྤངས་པ་དུས་མཉམ་མི་མཉམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེའི་རྒྱུ་ལ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་སྤྲར་སྦྱེ་བ་ཡང་
མེད། དེས་འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་སྤོང་ཚུལ་ལས་ཟུར་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་སྤོང་
ཚུལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་གང་ཟག་རྟེན་གཅིག་གིས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་ཡིད་ཅིག་ཅར་རིམ་ཅན་གང་རུང་
དུ་སྤོང་བ་མེད་དེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཐུང་འདས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས་དགྲ་བཙུན་
པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འདོད་པའི་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པ་དང་གཏན་ལྡན་གྱི་པ་ཡིན་
པས། དེས་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པ་དང་གཏན་ལྡན་གྱི་པའི་གོ་ཚད་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ཟུར་དུ་དེས་ཁམས་
གོང་གི་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པ་དང་གཏན་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ལུགས་འདིར་ཉོན་

མོངས་གཏན་ནས་སྤངས་པའི་དོན་ནི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅམ་སྤངས་པའི་དོན་མིན་གྱི་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་གཏན་ནས་སྤངས་པའི་དོན་དུ་བྱེད་དགོས་ལ། དེས་ན་དེ་འདྲི་ཕྱིར་མི་འོང་དེས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དགྲ་བ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཅིག་ཅར་རིམ་ཅན་གང་རུང་དུ་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པ་ནས་གཟུགས་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་རིགས་བསྐྱེའི་སྤྱིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་དགྲ་བ་དང་དེའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་ཡང་སྤྱིད་ཅེའི་ཉོན་ཡིད་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཐ་སྙད་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལ་ཡང་དེས་རིགས་བསྐྱེ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ཡང་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤངས་པ་ན་དེའི་རིགས་རྒྱན་དང་རྩས་རྒྱན་གཉིས་ཀའི་རྒྱན་བཅད་ནས་སྤར་མི་སྤྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པས་ན་ཁམས་གསུམ་དུ་ཉིང་མཆམས་སྤྱོར་བ་རྒྱན་ཆད་ནས་འཁོར་བ་ལྗོག་ཅིང་། དེས་ན་དེའི་ཆེན་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཡང་རྒྱན་ཆད་ནས་སྤར་སྤྱེ་མི་རུང་དུ་སོང་བས་ན་ཉོན་ཡིད་སྤངས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། དེའི་ཆེན་ཉོན་ཡིད་རྩས་རྒྱན་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེན་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་ངོ་ཤོར་གནས་གྱུར་ནས་སྤར་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་སྤྱེ་བའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་ཞིབ་ཆ་དེ་ལྟར་འཐད་དེ། ཀུན་བརྟུས་དར་ཤིག་ལས། སུམ་ཅུ་པར། གང་དུ་སྤྱེས་པ་དེའི་འོ། །ཞེས་བཤད་པས་གང་ཟག་འདོད་ཁམས་པ་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་རྒྱུ་གྱི་ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་པ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མཛོན་གྱུར་སྤོང་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱིར་ཉོན་ཡིད་འཇུག་ལྡོག་གི་ཚུལ་ལ་འཁོར་བར་གཏན་དུ་འཇུག་ཅིང་ལྡོག་པ་མེད་པ་དང་།
 དེ་འཁོར་བར་གཏན་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་ལྡོག་པ་ཡོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཏན་རིགས་ཆད་ཀྱི་
 གང་ཟག་ནམས་དེ་ཡིན། གཉིས་པ། གནས་སྐབས་ལྡོག་ཚུལ་དང་མཐར་ཐུག་ལྡོག་ཚུལ་གཉིས་
 ཡོད། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོབ་པ་ཟག་མེད་མཉམ་བཞག་པ་དང་དེ་གསུམ་གྱི་འགོག་པའི་
 སྒྲོམས་འཇུག་གི་དུས་སུ་གནས་སྐབས་ལྡོག། ཉན་རང་དག་བཅོམ་དང་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་
 གཏན་ནས་ལྡོག་ཤེ་གཉིས་ཀའང་རིགས་རྒྱུ་ཆད་པའི་ལྡོག་ཚུལ་ཡིན་གྱི། རྩ་རྒྱུ་ཆད་པའི་
 ལྡོག་ཚུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་ངོ་བོར་གནས་གྱུར་ནས་
 ཡོད་པའི་བྱིར། དེའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མ་ལོག་པར་ཡོད་པས་མཉམ་
 ཉིད་ཡེ་ཤེས་མི་ཐོབ་ཅིང་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་དེས་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་བྱེད། དེ་ཡང་
 མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་འཕགས་པ་གསུམ་གྱི་ཟག་མེད་མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུ་ལ་ཉོན་ཡིད་
 ཀྱི་འཁོར་ཉོན་མོངས་བཞི་ཡང་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་མི་རྒྱས་ཤིང་ས་བོན་ཅམ་དུ་གནས་པ་དེས་
 དེའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རྩ་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་བདུན་ཡིད་གསལ་རིག་ཟག་བཅས་སུ་བྱེད་མི་
 རྒྱས་པས་ཟག་མེད་དུ་བཞེད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་ཉན་རང་ནམས་ཀྱིས་ཟག་མེད་མཉམ་བཞག་
 གི་དུས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཟག་བཅས་སུ་མི་
 འཛོག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟག་བཅས་སུ་འཛོག་ཚུལ་
 སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རོ། དེའི་རྩ་རྒྱུ་ལྡོག་མི་ལྡོག་གི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ཤེ་ཡང་
 དམན་པའི་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་དེའི་རྩ་རྒྱུ་ཡིད་གསལ་རིག་ཅམ་དེ་ཡང་རྒྱུ་ཆད་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྡོག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཆད་པའི་བྱིར།
 སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་དེའི་རྩ་རྒྱུ་ཡིད་གསལ་རིག་དེ་ཅམ་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྡོག་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གནས་གྱུར་ནས་ནམ་མཁའ་མ་ཟད་ཀྱི་བར་
 རིགས་འདྲ་རྒྱུ་མི་ཆད་པར་གནས་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་

རྒྱུ་ལྡན་པའི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤྲོད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། སྤྲོད་ཅིའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་
ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་གྱི་ཉོན་ཡིད་འཁོར་བཅས་འདོད་པའི་སར་
གཏོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདོད་བྲལ་པ་ལ། དེ་མི་འཐད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
ཐོབ་པའི་འདོད་པའི་སོ་སྤྱི་ཡན་ཆད་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྲོད་མེད་དེ། དེའི་དོན་ནི། དེ་འབྲེལ་སོ་སྤྱི་དེ་གཙོ་བོར་འབྲེག་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བ་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པས་ཡིད་མི་བདེའི་གདུང་བ་མེད་པ་དང་། འདོད་ཡོན་ལྡན་ལ་
སྤྲོད་པའི་ཆགས་པ་མངོན་འགྱུར་བས་རྒྱུ་གདུང་བ་མེད་པས་ན། དེ་ཞིག་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་འདོད་
པའི་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། འདོད་པའི་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་ནི་རང་གི་འཁོར་བདག་ལྟ་ལྟོས་སྤྱི་དང་མཚུངས་ལྟར་དུ་འཇུག་པས་
འདི་གཉེན་པོའི་སྤྲོ་བ་སྤྲུལ་པ་ལ་དེའི་དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཤེས་
རབ་བསྐྱེད་དགོས་པས་དེ་འབྲེལ་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་བ་དང་དེའི་རྒྱུ་
ལ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཁས་སྦྱངས་རིགས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་ཕྱིར་མི་འོང་ཆོས་ཅན། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཆོས་ལ་སྤྲོད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཆོས་ལ་
འདུན་པའི་སྤྲོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མ་ཁྲལ། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཆོས་ལ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་འདུན་སྤྲོད་དང་། དེ་དང་འཐད་པར་འདོད་པའི་འདུན་སྤྲོད་དང་། དེ་དང་མ་བྲལ་བར་
འདོད་པའི་འདུན་སྤྲོད་གསུམ་ཀ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་འབྲེལ་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བྲལ་ཡང་དེའི་བར་གྱི་ཆོས་

ལ་འདུན་པའི་སློང་པ་དང་བྲལ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་བདག་འཛིན་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་
 ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བདག་འཛིན་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། འདིར་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་ཉོན་ཡིད་འདོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 ཡིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བདག་འཛིན་གཉིས་དུས་མཉམ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་
 དབུ་སེམས་གཉིས་ཀ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སོ་སྟེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
 བདག་འཛིན་མི་འབྱུང་བའི་སྐབས་མེད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་
 བདག་འཛིན་མི་འབྱུང་བའི་སྐབས་དུ་མར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་ཡིད་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཀྱན་
 གཞི་ལ་གང་ཟག་བདག་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། གཙུ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། འཛིག་ལྟ་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྟ་བ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལྟ་སྟེ་ཅེ་ཉོན་
 རྣམས་དང་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་པོ་རྣམས་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་དང་
 གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་སེམས་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཛིག་ལྟ་སོགས་ཉོན་མོངས་ལ་སེམས་
 དང་སེམས་བྱུང་གཉིས་རེ་བཞེད་པ་ཡོད་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཁས་སྐྱེས་བདེའོ། །འོན་ཀྱང་གང་ཟག་
 རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་གསུང་རིས་
 ཞིག་ཡོད་པས་དེ་ལ་འཛིན་ཕྱོགས་ཅན་ཤེས་དགོས་སོ་ཞུར་བྱུང་ངོ་། །

ཁ་ཅིག་གིས། མཛོན་པ་ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཀྱན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་
 གཉན་དུ་ལྟོག་པར་ཐལ། བསྟུ་བ་དང་ཐེག་བསྟུས་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་དེ་ལྟར་ལྟོག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཕྱགས་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉོན་ཡིད་གཉན་

དུ་ལྡོག་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་གང་ཞིག ། ཀུན་གཞི་ལྡོག་ཚུལ་ཡང་དེས་འགྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ལུགས་ལ་ཉོན་ཡིད་དེ་སློབ་པའི་ཐག་མེད་མཉམ་བཞག་གི་ཆེ་དང་།
 འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཆེ་གནས་སྐབས་ལྡོག་པ་དང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མི་སློབ་ལམ་ཐོབ་
 བས་གཏན་དུ་ལྡོག་ཅིང་། དམིགས་བསལ་དེ་གསུམ་མ་གཏོགས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
 དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་གང་སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་གཏན་
 དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བརྟུས་དར་ཁྱེད་ལས། ཉོན་ཡིད་དེ་ཡང་གནས་གྱུར་མཐར་
 ཕྱིན་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་ལ་མངོན་
 སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་བར་འཇུག་པའི་
 དུས་ན་གནས་སྐབས་ལྡོག་པ། མི་སློབ་པའི་ས་ཐོབ་པ་ན་ཐད་པར་སྤངས་པས་དེ་གསུམ་མ་
 གཏོགས་པར་སེམས་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་གཉིས་
 སྤངས་པ་ཡང་དུས་མཉམ། དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་ཡང་དུས་མཉམ་
 པའི་ཕྱིར། མ་ཁྲབ་ན་སྒྲ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལས། དེ་བྱང་རྒྱུ་
 ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་སློབ་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སློབ་པ་ཅིག་ཅར་སྤོང་རོ། ཅིག་ཅར་དག་བཅོམ་
 པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་སྙིང་པོའི་དོན་
 མདོར་བསྐྱས་ནས་བཞོད་པ་ཡིན་གྱི་དཔྱིས་ཕྱིན་པའི་རྣམ་བཞག་ཟུར་དུ་བཞོད་ཡོད་པ་ལས་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྤྲུལ་བ། ཐོག་མེད་ཀྱན་ཉོན་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གཞིར། །ངའོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉོགས་
 དཀའི་གནས། །རྒྱ་ཆེར་འབྲེལ་བའི་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ཡི། །འབྲུ་གཉེར་སྤྱིང་པོའི་མདོ་འཛིན་
 སྟོན་ནས་བྲུབ། །སྤྲུལ་ཡང་བད་དཀར་ཐལ་འབྲེང་སྤྱེད་ཅམ་ན། །ཐོན་སྤྲུག་རྩམ་འཐེབས་པོས་
 ཡུན་རིང་བསྐྱེབས། །དེ་ལྟར་མཚོག་གསུམ་གྱིན་རྒྱབས་མཐུ་བཅན་བས། །ཆང་བར་སྦྱིན་ལུས་
 གདུང་སེལ་སྦྱ་རིངས་ཤར། །དོན་གཉེར་ཤར་དུ་ཕྱོགས་པའི་རེ་འདོད་བཞིན། །གམ་ཡོད་དགོ་
 བའི་བཤེས་ཀྱི་ཞི་བའི་དབང། །བསྐྱོད་ཆེན་ཀའི་ཕུ་ཆུ་བརྗོད་བའི་དུས། །དགོ་འོས་འབྲུ་ཡི་ཕུང་
 པོར་ཅི་ལོན་བྲུས། །དེ་ལྟར་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆུ་པོ་ནི། །ཆོག་དོན་རྒྱན་གྱི་སྦྱ་འབྲེང་གཡོ་
 བ་འདི། །ཐོས་མང་རྒྱ་མཚོར་འདུག་པའི་འབབ་སྟེགས་སུ། །ཁོ་པོའི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲོང་ལས་དེང་འདིར་
 ཐོན། །འདིས་ཀྱང་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པའི་ལུས་ཟུང་བཏྲས། །ཐུབ་བསྟན་སྦྱི་དང་འཇམ་མགོན་ལྷ་
 མའི་སྟོལ། །ཕྱོགས་རྩམ་ཀྱན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། །འགོ་ཀྱན་འཛེན་པའི་དཔལ་དུ་བདག་
 གྱུར་ཅིག། །

ཅེས་བའདི་ཡང་སྦྱི་དོན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་གྱི་བསྐྱེད་བའོ་རྣམས་ཀྱིས་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱེད་
 བ་བཞིན་འབྲི་བར་བརྩམས་ཏེ་སྤྱེད་ཅམ་ཟེན་དུས་སྟོ་ཆལ་གྱིས་ཡུན་རིང་དུ་གདུང་བས་བར་དུ་
 བཅད་ཀྱང་སྤྲུལ་འཚོ་བ་བཏྲན་ཅམ་གྱི་དུས་གམ་དུ་ཡོད་པའི་དགོ་བཤེས་དཀོན་མཚོག་སྦྱིན་པ་
 རས་དོན་གཉེར་ཅན་དག་གི་གནས་ཚུལ་འདི་འདུག་དང་བཅས་ཏེ་མོལ་བའི་ངོར། ངལ་བ་ལ་མ་
 ལྟོས་པར་དད་པ་མཁན་པོ་བདག་གིས་མཐུག་ཇོགས་པར་བགྱིས་པའི་དགོ་བས་འགོ་ཀྱན་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་ས་ལ་རེག་གྱུར་ཅིག།

པར་བྱང་སྟོན་ཆིག

༥ རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྒྱལ་དལ་
འབབས་སྤྱང་། །ཆིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་
བཤད་བདུན་ཅི་འདི། །དཔར་དུ་བསྐྱེད་བའི་རྣམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་
མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ། །ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་
དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདེན་ཤུག་སེང་གའི་
རིང་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས།
ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་
སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོའི་སྟོན་ཆིག་ཏུ། །ཤུག་འདི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྲོ་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་
འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ། །

ཁྱེད་ཀྱི་འཕགས་པ་ལྟོ་ལྟོ་

འགན་འཛིན་གཞུང་དགོ་བཤེས་བྱམས་བ་ཡེ་ཤེས།

ཉུ་དག་པ།

རོང་བྱི་ཡིང་སྟོང་ལཁོར་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག།

ཀོང་ལྷ་ལ་མཁན་ཆེན་མཆོག་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་

གཞུང་བྱང་ཅེ་མཆོག་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་

གོང་ཐེག་ཆེན་མཆོག་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་

སྒོ་འབྲེད་རྟོག་ཞི་མཆོག་སྐུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་

ཆ་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་མཆོག་སྤྱལ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་

སྒོ་འཕོར་ལྷ་མ་ཐུབ་བསྟན་མཆོག་སྒྲུབ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་

དམར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས། ཨ་མིང་བཏགས་བ་སྐབ་བསྟན་ཚུལ་ཁྲིམས།

གཞུང་མིང་བཏགས་པ་བསམ་གྱིན་བསམ་གཏན། ཆོ་ཡེ་ཤེས་དབང་གྲགས། ཆོ་གྲུན་དཔལ་རིན་ཆེན།

ཆ་སྤྱན་ཆོག་མཁའ་འཕྲིན་ལས། ཆ་ངག་དབང་གློ་བཟང་སོགས།

ཡིག་འབེབ་སྒྲིག་སྒྲུབ་བ།

འགན་འཛིན་གཞུང་དགོ་བཤེས་བྱམས་པ་ཡེ་ཤེས།

དེས་གཟུགས་རྩམ་འགོད་པ། དམར་དགོ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས།

སྔོན་མྱེད་པོའི་བས་འཛུགས་པ། གཙོ་བོ་སྔོན་མྱེད་པོ་ལ་མཆོག། སྔོན་མྱེད་པོའི་སྒྲུབ་པ་ལ་མཆོག།

གོང་སྐལ་དོར། ཚ་དག་འདུན་ཚེས་འཕེལ། སྤོ་འཁོར་ཐུབ་བསྟན་པན་བདེ།

དམར་ངག་དབང་ཚེས་འཕེལ། ཡེར་ངག་དབང་ཚེས་འཕེལ།

བྱི་ལོ་ ༡༠༡༣ ལོའི་སེར་སྒྲུང་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་ནམས་གྱི་

མཚན་གཞུང་གཤམ་གསལ།

ལགན་འཛིན། སློ་འཁོར་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཆོས་འཛིན་ཐར་བྱིན།

ལགན་འཛིན། རོང་པོ་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྐལ་བཟང་།

དངུལ་གཉེན། རྒྱལ་ཀན་བྱམས་པ་ཆེ་མེད།

ཡེར་ཀན་བྱམས་པ་ཤེས་རབ། གཞུང་ཀན་ངག་དབང་ལེགས་ཆོགས།

ཀོང་ཀན་སྐལ་ལྡོར། སློ་འཁོར་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།

ཡེར་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ། སློ་འཁོར་ཐུབ་བསྟན་པན་བདེ།

སློ་འཁོར་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས། གཙང་སློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།

རོང་ཐུབ་བསྟན་དར་རྒྱས། རྒྱལ་ངག་དབང་སྦྱིན་པ།

གཞུང་ཐུབ་བསྟན་ཉི་མ། ཡེར་ངག་དབང་སྐལ་བཟང་།

གཞུང་འཇམ་དབྱངས་སློབ་དཔོན། གཞུང་སློ་བཟང་དབྱིག་གཉེན།

ཐེ་ཆོས་འཕེལ་ཆེ་རིང་།

འབྲུལ་དེབ་སྒྲིག་པ་པོ། དམར་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས།